

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 11.08.2025

Pöytäkirjan kansilehti	1
1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
2 § Pöytäkirjan tarkastaminen	4
3 § Kokouksen selostukset	5
4 § Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset	6
5 § Kaupunginvaltuuston 16.6.2025 pitämän kokouksen täytäntöönpanot	7
6 § Eron myöntäminen Satu Mäkelälle kiinteistötoimitusten uskotun miehen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen	9
7 § Lasten ja nuorten valtuutettujen nimeäminen kaudelle 2025-2027	11
8 § Historiatoimikunnan asettaminen toimikaudeksi 2025-2027	12
9 § Vammaisneuvoston nimeäminen toimikaudeksi 2025-2027	14
- Vammaisneuvosto pöytäkirja 04.06.2025 16:30	18
10 § Vanhusneuvoston nimeäminen toimikaudelle 2025-2027	30
11 § Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan nimeäminen kaudelle 2025–2027	33
- Perustelumistio yhdistysten edustajien valitseminen monikulttuurisuusasiain neuvottelukuntaan kaudelle 2025–2027	37
- Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan toimintasääntö, KH 2.6.2025 § 41	41
12 § Svenska kommitténin nimeäminen toimikaudelle 2025–2027	43
13 § Edustajien valinta Kuntapäiville 13.11.2025	45
- Kutsu Kuntapäiville 13.11.2025	47
- Kuntapäivien 13.11.2025 ohje	49
14 § Vantaan Lapsiystävällinen kunta -koordinaatioryhmän luottamushenkilöedustuksen nimeäminen	53
15 § Kaupunkikuvaneuvottelukunnan asettaminen toimikaudeksi 2025–2027	55
16 § Kaupunginhallituksen edustajien nimeäminen eri toimielimiin toimikaudeksi 2025–2027	57
17 § Sydkustens landskapsförbund r.f. -maakuntaliiton liittokokousedustajat 2025-2029	60
18 § Rekrytointiryhmän perustaminen kaupungininsinöörin valitsemiseksi	61
19 § Julkisen hallinnon lisenssienhallinnan yhteistyöverkostoon (Lyhty) liittyminen	62
- Perustamissopimus julkisine liitteineen	64
20 § Jumbon kirjaston tarveselvityksen hyväksyminen	91
- Jumbon kirjaston tarveselvitys 10.4.2025	96
21 § Havukosken nuorten toimintakeskuksen tarveselvityksen hyväksyminen	147
- Tarveselvitys Havukosken Game	150
- Havukosken toimintakeskuksen toiminnallinen ja pedagoginen käyttösuunnitelma	175
22 § Vantaan kaupungin osallistuminen kiertotalouden green deal -sitoumukseen	188
- Kiertotalouden green deal: pelisäännöt ja muutosalueet	192
23 § Ympäristövastuuraaportti 2024-2025	225
- Ympäristövastuuraaportti 2025-2025	229
24 § Lausunnon antaminen ympäristöministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölainsiksi	314

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 11.08.2025

- Vantaan kaupungin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölainsäädännön 318	318
- Lausuntopyyntö: Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölainsäädännön 327	327
- Äänestysraportti KH 11.8.2025 § 24 343	343
25 § Lausunnon antaminen ympäristöministeriölle luonnoksesta keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmaksi 346	346
- Vantaan kaupungin lausunto ympäristöministeriölle luonnoksesta keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmaksi (KAISU3) 348	348
26 § Ennakkolausunto etuusto-oikeuden käyttämättä jättämisestä kiinteistökaupassa: Kiinteistö 92-21-128-5 (Kisällintie 11 A) 356	356
- Kartta / Ennakkolausunto etuusto-oikeuden käyttämättä jättämisestä kiinteistökaupassa: Kiinteistö 92-21-128-5 (Kisällintie 11 A) / TeA 358	358
27 § Ennakkolausunto etuusto-oikeuden käyttämättä jättämisestä kiinteistökaupassa: Tontit 92-64-2-7, 92-64-1-6 ja 92-14-208-9 (Porttikaari 7 / Porttikaari 16 / Riihimiehentie 7) 359	359
- Liite / Kartta kaupan kohteista 361	361
28 § Vastaus nuorisovaltuuston aloitteeseen Vantaan Sanomien ilmaisesta tilauksesta vantaalaisille opiskelijoille 363	363
- Aloite: Vantaan Sanomien ilmaisesta tilauksesta vantaalaisille opiskelijoille 366	366
29 § Vastaus nuorisovaltuuston aloitteeseen poistetaan kasin aamut perusopetuksesta 367	367
- Aloite: Poistetaan kasin aamut yläkoulusta 371	371
30 § Vastaus Antero Eerolan ja 15 muun valtuutetun aloite yhdeksältä alkavan koulupäivän kokeilu Vantaan yläkouluissa 372	372
- Antero Eerolan ja 15 muun valtuutetun aloite yhdeksältä alkavan koulupäivän kokeilu Vantaan yläkouluissa 376	376
31 § Vastaus Stefan Åstrandin ja Susanna Kaijun sekä 25 muun valtuutetun aloitteeseen Kivipellontien varteen kevyen liikenteen väylä 377	377
- Stefan Åstrandin ja Susanna Kaijun sekä 25 muun valtuutetun aloite Kivipellontien varteen kevyen liikenteen väylä 379	379
32 § Vastaus Mika Kasosen, Jouko Jääskeläisen ja 30 muun valtuutetun aloitteeseen Aviapoliksen uuteen lukioon ilmailupainotteista opetusta 380	380
- Mika Kasosen, Jouko Jääskeläisen ja 30 muun valtuutetun aloite Aviapoliksen uuteen lukioon ilmailupainotteista opetusta 383	383
33 § Vastaus Vihreän valtuustoryhmän ja 10 muun valtuutetun aloitteeseen kuntalaisaloitteet laajempaan käsittelyyn luottamuselimityksessä 385	385
- Vihreän valtuustoryhmän ja 10 muun valtuutetun aloite kuntalaisaloitteet laajempaan käsittelyyn luottamuselimityksessä 388	388
34 § Vastaus Tia Seppäsen ja 24 muun valtuutetun aloitteeseen Helsinki-Vantaan lentokentän ympäristöpäästöjen vähentäminen luonnonvesissä / TeA (kvalt) 389	389
- Tia Seppäsen ja 24 muun valtuutetun aloite Helsinki-Vantaan lentokentän ympäristöpäästöjen vähentäminen luonnonvesissä 392	392
35 § Vastaus vihreän valtuustoryhmän ja 17 muun valtuutetun aloitteeseen pyöriteiden ja jalkakäytävien talvikunnossapidon parantamiseksi 394	394
- Vihreän valtuustoryhmän ja 17 muun valtuutetun aloite pyöriteiden ja jalkakäytävien talvikunnossapidon parantamiseksi 397	397

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 11.08.2025

36 § Vastaus Sirpa Kauppinen ja 17 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaa tanssijoiden kaupungiksi	399
- Sirpa Kauppinen ja 17 muun valtuutetun aloite Vantaa tanssijoiden kaupungiksi	401
37 § Vastaus Ulla Kaukolan ja 38 muun valtuutetun aloitteeseen kahden kaupungin leikkipaikan säilyttäminen Hämevaarassa yhteistyössä Espoon kanssa	402
- Ulla Kaukolan ja 38 muun valtuutetun aloite kahden kaupungin leikkipaikan säilyttäminen Hämevaarassa yhteistyössä Espoon kanssa	404
38 § Vastaus Antero Eerolan ja 24 muun valtuutetun aloitteeseen sydänturvaa parannettava – defibrillaattoreita kaupungin julkisiin tiloihin	406
- Antero Eerolan ja 24 muun valtuutetun aloite sydänturvaa parannettava – defibrillaattoreita kaupungin julkisiin tiloihin	408
39 § Vastaus Juha Järän, Juha Suoniemen, Mika Niikon, Kai-Ari Lundellin ja 15 muun valtuutetun aloitteeseen sähköiset esteet kevyen liikenteen turvaksi	409
- Juha Järän, Juha Suoniemen, Mika Niikon, Kai-Ari Lundellin ja 15 muun valtuutetun aloite sähköiset esteet kevyen liikenteen turvaksi	412
40 § Vastaus perussuomalaisten valtuustoryhmän ja 20 muun valtuutetun aloitteeseen Linnaistenmetsän arvokkaimman osan säästämiseksi rakentamiselta	413
- Perussuomalaisten valtuustoryhmän ja 20 muun valtuutetun aloite Linnaistenmetsän arvokkaimman osan säästämiseksi rakentamiselta	416
- Linnaistenmetsä karttaliitteet, 12.5.2025	418
- Linnaistenmetsä noroselvitys, Ramboll 27.6.2023	422
- Linnaistenmetsä lepakkoselvitys, Ramboll 29.9.2023	452
- Linnaistenmetsä koirakartoitus, International K9 Institute Oy, 9.4.2024	468
41 § Vastaus Jari Sainion ja Sirkka-Liisa Kähärän sekä 22 muun valtuutetun aloitteeseen Kuusijärven pysäköinti tulee säilyttää maksuttomana	487
- Jari Sainion ja Sirkka-Liisa Kähärän sekä 22 muun valtuutetun aloite Kuusijärven pysäköinti tulee säilyttää maksuttomana	490
42 § Vastaus Minna Räsäsen ja Jari Sainion sekä 41 muun valtuutetun aloitteeseen tehostetaan Vantaan katujen kaivuutöiden koordinoitua ja valvontaa / TeA (kvalt)	492
- Minna Räsäsen ja Jari Sainion sekä 41 muun valtuutetun aloite tehostetaan Vantaan katujen kaivuutöiden koordinoitua ja valvontaa	496
43 § Vastaus Faysal Abdin ja 22 muun valtuutetun aloitteeseen matalan kynnyksen koulutus- ja työllisyyspalvelun neuvontapisteitä Vantaan kaupunginosiin	498
- Faysal Abdin ja 22 muun valtuutetun aloite matalan kynnyksen koulutus- ja työllisyyspalvelun neuvontapisteitä Vantaan kaupunginosiin	502
44 § Vastaus Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän ja 10 muun valtuutetun aloitteeseen urheilukenttien kuulutus- ja huoltotilat kuntoon	504
- Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän ja 10 muun valtuutetun aloite urheilukenttien kuulutus- ja huoltotilat kuntoon	507
Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus	508
Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen	509
Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto	510
Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus	511
Muutoksenhakuohje 5. Valitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa	516

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 11.08.2025

Muutoksenhakuohje 6. Valitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa	517
Muutoksenhakuohje 7. Valitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa	518
Muutoksenhakuohje Hallintovalitus hallinto-oikeudelle	519

Kaupunginhallituksen kokous

Aika 11.8.2025 klo. 17.00 – 22.15

Paikka Kaupungintalo, Tikkurila

Osallistujat

Jäsenet	Läsnä	Varajäsenet	Läsnä
Kaukola Ulla, puheenjohtaja	x	Laakso Päivi	
Kasonen Mika, I varapuheenjohtaja	x	Forsblom-Prittinen Frida	
Rämö Eve, II varapuheenjohtaja	x	Savuoja Tuure	
Abdi Faysal	x (klo. 17.00 – 20.10; § 1 – 3)	Koskelin Kia	x (klo. 20.10 – 22.15; § 4 – 44)
Aura Anssi	x (klo. 17.00 – 21.41, 21.41 – 22.15; § 1 – 27, 29 – 44)	Vacker Marjo	
Demiri Funda	x	Karinen Ville	
Hakala Heli	x	Lahti Timo	
Kivimäki Otso	x	Karemo Jenni	
Niikko Mika	x	Aidanjuuri Tanja	
Nummela Nina	x	Snellman Victor	
Roininen Petri	x	Hellström Tuula	
Räsänen Minna	x	Hildén Joni	
Strohm Emily	x	Kiiski Henri	
Tammi Visa	x	Eriksson Soile	
Tuomainen Anni Juulia	x	Valtanen Hanna	
Nuorisovaltuuston edustaja		Varajäsenet	
Joki Vincent	x		
Muut osallistujat			Läsnä
Rokkanen Sakari, valtuuston puheenjohtaja			x (klo. 17.00 – 21.41; § 1 – 27)
Tamminen Ida, valtuuston I varapuheenjohtaja			x
Kaimio Tuire, valtuuston II varapuheenjohtaja			x
Timonen Pekka, kaupunginjohtaja			x
Kalske Katri, apulaiskaupunginjohtaja			x
Åstrand Riikka, apulaiskaupunginjohtaja			x
Anttila Tero, apulaiskaupunginjohtaja			x
Kalmari Mari, viestintäjohtaja			x
Ruusula Matti, talous- ja strategiajohtaja			x
Nevalainen Ari, lakimies			x
Isotalus Birgit, hallintosihteeri			x

Takala Matias, pöytäkirjanpitäjä		x
Rusama Hannu, ohjelmajohtaja		x (klo. 17.30 – 18.30)
Maarno Rauha, kirjastopalveluiden päällikkö		x (klo. 18.30 – 20.00)

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Ulla Kaukola

Pöytäkirjanpitäjä Matias Takala

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 18.8.2025 klo. 16.00, sähköisesti.

Pykälät 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 24, 25, 26 ja 27 tarkastettiin ja hyväksyttiin heti kokouksessa.

Mika Kasonen

Otso Kivimäki

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 20.8.2025, Vantaan kaupungin internetsivuilla paatokset.vantaa.fi

1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 1

Kaupunginjohtajan esitys:

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

2 §

Pöytäkirjan tarkastaminen

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 2

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa toimittamaan pöytäkirjan tarkastus sähköisesti maanantaina 18.8.2025 klo 16.00 ja

Jäsenet	Kokous pvä
Abdi Faysal	
Aura Anssi	
Demiri Funda	26.6.
Hakala Heli	26.6.
Kasonen Mika	11.8.
Kivimäki Otso	11.8.
Niikko Mika	
Nummela Nina	
Roininen Petri	
Rämö Eve	
Räsänen Minna	
Strohm Emily	
Tammi Visa	
Tuomainen Anni Juulia	

- b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 20.8.2025 lähtien.

Päätös:

Päätettiin

- a) valita Mika Kasonen ja Otso Kivimäki toimittamaan pöytäkirjan tarkastus sähköisesti maanantaina 18.8.2025 klo 16.00 ja
- b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 20.8.2025 lähtien.

3 §

Kokouksen selostukset

Kokouksessa annetaan seuraavat selostukset:

- Jumbon kirjaston tarveselvitys / apulaiskaupunginjohtaja Riikka Åstrand ja kirjastopalveluiden päällikkö Rauha Maarno
- Havukosken nuorten toimintatilan tarveselvitys / ohjelmajohtaja Hannu Rusama

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 3

Merkittiin tiedoksi saadut selostukset ja käyty keskustelu.

4 § Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset

PT/BI

Kaupunginhallitukselle on kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten lähetetty seuraavat pöytäkirjat ja päätökset:

Kaupunginjohtajan päätökset

- § 39 Sitran rahoituksen Data ja tekoäly julkisen sektorin strategisessa päätöksenteossa, toinen rahoitushaku, hakeminen Kaupunkikulttuurin ja hyvin-voinnin palveluverkon tilannekuva -hankkeen toteuttamiseen
- § 40 Vantaan kaupungin kaksikielisyysohjelman toteutumisen seuraamisen työryhmän muutos

Hankintajohtajan päätökset

- § 53 Päätös hankintaoikaisuvaatimukseen valurautakansistojen hankinnassa Vantaan kaupungille
- § 54 Päätös uimahallikuljetusten hankinnasta 1.10. – 31.12.2025 väliselle ajalle / 56 000€ /3kk

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 4

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään olla ottamatta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi esittelyosassa mainituissa pöytäkirjoissa olevia ottamiskelpoisia päätöksiä ja esittelyosassa mainittuja päätöksiä.

Käsittely:

Asian käsittelyn aikana kaupunginjohtaja täydensi esitystään seuraavilla päätöksillä:

Tietohallintojohtajan päätökset

- § 67 Matti-järjestelmään kasvatuksen ja opetuksen paikkatietoratkaisun hankinta (56 775,6 euroa, alv 0 %)
- § 68 Matti-järjestelmän LOS-prosessien ja liikenneverkon ominaisuustietojen ylläpidon kehittämisen ratkaisun hankinta (130 708,69 euroa, alv 0 %)

Päätös:

Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

5 §

Kaupunginvaltuuston 16.6.2025 pitämän kokouksen täytäntöönpanot

PT/MT

Kuntalain mukaan kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta (39 §). Päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, kuitenkin niin, että täytäntöönpanoon ei saa ryhtyä, jos valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi tai jos valitusviranomaisen kieltää täytäntöönpanon (143 §). Jos kunnanhallitus katsoo, että valtuuston päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, valtuusto on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen, kunnanhallituksen on jätettävä päätös täytäntöön panematta. Asia on tällöin viipymättä saatettava valtuuston uudelleen käsiteltäväksi (96 §).

Kaupunginvaltuusto teki 16.6.2025 päätökset seuraavissa asioissa:

- § 3 Kaupunginvaltuuston puheenjohtajien vaali ajalle 1.6.2025–31.5.2026
- § 4 Kaupunginvaltuuston vaalilautakunnan vaali toimikaudeksi 2025–2029
- § 5 Hallintosäännön muutokset 16.6.2025 2 kpl
- § 6 Kaupunginhallituksen ja kaupunginhallituksen konsernijaoston vaali toimikaudeksi 2025–2027
- § 7 Kaupunginhallituksen elinvoima- ja työllisyysjaoston vaali toimikaudelle 2025–2027
- § 8 Tarkastuslautakunnan vaali toimikaudeksi 2025–2029
- § 9 Valtuustovaliokunnan vaali ajalle 1.6.2025–31.5.2026
- § 10 Keskusvaalilautakunnan vaali toimikaudeksi 2025–2029
- § 11 Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunnan vaali toimikaudelle 2025–2029
- § 12 Kaupunkitalalautakunnan vaali toimikaudeksi 2025–2029
- § 13 Kaupunkiympäristölautakunnan vaali toimikaudeksi 2025–2029
- § 14 Kaupunkiympäristölautakunnan lupajaoston vaali toimikaudeksi 2025–2029
- § 15 Kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan vaali toimikaudeksi 2025–2029
- § 16 Kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan yksilöasioiden jaoston vaali toimikaudeksi 2025–2029
- § 17 Kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan ruotsinkielisen jaoston vaali toimikaudeksi 2025–2029
- § 18 Vantaan käräjäoikeuden lautamiesten vaali toimikaudeksi 2025–2029
- § 19 Kiinteistötoimitusten uskottujen miesten valinta valtuustokaudelle 2025–2029
- § 20 Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen toimialueen kuntien poliisin neuvottelukunta 2025–2029
- § 21 Uudenmaan liiton kuntien edustajainkokouksen edustajien nimeäminen 2025
- § 22 Kaupunginhallituksen kokousaikataulu 2026 ja ehdotus kaupunginvaltuuston 2026 kokousaikatauluksi
- § 23 Osavuosisikatsaus 1/2025
- § 24 Vuoden 2026 talousarviolaadinnan kehys
- § 25 Laaja hyvinvointikertomus 2025
- § 26 Vastaus Vaula Norrenan ja 33 muun valtuutetun aloitteeseen demokratiaviikko Vantaalle
- § 27 Vastaus Antero Eerolan ja 18 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan oltava aloitteellinen Tikkurilan aseman tilan kohentamiseksi
- § 28 Vastaus vihreän valtuustoryhmän ja 21 muun valtuutetun aloitteeseen parannetaan Vantaan jokien veden laatua
- § 29 Vastaus Vaula Norrenan ja 33 muun valtuutetun aloite koulukirjastot takaisin

- § 30 Vastaus Funda Demirin ja 18 muun valtuutetun aloitteeseen Hiekkaharjun Aito avioliito -bänderölli on poistettava
- § 31 Vastaus Kokoomuksen valtuustoryhmän sekä 12 muun valtuutetun aloite varhaiskasvatuksen valokuvaus
- § 32 Vastaus Carita Orlandon ja 26 muun valtuutetun aloite päiväkotikuvaukset pysyväksi osaksi Vantaan päiväkotien toimintaa
- § 33 Vastaus Antero Eerolan ja 19 muun valtuutetun aloitteeseen nuorisotilojen aukioloja laajennettava
- § 34 Vastaus Susanna Kaijun ja 18 muun valtuutetun aloitteeseen jalkapallojuniorien pelien kannustuskulttuurin edistäminen
- § 35 Vastaus Jari Jääskeläisen ja 17 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan kaupungin rakennushankkeisiin urakoiden ketjuttamiskielto
- § 36 Vihreän valtuustoryhmän ja 22 muun valtuutetun aloite lentoradan vertailuvaihtoehtot tutkittava
- § 37 Roosa Walliuksen ja Janne Hartikaisen sekä 17 muun valtuutetun aloite Vantaan kouluille yhtenäinen linjaus kristillisten perinteiden vaalimisesta
- § 38 Tanja Aidanjuuren ja 18 muun valtuutetun aloite peruskouluissa puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttöä rajoitettava tai niiden käyttö kiellettävä kokonaan välitunneilla ja siirtymisissä
- § 39 Elina Nykyrin ja 33 muun valtuutetun aloite Vantaan kaupungin on laadittava vammaisten henkilöiden työllistymistä edistävä ohjelma sekä työllistettävä heitä itse nykyistä enemmän
- § 40 Jenni Alasuutarin ja 16 muun valtuutetun aloite Vantaan on taattava riittävä kielen opetus ja ryhmämuotoinen valmistavan opetuksen myös esikoululaisille ja 1. luokkalaisille suomenkielisissä kouluissa sekä 1.–9. luokkalaisille ruotsinkielisissä kouluissa

Kaupunginvaltuuston pöytäkirja 7/16.6.2025 on kokonaisuudessaan nähtävänä kaupunginvaltuuston extranet-sivuilla ja kaupungin internet-sivuilla.

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 5

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) todeta, että kaupunginvaltuuston 16.6.2025 tekemät päätökset voidaan panna täytäntöön, ja
- b) lähettää päätökset ao. toimialoille toimenpiteitä varten.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu/ao. toimialat

6 §

Eron myöntäminen Satu Mäkelälle kiinteistötoimitusten uskotun miehen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen

VD/3911/00.00.01.02/2025

PT/JK

Satu Mäkelä on 30.6.2025 saapuneella viestillään pyytänyt eroa kiinteistötoimitusten uskotun miehen tehtävästä henkilökohtaisen syyn vuoksi.

Kiinteistönmuodostamislain 6 §:n mukaan valtuuston tulee valita kunnan kiinteistötoimitusten uskotuiksi miehiksi vähintään kuusi henkilöä valtuuston toimikautta vastaavaksi ajaksi. Käytännössä on tarkoituksenmukaista valita heitä enemmän.

Uskotun miehen tulee olla kiinteistöasioihin perehtynyt ja paikalliset olot tunteva henkilö. Vaalikelpoisuudesta uskotun miehen toimeen on voimassa, mitä käräjäoikeuden lautamiehistä säädetään. Uskotuksi mieheksi ei saa siten valita henkilöä, joka on valintahetkellä alle 25-vuotias tai täyttänyt 65 vuotta.

Kiinteistötoimitusten luonteen takia tulisi uskotuiksi miehiksi valita sellaisia henkilöitä, joilla on mahdollisuus suorittaa tätä luottamustehtävää arkipäivisin päiväsaikaan ja maasto-olosuhteissa. Myös aiemmin uskottuna miehenä toimineiden uudelleenvalinta olisi suositeltavaa. Kiinteistötoimitukset ovat usein pitkäkestoisia, jolloin jatkuvuudesta olisi hyötyä.

Kiinteistönmuodostamislain 7 §:n mukaan uskotun miehen on ennen toimeensa ryhtymistä annettava käräjäoikeudessa tai maaoikeudessa vakuutus siitä, että hän parhaan ymmärryksensä ja omantuntonsa mukaan täyttää rehellisesti uskotun miehen toimensa eikä tee siinä kenellekään vääryyttä mistään syystä.

Kaupunginvaltuusto on päätöksellään 16.6.2025 § 19 vahvistanut Vantaan kiinteistötoimitusten uskottujen miesten lukumääräksi 13 toimikaudelle 2025–2029 ja valinnut tehtävään seuraavat henkilöt:

Tarmo Manninen
Eemeli Vierimaa
Drilon Kllokoqi
Johanna Ropponen
Ari Jussila
Kari Laalo
Sanna Huuskonen
Satu Mäkelä
Markku Kyröläinen
Tero Hakanen
Tuula Natunen
Ulf Dahlman
Samson Tanke Aba

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 6

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle

- a) myönnettäväksi Satu Mäkelälle ero kiinteistötoimitusten uskotun miehen tehtävästä, ja
- b) toimitettavaksi kiinteistötoimitusten uskottujen miesten täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2025-2029.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

7 §

Lasten ja nuorten valtuutettujen nimeäminen kaudelle 2025-2027

VD/5156/00.02.01.00/2025

PT/JK

Lasten, nuorten ja päättäjien kohtaaminen on tärkeää, jotta lapset ja nuoret oppivat tuntemaan omaa kotikuntaansa ja sen päätöksentekojärjestelmää sekä pääsevät keskustelemaan heille tärkeistä asioista. Vuorovaikutuksen kehittämisessä yhdeksi hyväksi toimintatavaksi on havaittu lasten ja nuorten valtuutettujen toiminta. Lasten ja nuorten valtuutettuja on ollut valtuustoryhmistä nimettynä keväästä 2013 alkaen.

Valtuutetun tehtävänä on tehdä yhteistyötä nuorisovaltuuston kanssa osallistumalla nuorisovaltuuston kokouksiin ja toimimalla kummivaltuutettuna mm. lautakunnissa toimiville nuorisovaltuutetuille. Lisäksi he sitoutuvat tapaamaan lapsia ja nuoria erilaisissa tilaisuuksissa sekä heidän omissa toimintaympäristöissään. Lähtökohtana on luoda mahdollisuuksia tavata ja keskustella lasten ja nuorten kanssa. Nuorisovaltuuston jäsenillä on henkilökohtaisesti mahdollisuus ottaa yhteyttä lasten ja nuorten valtuutettuihin vaikuttamista ja kaupungin päätöksentekoon liittyvissä asioissa.

Jokaista valtuustoryhmää on pyydetty valitsemaan ryhmästään yhden henkilön lasten ja nuorten valtuutetun tehtävään kesään 2027 saakka.

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 7

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään nimetä lasten ja nuorten valtuutetuiksi toimikaudelle 2025-2027 valtuustoryhmien esitysten mukaiset henkilöt.

Päätös:

Päätettiin nimetä lasten ja nuorten valtuutetuiksi toimikaudelle 2025-2027 seuraavat henkilöt:

Marjo	Vacker	Kokoomus
Funda	Demiri	Vasemmistoliitto
Hanna	Holmberg	RKP
Karita	Snellman	SDP
Anni Juulia	Tuomainen	Vihreät
Tiina	Arlin	Keskusta
Emil	Silventoinen	Kristillisdemokraatit
Aki	Mäkipernaa	Perussuomalaiset

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Osallisuussuunnittelija Heta Santamäki, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

8 §

Historiatoimikunnan asettaminen toimikaudeksi 2025-2027

VD/5224/00.00.01.00/2025

PT/JK

Vantaan kaupungin historiatoimikunta edistää Vantaan alueen historiantutkimusta ja -julkaisutoimintaa. Toimikunta on perustettu vuonna 1980.

Historiatoimikunnan ansiosta Vantaan kaupungilla on laaja historiateosten sarja aina esihistoriasta kaupungin muodostumiseen saakka. Julkaisutoiminnan ohella toimikunta on panostanut arkeologisiin tutkimuskaivauksiin, joiden ansiosta Vantaa on edelläkävijä mm. keskiaikaisten kyläonttien tutkimuksessa.

Historiatoimikunnan seuraavien vuosien tutkimuskohteita ovat mm. arkeologiset kaivaukset Koivukylän alueella. Tutkimus lähtee liikkeelle kohdebiografian näkökulmasta, eli aluetta tutkitaan esihistoriasta nykypäivään. Tutkimustuloksia voidaan hyödyntää tulevaisuuden kaupunginosan rakennus- ja suunnitteluhankkeissa sekä luomalla kohteille ja niiden välille kulttuuriverkosto opastaulujen, katutaiteen ja historiareittien avulla. Lisäksi Håkansbölen kartanon arkistotutkimus jatkuu; tutkimustuloksia hyödynnetään, kun päärakennus avautuu kartanomuseona. Myös Helsingin Pitäjä – Vantaa -vuosikirjan yhteistyö jatkuu. Vuosikirja tuottaa laadukasta ja tutkittua historiatietoa alueen menneisyydestä kiinnostuneille.

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 8

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- asettaa historiatoimikunta toimikaudeksi 2025–2027,
- nimetä toimikuntaan 13 jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet sekä nimetä toimikunnan jäsenistä yksi puheenjohtajaksi ja yksi varapuheenjohtajaksi,
- nimetä toimikunnan pysyväksi asiantuntijaksi museopalveluiden päällikkö, ja
- todeta, että toimikunta nimeää itselleen sihteerin

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Päätettiin

- asettaa historiatoimikaudeksi 2025-2027,
- nimetä toimikuntaa seuraavat henkilöt:

Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Otto Aalto, puheenjohtaja	Anneli Karhunen
Visa Tammi, varapuheenjohtaja	Toivo Pennanen
Olli Bäckström	Susanna Bruun
Vallu Novanto	Heidi Haapala
Jarkko Haanpää	Aive Pietilä
Olli Mäkinen	Kari Luukkanen
Pirkko Niemi	Juha Häkkinen
Susanna Kaiju	Juha Savimäki

Heidi Hummastenniemi	Joonas Iivonen
Pirkko Letto	Jaakko Hakala
Timo Valtonen	Tanja Saarinen
Juhana Liesimaa	Anna-Maria Mäkelä
Sari Järveläinen	Leila Mäkynen

- c) nimetä toimikunnan pysyväksi asiantuntijaksi museopalveluiden päällikkö, ja
d) todeta, että toimikunta nimeää itselleen sihteerin

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Arkeologi Andreas Koivisto (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

9 §

Vammaisneuvoston nimeäminen toimikaudeksi 2025-2027

VD/5355/00.02.03.00/2025

PT/TO/JK

Kuntalain 22 §:n mukaan kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan ja valtuustolla on velvollisuus huolehtia monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista. Kuntalaissa on erikseen säädetty kolmesta vaikuttamistoimielimestä – vanhusneuvostosta, vammaisneuvostosta ja nuorisovaltuustosta – jotka ovat edustamansa ryhmän vaikuttamis- ja kuulemiskanavia. Vantaalla vastaava tärkeä rooli on myös monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnalla ja Svenska kommitténilla. Vaikuttamistoimielimillä on oltava tosiasiallinen mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan.

Vantaan vammaisneuvosto on edistänyt vammaisten henkilöiden oikeuksia ja esteettömyyttä kaupungissa jo 40 vuoden ajan. Se on yksi pisimpään toimineista vammaisneuvostoista Suomessa.

Vammaisneuvoston kokoonpano ja tehtävät on määritelty kaupunginhallituksen 20.9.2021 (§ 15) hyväksymässä Vantaan kaupungin vammaisneuvoston toimintasäännössä. Toimintasäännössä määritellään, että kaupunginhallitus valitsee vammaisneuvostoon potilas- ja vammaisjärjestöjä edustavista henkilöistä neljatoista (14) jäsentä. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja nimetään näistä järjestöjen edustajista.

Vammaisneuvoston ja Vantaalla toimivien potilas- ja vammaisjärjestöjen yhteistyö- ja neuvottelutilaisuudessa 4.6.2025 suoritettiin toimintasäännön mukaisesti äänestys, jonka tulosten pohjalta on laadittu esitys vammaisneuvoston jäseniksi, puheenjohtajaksi ja varapuheenjohtajaksi toimikaudelle 2025–2027.

Kaupungin toimialoilta ja Vantaan seurakuntayhtymästä nimetään vammaisneuvostoon myös pysyvät asiantuntijaedustajat ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä. Vammaisneuvosto voi pyytää asiantuntijaksi eri tahojen edustajia kokouskohtaisesti. Kaupunginhallituksella on oikeus nimetä vammaisneuvostoon oma edustajansa, jolla on läsnäolo- ja puheoikeus. Vantaan kaupungin toimialat ovat nimenneet edustajansa kesäkuun 2025 aikana. Vantaan seurakuntayhtymän työntekijän henkilövalinnasta on päättänyt Vantaan seurakuntayhtymä.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 2 luvun 2 §:n mukaan vaikuttamistoimielinten kokoonpanosta, asettamisesta ja toimintaedellytyksistä päättää kaupunginhallitus, joka hyväksyy näille vaikuttamistoimielimille toimintasäännöt.

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 9

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) nimetä vammaisneuvostoon toimikaudeksi 2025–2027 seuraavat henkilöt:

Potilas- ja vammaisjärjestöjen edustajat:

Aila Siren	Helsingin ja Uudenmaan Neuroyhdistys ry
Darun Jaza	Uudenmaan Lihastautiyhdistys ry
Eeva Pitkänen	Vantaan Invalidit VANIN ry & Suomen Poliohuolto ry
Helena Forssell	Vantaan Reumatismiyhdistys ry
Kari Natunen	Vantaan diabeteksen vertaistuki ry
Kalle Haukka	Helsingin ja Uudenmaan näkövammaiset ry & Vantaan näkövammaiset ry
Kristiina Mäkelä	Vantaan Kehitysvammaisten tuki ry
Pirjo Ylimäki	Suomen MG-yhdistys ry
Pirkko Kiviranta	Vantaan Hengitysyhdistys ry
Päivi Viljasalo	Pääkaupunkiseudun ADHD-yhdistys ry
Ritva Engblom	Vantaan Kuurot ry
Tuula Natunen	Vantaan Kuuloyhdistys ry
Veronica Riihijärvi	PAUT ry
Yodit Melaku	Kynnys ry

Kaupungin toimialojen ja Vantaan seurakuntayhtymän edustajat:

Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Kaupunkikonsernin ja elinvoiman toimiala	
Heidi Lehtineva, työllisyysasiantuntija	Hanna Sauli, asiakkuuspäällikkö
Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala	
Anne Pakarinen, erityisliikunnan suunnittelija	Hanna Kuisma, yhteisöpäällikkö
Kaupunkiympäristön toimiala	
Emmi Pasanen, liikenteen kehittämisspäällikkö	Jonna Hohti, talous- ja hallintojohtaja
Kasvatuksen ja oppimisen toimiala	
Ari Ranki, päivä- ja lomatoiminnan päällikkö	Hanna Tuominen, nuoriso- ja aikuiskoulutuksen johtaja
Vantaan seurakuntayhtymä	
Kristiina Tuohimaa-Salminen, kehitysvammaistyön diakoni	Katri Valve, diakoniapäällikkö

- b) nimetä vammaisneuvoston puheenjohtajaksi Veronica Riihijärven ja varapuheenjohtajaksi Eeva Pitkäsen,
- c) todeta, että Vantaan seurakuntayhtymän edustajalla on vammaisneuvoston kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus. Edustajalle ei makseta matkakorvauksia tai kokouspalkkioita,
- d) todeta, että kaikilla potilas- ja vammaisjärjestöjen edustajilla on vammaisneuvoston kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus. Kaikille jäsenille maksetaan matkakorvauksia ja kokouspalkkioita samoin perustein,
- e) nimetä vammaisneuvostoon kaupunginhallituksen edustaja, jolla on kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Päätettiin

- a) nimetä vammaisneuvostoon toimikaudeksi 2025–2027 seuraavat henkilöt:

Potilas- ja vammaisjärjestöjen edustajat:

Aila Siren	Helsingin ja Uudenmaan Neuroyhdistys ry
Darun Jaza	Uudenmaan Lihastautiyhdistys ry
Eeva Pitkänen	Vantaan Invalidit VANIN ry & Suomen Poliohuolto ry
Helena Forssell	Vantaan Reumatismiyhdistys ry
Kari Natunen	Vantaan diabeteksen vertaistuki ry
Kalle Haukka	Helsingin ja Uudenmaan näkövammaiset ry & Vantaan näkövammaiset ry
Kristiina Mäkelä	Vantaan Kehitysvammaisten tuki ry
Pirjo Ylimäki	Suomen MG-yhdistys ry
Pirkko Kiviranta	Vantaan Hengitysyhdistys ry
Päivi Viljasalo	Pääkaupunkiseudun ADHD-yhdistys ry
Ritva Engblom	Vantaan Kuurot ry
Tuula Natunen	Vantaan Kuuloyhdistys ry
Veronica Riihijärvi	PAUT ry
Yodit Melaku	Kynnys ry

Kaupungin toimialojen ja Vantaan seurakuntayhtymän edustajat:

Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Kaupunkikonsernin ja elinvoiman toimiala	
Heidi Lehtineva, työllisyysasiantuntija	Hanna Sauli, asiakkuuspäällikkö
Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala	
Anne Pakarinen, erityisliikunnan suunnittelija	Hanna Kuisma, yhteisöpäällikkö
Kaupunkiympäristön toimiala	
Emmi Pasanen, liikenteen kehittämispäällikkö	Jonna Hohti, talous- ja hallintojohtaja
Kasvatuksen ja oppimisen toimiala	
Ari Ranki, päivä- ja lomatoiminnan päällikkö	Hanna Tuominen, nuoriso- ja aikuiskoulutuksen johtaja
Vantaan seurakuntayhtymä	
Kristiina Tuohimaa-Salminen, kehitysvammaistyön diakoni	Katri Valve, diakoniapäällikkö

- b) nimetä vammaisneuvoston puheenjohtajaksi Veronica Riihijärven ja varapuheenjohtajaksi Eeva Pitkäsen,

- c) todeta, että Vantaan seurakuntayhtymän edustajalla on vammaisneuvoston kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus. Edustajalle ei makseta matkakorvauksia tai kokouspalkkioita,
- d) todeta, että kaikilla potilas- ja vammaisjärjestöjen edustajilla on vammaisneuvoston kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus. Kaikille jäsenille maksetaan matkakorvauksia ja kokouspalkkioita samoin perustein,
- e) nimetä vammaisneuvostoon kaupunginhallituksen edustajaksi Mika Niikko ja tämän henkilökohtaiseksi varajäseneksi Tanja Aidanjuuri, jolla on kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:

- Vammaisneuvoston vaalikokouksen pöytäkirja

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

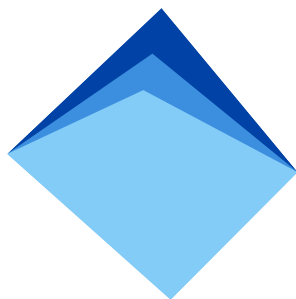
Lisätiedot:

Tommi Ostrovskij, 0438272298,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

SISÄLLYSLUETTELO

Vammaisneuvosto pöytäkirja 04.06.2025

Pöytäkirjan kansilehti	1
1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
2 § Vaalikokouksen järjestäytyminen	4
3 § Työjärjestyksen hyväksyminen	5
4 § Valitaan vammaisneuvoston puheenjohtaja kaudelle 2025-2027	6
5 § Valitaan vammaisneuvoston varapuheenjohtaja kaudeksi 2025-2027	7
6 § Valitaan vammaisneuvoston jäsenet kaudeksi 2025-2027	8
7 § Muut asiat	10

YLEINEN ALLEKIRJOITUSPROSESSI

Yleinen allekirjoitusprosessi Esityslista: Pöytäkirjan kansilehti on allekirjoitettu Visma X-Sign -palvelussa. Prosessin tunnus on 90a41a96-b4c7-426b-b149-2bec4d4b5ad9.

ALLEKIRJOITUKSET

Allekirjoittaja	Ostrovskij Tommi
Allekirjoitusaika	11.06.2025 10:11
Allekirjoittaja	Pikkarainen Johanna
Allekirjoitusaika	11.06.2025 10:32
Allekirjoittaja	Anttila Anu
Allekirjoitusaika	11.06.2025 12:44
Allekirjoittaja	Lehtoruusu Mari
Allekirjoitusaika	12.06.2025 09:12

ASIAKIRJAT

Asiakirjat	Esityslista_3169687.PDF
------------	-------------------------

Vammaisneuvoston vaalikokous 2025

Aika: 4.6.2025 klo 16:30–18.28

Paikka: Kaupungintalo, valtuustosali (Asematie 7, 01300 Vantaa, 1. kerros)

Kutsutut

Vammaisneuvoston vaalikokoukseen voi saapua kuka tahansa Vantaalla toimiva potilas- tai vammaisjärjestön edustaja. Äänioikeus on niillä, jotka toimittavat valtakirjan edustamaltansa järjestöltä. Järjestöt ovat voineet asettaa ehdokkaansa vammaisneuvostoon 21.5.2025 mennessä.

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Anu Anttila

Pöytäkirjanpitäjä Tommi Ostrovskij

Pöytäkirjan tarkistus

Pöytäkirjan tarkistaja Johanna Pikkarainen

Pöytäkirjan tarkistaja Mari Lehtoruusu

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Vammaisneuvoston vaalikokous 4.6.2025

Vammaisneuvoston vaalikokouksesta on lähtenyt 31.3. 2025 ensimmäinen ilmoitusviesti ja uutinen Vantaan nettisivuille, joissa on ilmoitettu Vantaan alueella toimiville potilas- ja vammaisjärjestöille mahdollisuudesta asettaa ehdolle ehdokkaansa vammaisneuvoston toimikaudelle 2025–2027.

Esitys:

1. Todetaan kokouksen osallistujat
2. Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Käsittely:

Kokouksessa oli paikalla edustajat seuraavista potilas- tai vammaisjärjestöistä.

Aila Siren	Helsingin ja Uudenmaan Neuroyhdistys ry
Antti Liekari	Hengitystuki ry
Darun Jaza	Uudenmaan Lihastautiyhdistys ry
Eeva Pitkänen	Vantaan Invalidit VANIN ry & Suomen Poliohuolto ry
Heidi Hyvönen	Vantaan Kehitysvammaisten Tuki ry
Helena Forssell	Vantaan Reumatismiyhdistys ry
Kari Ali-Yrkkö	Helsingin ja Uudenmaan Neuroyhdistys ry
Kari Natunen	Vantaan diabeteksen vertaistuki ry
Kalle Haukka	Vantaan näkövammaiset ry
Petri Nokkala	Helsingin ja Uudenmaan näkövammaiset ry
Pirjo Ylimäki	Suomen MG-yhdistys ry
Pirkko Kiviranta	Vantaan Hengitysyhdistys ry
Päivi Viljasalo	Pääkaupunkiseudun ADHD-yhdistys ry
Ritva Engblom	Vantaan Kuurot ry
Sirkka Dahlman	Uudenmaan Aivovammayhdistys ry
Tuula Natunen	Vantaan Kuuloyhdistys ry
Veronica Riihijärvi	PAUT ry
Yodit Melaku	Kynnys ry

Päätös:

1. Todettiin kokouksen osallistujat
2. Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi

2 § Vaalikokouksen järjestäytyminen

VD/8611/00.02.03.00/2024

Valitaan vammaisneuvoston vaalikokoukselle puheenjohtaja, sihteeri, kaksi (2) pöytäkirjantarkastajaa ja kaksi (2) ääntenlaskijaa.

Vammaisneuvoston vaalikokous 4.6.2025

Esitys:

Päätetään valita

- a) puheenjohtajaksi
- b) pöytäkirjanpitäjäksi koordinaattori Tommi Ostrovskij
- c) pöytäkirjantarkastajiksi
- d) ääntenlaskijoiksi

Käsittely:

- Puheenjohtaja esitti, että pöytäkirjantarkastajat ja ääntenlaskijat olisivat samat henkilöt.
- Esitys hyväksyttiin.

Päätös:

Päätettiin valita

- a) puheenjohtajaksi Anu Anttila Vantaan kaupunki
- b) pöytäkirjanpitäjäksi koordinaattori Tommi Ostrovskij
- c) pöytäkirjantarkastajiksi ja ääntenlaskijoiksi Johanna Pikkarainen ja Mari Lehtoruusu Vantaan kaupungilta.

3 §

Työjärjestyksen hyväksyminen

Vammaisneuvoston vaalikokous 4.6.2025

Esitys:

Hyväksytään esityslista vammaisneuvoston vaalikokouksen työjärjestykseksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esityslista vammaisneuvoston vaalikokouksen työjärjestykseksi.

4 §

Valitaan vammaisneuvoston puheenjohtaja kaudelle 2025-2027

VD/8611/00.02.03.00/2024

Valitaan vammaisneuvostolle puheenjohtaja toimikaudelle 2025–2027. Puheenjohtajavaalissa järjestetään suljettu lippuäänestys, mikäli ehdokkaita on enemmän kuin yksi henkilö.

Ehdokasasettelu päättyi keskiviikkona 21.5.2025.

Puheenjohtajaksi on asettunut ehdolle Veronica Riihijärvi PAUT ry:stä

Ehdokkaalla on mahdollisuus esittäytyä ennen päätöstä.

Ehdokas voi myös toimittaa kirjallisen esittäytymisen ennen vaalikokousta.

Vammaisneuvoston vaalikokous 4.6.2025

Esitys:

Valitaan vammaisneuvostolle puheenjohtajaksi XX toimikaudelle 2025–2027.

Käsittely:

- Ehdokas Veronica Riihijärvi esittäytyi ja vaalikokous saattoi esittää kysymyksiä hänelle.

Esitys:

Valittiin vammaisneuvostolle puheenjohtajaksi Veronica Riihijärvi toimikaudelle 2025–2027.

5 §

Valitaan vammaisneuvoston varapuheenjohtaja kaudeksi 2025-2027

VD/8611/00.02.03.00/2024

Valitaan vammaisneuvoston varapuheenjohtaja kaudeksi 2025–2027.
Ehdokasasettelu päättyi keskiviikkona 21.5.2025.

Varapuheenjohtajaksi on asettunut ehdolle:

Eeva Pitkänen, Vantaan Invalidit VANIN ry & Suomen Poliohuolto ry

Kristiina Mäkelä, Vantaan Kehitysvammaisten Tuki ry

Sirkka Dahlman, Uudenmaan Aivovammayhdistys ry

Koska ehdokkaita on enemmän kuin yksi, käydään suljettu lippuäänestys.

Ehdokkailla on mahdollisuus esittäytyä ennen äänestystä.

Ehdokas voi myös toimittaa kirjallisen esittäytymisen ennen vaalikokousta.

Vammaisneuvoston vaalikokous 4.6.2025

Esitys:

Valitaan vammaisneuvoston varapuheenjohtajaksi XX kaudeksi 2025–2027.

Käsittely:

- Kristiina Mäkelä ilmoitti vetäytyvänsä varapuheenjohtajaehdokkuudesta.
- Ehdokkaat Eeva Pitkänen ja Sirkka Dahlman esittäytyivät.
- Käytiin suljettu lippuäänestys ehdokkaiden välillä.

Äänet jakautuivat seuraavasti:

Eeva Pitkänen 10 ääntä

Sirkka Dahlman 8 ääntä

Päätös:

Valittiin vammaisneuvoston varapuheenjohtajaksi Eeva Pitkänen kaudeksi 2025–2027.

6 §

Valitaan vammaisneuvoston jäsenet kaudeksi 2025-2027

VD/8611/00.02.03.00/2024

Valitaan vammaisneuvoston jäseniksi aiemmin valittujen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi 12 järjestöjen edustajaa.

Ehdokasasettelu päättyi keskiviikkona 21.5.2025.

Ehdolle asettuivat seuraavat henkilöt, yhteensä 13 kpl:

Aila Siren, Helsingin ja Uudenmaan Neuroyhdistys ry
Antti Liekari, Hengitystuki ry
Christer Fagerström, Viittovat perheet ry
Darun Jaza, Uudenmaan Lihastautiyhdistys ry
Helena Forssell, Vantaan Reumatismiyhdistys ry
Kari Natunen, Vantaan diabeteksen vertaistuki ry
Kalle Haukka, Helsingin ja Uudenmaan näkövammaiset ry & Vantaan näkövammaiset ry
Päivi Viljasalo, Pääkaupunkiseudun ADHD-yhdistys ry
Pirjo Ylimäki, Suomen MG-yhdistys ry
Pirkko Kiviranta, Vantaan Hengitysyhdistys ry
Ritva Engblom, Vantaan Kuurot ry
Tuula Natunen, Vantaan Kuuloyhdistys ry
Yodit Melaku, Kynnys ry

Näiden lisäksi Veronica Riihijärvi, Eeva Pitkänen, Kristiina Mäkelä ja Sirkka Dahlman ovat ehdolla ensisijaisesti puheenjohtajistoon.

Koska ehdokkaita on enemmän kuin paikkoja, käydään aiheesta listavaali.

Ehdokkailla tai heidän edustajillansa on mahdollisuus esittäytyä ennen äänestystä. Ehdokas voi myös toimittaa kirjallisen esittelytymisen ennen vaalikokousta.

Vammaisneuvoston vaalikokous 4.6.2025

Esitys:

Valitaan neuvoston jäseniksi henkilöt XX.

Käsittely:

- Koska ehdokkaita on enemmän kuin paikkoja, käytiin vaali. Jokainen äänioikeutettu sai äänestyslomakkeen, jolla voi äänestää enintään 12 henkilöä.
- Tarvittaessa äänestämisessä avustettiin.
- Vaalit ratkesivat ensimmäisellä kierroksella. Ääniä hylättiin vaaleissa kaksi.
- Viimeisestä paikasta tasatuloksen saivat Helena Forssell ja Sirkka Dahlman. Näiden kesken heitettiin arpa. Kokous päätti käyttää arvanheitossa kolikkoa ja heittäjänä toimivat ääntenlaskijat. Arvan tuloksena Helena Forssell valittiin vammaisneuvoston jäseneksi

Äänet jakautuivat seuraavasti:

Kalle Haukka: 14
Yodit Melaku: 14
Kristiina Mäkelä: 13
Kari Natunen: 12
Tuula Natunen: 12
Ritva Engblom: 11
Pirjo Ylimäki: 10
Päivi Viljasalo: 10
Aila Siren: 8
Darun Jaza: 8
Pirkko Kiviranta: 8
Helena Forssell: 7 (arpa)

Sirkka Dahlman: 7 (arpa)
Antti Liekari: 6
Christer Fagerström: 6

Päätös:

Valittiin vammaisneuvoston jäseniksi kaudelle 2023–2025 seuraavat henkilöt:

- Aila Siren, Helsingin ja Uudenmaan Neuroyhdistys ry
- Darun Jaza, Uudenmaan Lihastautiyhdistys ry
- Helena Forssell, Vantaan Reumatismiyhdistys ry
- Kari Natunen, Vantaan diabeteksen vertaistuki ry
- Kalle Haukka, Helsingin ja Uudenmaan näkövammaiset ry & Vantaan näkövammaiset ry
- Kristiina Mäkelä, Vantaan Kehitysvammaisten tuki ry
- Pirjo Ylimäki, Suomen MG-yhdistys ry
- Pirkko Kiviranta, Vantaan Hengitysyhdistys ry
- Päivi Viljasalo, Pääkaupunkiseudun ADHD-yhdistys ry
- Ritva Engblom, Vantaan Kuurot ry
- Tuula Natunen, Vantaan Kuuloyhdistys ry
- Yodit Melaku, Kynnys ry

Kokousedustajat voivat halutessaan nostaa esille muita esille tulevia asioita, jotka katsovat olevan tarpeellisia ja/tai hyödyllisiä kokouksen kannalta.

Vammaisneuvoston vaalikokous 4.6.2025

- Vammaisneuvoston koordinaattorin kuulumiset:
 - o Vammaisneuvoston tuleva toimikausi alkaa syyskuussa, kun kaupunginhallitus on vahvistanut nimityksen joko 11.8. tai 25.8. kokouksessaan.
 - o Vammaisneuvoston koordinaattori esittelee suunnitelmat syksyn kokouksien aikatauluista.
 - o Vaikuttamistoimielinten yhteinen perehdytysseminaari pidetään 1.9. klo 16–19 Vantaan kaupungintalon valtuustosalissa (Asematie 7).
 - o Vantaan kaupunginvaltuusto on vahvistanut 12.5.2025 pidetyssä kokouksessa Vantaan kaupungin vammaispoliittisen ohjelman vuodelle 2025. Ohjelma on jaettu ennalta tiedoksi vaalikokoukseen ilmoittautuneille.
 - o Neuvoston uusille jäsenille lähetetään sähköpostia vielä ennen juhannusta.
- Helena Forssell osallistui Erätaukokeskusteluun Myyrmäessä aiheena sosiaaliturva. Paikalle osallistui kansanedustajia kuulemaan. Keskustelu oli osa kierrosta, jossa kerättiin kokemuksia ympäri Suomea.
- Vaalikokouksessa kiiteltiin mielenilmaukseen Vantaan ja Keravan hyvinvointipalveluista osallistuneita. Osaltaan tämän ansiosta Vakehyva vielä muutti vammaispalvelujen palvelutuotteiden myöntämisen perusteitaan.
- Opetus- ja kulttuuriministeriössä on ollut käynnissä lakimuutokset, joiden seurauksena tukijärjestelmä uudistuu sekä esi- ja perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa että ammatillisessa koulutuksessa. Uusi laki astuu voimaan 1.8.
- Työllisyyspalvelumuutokset astuneet voimaan vuoden alussa. Tämän myötä työllisyyspalvelut ovat siirtyneet kuntien vastuulle.
- Vammaisten palveluista löytyy tietoa nettisivuilta.
 - o [Vakehyvan nettisivut](#)
 - o [Vantaan kaupungin nettisivut](#)
- Esitettiin toive, että Vantaalle, Espoolle ja Helsingille ajetaan yhteistä palvelutaloa kuuroille senioreille. Vakehyvan puolella voitaisiin osallistua sitä valmisteleviin työryhmiin.

Esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin merkitä tiedoksi.

Liitteet:

- vantaan_kaupungin_vammaispoliittinen_ohjelma_2025.pdf

10 §

Vanhusneuvoston nimeäminen toimikaudelle 2025-2027

VD/5354/00.02.03.00/2025

PT/TO/JK

Kuntalain 22 §:n mukaan kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan ja valtuustolla velvollisuus huolehtia monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista. Kuntalaissa on erikseen säädetty kolmesta vaikuttamistoimielimestä – vanhusneuvostosta, vammaisneuvostosta ja nuorisovaltuustosta – jotka ovat edustamansa ryhmän vaikuttamis- ja kuulemiskanavia. Vantaalla vastaava tärkeä rooli on myös monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnalla ja Svenska kommitténilla. Vaikuttamistoimielimillä on oltava tosiasiallinen mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan.

Vantaan vanhusneuvosto on seurannut ja vaikuttanut ikääntyvän väestön asioihin Vantaalla jo yli 20 vuoden ajan. Väestön vanhetessa neuvoston tehtävän merkitys korostuu yhä enemmän. Vantaan väestötilaston 2024/2025 mukaan vuonna 2024 vantaalaisista 15,8 prosenttia oli 65 vuotta täyttäneitä ja 75 vuotta täyttäneiden osuus kohosi 7,3 prosentista 7,6 prosenttiin vuodesta 2023 vuoteen 2024.

Vanhusneuvoston kokoonpano ja tehtävät on määritelty kaupunginhallituksen 20.9.2021 (§ 15) hyväksymässä Vantaan kaupungin vanhusneuvoston toimintasäännössä, jonka mukaan kaupunginhallitus valitsee vanhusneuvoston jäsenet ja henkilökohtaiset varajäsenet kahden vuoden toimikaudeksi. Kaupunginhallitus valitsee Vantaan vanhusneuvostoon vähintään 10 jäsentä, joista yksi valitaan sotaveteraanijärjestöjen edustajista. Kullekin jäsenelle nimetään varajäsen. Kaupunginhallitus nimeää vanhusneuvoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vanhusneuvostoon valituista jäsenistä.

Sotaveteraanijärjestöjen toiminta on muuttunut siitä kuin ne vanhusneuvoston toimintasäännössä on huomioitu. Tammenlehvän Perinneliitto perustettiin 24.4.2003, ja sotaveteraanijärjestöt ovat etenevissä määrin luovuttaneet toimintaansa sille. Liiton perustajajäseniä ovat Sotainvalidien Veljesliitto, Suomen Sotaveteraaniliitto, Rintamaveteraaniliitto ja Rintamanaisten Liitto. Tammenlehvän Perinneliitolla on 27 alueellisen perinneyhdistyksen kattava verkosto ympäri Suomen. Yhdistykset huolehtivat alueillaan sotasukupolven tuki- ja hoivatyöstä sekä veteraaniperinteen edistämisestä. Vantaalla toimii Tammenlehvän Vantaan perinnetoimikunta.

Vanhusneuvostoon on kutsuttu eläkeläisjärjestöjen edustajia asiantuntijoiksi. Nimeämisissä on aiemmin seurattu kaupunginhallituksessa 12.8.2019 (§ 19) tehtyä päätöstä edustavista järjestöistä.

Vanhusneuvoston toimintasäännön mukaan kaupungin toimialat ja Vantaan seurakuntayhtymä nimeävät vanhusneuvostoon asiantuntijaedustajat ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä. Toimintasäännön mukaan vanhusneuvosto voi myös pyytää asiantuntijoiksi eri tahojen edustajia kokouskohtaisesti. Toimialat ja Vantaan seurakuntayhtymä ovat nimenneet edustajansa kesäkuussa 2025.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 2 luvun 2 §:n mukaan vaikuttamistoimielinten kokoonpanosta, asettamisesta ja toimintaedellytyksistä päättää kaupunginhallitus, joka hyväksyy näille vaikuttamistoimielimille toimintasäännöt.

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 10

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) nimetä vanhusneuvoston jäsenet ja varajäsenet toimikaudeksi 2025–2027,
- b) pyytää sotaveteraanijärjestöjä nimeämään yksi edustaja vanhusneuvostoon,
- c) nimetä vanhusneuvoston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja,
- d) todeta, että Vantaan seurakuntayhtymän edustajalla on vanhusneuvoston kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus. Edustajalle ei makseta matkakorvauksia tai kokouspalkkioita.
- e) että vanhusneuvosto kutsuu puhe- ja läsnäolo-oikeudella asiantuntijoiksi eläkeläisjärjestöjen edustajat ja varaedustajat,
- f) nimetä Vantaan kaupungin toimialojen ja Vantaan seurakuntayhtymän edustajiksi vanhusneuvostoon seuraavat henkilöt:

Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Kaupunkiympäristön toimiala	
Emmi Pasanen, Liikenteen kehittämispäällikkö	Timo Tamminen, lupa-arkkitehti
Kaupunkikonsernin ja elinvoiman toimiala	
Nina Rahja, suunnittelija	Sanna Parrukoski, suunnittelija
Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala	
Terho Valkonen, kulttuurituottaja	Anne Pakarinen, erityisliikunnan suunnittelija
Kasvatuksen ja oppimisen toimiala	
Nicole Majström, ruotsinkielisten palveluiden koordinaattori	Anders Vikström, ruotsinkielisten palveluiden johtaja
Vantaan seurakuntayhtymä	
Krista Valtonen, vanhustyön pastori	Satu-Elina Ansas, johtava sairaalapastori

- g) nimetä vanhusneuvostoon kaupunginhallituksen edustaja, jolla on kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Päätettiin

- a) nimetä vanhusneuvoston jäsenet ja varajäsenet toimikaudeksi 2025–2027 seuraavasti:

Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Eero Salo, puheenjohtaja	Pirkko Niemi
Risto Pyhältö, varapuheenjohtaja	Riitta Pallasvuo
Timo Jelekäinen	Marja-Liisa Saares
Eero Ahola	Marianne Träskman
Markku Weckman	Eija Pohjansaari
Jouni Vauhkonen	Veikko Väisänen
Jaakko Hakala	Jouko Suvensalmi
Anneli Karhunen	Ilkka Meriläinen

Merja Järvenpää	Markku Heikkilä
Raija Heikkonen	Toivo Pennanen
Marja Airaksinen	Markku Lehtonen
Solveig Halonen	Sixten Granroth
Pirkko Forsberg	Jaana Rannikko

- b) pyytää sotaveteraanijärjestöjä nimeämään yksi edustaja vanhusneuvostoon,
c) nimetä vanhusneuvoston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja,
d) todeta, että Vantaan seurakuntayhtymän edustajalla on vanhusneuvoston kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus. Edustajalle ei makseta matkakorvauksia tai kokouspalkkioita.
e) että vanhusneuvosto kutsuu puhe- ja läsnäolo-oikeudella asiantuntijoiksi eläkeläisjärjestöjen edustajat ja varaedustajat,
f) nimetä Vantaan kaupungin toimialojen ja Vantaan seurakuntayhtymän edustajiksi vanhusneuvostoon seuraavat henkilöt:

Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Kaupunkiympäristön toimiala	
Emmi Pasanen, Liikenteen kehittämispäällikkö	Timo Tamminen, lupa-arkkitehti
Kaupunkikonsernin ja elinvoiman toimiala	
Nina Rahja, suunnittelija	Sanna Parrukoski, suunnittelija
Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala	
Terho Valkonen, kulttuurituottaja	Anne Pakarinen, erityisliikunnan suunnittelija
Kasvatuksen ja oppimisen toimiala	
Nicole Majström, ruotsinkielisten palveluiden koordinaattori	Anders Vikström, ruotsinkielisten palveluiden johtaja
Vantaan seurakuntayhtymä	
Krista Valtonen, vanhustyön pastori	Satu-Elina Ansas, johtava sairaalapastori

- g) nimetä vanhusneuvostoon kaupunginhallituksen edustajaksi Tuure Savuoja ja tämän henkilökohtaiseksi varajäseneksi Anni Juulia Tuomainen, jolla on kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Tommi Ostrovskij, 0438272298

(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

11 §

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan nimeäminen kaudelle 2025–2027

VD/5418/00.00.01.01/2025

PT/AA/MT

Kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan ja valtuustolla velvollisuus huolehtia monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista (Kuntalaki 410/2015, 22 §). Kuntalaissa on erikseen säädetty kolmesta vaikuttamistoimielimestä – vanhusneuvostosta, vammaisneuvostosta ja nuorisovaltuustosta – jotka ovat edustamansa ryhmän vaikuttamis- ja kuulemiskanavia. Vantaalla vastaava tärkeä rooli on myös monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnalla ja Svenska kommitténilla.

Vantaan monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta aloitti toimintansa kaupunginhallituksen päätöksellä vuonna 2001 (8.1.2001 § 50). Sen lähes 25 toimintavuoden aikana Vantaasta on tullut Suomen monikulttuurisin kaupunki, jonka asukkaista ulkomaalaistaustaisten osuus on merkittävä, tänä vuonna jo 29 %.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 2 luvun 2 §:n mukaan vaikuttamistoimielinten kokoonpanosta, asettamisesta ja toimintaedellytyksistä päättää kaupunginhallitus, joka hyväksyy näille vaikuttamistoimielimille toimintasäännöt. Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan kokoonpano ja tehtävät on määritelty kaupunginhallituksen 2.6.2025 (§ 41) hyväksymässä päivitetystä Vantaan monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan toimintasäännöstä.

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan toimintasäännön mukaan kaupunginhallitus valitsee neuvottelukunnan jäsenet ja henkilökohtaiset varajäsenet kahden vuoden toimikaudeksi. Kaupunginhallitus nimeää neuvottelukuntaan 6–12 luottamushenkilöä ja heille kullekin henkilökohtaisen varajäsenen sekä nuorisovaltuuston edustajan ja hänelle varajäsenen. Päivityksessä toimintasääntöä muutettiin siten, että kaupunginhallitus nimeää neuvottelukuntaan myös 3–6 edustajaa maahanmuuttaja- ja kotoutumista edistävää työtä tekevästä järjestöstä ja heille varaedustajat. Heillä on läsnäolo- ja puheoikeus ja heille maksetaan samansuuruinen kokouspalkkio kuin luottamushenkilöille.

Kaupunginhallituksella on oikeus nimetä neuvottelukuntaan oma edustajansa, jolla on puheoikeus. Kaupungin toimialat nimeävät neuvottelukuntaan asiantuntijaedustajat ja heille varahenkilöt. Vantaan ja Keravan hyvinvointialue ja Itä-Uudenmaan poliisi nimeävät neuvottelukuntaan asiantuntijaedustajan ja hänelle varahenkilön. Neuvottelukunta voi pyytää kaupunginhallitukselta myös muita tärkeäksi katsomiaan sidosryhmiä nimeämään oman edustajansa.

Vaikuttamistoimielimillä on oltava tosiasiallinen mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan. Vuoden 2025 alussa voimaan astunut kotoutumislaki jättää lähes kaikki kotoutumista edistävät palvelut kuntien vastuulle. Onnistunut kotoutuminen on kaupungin strateginen tavoite. Kotoutumisen varmistamiseksi Vantaa laatii neljän vuoden välein lakisääteisen kunnan kotoutumisohjelman. Uusi ohjelma hyväksyttiin valtuustossa tammikuussa 2025. Neuvottelukunta seuraa kotoutumisohjelman ja muiden asukkaiden hyvinvointia ja työllisyyttä edistävien ohjelmien sekä segregaaation ehkäisyn toimenpideohjelmien toteutumista Vantaalla.

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 11

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- asettaa monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta toimikaudeksi 2025–2027,
- nimetä neuvottelukunnalle puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja vähintään kahdeksan muuta jäsentä sekä heille henkilökohtaiset varajäsenet,
- nimetä neuvottelukuntaan maahanmuuttaja- ja kotoutumista edistävää työtä tekevistä yhdistyksistä seuraavat henkilöt:

Varsinainen edustaja	Varaedustaja
Autokton ry: Alba Vrabi, puheenjohtaja	Askel kohti tulevaa (Ask ry): Musse Adam, koordinaattori
Hakunilan kansainvälinen yhdistys ry: Burhan Hamdon, toiminnanjohtaja	Gujarati Samaj ry: Krutarth Vasavada, puheenjohtaja
Nicehearts ry: Johanna Sjöholm, toiminnanjohtaja	Phoenix ry/Start up Refugees: Aicha Manai, CEO
Sahan-seura ry: Mubarik Jama, toiminnanjohtaja	Dreamchasers ry: Yahya Suleiman, toiminnanjohtaja
Vantaan Venäläinen Klubi ry: Svetlana Tchistiakova, toiminnanjohtaja	Vantaan Monimaa ry: Tiina Kentta, varapuheenjohtaja

- todeta, että yhdistysten edustajilla on läsnäolo- ja puheoikeus ja että heille maksetaan samansuuruinen kokouspalkkio kuin luottamushenkilöille,
- nimetä kaupungin toimialojen, Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen sekä Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen edustajiksi seuraavat henkilöt, joilla on kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus:

Varsinainen edustaja	Varaedustaja
Kaupunkikonsernin ja elinvoiman toimiala	
Hannele Lautiola, monikulttuurisuusasiainpäällikkö	Suvi Lindén, kansainvälisten asiakkaiden palvelupäällikkö
Pekko Kohonen, asiakkuuspäällikkö	Suvi Lindén, kansainvälisten asiakkaiden palvelupäällikkö
Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala	
Anne Raasakka, elinikäisen oppimisen johtaja	Kaisa Kettunen, Lasten ja nuorten kulttuuripalveluiden päällikkö
Kasvatuksen ja oppimisen toimiala	
Hannaleena Maarianvaara, kieli- ja kulttuuritietoisuuden erityisasiantuntija	Soile Granholm, varhaiskasvatuksen asiantuntija
Kaupunkiympäristön toimiala	
ilmoitetaan myöhemmin	ilmoitetaan myöhemmin
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue	
Jaanika Aho, vastaava ohjaaja	ilmoitetaan myöhemmin
Itä-Uudenmaan poliisilaitos	
Kaisamaria Holappa, rikoskomisario	Tanja Martikainen, vanhempi konstaapeli

- f) todeta, että Itä-Uudenmaan poliisin ja Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen edustajille ei makseta matkakorvauksia tai kokouspalkkioita,
- g) nimetä neuvottelukuntaan kaupunginhallituksen edustaja ja varaedustaja, joilla on kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus,
- h) oikeuttaa neuvottelukunta käyttämään ja kuulemaan muitakin kaupungin työntekijöitä ja ulkopuolisia asiantuntijoita tarpeen mukaan.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Päätettiin

- a) asettaa monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta toimikaudeksi 2025–2027,
- b) nimetä neuvottelukunnan jäsenet seuraavasti:

Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Ruth Kaboi-Mattila, puheenjohtaja	Heikki Tidenberg
Xhemail Jashanica, varapuheenjohtaja	Terhi Salminen
Sunil Thakur	Refka Elech
Leila Gharajeh Daghi	Sari Purmonen
Nejdet Karadag	Georgiana Forsang
Taru Kyllönen	Samson Tanke Aba
Ziaulhag Momeni	Hellu Isomäki
Ellen Pessi	Christos Mandalios
Marine Meliksetyan	Samuli Lahtinen
Mila Kangasniemi	Matias Ollila
Ilpo Elo	Anna Keikko
Sanni Hilpinen	Abdurrahim Ay

- c) nimetä neuvottelukuntaan maahanmuuttaja- ja kotoutumista edistävää työtä tekevästä yhdistyksistä seuraavat henkilöt:

Varsinainen edustaja	Varaedustaja
Autokton ry: Alba Vrabi, puheenjohtaja	Askel kohti tulevaa (Ask ry): Musse Adam, koordinaattori
Hakunilan kansainvälinen yhdistys ry: Burhan Hamdon, toiminnanjohtaja	Gujarati Samaj ry: Krutarth Vasavada, puheenjohtaja
Nicehearts ry: Johanna Sjöholm, toiminnanjohtaja	Phoenix ry/Start up Refugees: Aicha Manai, CEO
Sahan-seura ry: Mubarik Jama, toiminnanjohtaja	Dreamchasers ry: Yahya Suleiman, toiminnanjohtaja
Vantaan Venäläinen Klubi ry: Svetlana Tchistiakova, toiminnanjohtaja	Vantaan Monimaa ry: Tiina Kentta, varapuheenjohtaja

- d) todeta, että yhdistysten edustajilla on läsnäolo- ja puheoikeus ja että heille maksetaan samansuuruinen kokouspalkkio kuin luottamushenkilöille,

- e) nimetä kaupungin toimialojen, Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen sekä Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen edustajiksi seuraavat henkilöt, joilla on kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus:

Varsinainen edustaja	Varaedustaja
Kaupunkikonsernin ja elinvoiman toimiala	
Hannele Lautiola, monikulttuurisuusasiainpäällikkö	Suvi Lindén, kansainvälisten asiakkaiden palvelupäällikkö
Pekko Kohonen, asiakkuuspäällikkö	Suvi Lindén, kansainvälisten asiakkaiden palvelupäällikkö
Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala	
Anne Raasakka, elinikäisen oppimisen johtaja	Kaisa Kettunen, Lasten ja nuorten kulttuuripalveluiden päällikkö
Kasvatuksen ja oppimisen toimiala	
Hannaleena Maarianvaara, kieli- ja kulttuuritietoisuuden erityisasiantuntija	Soile Granholm, varhaiskasvatuksen asiantuntija
Kaupunkiympäristön toimiala	
ilmoitetaan myöhemmin	ilmoitetaan myöhemmin
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue	
Jaanika Aho, vastaava ohjaaja	ilmoitetaan myöhemmin
Itä-Uudenmaan poliisilaitos	
Kaisamaria Holappa, rikoskomisario	Tanja Martikainen, vanhempi konstaapeli

- f) todeta, että Itä-Uudenmaan poliisin ja Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen edustajille ei makseta matkakorvauksia tai kokouspalkkioita,
- g) nimetä neuvottelukuntaan kaupunginhallituksen edustajaksi Funda Demiri ja hänen henkilökohtaiseksi varaedustajakseen Ville Karinen, joilla on kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus,
- h) oikeuttaa neuvottelukunta käyttämään ja kuulemaan muitakin kaupungin työntekijöitä ja ulkopuolisia asiantuntijoita tarpeen mukaan.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:

- Perustelumuoisto yhdistysten edustajien valitseminen monikulttuurisuusasiain neuvottelukuntaan kaudelle 2025–2027
- Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan toimintasäntö 2.6.2025 § 41

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Suunnittelija Anu Anttila, 050 314 5600
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Perustelumuistio

Yhdistysten edustajien valitseminen monikulttuurisuusasiain neuvottelukuntaan kaudelle 2025–2027

Aika: 23.6.2025 klo 10–11.30

Paikka: Silkkitehtaantie 5 C, 2. krs, Kehräämö ja etä

Asiantuntijatyöryhmä:

Soile Granholm, varhaiskasvatuksen asiantuntija

Hannaleena Maarianvaara, kieli- ja kulttuuritietoisuuden erityisasiantuntija

Riikka Nenonen, järjestökoordinaattori

Tuulia Purola, suunnittelija (avustukset)

Anu Anttila (monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan koordinaattori, sihteeri)

Hannele Lautiola, monikulttuurisuusasiain päällikkö (etänä)

Pekko Kohonen, asiakkuuspäällikkö, työllisyyden ja kotoutumisen palvelut (etänä)

Meija Tuominen, hallintoasiantuntija (tasa-arvo ja yhdenvertaisuus, antoi kommenttinsa etukäteen)

1. Taustaksi

Kaupunginhallitus muutti päätöksellään (kh 2.6.2025 § 41) monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan toimintasääntöä siten, että alkavalla kaudella kaupunginhallitus nimeää neuvottelukuntaan 3–6 edustajaa maahanmuuttaja- ja kotoutumista edistävää työtä tekevistä järjestöistä ja heille varaedustajat. Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta teki asiasta esityksen kaupunginhallitukselle keväällä 2025. Tarkoituksena on tuoda järjestöjen kautta laajemmin maahanmuuttajataustaisen väestön ääntä ja asiantuntemusta neuvottelukuntaan, saattaa niiden hiljainen ja kokemuspohjainen tieto paremmin osaksi kehittämistä ja lisätä osallisuutta.

2. Valintaprosessi ja valintakriteerit

Uuden toimintasäännön mukaisesti järjestöedustajien valitsemiseksi toimitettiin avoin haku Osallistuva Vantaa -alustalla 4.6.–15.6.2025. Hakemuksia tuli yhteensä 11 kappaletta.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin apulaiskaupunginjohtajan nimeämä kotoutumisen, maahanmuuton ja yhdenvertaisuuden parissa työskentelevistä henkilöistä koostuva asiantuntijatyöryhmä kokoontui 23.6.2025 valitsemaan yhdistyksistä ja niiden edustajista mielestään sopivimmat neuvottelukuntaan. Se teki niistä esityksen kaupunginhallitukselle, joka tekee lopullisen nimeämisen kokouksessaan 11.8.2025.

Työryhmän esityksessä huomioitiin ehdokas ja hänen taustaorganisaationsa, suomen kielen taito, äidinkieli, muut hakijan kokemukseen ja taustaan liittyvät seikat sekä mahdollisimman tasainen sukupuolijakauma.

3. Hakijat

Seuraavat yhdistykset hakivat monikulttuurisuusasiain neuvottelukuntaan kaudelle 2025–2027 (aakkosjärjestyksessä):

Askel kohti tulevaa ry
Autokton ry
Dreamchasers ry
Gujarati Samaj ry
Hakunilan kansainvälinen yhdistys ry
Nicehearts ry
Phoenix ry / Startup Refugees
Sahan-seura ry
Vantaan Kuurot ry
Vantaan Monimaa ry
Vantaan Venäläinen Klubi ry

4. Ehdotukset perusteluineen

Asiantuntijatyöryhmä pohti aluksi yleisesti yhdistysten roolia neuvottelukunnan ja kaupungin tavoitteiden kannalta ja tarkasteli sen jälkeen hakemuksia valintakriteerejä vasten.

Työryhmä päätti pudottaa Vantaan kuurot ry:n pois sillä perusteella, että yhdistys ei täyttänyt valintakriteerejä mm. sen osalta, että sillä olisi monipuolista kokemusta maahanmuuttajien kanssa tehtävästä työstä, näkemystä ja kokemusta sekä monipuolista taustaa monikulttuurisuusasioissa. Yhdistyksen toiminnan tavoitteisiin ei kuulu kotoutumisen edistäminen. Lisäksi yhdistyksellä on jo edustus Vantaan vammaisneuvostossa.

Työryhmä totesi, että Vantaa haluaa edistää tervetuloa-kulttuuria ja mukaan ottamista. Varsinaisiksi jäseniksi työryhmä ehdotti vakiintuneita yhdistyksiä, jotka tuntevat Vantaan hyvin. Kokoonpanossa haluttiin huomioida alueellinen tasapaino ja eri väestöryhmät. Ehdolla olevat yhdistykset ja henkilöt edustavat melko laajasti Vantaan vähemmistöjä ja niillä on eripituista kokemusta erilaisista elämäntilanteista. Yhdistyksillä on käytännönläheistä ymmärrystä maahanmuuttajien tarpeista ja haasteista, ja ne tavoittavat erilaisia kohderyhmiä lapsista nuoriin ja perheisiin, ikäihmisiin, työvoiman ulkopuolella oleviin ja työssäkäyviin.

Kokonaisuutena yhdistykset ja niiden edustajat tuovat neuvottelukuntaan uutta kieli- ja kulttuuriosaamista ja niillä on vahva halu edistää osallisuutta ja kotoutumista ja tehdä yhteistyötä yhdenvertaisuuden toteutumisen eteen Vantaalla. Keskustelun pohjalta työryhmä ehdotti, että kaudelle 2025–2027 nimetään seuraavat yhdistykset ja niiden edustajat:

Autokton ry, Alba Vrabi, puheenjohtaja

Uudempi (per.) 2022, mutta dynaaminen ja monessa mukana oleva yhdistys, erityisesti albaniankielisten kotoutumisen tukeminen keskiössä ja tavoittaa heitä laajasti ympäri Vantaata, toimintaa mm. Koivukylän asukastilalla

Varalle: **Askel kohti tulevaa (Ask ry)**, Musse Adam, koordinaattori

Uudempi tulokas Myyrmäessä, kohtaamispaikka Myyräncolossa, toiminut aiemmin Itä-Helsingissä, keskiössä nuorten ja perheiden hyvinvointi ja osallisuus, somaliaaustaiset pääasiallinen kohderyhmä

Hakunilan kansainvälinen yhdistys ry, Burhan Hamdon, toiminnanjohtaja

Yli 25 vuoden kokemus, laaja osaaminen ja verkostot, tavoittaa monen kielisiä, erityisesti arabiankielisiä, omat tilat Hakunilassa ja Länsimäessä, vahva kumppanuus kaupungin kanssa myös kulttuurissa

Varalle: **Gujarati Samaj ry**, Krutarth Vasavada, puheenjohtaja

Intialaistaustaiset ovat kasvava ryhmä Vantaalla, jossa paljon IT-ammattilaisia; puolisoiden työllistyminen tärkeä teema, viime aikoina hyvin aktiivisia kaupungin suuntaan kotoutumisessa, mutta vahva painotus kulttuurissa, siirtynyt hiljattain Espoosta Vantaalle

Nicehearts ry, Johanna Sjöholm, toiminnanjohtaja

Lähes 25 vuoden ammatillinen kokemus kulttuuri- ja sukupuolisensitiivisestä tyttö- ja naistyöstä; tavoittaa merkittävän määrän vantaalaisia tyttöjä ja naisia eri toiminnoissa, vahvat verkostot ja osaaminen, oma toimipaikka Tikkurilassa, vahva kumppanuus kaupungin kanssa

Varalle: **Phoenix ry/Start up Refugees**, Aicha Manai, CEO

Erityisesti työllisyyttä ja yrittäjyyttä edistävä valtakunnallinen toimija, joka tavoittaa Vantaalla satoja maahan muuttaneita, erityisesti pakolaisia ja turvapaikanhakijoita, yhteistyötä elinvoimapaalveluiden kanssa, vahva näyttö vaikuttavuudesta, sillanrakentaja

Sahan-seura ry, Mubarik Jama, toiminnanjohtaja

Vuonna 2001 perustettu yhdistys on vakiintunut toimija perheiden hyvinvoinnin edistäjänä, omat tilat Myyrmäessä, jossa tavoittaa erityisesti lapsia ja perheitä, erityisesti somalitaustaisia mutta myös muita, vahva kumppanuus kaupungin kanssa

Varalle: **Dreamchasers ry**, Yahya Suleiman, toiminnanjohtaja

Yhdistys toimii Myyrmäen alueella; toiminnan keskiössä on maahanmuuttajataustaisten nuorten osallisuuden ja yhdenvertaisuuden edistäminen toiminnan; vahva motivaatio vaikuttaa ja tehdä yhteistyötä kaupungin kanssa

Vantaan Venäläinen Klubi ry, Svetlana Tchistiakova, toiminnanjohtaja

Yhdistää Vantaan eritaustaisia venäjänkielisiä, joita on jo yli 10 000, ja on vakiinnuttanut osaamisellaan paikkansa kaupungin kumppanina; mukana on hyvin eri-

ikäisiä, joten toimintoja on laaja kirjo; vahva osaaminen ja verkostot, oma toimipaikka Tikkurilassa

Varalle: **Vantaan Monimaa ry**, Tiina Kentta, varapuheenjohtaja

Monikulttuurisen yhdistyksen toiminta painottuu kulttuuriin ja tapahtumiin, esim. Maailmanjuhla ja se tuo yhteen monen taustaisia vantaalaisia, kokoontuu Koivukylässä, sillanrakentaja ja hyvien väestösuhteiden edistäjä

Esityksessä sukupuolijakauma varsinaisten jäsenten kohdalla olisi 3 naista ja 2 miestä, varajäsenten kohdalla 2 naista ja 3 miestä.

Luonnos Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan toimintasäännöksi

1 § TARKOITUS

Vantaan monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan toiminta perustuu kuntalakiin ja lakiin kotoutumisen edistämisestä. Neuvottelukunta on kuntalain 22 §:ssä tarkoitetulla tavalla asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi asetettu vaikuttamistoimielin. Sen rinnalla neuvottelukunnan toimintaa ohjaa laki kotoutumisen edistämisestä (2010 31 §), jonka mukaan kunta tai useampi kunta yhdessä voi asettaa yhteistyössä paikallisten työmarkkina-, yrittäjä- ja kansalaisjärjestöjen kanssa kotoutumisen suunnittelun ja toimeenpanon kehittämistä sekä etnisten suhteiden edistämistä varten paikallistason neuvottelukunnan.

Vantaalla vaikuttamistoimielinten kokoonpanosta, asettamisesta ja toimintaedellytyksistä päättää kaupunginhallitus, joka hyväksyy näille vaikuttamistoimielimille toimintasäännöt. (Hallintosääntö 2 luku 2 §) Vaikuttamistoimielinten osalta noudatetaan kuntalain toimikuntaa koskevia säännöksiä.

2 § KOKOONPANO

Kaupunginhallitus valitsee monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan jäsenet seuraavasti:

Kaupunginhallitus nimeää neuvottelukuntaan 6-12 luottamushenkilöä ja heille kullekin henkilökohtaisen varajäsenen sekä nuorisovaltuuston edustajan ja hänelle varajäsenen.

Kaupunginhallitus nimeää neuvottelukuntaan 3-6 edustajaa maahanmuuttajia ja kotoutumista edistävää työtä tekevästä järjestöstä ja heille varaedustajat. Heillä on läsnäolo- ja puheoikeus ja heille maksetaan samansuuruinen kokouspalkkio kuin luottamushenkilöille.

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan järjestöedustajiksi toimitetaan avoin haku. Haun päätyttyä asiantuntijatyöryhmä ehdottaa kaupunginhallitukselle kuutta varsinaista ja kuutta varaedustajaa. Esityksessä huomioidaan taustaorganisaatio, suomen kielen taito, äidinkieli, muut hakijan kokemukseen ja taustaan liittyvät seikat sekä mahdollisimman tasainen sukupuolijakauma. Työryhmän jäsenistä päättää kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan apulaiskaupunginjohtaja. Työryhmän koollekutsujana ja sihteerinä toimii monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan sihteer. Työryhmä koostuu Vantaan kaupungin työntekijöistä, jotka työskentelevät kotoutumisen, maahanmuuton ja yhdenvertaisuuden parissa.

Kaupunginhallituksella on oikeus nimetä neuvottelukuntaan oma edustajansa, jolla on puheoikeus.

Kaupungin toimialat nimeävät neuvottelukuntaan asiantuntijaedustajat ja heille varahenkilöt. Lisäksi Itä-Uudenmaan poliisi nimeää neuvottelukuntaan asiantuntijaedustajan ja hänelle varahenkilön. Neuvottelukunta voi pyytää kaupunginhallitukselta myös muita tärkeäksi katsomiaan sidosryhmiä nimeämään oman edustajansa.

Neuvottelukunta voi pyytää asiantuntijaksi eri tahojen edustajia kokouskohtaisesti. Asiantuntijaedustajilla on kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus.

Mikäli neuvottelukunnan jäsen, varajäsen tai järjestöedustaja eroaa kesken toimikauden, kaupunginhallitus valitsee uuden jäsenen, varajäsenen tai järjestöedustajan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi. Kaupungin toimialan edustajan tai muun asiantuntijaedustajan erotessa hänen edustamansa toimiala tai taustayhteisö valitsee tilalle uuden edustajan.

3 § TEHTÄVÄT

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta:

1. osallistuu laissa tarkoitetun kotoutumishjelman ja muihin kotoutumisen suunnittelun ja toimeenpanon kehittämiseksi sekä etnisten suhteiden edistämiseksi tarkoitettujen valtuustokaudella voimassa olevien ohjelmien valmisteluun ja toimeenpanon arviointiin.
2. seuraa etnisten vähemmistöjen elinolojen kehitystä ja osallistuu niiden elinoloihin vaikuttavien palvelujen valmisteluun ja seurantaan.
3. seuraa valtion maahanmuutto- ja kotouttamispolitiikkaa sekä niiden vaikutuksia Vantaalla.
4. edistää hyviä väestösuhteita ja vahvistaa monikulttuurista ilmapiiriä Vantaalla muun muassa vahvistamalla vuoropuhelua etnisten vähemmistöjen ja heitä edustavien järjestöjen ja kaupungin välillä sekä mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä pääkaupunkiseudun tai muiden toimijoiden kanssa. Neuvottelukunta nimeää vuosittain keskuudestaan edustajat työryhmään, joka valitsee Kulttuuriseppä-palkinnon saajan.
5. ottaa kantaa ja antaa lausuntoja asioista, joilla on vaikutusta neuvottelukunnan kohderyhmään kuuluvien henkilöiden elinoloihin ja palveluihin.
6. tekee kaupunginhallitukselle aloitteita asioista, joilla on vaikutusta neuvottelukunnan kohderyhmään kuuluvien henkilöiden elinoloihin ja palveluihin.
7. laatii oman vuosittain toimintasuunnitelman ja toimintakertomuksen.

Muita asioita neuvottelukunta voi ottaa käsittelyynsä oman harkintansa mukaan.

4 § KOKOUKSET

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta pitää kokouksensa kutakin kalenterivuotta varten päättämääränsä aikoina. Kokouksia pidetään vähintään seitsemän (7) kertaa kalenterivuonna. Tarvittaessa neuvottelukunta kokoontuu puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan kutsusta muinakin aikoina.

Kokous voidaan pitää myös avoimena kokouksena tai seminaarina.

5 § MONIKULTTUURISUUSASIAIN NEUVOTTELUKUNNAN SIHTEERIN TEHTÄVÄT

Vantaan kaupungin hallintosäännön 5 luvun 3 §:n mukaan kaupunkikulttuurin toimialan yhteiset palvelut vastaa monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan toiminnasta. Sihteerin tehtävänä on koordinoida neuvottelukunnan käsiteltäviksi tulevien asioiden valmistelua ja toimia kokousten sihteerinä. Sihteerin tehtävää hoitava henkilö osallistuu myös neuvottelukunnan kohderyhmää koskevien työryhmien toimintaan, mikäli asia katsotaan tarpeelliseksi.

6 § MUITA MÄÄRÄYKSIÄ

Neuvottelukunnan kustannukset suoritetaan kaupunkikulttuurin toimialan menokohdalta 162050100.

12 §

Svenska kommitténin nimeäminen toimikaudelle 2025–2027

VD/5398/00.02.03.00/2025

PT/NM

Vantaan kaupungin hallintosäännön 2 luvun 2 § mukaan Vantaan kaupungin vaikuttamistoimielimiä ovat nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto, vammaisneuvosto, Svenska kommittén ja monikulttuurisuusasioiden neuvottelukunta. Svenska kommittén asetettiin ensimmäistä kertaa 17.5.1993.

Vuoden 2024 lopussa Vantaan ruotsinkielisten määrä oli 5 348 henkeä, eli noin 2,1 prosenttia koko Vantaan väestöstä (Tilastokeskus 31.12.2024). Vantaan väestöennusteen mukaan kaupungin ruotsinkielinen väestö vähenee lähivuosina noin 0,2 prosenttia vuodessa. Ruotsinkielistä väestöä arvioidaan vuonna 2033 olevan alle 5 300 ja vuonna 2050 noin 5 100 henkilöä (Vantaan tieto- ja hallintopalvelut).

Kielilain (423/2003) mukaan kunta on kaksikielinen, jos suomen- tai ruotsinkielinen vähemmistö on vähintään kahdeksan prosenttia tai vähintään 3 000 asukasta. Vantaan kaupungin hallintosäännön 1 luvun 2 §:ssä todetaan että: ”Hallinnossa ja toiminnassa on noudatettava kielilakia ja lakia julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta [424/2003]. Hallinnon ja toiminnan järjestämisessä sekä viestinnässä on otettava huomioon suomen- ja ruotsinkielisten asukkaiden ja palvelujen käyttäjien oikeus saada palveluja heidän äidinkiellään suomeksi tai ruotsiksi kaikilla kunnan tehtäväalueilla.”

Kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan ja valtuustolla velvollisuus huolehtia monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista (Kuntalaki 410/2015, 22 §). Kuntalaissa on erikseen säädetty kolmesta vaikuttamistoimielimestä – vanhusneuvostosta, vammaisneuvostosta ja nuorisovaltuustosta – jotka ovat edustamansa ryhmän vaikuttamis- ja kuulemiskanavia. Vantaalla vastaava tärkeä rooli on myös monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnalla ja Svenska kommitténilla. Vaikuttamistoimielimillä on oltava tosiasiallinen mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan.

Svenska kommitténin tarkoitus on toimintasääntöjen (kaupunginhallitus 20.9.2021 § 15) mukaan valvoa Vantaan kaupungin toimintaa ja palveluita sekä edistää ruotsinkielisten kuntalaisten hyvinvointia. Vantaan hyvinvointisuunnitelmassa 2023–2025 todetaan, että Svenska kommittén on osana kaupungin hyvinvointityötä.

Svenska kommitténin toimintasääntöjen (kaupunginhallitus 20.9.2021 § 15) mukaan kaupunginhallitus valitsee kullekin toimintakaudelle puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja vähintään seitsemän (7) varsinaista jäsentä ja kullekin henkilökohtaisen varajäsenen. Varsinaisilla jäsenillä ja varajäsenillä tulee olla kotikuntanaan Vantaa ja ruotsin kielen tuntemus, jotta he voivat osallistua aktiivisesti keskusteluihin Svenska kommitténin kokouksissa. Tämän lisäksi kaupunginhallitus on oikeutettu nimeämään keskuudestaan edustajan, jolla on läsnäolo- ja puheoikeus Svenska kommitténin kokouksissa.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 2 luvun 2 §:n mukaan vaikuttamistoimielinten kokoonpanosta, asettamisesta ja toimintaedellytyksistä päättää kaupunginhallitus, joka hyväksyy näille vaikuttamistoimielimille toimintasäännöt.

Kaupunginhallitus 11.08.2025 § 12

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) asettaa vaikuttamistoimiin Svenska kommittén toimikaudelle 2025–2027
- b) valita Svenska kommitténiin kahdeksan jäsentä ja henkilökohtaista varajäsentä. Jäsenistä valitaan yksi puheenjohtajaksi ja yksi varapuheenjohtajaksi,
- c) todeta, että kaupunginhallitus nimeää toimielimeen oman edustajansa, jolla on kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus,

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Päätettiin

- a) asettaa vaikuttamistoimiin Svenska kommittén toimikaudelle 2025–2027
- b) valita Svenska kommitténiin jäsenet seuraavasti:

Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Patrik Karlsson, puheenjohtaja	Marianne Sieviläinen
Barbara Westman, varapuheenjohtaja	Sven-Erik Nylund
Magnus Forsberg	Minna Kahila
Carola Bäckström	Kristian Pennala
Christer Björklöf	Tuula Panula
Jenni Alasuutari	Max Mannola
Tuula Kinos	Kaj Andersson
Risto Pyhältö	Camilla Garchi

- c) valita kaupunginhallituksen edustajaksi Tuula Panula ja hänen henkilökohtaiseksi varaedustajakseen Petri Roininen, jolla on kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Nicole Majström, +35840 614 5967, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi.

13 §

Edustajien valinta Kuntapäiville 13.11.2025

VD/4556/00.04.01/2025

PT/JK

Suomen Kuntaliiton hallitus on kutsunut Kuntapäivät koolle Helsinkiin Scandic Marina Congress Centeriin 13.11.2025. Kuntaliiton sääntöjen mukaan yhdistyksen varsinainen kokous, Kuntapäivät pidetään joka neljäs vuosi kuntavaalien jälkeen elo-marraskuussa

Jäsenkunnat saavat valita liiton sääntöjen perusteella edustajia Kuntapäiville kunnan asukasluvun mukaan. Kunnan asukasluvulla tarkoitetaan väestötietojärjestelmän kuntavaaleja edeltävän vuodenvaihteen asukaslukua.

Kunnan asukasluku	Edustajia
alle 20 000 asukasta	1 edustaja
20 001 - 100 000 asukasta	2 edustajaa
yli 100 000 asukasta	3 edustajaa

Vantaan kaupunki on oikeutettu valitsemaan Kuntapäiville kolme edustajaa.

Kunnanhallitus tai -valtuusto valitsee kokousedustajat. Jos kunnalla on enemmän kuin yksi edustaja, olisi suotavaa valita sekä naisia että miehiä. Jäsenkunta voi valita varsinaisille edustajille tarpeellisen määrän varaedustajia. Varaedustaja osallistuu Kuntapäiville varsinaisen edustajan ollessa estyneenä.

Jäsenkuntien äänimäärät Kuntapäivillä määräytyvät asukasluvun mukaan seuraavasti:

Kunnan asukasluku	Äänimäärä
Enintään 10 000 asukasta	1 ääni
10 001 - 100 000 asukasta	2 ääntä
yli 100 000 asukasta	20 ääntä

Vantaan kaupungilla on käytössään 20 ääntä.

Kunnan äänimäärä jaetaan kunnan edustajien kesken siten, kuin kunnan edustajalleen antamassa valtakirjassa on määritetty. Valtakirja toimitetaan Kuntaliitolle ilmoittautumisen yhteydessä.

Kuntaliiton sääntöjen mukaan varsinaisten Kuntapäivien on

- 1) käsiteltävä Kuntaliiton hallituksen antama, valtuuskunnan hyväksymä kertomus edellisten varsinaisten Kuntapäivien jälkeen tapahtuneesta yhdistyksen toiminnasta;
- 2) päätettävä valtuuskunnan jäsenten palkkioista ja korvauksista; ja
- 3) valittava valtuuskunnan jäsenet ja kullekin henkilökohtainen varajäsen seuraaviin varsinaisiin Kuntapäiviin kestäväksi toimikaudeksi.

Kuntaliiton valtuuskunnan valintaprosessi etenee Kuntaliiton sääntöjen mukaan niin, että kuntavaalien jälkeen Kuntaliiton valtuuskunnan nimeämän vaalivalmistelutoimikunnan tehtävänä on tehdä Kuntapäiville ehdotus valtuuskuntaan valittavista jäsenistä ja heidän henkilökohtaisista varajäsenistään. Ehdotus tarkastetaan Kuntaliiton valtuuskunnan asettaman vaalilautakunnan toimesta ja lähetetään sen jälkeen esityslistan yhteydessä tiedoksi Kuntaliiton jäsenille, eli kaupungeille ja kunnille.

Valtuuskunnan jäseniä ja varajäseniä valittaessa käsittelyn pohjana on vaalivalmistelutoimikunnan ehdokaslista. Vähintään viisitoista kuntaa voi laatia oman ehdokaslistansa valtuuskuntaan valittavista jäsenistä ja varajäsenistä (ns. vastaehdotus). Kuntien laatima ehdokaslista on toimitettava vaalilautakunnalle viimeistään kuukautta ennen Kuntapäiviä. Vaalilautakunta toimittaa mahdolliset kuntien laatimat ehdokaslistat jäsenille viimeistään kaksi viikkoa ennen Kuntapäiviä.

Kunnan kokousedustajat ilmoitetaan Kuntaliitolle viimeistään 13.10.2025 Kuntaliiton osoittaman verkko-osoitteen kautta. Samalla on toimitettava kunnan päätös edustajien valinnasta ja äänimäärän jakautumisesta edustajien kesken. Kuntaliitto toimittaa tarkemmat tiedot ilmoittautumista varten Kuntapäivien esityslistan julkaisemisen yhteydessä syyskuussa 2025.

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 13

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään valita Kuntapäiville 13.11.2025 kolme edustajaa ja heille henkilökohtaiset varaedustajat.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Päätettiin valita Kuntapäiville 13.11.2025 seuraavat edustajat:

Varsinainen edustaja	Henkilökohtainen varaedustaja
Ulla Kaukola	Minna Räsänen
Mika Kasonen	Heli Hakala
Ida Tamminen	Soile Eriksson

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:

- Kutsu kuntapäiville Helsinkiin 13.11.2025
- Kuntapäivien ohje

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Kunnan- ja kaupunginhallituksille

Kutsu Kuntapäiville Helsinkiin 13.11.2025

Kuntaliiton sääntöjen mukaan yhdistyksen varsinainen kokous, Kuntapäivät, pidetään joka neljäs vuosi kuntavaalien jälkeen elo-marraskuussa. Yhdistyksen hallitus määrää kokouspaikan ja -ajan.

Suomen Kuntaliitto ry:n hallitus kutsuu Kuntapäivät koolle Helsinkiin 13.11.2025. Kokouspaikkana on Scandic Marina Congress Center, Katajano-kanlaituri 7.

Kuntapäiväedustajien valinta, äänimäärät ja ilmoittautuminen

Kunnanhallitukset tai -valtuustot jokaisesta kunnasta valitsevat 1–3 edustajaa Kuntapäiville kunnan asukasluvun mukaisessa suhteessa. Ohje ja aikataulu edustajien valintaan on lähetetty kuntiin ja julkaistu osoitteessa www.kuntaliitto.fi/kuntapaivat. Myös jäsenkuntien äänimäärät Kuntapäivillä määräytyvät asukasluvun mukaan.

Ilmoitus kunnan edustajista ja varaedustajista on tehtävä liiton osoittaman verkko-osoitteen kautta viimeistään 13.10.2025. Samalla on toimitettava kunnan päätös edustajien valinnasta ja äänimäärän jakautumisesta edustajien kesken. Päätös tarvitaan myös, vaikka edustaja olisi vain yksi.

Toimitamme tarkemmat tiedot ilmoittautumista varten Kuntapäivien esityslistan julkaisemisen yhteydessä syyskuussa 2025.

Tilaisuuteen ei ole osallistumismaksua. Kunnat vastaavat edustajiensa mahdollisista matka-, majoitus- ja muista kuluista ja järjestelyistä.

Käsiteltävät asiat

Varsinaisten Kuntapäivien on

1. käsiteltävä hallituksen antama, valtuuskunnan hyväksymä kertomus edellisten varsinaisten Kuntapäivien jälkeen tapahtuneesta yhdistyksen toiminnasta;

2. päätettävä valtuuskunnan jäsenten palkkioista ja korvauksista; ja
3. valittava valtuuskunnan jäsenet ja kullekin henkilökohtainen varajäsen seuraaviin varsinaisiin Kuntapäiviin kestäväksi toimikaudeksi.

Kuntapäivät on kuntapäättäjien tärkeä kohtaamispaikka

Virallisen jäsenkokouksen lisäksi Kuntapäivät on myös kuntapäättäjien tärkeä kohtaamispaikka. Kuntapäivät koostuu puolueiden ryhmäkokouksista, juhlavasta avajaisosuudesta, virallisesta kokouksesta sekä juhlaseminaarista, jossa tervehdyksen Kuntapäivien osallistujille tuo pääministeri Petteri Orpo.

Seminaarin jälkeen Helsingin kaupunki ja Kuntaliitto järjestävät vastaanoton Helsingin kaupungintalolla.

Kuntapäiville osallistuvat kuntien nimeämät viralliset edustajat, kutsuvieraat, Kuntaliiton valtuuskunta, hallitus ja johto sekä Kuntapäivien eri työtehtävissä olevat kuntaliittolaiset. Kuntapäiville odotetaan noin 500 osanottajaa.

Lisätietoja

Lisätietoa edustajien valitsemisesta sekä Kuntapäivillä käsiteltävistä asioista löytyy verkkosivuiltamme: [Kuntaliitto.fi/kuntapaivat](https://kuntaliitto.fi/kuntapaivat).

Lisätietoja voi kysyä myös Kuntaliiton neuvontapyyntölomakkeella: [Kuntaliitto.fi/neuvontapyynto](https://kuntaliitto.fi/neuvontapyynto). Valitse aihealueeksi Hallinto ja päätöksenteko ja sieltä teemaksi Kuntapäivät.

Nähdään Kuntapäivillä marraskuussa!

SUOMEN KUNTALIITTO

Lauri Lyly
hallituksen puheenjohtaja

Minna Karhunen
toimitusjohtaja

Ida Sulin

Kunnan- ja kaupunginhallituksille
Kuntien kirjaamot**Kuntapäivät Helsingissä 13.11.2025****Aika ja paikka**

Kuntaliiton sääntöjen mukaan yhdistyksen varsinainen kokous, Kuntapäivät pidetään joka neljäs vuosi kuntavaalien jälkeen elomarraskuussa. Hallitus määrää kokouspaikan ja -ajan.

Suomen Kuntaliiton hallitus on kutsunut Kuntapäivät koolle Helsinkiin 13.11.2025. Kokouspaikkana on Scandic Marina Congress Center.

Kuntapäiväedustajien valinta

Jäsenkunnat (kunnanhallitus tai -valtuusto) saavat valita liiton sääntöjen perusteella edustajia Kuntapäiville kunnan asukasluvun mukaan. Kunnan asukasluvulla tarkoitetaan väestötietojärjestelmän kuntavaaleja edeltävän vuodenvaihteen asukaslukua.

Kunnan asukasluku	Edustajia
alle 20 000 asukasta	1 edustaja
20 001 - 100 000 asukasta	2 edustajaa
yli 100 000 asukasta	3 edustajaa

Jäsenkunta voi valita varsinaisille edustajille tarpeellisen määrän varaedustajia. Varaedustaja osallistuu Kuntapäiville varsinaisen edustajan ollessa estyneenä.

Päätöksenteko Kuntapäivillä

Suomen Kuntaliitto
www.kuntaliitto.fi
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
www.kommunforbundet.fi
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi

Jäsenkuntien äänimäärät Kuntapäivillä määräytyvät asukasluvun mukaan seuraavasti:

Kunnan asukasluku	Äänimäärä
Enintään 10 000 asukasta	1 ääni
10 001 - 100 000 asukasta	2 ääntä
yli 100 000 asukasta	20 ääntä

Kunnan äänimäärä jaetaan kunnan edustajien kesken siten, kuin kunnan edustajalleen antamassa valtakirjassa on määritetty. Valtakirja toimitetaan Kuntaliitolle ilmoittautumisen yhteydessä.

Oikeus ottaa keskusteluun osaa Kuntapäivillä on myös Kuntaliiton valtuuskunnan ja hallituksen jäsenillä, toimitusjohtajalla ja varatoimitusjohtajilla sekä henkilöillä, joille Kuntapäivät tämän oikeuden myöntää.

Käsiteltävät asiat

Varsinaisten Kuntapäivien on

- 1) käsiteltävä hallituksen antama, valtuuskunnan hyväksymä kertomus edellisten varsinaisten Kuntapäivien jälkeen tapahtuneesta yhdistyksen toiminnasta;
- 2) päätettävä valtuuskunnan jäsenten palkkioista ja korvauksista; ja
- 3) valittava valtuuskunnan jäsenet ja kullekin henkilökohtainen varajäsen seuraaviin varsinaisiin Kuntapäiviin kestäväksi toimikaudeksi.

Ilmoitus osanottajista

Ilmoitus kunnan edustajista on tehtävä liiton osoittaman verkko-osoitteen kautta viimeistään 13.10.2025. Samalla on toimitettava kunnan päätös edustajien valinnasta ja äänimäärän jakautumisesta edustajien kesken. Päätös tarvitaan myös, vaikka edustaja olisi vain yksi.

Tarkemmat tiedot ilmoittautumisesta sekä lomakkeet edustajan ilmoittautumista varten toimitetaan kunnalle esityslistan yhteydessä syyskuussa 2025.

Osanottomaksu

Tilaisuuteen osallistuminen on maksutonta, mutta kunnat vastaavat edustajiensa mahdollisista matka-, majoitus- ja muista kuluista ja järjestelyistä.

Kuntapäivien esityslista

Kuntapäivien esityslista lähetetään kunnille viimeistään kaksi kuukautta ennen Kuntapäiviä, eli viimeistään 13.9.2025.

Kuntaliiton valtuuskunnan vaali

Kuntapäivien on valittava Kuntaliiton valtuuskunnan jäsenet ja varajäsenet. Valintaprosessi etenee sääntöjen mukaan niin, että kuntavaalien jälkeen Kuntaliiton valtuuskunnan nimeämän vaalivalmistelutoimikunnan tehtävänä on tehdä Kuntapäiville ehdotus valtuuskuntaan valittavista jäsenistä ja heidän henkilökohtaisista varajäsenistään. Ehdotus tarkastetaan Kuntaliiton valtuuskunnan asettaman vaalilautakunnan toimesta ja lähetetään sen jälkeen esityslistan yhteydessä tiedoksi Kuntaliiton jäsenille, eli kaupungeille ja kunnille.

Sääntöjen mukaan valtuuskunnan jäseniä ja varajäseniä valittaessa käsittelyn pohjana on vaalivalmistelutoimikunnan ehdokaslista. Vähintään viisitoista kuntaa voi laatia oman ehdokaslistansa valtuuskuntaan valittavista jäsenistä ja varajäsenistä (ns. vastaehdotus). Kuntien laatima ehdokaslista on toimitettava vaalilautakunnalle viimeistään kuukautta ennen Kuntapäiviä. Vaalilautakunta toimittaa mahdolliset kuntien laatimat ehdokaslistat jäsenille viimeistään kaksi viikkoa ennen Kuntapäiviä.

Aikataulu

Syyskuun alku 2025: Kuntapäivien esityslista, valtuuskunnan vaalien pohjaesitys sekä tarkemmat ilmoittautumisohteet lähetetään tiedoksi Kuntaliiton jäsenille.

Lokakuun alku 2025: Kokousedustajien ilmoittautumiset verkossa sekä ilmoitus äänimäärän käytöstä. Kuntien mahdollinen vastaehdotus vaalilautakunnalle tiedoksi.

Lokakuun loppu 2025: Kuntien mahdollisen vastaehdotuksen tiedoksi Kuntaliiton jäsenille.

Lisätietoja

Lisätietoja varten pyydämme ensisijaisesti käyttämään palvelupyyntölomaketta osoitteessa <https://www.kuntaliitto.fi/neuvon-tapyynto>. Valitse aihealueeksi Hallinto ja päätöksenteko ja sieltä teemaksi Kuntapäivät.

Lisätietoja Kuntapäivistä antavat myös

Ida Sulin, johtava juristi, puh. 050 357 8527.

Katriina Martikainen, juristi, puh. 046 922 0216.

Nina Eriksson, hallintoasiantuntija, puh. 050 569 5301.

Kuntaliiton sähköpostiosoitteet: etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Kuntapäiviä koskeva tieto löytyy kootusti osoitteessa <https://www.kuntaliitto.fi/kuntaliitto/kuntaliiton-organisaatio-ja-paatoksenteko/kuntapaivat/kuntapaivat>

SUOMEN KUNTALIITTO

Lauri Lyly
puheenjohtaja

Minna Karhunen
toimitusjohtaja

14 § Vantaan Lapsiystävällinen kunta -koordinaatioryhmän luottamushenkilöedustuksen nimeäminen

VD/9237/00.01.02.00/2020

PT/KK/TR/JK

Suomen UNICEF hyväksyi Vantaan kaupungin Lapsiystävällinen kunta -malliin vuoden 2021 alussa ja Vantaan kaupunginjohtaja on allekirjoittanut yhteistyösopimuksen Suomen UNICEFin kanssa.

Malli perustuu YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen ja on tutkitusti vaikuttava väline kunnille lapsen oikeuksien edistämiseen. Se on linjassa myös kansallisen lapsistrategiatyön kanssa.

Vantaan kaupunki sai Suomen UNICEFin myöntämän Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen vuoden 2024 alussa. Tunnustus on voimassa kolme vuotta ja sen uusiminen edellyttää, että jatkamme pitkäjänteistä ja systemaattista työtä lapsen oikeuksien edistämiseksi yhteistyössä UNICEFin kanssa.

Suomen UNICEF edellyttää malliin osallistuvilta kunnilta koordinaatioryhmää, jossa on edustus kaikilta toimialoilta, luottamushenkilöistä, hyvinvointialueelta, lapsista ja nuorista sekä kolmannelta sektorilta. Koordinaatioryhmän tehtävä on vastata Lapsiystävällinen kunta -mallin toteutuksesta kunnassa. Se kokoontuu noin 5 kertaa vuodessa.

Toisen toimintakauden ensimmäisellä puoliskolla Lapsiystävällinen kunta -koordinaatioryhmään on kuulunut kaupunginvaltuustosta viisi varsinaista ja neljä varajäsentä: varsinaiset jäsenet Ida Tamminen, Siri Ahokas, Juha Suoniemi, Eve Rämö ja Funda Demiri sekä näiden varajäsenet kutsujärjestyksessä Eeva Tikkanen, Loviisa Kaartokallio, Marita Knevel ja Stefan Åstrand. (kaupunginhallitus 11.3.2024 § 8)

Kaupunginjohtaja on päivittänyt Lapsiystävällinen kunta -koordinaatorakenteen toisen kauden käynnistyttyä, vuoden 2024 alussa. (viranhaltijapäätös 22.4.2024 § 22)

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 14

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään nimetä luottamushenkilöiden edustajat Lapsiystävällinen kunta -koordinaatioryhmään.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Päätettiin

- a) nimetä luottamushenkilöiden edustajiksi Lapsiystävällinen kunta -koordinaatioryhmään Ida Tamminen, Marjo Vacker, Anni Juulia Tuomainen, Chau Nguyen ja Juha Järä.
- b) nimetä valittujen edustajien varaedustajiksi kutsujärjestyksessä Tiina Arlin, Loviisa Kaartokallio ja Frida Forsblom-Prittinen.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

lasten ja nuorten palvelujen koordinaattori Tia Ristimäki (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

15 §

Kaupunkikuvaneuvottelukunnan asettaminen toimikaudeksi 2025–2027

VD/5181/00.00.01.01/2025

PT/TeA/SP/RM/IK/JR

Kaupunkikuvaneuvottelukunnan tehtävänä on osaltaan seurata ja edistää kaupunkikuvan kehittymistä, seurata kiinteistöjen rakentamisen vaikutusta kaupunkikuvaan sekä edesauttaa hyvän kaupunkikuvan muodostumista ja asemakaavojen tavoitteiden toteutumista. Neuvottelukunnan tehtävänä on antaa lausuntoja merkittävistä rakennushankkeista ennen rakennusluvan myöntämistä. Neuvottelukunta asetetaan kaupunginhallituksen toimikauden ajaksi kerrallaan.

Kaupunkikuvaneuvottelukunnan puheenjohtajana toimii kaupunkisuunnittelujohtaja ja varapuheenjohtajana rakennusvalvontapäällikkö. Neuvottelukunnan työn kannalta keskeisimmät kaupungin toimielimet ovat kaavoituksesta vastaava kaupunkiympäristölautakunta ja rakentamisluvista vastaava kaupunkiympäristölautakunnan lupajaosto. Tästä syystä esitetään, että neuvottelukunnan varsinaisiksi jäseniksi nimetään kaupunkiympäristölautakunnan puheenjohtaja ja kaupunkiympäristölautakunnan lupajaoston puheenjohtaja. Molemmille nimetään henkilökohtaiset varajäsenet, joiden tulee olla joko kaupunkiympäristölautakunnan tai sen lupajaoston jäseniä. Lisäksi esitetään, että neuvottelukuntaan voidaan kutsua kaksi kaupungin organisaation ulkopuolista asiantuntijajäsentä ja tapauskohtaisesti muita ulkopuolisia asiantuntijoita kuultavaksi.

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 15

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) asettaa kaupunkikuvaneuvottelukunta kaupunginhallituksen toimikaudeksi 2025–2027,
- b) nimetä neuvottelukuntaan kaupungin edustajina:
 - kaupunkisuunnittelujohtaja, neuvottelukunnan puheenjohtajaksi
 - rakennusvalvontapäällikkö, neuvottelukunnan varapuheenjohtajaksi
 - johtava lupa-arkkitehti (vakanssi 500315)
 - kaupunkikuva-arkkitehti
 - puistosuunnittelupäällikkö
 - asemakaavapäällikkö
- c) nimetä neuvottelukuntaan varsinaiseksi jäseneksi kaupunkiympäristölautakunnan puheenjohtaja ja tälle henkilökohtainen varajäsen kaupunkiympäristölautakunnan jäsenistä tai varajäsenistä,
- d) nimetä neuvottelukuntaan varsinaiseksi jäseneksi kaupunkiympäristölautakunnan lupajaoston puheenjohtaja ja tälle henkilökohtainen varajäsen lupajaoston jäsenistä tai varajäsenistä,
- e) oikeuttaa kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja kutsumaan neuvottelukuntaan kaksi kaupungin organisaation ulkopuolista korkeaa rakennustaiteellista asiantuntemusta edustavaa asiantuntijaa,
- f) oikeuttaa kaupunkikuvaneuvottelukunnan puheenjohtaja kutsumaan tapauskohtaisesti asiantuntijoita kuultavaksi,
- g) että luottamushenkilöiden ja asiantuntijoiden kustannukset suoritetaan rakennusvalvonnan menokohdalta 14 75 52 010, ja
- h) että neuvottelukunnan sihteeritehtävistä vastaa rakennusvalvonnan nimeämä henkilö.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Päätettiin

- a) asettaa kaupunkikuvaneuvottelukunta kaupunginhallituksen toimikaudeksi 2025–2027,
- b) nimetä neuvottelukuntaan kaupungin edustajina:
 - kaupunkisuunnittelujohtaja, neuvottelukunnan puheenjohtajaksi
 - rakennusvalvontapäällikkö, neuvottelukunnan varapuheenjohtajaksi
 - johtava lupa-arkkitehti (vakanssi 500315)
 - kaupunkikuva-arkkitehti
 - puistosuunnittelupäällikkö
 - asemakaavapäällikkö
- c) nimetä neuvottelukuntaan varsinaiseksi jäseneksi kaupunkiympäristölautakunnan puheenjohtaja Sirkka-Liisa Kähärä ja tälle henkilökohtaiseksi varajäseneksi Tarja Eklund,
- d) nimetä neuvottelukuntaan varsinaiseksi jäseneksi kaupunkiympäristölautakunnan lupajaoston puheenjohtaja Timo Lahti ja tälle henkilökohtaiseksi varajäseneksi Niina Uskali,
- e) oikeuttaa kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja kutsumaan neuvottelukuntaan kaksi kaupungin organisaation ulkopuolista korkeaa rakennustaiteellista asiantuntemusta edustavaa asiantuntijaa,
- f) oikeuttaa kaupunkikuvaneuvottelukunnan puheenjohtaja kutsumaan tapauskohtaisesti asiantuntijoita kuultavaksi,
- g) että luottamushenkilöiden ja asiantuntijoiden kustannukset suoritetaan rakennusvalvonnan menokohdalta 14 75 52 010, ja
- h) että neuvottelukunnan sihteeritehtävistä vastaa rakennusvalvonnan nimeämä henkilö.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

rakennusvalvontapäällikkö Risto Mikkola, puh. 040 701 4288,
johtava lupa-arkkitehti Ifa Kytösaho, puh. 040 749 2595,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

16 §

Kaupunginhallituksen edustajien nimeäminen eri toimielimiin toimikaudeksi 2025–2027

VD/5227/00.00.01.00/2025

PT/JK/MT

Kuntalain 90 §:n mukaan hallintosäännössä annetaan määräykset kunnanhallituksen edustajan ja kunnanjohtajan läsnäolosta muiden toimielinten kokouksissa.

Hallintosäännön 17 luvun 10 §:n mukaan toimielimen jäsenten ja esittelijän lisäksi toimielimen kokouksessa on läsnäolo- ja puheoikeus:

1. valtuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajilla sekä nuorisovaltuuston valitsemalla edustajalla kaupunginhallituksen kokouksessa,
2. valtuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajilla sekä kaupunginhallituksen puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla kaupunginhallituksen jaoston kokouksessa,
3. kaupunginhallituksen puheenjohtajalla, kaupunginhallituksen valitsemalla edustajalla, nuorisovaltuuston valitsemalla edustajalla ja kaupunginjohtajalla lautakunnan kokouksessa, ei kuitenkaan tarkastuslautakunnan, keskusvaalilautakunnan ja valtuuston tilapäisen valiokunnan kokouksessa,
4. lautakunnan puheenjohtajalla, kaupunginhallituksen jaostoon valitsemalla edustajalla ja toimialan apulaiskaupunginjohtajalla lautakunnan jaoston kokouksessa sekä
5. kaupunginhallituksen edustajalla vanhus- ja vammaisneuvostojen, monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan ja Svenska kommitténin kokouksissa.

Muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta päättää asianomainen toimielin tai toimielimen asettanut taho.

Kaupunginhallituksen edustajien tehtävistä muissa toimielimissä päätetään edustajien nimeämispäätöksen yhteydessä.

Esittelijänä toimiva viranhaltija on velvollinen olemaan läsnä toimielimen kokouksessa. Myös kaupungin muu työntekijä ja viranhaltija on velvollinen toimielimen kutsusta tai esihenkilönsä määräyksestä olemaan läsnä kaupungin toimielimen kokouksessa.

Vaalilain 14 §:n mukaan keskusvaalilautakuntaan ei nimetä edustajaa.

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettaman toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Kuntalain 75 §:n mukaan kunnanhallituksen jäsen ei ole vaalikelpoinen tarkastuslautakuntaan, minkä vuoksi tarkastuslautakuntaan ei valita kaupunginhallituksen edustajaa.

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 16

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) nimetä kaupunginhallituksen edustaja ja hänen henkilökohtainen varaedustajansa toimikaudeksi 2025–2027 seuraaviin toimielimiin:
1. Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta
 2. Kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan ruotsinkielinen jaosto
 3. Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta
 4. Kaupunkiympäristölautakunta
 5. Kaupunkiympäristölautakunnan lupajaosto
 6. Kaupunkitilalautakunta
- b) todeta, että kaupunginhallituksen edustajien / varaedustajien tehtävänä on seurata toimielinten toimintaa kaupunginhallituksen toiminnan ja strategisten tavoitteiden toteutumisen näkökulmasta ja tarvittaessa tuoda toimielimille tiedoksi kaupunginhallituksen näkemykset, välittää toimielimille tietoa kaupunginhallituksessa mahdollisesti vireillä olevista toimielinten toimintaan liittyvistä asioista sekä valvoa toimielinten päätöksentekoa kaupunginhallituksen otto-oikeutta silmällä pitäen.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Päätettiin

- a) nimetä kaupunginhallituksen edustajat ja heidän henkilökohtaiset varaedustajansa toimikaudeksi 2025–2027 seuraavasti:

Toimielin	Varsinainen edustaja	Henkilökohtainen varaedustaja
Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta	Minna Räsänen	Soile Eriksson
Kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan ruotsinkielinen jaosto	Tuula Panula	Petri Roininen
Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta	Faysal Abdi	Emily Strohm
Kaupunkiympäristölautakunta	Otso Kivimäki	Nina Nummela
Kaupunkiympäristölautakunnan lupajaosto	Hanna Valtanen	Anni Juulia Tuomainen
Kaupunkitilalautakunta	Heli Hakala	Timo Lahti

- b) todeta, että kaupunginhallituksen edustajien / varaedustajien tehtävänä on seurata toimielinten toimintaa kaupunginhallituksen toiminnan ja strategisten tavoitteiden toteutumisen näkökulmasta ja tarvittaessa tuoda toimielimille tiedoksi kaupunginhallituksen näkemykset, välittää toimielimille tietoa kaupunginhallituksessa mahdollisesti vireillä olevista toimielinten toimintaan liittyvistä asioista sekä valvoa toimielinten päätöksentekoa kaupunginhallituksen otto-oikeutta silmällä pitäen.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Mika Niikko jätti asiakohtaan pöytäkirjalausuman, johon kaupunginhallituksen jäsen Petri Roininen yhtyi:

”PS ja Keskusta pitää tärkeänä, että tehtyä vaaliliitto kunnioitetaan siten, että viides huuto kuuluu G12 – ryhmälle.”

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

17 § **Sydkustens landskapsförbund r.f. -maakuntaliiton liittokokousedustajat 2025-2029 / PT (kvalt)**

VD/5243/00.00.01.00/2025

PT/JK

Sydkustens landskapsförbund r.f. -maakuntaliiton sääntöjen mukaan jäsenkunnat saavat liittokokoukseen yhden varsinaisen edustajan alkavaa tuhatta ruotsinkielistä asukasta kohti, yhteensä kuitenkin enintään 10 edustajaa sekä yhtä monta henkilökohtaista varaedustajaa.

Vuoden 2024 alussa Vantaalla asui 5 386 ruotsinkielistä, joten Vantaa valitsee liittokokoukseen enintään kuusi edustajaa ja kuusi henkilökohtaista varaedustajaa.

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 17

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle nimettäväksi Sydkustens landskapsförbund r.f. -maakuntaliittoon kuusi edustajaa ja yhtä monta henkilökohtaista varaedustajaa toimikaudeksi 2025-2029.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu; esitys valtuustolle.

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

18 § Rekrytointiryhmän perustaminen kaupungininsinöörin valitsemiseksi

VD/4136/01.01.00.00/2025

TA/TH-K/SM

Kaupunginhallitus on **2.6.2025 § 32** julistanut kaupungininsinööri viran auki.

Julkinen haku virkaan tulee olemaan avoinna 28.7.–15.8. välisenä aikana. Päätös valinnasta tehdään kaupunginhallituksessa. Rekrytointiprosessia varten perustetaan työryhmä, johon kaupunginhallituksessa edustettuina olevat puolueet voivat nimetä edustansa.

Alustavan aikataulun mukaisesti valittava ryhmä haastattelee ehdokkaat virkaan 22. – 23.9.2025.

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 18

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään perustaa kaupungininsinöörin valintaa varten rekrytointityöryhmä, johon kukin kaupunginhallituksessa edustettuna oleva valtuustoryhmä nimeää yhden edustajan. Ryhmä tulee haastatelemaan kärkihakijat.

Päätös:

Päätettiin perustaa kaupungininsinöörin valintaa varten rekrytointiryhmä ja valita siihen jäseniksi Faysal Abdi (puheenjohtaja), Antero Eerola, Anssi Aura, Petri Roininen, Mika Niikko ja Eve Rämö.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:

-

Täytäntöönpano: Henkilöstöpalvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Rekrytointipäällikkö Sirpa Mikkola,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

VD/5411/00.04.02/2025

PT/RK-K/ML/OL

Julkisen hallinnon lisenssienhallinnan yhteistyöverkosto (Lyhty) kerää tietoa julkishallinnon ohjelmistolisenssien hankintavolyymeista sekä hankintatoimen nykytilasta. Selvityksen pohjalta verkosto laatii toimenpidelistan ja ryhtyy käytännössä tehostamaan yhteistyössä ohjelmistohankintaa ja ohjelmistojen käyttöä sekä hakemaan suoria säästöjä. Verkosto jakaa lisäksi hyviä käytäntöjä.

Verkoston koordinaattorina toimii Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtori. Muut jäsenet ovat julkisen sektorin organisaatioita (kuntia, hyvinvointialueita, yliopistoja ja korkeakouluja).

Verkoston tehtävänä on:

- selvittää julkisen hallinnon ohjelmistohankintojen kokonaisuus ja kustannukset
- selvittää ohjelmistolisenssien sopimusehdot sekä tuottaa julkisen hallinnon yhteistyönä näkemys julkisen hallinnon yhteisistä tavoitteista
- arvioida julkisen hallinnon sopimusrakenteita ja tehdä ehdotuksia niiden uudelleen järjestelystä
- selvittää julkisen hallinnon tilannekuva markkinoiden toimivuudesta ja markkinatilanteesta
- selvittää julkisen hallinnon jatkuvan ohjelmistolisenssien hankintatoimen toimintamallin mahdollisuutta
- arvioida tarvetta yhteisten hankintojen valmisteluun ja toteuttamiseen
- selvittää hankintarenkään mahdollisuuksia hankintamenettelyinä
- selvittää vaihtoehtoja nykyisille tuotteille eri tuotekategorioissa
- valmistella linjausta julkisen hallinnon monitasoarkkitehtuurista

Verkoston toimikausi on 1.9.2025 – 31.12.2026. Verkoston on tarkoitus toteuttaa tavoitteensa viiden peräkkäisen vuosineljänneksen aikana. Ohjausryhmä voi päättää sopimuksen jatkosta, jos verkostolla on rahoitusta jäljellä toimikauden päättyessä. Sopimuksen mahdollisesta jatkamisesta tämän jälkeen päätetään uudella allekirjoituskierröksellä. Yhteistyösopimuksen voimaantulon edellytyksenä on, että sopijaosapuoliin kuuluvat organisaatiot ovat sen toimivaltaisen tahon päätöksellä hyväksyneet ja että kyseiset sopijaosapuolet ovat sen allekirjoittaneet. Sopimus purkautuu ohjausryhmän päätöksellä, mikäli tarkoituksenmukaista määrä sopijaosapuolia ei sitoudu sopimukseen ja sen kustannuksiin. Lyhty-verkoston toiminnan päättyessä Valtori tekee tilityksen ja ohjausryhmä päättää käyttämättä jääneiden rahojen käytöstä.

Yhteistyön järjestämistä ja hallinnointia varten perustetaan ohjausryhmä, johon kuuluvat sopijapuolten edustajat. Ohjausryhmä käyttää ylintä päätäntävaltaa yhteistyössä ja vastaa tavoitteiden saavuttamisesta. Ohjausryhmään kuuluu vähintään yksi varsinainen jäsen jokaiselta keskeiseltä julkisen hallinnon toimialalta. Vantaan edustajana toimii tietohallintojohtaja, mikäli Vantaalla on oma edustaja ohjausryhmässä. Muutoin kuntia edustaa Kuntaliitto. Ohjausryhmään kuuluu myös kaksi valtiovarainministeriön asiantuntijajäsentä puheoikeudella. Ohjausryhmä tekee päätöksen määrääenemmistöpäätöksensä. Ohjausryhmän jäsenet edustavat taustaorganisaatioitaan kustannustenjakoperusteen mukaisilla painoarvoilla.

Yhteistyöhön osallistuvat organisaatiot korvaavat yhteistyön kustannuksia kustannustenjakoperiaatteella. Maksuosuudet ovat yhteensä 1,5 m€, josta Valtori kattaa 400 000 euroa.

Muiden osallistujien kustannusosuuksien jakamisen periaatteena on organisaatioiden vuosibudjetit. Vantaan kustannusosuus on hankeaikana 20 000 euroa. Valtori laskuttaa hankkeen rahoituksen osallistujilta kahdessa tasasuuruudessa erässä. Ensimmäinen erä maksetaan vuoden 2025 aikana aikaisintaan elo-syyskuuden vaihteessa ja toinen erä maksetaan vuoden 2026 alussa.

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n mukaan kaupunginhallitus päättää yhdistysten jäsenyyksistä, kun yhdistyksen vuotuinen jäsenmaksu on yli 1000 euroa. Verkoston toiminnan voi rinnastaa yhdistyksen määräaikaiseen jäsenyyteen, joten kaupunginhallitus on toimivaltainen asiassa.

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 19

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) että Vantaan kaupunki liittyy Julkisen hallinnon lisenssienhallinnan yhteistyöverkostoon (Lyhty), ja
- b) valtuuttaa tietohallintojohtaja hyväksymään ja allekirjoittamaan liittymissopimus ja muut liittymiseen kuuluvat asiakirjat sekä tekemään niihin tarvittaessa teknisluonteisia muutoksia.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:

- Perustamissopimus julkisine liitteineen

Täytäntöönpano: Tietohallinto

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Tietohallintojohtaja Matti Lampo, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus

Julkisen hallinnon lisenssihallinnan yhteis- työverkoston perustamissopimus

Sisällysluettelo

1	Sopimuksen osapuolet.....	4
1.1	Sopijapuolet ja sopimukseen liittyminen	4
2	Liitteet	4
3	Sopimuksen tausta ja tarkoitus.....	4
3.1	Rajaukset.....	5
4	Sopimuksessa esiintyvien termien määritelmät.....	6
5	Toimikauden aikaiset tehtävät ja tuotokset	6
6	Sopimuksen voimassaolo.....	7
7	Yhteistyö ja siihen liittyminen	7
8	Verkon hallinnon ja päätöksenteon järjestäminen.....	8
8.1	Ohjausryhmä ja muu hallinto.....	9
8.2	Selvitystyöryhmä.....	10
8.3	Selvitystyön koordinaatio ja koordinaattorin tehtävät.....	10
8.3.1	Koordinaatiovastuu.....	10
8.3.2	Koordinaattori- ja assistenttipalvelut.....	10
8.3.3	Sopimushallinto	10
8.3.4	Työympäristö ja tilat.....	10
8.3.5	Selvitystyöhön osallistuvien henkilöiden käytön korvaukset.....	11
9	Yhteistyön rahoitus.....	11
9.1	Taloushallinto.....	11
9.2	Kustannusten jakomalli	11
9.3	Laskutus.....	12
9.4	Laskutusaikataulu	12
10	Yhteiset ja sopijapuolten omat kustannukset.....	12
11	Oikeudet tausta-aineistoihin.....	12
11.1	Poikkeuksena ohjelmistolisensseistä saatavat tiedot:.....	13
12	Oikeudet tuotoksiin	13
13	Raportointi	14
14	Salassapito ja tietosuoja.....	14
15	Viestintä	14
16	Muutokset	15

Toimitusjohtajan esikunta

25.6.2025

17	Yksittäisen sopijapuolen irtisanominen, purkaminen ja erottaminen	15
18	Viivästys ja ylivoimainen este	15
19	Vahingonkorvaus	16
20	Lyhty-verkoston toiminnan päättäminen	16
21	Sovellettava laki	16
22	Sopimuskappaleet ja allekirjoitukset	16

1 Sopimuksen osapuolet

1.1 Sopijapuolet ja sopimukseen liittyminen

Kokonaiskoordinaattori, sopijapuoli

Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtori
Vapaudenkatu 58, 40100 JYVÄSKYLÄ
y-tunnus: 2574261-7

Yhteyshenkilö: Tuomo Kouhia, tuomo.kouhia@valtori.fi

Muut sopijapuolet

Muut sopijapuolet liittyvät yhteistyösopimukseen allekirjoittamalla liittymäsopimukset. Sopijapuoli voi liittyä sopimukseen milloin tahansa sopimuskauden aikana. Liittyminen käsitellään ohjausryhmässä. Kustannusten korvaukset ovat liittymishetkestä riippumatta samat kaikille sopijapuolille.

2 Liitteet

Liitteitä sovelletaan ristiriitatilanteessa järjestysnumeron mukaisesti.

Liite 1 Liittymäsopimus. Uudet liittymäsopimukset tulevat liitteiksi 1.1, 1.2, 1.3 jne.

Liite 2 Alustava Lyhty-toimintasuunnitelma. *Ohjausryhmä voi päivittää päätöksellään toimintasuunnitelmaa ja talousarviota ilman sopimusmuutosta.*

Liite 3: 250107_ kustannustenjako

3 Sopimuksen tausta ja tarkoitus

Tällä sopimuksella sopijapuolet sopivat **Julkisen hallinnon lisenssien hallinnan yhteistyöverkoston (Lyhty)** toteuttamisesta, hallinnosta, sekä sopijapuolten oikeuksista ja velvollisuuksista.

Lyhty -verkoston sisältö, tavoitteet, tehtävät, työnjako on kuvattu tämän sopimuksen lisäksi toimintasuunnitelmassa. Kustannusjako on kuvattu kustannustenjako -liitteellä. Rahoituksen periaatteet on kuvattu tässä sopimuksessa.

Verkosto kerää tietoa julkishallinnon ohjelmistolisenssien hankintavolyymeistä sekä hankintatoimen nykytilasta. Selvityksen pohjalta verkosto laatii toimenpidelistan ja ryhtyy käytännössä tehostamaan yhteistyössä ohjelmistohankintaa ja ohjelmistojen käyttöä sekä hakemaan suoria säästöjä. Verkosto jakaa lisäksi hyviä käytäntöjä.

Lyhty-yhteistyöhön sitoutuminen ei perustu viranomaisen antamaan ohjaukseen tai päätökseen. Yhteistyöhön osallistuminen on sopijaosapuolille vapaaehtoista. Tämä sopimus ei muuta viranomaisten lakisääteisiä tehtäviä tai vastuita.

Hallitusohjelman toimintamenosäästöjen toimeenpanemiseksi talouspoliittinen ministerivaliokunta on linjannut 6.2.2024 säästöjen periaatteista ja valtionhallinnon tuottavuusohjelman käynnistämisestä. Tuottavuusohjelman tavoitteissa on mainittu hankintatoimen tehostaminen erityisesti ohjelmistolisenssihankintojen osalta. Tehostamista on tarkoitus toteuttaa yhdessä muun julkisen hallinnon kanssa.

Talouspoliittisen ministerivaliokunnan tavoitteiden toteuttamiseksi on tarkoituksenmukaista selvittää julkisen hallinnon ohjelmistolisenssien hallinnan tehostamis- ja säästömahdollisuudet. Tavoitteena on kerätä tietoa koko julkisen hallinnon ohjelmistolisenssien hankintavolyymistä sekä hankintatoimen nykytilanteesta. Tuottavuuden parantamiseksi suunnitellaan toimenpiteet julkisen hallinnon ohjelmistolisenssien käytön tehostamiseksi sekä suorien säästöjen aikaansaamiseksi.

Tällä sopimuksella sovitaan yhteistyöstä, jonka tavoitteena on:

- valmistella ICT-hankintoja esimerkiksi selvittämällä markkinoita, hankintavolyymeja ja suunnittelemalla hankintastrategiaa
- avata markkinoita ja edistää kilpailua toimittajalukkoja avaamalla
- tehdä markkinakartoitusta ja valmistella julkishallinnon horisontaalisessa yhteistyössä tehtävää hankintastrategiaa
- kansainvälisessä yhteistyössä varmistaa Suomen julkisen hallinnon asema maailman kärkimaiden joukossa kustannustehokkaana uuden teknologian edistäjänä
- toteuttaa muita tarvittavia toimeksiantoja

Lyhty-verkostossa tuotetut aineistot ovat kaikkien sopijaosapuolien yhteisesti hyödynnettävissä.

3.1 Rajaukset

Kukin sopijapuoli tekee omat strategiat ja hankinnat itsenäisesti, eikä yhteistyöhön sisälly hankintamenettelyjen toteuttamista tai -sopimuksia. Sopijaosapuolet voivat yhteistyön aikana käynnistää ja toteuttaa tarpeelliseksi katsomiaan hankintamenettelyjä. Yhteistyön tavoitteena ei ole neuvotella sopijaosapuolien olemassa olevien hankintasopimusten ehdoista, ellei siitä ole erikseen sopijaosapuolien kanssa kirjallisesti sovittu.

4 Sopimuksessa esiintyvien termien määritelmät

Ohjelmistolisenssi

- Käyttöoikeus tiettyihin ohjelmistoihin, järjestelmiin tai palveluihin, tai osiin niistä. Tässä yhteydessä voi kyseessä olla myös pilvi-tekniologiat/-palvelut silloin kun ne liittyvät loppukäyttäjäinfraan.

Monitasoarkkitehtuurin periaatteet, (multi cloud, hybridiarkkitehtuuri, avoin arkkitehtuuri, yms.)

- Identiteetin hallinta
- Tietovarastot
- Intraratkaisut
- Tietokannat
- Tiedon luokittelu
- Rajapinnat
- Integraatioalustat (politiikka)

5 Toimikauden aikaiset tehtävät ja tuotokset

Verkoston tehtävänä on:

- selvittää julkisen hallinnon ohjelmistohankintojen kokonaisuus ja kustannukset
- selvittää ohjelmistolisenssien sopimusehdot sekä tuottaa julkisen hallinnon yhteistyönä näkemys julkisen hallinnon yhteisistä tavoitteista
- arvioida julkisen hallinnon sopimusrakenteita ja tehdä ehdotuksia niiden uudelleen järjestelystä
- selvittää julkisen hallinnon tilannekuva markkinoiden toimivuudesta ja markkinatilanteesta
- selvitetään julkisen hallinnon jatkuvan ohjelmistolisenssien hankintatoimen toimintamallin mahdollisuutta
- arvioida tarvetta yhteisten hankintojen valmisteluun ja toteuttamiseen
- selvittää hankintarenkaan mahdollisuuksia hankintamenettelynä
- selvittää vaihtoehtoja nykyisille tuotteille eri tuotekategorioissa
- valmistella linjausta julkisen hallinnon monitasoarkkitehtuurista

Tuotokset:

- julkisen hallinnon ohjelmistolisenssiomaisuuden yhteenveto tilannekuva sähköisessä muodossa (ohjelmistojen käyttö, sopimustilanne, hankinta-aikataulut, hankintakanavat, jne.)

- ensimmäinen versio julkisen hallinnon monitasoarkkitehtuuriperiaatteista
- yhteistyön osapuolien volyymietua ohjelmistolisenssihankinnoissa hakevan yhteisen neuvottelukanavan toteutus, neuvotteluiden käyminen ja neuvotteluyhteyden ylläpito
- selvitettyjen parhaiden käytänteiden ja saavutettujen neuvottelutulosten dokumentointi ja jakaminen yhteistyösopimukselle
- yhteistyön ohjausryhmän päättämät ja/tai selvitystyössä laaditut selvitykset ja yhteenvedot
- yhteistyön asiantuntijatuki erikseen sovittavassa laajuudessa
- esitys jatkuvasta toimintamallista ja sen käytännön toteuttamisesta

6 Sopimuksen voimassaolo

Yhteistyöverkoston toimikausi on 1.9.2025 – 31.12.2026. Verkoston on tarkoitus toteuttaa tavoitteensa viiden peräkkäisen vuosineljänneksen aikana. Ohjausryhmä voi päättää sopimuksen jatkosta, jos verkostolla on rahoitusta jäljellä toimikauden päättyessä. Sopimuksen mahdollisesta jatkamisesta tämän jälkeen päätetään uudella allekirjoituskierröksellä.

Yhteistyösopimuksen voimaantulon edellytyksenä on, että sopijaosapuoliin kuuluvat organisaatiot ovat sen toimivaltaisen tahon päätöksellä hyväksyneet ja että kyseiset sopijaosapuolet ovat sen allekirjoittaneet. Yhteistyösopimus astuu voimaan kunkin sopijaosapuolen osalta, kun sopijaosapuoli on allekirjoittanut liittymäsopimuksen.

Sopimus purkautuu ohjausryhmän päätöksellä, mikäli tarkoituksenmukaista määrä sopijaosapuolia ei sitoudu sopimukseen ja sen kustannuksiin.

7 Yhteistyö ja siihen liittyminen

Valtori allekirjoittaa koordinaattorina tämän sopimuksen. Kunkin sopijaosapuoli liittyy Lyhty-yhteistyöhön omalla liittymäsopimuksellaan, jotka lisäävät tämän sopimuksen liitteiksi. Yhteistyö on verkostomaista siten, että sopijapuolet voivat hyödyntää toistensa tuotoksia omassa toiminnassaan.

Sopijapuolet sitoutuvat yhteisten tavoitteiden toteuttamiseen ohjausryhmän ohjauksessa sekä kustannusten jakamiseen.

- Kaikki sopijapuolet:

- Vastaavat yhdessä, kukin omalta osaltaan siitä, että yhteistyö toteutetaan tämän sopimuksen ja liitteiden mukaisesti.
- Sopijapuolet toteuttavat niille erikseen ja yhteisesti asetetut tehtävät ja tavoitteet huolellisesti ja ammattitaitoisesti ja yhdessä sovittujen aikataulujen mukaisesti.
- Tekevät yhteistyötä ja tiedottavat toisilleen viipymättä kaikista sopimuksen kannalta merkittävistä asioista.
- Vastaavat Lyhty-verkostolle tekemistään hankinnoista (alihankinta), kuin omastaan.
- Kukin sopijapuoli omien tehtäviensä osatoteuttajana:
 - Suorittaa sille toimintasuunnitelmassa määritellyt ja muut yhdessä ohjausryhmässä sovitut tehtävät ja ilmoittaa poikkeamista viipymättä koordinaattorille.
 - Raportoi omien tehtäviensä toteutumisen sovitulla tavalla ja sovitussa ajassa koordinaattorille.
 - Antaa koordinaattorille tällä sopimuksella valtuutuksen käyttää Lyhty-verkoston rahaa sopimuksen mukaiseen toimintaan sekä tehdä ja allekirjoittaa väli- ja loppuraportit ja muut Lyhty-verkoston toteutukseen liittyvät asiakirjat, kun sopijapuolet ovat ne ensin sovitussa ajassa hyväksyneet.
 - Hyödyntää omia verkostojaan yhteisen tietopohjan kehittämisessä.

8 Verkoston hallinnon ja päätöksenteon järjestäminen

Lyhty-verkoston viiteryhmänä toimii valtiovarainministeriön julkisen hallinnon ohjelmistolisenssien hallinnan yhteistyöryhmä, jonka näkemyksiä Lyhty voi hyödyntää toiminnassaan julkisen hallinnon ohjelmistolisenssien hallinnan kehittämisessä.

Yhteistyö jakaantuu kolmeen tasoon:

1. Lyhty-yhteistyön kokonaiskoordinaattorina toimii Valtion tieto- ja viestintä-tekniikkakeskus Valtori.
2. Yhteistyön operatiivista järjestämistä ja hallinnointia varten perustetaan ohjausryhmä, johon kuuluvat sopijapuolten edustajat.
3. Selvitystyölle perustetaan työryhmä, joka toimii ohjausryhmän ohjauksessa.

8.1 Ohjausryhmä ja muu hallinto

Yhteistyön järjestämistä ja hallinnointia varten perustetaan ohjausryhmä, johon kuuluvat sopijapuolten edustajat. Ohjausryhmä käyttää ylintä päättävävaltaa yhteistyössä ja vastaa tavoitteiden saavuttamisesta. Ohjausryhmän tehtävänä on määritellä yhteis- ja selvitystyön tavoitteet ja sisältö, keskeiset ohjelmistolisenssien hallinnan kehittämislinjaukset sekä edistää toiminnan vakiinnuttamista pidemmällä aikajänteellä. Ohjausryhmän tehtävänä on ohjata ja seurata selvitystyön toiminnan suunnittelua, talousarvion laadintaa ja hankintoja, käsitellä toimintasuunnitelma ja talousarvio sekä arvioida niiden toteuttamista.

Hankkeen käynnistämisen yhteydessä laaditaan alustava toimintasuunnitelma, joka on tämän yhteistyösopimuksen liitteenä. Toimintasuunnitelman liitteenä on selvitystyön ajantasainen talousarvio selvitystyön ajaksi. Ohjausryhmä voi päätöksellään tarkentaa toimintasuunnitelman sisältöä ja talousarvioita. Ohjausryhmä myös hyväksyy päätöksellään kulloinkin voimassa olevan toimintasuunnitelman.

Ohjausryhmään kuuluu vähintään yksi varsinainen jäsen jokaiselta keskeiseltä julkisen hallinnon toimialalta:

- valtionhallintoa edustaa Valtori
- suurimpien kuntien edustaja
- Kuntaliitto edustaa muita kuntia
- kahden hyvinvointialueen edustaja
- Kansaneläkelaitos
- korkeakoululaitoksen edustaja
- ammattikorkeakoulujen edustaja
- Suomen ev.lut. srk

Lisäksi:

valtiovarainministeriöstä kaksi asiantuntijajäsentä puheoikeudella

Kullakin varsinaisella jäsenellä voi olla henkilökohtainen varajäsen. Varajäsenellä ei kuitenkaan ole puheoikeutta varsinaisen jäsenen ollessa kokouksessa paikalla.

Ohjausryhmä tekee päätöksen määräenemmistöpäätöksenä. Ohjausryhmän jäsenet edustavat taustaorganisaatioitaan kustannustenjakoperusteen mukaisilla painoarvoilla.

8.2 Selvitystyöryhmä

Selvitystyöryhmä vastaa selvityksen tavoitteista ja selvityksen toteuttamisesta toimintasuunnitelman mukaisesti ja ohjausryhmän ohjauksessa. Selvitystyöryhmän vastuuhenkilönä toimii projektipäällikkö. Projektipäällikkö vastaa hankkeen edistämisestä tavoitteiden mukaan ja antaa selvitystyöryhmän jäsenille selvityksen tavoitteiden ja laajuuden mukaisia tehtäviä.

Selvitystyöryhmän valmistelee hankkeen toimintasuunnitelman ja budjetin muutokset ohjausryhmälle päätettäväksi.

8.3 Selvitystyön koordinaatio ja koordinaattorin tehtävät

8.3.1 Koordinaatiovastuu

Selvitystyön koordinaatiovastuu on Valtorilla. Valtori vastaa selvitystyön:

- koordinaatiosta,
- ohjausryhmän kokousten järjestelyistä,
- yhteistyön taloudesta ja sopimushallinnasta,
- yhteistyön aikaisten resurssien järjestämisestä ohjausryhmän päätösten pohjalta,
- työympäristöistä sekä
- huolehtii selvitystyön tuotosten säilyttämisestä,
- rahoitushakemusten tekemisestä tarvittaessa,
- raportoinnista ja
- ohjeistuksesta sopijapuolille siitä, kuinka heidän tulee raportoida omien tehtäviensä osatoteutuksesta koordinaattorille.

8.3.2 Koordinaattori- ja assistenttipalvelut

Valtori toimii kokonaiskoordinaattorina. Koordinaattoripalvelu hoitaa verkoston juoksevat asiat sekä kutsuu ja valmistelee ohjausryhmän kokoukset. Valtori tarjoaa tarvittaessa assistenttipalvelua käytännön tehtävien suorittamiseen.

8.3.3 Sopimushallinto

Valtori tallettaa allekirjoitetut sopimukset asianhallintajärjestelmäänsä. Sopimuksia säilytetään 10 vuotta sopimuksen päättymisen jälkeen.

8.3.4 Työympäristö ja tilat

Selvitystyön tiedot tallennetaan selvitystyön työtilaan. Valtori järjestää selvitystyön työympäristöt. Työtiloihin on tarvittavat oikeudet

selvitystyöhön osallistuvilla sopijaosapuolien edustajilla. Valtori jakaa oikeudet työtilaan.

Valtori vastaa yhteistyön tarvitsemien fyysisten tilojen järjestämisen yhteistyössä sopijaosapuolien kanssa. Selvitystyössä käytetään lähtökohtaisesti sopijaosapuolien tiloja.

8.3.5 Selvitystyöhön osallistuvien henkilöiden käytön korvaukset

Selvitystyön koordinaattori vastaa selvitystyön tarvitseman henkilöstön työn kustannusten korvaamisesta. Lähtökohtana on korvata kustannuksista todellisten kustannusten pohjalta. Selvitystyön resursseista ja resurssien käytön määrästä henkilöstön osalta sekä resurssien kustannusten korvaamisesta päättää selvitystyön ohjausryhmä.

9 Yhteistyön rahoitus

Yhteistyöhön osallistuvat organisaatiot korvaavat yhteistyön kustannuksia kustannustenjakoperiaatteella.

Yhteistyöhön osallistuvat sopimusosapuolet vastaavat selvitystyön kustannuksista. Myöhemmin osallistuvat sopimusosapuolet korvaavat kustannuksia samoilla periaatteilla, kuin aiemmin yhteistyöhön sitoutuneet.

Rahoitusta ei lähtökohtaisesti palauteta. Mikäli rahankäyttö on suunniteltua vähäisempää, pidennetään selvitystyön kestoa käytössä olevan rahoituksen mukaisesti esim. seuraavien vaiheiden tai jatkuvan toimintamallin suunnittelemiseksi.

Mikäli odottamattomasta syystä yhteistyö raukeaa, palautetaan sopimusosapuolille loppurahoitus selvitystyön alasajon jälkeen. Palautus tapahtuu vastaavassa suhteessa, kuin rahoitusta on alun perin maksettu. Palautusta ei makseta, jos hankkeen rahoituksesta on jäljellä 20 prosenttiyksikköä alkuperäisestä rahoituksesta tai alle sen.

Ohjausryhmä tekee päätöksen selvitystyön keston pidentämisestä sekä mahdollisesta rahoituksen palauttamisesta.

9.1 Taloushallinto

Valtori vastaa taloushallinnosta. Valtori toimittaa ohjausryhmälle ja verkostolle vuosittain hankelaskelman verkoston varojen käytöstä.

9.2 Kustannusten jakomalli

Kustannusten jakamisen periaatteena on organisaatioiden vuosibudjetit:

- Hyvinvointialueet kolmeen kategoriaan (budjetti <1 mrd, 1-2mrd, >2mrd) vastaavat kustannusosuudet (10k€, 20k€ ja 25k€).
- Suurimmat kaupungit vastaavilla kategorioilla (budjetti <1 mrd, 1-2mrd, >2mrd) vastaavat kustannusosuudet (10k€, 20k€ ja 25k€).
- Yliopistot 10k€ ja ammattikorkeakoulut 5k€ (Säästöpotentiaali pienempi).
- Kela 25k€.
- Valtion kustannusosuus 400k€, jota Valtori edustaa keskitetysti ja muiden kaupunkien sekä kuntien kustannusosuus 300k€, jota Kuntaliitto edustaa keskitetysti.

Rahoitussuunnitelman mukainen osallistujakohtainen kustannusjako on tämän sopimuksen liitteenä.

9.3 Laskutus

Rahan käyttö suunnitellaan ja Valtori raportoi rahan käytöstä kvartaaleittain.

Verkostoa laskuttavat tahot noudattavat Valtorin antamia laskutusohjeita ja periaatteita.

9.4 Laskutusaikataulu

Valtori laskuttaa hankkeen rahoituksen osallistujilta kahdessa tasasuuruudessa erässä. Ensimmäinen erä maksetaan vuoden 2025 aikana aikaisintaan elo-syyskuiden vaihteessa ja toinen erä maksetaan Q1/2026. Myöhemmin osallistuvat sopimusosapuolilta laskutetaan vuosittainen erä tai jos osallistuminen on seuraavana vuonna, laskutetaan molemmat erät samalla kerralla.

10 Yhteiset ja sopijapuolten omat kustannukset

Sopimusosapuolet vastaavat muista omista kustannuksistaan, kuin tässä sopimuksessa määritellyistä yhteistyön kustannuksista.

11 Oikeudet tausta-aineistoihin

Tausta-aineisto tarkoittaa sellaista tietoa, kuvia, asiakirjoja, tietokantoja, tietokoneohjelmia tai mitä tahansa muuta aineistoa, joka on syntynyt Lyhty-verkoston toiminnan ulkopuolella, joko sopijapuolen tai kolmannen tahon toimesta riippumatta siitä, onko se suojattu tai suojattavissa immateriaalioikeuksin.

Tausta-aineiston omistus- ja immateriaalioikeudet kuuluvat sopijapuolelle, Osaamiskeskuksen Asiakkaalle tai kolmannelle taholle. Sopijapuolet

voivat luovuttaa toisensa käyttöön tausta-aineistoa. Sopijapuolet voivat vastaanottaa kolmannen osapuolen suostumuksella tausta-aineistoa verkoston käyttöön. Jos toisin ei ole erikseen sovittu, tausta-aineiston saavalla sopijapuolella sekä muilla sopijapuolilla on tällöin oikeus käyttää, kopioida ja levittää tausta-aineistoa tästä sopimuksesta johtuvien velvoitteiden täyttämiseksi tekijän- ja immateriaalioikeuksien rajoittamatta.

11.1 Poikkeuksena ohjelmistolisensseistä saatavat tiedot:

Sopimusosapuolet toimittavat selvitystyötä varten työtilaan perustettavaan kansioon tiedot keskeisimpien ja taloudelliselta merkitykseltään tärkeimpien ohjelmistolisenssien osalta seuraavat tiedot:

- loppukäyttäjä- ja palvelinlisenssityypit ja niiden (noin) määrät.
- yksikköhinnat sovitulla tavalla
- lisenssien sopimustyyppien tiedot
- lisenssikohtaiset sopimuskaudet ja tarkastuspäivämäärät
- yhteyshenkilö lisenssiasioissa ko. organisaatiossa
- mahdollisen hankintakanavan tiedot esim. jälleenmyyjä

Ohjausryhmä tekee päätöksen siitä, kuinka laajana sopijapuolille lähetetään tietopyyntö.

Sopijapuolen ohjelmistolisenssiomaisuudesta luovuttamia tietoja käytetään pelkästään sopimuksen tavoitteiden toteuttamiseen sopimuskauden aikana. Hankintayksikkökohtaisia tietoja ei esitetä selvitystyön ulkopuolelle. Selvitystyöstä ei julkaista yksittäisen organisaation tietoja, vaan tarkoituksenmukaisia yhteenvetoja ja yleistyksiä. Lähtökohtana on, että tietoja käytetään vastaaviin tarpeisiin, kuin sopijapuolen omassa toiminnassa.

Mikäli sopijaosapuolet ovat antaneet vastaavat tiedot Hansel Oy:n käyttöön tämän selvitystyön esiselitysvaiheessa (04-09/2024), sopijapuolet antavat tämän sopimuksen allekirjoitukselle luvan käyttää näitä tietoja selvitystyöhön.

12 Oikeudet tuotoksiin

Tulosaineisto tarkoittaa sellaista tietoa, kuvia, asiakirjoja, tietokantoja, digitalisia työkaluja, tietokoneohjelmia tai mitä tahansa muuta aineistoa, joka on syntynyt tämän sopimuksen velvoitteita täytettäessä riippumatta siitä, onko se suojattu tai suojattavissa immateriaalioikeuksin.

Tulosaineiston omistusoikeus ja siihen liittyvät immateriaalioikeudet kuuluvat sille sopijapuolelle, joka on sen aikaansaanut. Sopijapuolilla on oikeus käyttää, kopioida, muokata ja levittää toistensa tulosaineistoa tästä sopimuksesta johtuvien velvoitteiden täyttämiseksi tekijän- ja immateriaalioikeuksien rajoittamatta, ellei erikseen kirjallisesti toisin sovita.

Jos tulosaineiston aikaansaamiseen on osallistunut yhtä useampi sopijapuoli ja sopijapuolten osuuksia ei voida erottaa, ne omistavat oikeudet yhdessä. Yhteisomistuksen ehdoista sovitaan tarvittaessa ko. osapuolten kesken myöhemmin erikseen.

Yhteistyössä syntyviin tuotoksiin on yhteistyön sopijaosapuolilla rajoittamaton käyttöoikeus. Selvitystyön lopputuotosten omistusoikeus on yhteistyön koordinaattorilla, joka yhteistyön päättymisen jälkeen huolehtii tietojen säilyttämisestä ja jakelusta.

13 Raportointi

Verkoston raportoinnista vastaa Valtori. Selvitystyöryhmä raportoi selvitystyön ohjausryhmälle. Ohjausryhmä raportoi selvitystyön etenemisestä sopijaosapuolille työn tavoitteiden etenemisestä sekä rahankäytöstä vähintään neljännesvuosittain.

14 Salassapito ja tietosuoja

Sopijapuolet pitävät salassa pidettäväksi katsottavan aineiston salassa ja käyttävät tietoja pelkästään sopimuksen mukaisiin tarkoituksiin. Salassa pidettävä aineisto merkitään salassa pidettäväksi. Sopijapuolen lisenssiomaisuutta koskevat tiedot ovat salassa pidettäviä.

Sopijapuoli huolehtii, että sen työntekijät ja alihankkijat sitoutuvat salassapitoa koskeviin velvoitteisiin.

Salassapitoa ja luottamuksellisuutta koskevat velvoitteet ovat voimassa viisi vuotta sopimuksen päättymisen jälkeen.

Sopijapuolet noudattavat EU:n tietosuoja-asetusta 679/2016.

15 Viestintä

Ohjausryhmä päättää verkoston viestinnästä. Sopijapuolet noudattavat ohjausryhmän linjausta verkostoa koskevassa viestinnässään.

16 Muutokset

Muutostarpeet ratkaistaan ensisijaisesti neuvottelemalla. Sopijapuolet sitoutuvat saattamaan toiminnan tämän sopimuksen sekä toimintasuunnitelman mukaiseksi. Neuvotteluissa käydään läpi muutos sekä kuinka sopijapuolet voivat saattaa toiminnan sopimuksen tarkoituksen mukaiseksi. Jos neuvottelut eivät johda sopijapuolia tyydyttävään lopputulokseen, voidaan soveltaa kohtia Yksittäisen sopijapuolen irtisanominen, purkaminen ja erottaminen sekä Viivästys ja ylivoimainen este.

Sopimusmuutokset tehdään kirjallisesti sopijapuolten allekirjoituksella.

17 Yksittäisen sopijapuolen irtisanominen, purkaminen ja erottaminen

Sopimukseen sitoudutaan sopimuskaudeksi, mutta vähintään yhden vuoden ajaksi.

Sopijapuolelle on oikeus irtisanoa tämä sopimus kolmen kuukauden irtisanomisajalla, jos sopijapuolen organisaatiossa on tapahtunut niin suuri muutos, ettei sillä ole enää edellytyksiä toteuttaa sopimusvelvoitteitaan, taikka jos yli puolet muista sopijapuolista on irtisanonut sopimuksensa, tai sopimus on purettu yli puolen osalta.

Velvoite vastata kustannuksista oman osuuden osalta säilyy sopimuskauden ajan, vaikka osallistuja irtautuisi yhteistyöstä ennen sovitun ajanjakson päättymistä.

Koordinaattorilla on oikeus purkaa sopijapuolen sopimus ohjausryhmän esityksestä, jos sopijapuoli rikkoo olennaisesti sopimuksen ehtoja, eikä korjaa rikkomustaan 30 vuorokauden kuluessa kirjallisesta huomautuksesta.

Sopimuksen päättyttyä sopijapuolen käyttöoikeudet poistetaan ja oikeus osallistua yhteistyöhön päättyy. Purettu sopimuksen sopijapuolet palauttavat viipymättä sopimuksen perusteella saamansa aineiston ja tiedot niiden luovuttajille. Maksettuja kustannusosuuksia tai muita maksuja ei tässä tapauksessa palauteta.

18 Viivästys ja ylivoimainen este

Sopijapuolet ilmoittavat viipymättä viivästyksestä toisilleen kirjallisesti. Samalla he kertovat viivästyksen syyn ja uuden toteutusaikataulun sekä jos syynä on ylivoimainen este.

Ylivoimainen este tulee voimaan tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen, estää sopimuksen täyttämisen, on merkittävä ja epätavallinen. Ylivoimainen este ei riipu sopijapuolesta, eikä sitä ole täytynyt huomioida sopimusta tehtäessä, estää tai viivästyttää sopimuksen täyttämisen tai tekee sen kohtuuttoman vaikeaksi, eikä sopijapuoli voi poistaa sitä ilman kohtuutonta ajanhukkaa tai kustannuksia. Ylivoimainen este voi olla sota, kapina, sisäinen levottomuus, viranomaisen pakko-otto tai takavarikko, tuonti- tai vientikielto, luonnonmullistus, yleisen liikenteen tai energijakelun keskeytys, tulipalo, työselkkäus, lakko, saarto, lainsäädännön, valtion talousarvion tai valtioneuvoston asettama olennainen rajoitus sopijapuolen toimintaan, tai muu yhtä merkittävä sopijapuolesta riippumaton syy. Sopijapuoli voi tällöin seuraamuksitta lykätä velvoitteitaan esteen lakkaamiseen saakka. Sopijapuoli täyttää ne velvoitteet, joihin se kykenee ja ryhtyy kohtuullisiin toimenpiteisiin esteen tai viivästyksen poistamiseksi.

19 Vahingonkorvaus

Sopijapuolilla ei ole oikeutta saada vahingonkorvausta sopimuksen perusteella.

20 Lyhty-verkoston toiminnan päättäminen

Lyhty-verkoston toiminnan päättyessä Valtori tekee tilityksen ja ohjausryhmä päättää käyttämättä jääneiden rahojen käytöstä. Ohjausryhmä päättää myös muista toiminnan päättämiseen liittyvien käytännön tehtävien jakamisesta.

21 Sovellettava laki

Tähän yhteistyösopimukseen sovelletaan Suomen lakia. Sopijaosapuolet sopivat tähän yhteistyösopimukseen liittyvät erimielisyydet keskinäisin neuvotteluin. Ellei neuvotteluissa päästä sovintoon, erimielisyydet ratkaistaan Helsingin käräjäoikeudessa.

22 Sopimuskappaleet ja allekirjoitukset

Tämä sopimus allekirjoitetaan sähköisesti

Koordinaattori

VALTION TIETO- JA VIESTINTÄTEKNIKKAKESKUS VALTORI

toimitusjohtaja

Marja Rantala

johtava erityisasiantuntija Tuomo Kouhia

Toimitusjohtajan esikunta

25.6.2025

Liitteet

Liittymissopimus

Kustannusjako

Toteutussuunnitelma

Asiakirjan sähköinen allekirjoitus
Elektronisk underskrift av document
Electronic signature of a document

Asia / Sak / Case

Valtori/1864/06 00 Valtori - VM:n toimeksianto - LYHTY -perustamissopimus
01/2025

Asiakirja / Dokument / Document

Valtori/1864/06 00 Lyhty perustamissopimus.pdf
01/2025-3

Allekirjoitukset / Underskrifter / Signatures

Signed By:Kouhia Tuomo 91197895K
Signed at:2025-06-25 15:28:20 +03:00
Reason:I approve this document

Signed By:Rantala Marja 91294372R
Signed at:2025-06-25 15:39:28 +03:00
Reason:I approve this document

Mallisopimus [poista tämä teksti liittymäsopimuksesta]

Liittymäsopimus julkisen hallinnon lisens-
sihallinnan yhteistyöverkoston perusta-
missopimukseen
[liittyvän organisaation nimi tähän]

1 Sopijapuolet

Julkisen hallinnon lisenssihallinnan yhteistyöverkoston perustamissopimuksen (jatkossa pääsopimus) mukainen kokonaiskoordinaattori on Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtori.

Liittyvä sopijapuoli

[lisää tähän liittyvän sopijapuolen nimi, osoite ja y-tunnus sekä yhteys-henkilön nimi ja sähköpostiosoite]

2 Liittyminen pääsopimukselle

Liittyvä sopijapuoli liittyy tällä liittymissopimuksella pääsopimuksen kohdan 1.1 mukaiseksi sopijapuoleksi kaikkine sen mukaisine oikeuksineen ja velvollisuuksineen. Liittyminen tapahtuu tämän liittymissopimuksen allekirjoituksella. Tämä liittymissopimus lisätään pääsopimuksen liitteeksi 1.x [valitse liittymisnumero].

Liittymissopimus on voimassa Pääsopimuksen voimassaolon ajan, tai kunnes liittyvä sopijapuoli irtisanoo liittymisen Pääsopimukselle, taikka koordinaattori purkaa sen (Pääsopimuksen kohta 16). Liittyvä sopijapuoli sitoutuu lisäksi Pääsopimuksen mukaiseen salassapitoon ja luottamuksellisuuteen viisi vuotta Pääsopimuksen päättymisen jälkeen (Pääsopimuksen kohta 14).

Liittyvä sopijapuoli sitoutuu allekirjoituksella maksamaan Pääsopimuksen liitteen 3 Kustannustenjakon mukaiset maksut.

3 Allekirjoitus

Tämä sopimus allekirjoitetaan sähköisesti

Liittyvä sopijapuoli

[LISÄÄ TÄHÄN LIITTYVÄN SOPIJAPUOLEN NIMI]

[lisää allekirjoittajan nimi]

[lisää allekirjoittajan tehtävä]

Alustava toimintasuunnitelma: Julkisen sektorin lisenssienhallinnan yhteistyöverkosto Lyhty – uusia mahdollisuuksia, tehokkuutta ja säästöjä yhteistyöllä

1.1 Tiivistelmä

Julkisen sektorin yhteistyöverkoston tavoitteena on saavuttaa merkittäviä kustannussäästöjä ja tehostaa hankintatoimea julkisen sektorin organisaatioissa (kuten kunnat, hyvinvointialueet, yliopistot ja korkeakoulut) yhdistämällä hankintavolyymit ja hyödyntämällä julkisten hankintojen lainsäädännön tarjoamia mahdollisuuksia. Verkosto tarjoaa jäsenilleen keskitetyn ryhmän strategisen lisenssiyhteistyön selvittämiseen, yhteistyön lainmukaiseen toteutukseen, sopimushallintaan ja seurantaan, samalla edistäen parhaiden käytäntöjen jakamista ja myös taktista yhteistyötä. Tämä toimintasuunnitelma hahmottelee verkoston toimintamallin, tavoitteet, kohderyhmän, potentiaalin julkisella sektorilla, strategiat ja arvion tarvittavista taloudellisista resursseista. Lisäksi toimintasuunnitelma sisältää alustavan suunnitelman konkreettisista toimista seuraavien 16 kk aikana.

1.2 Kuvaus

Nimi: Julkisen sektorin lisenssienhallinnan yhteistyöverkosto (Lyhty).

Oikeudellinen muoto: Hankintayksiköiden välinen yhteistyö.

Missio: Mahdollistaa julkisen sektorin organisaatioille merkittävät kustannussäästöt, hankintatoimen tehokkuuden parantamisen, markkinoiden kilpailuasetelman tervehdyttämisen, Suomen teknologisen edelläkävijäaseman suojaamisen ja edellisiin liittyvän toiminnan säädöstenmukaisuuden varmistamisen yhteistyön avulla.

Visio: Olla johtava julkisen sektorin ohjelmistolisenssien ja näihin läheisesti liittyvien teknologioiden tai taustapalvelujen yhteishankintaverkosto valtakunnallisesti, joka on tunnettu merkittävistä saavutetuista säästöistä, läpinäkyvästä toiminnasta ja hankintatoimen ammattimaisuuden edistämisestä.

Arvot: Avoimuus, luottamus, yhteistyö, läpinäkyvyys, lainmukaisuus, vastuullisuus, julkisen edun ja kustannustehokkuuden turvaaminen.

1.3 Tarve ja nykytilanne julkisissa organisaatioissa

Kohderyhmä:

- Kunnat ja kaupungit
- Hyvinvointialueet
- HUS-yhtymä
- Yliopistot ja korkeakoulut
- Valtionhallinnon virastot ja laitokset
- Kansaneläkelaitos Kela
- (Evankelis-luterilainen kirkko/seurakunnat)

Tarve Lyhty-yhteistyölle: Julkisella sektorilla on hyvin perusteltu tarve ja velvollisuus tehostaa toimintaansa, saavuttaa säästöjä ja käyttää yhteistä julkista rahaa mahdollisimman kustannustehokkaasti. Lisenssiyhteistyö ennen hankintojen käynnistämistä tarjoaa mahdollisuuden optimoida resurssien käyttöä ja saada parempaa vastinetta julkiselle rahoitukselle. Markkinoiden vahva ja osin polarisoitunut tarjonta, hankintayksiköiden vuosien saatossa hajaantunut toiminta, hankintalainsäädännön monimutkaisuus ja resurssipula korostavat yhteistyön tarvetta. Käytännössä yhteistyöstä hyötyvät kaikki suomalaiset.

Muut toimijat:

- Valtionhallinnon keskitetyt hankintayksiköt (esim. Hansel Oy)
- ICT in-house -yhtiöt
- Alueelliset tai toimialakohtaiset hankintarenkaat
- Yksittäisten suurten julkisten organisaatioiden omat keskitetyt hankintayksiköt
- Konsulttiyritykset, jotka tarjoavat hankinta-asiantuntijapalveluita

Lyhty yhteistyöllä saavutettava etu: Lyhty-yhteistyöllä tavoitellaan koko Suomen julkisen sektorin volyymin tuoman neuvotteluaseman hyödyntämistä suhteessa merkittävimpiin teknologiatoimittajiin. Nykyisessä mallissa kukin toimija on huolehtinut omasta osuudestaan, ja suuruuden ekonomian tuomat hyödyt ovat jääneet saavuttamatta täysimääräisesti. Suurimpien teknologiatoimijoiden kanssa tulee olla jatkuvassa neuvotteluyhteydessä sekä sopimusehtoja ja muutoksia seurata. Pienempien julkisten organisaatioiden resurssit ovat rajalliset tällaiseen toimintaan.

1.4 Taloussuunnitelma Lyhty-yhteistyöryhmälle

Tulot:

Yhteistyöhön osallistuvat organisaatiot rahoittavat toiminnasta syntyvät kustannukset. Tavoitteena on saada kaikki julkiset organisaatiot mukaan, joka mahdollistaa mahdollisimman matalat kustannukset per organisaatio.

Ryhmän toiminnan rahoitustarpeeksi on arvioitu noin 1,5 M€ ja budjetointikausi on 16 kk (noin 5Q). Kustannukset on jaettu osuuksiin ja kunkin organisaation osuusmäärä vaihtelee organisaation budjetin ja/tai toiminnan laajuuden mukaan. Osallistumismaksuksi muodostuu 5000 – 25 000€. Poikkeuksena Valtori ja Kuntaliitto, jotka edustavat useita organisaatioita.

Säilyttääkseen riippumattomuutensa yhteistyöryhmä ei ota korvauksia tai maksuja muilta sidosryhmiltä. Poikkeuksena mahdolliset kohdennetut rahoitukset/avustukset julkishallinnolta tai julkishallintoa edustavilta organisaatioilta.

Menot:

Merkittävin kuluerä muodostuu yhteistyöryhmään osallistuvien henkilöiden henkilöstökuluista. Mukana olevat henkilöt säilyvät omassa organisaatiossaan, mutta heidän osallistumisensa korvataan yhteisesti sovitulla omakustannustuntihinnalla, jonka yhteistyön ohjausryhmä päättää.

Jos kaikkea osaamista ja kapasiteettia ei ole tarjolla, niin yhteistyöryhmä hankkii tarvittavan kapasiteetin yksityisiltä toimijoilta Valtorin tai osallistuvien tahojen kilpailutettuja hankintasopimuksia hyödyntäen.

Markkinointi- ja viestintäkulut: Pyritään pitämään mahdollisimman pienenä ja hyödyntämään osallistuvien organisaatioiden viestintäosaamista ja kanavia.

Teknologisen alustan ylläpito- ja kehityskulut: Yhteistyöryhmä hyödyntää Valtorin ylläpitämiä alustoja. Näköpiirissä ei ole tarvetta erillisille teknologiahankinnoille.

Toimistokulut: Yhteistyöryhmä toimii pääasiallisesti virtuaalisesti hyödyntäen kotiorganisaationsa päätelaitteita ja yhteyksiä. Jos tilatarpeita kuitenkin jostain syystä ilmenee, niin hyödynnämme ensisijaisesti Valtorin tiloja.

Hallinnolliset kulut: Budjettiarvioon on sisällytetty operatiivisen johtajan (COO) ja hallintojohtaja (CAO) työtä. Talouden seuranta ja maksuliikenne toteutetaan Valtorin kautta.

Lakiasiainkulut (julkisten hankintojen erityisosaaminen): Hyödynnämme Valtiovarainministeriön ja Valtorin osaamista ja resursseja, sekä heidän kilpailuttamia kumppaneita.

Koulutus- ja tapahtumakulut: Työryhmä pyrkii hoitamaan koulutukset osana organisaatioiden omia tapahtumia. Erillisiä yhteistyöryhmän järjestämiä koulutuksia ei ole ainakaan tässä hetkessä suunnitteilla.

Talouden raportointi ja ennusteet: Yhteistyöryhmän taloutta seurataan vuosineljänneksittäin. Yhteistyöryhmä raportoi ohjausryhmälle, joka välittää viestiä tarvittavalta osin osallistuville organisaatioille. Yhteistyöryhmä kokoontuu arviolta noin neljä kertaa vuodessa ja viimeisin taloustilanne tuodaan tiedoksi ko. Tilaisuuksissa.

1.5 Tehtävät ja tuotokset ensimmäisten 16 kk aikana

1. Yhteinen keskustelukanava markkinoiden suurimpien ohjelmistolisenssitoimittajien suuntaan.
2. Yhteinen keskustelukanava harkinnan mukaan myös muiden suurempaa kokonaisuutta tai muutosta tukevien teknologiatoimittajien suuntaan (esimerkiksi tietoturvateknologiat).
3. Parhaiden käytänteiden jakaminen organisaatioiden välillä (esim. palvelutasojen kustannustehokas sovittaminen).
4. Julkisen sektorin kattavan tilannekuvan muodostaminen eniten käytettyjen teknologioiden osalta lisenssien määrästä, laadusta ja sopimuksista, sekä tähän liittyen Suomen julkisen sektorin sopimusrakenteen selvittäminen ja suunnitelma sekä mahdollisuuksien mukaan toteutus sopimusrakenteen virtaviivaistamiseksi ostajan eduksi.
5. Volyymialennusten hyödyntäminen priorisoitujen teknologioiden kohdalla.
6. Hybridiarkkitehtuuriperiaatteiden laatiminen. Viitearkkitehtuuri ja parhaat käytännöt monitoimittaja-arkkitehtuuriin siirtymiseen.
7. Q&A teknologiamuutoksissa. Tuki teknologiasiirtymän muutosjohtamisessa.
8. Julkisten yhteishankintojen haasteiden selvittäminen ja ratkaiseminen käytännön toiminnan mahdollistamiseksi ja käyttämättömien mahdollisuuksien hyödyntäminen.
9. Osallistuminen ja vaikuttaminen sääntelyyn ja lainsäädännön tulkintoihin.

Esimerkkejä selvitystyön tehtävistä:

- selvittää julkisen hallinnon ohjelmistohankintojen kokonaisuus ja kustannukset
- selvittää ohjelmistolisenssien sopimusehdot sekä tuottaa julkisen hallinnon yhteistyönä näkemys julkisen hallinnon yhteisistä tavoitteista
- arvioida julkisen hallinnon sopimusrakenteita ja tehdä ehdotuksia niiden uudelleen järjestelystä

- selvittää julkisen hallinnon tilannekuva markkinoiden toimivuudesta ja markkinatilanteesta
- selvittää julkisen hallinnon jatkuvan ohjelmistolisenssien hankintatoimen toimintamallin mahdollisuutta
- arvioida tarvetta yhteisten hankintojen valmisteluun ja toteuttamiseen
- selvittää hankintarenkaan mahdollisuuksia hankintamenettelyinä
- selvittää vaihtoehtoja nykyisille tuotteille eri tuotekategorioissa
- valmistella linjausta julkisen hallinnon monitasoarkkitehtuurista

Esimerkkejä tuotoksista:

- julkisen hallinnon ohjelmistolisenssiomaisuuden yhteenveto tilannekuva sähköisessä muodossa (ohjelmistojen käyttö, sopimustilanne, hankinta-aikataulut, hankintakanavat, jne.)
- ensimmäinen versio julkisen hallinnon monitasoarkkitehtuuriperiaatteista
- yhteistyön osapuolien volyymietua ohjelmistolisenssihankinnoissa hakevan yhteisen neuvottelukanavan toteutus, neuvotteluiden käyminen ja neuvotteluyhteyden ylläpito
- selvitettyjen parhaiden käytänteiden ja saavutettujen neuvottelutulosten dokumentointi ja jakaminen yhteistyösopimuksille
- yhteistyön ohjausryhmän päättämät ja/tai selvitystyössä laaditut selvitykset ja yhteenvedot
- yhteistyön asiantuntijatuki erikseen sovittavissa laajuudessa
- esitys jatkuvasta toimintamallista ja sen käytännön toteuttamisesta

Tunnistetut tavoitteet ja tehtävät ovat alustavia. Lopullisista tavoitteista ja tehtävistä päättää yhteistyön ohjausryhmä toiminnan käynnistyttyä.

1.6 Aikataulu ja vaiheet

1. Järjestäytyminen (Q2-Q3/25).

Toteutetaan suunnitelman mukainen resurssointi.

Käynnistetään hallinnolliset toimet ja prosessit Valtorin toimesta.

Luodaan sopimusdokumentaatio, tarvittavat liitemateriaalit ja haetaan sitoumus osallistuvilta organisaatioilta.

Määritetään visio julkisen sektorin tulevaisuuden tilasta ja määritetään tavoitteet keskusteluihin otettaville HyperScalereille.

2. Nykytila Q2-Q4/25

Tuodaan yhteen nykytilakuva osallistuvilta organisaatioilta heidän lisensseistään, hinnoista, sopimuskausista ja valtakunnallisesta sopimusrakenteesta riittävällä tarkkuudella.

3. Keskusteluyhteys Q3/25 ja toimittajavuoropuhelut prioriteetti 1 Q3/25-Q2/26

Tunnistetaan työryhmä jatkuvaan dialogiin ja käynnistetään keskustelut määriteltyjen tavoitteiden mukaisesti.

4. Viitearkkitehtuuri monitoimittajaympäristöön Q1-Q2/26

Kuvataan arkkitehtuurimenetelmien avulla viitteellinen monitasoarkkitehtuuri ja laaditaan arkkitehtuuriperiaatteet, joiden avulla osallistuvien organisaatioiden on helpompi aloittaa siirtymä monitoimittajaympäristöä kohti.

5. Parhaat käytänteet monitoimittajaympäristöön siirryttäessä Q3/25-Q2/26

Monitoimittajaympäristön luominen vaatii tiettyjä periaatteita, jotka vaikuttavat niin hankintaprosesseihin, kuin ylläpitokäytäntöihin organisaatiossa. Hankkeen aikana kerätään parhaat käytänteet ja kokemukset mitä eri organisaatiot ovat kohdanneet. Esi-merkkinä vaatimus sovelluksen selainkäyttöisyydestä.

6. Prioriteettien 2 ja 3 toimittajavuoropuhelut Q2-Q4/26

Käynnistetään ja jatketaan muiden kuin pääteknologiatoimittajien kanssa vuoropuheluita, joissa pyritään parantamaan julkishallinnon asemaa ja saavuttamaan kustannussäästöjä mahdollistavia muutoksia sopimuksiin ja niiden tulkintaan.

7. Suositus hankintojen organisoinniksi ja lisenssien hankintojen ja hallinnan suositukset Q3-Q4/26

Työryhmä tekee suositukset, kuinka ohjelmistoja ja pilvipalveluita tulisi hankkia säästöjen mahdollistamiseksi. Mahdollisten hankintarenkaiden perustamiseen annetaan käytännön suositukset. Keskeisten päämiesten lisenssien hankintaan ja hallinnointiin tehdään suositukset, jossa huomioidaan sopimusrakenteet.

8. Suositus yhteistyön jatkosta Q3-Q4/26

Työryhmä työstää ehdotuksen, kuinka ohjelmistojen ja pilvipalveluiden yhteistyötä tulisi jatkaa. Ehdotus käsittää selvitystyöryhmän näkemyksen ja kunkin sektorin kannanoton mahdollisesta jatkosta.

1.7 Riskit

1. Osallistujajoukko ei kata riittävän suurta osaa julkisesta sektorista tai hajoaa työn aikana.
2. Yhteistyöryhmän muodostamisen juridiset haasteet.
3. Toimittajien neuvottelut suoraan yhteistyöhön osallistuvan tahojen kanssa ja "erikoistajajoukset"
4. Työryhmän käytössä ei ole riittävästi oikealla osaamisella ja riittävällä allokatiolla henkilöitä.
5. Motivaatio ja organisaation kyvykyys osallistuvissa organisaatioissa ottaa uutta teknologiaa käyttöön nykyisen rinnalle tai tilalle eivät ole riittäviä.

1.8 Resurssointi

Yhteistyön resurssointi pyritään hoitamaan mahdollisimman pitkälti osallistuvien organisaatioiden resursseilla. Yhteistyöryhmän vetäjät ovat kuvanneet hankkeen alussa keskeisimmät tarvittavat resurssit ja tarvittavan allokation. Työn edetessä voi ilmetä uusia osaamistarpeita ja olemassa olevien allokatioiden tarve voi kasvaa tai vähetä.

Tilanteessa, jossa osallistuvilla organisaatioilla ei ole tai ei pystytä irrottamaan henkilöitä yhteistyön tarpeisiin, käytetään ensisijaisesti Valtorin hankintakanavia tarvittavan osaamisen ostamiseen. Toissijaisena kanavana on osallistuvien organisaatioiden hankintakanavat.

1.9 Mittarit ja seuranta - jatkuvan yhteistyön tuloksena

Säästöt lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä.

Monitoimittajaympäristön syntyminen julkisen sektorin organisaatioihin.

Kolmannen osapuolen integraatioiden väheneminen.

Markkinakäytäntö siirtyy soveltuvin osin jälleenmyyjien kilpailuttamisesta aidoksi teknologioiden kilpailuttamiseksi.

20 §

Jumbon kirjaston tarveselvityksen hyväksyminen

VD/2804/10.03.02.01/2025

PT/AK/PW/EK/JC/MT

Aviapoliksen suuralueelle tarvitaan laajemmat ja paremmat kirjastopalvelut. Pointin kansainvälisen koulun yhteydessä oleva kirjastotila on liian pieni ja epätarkoituksenmukainen kirjaston käyttöön. Jumbon kauppakeskuksen kiinteistöhallitsija Vantaan Valo Ky on tarjonnut vuonna 2008 valmistuneesta Jumbon Flamingon osasta vuokratiloja uuteen kirjastoon. Tarjotut tilat ovat 1408 htm². Jumbon kauppakeskuksesta kirjasto saisi sopivat tilat. Hankkeen on suunniteltu valmistuvan keväällä 2026. Tarveselvityksessä Jumbon kirjaston tilojen vuokraksi on arvioitu noin 35 € / htm² / kk + voimassa oleva arvolisävero, hinta sisältää tilamuutoksia.

Tarveselvitys on tehty yhteistyössä kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan ja Kiinteistöt ja tilat - palvelualueen tilahallinnan ja toimitilajohtamisen kanssa.

Aviapoliksen uuden kirjaston tarve sisältyy Vantaan kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan 2022–2031. Hanke on Vantaan kaupungin talousarvion 2025 mukaan päätetty toteuttaa siirtämällä nykyinen Pointin kirjasto Jumbon kauppakeskukseen. Jumbon kirjasto sisältyy vuokratilahankkeena hyväksyttävään toimitilojen investointiohjelmaan 2025–2034. Jumbon kirjasto ei sisälly valtuuston 19.12.2022 hyväksymään palveluverkkosuunnitelmaan eikä sen perusteella tehtyyn toimitilaverkkoselvitykseen, mutta sisältyy vuokratilahankkeena myöhemmin hyväksyttävään toimitilojen investointiohjelmaan 2025–2034.

Aviapoliksen suuralueelle tarvitaan laajemmat ja paremmat kirjastopalvelut. Pointin kansainvälisen koulun yhteydessä oleva kirjastotila on liian pieni (noin 550 htm²) ja epätarkoituksenmukainen kirjaston käyttöön. Pointin koulu on myös halunnut ottaa kirjastolta vapautuvat tilat omaan käyttöönsä. Vapautuvien tilojen uudelleenkäyttöönnoton edellyttämiä kustannuksia ja laajuutta ei ole vielä arvioitu.

Jumbon kauppakeskuksen kiinteistöhallitsija Vantaan Valo Ky on tarjonnut vuonna 2008 valmistuneesta Jumbon Flamingon osasta vuokratilat uuteen kirjastoon. Tarjotut tilat ovat 1408 htm². Tilat ovat lähellä julkista liikennesolmua ja autopysäköintiä. Rakennus on hyvässä kunnossa, mutta tarjotun tilan käyttötarkoitus on liiketila, joten tarvitaan käyttötarkoituksen muutoslupa sekä tilamuutoksia ja saneerauksia kirjaston käyttöön. Rakennuksessa on tarvittavat huolto- ja logistiikkatilat kirjastolle.

Jumbon kauppakeskuksesta kirjasto saisi nykyistä Pointin kirjastoa isommat tilat, jotka on mahdollista suunnitella nykyisiä tiloja paremmin kirjastopalvelujen tarpeisiin sopiviksi. Jumbon kirjasto palvelisi koko Aviapoliksen aluetta keskeisemmällä sijainnilla ja houkuttelisi asiakkaita ympäri Vantaata, koska Jumbon asiointista suuri osa tulee arkiasioinnista Vantaan sisällä. Jumbon kirjasto toimisi myös Vantaan kaupungin näyteikkunana kauppakeskuksen ulkopaikkakuntalaisille kävijöille.

Hanke on suunniteltu valmistuvaksi vuoden 2026 keväällä.

Tarveselvityksessä Jumbon kirjaston liiketilan vuokraksi on arvioitu noin 35 € / htm² / kk + voimassa oleva arvolisävero. Hinta sisältää liiketilan pääomavuokran, ylläpitovuokran, markkinointimaksun ja investoinnin vuokra-arvion. Vuokralaisen osuus investointivuokrasta on arviolta yhteensä 4 056 391,4 € (+ alv.).

Tarveselvityksessä esitetty vuokra-arvio perustuu alustavaan vuokratarjoukseen. Pääomavuokra on n. 11,25 € / htm2 / kk (+ alv.), ylläpitovuokra on n. 7,30 € / htm2 / kk (+ alv.), markkinointimaksu on n. 0,41 € / htm2 / kk (+ alv.) ja investointivuokra-arvio on n. 15,57 € / htm2 / kk (+alv.), jolloin kokonaisvuokra-arvio on n. 35 €/htm2/kk (+ alv.), 48626 €/kk (+ alv.) ja 583517 €/v (+ alv.).

Vuokra-aika on 15 vuotta alkaen 1.4.2026 ja päättyen 31.3.2041. Pääomavuokran, ylläpitovuokran ja markkinointimaksun maksaminen alkaa 1.4.2026. Investointivuokran maksaminen alkaa 1.8.2025, joka on Vantaan kaupungin normaalikäytännöistä poikkeava maksutapa. Aikataulu on alustava ja voi vielä muuttua riippuen mm. rakennusluvan saamisesta ja vuokralaisen päätöksenteosta.

Tarveselvityksen hyväksymisen jälkeen vuokrasopimus hyväksytään erillisellä päätösesityksellä Kaupunkitulautakunnassa 4.6.2025.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta 5.5.2025 § 9

Kulttuurijohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi Jumbon kirjasto 10.4.2025 päivätty tarveselvitys.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunkitulautakunta 14.5.2025 § 11

Kiinteistöjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi Jumbon kirjasto 10.4.2025 päivätty tarveselvitys edellytyksellä, että kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta on sen osaltaan hyväksynyt.

Käsittely:

Asian käsittelyn aikana kaupunkitulautakunnan jäsen Emmi Pajunen esitti kaupunkitulautakunnan jäsen Teija Toivosen kannattamana asian hylkäämistä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat kiinteistöjohtajan pohjaesitystä, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat jäsen Pajusen hylkäysesitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 13 jaa-ääntä (Hartikainen, Heikkinen, Hummastenniemi, Hynninen, Kiljunen, Kivimäki, Liutu, Mattila, Oja, Puha, Siniketo-Pietilä, Vanhanen, Viilo) ja 2 ei-ääntä (Pajunen, Toivonen). Puheenjohtaja totesi hylkäysesityksen tulleen hylätyksi.

Päätös:

Hyväksyttiin kiinteistöjohtajan esitys.

Merkittiin, että kaupunkitulautakunnan jäsen Emmi Pajunen jätti asiaan seuraavan eriävän mielipiteen: *"Esitän eriävän mielipiteeni päätökseen siirtää Pointin kirjasto Jumbon kauppakeskukseen. Katson, että*

siirto heikentää Kartanonkosken alueen asukkaiden, erityisesti lasten, nuorten ja ikäihmisten, yhdenvertaista pääsyä kirjastopalveluihin. Pointin kirjasto on ollut tärkeä osa paikallisyhteisöä ja alueen ainoa kokoontumispaikka. Lapset ovat voineet kulkea kirjastoon omatoimisesti pienestä pitäen ja esimerkiksi päiväkodit ja koulut ovat viikoittain tehneet retkiä lähikirjastoon. Pointin sijainti on nimenomaan helposti saavutettavissa alueen kolmesta isosta yhtenäiskoulusta. Kirjaston siirtäminen pois alueelta tarkoittaa sitä, että kirjasto ei ole jatkossa enää samalla tavalla helposti ja turvallisesti saavutettavissa. Lisäksi päätöksenteon avoimuudessa ja asukkaiden kuulemisessa on ollut puutteita. Lähipalveluiden siirtäminen palveluverkkosuunnitelman vastaisesti olisi ansainnut nimenomaan alueen asukkaiden osallistamista jo ennen suunnitelmien edistämistä. Kauppakeskuksen tekemän asiakaskyselyn mielipiteet eivät ole sama asia kuin alueen asukkaiden tarpeet ja toiveet. Lisäksi tuon esiin huolen liikenteellisistä vaikutuksista ja esteettömästä kulusta Jumbon kirjastoon. Jumbon alueen liikenne on erittäin vilkasta, ja kauppakeskukseen kulku tapahtuu pääasiassa parkkihallien kautta. Tämä ei lisää pienten lasten turvallista kulkua kirjastoon. Esteettömyyden toteutuminen kauppakeskusympäristössä vaatii erityistä huomiota, jotta kaikki käyttäjäryhmät voivat käyttää kirjastoa yhdenvertaisesti. Eriävä mielipiteeni johtuu myös hankkeen taloudellisista kustannuksista. Vuokra-aika on erittäin pitkä, 15 vuotta. Ja hankkeen aiheuttamat remontointikustannukset maksavat tuona aikana investointivuokrana yli 5,1 miljoonaa euroa. Kaupungin nykyisessä taloustilanteessa en pidä tätä hanketta taloudellisesti järkevänä ratkaisuna. Palveluverkkosuunnitelmassa on ollut alun perin lähtökohtana rakentaa myöhemmin toinen lähikirjasto Kehä 3:n pohjoispuolelle, joka olisi elävöittänyt myös sinne valmistuvaa uutta asuinalueita. Pidän tätä ratkaisua parempana vaihtoehtona kuin nyt kahta lähikirjastoa korvaamaan suunniteltu kauppakeskuskirjasto."

Merkittiin, että vihreä lautakuntaryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon keskustan, sosiaalidemokraattien, vasemmistoliiton ja kokoomuksen lautakuntaryhmät yhtyivät:

"Kaupungin tulee edistää asukkaiden ja koululaisten yhteisöllisyyttä lisäävän tilan mahdollistamista Kartanonkoskelle myös jatkossa, käyttäen hyväksi esimerkiksi Pointista vapautuvaa kirjaston tilaa. Jatkossa Jumbon kauppakeskus on kaupallisten palveluiden lisäksi myös julkisia palveluja tarjoava paikka, ja se tuo erityisiä vaatimuksia mm. turvalliseen kulkemiseen sekä esteettömyyteen niin rakennuksen sisällä kuin sen ympäristössä. Kaupungin tulee huolehtia siitä, että erityisesti lapsilla ja ikäihmisillä on mahdollisuus päästä palveluiden piiriin helposti ja turvallisesti. Yksi turvallisuutta lisäävä tekijä olisi suojatien rakentaminen Veromäen koulun eteen, Muonamiehenpolun jatkoksi. Tämä samalla parantaisi myös Veromäen kouluun saapuvien lasten turvallista kulkemista."

Talous- ja strategiajohtaja toteaa, että Aviapoliksen uuden kirjaston tarve sisältyy Vantaan kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan 2022–2031. Hanke on Vantaan kaupungin talousarvion 2025 mukaan päätetty toteuttaa siirtämällä nykyinen Pointin kirjasto Jumbon kauppakeskukseen. Jumbon kirjasto sisältyy vuokratilahankkeena hyväksyttyyn toimitilojen investointiohjelmaan 2025–2034.

Tarveselvityksessä Jumbon kirjaston liiketilan vuokraksi on arvioitu noin 35 € / htm² / kk + voimassa oleva arvolisävero. Hinta sisältää liiketilan pääomavuokran, ylläpitovuokran, markkinointimaksun ja investoinnin vuokra-arvion. Vuokralaisen osuus investointivuokrasta on arviolta yhteensä 4 056 391,4 € (+ alv.). Vuokra-aika on 15 vuotta alkaen 1.4.2026 ja päättyen 31.3.2041. Pääomavuokran, ylläpitovuokran ja markkinointimaksun maksaminen alkaa 1.4.2026. Investointivuokran maksaminen alkaa 1.8.2025.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 21 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin yli 3 000 000 euroa (alv 0 %) maksavien toimitilainvestointihankkeiden tarveselvitysten (kustannusennusteinen) ja yhdistettyjen tarveselvitys-hankesuunnitelmien (tavoitehintoinen) hyväksymisestä.

Kaupunginhallitus 2.6.2025 § 39

Vs. kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään hyväksyä Jumbon kirjasto 10.4.2025 päivätty tarveselvitys.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 18.6.2025 § 10

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään hyväksyä Jumbon kirjasto 10.4.2025 päivätty tarveselvitys.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 20

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään hyväksyä Jumbon kirjasto 10.4.2025 päivätty tarveselvitys.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia valmisteluun.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Merkittiin, että kaupunginhallitus jätti asiaan seuraavan yhteisen pöytäkirjalausuman:

”Kaupunginhallitus palauttaa asian valmisteluun vuokraneuvottelujen jatkamista varten.”

Liite:

- Jumbon kirjaston tarveselvitys 10.4.2025 liitteineen.

Täytäntöönpano: Kiinteistöt ja tilat, Toimitilajohtaminen

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

rakennuttaja-arkkitehti Josée Courtemanche, puh. 040 549 0059
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

TARVESELVITYS

JUMBON KIRJASTO (POINT-KIRJASTOLLE UUDET TILAT JUMBOSTA)

VD/2804/10.03.02.01/2025

10.4.2025

**Vantaa
Vanda**

SISÄLLYSLUETTELO

1 HANKETIETOKORTTI.....	5
2 YHTEENVETO	6
3 HANKKEEN PERUSTEET	8
3.1 Aiemmat päätökset ja selvitykset	10
4 TILOJEN TOIMINNAN KUVAUS, TILAOHJELMA JA TILOJEN VAATIMUKSET	10
4.1 Lähtökohta	10
4.2 Tilojen kuvaus ja laatutasotavoitteet	13
4.3 Tilaohjelma	17
5 RAKENNUKSEN TOTEUTUKSEN TAVOITTEET JA VAATIMUKSET	17
5.1 Elinkaari- ja energiatehokkuustavoitteet	17
5.2 Tilatehokkuustavoite	19
5.3 Muuntojoustovaatimus	19
5.4 Valaistustavoitteet.....	19
5.5 Sisäilmataavoitteet	20
5.6 Kosteudenhallinnan tavoitteet	21
5.7 Äänitekniset tavoitteet	21
5.8 Tiiveysvaatimus	22
5.9 Tieto/viestintätekniikkatavoite.....	22
5.10 Palotekniset vaatimukset.....	22
5.11 Esteettömyysvaatimus	22
5.12 Puhtauspalvelun tavoitteet	23
6.1 ARKKITEHTONISET TAVOITTEET	24
6.2 RAKENNETEKNISET TAVOITTEET	25

6.3 LVIA-TEKNISET TAVOITTEET	27
6.4 SÄHKÖTEKNISET TAVOITTEET	32
7 TONTTI JA RAKENNUSPAIKKA.....	37
7.1 Rakennuspaikan sijainti ja hallinta	37
7.2 Rakennuspaikan ominaisuudet	37
7.3 Rakennuspaikan toiminnalliset vaatimukset	38
8 HANKKEEN LAAJUUS.....	39
9 VÄISTÖTILATARVE	39
10 KUSTANNUKSET.....	39
10.1 Vuokrauskustannukset	39
10.2 Käyttökustannusennuste	40
10.3 Ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen kustannusennuste.....	40
11 RAHOITUS, TOTEUTUS JA AIKATAULU	40
11.1 Rahoitus.....	40
11.2 Toteutus	40
11.3 Aikataulu	40
12 TYÖTURVALLISUUSASIAT.....	41
13 RISKIT.....	41
13.1 Aikatauluriskit.....	41
13.2 Rakentaminen	41
13.3 Kaavamuutoksen aikatauluriski.....	41
13.4 Terveellisyys ja turvallisuus riskit.....	41
14 TARVESELVITYKSEN TYÖRYHMÄ.....	42

Josée Courtemanche, rakennuttaja arkkitehti, hankkeen vetäjä

Liitteet:

- Liite 1: sijaintikartta
- Liite 2: ilmakekuva
- Liite 3a ja 3b: asemakaavaote ja asemakaavamääräykset
- Liite 4: tilaohjelma
- Liite 5: vuokrauspohja
- Liite 6: tiemelukartta päivällä (klo 7-22) (lähde: HSY)
- Liite 7: ilmanlaadunvuosikartta 2024 (lähde: HSY)

Oheismateriaalit:

- Vantaan kaupungin tilakeskuksen ohjeita suunnittelijoille
- Vantaan kaupungin tilakeskuksen LVIA- suunnitteluohjeet
- Jumbon kirjaston tilakortit ja alustavat luonnospiirustukset

1. HANKETIETOKORTTI

Projektin VD/2804/10.03.02.01/2025

Kohteen nimi: Point-kirjastolle uudet tilat Jumbosta (jälj. Jumbon kirjasto)						
Tarpeen kuvaus: Kauppakeskus Jumbosta (Vantaan Valo Ky) on tarjottu kaupungille tilaa, johon toivotaan kirjastopalveluita. Tilat sijoittuvat "Flamingon" osaan toiseen kerrokseen.						
Liittyminen muihin hankkeisiin ja selvityksiin: Pointin kansainvälisen koulun kirjastotilat opetustilojen käyttöön – tilamuutoshanke						
Tarpeen perustelut: Pointin kansainvälisen koulun yhteydessä oleva kirjastotila on liian pieni ja epätarkoituksenmukainen kirjaston käyttöön. Pointin koulu ottaa kirjastolta vapautuvat tilat omaan käyttöönsä.						
Käyttäjätöimiala(t): Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi						
Kaupunginosa: 51 Pakkala	Kiinteistötunnus: 92-051-0320-0003			Tontin pinta-ala: 21932 m2		
Osoite ja tontti: Tasetie 8, 01510 Vantaa	Kaavatiedot: -			Rakennusoikeus: -		
Tilatarve, suuruus ja kustannukset (ALV 0%)	brm²	htm²	hym²	Investointikustannus (alv 0%)		
				€	€ / brm²	€ / htm²
				Investointivuokra		
Vuokrattavat tilat (B212)		1408	1327,5	4,06 milj.€		2881 €
Nykyinen kävijämäärä Point-kirjastossa: 154 000 vuosittain. Arvio Jumbon kirjaston kävijämäärästä: 320 000 vuosittain.						
Investointikustannus tulevaa kävijämäärää kohden 12,68 €.						
Väistötilan tarve: ei väistötilaa tarvetta						
Määrärahavaraus investointiohjelmassa: ei ole						
Hankkeen toteutusaikataulu: Suunniteltu käyttöönotto: keväällä 2026						
Ylläpitokustannukset € / v (alv 0 %): 989 833 €						
Toimintakustannukset käyttäjätöimialalle € / v (alv 0 %): 898 974 €						
Ensikertainen kalustaminen ja varustaminen € (alv 0 %): Tilaan tulee uudet kalusteet ja laitteet, joiden määrä ja kustannukset täsmentyvät tilamuutossuunnitteluvaiheessa. Pointin kalusteet ja laitteet osittain uusiokäytetään Jumboon.						
Vuokra-arvio käyttäjätöimialalle:						
Tuleva vuokra-arvio:				n. 35 € / htm ² / kk + alv		
Vuokravaikutusarvio	48 626 €/kk + alv			583 517 €/v + alv		
Laatija (t): H. Raita, P. Virtanen, H. Ronkainen, J. Courtemanche				Päivämäärä: 10.4.2025		

2 YHTEENVETO

Aviapoliksen alueelle tarvitaan laajemmat ja paremmat kirjastopalvelut. Aviapoliksen nykyinen Pointin kansainvälisen koulun yhteydessä oleva kirjastotila on liian pieni (noin 550 m²) ja epätarkoituksenmukainen kirjaston käyttöön. Pointin koulu on myös halunnut ottaa kirjastolta vapautuvat tilat omaan käyttöönsä.

Kiinteistöhallitsija Vantaan Valo Ky on tarjonnut vuonna 2008 valmistuneen Jumbon kauppakeskuksen Flamingon osasta vuokratiloja uuden kirjaston käyttöön. Tarjotut tilat ovat 1408 htm². Tilat ovat lähellä julkisen liikenteen solmukohtaa ja autopysäköintiä. Rakennus on hyvässä kunnossa, mutta tarjotun tilan käyttötarkoitus on liiketila ja se tarvitsee tilamuutoksia ja saneerauksia kirjaston käyttöön. Rakennuksessa on tarvittavat huolto- ja logistiikkatilat kirjastolle.

Jumbon kauppakeskuksesta kirjasto saisi isommat tilat, jotka on mahdollista suunnitella nykyisiä tiloja paremmin kirjastopalvelujen tarpeisiin sopiviksi. Jumbon kirjasto palvelisi koko Aviapoliksen aluetta keskeisemmällä sijainnilla ja houkuttelisi asiakkaita ympäri Vantaata, koska Jumbon asioinnista suuri osa tulee arkiasioinnista Vantaan sisällä. Jumbon kirjasto toimisi myös Vantaan kaupungin näyteikkunana kauppakeskuksen ulkopaikkakuntalaisille kävijöille.

Hanke on suunniteltu toteuttavan vuoden 2026 keväällä. Jumbon kirjasto hanke sisältyy Vantaan kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan ja on mukana 2025 talousarvion hyväksytty investointiohjelmassa 2025–2034.

Tarveselvityksessä Jumbon kirjaston liiketilan vuokran on arvioitu olevan noin 35 € / htm² / kk + voimassa oleva arvolisävero. Hinta sisältää liiketilan pääomavuokran, ylläpitovuokran, markkinointimaksun ja investointivuokra-arvion. Vuokralaisen osuus investointivuokrasta on arviolta yhteensä 4 056 391,4 € (+ alv).

Tarveselvityksessä esitetty vuokra-arvio perustuu alustavaan vuokratarjoukseen. Pääomavuokra on n. 11,25 € / htm² / kk (+ alv), ylläpitovuokra on n. 7,30 € / htm² / kk (+ alv.), markkinointimaksu on n. 0,41 € / htm² / kk (+ alv) ja investointivuokra-arvio on n. 15,57 € / htm² / kk (+alv.), jolloin kokonaisvuokra-arvio on n. 35 €/htm²/kk (+ alv), 48626 €/kk (+ alv.) ja 583517 €/v (+ alv).

Vuokra-aika on 15 vuotta alkaen 1.4.2026 ja päättyen 31.3.2041. Pääomavuokran, ylläpitovuokran ja markkinointimaksun maksaminen alkaa 1.4.2026.

Investointivuokran maksaminen alkaa 1.8.2025, mikä on poikkeuksellinen maksutapa. Aikataulu on alustava ja voi vielä muuttua riippuen mm. rakennusluvan saamisesta ja vuokralaisen päätöksenteosta.

Tämä tarveselvitys ei sisällä Pointin kansainvälisen koulun tilamuutosten kustannuksia.

3 HANKKEEN PERUSTEET

Aviapoliksen alueella kirjastopalveluita tarjotaan tällä hetkellä Pointin kirjastossa, joka sijaitsee Pakkalan kaupunginosassa Kartanokoskella Vantaan kansainvälisen koulun yhteydessä. Vantaan kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan 2022–2031 sisältyy uuden kirjaston tarve palvelemaan kehittyvän Aviapoliksen koko suur- aluetta. Kirjastotilojen muutokset ja niiden suunnittelu entistä paremmin asiakkaita palveleviksi sekä Pointin kirjaston palvelujen siirtäminen Jumbon kauppakeskukseen vuokratiloihin sisältyy Vantaan kaupungin talousarviossa 2025 kulttuuri- ja kirjastopalvelujen keskeisiin tavoitteisiin. Jumbon kirjaston toteuttaminen poistaa palveluverkkosuunnitelmaan kirjatun Aviapoliksen uuden kirjaston tarpeen lähivuosilta.

Pointin kirjaston nykyiset tilat ovat pienet (noin 550 m²) ja epäkäytännölliset eivätkä mahdollista kaikkia kirjastossa tarvittavia toimintoja. Kirjastosta puuttuvat sopivat tilat asiakkaiden toivomaan hiljaiseen työskentelyyn ja opiskeluun sekä ryhmätoimintaan ja tapahtumille. Suurten ikkunoiden ja jäähdytyksen puuttumisen takia kirjaston tilojen lämpötila on liian korkea niin työntekijöille kuin asiakkaille. Lisäksi Pointin kirjastossa on todettu myös muita työskentelyolosuhteita heikentäviä tekijöitä, kuten kuormittava melutaso. Vuonna 2023 laaditun kirjastojen, asukastilojen ja nuorisotilojen toimitilaverkkoselvityksen mukaan VTK:n omistaman Pointin kirjaston tiloihin kohdistuu laskennallisesti 110 000 euron korjausinvestointitarve. Myös Pointin kansainvälisen koulun oppilasmäärä on kasvanut ja koululla on tarve ottaa kirjastolta vapautuvat tilat käyttöön.

Pointin kirjaston kävijämäärissä on ollut viimeisen viiden vuoden aikana merkittävää laskua. Lasku on ollut vuodesta 2019 (321 005 kävijää) vuoteen 2024 (154 820 kävijää) yli 50 prosenttia. Näin merkittävää laskua eivät selitä korona eivätkä muuttuneet aukioloajat. Sen sijaan on oletettavaa, että Pointin kirjaston tilat eivät palvele parhaalla mahdollisella tavalla alueen asukkaita. Pointin kirjaston aikaisempien kävijätilastojen pohjalta arvio on, että Jumbon kirjaston kävijämäärä olisi vähintään 320 000 kävijää vuosittain. Kävijämäärä voi nousta jopa 400 000:en kävijään.

Jumbon kauppakeskus on tarjonnut kaupungille vuokrattavaksi 1408 htm² tyhjää lii- ketilaa kauppakeskuksen ”Flamingon” osasta toisesta kerroksesta kirjaston käyt- töön. Jumbon asiakaskyselyssä kirjasto oli halutuin palvelu arjessa ja kirjaston si- joittumista nimenomaan Jumboon on toivottu. Kauppakeskus Jumbo on myynnii- tään Suomen suurin kauppakeskus, jossa on 170 liikettä mukaan lukien ravintoloita,

kahviloita, viihdepalveluita, kaksi hypermarketia, hotelli sekä 5 500 parkkipaikkaa. Vuonna 2023 Jumbossa vieraili yli 12 miljoonaa kävijää. Kehä III:n kupeessa sijaitseva Jumbon kauppakeskus on paremmin saavutettava julkisilla liikenneyhteyksillä kuin Pointin talo. Lisäksi tulevan Vantaan ratikan reitille on suunniteltu Rälssitielle raitiotiepysäkkiä, johon tulisi myös sisäänkäynti Jumbon kauppakeskukseen.

Jumbon kauppakeskuksesta kirjasto saisi isommat tilat, jotka on mahdollista suunnitella nykyisiä tiloja paremmin kirjastopalvelujen tarpeisiin sopiviksi. Jumbon kirjasto palvelisi koko Aviapoliksen aluetta keskeisemmällä sijainnilla ja houkuttelisi asiakkaita ympäri Vantaata, koska Jumbon asiointista suuri osa tulee arkiasioinnista Vantaan sisällä. Jumbon kirjasto toimisi myös Vantaan kaupungin näyteikkunana kauppakeskuksen ulkopaikkakuntalaisille kävijöille.

Laki yleisistä kirjastoista määrittää, että kirjaston tulee tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan. Jumboon on mahdollista sanerata kirjastolain mukaiset, kirjastotoiminnalle sopivat tilat. Suurempi neliömäärä mahdollistaa lukusalin ja monitoimitilan, joka toimii alustana erilaisille tapahtumille, koulu- ja varhaiskasvatusyhteistyölle sekä asukkaiden omaehtoisesti järjestämälle toiminnalle. Kirjastoon voidaan sijoittaa enemmän kirjoja kuin nykyiseen Pointin kirjastoon, ja saadaan myös lisää tilaa oleskeluun sekä aikuisille että lapsille. Jumbon laajempiin kirjastotiloihin on myös mahdollista sijoittaa lajitteleva palautusautomaatti, mikä helpottaa suurten palautusmäärien käsittelyä.

Jumbon kirjaston suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota lasten ja perheiden viihtyvyyteen. Toimintaa ja sisustusta suunnitellaan yhdessä asiakkaiden kanssa. Asiakkaat voivat osallistua kirjaston suunniteluun työpajoissa ja verkkokyselyllä. Kirjastokäynti on helppo yhdistää Jumbossa muun asioinnin kanssa. Kauppakeskuskirjastoista on hyviä kokemuksia monin paikoin, ja tyypillisesti niissä on lisääntynyt lasten kirjojen lainaus. Kauppakeskuskirjastot, kuten Espoon Lippulaivan kirjasto, toimivat usein myös elämyskohteina, joihin tullaan tutustumaan kauempaakin.

Väestöennuste

Aviapoliksen suuralueella asui vuoden 2023 lopussa noin 21 200 henkilöä, mikä vastaa 9 prosentin osuutta koko Vantaan väestöstä. Vantaan väestöennusteen 2023–2033 mukaan Aviapoliksen asukkaiden määrän ennustetaan kasvavan seuraavan kymmenvuotiskauden aikana noin 8 600 henkilöllä. Väestönkasvu kohdistuu runsaan uudisrakentamisen myötä pääosin Veromiehen kaupunginosaan, missä

väestön määrän ennustetaan kasvavan noin 7 600 henkilöllä vuoden 2033 loppuun mennessä.

3.1 Aiemmat päätökset ja selvitykset

Aviapoliksen uuden kirjaston tarve sisältyy Vantaan kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan 2022–2031. Hanke on päätetty Vantaan kaupungin talousarvion 2025 mukaan toteuttavaa siirtämällä nykyinen Pointin kirjaston Jumbon kauppakeskukseen. Jumbon kirjasto sisältyy vuokratilahankkeena hyväksytyyn investointiohjelmaan 2025–2034.

4 TILOJEN TOIMINNAN KUVAUS, TILAOHJELMA JA TILOJEN VAATIMUKSET

4.1 Lähtökohta

Jumbon kirjasto on matalan kynnyksen osallisuuden tila, jonne kaikki tuntevat olevansa tervetulleita. Kirjasto on keidas kaupallisten palveluiden keskellä, paikka rauhoittumiselle, itsensä sivistämiselle ja harrastamiselle. Lisäksi Jumbon kirjasto on näyteikkuna Vantaalle ja sen palveluihin.

4.1.1 Toiminnan kuvaus

1. Jumbon kirjastopalvelut

Kirjastopalvelujen Jumbon tilat korvaavat poistuvat Pointin kirjaston palvelut. Uudet tilat mahdollistavat kappaleessa kolme kuvattua nykyaikaiset kirjastopalvelut. Tilojen tulee olla keskeisellä paikalla Pakkalan-Aviapoliksen keskipisteessä ja hyvien julkisten kulkuyhteyksien päässä. Tilojen tulee olla esteettömät ja helposti saavutettavissa liikuntaesteisille ja lastenvaunuille. Tiloihin tulee olla erillinen kulkureitti ja lastauslaituri kirjakuormien kuljetukselle ja logistiikalle sekä riittävät pysäköintitilat asiakkaille ja henkilökunnalle.

Tiloissa on asiakkaiden käytössä olevia laitteita, kuten asiakastietokoneita, lainausautomaatit ja varaushyllyt, jotka vaativat sähköä lisäksi tietoliikennekaapeloinnin. Lisäksi tiloissa tulee olla asiakaskäyttöön avoin langaton verkko ja henkilökunnan käyttöön kaupungin hallinnon verkko. Asiakkaat työskentelevät tiloissa usein omilla laitteilla ja tilassa tulee olla tarjolla riittävästi sähköpistokkeita asiakkaiden käyttöön.

Palautusautomaatin palautusluukkujen tulee avautua asiakastilaan, mutta muuten tilan täytyy olla suljettavissa asiakkailta. Palautusautomaatin tilassa täytyy myös säilyttää kirjalaatikoita, joissa kirjakuormat kulkevat. Valvonnan ja turvallisuuden takia tilan täytyy olla helposti valvottava. Tilassa täytyy olla tarpeeksi avotilaa, jotta kirjahyllyt mahtuvat tilaan niin, että niille pääsee esteettömästi.

Nykyaikaisissa kirjastoissa ei ole asiakaspalvelupisteitä, vaan henkilökunta on asiakkaiden parissa kirjaston kaikissa tiloissa ja lainaus- palautus sekä varaukset ovat automatisoitu.

Pääkirjastotila:

Pääkirjastotila sisältää asiakkaan palvelualueet kuten:

- Aula, jossa on uutuudet ja infotauluja sekä (taide)esitykset
- Lukutilat, jotka on jaettu eri alueisiin / teemoihin tai käyttäjäryhmiin
- Kirjahyllystö
- RFID-hylly ja lainausautomaatit kirjojen lainaukseen
- Kirjapalautusautomaatti
- Tietokonelokerikko asiakkaille
- Kopiokonenurkka
- Tietokonealue

Tiloissa täytyy olla oleskelutilaa, jossa asiakkaat voivat lukea lehtiä, opiskella ja työskennellä. Tiloissa vierailee runsaasti lapsiryhmiä, joista voi tulla paljon ääntä, mikä on hyvä huomioida tilan akustiikassa. Lasten- ja nuorten osaston tulisi ensisijaisesti olla erillisessä rajatussa tilassa. Satutunteja, kirjavinkkauksia ja muita tapahtumia varten tarvitaan erillinen tapahtumatila. Asiakastiloissa täytyy olla hyvä valaistus lukemiseen. Valaistuksen täytyy olla riittävä myös kirjahyllyjen väleissä.

Monitoimitilat:

Kirjastoon tulee kaksi monitoimitilaa. Toista käytetään ensisijaisesti hiljaisena lukusalina ja toista ensisijaisesti tapahtumien tilana. Tilat ovat kuitenkin muunneltavia eri käyttötarkoituksiin. Akustiikan suunnittelussa huomioidaan mahdollisuus keskittyä lukemiseen. Tiloihin mahtuu 60–80 henkilöä. Tiloja voidaan käyttää ryhmien tilaisuuksiin, eri harrastuksiin ja oppimiseen tai hiljaisena luku- ja työskentelyalueena. Tilojen yhteydessä on pieni varastotila tuoleille ja varusteille.

On selkeä etu, mikäli tilojen läheisyyteen saadaan vähintään sellaista seinäpinta-alaa, joka soveltuu näyttelyiden pitämiseen. Valaistuksen suunnitteluun on otettava huomioon esittelyvaloja (spottivaloja).

Perhehuone ja eväskeittiö on keittiötila, jossa voi valmistaa eväitä, siellä on imetysnurkka ja iso ruokailupöytä. Tila palvelee sekä lapsiperheitä että muita käyttäjiä, kuten opiskelijoita ja etätyöntekijöitä.

WC-tilat sisältävät lastenhoituhuoneen, jossa on WC ja LE-WC. WC-tilojen pinnat tulee olla helposti puhtaana pidettävät ja tiloissa tulee olla lattiakaivot, siivouksen helpottamiseksi. Tilojen tulee olla lukittavat. Tilat varustetaan Vantaan kaupungin tilakorttien mukaisilla hygieniavarusteilla.

Muut yleiset WC-tilat ovat lähellä kirjastoa Jumbon kauppakeskuksessa.

2. Henkilöstö- ja aputilat

Toimistotilat:

Toimistotilaan kirjaston henkilökunnalle tulee olla helppo kulku asiakastiloista. Työskentelytiloissa tulee olla tilaa työpisteille (8 kpl), vetäytymis- ja keskustelutilaa sekä varastotilaa päivittäisessä toiminnassa tarvittaville tavaroille. Lisäksi tiloissa on oltava toimistohuone luottamukselliseen keskusteluun ja vuorovaikutukseen.

Henkilökunnan sosiaalityötiloihin tulee olla helppo kulku asiakastiloista, jotta sinne voi nopeasti poiketa työn lomassa. Henkilökunnan tiloissa tulee olla lukittavaa säilytystilaa henkilökunnan vaatteille ja muille henkilökohtaisille

tavaroille, keittiö, ruokailutila, asiakastiloista erillinen WC-tila. Laitoshuoltajille varataan tilasta 2 kpl lukittavaa kaappia. Henkilöstön suihkutilat löytyvät muualta Jumbosta.

Siivoustila: ks. Kohta 4.2.3

4.2 Tilojen kuvaus ja laatutasotavoitteet

4.2.0 Yleiset tilasuunnitteluperiaatteet

Jumbon tilojen ominaisuudet lyhyesti:

Vuokrattava tila sijaitsee vuonna 2008 valmistuneessa Jumbon Flamingon osassa. Tilojen numero on B212 ja ne sijaitsevat toisessa kerroksessa.

Tilan saavutettavuus ja näkyvyys: Tila sijaitsee, kauppakeskuksen Flamingon päätyosassa. Asiakkaan opastukseen tarvitaan logo ja kyltit käytävälle ja myös kyltit muualle. Tilaan pääsee helposti rulla portailla tai esteettömästi hissillä.

Tilassa on ulkoseinä, josta pääsee sisään olemassa olevista ikkunoista luonnonvaloa. Uudet ikkunat lisätään myös perhehuoneeseen sekä henkilöstön tiloihin.

Tila on korkea (6 metriä) ja sen äänieritys ja ilmanmäärä ovat hyviä (tila on toiminut aikaisemmin yökerhona).

Tilasuunnitteluperiaatteet:

Tilat järjestetään vyöhykeperiaatteella julkinen, puolijulkinen ja yksityinen. Vieraat pääsevät ensisijaisesti julkiselle vyöhykkeelle ja henkilökunnan seurassa opastettuina puolijulkiselle vyöhykkeelle. Monitilatoimiston vyöhykkeet tulee olla erotettavissa toisistaan kulunvalvotuilla ovilla. Katselu puolijulkiselta tai julkiselta vyöhykkeeltä työtiloihin tulee estää. Tilojen yksityisyyden kasvaessa kasvaa myös vaatimus häiriöttömyydelle.

1. Julkinen vyöhyke: aula, vastaanotto, yleiset WC:t, yhteiskäyttöinen palvelupiste, asiakkaiden kokoelmatila, kirjapalautus. Julkinen vyöhyke on kaikille avoin.
2. Puolijulkinen vyöhyke: monitoimitilat. Tiloihin pääsevät vieraat ja sidosryhmien jäsenet saatettuina ja tunnistettuina.
3. Yksityinen vyöhyke: henkilöstötyötilat, -vetäytymistilat, henkilöstön sosiaalitilat, varastot, henkilöstön lokerikot- ja naulakot ja palautusautomaattihuone. Vyöhykkeelle pääsevät vain kaupungin työntekijät.

Tilojen sijoittuminen suunnitellaan henkilökuntaa helpottaviksi ja turvallisiksi. Tilat huomioivat asiakkaat ja ohjaavat asiakkaiden kulkua. Kirjaston pohjasuunnittelu on selkeä ja tiloissa on näkyvyys pitkälle. Tiloissa on asiakkaan helppo toimia intuitiivisesti ja suunnittelussa vältetään piilossa olevia tiloja.

Tilojen suunnittelussa huomioidaan ergonomia, työturvallisuus ja esteettömyys.

Jumbon kiinteistössä on valmis jätetila, tavaravastaanotto, tavarahissi, rakennustekniset tilat, väestönsuojat, huoltopiha ja pysäköinti.

Katso myös tilaohjelma liitteenä.

4.2.2 Sisustussuunnitteluperiaatteet

Tilasta suunnitellaan asiakas- ja henkilöstölähtöinen ja lämminhenkinen. Tilasuunnittelu tehdään huolellisesti niin, että se edustaa uniikilla tavalla vantaalaisuutta. Tavoitteena on vahvistaa kaupungin identiteettiä laadukkaalla, kiinnostavalla ja rohkealla sisustusarkkitehtuurilla.

Materiaalit, laitteet ja pinnat ovat laadukkaat, kestävät, terveelliset ja ympäristöystävälliset. Kirjastoon tulee myös käytettyjä materiaaleja kuten nykyisen Pointin kirjaston kalusteet.

Ääni- ja valoympäristö ovat huolellisesti suunniteltuja ja ottavat huomioon herkimpien ihmisten tarpeet ja toimivan kirjaston periaatteet.

4.2.3 Siivoustilat

Siivoustilojen suunnittelussa käytetään RT-kortteja, joissa annetaan suosituksia siivoustilojen sijoittamisesta ja mitoituksesta. Tilojen varustelussa käytetään Vantaan kaupungin määriteltyjä varusteita.

Siivouskeskus

Siivouskeskus sijoitetaan mahdollisuuksien mukaan hyvien kulkuyhteyksien alueelle, jossa hissiyhteys. Näin mahdollistetaan tavarantoimitusten ja jätehuollon joustavuus. Kulku siivouskeskukseen tulee olla esteetön ja tilan kynnyksetön. Siivouskeskus on hyvä sijoittaa niin, että etäisyys siivottaviin tiloihin ei ole pitkä. Siivouskeskus toimii myös puhtauspalvelun tukkutavaroiden ja koneiden varastotilana. Jos erillistä varastoa ei saada, se tulee ottaa huomioon siivouskeskuksen tilaohjelmassa. Tilat tulee varustaa 6 kg teollisuuspyykinkäsittelykoneilla, joka seisoo omilla jalustoillaan. Pyykinkäsittelykoneille valetaan betonista 10 cm koroke, johon koneiden jalustat pultataan kiinni. Pyykinkäsittelykoneiden sähköpistokkeet tulee toteuttaa Kombi-rasioilla. Teollisuuspyykinpesukone vaatii kylmän- ja kuumaveden liitännät. RST-allas varustetaan laskutilalla, pitkällä juoksuputkella ja käsisuihkulla. Koneiden huolto- ja puhdistus sijoitetaan RST-altaan yhteyteen. RST-altaan eteen asennetaan hiekanerottelukaivo 400 x 400 cm. Tilassa pestään päivittäin siivouspyykkiä, sekä tehdään koneiden huolto- ja puhdistustehtäviä. Tilan hyvästä ilmanvaihdosta tulee huolehtia. Siivouksessa käytettäville koneille varataan 4 kpl latauspistokkeita. Hyllytilaa tulee olla riittävän paljon. Siivousliinoille ja mopeille varustetaan alimmat hyllyt reunallisilla Sovellan lankakoreilla. Muut hyllyt ovat polttomaalattuja teräshyllyjä käytössä oleville puhdistusaineille, puhtaille ja likaisille pyyheautomaatin rullapyyhkeille, sekä varastotavaroille jne. Siivouskeskuksen oven tulee avautua käytävään ja oven leveyden on oltava 1000 mm. Tilan tulee olla lukittava. Siivouskeskus varustetaan Vantaan kaupungin tilakorttien mukaisilla varusteilla.

Erillinen siivoustila

Erillistä siivoustilaa ei tarvita, kun rakennetaan siivouskeskus.

Laitoshuoltajien SOS-tilat

Laitoshuoltajien sosiaalitytöt voivat olla samassa tilassa muun henkilökunnan kanssa.

4.2.3 Jätehuollon tilat

Jumbossa on jätetila. Tiloista syntyvät jätteet viedään kiinteistön omistajan määrittelemään jätepisteeseen.

Vantaa haluaa olla kiertotalouden edelläkävijä ja esimerkin näyttäjä. Kiertotalouden keskeinen tavoite on, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän. Tuotteet ja materiaalit kiertävät käytössä pitkään. Lajittelun avulla teemme jätteistä raaka-ainetta uusiin tuotteisiin.

Jätepiste tulee sijoittaa huoltopihan yhteyteen. Kulku jätepisteelle tulee olla esteetön ja lumen poiston helposti toteutettavissa. Kulku jätepisteelle tapahtuu kiinteistön sisätilojen kautta.

Hankkeen edetessä jätepisteen sijainti selviää. Jätteenkierrätys voidaan toteuttaa syväkeräyssäilöillä tai kellarikerrokseen tulevalle erillisellä jätehuoneella, jonne jätteenkuljetusautoilla on esteetön kulku. Jäteauton vaatima kääntösäde tulee jätehuoltopisteen suunnittelussa ottaa huomioon. Kierrätettävät jätejakeet toimitilahankkeessa: sekajäte, biojäte, kartonki, muovi, pienmetalli, paperi ja (serromu).

Vuokrakohteessa jätehuollon järjestämisvastuu kiinteistöltä syntyvistä jätteistä on kiinteistönomistajalla.

4.2.4 Ateriatilat (henkilöstötaukotilat)

Vuokrakohteisiin on rakennettava henkilöstön taukutiloihin ja asiakkaiden alueelle kotikeittiöt. Keittiön varusteiden mitoitus vastaa tilan henkilömäärää. Tila varustetaan erillisellä jätepisteellä; seka-, bio-, muovi- ja pienmetallijätteille.

4.2.5 Väestönsuojatilat

Vuokrakohteessa on oltava riittävästi väestönsuojapaikkoja.

4.2.6 Pysäköintiratkaisu ja pihan vaatimukset

Ks. kohta 7.3

4.3 Tilaohjelma

Ks. Liite 4

5 RAKENNUKSEN TOTEUTUKSEN TAVOITTEET JA VAATIMUKSET

5.1 Elinkaari- ja energiatehokkuustavoitteet

Tavoitteet vuokrakohteelle

Uudehkoon vuokrakohteeseen sijoituttaessa tehdään tarvittavat muutokset vuokrattaviin tiloihin, jotta ne vastaavat kaupungin vaatimuksia tilojen käyttäjänä. Tilojen on kuitenkin täytettävä rakentamiselle asetetut määräykset.

Korjattavassa vuokrakohteessakin mahdollisimman pieni laskennallinen energiatehokkuuden vertailuluku (E-luku) on tavoitteena tilojen energiatehokkuuden edistämiseksi.

Vuokratilojen kyseessä ollessa energiatehokkuus paranee tilamuutosten yhteydessä tehtävien tiivistyskorjausten myötä (kohta 5.9).

Tiloihin asennetaan LED-valaistus sekä liitetään kauppakeskuksessa käytettävä rakennusautomaatiojärjestelmä kaupungin puitesopimustoimittajan rakennusautomaatiojärjestelmään myöhemmin suunniteltavalla tavalla.

Valaistus ryhmitellään ja suunnitellaan siten, että se palvelee toimintaa mahdollisimman monipuolisesti sekä energiatehokkaasti.

Rakennusautomaatiojärjestelmän aikaohjelmien avulla hallitaan kohteen valaistuksen ja ilmanvaihdon toimintaa käyttöajalla sekä sen ulkopuolella. Valaistuksia ohjataan ryhmäkohtaisesti ja ilmanvaihtoa konekohtaisesti.

Taloautomaatiojärjestelmän aktiivinen käyttö IV-koneiden (kohta 6.3.2) ja valaistuksen (kohta 6.4.5) ohjaamiseen vähentää merkittävästi käytön aikaista energiankulutusta.

Kohteen energiatehokkuustavoitteiden toteutumisen seurantaan varten edellytetään sen olevan varustetun riittävällä määrällä alamittareita, jotta energianseuranta automaatio- sekä kulutusseurantajärjestelmään pystytään toteuttamaan. Kirjastotilojen kyseessä ollessa tiloja palvelevaan sähkön alakeskukseen pystytään liittämään kokonaissähkönkulutuksen alamittaus. Veden ja etenkin lämmön kokonaiskulutusten alamittauksen toteuttaminen saattaa osoittautua haasteelliseksi olemassa olevaan rakennukseen valmistuviin tiloihin. Mittausten toteutus olisi suotavaa mahdollisuuksien mukaan, jolloin myös tilakohtaiset käyttökustannukset pystytään huomioimaan toteutuneen kulutuksen mukaisesti.

5.1.1 Ympäristö- ja vastuullisuustavoitteet

Tarvittaessa voidaan asettaa vuokratiloillekin ympäristöluokitusvaatimus, mutta sertifioitu ympäristöluokitus nostaa tyypillisesti tilavuokraa laadukkaamman varustelutason myötä.

5.1.2 Materiaalien elinkaari ja kiertotalous

Suositellaan käytettäväksi irtokalusteita ja huomioidaan niiden kierrätysmahdollisuudet. Kalusteiden tulee olla julkisen tilan kulutusta kestäviä kalusteita.

Pointin kalusteet uusiokäytetään Jumbon kirjastossa.

5.1.2.1. Rakennusmateriaalien ja rakenneratkaisujen elinkaaren hiilijalanjälkilaskenta

Tilojen on täytettävä rakentamiselle asetetut määräykset. Materiaalien päästöluokka M1.

Mikäli edellytetään hiilijalanjälkilaskentaa, laskelman esittää vuokranantaja.

5.2 Tilatehokkuustavoite

Tilatehokkuustavoitteessa otetaan huomioon arvioitu kävijämäärä 320 000 kävijää vuosittain. Jumbon tilan laajuus on 1408 htm². Tilatehokkuus on 4,4 htm²/ 1000 vuosikävijää.

Henkilökuntamäärä on noin 20 ja täsmentyy hankeen suunnitteluvaiheessa.

5.3 Muuntojoustovaatimus

Muuntojoustava rakennus mahdollistaa tilojen uudelleen järjestelyn käyttötarpeiden muuttuessa tilatehokkuudesta tinkimättä. Muunneltavuus pidentää rakennuksen elinkaarta ja lisää ympäristöystävällisyyttä.

Muuntojoustavuuden mittari:

Muunneltavuutta mitataan malleilla tai malliin rakenneratkaisuun pohjautuvilla visualisoinneilla, jossa esitetään vain kantavat ja jäykistävät rakenteet, porrashuoneet sekä märkätilat.

5.3.1 Tilojen muuntojousto

Rakennus tulee suunnitella siten, että tilajako on mahdollista toteuttaa useammalla kuin yhdellä periaatteella sekä siten, ettei tilajaon muuttaminen aiheuta kohtuuttomia muutostöitä teknisiin järjestelmiin.

5.3.2 Talotekniikan muuntojousto

Taloteknisten järjestelmien tulee olla muuntojoustavia, mikä mahdollistaa tilamuutokset ilman laajamittaisia teknisten järjestelmien muutoksia.

5.4 Valaistustavoitteet

Valaistustavoitteet ovat standardin SFS-EN 12464-1:2021 (Valo ja valaistus, Työkohteiden valaistus, Osa 1: Sisätilojen työkohteiden valaistus) mukaiset. Valaisinvalinnoissa sekä niiden ohjauksissa tavoitellaan optimaalista

energiatehokkuutta. Tarkemmin valaistuksesta ja niiden ohjauksista on esitetty kohdassa 6.4.5.

5.5 Sisäilmatavoitteet

Tilojen tulee olla sisäilman laadultaan terveelliset ja turvalliset. Tilojen katselmuksessa on hyvä kiinnittää huomiota niiden muutosjoutavuuteen tulevien tilojen monipuolisten ilmanvaihto- ja rakenneteknisten vaatimusten takia.

Mahdollisesta väistötilasta on hyvä olla saatavissa ajankohtaiset ilmanvaihdon nuohous- ja säätöpöytäkirjat sekä kuntotutkimukset- ja arviot, joiden avulla voidaan arvioida tarpeellisia toimenpiteitä väistötilojen toteuttamisen kannalta.

Ilmanvaihdon tulee täyttää tilojen uuden käyttötarkoituksen mukaiset kriteerit mm.:

- ilmamäärien
- kohdepoistojen
- akustisten ominaisuuksien
- ilmanjaon osalta

Jos kriteerit eivät täyty, tulee järjestelmien olla sellaiset, että tarvittavat kriteerit saavutetaan kohtuullisilla muutostöillä.

Tilojen sisäilman laadun tulee täyttää vähintään sisäilmastoluokituksen S2 kriteerit sekä Asumisterveysasetuksessa esitetyt vaatimukset. Tilojen olemassa olevat riskit sisäilman laadun kannalta tulee selvittää ja tarvittaessa riskitekijät tulee pystyä poistamaan tai niiden realisoituminen estämään kohtuullisilla korjaustoimenpiteillä. Rakennusmateriaalien tulee täyttää Sisäilmaluokituksen 2008 (RT 07-10946) päästöluokan M1 (taulukko 3.1.1) vaatimukset.

Ilmanlaadun seuranta:

Jumbon kiinteistö sijaitsee pienhiukkasten alueella. Estetään pienhiukkasten pääsy sisätiloihin ilmanvaihdon suodattimilla.

Mikäli koetaan sen tarpeelliseksi, on mahdollista asentaa tiloihin jatkuvatoiminen olosuhdeseuranta, joka mittaa lämpötilaa, suhteellista kosteutta, hiilidioksidipitoisuutta ja pienhiukkaspitoisuuksia. Yleensä näitä seurantoja pidetään käynnissä esim. puolen vuoden tai vuoden ajan. Tuloksia voi seurata etänä, katseluoikeuden voidaan antaa tilaajalle ja muillekin tarpeen mukaan. Tämän mittauksen avulla saamme tietoa ilmanvaihdon riittävydestä, lämpöolosuhteista

sekä suuntaa antavaa tietoa pienhiukkasten ajallisesta vaihtelusta ja määrästä. Kirjaston seinälle voidaan laittaa QR-koodin, jonka skannaamalla myös käyttäjät voivat antaa palautetta järjestelmän kautta ja katsoa olosuhdetietoa.

5.6 Kosteudenhallinnan tavoitteet

Jos halutut tilaratkaisut vaativat muutos- ja korjaustöitä, tulee työt toteuttaa hyvää rakennustapaa ja kosteudenhallinnan periaatteita noudattaen. Kosteudenhallinnan periaatteita on esitetty esimerkiksi julkaisuissa RIL250-2020 Kosteudenhallinta ja homevaurioiden estäminen, RT 07-10805 sekä Kuivaketju10 -menettelyohjeessa (<http://kuivaketju10.fi/>). Työmaa-aikaisesta kosteudenhallintasuunnitelmasta ja sen toteutuksesta vastaa päätoteuttaja yhteistyössä suunnittelijoiden kanssa.

5.7 Äänitekniset tavoitteet

Noudatetaan Ympäristöministeriön asetusta ja ohjetta rakennuksen ääniympäristöstä 2018. Kirjasto- ja henkilöstötiloissa noudatetaan jälkikaiunta-ajoissa ja puheensiirtoindekseissä standardin SFS 5907 luokkaa A/B mikäli se on asetuksen ohjetta tiukempi. Edellä esitetty koskee myös monitiloimitilojen avotila-alueita. Muutoin, mikäli Ympäristöministeriön ohje ääniympäristöstä ei muuta edellytä, noudatetaan luokkaa C.

Tilojen vaimennus tulee saattaa sellaiseksi, että jälkikaiunta-aika oleskelu- ja työskentelytiloissa on enintään 0,6–0,9 sekuntia ja porrashuoneessa ja käytävässä enintään 1,3 sekuntia Em. vähimmäisvaatimuksia parempi vaimennus vähentää edelleen melusta aiheutuvaa häiriötä tiloissa. Tilat suunnitellaan toiminnan vaatimien normien mukaan. Tilojen akustinen toimivuus suunnitellaan suunnitteluvaiheessa akustikon toimesta yhteistyössä arkkitehdin ja insinöörien kanssa.

Akustiikan lisäksi suunnitellaan tilojen äänieristys sellaiseksi, että luottamukselliset tai äänekkäät toiminnot ovat mahdollisia niin, ettei ääni kantaudu viereiseen huoneeseen.

Kohteen vaativat ääniolosuhteet huomioidaan ilmanvaihdon suunnittelussa.

Kirjastoa ympäröivä melu, kuten kauppakäyttävän, lähipalveluiden tai liikenteen melu, otetaan huomioon ääniteknisessä suunnittelussa ja vaimennetaan melun negatiiviset vaikutukset kirjastotiloihin.

5.8 Tiiveysvaatimus

Tavoitteet peruskorjauskohteelle

Tehdään tarvittaessa ulkovaipan tiivistäminen energiatehokkuuden parantamiseksi. Rakennuksen tiiveyden parantuminen varmistetaan tiivistämisen jälkeen tiiveysmittauksin korjausrakentamisen aikana.

5.9 Tieto/viestintätekniikkatavoite

Rakennukseen tulee koko rakennuksen kattava langallinen verkko. Kaapeloinnissa ja sähköistyksessä on huomioitava wlan-verkon, kiinteistövalvonnan, infonäyttöjen yms. tarvitsemat liityntäpisteet. Yhteydet hallinnon verkkoon, opetusverkkoon ja langattomaan verkkoon tarvitaan.

5.10 Palotekniset vaatimukset

Rakennuksen paloluokka on P1. Palo-osastointi tehdään paloteknisen suunnitelman mukaisesti. Palo-osastojen läpivienneistä laaditaan toteutuskelpoinen palokatkosuunnitelma.

5.11 Esteettömyysvaatimus

Tilat tulee suunnitella esteettömiksi lähtökohtina Valtioneuvoston asetus rakennuksen esteettömyydestä 241/2017 ja Esteettömyys, ympäristöministeriön ohje rakennuksen esteettömyydestä 2018.

Rakennus ja sen piha- ja oleskelualueet suunnitellaan ja rakennetaan niiden käyttötarkoituksen, käyttäjämäärän ja kerrosluvun edellyttämällä tavalla siten, että esteettömyys ja käytettävyys otetaan huomioon erityisesti lasten, vanhusten ja vammaisten henkilöiden kannalta.

Kaikkien sisäänkäyntien tulee olla katettuja, luiskattomia ja kynnyksettömiä, sisäänkäyntiovet varustetaan automaattisilla aukaisulaitteilla. Ovien

avausmekanismit on tehtävä sellaisiksi, että pyörätuolilla, rollaattorilla ja lastenvaunuilla liikkuminen on helppoa.

5.12 Puhtauspalvelun tavoitteet

Puhtauspalvelun tavoitteet rakennuksen hyvälle siivottavuudelle

Puhtaat tilat luovat puitteet terveelliselle ja turvalliselle työskentelylle. Yläpölyjen kertymistä suunnitteluratkaisuissa tulee välttää, turhia ulokkeita ja korkealla olevia puhdistettavia pintoja, joihin pöly pääsee kerääntymään. Huomioitava, ettei puhtaanapidollisesti ole mahdollisuutta poistaa korkealta yläpölyjä päivittäisessä siivouksessa, mikä vaikuttaa sisäilman laatuun heikentävästi. Työpisteiden yhteydessä sähköjohdoille tulee olla erilliset kotelot tai pöydässä kiinni olevat korit, jotta johdot eivät roiku lattioilla, hankaloittamassa siivousta.

Esteettömyydellä mahdollistetaan rakennuksen hyvä siivottavuus. Korkeat kynnykset hankaloittava koneiden ja laitteiden siirtoja ja itse siivousta. Siivoukselle pistorasioita tulee sijoittaa riittävän paljon työtiloihin, käytäville auloihin ja sisäportaikoihin (myös tasanteille), jolloin vältytään jatkojohtojen käyttämiseltä. Siivouspistorasiat sijoitetaan 150 cm korkeuteen.

Puhdistettavien pintojen ja kalusteiden tulee olla julkisen tilan kulutusta kestäviä, sekä helposti puhdistettavia. Lattioiden vahaukselle ei tule olla tarvetta. Tilojen toiminnan suunnittelussa, tulee ottaa huomioon tiloissa käyttöön soveltuvat materiaalit. Eväskeittiöön- ja minikeittiöön (varsinainen keittiöalue) suositeltava lattiamateriaali massalattia tai vinyylilankku, joka on pinnaltaan yhtenäinen ja helposti päivittäin siivottava.

On huomioitava työkahvilan ja eväskeittiön kalustesuunnitelmissa, että kalusteita on helppo ja kevyt siirrellä siivouksen yhteydessä. Suositellaan kalusteisiin tehtaalla asennettavaksi huopapalat.

Tekstiilipalamattoja suunniteltaessa tulee huomioida, ettei laattoja liimata lattiaan. Tekstiilimattoja käytettäessä tulee asentaa jalkalistat. Jos tekstiililaattoja käytetään useassa värissä, pitää urakoitsijan jättää kaikkia laattavärejä 20 kpl kutakin väriä varastoon.

Kiertotalouden hengen mukaisesti olisi suotavaa käyttää uusiokäyttöön valmistettuja lattiamateriaaleja, jos se vain on mahdollista.

Materiaalien päästöluokka M1

Kiinteistön sisäänkäyntien tulee olla katettuja, asvaltoituja / päällystettyjä ja tuulikaapeilla ja tuulikaappimatoilla varustettuja. Mikä vähentää lian kulkeutumisen sisätiloihin. Sisääntuloaulojen lattiamateriaalien tulee olla julkisentilan kulutusta kestävä ja helposti puhtaana pidettäviä. Lattioilla ei saa olla tarvetta vahauksille.

Rakentamisen aikainen puhtausluokka P1

6.1 ARKKITEHTONISET TAVOITTEET

Vantaan arkkitehtuuriohjelma Apoli (2015) mukaan kaupunkikeskustan arkkitehtuurin tulee olla laadukasta ja monikäyttöistä. Tavoitteeksi arkkitehtuuriohjelmassa on nostettu muun muassa luonnon monimuotoisuuden tukeminen kaupunkikeskustoissa sekä valon, värin ja taiteen tuomisen osaksi hyvää arjen arkkitehtuuria. Tavoitteena on vahvistaa kaupungin identiteettiä laadukkaalla, kiinnostavalla ja rohkealla arkkitehtuurilla.

Rakennuksen tulee olla arkkitehtoniselta laadultaan korkeatasoinen. Rakennusratkaisun tulee olla selkeä, looginen ja luonnonvaloa optimaalisesti hyödyntävä. Huonetiloja rajaavia seiniä tulee avata avotiloihin toiminnallisesti ja visuaalisesti harkituilla lasiosuuksilla.

Julkisivuissa ei saisi olla suuria umpinaisia kenttiä. Ratkaisussa tulee myös huomioida auringon lämmön hyödyntäminen ja tilojen yllämpenemistä estävä passiivinen suojaus.

Massoittelun tulee mahdollistaa torimaisen virikkeisen pihatilan muodostuminen.

Jumbon kirjaston julkisivuihin lisätään ikkunat ja ikkunoiden ulkopuolelle asennetaan aurinkolämmön estävät säleiköt.

6.2 RAKENNETEKNISET TAVOITTEET

Rakenneratkaisuissa on noudatettu rakennusaikana voimassa olevia RakMk:n ja RIL ry:n ohjeita ja määräyksiä.

Rakennus on perustettu perustamistapalausunnon mukaisesti. Perustukset on routasuojattu, rakennus salaojitettu ja tarvittaessa varustettu radonin poistolla. Maata vasten rakennettavat rakenteet on vesieristetty.

Rakennuksen alapohja on rakennusfysikaalisesti toimiva. Jos rakennuksessa on ryömintätilallinen alapohja, ryömintätila on alipaineinen ylempiin tiloihin nähden. Maanvaraisen alapohjan alusrakenteet on suunniteltu niin, että ne eivät nosta kapillaarikosteutta alapohjarakenteeseen. Alapohjarakenteen tulee olla tiivis estäen mahdollisten epäpuhtauksien ja radonin pääsemisen huonetiloihin.

Rakennuksen runkojärjestelmä on suunniteltu niin, että runkojärjestelmä sallii joustavan käytön ja tilamuutoksia. Rakennusrungon syvyys pääsääntöisesti niin, että kantavat ja jäykistävät seinälinjat sijoittuvat ulkoseinille. Poikittaisia ja pitkittäisiä kantavia seinälinjoja ei ole pääsääntöisesti estämässä muuntojoustavuutta. Rakennusrungon sisällä olevan runkojärjestelmän suositellaan olevan pilari-palkki-järjestelmä.

Rakennukseen suunnitellut detaljit ovat rakennusfysikaalisesti toimivia. Rakennustyön aikana on kiinnitetty huomiota rakenteiden ja rakennusmateriaalien pysymiseen kuivina. Pintamateriaalivalinnoissa on huomioitu sisäilman hyvään laatuun vaikuttavat tekijät. Julkisivu- ja runkomateriaalivalinnassa on vältetty palonleviämisen kannalta epäedullisia materiaaleja.

Ulkovaippa on oltava tiivis sisätiloihin nähden. Ulkovaipan tiiviys on todennettava tiiviysmittauksilla. Tarvittaessa ulkovaipan sisäpinnan tiiveyden varmistamiseksi on laadittava detaljit liitos- ja epäjatkuvuuskohdista. Ulkovaipan ja ikkunoiden ja läpivientien liitoskohdat on oltava tiiviitä ja rakenteellisesti oikein tehtyjä.

Talotekniikan nousukuilut on minimoitu ja keskitetty.

Rakenteet

Vanhojen suunnitelmien mukaan kirjastotilojen lattiarakenteen kantava tasorakenne on ontelolaatat (korkeus 400 mm). Ontelolaatan päällä on pintabetoni (80 mm) sekä pintamateriaali. Välipohja on mitoitettu osin 5 kN/m² (500 kg/m²) ja osin 8 kN/m² (800 kg/m²) hyötykuormalle. Ontelolaatat tukeutuvat teräsrakenteisiin palkkeihin ja teräsliittopilareihin.

Kirjaston kohdan ulkoseinä on vanhojen suunnitelmien mukaan lasijulkisivu-ulkoseinä, jossa on lasitusjärjestelmä ja metallinen runko.

Kerroskorkeus on 6000 mm (kirjastotilojen lattian korko on +36.915 ja 3.k lattian korko on +42.915).

Vaatimuksia muutostöille.

Kirjaston aineisto- ja logistiikkatilojen varastotiloissa on välipohjan hyötykuormakapasiteetti oltava vähintään 5 kN/m² (500 kg/m²).

Muutostyöt käsittävät tilamuutoksia. Olemassa olevia ei kantavia väliseiniä puretaan. Uusia ei kantavia väliseiniä rakennetaan. Tilamuutokseen suunnitellaan toteutuskelpoiset detaljit rakennusfysikaalisesti toimivina. Erityistä huomiota on kiinnitettävä rakenteiden ja rakennusmateriaalien pysymiseen kuivina koko rakennustyön ajan. Pintamateriaalivalinnoissa huomioidaan sisäilman hyvään laatuun vaikuttavat tekijät.

Monitoimitiloissa kiinnitetään erityistä huomiota ääneneristykseen, akustiikkaan ja rakenteiden tiiviyyteen.

Ulkoseinää avataan uusien ikkunoiden vaatimassa laajuudessa. Aukotusten tuentatarve selvitetään suunnitteluvaiheessa.

Kohteeseen tehdään tarkat rakennesuunnitelmat ja työselostukset erikoissuunnittelua vaativiin rakennekohtiin. Akustiikkasuunnittelun alaiset työt kirjataan työselostukseen ja rakennekuviin.

Talotekniikan nousukuilut on minimoitu ja keskitetty, pyritään käyttämään olemassa olevia nousukuiluja.

6.3 LVIA-TEKNISET TAVOITTEET

Yleistä

LVIA-järjestelmien suunnitellaan ja rakennetaan siten, että järjestelmä tuottaa teknisesti, turvallisesti ja toiminnallisesti ja terveydellisesti hyvät toimintaolosuhteet ja hyvän käytettävyyden energiatehokkaalla ja muuntojoustavalla tavalla.

Järjestelmät ovat etäohjattavia ja –seurattavia, sekä tarpeen mukaisin mittarein varustettuja, mikä mahdollistaa rakennuksen ja sen eri tilojen ja käyttöpaikkojen teknisten järjestelmien ohjausmuutokset sekä energian ja veden käytön seurannan.

Kaikkiin tilakorteissa esitettyihin tilatyyppeihin rakennetaan toimintoja ja tilojen käyttäjähenkilömäärää palvelevat LVIA-järjestelmät.

Sisäilmaolosuhteet sisäilmaluokan S2 määrityksen mukaan, henkilömäärältään pienet (1–2 henkeä) työskentelytilojen ilmamäärät S1 tasoon, samoin ryhmä- ja neuvotteluhuoneet.

Suunnittelussa noudatetaan Vantaan kaupungin suunnitteluohjeita.

6.3.1 Lämmitys ja jäähdytys

Rakennuksen lämmitysmuoto on kaukolämpö. Lämmönjakotapa määräytyy tilojen mukaan.

Lämmönjakotapa voi olla osassa tiloja esim. radiaattoripatterilämmitys ja märkätiloissa lattialämmitys (tarkennus kohteen mukaan). Patterit tehdasmaalataan arkkitehdin määrittämään värisävyyn.

Ensisijaisesti käytetään rakenteellisia keinoja jäähdytystarpeen pienentämiseksi esim. ikkunoiden aurinkosuojausta ja harkittua sijoittelua. LVI-suunnittelija tarkistaa sisälämpötilat suunnitteluvaiheessa jäähdytystehontarvelaskelmin ja simuloinnein.

Mikäli simuloinneissa huomataan tilakohtaisia jäähdytystarpeita, joita tilojen nykyinen viilennetty tuloilma ei riitä kattamaan, tiloihin suunnitellaan esimerkiksi olemassa olevan ilmanvaihdon jäähdytysverkostoon kytkettyjä puhallinkonvektoreita, tai toissijaisesti suora- ja epäsuoria jäähdytyslaitteita.

Mahdollisten kiertoilmajäähdyttimien on oltava rakennusautomaation kautta ohjattuja. Tarvittaessa tulee käyttäjällä olla käsiohjausmahdollisuus pyörimisnopeuksille. Suunnittelijan tulee sopia tapauskohtaisesti ohjaustapa rakennuttajan kanssa etukäteen. Suunnittelija määrittelee suunnitelmassa kohdekohtaisesti harkittuna tarvittavat ohjaukset, pyörimisnopeudet ja urakkarajat laitteille.

Palvelualueen ilmanvaihtokoneet on varustettu jäähdytyspattereina.

6.3.2 Ilmanvaihto

Koneellinen tulo- ja poistoilmavaihtojärjestelmä. Järjestelmien tulee olla energiatehokkaita ja muuntojoustavia. Ohjaustavoissa ja toiminnoissa huomioidaan alueiden käyttöasteen ja olosuhteiden vaikutus ohjaustapaan. Tilojen sisäilman laadun tulee täyttää sisäilmastoluokituksen S2 kriteerit sekä Asumisterveysasetuksessa esitetyt vaatimukset.

Tulo- ja poistoilmakoneet ovat koteloituja, lämpöeristettyjä ja tehdasvalmisteisia koneita lämmöntalteenottolaitteilla. Palvelualueen nykyisen ilmanvaihtokoneen puhaltimet korvataan tarvittaessa vastaamaan palvelualueen käyttötilanteen tarpeita esim puhallinseinämillä. Puhaltimet ovat kammiopuhaltimia, jotka varustetaan energiatehokkailla EC-moottoreilla tai isommissa puhaltimissa PM-moottori taajuusmuuttajin. SFP-luku tulee olla $< 1,7 \text{ kW/m}^3$, s. Lämmöntalteenoton vuosihyötysuhteen tulee olla vähintään 70 %. Tämä huomioidaan suunnittelussa ja laitehankinnoissa (kone-, kanava- ja päätelaitteet). Ulkoilmasäleiköt varustetaan lumisuojin ja kammiot rakennetaan siten, että veden/lumen pääsy koneisiin estyy. Tulo- ja poistokoneet varustetaan näytöllä varustetuilla ilmavirtamittareilla.

Ilmanvaihto varustetaan tarpeenmukaisuuden säädöllä. Osan tiloista ilmamäärää säädetään olosuhtemittauksen (CO₂, lämpötila) mukaan.

Palvelualueen ilmanvaihtokone on varustettu jäähdytyspattereina. Jäähdytyksen piiriin liitettävät ilmanvaihtokanavistot eristetään tarvittavalla tavalla.

Ilmanvaihdon äänen eristävyyteen kiinnitetään erityistä huomiota. Tilojen tulo- ja poistoilmakanavat varustetaan jakokanava- ja päätelaittekohtaisin äänenvaimentimin.

Ilmanvaihdon käyntiä ohjataan automaatiojärjestelmän kalenteriaikaohjelman, olosuhteiden ja tilojen käytön mukaan. Käyttöalueille asennetaan tarvittava määrä

ilmanvaihdon käynnin lisäaikakytkimiä. Käytön ulkopuolisina aikoina tilojen tuuletus toteutetaan jaksottaisella tuuletustoiminnolla.

Ilmanvaihtojärjestelmän tulee ohjattavissa käyttöaikojen ja tarpeen mukaan. Tiloihin asennetaan keskeisille paikoille ilmanvaihdon lisäaikaohjauksen mahdollistavat kytkimet.

Näkyville jäävät kanavistot ja päätelaitteet arkkitehdin määrittämään värisävyyn.

Mahdolliset olemassaolevat ilmanvaihtokanavistot nuohotaan.

6.3.3 Vesi ja viemäri

Vesi- ja viemärijärjestelmien osalta huomioidaan käyttötarve, kalusteiden ja tarpeen mukaisten varusteiden sijoittelut viitesuunnitelmien ja tarveselvityksen mukaan, esitettyihin paikkoihin.

Vesijohtoverkostot (kylmä käyttövesi, lämmin käyttövesi ja lämpimän käyttöveden kierto) tehdään kuparista juotos- ja puristusliitoksia. Eristys mineraalivillalla, näkyvissä paikoissa PVC-päällyste, lämmin vesijohdot sarja 24, kylmävesijohdot sarja 23.

Runkojohdot toteutetaan pääsääntöisesti käytävien alakaton yläpuolella. Kytkenäjohtot toteutetaan pinta-asennuksena. Laatoituissa tiloissa putket ja viemärit kromattuja. Putkien asentamista rakenteisiin (seiniin ja ontelolaattoihin) vältetään, mahdollisesti piiloon asennettavat putket (yleisissä tiloissa) ovat PEX-muoviputkea suojaputkessa (piiloasennus).

Kaikki venttiilit ovat sinkkikadon kestävästä messinkistä. Sulkuventtiilit ovat palloventtiilejä. Kiertojohdot ja verkostoon liitettävät vesikalusteet varustetaan säätöventtiileillä.

Rakennuksen sisäpuoliset viemärit tehdään ääniteknisistä syistä desibeliviemäri db – muovista esim. Geberit Silent PP, Wawin Asto Db tai Poloplast. Valittavan järjestelmien suhteen on noudatettava tuotteen asennusohjeita ja muoviviemärien suhteen huomioitava mm. palo-osastointien yhteydessä tarvittavat palomansetit ja asennusajankohtien lämpötilaeroista johtuvat lämpölaajenemiset.

Sadevedet piha- ja kattotasoilta viemäroidään ja eristetään kondenssiiviisti rakennuksen sisäpuolella alueen verkostoon. Sadevesiviemärit äänieristetään/koteloidaan akustikon ohjeiden mukaisesti.

Käsienpesualtaiden hanat yksiotehanoja. Vesikalusteiden tulee olla SFS- tai ISO-tyyppihyväksyttyjä ja ääniluokkaa 1. Bideelliset hanat vipuhanoja, poislukien LE-WC:iden hanat etäbideellä, kosketusvapaat hanat pistotulpilla varustettuna, hanojen muuntajat sijoitetaan alakaton yläpuolelle.

4.0.5 Palotekniset vaatimukset

Palo-osastointi tehdään paloteknisen suunnitelman mukaan ja palo-osastojen läpivienneistä laaditaan toteutuskelpoinen palokatkosuunnitelma.

Tilat varustetaan sprinkleri- ja/tai savunpoistojärjestelmällä mikäli lupaehdot sitä edellyttävät.

6.3.4 Automaatio

Automaatiojärjestelmien rakentamisessa huomioidaan olosuhteiden ohjaus.

Kiinteistön automaatiojärjestelmällä toteutetaan laitteiden ja järjestelmien tarpeenmukainen etäseuranta ja -ohjaukset, hälytystoiminnot siirtoineen, sekä energian ja veden käytön seuranta ja tietojen taltiointi myöhempää tarkastelua varten, 'pilvitoimintona' verkkoyhteyttä käyttäen. Kiinteistöautomaatiojärjestelmä tukee avoimia rajapintoja, kuten Modbus RTU ja TCP/IP ja BACnet. Järjestelmän tulee olla laajennettavissa ja vapaasti päivitettävissä järjestelmätoimittajasta riippumatta.

6.3.5. Huoltokirja

Vantaan kaupungin huoltokirjaohjeiden mukainen huoltokirja-aineisto toimitetaan projektin huoltokirjakoordinaattorille, joka asettaa aineiston Vantaan kaupungin käytössä olevaan huoltokirjaohjelmaan.

Kiinteistönhuoltohenkilökunta perehdytetään laitteiden käyttöön ja huolto-ohjelmaan urakoitsijoiden järjestämän käyttökoulutuksen yhteydessä. Myös henkilökunnalle järjestetään käyttökoulutus tarpeen mukaisessa laajuudessa.

6.4 SÄHKÖTEKNISET TAVOITTEET

Yleistä

Muutosalueen toiminnalliset muutokset edellyttävät käytännössä koko sähkötekniikan uusimista. Nykyinen kauppakeskuksesta asennettu nousujohto, tietoliikennejohto ja mahdollisesti LVIA-tekkinen kaapelointi sekä muutosalueen kautta asennetut kaapelit muille käyttäjille säilytetään soveltuvien osien.

Sähkötekniisten laitteiden valinta- ja hankintaperusteissa tulee tavoitella energiatehokkuutta, kestävyyttä, helppokäyttöisyyttä ja laadukkuutta. Laittevalinnoissa tulee pyrkiä valitsemaan yleisesti saatavilla olevia laitteita ja käyttämään tunnettuja laitetuotteita.

Suunnittelun tulee olla laadukasta ja pohjautua tilaajan ja käyttäjien kanssa neuvoteltuihin ratkaisuihin, laskelmiin ja kokemukseen. Suunnittelijan on voitava perustella suunnitteluratkaisut yllä mainittujen kriteerien perusteella.

6.4.1 Sähkötekniiset liittymät

Kirjaston tilat liitetään sähkölaitoksen pienjännitejakeluverkkoon ja teleoperaattorin tietoliikenneverkkoon nykyisen rakennuksen liittymän kautta. Kiinteistöautomaatio liitetään kauppakeskuksen huoltoyhtiön kaukovalvontajärjestelmään. Videovalvonta liitetään Vantaan kaupungin videovalvontaverkkoon ja murtosuojausjärjestelmä rikosilmoitinverkkoon.

6.4.2 Sähkönjakelu, keskukset ja mittaukset

Sähkölaitteet rakennetaan voimassa olevien standardien mukaisesti.

Nykyisen ryhmäkeskuksen soveltuvuus kirjastokäyttöön tarkistetaan viimeistään suunnitteluvaiheessa. Lähtökohtaisesti nykyinen sähkökeskus uusitaan.

Nykyinen muutosaluetta palveleva sähkön mittaus hyödynnetään.

6.4.3 Johtotiet

Kirjaston tiloihin asennetaan tehdasvalmisteisia metallirakenteisia kaapelihyllyjä, johtokanavia ja valaisinripustuskiskoja. Johtoteiden suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota ääni- ja paloteknisiin eristykseen. Näkyvillä osuuksilla johtotiet ovat valkoiseksi maalattua mallia.

Nykyiset johtotiet hyödynnetään soveltuvien osien.

6.4.4 Johdot ja niiden varusteet

Kirjaston tiloihin asennetaan kaapeleita ja johtoja, jotka palvelevat mm. seuraavia käyttötarkoituksia:

- Maadoituksia
- Voimavirtalaitteita esim. keittiökojeita
- Valaistusta ja pistorasioita
- AV- ja esitystekniikkaa
- Tele- ja turvajärjestelmiä
- LVIA-laitteita

Läpiviennit tulee tiivistää hyvin ja kylmien sekä lämpimien tilojen välisiä läpivientejä tulee välttää.

Uppoasennusmallisten sähkökalusteiden sijoittelua huoneiden ulkoseinille tulee välttää.

6.4.5 Valaistusjärjestelmät

Tilojen valaistutasojen mitoituksissa tulee pääsääntöisesti noudattaa standardin SFS-EN 12464-1:2021 suosituksia.

Kirjaston tilojen alueelle asennetaan energiatehokkaat valaisimet ja niille moderni valaistusohjausjärjestelmä kuten Dali. Valaisimiksi valitaan pääsääntöisesti himmentimellä varustetut valaisimet. Varastoissa ja wc-tiloissa valaistusta voidaan ohjata ns. perinteisillä ovenpieleen sijoitettavilla kytkimillä tai läsnäoloantureilla.

Valaistus toteutetaan pääsääntöisesti tasaisella yleisvalaistuksella, jota ohjataan muuntojoustavasti. Lisäksi paikallis-/tunnelmavalaitusta varten asennetaan ohjattavia kosketinkiskoja eri toiminta-alueille.

Monitoimitiloihin ja hengailualueelle asennetaan kattorakenteisiin kiinnitettävät valaisinansasputket, joihin esitystekniikan valaisimet kiinnitetään.

6.4.6 Yleiskaapelointi- ja mobiilijärjestelmät

Kirjaston tilat varustetaan Cat 6a mukaisella U/FTP yleiskaapelointijärjestelmällä. Järjestelmä palvelee tietoliikennettä, Info-TV-järjestelmää, ovenpielinäyttöjä videovalvontaa sekä AV/Estek-järjestelmiä.

Yleiskaapelointitelineet asennetaan rakennusaineiseen lukittavaan teletilaan.

Kirjaston tilat varustetaan langattoman lähiverkon verkon (wlan) tukiasemilla. Kuuluvuusalue kattaa tilat kokonaisuutenaan. Sisäverkon kuuluvuus tulee mitata ennen muutostöiden valmistumista ja tarvittaessa täydentää wlan-lisätukiasemilla.

Puhelimien (gsm) ja nettiyhteyksien (2G, 4G ja 5G) kuuluvuus rakennuksen sisällä tulee varmistaa. Keinoja kuuluvuuden varmistamiseksi mm. on käyttämällä soveltuvia rakennusmateriaaleja ja/tai teknisiä ratkaisuja. Mobiiliverkkojen kuuluvuus varmistetaan yleisimpien operaattoriverkkojen kuuluvuusmittauksilla ja tarvittaessa sisäverkkoa täydennetään tukiasemilla.

6.4.7 Yhteisantennijärjestelmä

Rakennukseen ei asenneta erillistä yhteisantennijärjestelmää. Televisioyhteydet ovat toteutettavissa tarvittaessa tietoliikenneverkon kautta.

6.4.8 VIRVE-verkko

Kauppakeskuksen viranomaisverkkoa (jos kauppakeskukseen kyseinen verkko on rakennettu) laajennetaan muutosalueelle, mikäli kuuluvuus ei ole riittävä.

6.4.9 Info-TV-järjestelmä

Kirjaston tilat varustetaan info-tv-järjestelmällä osana yleiskaapelointijärjestelmää. Näytöt asennetaan auloihin ja kirjaston tiloihin (tarkistettava paikat suunnitteluvaiheessa).

6.4.10 Äänentoisto-, AV- ja kuulutusjärjestelmät

Kirjaston tilat varustetaan äänentoisto- ja kuulutusjärjestelmällä, joka liitetään kauppakeskuksen äänentoisto- ja kuulutusjärjestelmään. Järjestelmä palvelee ensisijaisesti hätäkuulutuksia.

Kirjaston tiloihin asennetaan äänentoisto ja kuulutusjärjestelmä, jolla voidaan paikallisesti antaa kuulutuksia ja toistaa esim. musiikkia. Suunnitteluvaiheessa tarkistetaan, voidaanko paikallisäänentoistossa hyödyntää yleiskuulutusjärjestelmän kaiuttimia.

Monitoimitiloihin ja hengailualueelle asennetaan liityntäpisteet esitystekniikalle (videoprojektori ja/tai näyttö, kaiuttimet, valoansas valonheittimineen, vahvistin, valo/äänipöytä, yms.). Sijoituspaikat ja laitteet tarkistetaan suunnitteluvaiheessa.

Monitoimitilat ja hengailutila varustetaan kuulorajoitteisia palvelevalla induktiosilmukajohdotuksella ja vahvistimella. Induktiosilmukka asennetaan

lattiaan. Vaikutusalue merkitään opastekartalla. Vaatimus perustuu Valtioneuvoston asetukseen rakennuksen esteettömyydestä (myöhemmin esteettömyysasetus). Kts. 12 §.

6.4.11 Keskuskellojärjestelmä

Kirjaston tilat varustetaan väyläpohjaisella keskuskellojärjestelmällä. Kelloja asennetaan mm. kirjasto-, kokous-, käytävä- ja työtiloihin, kirjastoautohalliin.

6.4.12 LE-WC-hälytysjärjestelmä

LE-WC-tilat varustetaan tilakohtaisella hälytysjärjestelmällä. Rinnakkaishälytykset johdotetaan henkilökunnalle.

6.4.13 Henkilökunnan kutsujärjestelmä

Kirjaston tiloihin asennetaan henkilökunnan kutsujärjestelmä, jolla asiakkaat voivat ottaa yhteyttä henkilökuntaan. Kutsulaitteille asennetaan sähköliitäntä. Kutsut siirretään henkilökunnan mobiililaitteisiin.

6.5.14 Tilanvarausjärjestelmä

Monitoimisalit ja perhehuone varustetaan valmiudella nettipohjaiseen tilanvarausjärjestelmään (Timmi tai vastaava) liittämiseksi. Asiakkaat kulkevat tiloihin kulunhallintajärjestelmän pin-koodilukijoiden avulla.

Tilojen sisäänkäyntien viereen asennetaan kaapelointi ja rasiointi ovenpielinäytöille.

6.4.15 Murtosuojausjärjestelmä

Kirjaston tilat varustetaan paikallisella murtosuojausjärjestelmällä. Järjestelmä toteutetaan kuorisuojauksena. Järjestelmä kytketään osaksi sähköistä kulunvalvontajärjestelmää.

Vantaan käyttämä järjestelmä on Hedegren HHL.

6.4.16 Videovalvontajärjestelmä

Kirjaston tilat varustetaan paikallisella tallentavalla IP-pohjaisella videovalvontajärjestelmällä. Kameroita asennetaan valvomaan julkisia tiloja ja käytäviä.

6.4.17 Kulunhallintajärjestelmä ja sähkölukitus

Kirjaston tilat varustetaan sähköisellä kulunhallintajärjestelmällä (iLOQ S5). Kulunhallintajärjestelmä rakennetaan pääkulkureiteille, monitoimitiloihin ja perhehuoneeseen.

Sähkölukittavat ovet varustetaan lisäksi lukkopesillä, jotka mahdollistavat kulkemisen ovista poikkeustilanteissa (laitehäiriöt, sähkökatkot, hätälukitustilanteet).

Kirjaston pääkulkureittien sähkölukittavat ovet kytketään hätälukituspainikkeen tai -painikkeiden ohjattavaksi. Henkilökunta voi tarvittaessa sulkea ja avata etänä kirjastoon johtavat ovet. Painikkeet ovat sienimallisia punaisia painikkeita.

Kulunhallintajärjestelmän tarkoitus on parantaa henkilökunnan turvallisuutta sekä palvella iltakäyttöä.

6.4.18 Merkki- ja turvavalaistusjärjestelmä

Kirjaston tilat varustetaan merkki- ja turvavalaistusjärjestelmällä, joka liitetään kauppakeskuksen järjestelmään.

6.4.19 Paloilmoitinjärjestelmä

Kirjaston tilat varustetaan paloilmoitinjärjestelmällä, joka liitetään kauppakeskuksen järjestelmään. Hätäkeskusyhteys toteutetaan kiinteistön paloilmoitinjärjestelmän kautta.

6.4.20 Sprinkleri- ja savunpoistojärjestelmä

Kirjaston tilat varustetaan sprinkleri- ja/tai savunpoistojärjestelmällä, jotka liitetään kauppakeskuksen järjestelmään.

6.4.21 Koneet, laitteet ja erityisjärjestelmät

Keittiölaitteille, pesukoneille, kirjojen palautuslaitteille, työpisteille, asiakkaiden mobiililaitteiden latauksille, sähköisille pimennysverhoille, valkokankaille, kävijälaskureille, yms. asennetaan sähkö- ja/tai tietoliikenneliitännät.

Sähkö- ja tietoliikennepistorasiat asennetaan kiinteisiin seiniin, pilareihin ja alakattoihin. Alueilla, missä seinäpintoja tai pilareita ei asennuksissa voi hyödyntää, jakelu toteutetaan pistorasiapylväillä. Muuntojoustavuuden kannalta alakattoihin asennetaan sähkö- ja tietoliikennepistorasioita noin 3–5 m välein.

7 TONTTI JA RAKENNUSPAIKKA

7.1 Rakennuspaikan sijainti ja hallinta

Vuokrattavatila sijaitsee vuoden 2008 valmistuneessa Jumbon Flamingon osassa. Tilan numero on B212 ja se sijaitsee toisessa kerroksessa. Optiona on tarjottu ulkokattoterassi kolmannessa kerroksessa. Kattoterassiin päästään kirjastotilassa olevan sisäportaista. Tila on käyttötarkoituksena *0311 Kauppakeskukset ja liike- ja tavaramatalo* johon on sallittu 10% julkisia palveluja kuten kirjastoa. Rakennuksen numero 1019440325.

Kiinteistöä hallitsee Vantaan Valo Ky, Y-tunnus 2984749-1, Firdonkatu 2 T 173, 00520 Helsinki.

Rakennuksessa on väestönsuoja.

7.2 Rakennuspaikan ominaisuudet

Asemakaavamääräykset, rasitteet,

Paikka on asemakaavassa sallittu kirjaston toiminnoille.

Tontin rakennettavuus, maaperätiedot, kunnallistekniikka

Tontti on turvallinen ja terveellinen.

Tontin kuivatus ja hulevesien käsittely

Tontti on turvallinen ja terveellinen.

Liikenne-, melu- ja pienhiukkaset

Rakennus sijoittuu lentomelualueelle 3 (55–55 dB). Tilat sijoittuvat Tasetien puolella, jossa tieliikennemelu on päivällä 65–70 dB (voimakas). Tiemelukartta on liitteenä numero 6.

Rakennus sijoittuu myös merkittävän pienhiukkasten alueelle. Liitteenä (liite 7) on viimevuoden pienhiukkasten kartta, alue on keltaisella. (Lähde: HSY).

On estettävä pienhiukkasten pääsyä sisätiloihin. Katso suositeltavat toimenpiteet, kohdasta 5.5 Sisäilmataavoitteet ja kohdasta 6.3 LVIA-tekniset tavoitteet.

Melu- ja ilmanlaatu vaikuttavat asiakkaisiin, jotka kävelevät tai pyöräilevät Jumboon. THL ja HSY:n tiedon mukaan ei suositella herkille ihmisille pitkää oleskelua vastaavaan pölyisessä ja meluisassa ympäristössä.

Herkät ihmiset ovat (THL mukaan):

- sepelvaltimotautia sairastavat
- sydämen vajaatoiminnasta kärsivät
- astmaatikot
- keuhkohtaumatautia sairastavat
- lapset

Radonselvitystä

Tila on radonin näkökulmasta turvallinen. Tehdään selvitys tarvittaessa.

7.3 Rakennuspaikan toiminnalliset vaatimukset

Asiakkaiden palvelut sijoitetaan lähelle julkisen liikenteen solmukohtaa ja autopysäköintiä.

- Esteetön kulkureitti ja sisääntulot
- Turvallinen alue lapsille ja vanhuksille, jotka saapuvat autolla
- Lähellä muita palveluja kuten kahvila ja lounasravintola
- Pysäköintihalli noin 800 autolle lähellä kirjastoa
- Bussien ja tulevan ratikan pysäkkejä

Kävely- ja kevytliikenteiden haasteet:

Tavoitteena on turvallinen saavutettavuus alakoululaisille (ilman huoltajia liikkuville), ikäihmisille ja muille hitaasti liikkuville ihmisille. Jumbon ympärillä vilkasliikenteiden katujen ylitys on haastava.

Toimitilan sijainnin johdosta työntekijät liikkuvat pääosin julkisilla liikennevälineillä.

Kirjaston lähellä, hotellin sisäänkäynnin vieressä on uusi polkupyöräpaikka ja esteetön pääsy.

Ulkoalueiden ja pysäköintihallin valaistukseen ja kameroihin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Valaisimien tulee olla ilkivaltaa kestävää rakennetta.

8 HANKKEEN LAAJUUS

Tila on 1408 htm², sen hyötymäärä on 1327,5 htm² ja huoneala on 1376,5 htm².

9 VÄISTÖTILATARVE

Ei ole väistötilatarvetta

10 KUSTANNUKSET

10.1 Vuokrauskustannukset

Tarveselvityksen Jumbon kirjaston liiketilan vuokra on arvioitu noin 35 € / htm² / kk + voimassa oleva arvolisävero. Hinta sisältää liiketilan pääomavuokran, ylläpitovuokran, markkinointimaksun ja investointi vuokra-arvion. Vuokralaisen osuus investointivuokrasta on arviolta yhteensä 4 056 391,4 € (+ alv).

Tarveselvityksessä esitetty vuokra-arvio perustuu alustavaan vuokratarjoukseen. Pääomavuokra on n. 11,25 € / htm² / kk (+ alv), ylläpitovuokra on n. 7,30 € / htm² / kk (+ alv.), markkinointimaksu on n. 0,41 € / htm² / kk (+ alv) ja investointivuokra-arvio on n. 15,57 € / htm² / kk (+alv.), jolloin kokonaisvuokra-arvio on n. 35 €/htm²/kk (+ alv), 48626 €/kk (+ alv.) ja 583517 €/v (+ alv).

Vuokra-aika on 15 vuotta alkaen 1.4.2026 ja päättyen 31.3.2041. Pääomavuokran, ylläpitovuokran ja markkinointimaksun maksaminen alkaa 1.4.2026.

Investointivuokran maksaminen alkaa 1.8.2025, mikä on poikkeuksellinen maksutapa. Aikataulu on alustava ja voi vielä muuttua riippuen mm. rakennusluvan saamisesta ja vuokralaisen päätöksenteosta.

Vuokrasopimus hyväksytään erillisellä päätösesityksellä Kaupunkitilalautakunnassa 4.6.2025.

Tämä tarveselvitys ei sisällä Point kansainvälisen kouluun tilamuutosten kustannuksia.

10.2 Käyttökustannusennuste

Toimintakustannukset käyttäjätoimialalle (alv 0 %): 989 833 eur / vuosi.

Ylläpitokustannukset (alv 0 %): 898 974 eur / vuosi.

10.3 Ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen kustannusennuste

Tilaan tulee uudet kalusteet ja laitteet, joiden määrä ja kustannukset täsmentyvät tilamuutossuunnitteluvaiheessa. Pointin kalusteet ja laitteet osittain uusiokäytetään Jumboon.

11 RAHOITUS, TOTEUTUS JA AIKATAULU

11.1 Rahoitus

Investointiohjelmassa ei ole varattu varoja tähän hankkeeseen, vaan vuokra- ja käyttökustannukset kuuluvat kaupungin taloussuunnitelman käyttötalousmäärärahoihin.

11.2 Toteutus

Toteutustapa selviää myöhemmässä vaiheessa ja on vuokranantajan vastuulla.

11.3 Aikataulu

Tarveselvitys 1–4/2025

Lautakuntien käsittely 5/2025 (Kaupunginhallitus 2.6.2025)

Yleissuunnittelu 4–5/2025 (vuokranantajan riskillä)

Rakennuslupavaihe (4 kk) 6/2025–10/2025

Toteutussuunnittelu ja urakkakysely 6–8/2025

Rakentaminen: Tilamuutokset ja saneeraukset (8 kk)

Käyttäjän kalustaminen ja varustaminen 3–4/2026

Käytönotto 5/2026

12 TYÖTURVALLISUUSASIAT

Tarveselvitysvaiheen turvallisuuskoordinaattorina toimii rakenneinsinööri Jukka Tuhkanen. Työturvallisuustehtävien tarkistuslista on käyty läpi. Hankkeesta on laadittu Havat-riskikartta.

Suunnittelu- ja rakentamisvaiheessa toteuttaja ja rakennuttaja huolehtivat kohteen työturvallisuustehtävistä. Suunnitteluvaiheessa täytetään Vantaan kaupungin turvallisuusohjeiden mukaisesti tarvittavat asiakirjat.

13 RISKIT

13.1 Aikatauluriskit

Tarveselvityksen tai vuokrasopimuksen hyväksyminen viivästyy. Hanke siirtyy uudelleen käsittelyyn.

Rakentamisluvan käsittely viivästyy.

13.2 Rakentaminen

Hankkeesta on laadittu HAVAT-riskikartta.
Urakkakyselyn ja työmaan aikataulu viivästyy.

13.3 Kaavamuutoksen aikatauluriski

Ei kaavamuutosriskiä.

13.4 Terveellisyys- ja turvallisuusriskit

Katso kohdat 7.2 ja 7.3 Liikenne-, melu- ja pienhiukkasten riskit.

14 TARVESELVITYKSEN TYÖRYHMÄ

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala:

- Annukka Larkio, kulttuurijohtaja
- Harri Raita, koordinaattori yhteiset palvelut
- Rauha Maarno, kirjastopalvelujen päällikkö
- Heli Ronkainen, palvelupäällikkö, kirjastopalvelut
- Lauri Majuri, kehittämispäällikkö, yhteiset palvelut
- Anna Ruotsala, työsuojeluvaltuutettu
- Saija Männistö, talouspäällikkö, yhteiset palvelut

Kaupunkiympäristön toimiala / Kiinteistöt ja tilat palvelualue /Toimitilajohtaminen:

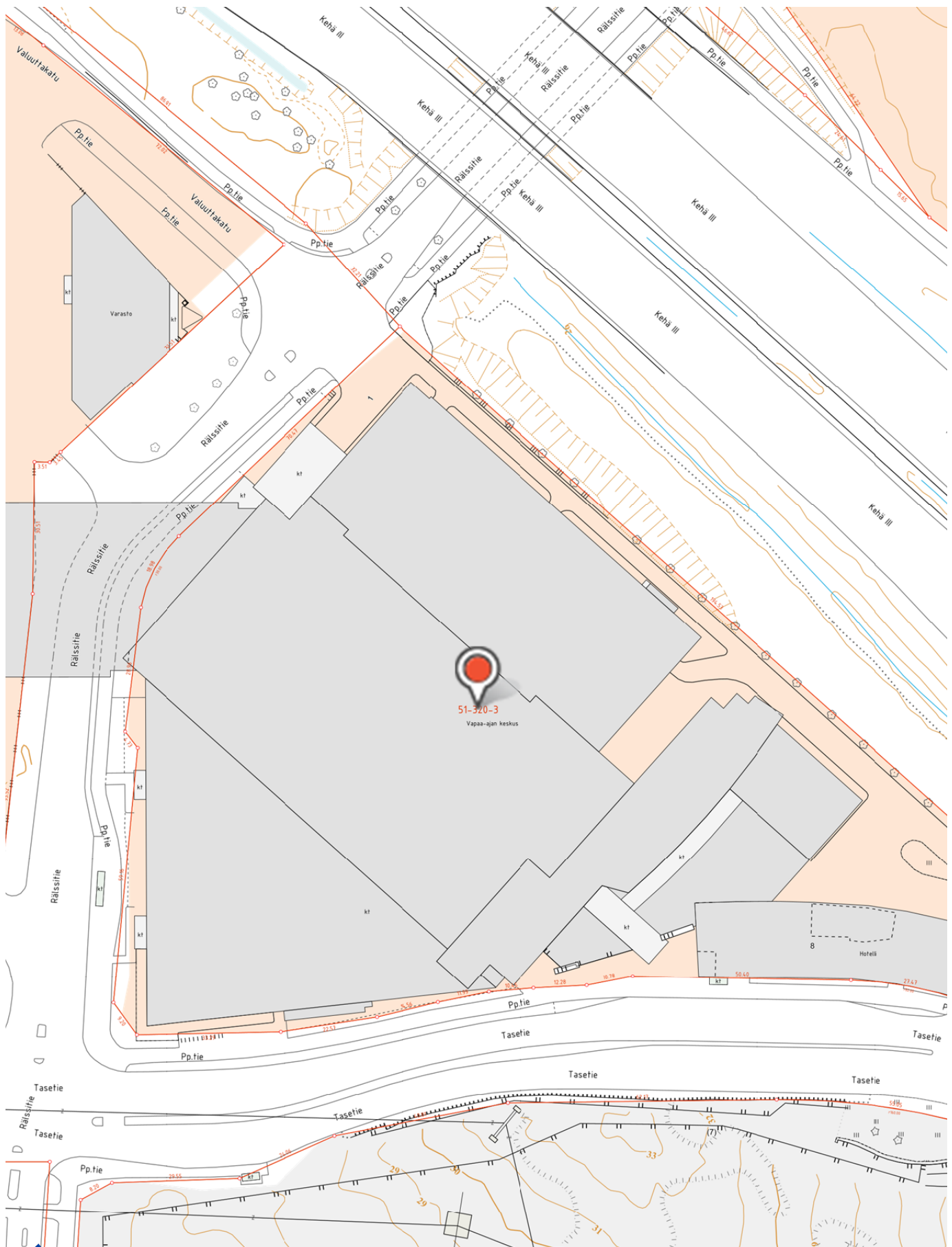
- Josée Courtemanche, rakennuttaja-arkkitehti, hankkeenvetäjä
- Jukka Tuhkanen, rakenneinsinööri
- Yrjö Jaakkola, sähköinsinööri
- John Petäistö, LVI-insinööri
- Piia Markkanen, sisäilmanasiantuntija
- Anne Valkeapää, puhtauspalveluasiantuntija
- Sirpa Eskelinen, energia-asiantuntija

Kiinteistöhallinta ja asuminen:

- Jussi Juntunen, alueisännöitsijä
- Patrik Virtanen, vuokrausasiantuntija
- Tiina Louhikoski, toimitilapäällikkö

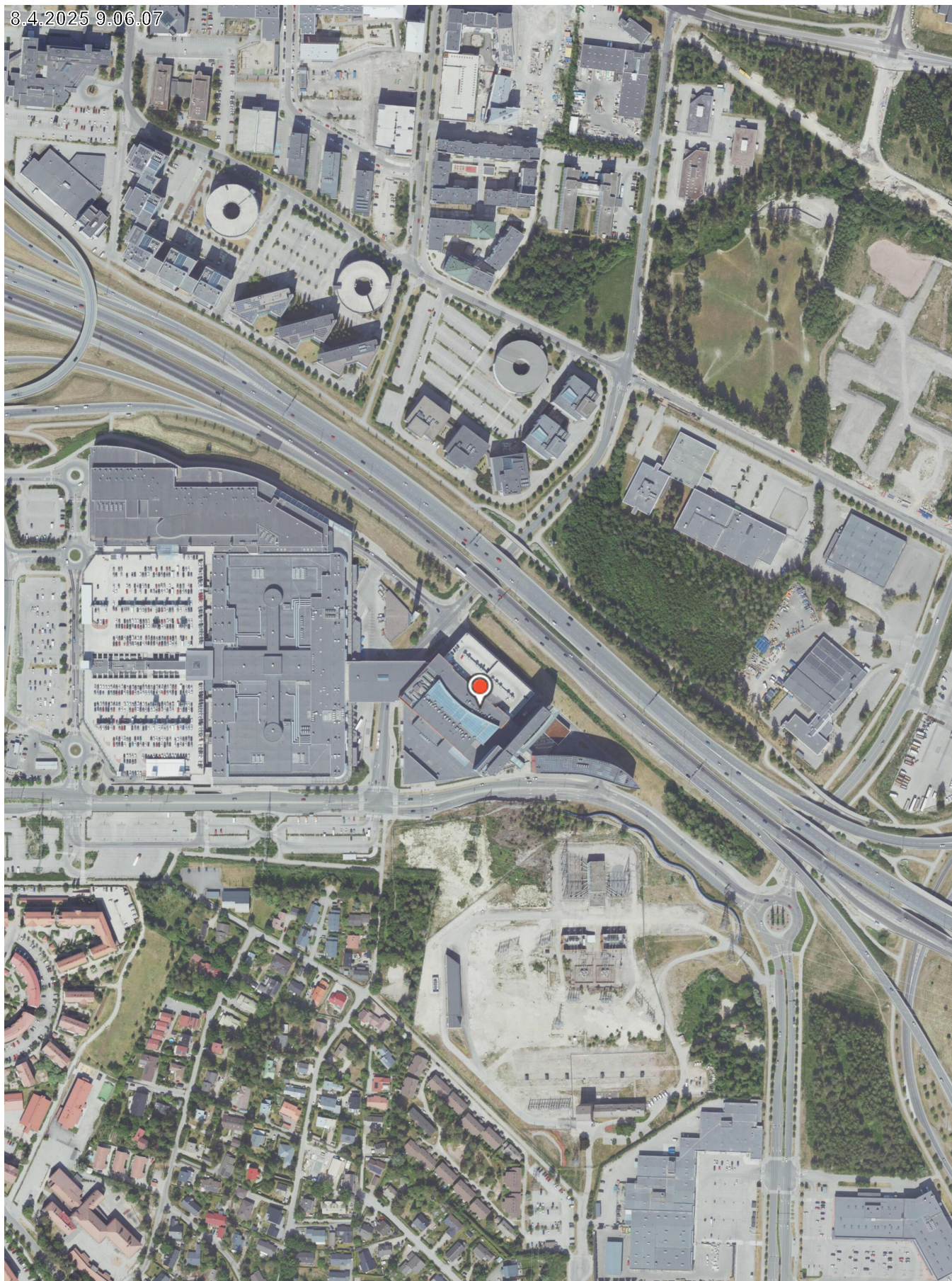

LIITE 1 sijaintikartta

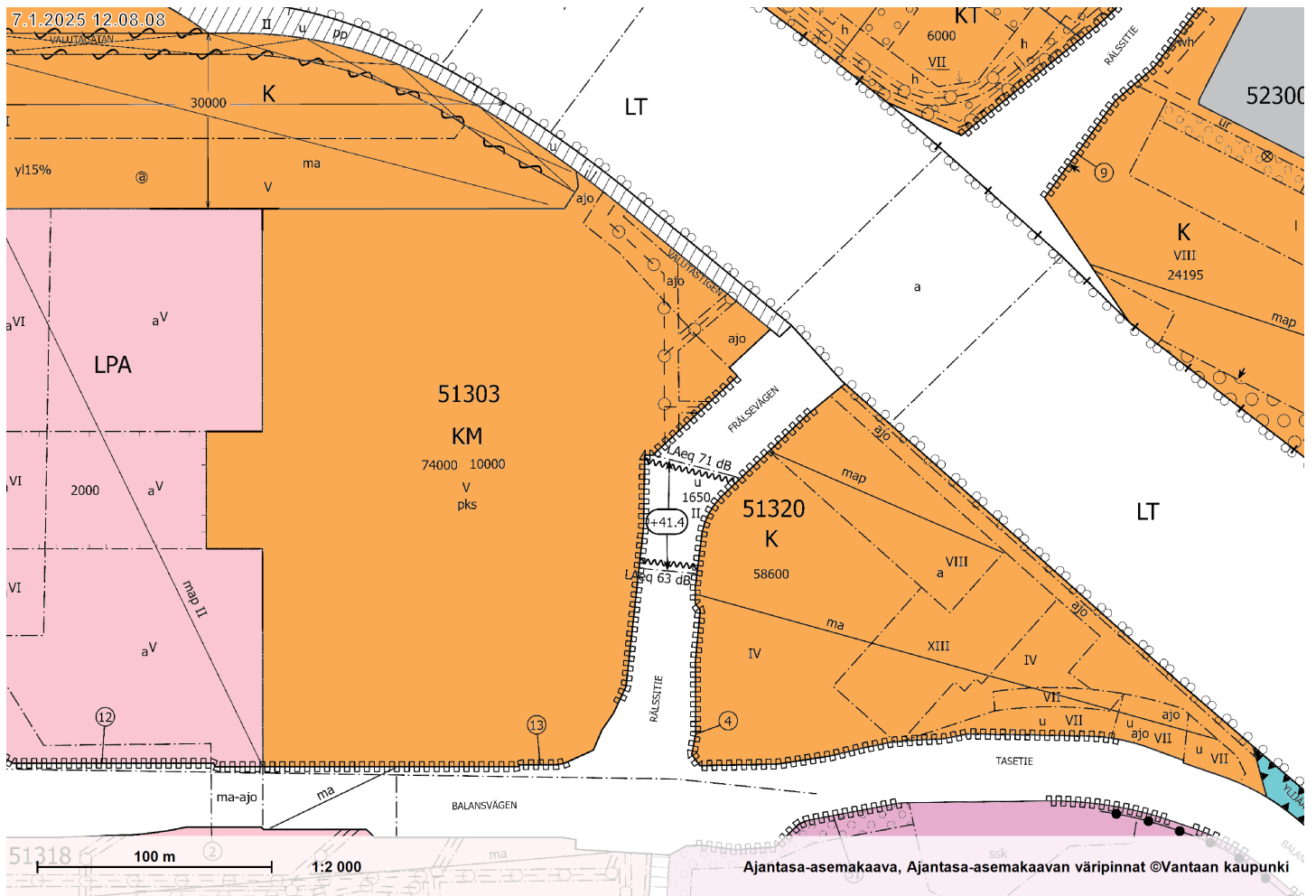

Jumbon kirjasto
Tarveselvityksen liitteet
10.4.2025

8.4.2025 9.06.07

LIITE 3a asemakaavaote

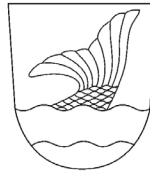

002464

5.9.2023

Vantaan kaupunki

Vantaan ratikka: Pakkala

Vanda stad

Vandaspåran: Backas

KV 9.10.2023

Asemakaavan muutos

Kaupunginosa 51, PAKKALA

Korttelit 51200, 51205, 51206 ja 51318 sekä osat kortteleista 51303, 51314 ja 51320 sekä katu- ja liikennealueet.

Kaupunginosa 52, VEROMIES

Tonttijaon muutos

Korttelit 51200, 51205, 51206 ja 51318 sekä osat kortteleista 51303, 52128, 52300, 51314 ja 51320.

1:2000

Ändring av detaljplanen

Stadsdel 51, BACKAS

Kvarteren 51200, 51205, 51206 och 51318 samt delar av kvarteren 51303, 51314 och 51320 samt gatu- och trafikområden.

Stadsdel 52, SKATTMANS

Ändring av tomtindelningen

Kvarteren 51200, 51205, 51206 och 51318 samt delar av kvarteren 51303, 52128, 52300, 51314 och 51320.

1:2000

K

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

Liike- ja toimistorakennusten korttelialue.

Rakennusten suunnittelussa on huolehdittava siitä, että ympäristön ilman epäpuhtauksien siirtyminen sisätiloihin on estetty. Rakennusten raittiin ilman otto tulisi sijoittaa mahdollisimman etäälle vilkkaista liikenneväylistä.

Korttelia 51320 koskevat määräykset:

RAKENTAMINEN JA KAUPUNKIKUVA

Alueelle saa sijoittaa hotellin.

Alueelle ei saa sijoittaa päivittäistavaramyymälää eikä paljon tilaa vaativaa erikoistavaran kauppaa, kuten auto-, rauta-, huonekalu-, puutarha- ja maatalouskauppaa.

Myymälätiloja oheistiloineen saa rakentaa enintään 20 % käytetystä kerrosalasta, kuitenkin enintään 8 000 kerrosneliömetriä.

Myymälätilojen tarvitsemia aula- ja poistumistiloja saa rakentaa ilman, että niitä lasketaan myymälätilojen rakennusoikeuteen, kuitenkin enintään 1150 kerrosneliömetriä.

Korttelin kerrosalasta saadaan käyttää enintään 30 % urheilutiloja varten ja 10 % julkisia palveluja varten.

Alueelle saa rakentaa kaksi kellarikerrosta. Kellarikerroksiin saa sijoittaa varastoja ja niihin johtavia kulkuteitä rakennusoikeuden lisäksi.

Kellarikerroksiin saa sijoittaa pääkäyttötarkoituksen mukaista tilaa enintään 2500 kerrosneliömetriä.

Katolle saa rakentaa kerrosluvun ja rakennusoikeuden lisäksi teknisiä tiloja, jotka tulee niihin liittyvine laitteineen huolitella rakennuksen arkkitehtuuriin soveltuviksi.

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Kvartersområde för affärs- och kontorsbyggnader.

Vid planering av byggnader måste försiktighet iaktas för att förhindra överföring av föroreningar från omgivande luft inomhus. Friskluftsintag i byggnader bör placeras så långt bort som möjligt från trafikerade trafikleder.

Bestämmelser som gäller i kvarter 51320:

BYGGANDE OCH STADSBILD

På området får placeras ett hotell.

Till området får man inte förlägga en dagligvaruhandel eller en affär för specialvaror som kräver mycket utrymme, som t.ex. en bil-, järn-, möbel-, trädgårds- eller lantbruksaffär.

Butikslokaler med anknytande utrymmen får byggas på högst 20% av den använda våningsytan, dock högst 8000 kvadratmeter våningsyta.

Entréhall och utgångar som behövs för butikslokalerna får byggas utan att de räknas till butikslokalernas byggnadsrätt, dock högst 1150 kvadratmeter våningsyta.

Högst 30 % av kvarterets våningsyta får användas för idrottslokaliteter och 10 % för offentlig service.

I området får två källarvåningar byggas. I källarvåningen får utöver byggrätten placeras förråd samt passager som leder till dem.

Till källarvåningarna får man förlägga utrymmen avsedda för huvudanvändningsändamålet på högst 2500 kvadratmeter våningsyta.

På taket får utöver våningsläl och byggrällen byggas tekniska utrymmen, vilka tillsammans med de anordningar som hänför sig till dessa, skall anpassas till byggnadens arkitektur.

Jumbon kirjasto - Tarveselvitys
Alustava tilaohjelmataulukko

26.3.2025

Alue				
	huone nro	Nimi	pinta-ala (hum)	pinta-ala (hym)
	B212.01	Kirjastosali	850,0	850,0
	B212.02	Monitoimitila 1	93,5	93,5
	B212.03	LE-WC	6,5	6,5
	B212.04	Vauvanhoito / LE-WC	7,5	7,5
	B212.05	Käytävä	11,0	0,0
	B212.06	Tuolivarasto 1	14,0	14,0
	B212.07	Perhehuone / ruokailutila	53,0	53,0
	B212.08	Toimistotila	60,5	60,5
	B212.09	Toimistohuone	9,5	9,5
	B212.10	Vetäytymistila 1	6,0	6,0
	B212.11	Vetäytymistila 2	6,0	6,0
	B212.12	Henkilökunnan taukotila	26,5	26,5
	B212.13	Siivoustila	10,0	10,0
	B212.14	Henkilökunnan WC 1	3,5	3,5
	B212.15	Henkilökunnan WC 2	3,5	3,5
	B212.16	Huoltokäytävä	33,5	0,0
	B212.17	Tuolivarasto 2	12,5	12,5
	B212.18	Kirjavarasto	20,5	20,5
	B212.19	Sähkö ja TELE-tila	4,5	0,0
	B212.20	Monitoimitila 2	80,5	80,5
	B212.21	Palautusautomaattihuone	64,0	64,0
Yhteensä			1376,5	1327,5

A

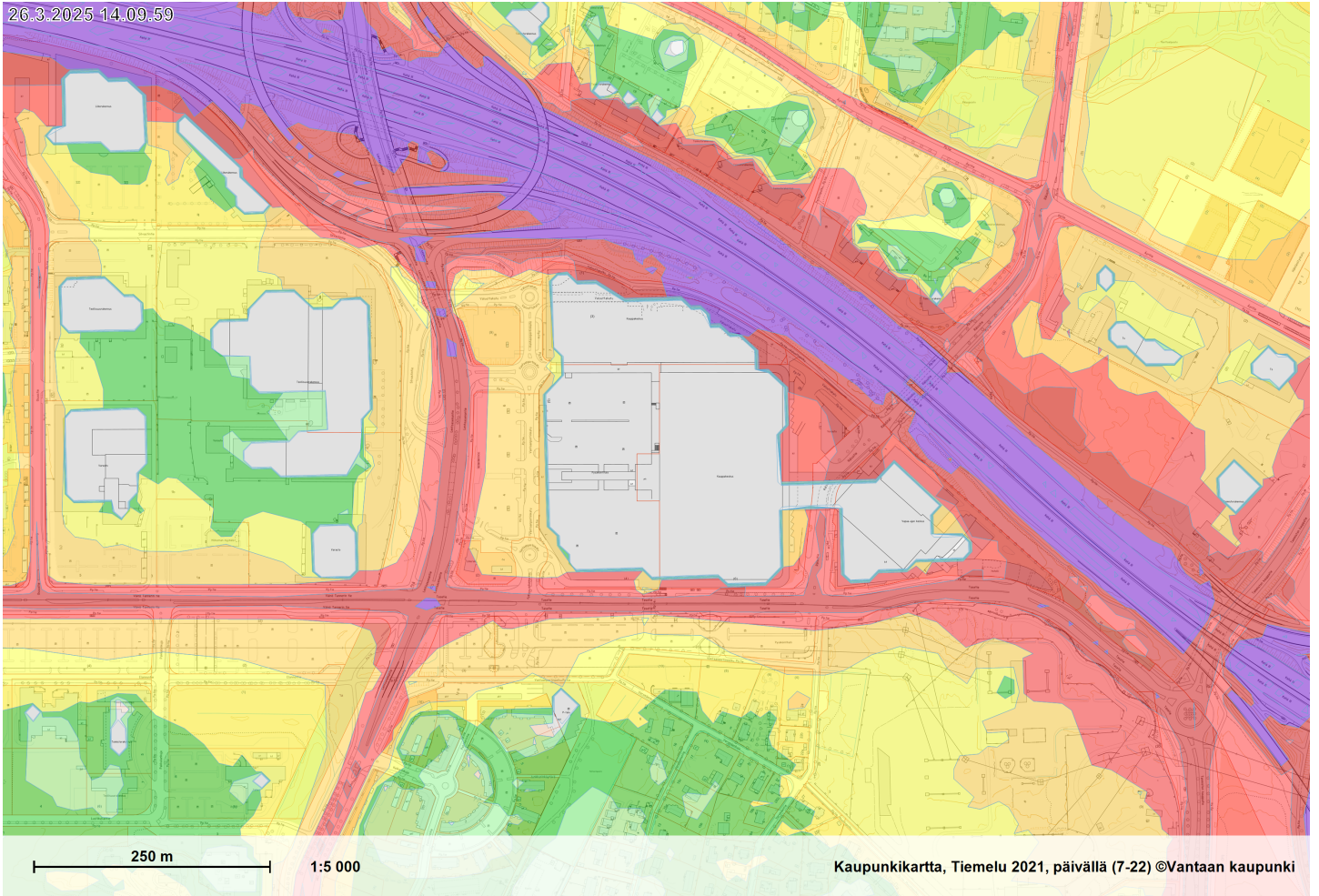
LUONNOS 28.2.2025

LIITE 6

tiemelukartta (päivällä 7-22)

26.3.2025 14.09.59

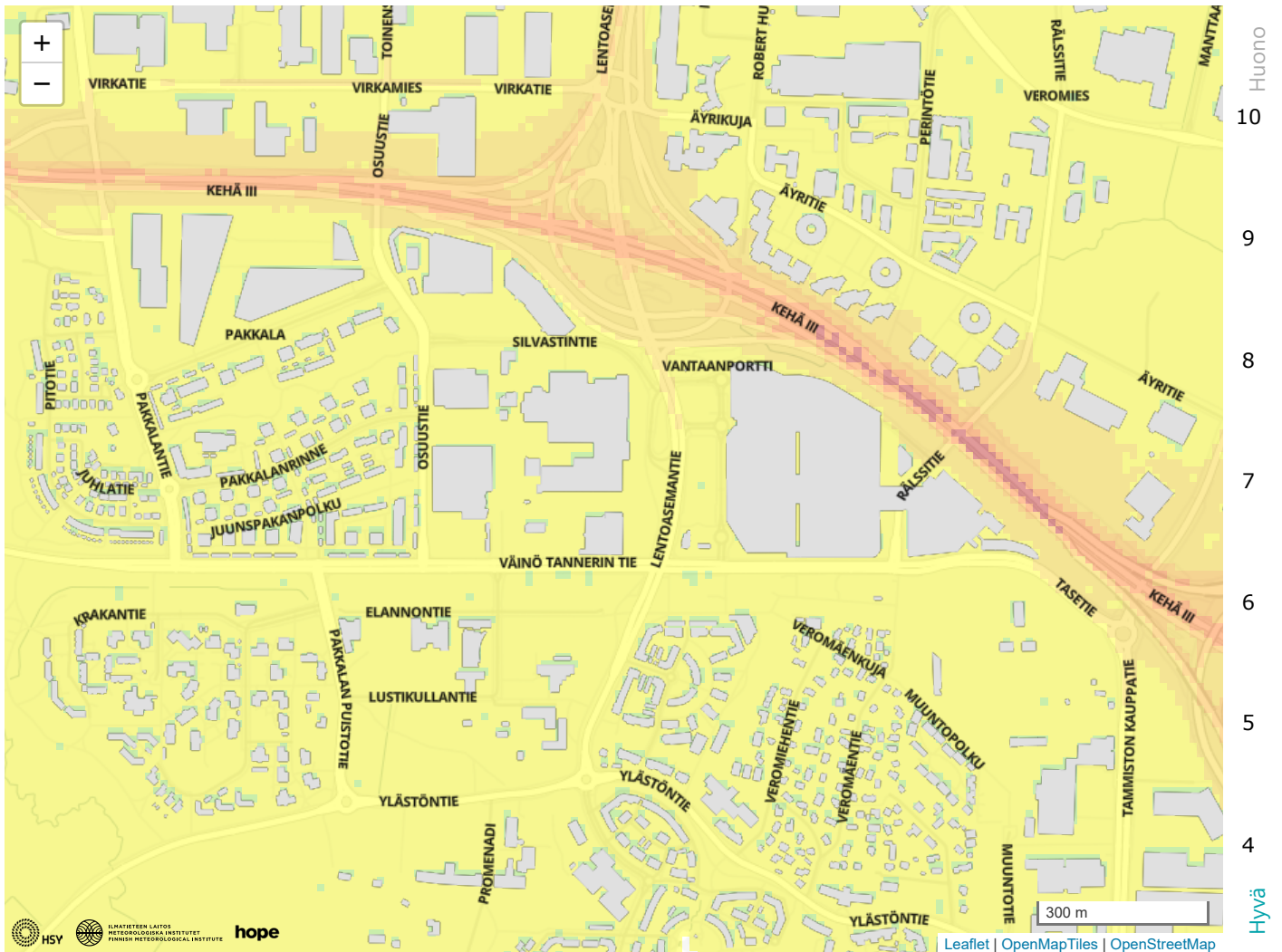

Jumbon kirjasto
Tarveselvityksen liitteet
10.4.2025

LIITE 7

ilmanlaadun vuosikartta 2024

Pienhiukkaset PM2.5 ▼ 2024 ▼ Koko vuosi ▼ Tietoa ▼

Jumbon kirjasto
Tarveselvityksen liitteet
10.4.2025

21 §

Havukosken nuorten toimintakeskuksen tarveselvityksen hyväksyminen

VD/4182/10.03.02.01/2025

PT/AK/PW/MT

Segregaation ehkäisyn toimintaohjelman pohjalta on syntynyt ehdotus nuorten toimintakeskuksen perustamisesta Vantaalle. Nuorten toimintakeskus on saanut inspiraationsa kansainvälisestä Game-konseptista, jonka toiminta perustuu erilaisten nuorten kanssa yhdessä suunniteltujen kiinnostavien liikunnan ja kulttuurin harrastustilojen tarjoamiseen ilman aikasidonnaisuutta tai sitoumusta. Toimintakeskuksen on suunniteltu sijoittuvan Havukosken kaupunginosaan Koivukylän suuralueella.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta päätti 5.5.2025 § 8 esittää kaupunkitilalautakunnalle ja kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi Havukosken toimintakeskuksen tarveselvityksen. Tarveselvitys on laadittu segregaation ehkäisyn toimintaohjelman pohjalta yhteistyössä kaupunkikulttuurin ja kaupunkiympäristön toimialojen, VTK Kiinteistöt Oy:n sekä Me-säätiö sr:n kanssa. Me-säätiö sr on suomalainen säätiö, jonka tarkoituksena on edistää lasten, nuorten ja perheiden tasavertaisia mahdollisuuksia datan ja teknologian keinoin. Säätiö toteuttaa tarkoitustaan mm. tekemällä yhteistyötä eri toimijoiden, kuten urheiluseurojen ja kuntien kanssa syrjäytymisen ehkäisyssä sekä lasten osallisuuden lisäämisessä.

Tarveselvityksen mukainen nuorten toimintakeskus on saanut inspiraationsa kansainvälisestä Game-konseptista, jonka toiminta perustuu erilaisten nuorten kanssa yhdessä suunniteltujen kiinnostavien liikunnan ja kulttuurin harrastustilojen tarjoamiseen ilman aikasidonnaisuutta tai sitoutumista. Konseptiin kuuluu itsenäisen ja ohjatun tekemisen lisäksi myös mentorointi, minkä tarkoituksena on vahvistaa nuorten osallisuutta ja tarjota heille työmahdollisuuksia. Lisäksi tiloja voidaan hyödyntää koulujen ja muiden toimijoiden toiminnassa erityisesti päiväsaikaan.

Toimintakeskuksen tarpeisiin ehdotetaan noin 3500 m²:n kokoista tilaa, joka sijaitsee Koivukylän suuralueella, Havukosken kaupunginosassa, kiinteistössä, jonka osoite on Hosantie 2, 01360 Vantaa. Maanomistaja sekä rakennuskokonaisuuden omistaja on VTK Kiinteistöt -konserniin kuuluva Vivamus Kiinteistöt Oy. Erilaisilla sosioekonomista huono-osaisuutta mittaavilla segregaatiomittareilla juuri Havukoski nousee Vantaalla yhdeksi alueeksi, jolla huono-osaisuuden riskitekijät kasautuvat vahvimmin. Palveluverkkosuunnitelmassa alueelle ei ole osoitettu lisäinvestointeja kulttuuri-, nuoriso- tai liikuntapalveluihin. Nuorten toimintakeskus nähdään investointina positiiviseen kehityssuuntaan.

Nuorten toimintakeskus sijoittuisi olemassa olevaan kiinteistöön ja edellyttäisi muutostöitä sisätilojen osalta. Toimintakeskus perustuu monikäyttöisyyteen ja muunneltavuuteen, jotta se palvelee erilaisia käyttäjäryhmiä ja toimintamuotoja. Perustoiminnan ulkopuolella tiloja voidaan käyttää koulujen ja päiväkotien liikuntatoiminnan ohella myös järjestöjen ja urheiluseurojen toimintaan. Suunnittelussa noudatetaan soveltuvin osin RT-kortin 97–11146 (Sisäliikuntatilat, liikuntasalit ja monitoimihallit) ohjeita. Rakennus on valmistunut vuonna 1984 ja sitä on remontoitu useina eri vuosina. Rakennuksesta on joulukuussa 2023 teetetty kuntoarvio. Rakenteiden osalta merkittävimmät korjaustarpeet liittyvät julkisivurakenteisiin sekä ikkunoihin ja ulko-oviin. LVISA-järjestelmien osalta ei havaittu merkittävää korjaustarvetta, lähinnä järjestelmien huoltokorjaustarvetta. Kiinteistössä tiloja on jo aikaisempina vuosina muutettu mm. kuntosalikäyttöön ja tiloissa on selvityksen mukaan potentiaalia nuorten toimintakeskuksen käyttöön liikunta- ja katukulttuuritiloiksi.

Me-säätiö sr on sitoutunut tuottamaan toimintaa omalla rahoituksellaan kolmen vuoden ajan. Sopimus kaupungin kanssa sisältää option säätiön rahoituksen jatkumisesta. Säätiön hallitus arvioi toiminnan budjetin kuitenkin erikseen vuosittain. Toiminnan käynnistyessä arvio budjetista on 300 000 €/ vuosi. Lisäksi säätiö vastaa tilan kalustamisesta ja varustamisesta. Sopimuksen nojalla kumpi tahansa osapuoli voi irtisanoa yhteistyön päättymään aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua siitä, kun tilat on luovutettu käyttövalmiina säätiön käyttöön. Säätiön hallitus on sitoutunut projektiin vähintään kolmen vuoden ajaksi, jona aikana seurataan toiminnan vaikuttavuutta ja suunnitellaan toiminnan jatkoa vaikuttavuudesta saatuun mittaustietoon perustuen. Osapuolten tavoitteena on luoda pitkäkestoinen toimintamalli.

Hanke ei sisälly kaupungin investointiohjelmaan. Hanke toteutetaan VTK Kiinteistöt Oy:n kokonaan omistaman tytäryhtiön Vivamus Kiinteistöt Oy:n hankkeena. Vuokrattaviin tiloihin tarvittavien muutostöiden kustannusennuste on 1 930 000 euroa (alv 0 %).

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta 5.5.2025 § 8

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunkitalautakunnalle ja kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi Havukosken toimintakeskuksen tarveselvitys.

Käsittely:

Asian käsittelyn aikana apulaiskaupunginjohtaja muutti päätösesityksen kuulumaan seuraavasti: Päätetään esittää kaupunkitalautakunnalle *ja kaupunginhallitukselle* hyväksyttäväksi Havukosken toimintakeskuksen tarveselvitys.

Asian käsittelyn aikana apulaiskaupunginjohtaja vaihtoi liitteen *Havukosken toimintakeskuksen tarveselvitys liitteineen* päivitettyyn versioon (II).

Päätös:

Hyväksyttiin muutettu esitys.

Kaupunkitalautakunta 4.6.2025 § 7

Kiinteistöjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi Havukosken toimintakeskuksen 25.05.2025 päivätty tarveselvitys ja investointikustannusennuste 1 930 000 euroa (alv 0 %).

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Talous- ja strategiajohtaja toteaa, että Havukosken toimintakeskus -hanke ei sisälly kaupungin investointiohjelmaan. Hanke toteutetaan VTK Kiinteistöt Oy:n kokonaan omistaman tytäryhtiön Vivamus Kiinteistöt Oy:n hankkeena. Vuokrattaviin tiloihin tarvittavien muutostöiden kustannusennuste on 1 930 000 euroa (alv 0 %). Me-säätiö sr on sitoutunut tuottamaan toimintaa omalla rahoituksellaan kolmen vuoden ajan. Sopimus kaupungin kanssa sisältää option säätiön rahoituksen jatkumisesta.

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 21 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin yli 3 000 000 euroa (alv 0 %) maksavien toimitilainvestointihankkeiden tarveselvitysten (kustannusennusteinen) ja yhdistettyjen tarveselvitys-hankesuunnitelmien (tavoitehintoineen) hyväksymisestä lukuun ottamatta teknisten perusparannushankkeiden tarveselvityksiä tai yhdistettyjä teknisten perusparannushankkeiden tarveselvitys-hankesuunnitelmia.

Kaupunginhallitus 18.06.2025 § 12

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään hyväksyä Havukosken toimintakeskuksen 25.05.2025 päivätty tarveselvitys ja investointikustannusennuste 1 930 000 euroa (alv 0 %).

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 21

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään hyväksyä Havukosken toimintakeskuksen 25.05.2025 päivätty tarveselvitys ja investointikustannusennuste 1 930 000 euroa (alv 0 %).

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Havukosken toimintakeskuksen tarveselvitys liitteineen
- Havukosken toimintakeskuksen toiminnallinen ja pedagoginen käyttösuunnitelma

Täytäntöönpano: Kiinteistöt ja tilat, toimitilajohtaminen

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

tilakeskusjohtaja Pekka Wallenius, puh. 040 749 2592,
ohjelmajohtaja Hannu Rusama, puh. 044 761 4117
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

NUORTEN TOIMINTAKESKUS

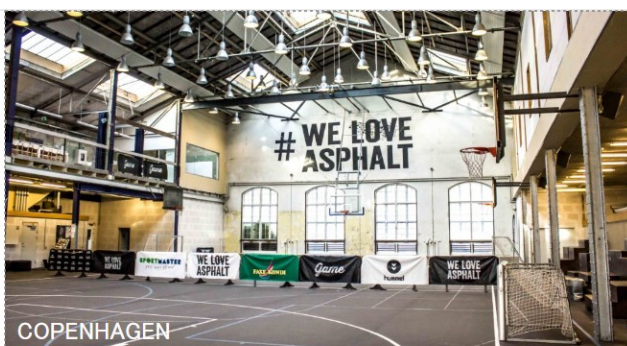
HOSANTIE 2

© Vantaan kaupunki, karttapalvelu 2025

VIBORG

COPENHAGEN

ESBJERG

WE LOVE ASPHALT

AALBORG

© Game NGO, 2024

26.5.2025 / Vantaan kaupunki / Konsernijohdon ja elinvoiman toimiala / Segregaation ehkäisyn toimintaohjelma

**Vantaa
Vanda**

SISÄLLYSLUETTELO

1. TARVETIETOKORTTI	4
2. YHTEENVETO	5
3. PERUSTELUT TARPEELLE.....	5
3.1 Palvelustrategiset linjaukset / liittyminen palveluverkkosuunnitelmaan	5
3.2 Väestöennuste / suhde kokonaistarpeeseen	6
3.3 Esiselvitykset / vaihtoehtoiset tilanhankintatavat / muiden palvelutarpeiden yhdistäminen (toimitilaverkkoselvitykset)	6
3.4 Aiemmat päätökset ja selvitykset	6
4. TOIMINNALLISET, TILALLISET JA TEKNISET TAVOITTEET SEKÄ MITOITUSPERUSTEET	6
4.1 Toiminnalliset tavoitteet, käyttäjien osallistaminen	6
4.2 Puhtauspalvelutavoitteet	7
4.3 Väestönsuoja	8
4.4 Tilaan ja käyttöön liittyvät muunneltavuus-, monikäyttöisyys- ja laatu- tasotavoitteet, piha.....	8
4.5 Arkkitehtoniset ja kaupunkikuvalliset tavoitteet	8
4.6 Elinkaaritavoite (käyttäjän aikatavoite)	8
4.7 Tilamitoitustavoitteet	9
4.8 Tavoitetunnusluvut	9
4.9 Tekniset tavoitteet (Rak, LVIS, Sähkö)	9
4.10 Elinkaaritavoitteet, energiatehokkuustavoitteet (sis. energia-, tiiveyslukutavoitteet).....	11
4.11 Sisäilmataavoitteet	12
5. TONTTI JA RAKENNUSPAIKKA	12
5.1 Sijainti ja hallinta.....	12
5.2 Kaava- ja kiinteistötiedot, rasitteet.....	12
5.3 Tontin rakennettavuus, alustava rakennettavuusselvitys.....	12
5.4 Liikenne, pysäköinti, kadut ja kunnallistekniikka, meluselvitys.....	12
5.5 Tontin kuivatus ja hulevesien käsittely.....	13
6. VÄISTÖTILATARVE	13
7. KUSTANNUKSET	14
7.1 Investointikustannusennuste.....	14
7.2 Tontista aiheutuvat kustannukset.....	14
7.3 Väistöilakustannukset.....	14

7.4	Purkukustannukset.....	14
8.	RAHOITUS JA AIKATAULU	14
8.1	Rahoitus investointiohjelmassa.....	14
8.2	Aikataulu.....	14
9.	HANKKEEN KÄYTTÖTALOUSVAIKUTUKSET JA TOIMINTAKUSTANNUKSET	15
9.1	Ylläpitokustannukset (sis. vuokra, siivous, huolto).....	15
9.2	Toimintakustannukset.....	15
10.	TYÖTURVALLISUUSASIAT	15
11.	RISKIT	15
11.1	Aikataulu, kustannukset.....	15
11.2	Kaavamuutos / poikkeamispäätös.....	16
11.3	Työturvallisuustehtävien lista.....	16
12.	TYÖRYHMÄN JÄSENET	16

Liitteet

Liite 1: sijaintikartta

Liite 2: asemakaavaote ja määräykset

Liite 3: alustava tilaohjelma

Liite 4: kustannusennuste

1. TARVETIETOKORTTI

Kohteen nimi: Nuorten toimintakeskus						
Tarpeen kuvaus: Nuorten toimintakeskuksen koko on n. 3500 brm ² (sis. puku- ja peseytymistilat yms.). Tilat palvelevat nuorten vapaa-ajan käyttöä. Hanke on kaupungin ja Me-säätiön yhteishanke. VTK on maanomistaja ja kiinteistönomistaja.						
Liittyminen muihin hankkeisiin ja selvityksiin: Kirjastojen, asukastilojen ja nuorisotilojen toimitilaverkkoselvitys on laadittu vuonna 2023. Uusi nuorten toimintakeskus ei ole osa selvitystä, mutta linkittyy Korso-Koivukylän kouluverkkoselvityksen segregaatiotarkasteluun, Koivukylän kaavarunkoon sekä KATO:n Eriytymisen ehkäisyn tiekarttatyöhön.						
Tarpeen perustelut: Toimintakeskus mahdollistaa lasten ja nuorten harrastamisen itsenäisesti sekä ohjatusti matalan kynnyksen periaatteella. Tällä hetkellä Suomessa ei ole olemassa vastaavaa konseptia nuorten vapaa-ajan toiminnasta, joka ei ole sidottuna aikaan tai ennakkoilmoittautumiseen. Toimintakeskus sijoitetaan Havukoskelle segregaatiosien negatiivisia vaikutuksia lieventävänä toimenpiteenä. Havukoskelle on myös kaivattu uusia palveluinvestointeja jo pitkään.						
Käyttäjätöimiala: Kaupunkikulttuurin toimiala (KAKU)						
Kaupunginosa: 74 Havukoski		Kiinteistötunnus: 92-74-502-1		Tontin pinta-ala: n. 9,7 ha		
Osoite ja tontti: Hosantie 2		Kaavatiedot: Teollisuus- ja varistorakennusten korttelialue (T).		Rakennusoikeus: 60 200 k-m ² , jäljellä n. 48 000 k-m ²		
Tilatarve, suuruus ja kustannukset (ALV 0%)				Investointikustannus		
				€	€ / brm²	€ / htm²
Uudisrakennus						
Laajennus / lisärakennus						
Muutos / peruskorjaus				3500	3395	3405
				1930000		12 + investointi
Hankkeen tilapaikkamäärä				-		
Investointikustannus tilapaikkaa kohden				€ / tilapaikka		
Väistötilan tarve: Ei ole						
Määrärahavaraus investointiohjelmassa: Ei ole.						
Hankkeen toteutusaikataulu: TS 3/25, HS 5/25–8/25, VTK: suunnittelu 8/25–3/26 rakentaminen 3/26–7/26, valmis 8/26						
Ylläpitokustannukset: VTK vastaa; sisältyy vuokraan lukuun ottamatta käyttösähkö						
Toimintakustannukset käyttäjätöimialalle: Me-säätiö on sitoutunut tuottamaan toimintaa omalla rahoituksellaan kolmen vuoden ajan. Sopimus sisältää option rahoituksen jatkumisesta. Me-säätiön hallitus arvioi toiminnan budjetin erikseen vuosittain, toiminnan käynnistyessä arvio budjetista on 300 000 €/vuosi. Sopimusajalta ei toimintakustannuksia käyttäjätöimialalle sähköä lukuun ottamatta.						
Ensikertainen kalustaminen ja varustaminen: Me-säätiö vastaa tilan kalustamisesta ja varustamisesta.						
Vuokra-arvio käyttäjätöimialalle:						
Tuleva vuokra + pääomavastike (5v. takaisinmaksuaika)				12,00 € / m ² / kk + 10€/m2/kk		
Vuokravaikutus		42 000 € / kk + 37 312 €/kk rahoitus		504 000 € / v + 447 747 €/v rahoitus		

Vuokravaikutus / tilapaikka	€ / kk
Laatija(t): Emma Savela, Hannu Rusama, Jukka Puolakka, Emmi Tanner	Päivämäärä: 26.5.2025

2. YHTEENVETO

Tämä tarveselvitys on laadittu hankkeen toimintakuvaukseksi, hankkeen suunnittelun lähtötiedoksi sekä esitykseksi kaupunkitilalautakunnalle 05/25 ja kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunnalle 05/25.

Nuorten toimintakeskuksen tarveselvitys on laadittu Segregaation ehkäisyn toimintaohjelman toimesta yhteistyössä Kaupunkikulttuurin toimialan, Kaupunkiympäristön toimialan, VTK:n ja Me-säätiön kanssa. Noin 3500 m² kokoinen tila sijaitsee Koivukylän suuralueella, Havukosken kaupunginosassa, kiinteistössä, jonka osoite on Hosantie 2, 01360 Vantaa. Maanomistaja sekä kiinteistön omistaja on VTK-Konserniin kuuluva Vivamus Kiinteistöt Oy.

Nuorten toimintakeskus sijoittuu olemassa olevaan kiinteistöön ja edellyttää tilojen muutostöitä, poikkeamispäätöksen kaavasta ja rakentamisluvan.

Nykyisin toimintakeskukselle vuokrattavaksi suunnitelluissa tiloissa toimii Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kuntouttavan työtoiminnan palvelu, jonka on tarkoitus luopua tilasta lokakuussa 2025. Lisäksi tiloissa toimii Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy, jonka vuokrasopimuksen irtisanomisaika on 6 kk.

3. PERUSTELUT TARPEELLE

3.1 Palvelustrategiset linjaukset / liittyminen palveluverkkosuunnitelmaan

Koivukylän suuralueelle, Havukosken kaupunginosaan toteutetaan nuorten vapaa-ajan toimintakeskus, jotta yhä useammalla vantaalaisella nuorella olisi mielekästä tekemistä vapaa-ajallaan. Tarve matalan kynnyksen monipuoliselle toiminnalle nousee sekä asukaskyselyissä että nuorten omissa toiveissa alueen kehittämisestä. Keskukseen toimintaideana on vahvistaa nuorten toimijuutta, auttaa nuoria löytämään vahvuuksiaan ja rakentamaan omaa tulevaisuuttaan suotuisaan suuntaan.

Erilaisilla sosioekonomista huono-osaisuutta mittaavilla segregaatiomittareilla Havukoski nousee Vantaalla alueeksi, jolla huono-osaisuuden riskitekijät kasautuvat. Palveluverkkosuunnitelmassa alueelle ei ole osoitettu lisäinvestointeja kulttuuri-, nuoriso- tai liikuntapalveluihin. Jotta alueen tilanne saadaan käännettyä positiivisempaan suuntaan, tarvitaan merkittäviä investointeja niin julkiselta kuin yksityiseltä sektorilta. Nuorten toimintakeskus olisi alku tälle kehityssuunnalle. Me-säätiö on sitoutunut rahoittamaan toimintaa kolmen vuoden ajan.

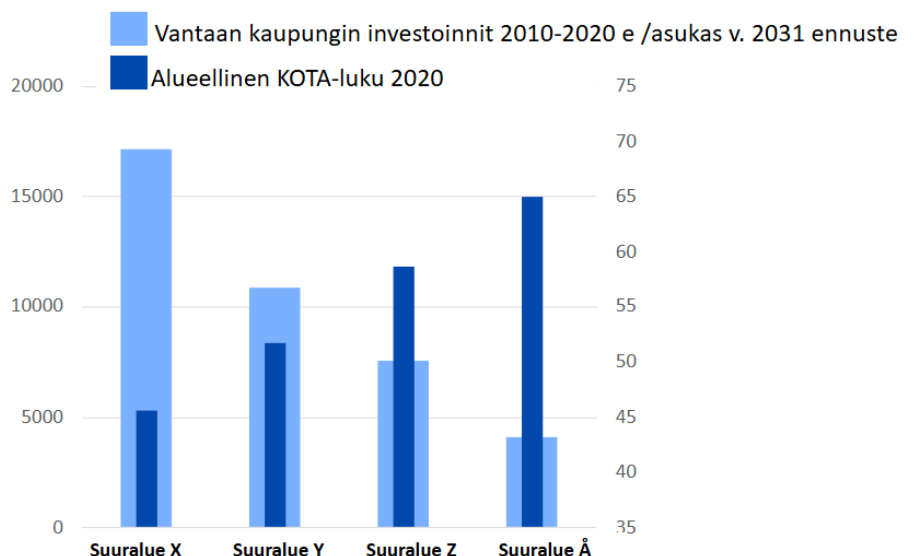
Nuorten toimintakeskus on saanut inspiraationsa kansainvälisestä [Game-konseptista](#), johon Vantaan kaupungin delegaatio kävi tutustumassa Kööpenhaminassa tammikuussa 2024 ja Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin

lautakunta maaliskuussa 2024. Gamen toiminta perustuu erilaisten, nuorten kanssa yhdessä suunniteltujen, kiinnostavien liikunnan ja kulttuurin harrastustilojen tarjoamiseen ilman aikasidonnaisuutta tai sitoutumista. Paikalle voi saapua walk-in -periaatteella, kun se nuorelle itselleen sopii.

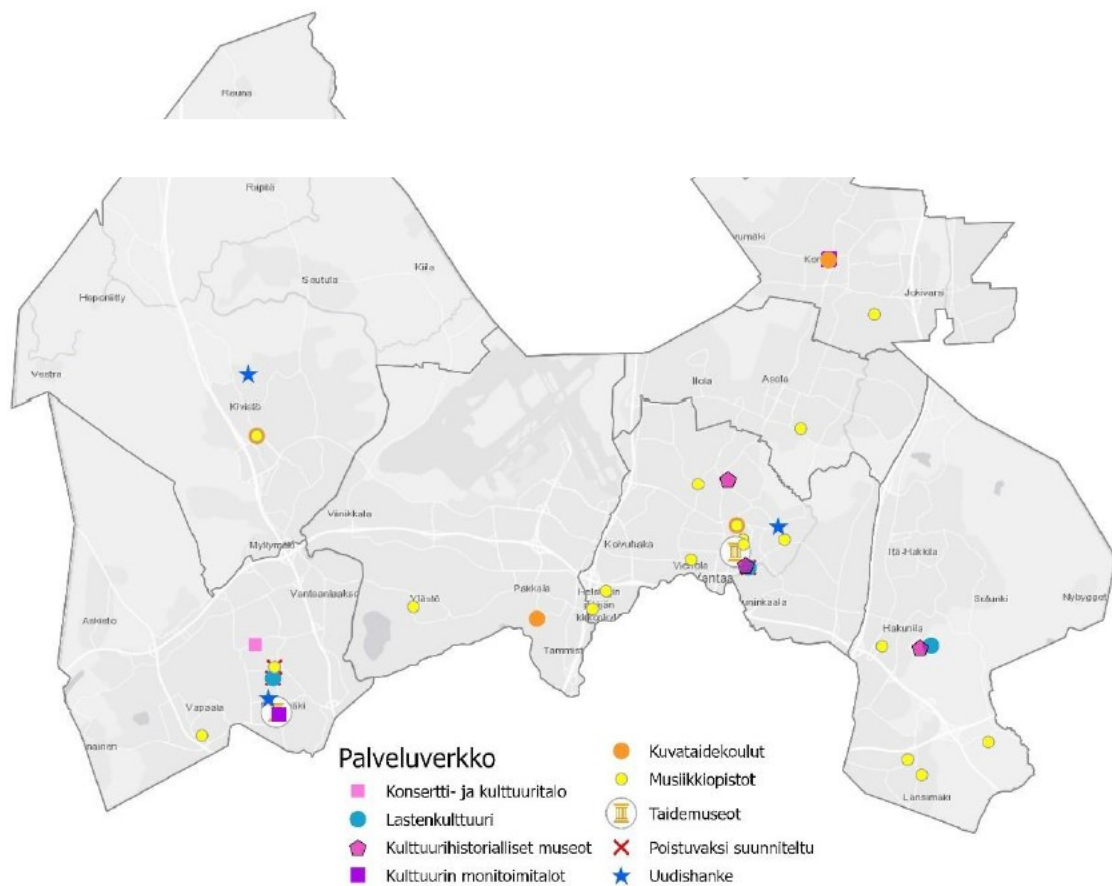
Toimintakeskuksen käyttäjäksi rekisteröidytään, mutta rekisteröimättömyys ei ole este tilojen käyttämiselle. Konseptiin kuuluu itsenäisen ja ohjatun tekemisen lisäksi myös mentorointi, minkä tarkoituksena on vahvistaa nuorten osallisuutta ja tarjota heille myös työmahdollisuuksia. Tilassa on aina tarvittava määrä aikuisia paikalla ja vetovastuussa toiminnasta. Konsepti mahdollistaa mielekkään vapaa-ajantekemisen myös niille nuorille, joiden vanhemmilla ei ole mahdollisuutta auttaa löytämään nuorelle sopivaa harrastusta. Lisäksi tiloja voidaan hyödyntää koulujen ja muiden toimijoiden toiminnassa erityisesti päiväsaikaan.

Game-konsepti toimii inspiraationa Suomen nuorten toimintakeskuksen konseptille, mutta konsepti ei välttämättä ole täysin samanlainen, vaan toiminta suunnitellaan valmiiksi yhdessä nuorten kanssa. Tällaista konseptia ei tiettävästi ole muualla Suomessa vielä olemassa. Tavoitteena on yhteistyössä eri toimijoiden kanssa edelleen kehittää ja testata uudenlaista toimintamallia lisäten alueen yhteisöllisyyttä, hyvinvointia ja vetovoimaa.

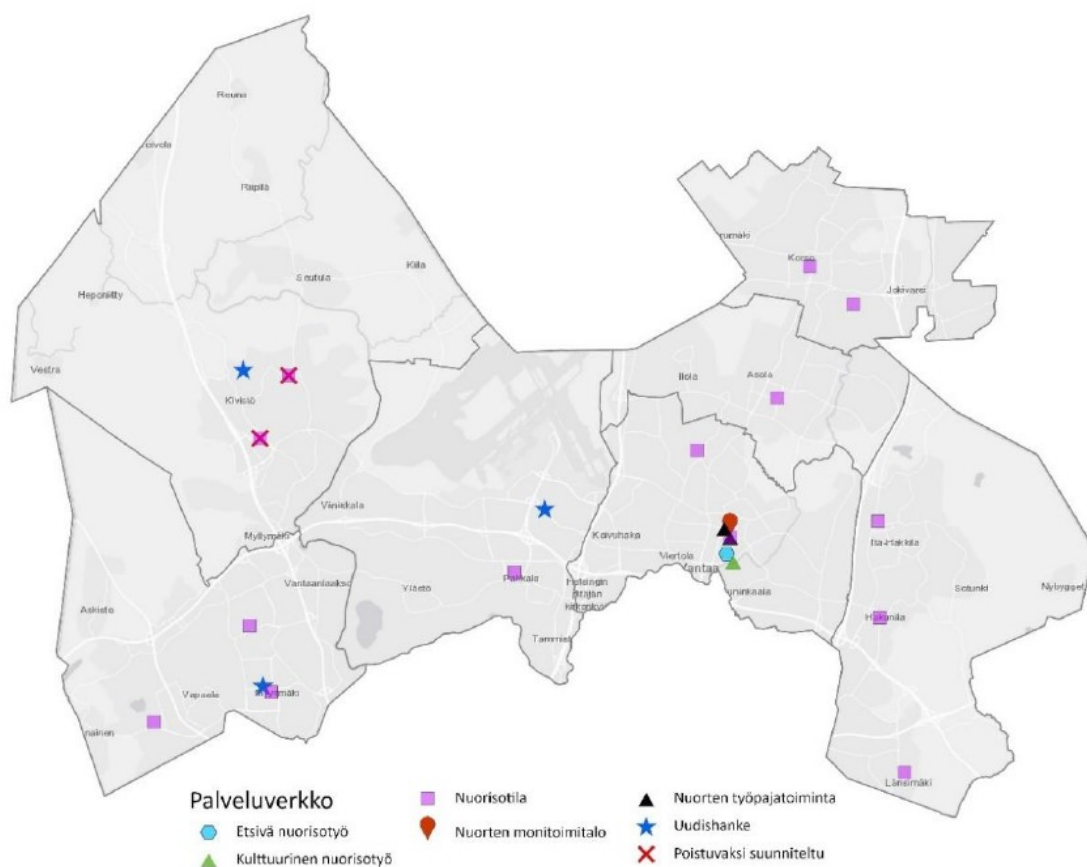
Vantaan kaupungin investoinnit/asukas vs. alueellinen eriytyminen

Lähteet:
<https://www.avoindata.fi/data/fi/dataset/vantaan-kaupungin-investoinnit>, [suuralueetietotäydennys](#)
M.Jaakonaho ja väestöennuste 2031

Kuva 1: Kulttuuripalveluiden palveluverkko. Havukoskella ainoa kulttuuripalvelu on musiikkiopiston toiminta Kytöpuiston koululla.

Kuva 2: Nuorisopalveluiden palveluverkko 2022–2031. Havukoskella on olemassa oleva nuorisotila.

3.2 Väestöennuste / suhde kokonaistarpeeseen

Nuorten toimintakeskuksen tarve ei perustu väestönkasvuun, vaan laadulliseen tarpeeseen kehittää alueen lasten ja nuorten toimintaedellytyksiä ja lieventää segregaaation negatiivisia vaikutuksia. Tila palvelee kaikkia vantaalaisia ja on positiivinen syy tulla Havukoskelle.

3.3 Esiselvitykset / vaihtoehtoiset tilanhankintatavat / muiden palvelutarpeiden yhdistäminen (toimitilaverkkoselvitykset)

Kirjastojen, asukastilojen ja nuorisotilojen toimitilaverkkoselvitys on laadittu vuonna 2023. Uusi nuorten toimintakeskus ei ole osa selvitystä. Segregaationäkökulmasta Havukoskella on tunnistettu tarve panostuksille lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksien ja -tilojen parantamisen suhteen.

Samassa kiinteistössä sijaitsee Yhteisen pöydän hävikkiruokaterminaali, jonka kanssa on mahdollista löytää synergiaetuja uuden nuorten toimintakeskuksen kanssa.

3.4 Aiemmat päätökset ja selvitykset

Ei muita aiempia päätöksiä tai selvityksiä.

4. TOIMINNALLISET, TILALLISET JA TEKNISET TAVOITTEET SEKÄ MITOITUSPERUSTEET

4.1 Toiminnalliset tavoitteet, käyttäjien osallistaminen

Nuorten toimintakeskus on uudenlainen yhdistelmä liikkumista, luovuutta ja yhteisöllisyyttä. Siinä toteutuvat monenlaiset elementit: tavoitteellinen osallisuuteen ja oppimismyönteisyyteen tähtäävä toiminta, nuorisolähtöinen tekeminen, teknologia ja katukulttuurin monet muodot.

Kyseessä on matalan kynnyksen vapaa-ajan paikka, jonka keskiössä on kokeilu ja spontaanin osallistumisen mahdollistaminen. Harrastamiseen ja toimintaan on mahdollista osallistua ilman aikaan liittyvää sitoutumista. Nuoria sitoutetaan toimintaan asteittain, joko säännölliseen ryhmätoimintaan tai talon vastuuhenkilöiksi, kuten ohjaajiksi. Toiminta rakentuu suuressa määrin liikkeen ympärille, mutta siinä on paljon myös katukulttuuriin liittyviä elementtejä esimerkiksi musiikin, kuvataiteen, muodin ja vaikkapa videoiden tekemisen muodoissa. Näillä keinoin mukaan halutaan sitouttaa erityisesti ryhmiä, joita perinteinen vapaa-ajan toiminta ei tavoita.

Osallistumisen tavat on moninaiset: nuorilla voi olla erilaisia rooleja projekteissa, harrastuksissa tai vaikkapa turnausvideoiden editoijana. Toiminta tähtää siihen, että nuori löytää oman juttunsa ja löytää mieluisan sekä

merkityksellisen tavan viettää vapaa-aikaa. Nuori voi kokeilla erilaisia polkuja, ottaa harha-askeleita ja koota itselleen eri elementeistä sopivan kokonaisuuden merkityksellisen vapaa-ajan viettoon. Yhteenkuuluvuuden tunteen ja hyvinvoinnin vahvistuminen vapaa-ajalla tukevat nuorta koulutus- ja työpolun etsimisessä.

Nuorten toimintakeskuksen keskeisin ajatus on osallistavuus sekä nuorilta nuorille -lähestymistapa. Siksi Havukosken ja Koivukylän alueen nuoret ovat mukana suunnittelussa, päätöksenteossa, toiminnassa ja kehittämisessä alusta alkaen. Nuorten osallistamisprosessin keskeinen periaate on avoimuus. Projektista viestitään (viestintäsuunnitelman aikataulun mukaisesti) mahdollisimman laajalti alueen kouluissa, jotta kaikki halukkaat pääsevät suunnittelutyöhön mukaan. Aktiivisimpien nuorten lisäksi mukaan osallistetaan nuoria monenlaisista taustoista. Siksi hyödynnetään vastavuoroisia ja luovia osallistumismenetelmiä. Kevään 2025 aikana tämä tarkoittaa Me-säätiön liikuntapedagogin ohjaamaa muutamaa nuorten ryhmää lähikouluilla, joissa nuorten valitseman liikuntasäällön ja esimerkiksi eri lajivierailujen avulla perehdytään siihen, minkälaista tekemistä nuoret alueelle kaipaavat. Suunnitteluun osallistuvien määrää lisätään keväällä 2026, jolloin järjestetään koko yhteisölle avoimia suunnittelupäiviä.

4.2 Puhtauspalvelutavoitteet

Puhtaat tilat luovat puitteet terveelliselle ja turvalliselle toiminnalle. Puhtaanapidolla ylläpidetään rakennuksen hygieenisyyttä, siellä työskentelevien henkilöiden työturvallisuutta, viihtyisyyttä ja rakennuksen edustavuutta.

Puhtauspalvelujen tavoitteena on aikaansaada puhtaita ja sisäilmaongelmattomia tiloja, joiden pinnat on helppo pitää puhtaina. Yläpölyjen kerääntymistä on suunnitteluratkaisuissa vältettävä, samoin turhia kulmia ja ulokkeita, joiden puhtaanapito on hankalaa ja aikaa vievää.

Tavoitteena on yhtenäistää materiaalivalintoja. Kaikki käytettävät materiaalit ja tilaratkaisut toteutetaan mahdollisimman kestävästä, tehokkaasta ja edullisesti ylläpidettävistä tuotteista. Rakennuksen pintojen tulee olla kaikilta osin helposti puhtaina pidettäviä ja julkisen tilan kulutusta kestäviä.

Lattiapintojen vahauksille ei tule olla tarvetta. Tilat tulee suunnitella niin, että puhtaanapito on helppoa.

Märkätilojen pintamateriaalit kestävästä ja helposti puhtaina pidettävistä materiaaleista, kuitenkin turvallisuutta unohtamatta.

4.2.1 Jätehuolto

Vantaan kaupunki haluaa olla jätteiden lajittelussa edelläkävijä. Jätehuolto toteutetaan kiinteistön olemassa olevassa jätepiisteessä, jota tarvittaessa täydennetään toiminnan vaatimalla tavalla. Suunnitteluvaiheessa määritellään jätejakeiden tarpeet ja mahdolliset täydennykset.

4.3 Väestönsuoja

Rakennuksessa on S1-luokan väestönsuoja 90m². Suojahuoneet 2kpl, suojahuone hyväksytty 150 hlö. Suoja hyväksytty 0,6m²/hlö mitoituksella. Muutostöissä kerrosala rakennuksessa ei kasva. VSS Mitoitus täyttää pelastuslain mitoitusperiaatteen.

Pelastuslaki;

Pelastuslain 71 ja 72 §:ssä tarkoitetun väestönsuojan varsinaisen suojatilan pinta-alan tulee olla vähintään kaksi prosenttia asianomaisen rakennuksen yhteenlasketusta kerrosalasta. Myymälä-, teollisuus-, tuotanto- ja kokoontumisrakennusten sekä varastotilojen osalta varsinaisen suojatilan pinta-alan tulee olla vähintään yksi prosentti kerrosalasta. Väestönsuojan varsinaisen suojatilan tulee olla kuitenkin vähintään 20 neliömetriä.

4.4 Tilaan ja käyttöön liittyvät muunneltavuus-, monikäyttöisyys- ja laatu- ja sosiaaliset tavoitteet, piha

Nuorten toimintakeskus perustuu monikäyttöisyyteen ja muunneltavuuteen, jotta se palvelee erilaisia käyttäjäryhmiä ja toimintamuotoja. Perustoiminnan ulkopuolella tiloja voidaan käyttää koulujen ja päiväkotien liikuntatoimintaan sekä järjestöjen ja urheiluseurojen toimintaan.

Keskeinen periaate on tilojen muokattavuus eri tarpeisiin. Esimerkiksi liikuntatilat on suunniteltu tukemaan monia eri lajeja ja spontaania osallistumista. Hallitila toimii päivittäisen pelailun lisäksi tapahtumatilana, jossa rakenteet, kuten sivuun kiinnitettävät koripallotelineet ja siirrettävät katu- ja jalkapallomaalit mahdollistavat tilan käytön eri lajeille ja aktiviteeteille. Vaikka kaikissa tiloissa tulee huomioida monikäyttöisyys ja muunneltavuus, niihin tulee sisällyttää ja niissä saa näkyä lajeille ja katukulttuurille tyypilliset elementit, jotta omaleimaisuus säilyy. Kaikki olosuhteet rakennetaan ”oikeasta” ja alkuperäisestä ympäristöstä inspiroituen. Tämä luo toimintaan omaleimaisuutta ja tukee näin yhteishenkeä nostattavan pelipaitaefektin rakentumista.

Erityisesti liikuntatiloissa tulee olla hyvä ilmanvaihto sekä laadukas ja muunneltava valaistus. Äänentoiston tulee olla nykyaikainen, laadukas ja tarpeeksi kattava.

Mahdollisuus laajentaa toimintaa ulkoalueelle on olennaista erityisesti tässä konseptissa, jossa harrastetaan katulajeja. Katulajien luonteeseen kuuluu yhteisen kaupunkitilan käyttö. Toiminnalle olisi hyvä osoittaa paikka talon yhteydestä, jotta esimerkiksi rullalautailu ei siirry parkkipaikoille. Esimerkiksi aidattu alue Kierrätyskeskuksen sisäänkäynnin edustalla on riittävä nuorten keskuksen ulkoalueeksi.

Ulkotilojen pitäisi mahdollistaa monenlainen hengailu, puuhailu ja pelailu. Koripallokorit, istutuslaatikot, maalausseinät, penkit ja pöydät voivat olla esimerkki ulkofasilitaatioista. Sisäänkäynnin läheisyydessä tulee olla polkupyörien säilytysmahdollisuus sekä mopoparkki.

4.5 Arkkitehtoniset ja kaupunkikuvalliset tavoitteet

Rakennuksen muutostyöt koskevat sisätiloja, joten arkkitehtoniset ja kaupunkikuvalliset tavoitteet noudattavat olevassa asemakaavassa annettuja määräyksiä ja tavoitteita. Lisäksi suunnittelussa noudatetaan soveltuvien osin RT-kortin 97–11146 (Sisäliikuntatilat. Liikuntasalit ja monitoimihallit) ohjeita.

Rakennuksen ulkopuolelle toteutetaan yhdessä nuorten kanssa olevan rakennusluvan puitteissa kutsuva kyltti toimintakeskuksen brändinimellä. Mahdollisuuksien mukaan toteutetaan opasteen toimintakeskukselle esim. Koivukylän asemalta.

4.6 Elinkaaritavoite (käyttäjän aikatavoite)

Kiinteistön elinkaaritavoite

Kiinteistössä on teetetty kuntoarvio v. 2023 joulukuussa. Rakennus on valmistunut vuonna 1984 ja sitä on remontoitu useina eri vuosina. Perustukset ovat betonisia pilarianturoita ja alapohjat maanvastaisia betonilaattoja. Kantavana rakenteena on pilari-palkkirunko. Ulkoseinät ovat kevytbetonirakenteisia ja julkisivupintana on aaltopelti. Ikkuna ja ulko-ovet ovat metallirakenteisia. Lämmönlähteenä on kaukolämpö ja ilmanvaihtotapana koneellinen tulo ja poisto. Rakenteiden osalta merkittävimmät korjaustarpeet liittyvät julkisivurakenteisiin sekä ikkunoihin ja ulko-oviin. LVISA-järjestelmien osalta ei havaittu merkittävää korjaustarvetta, lähinnä järjestelmien huoltokorjaustarvetta.

Käyttäjän aikatavoite

Me-säätiö ja Vantaan kaupunki solmivat sopimuksen, jonka kumpi tahansa osapuoli voi irtisanoa päättymään aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua siitä, kun tilat luovutettiin käyttövalmiina Me-säätiön käyttöön. Molempien osapuolten tavoitteena on luoda pitkäkestoinen toimintamalli, joka olisi mahdollista käynnistää Havukoskella. Me-säätiön hallitus on sitoutunut projektiin vähintään kolmen vuoden ajaksi, joiden aikana seurataan toiminnan vaikuttavuutta ja suunnitellaan toiminnan jatkoa vaikuttavuusdataan perustuen.

4.7 Tilamitoitustavoitteet

Tilamitoitustavoitteet tilaohjelman (Liite 3) mukaisesti.

4.8 Tavoitetunnusluvut

Nuorten toimintakeskukselle mahdollisesti sopivia tilojen laajuus on noin 3500m².

Laajuustiedot:

- Bruttoala 3 500 brm²
- Hyötyala 3 045 hym²
- Huoneistoala 3 395 htm²
- Tilavuus 30 038 rm³
- Tehokkuusluku 1,15

4.9 Tekniset tavoitteet (Rak, LVIS, Sähkö)

Rakennetekniset tavoitteet

Kantaviin rakenteisiin ei lähtökohtaisesti tehdä muutoksia. Muutokset koskevat kevyitä seinärakenteita. LVIA- ja sähkötekniikan järjestelmien toiminnallisuus

varmistetaan. LVIA- ja sähkötekniisiin järjestelmiin tehdään tarvittavat muutokset tilojen käyttötarkoituksen muuttuessa.

4.10 Elinkaaritavoitteet, energiatehokkuustavoitteet (sis. energia-, tiiveyslukutavoitteet)

Muutostöiden yhteydessä selvitetään mahdollisuuksia parantaa kiinteistön energiatehokkuutta mm. LED-valaisimilla, LVIA-järjestelmien muutoksilla.

4.11 Sisäilmatavoitteet

Vaatimustasona tilamuutoksissa on terveellinen ja puhdas sisäilma.

5. TONTTI JA RAKENNUSPAIKKA

5.1 Sijainti ja hallinta

Rakennus sijaitsee Havukosken kaupunginosassa 74. Kortteli 74502. Maanomistaja sekä kiinteistön omistaja on VTK-Konserniin kuuluva Vivamus Kiinteistöt Oy.

5.2 Kaava- ja kiinteistötiedot, rasitteet

Alueella on voimassa oleva asemakaava, teollisuus ja varastorakennusten korttelialue (T), joka on hyväksytty 14.12.2009.

Ei rasitteita.

Yleiskaavassa alue on määritelty asuinalueeksi, johon saa sijoittaa asuinympäristöön ja paikalliseen alakeskukseen soveltuvia palveluita sekä toimitilaa. Pitkällä tähtäimellä alueen kehitys siirtynee teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueesta asumisen korttelialueeksi tai muuhun soveltuvaan toimintaan, jos asuminen ei ole melun myötä mahdollista lähelle sijoittuvan raidesepelin kuormauspaikan vuoksi ([kaavamuutos 621500 Hosantie](#)). Tulevaisuudessa alueen yksi mahdollinen kehityssuunta voisi olla kaupunkikulttuurin keskus ns. "Vantaan Keran Hallit" -konsepti, joka synnyttäisi uudenlaista kaupunkikulttuuria Vantaalle (mm. tapahtumat, kaupunkifestarit yms).

5.3 Tontin rakennettavuus, alustava rakennettavuusselvitys

Kiinteistön tiloja on muutettu mm. kuntosalikäyttöön aikaisempina vuosina. Kiinteistön tiloissa on potentiaali muuttaa tiloja nuorten toimintakeskuksen käyttöön liikunta- ja katukulttuuritiloiksi.

5.4 Liikenne, pysäköinti, kadut ja kunnallistekniikka, meluselvitys

Liikenne

Liikennemäärät todennäköisesti pienenevät, kun Kierrätyskeskuksen tilat muutetaan Nuorten toimintakeskukseksi. Kierrätyskeskuksen raskas ajoneuvoliikenne sekä asiakasliikenne poistuvat. Nuorten toimintakeskuksen tilojen käyttäjät liikkuvat lähtökohtaisesti julkista liikennettä käyttäen, kävellen, pyöräillen ja mopolla. Pihajärjestelyt ja liikenteen ohjaus suunnitellaan siten, että toimintakeskukseen saapuminen on turvallista.

Pysäköinti

Kiinteistöllä on pysäköintipaikkoja. Toimintakeskuksen myötä pysäköinnin tarve alueella vähenee. Pyörä- ja mopopysäköinnin mahdollisuuksia parannetaan.

Melu

Rakennus sijoittuu päiväaikaisen tie- ja rautatiemelun yhteismelualueelle 55–60 dB ja 50–55 dB sekä vähäisin osin melualueelle 60–65 dB.

Kunnallistekniikka

Kiinteistö on liittynyt kunnallistekniikkaan. Muutoksella ei vaikutuksia kunnallistekniikkaan.

5.5 Tontin kuivatus ja hulevesien käsittely

Muutoksella ei vaikutuksia tontin kuivatukseen eikä hulevesien käsittelyyn.

6. VÄISTÖTILATARVE

Ei ole tarvetta väistötilalle.

7. KUSTANNUKSET

7.1 Investointikustannusennuste

Kiinteistön muutostöihin laskettu tavoitehinta on arvioitu jäävän alle 2M€. Arvio perustuu siihen, että kiinteistöön ei jouduta tekemään rakenteellisia muutoksia. Muutostöiden tarpeet selvitetään hankesuunnittelu ja toteutussuunnitteluvaiheessa.

7.2 Tontista aiheutuvat kustannukset

Tällä hetkellä ei ole tiedossa tontista aiheutuvia erillisiä kustannuksia, jotka eivät sisälly investointikustannuksiin.

7.3 Väistötilakustannukset

Ei väistötilakustannuksia.

7.4 Purkukustannukset

Tarkentuu hankesuunnitteluvaiheessa tilamuutoksiin liittyvien purkukustannusten osalta. Ei muita purkukustannuksia.

8. RAHOITUS JA AIKATAULU

8.1 Rahoitus investointiohjelmassa

Hanke ei ole investointiohjelmassa. Hanke toteutetaan VTK-Konserniin kuuluvan Vivamus Kiinteistöt Oy:n hankkeena. Kaupungin rahoitus sidotaan vuokrasopimukseen rahoitusvastikkeen kautta.

8.2 Aikataulu

- Tarveselvitys 03-05/25, lautakuntakäsittely 06/25
- Hankesuunnittelu 06/25–08/25
- Hankesuunnitteluvaiheen ja esivuokraussopimuksen jälkeen nuorten toimintakeskus siirtyy VTK-Konserniin kuuluvalla Vivamus Kiinteistöt Oy:lle suunnitteluun ja toteutukseen.
- Poikkeamispäätöksen ja rakentamisluvan hakeminen.
- Muutostöiden aloitusajankohtaa määrittää olennaisesti olevien vuokrasopimusten irtisanomisaikataulu (6 kk).
- Tavoite toiminnan käynnistymiselle on 08/26

9. HANKKEEN KÄYTTÖTALOUSVAIKUTUKSET JA TOIMINTAKUSTANNUKSET

9.1 Ylläpitokustannukset (sis. vuokra, siivous, huolto)

Kustannusarvioin mukainen vuokratilakustannus on 504 720 € / vuosi + pääomavastike 447 747 € / vuosi. Muista kiinteistön ylläpitokustannuksista vastaa VTK-Konserniin kuuluva Vivamus Kiinteistöt Oy.

9.2 Toimintakustannukset

Me-säätiö on sitoutunut tuottamaan toimintaa omalla rahoituksellaan kolmen vuoden ajan. Sopimus sisältää option rahoituksen jatkumisesta. Me-säätiön hallitus arvioi toiminnan budjetin erikseen vuosittain, toiminnan käynnistyessä arvio budjetista on 300 000€/vuosi.

10. TYÖTURVALLISUUSASIAT

Tarve- ja hankesuunnitteluvaiheessa turvallisuuskoordinaattorina toimii Jukka

Puolakka.

Rakentamisvaiheessa toteuttaja ja rakennuttaja huolehtivat kohteen työturvallisuustehtävistä.

11. RISKIT

11.1 Aikataulu, kustannukset

Riskit aikataulun venymisestä liittyvät esivuokraussopimuksen laatimiseen, poikkeamispäätöksen ja rakentamisluvan aikatauluun, olevien vuokrasopimusten irtisanomiseen sekä Me-säätiön kanssa tehdyn sopimuksen reunaehtoihin (aikataulun suhteen),

Riskit kustannuksista liittyvät siihen, jos Me-säätiö ei käytä optioita toiminnan jatkumisesta kolmen vuoden jälkeen, jolloin käyttökustannukset tulee kattaa jotenkin muuten.

12. TYÖRYHMÄN JÄSENET

Konsernijohtoon ja elinvoiman toimiala

Segregaation ehkäisyn toimintaohjelma

Hannu Rusama, ohjelmajohtaja

Niina Korko, kehityspäällikkö

Mari Jaakonaho, kehityspäällikkö

Pia Aaltonen, projektipäällikkö

Emma Savela, projektiasiantuntija

Kaupunkikulttuurin toimiala

Liikunnan palvelualue

Anton Ahonen, Liikuntapäällikkö

Nuorisopalvelut

Pekka Mäkelä, Nuorisotyön päällikkö

Kati Kallisahti, Nuorisotyön esimies

VTK

Jukka Puolakka, Rakennuttajapäällikkö

Me-säätiö

Tiina-Maija Toivola, Toimitusjohtaja

Emmi Tanner, Yhteisötoiminnan johtaja

Mostafa Asadi, Liikuntapedagogi

28.2.2025 13.54.49

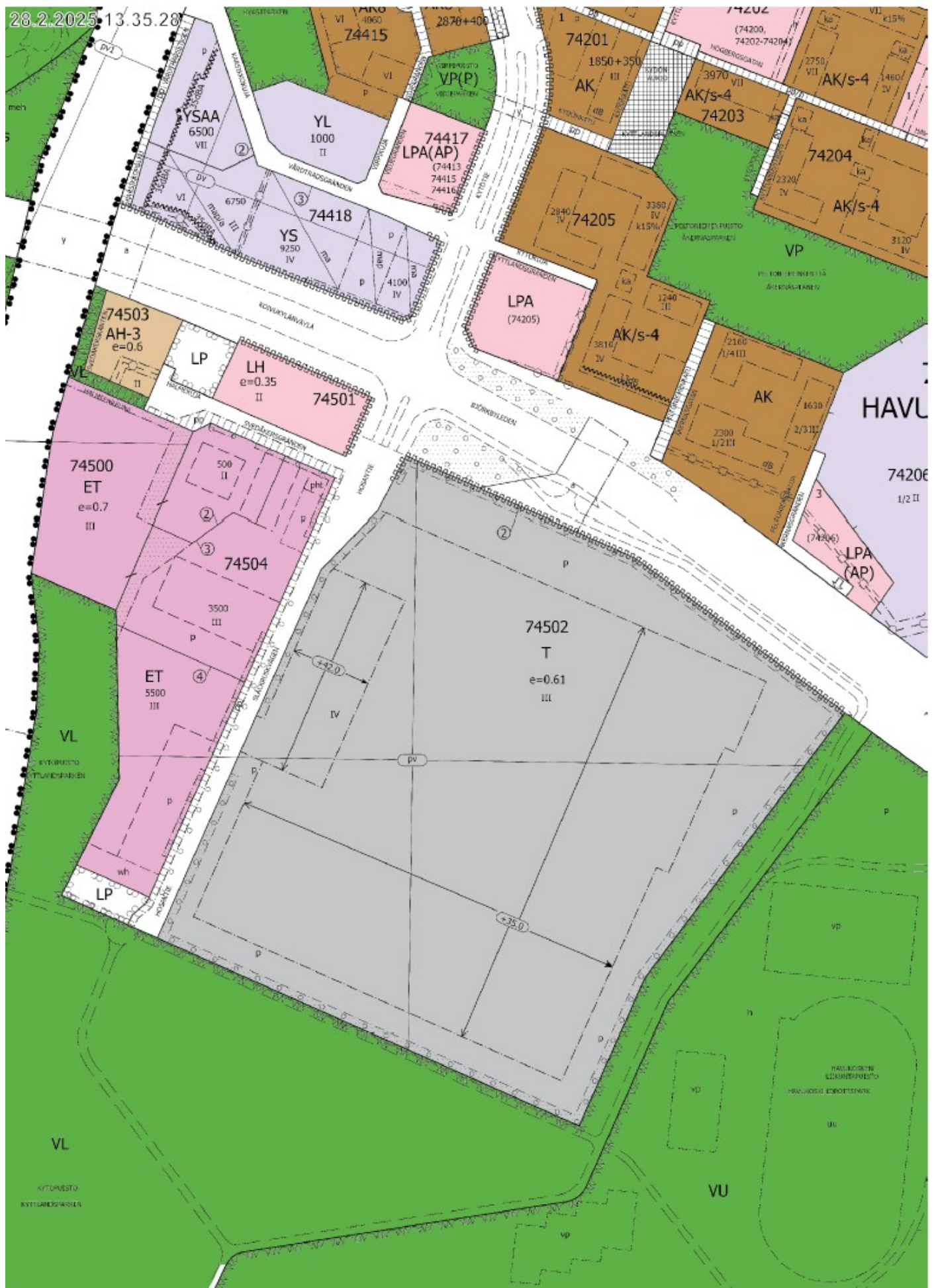
100 m

1:3 000

LIITE: Kaupunginhallitus 11.08.2025 / 21 §

Ortokuva 2023 ©Vantaan kaupunki

28.2.2025 13.35.28

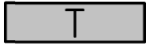
100 m

1:3 000

Ajantasa-asemakaava, Ajantasa-asemakaavan väripinnat ©Vantaan kaupunki

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue.

T-korttelia 74502 koskevia määräyksiä:

Korttelialueelle saa rakentaa ympäristöä häiritsemätöntä teollisuus- ja varastotilaa sekä toimintaa tukevaa toimistotilaa.

Alueen rakennusoikeudesta saa käyttää enintään 500 k-m² teollisuus- ja varastotoimintaan liittyvinä myymälä- ja näyttelytiloina.

IV-kerroksiselle rakennusalueelle saa rakentaa erillisiä toimistorakennuksia, enintään 2800 k-m².

Tontteja ei saa käyttää avovarastointiin.

Rakennusluvan liitteeksi tulee laatia korttelisuunnitelma ja väriyessuunnitelma. Erityisesti tulee huomioida alueen rajautuminen Hanabölen kulttuurimaisemaan.

Rakennukset ovat korttelialueen sisääntulon ympäristössä toteutettava arkkitehtonisesti korkeatasoisesti. Rakentaminen on tehtävä yhtenäistä rakennustapaa noudattaen ja alueen arkkitehtuuria ja materiaalia kunnioittaen.

Rakennusten julkisivut tulee jäsentää pienempiin osiin.

Katoksia saa rakentaa myös rakennusalan ulkopuolelle.

Alueella ei saa käsitellä tai varastoida räjähteitä tai vaarallisia kemikaaleja.

Maakaasuputkiston läheisyydessä ei saa harjoittaa sellaista toimintaa, josta aiheutuu haittaa tai vaaraa maakaasuputkiston pitämiseksi.

Korttelin sisäisestä liikenteestä on tehtävä suunnitelma ja suunnitelmassa on osoitettava turvalliset jalankulku-yhteydet korttelialueella.

Lastaukseen käytettävät tontin osat on rajattava vähintään kaksi metriä korkealla näkyvyyden estävällä aidalla tai puista ja pensaista muodostuvalla istutusvyöhykkeellä yleiseen alueeseen rajoittuvalta osaltaan.

Tontin rakentamatta jäävät tontinosat tulee istuttaa siten, että tontin pinta-alasta on vähintään 10 % viheralueita.

Rakentaminen on hoidettava siten ettei, Frasanon vesitasapaino muutu.

Henkilöautoille maantasoon sijoitettavat uudet pysäköintialueet on jaoteltava enintään 30 auton yksiköiksi ja ne tulee toteuttaa siten, että niitä voidaan käyttää kiinteistön hulevesien käsittely- ja imeytysalueina.

Henkilöautojen pysäköintiin varattavat alueet on erotettava muista piha-alueista ja puistoista rakentein ja istutuksin.

Jalankulkualueet on kivettävä ja rajattava upotettavilla reunakivillä pysäköinti- ja istutusalueista.

Korttelialue tulee tarvittaessa rajata tummanharmaalla kolmilankaverkkoaidalla.

Autopaikat voivat sijaita tontin rajoista riippumatta.

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

Teollisuus	1 ap/80 k-m ²
Toimistot	1 ap/50 k-m ²
Varastot	1 ap/150 k-m ²
Liike- ja näyttelytilat	1 ap/35 k-m ²

DETALJPLANEBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för industri- och lagerbyggnader.

Bestämmelser som gäller T-kvarteret 74502:

På kvartersområdet får byggas industri- och lagerlokaler som inte stör miljön samt kontorslokaler som stöder verksamheten.

Av områdets byggrätt får högst 500 m²-vy användas till affärs- och utställningslokaler som står i samband med industri- och lagerverksamheten.

På byggnadsytan med IV våningar får byggas fristående kontorsbyggnader, högst 2800 m²-vy.

Tomterna får inte användas för öppen lagring.

En kvartersplan och färgsättningsplan skall utarbetas som bilaga till bygglov. Det skall särskilt fästas vikt vid att området passar in i angränsande Hanaböle kulturlandskap.

Byggnaderna som byggs vid ingången till kvartersområdet skall vara arkitektoniskt högklassiga. Byggandet skall följa ett enhetligt byggnadssätt och utföras med respekt för områdets arkitektur och material.

Byggnadens fasader skall delas in i mindre partier.

Skärmtakskonstruktioner får också byggas utanför byggnadsytan.

På området får inte sprängämnen eller farliga kemikalier behandlas eller lagras.

I närheten av naturgasledningar får inte sådan verksamhet utövas som förorsakar problem eller fara för upprätthållandet av en naturgasledning.

En plan för trafiken i kvarteret skall utarbetas och i planen skall anvisas trygga fotgångarförbindelser på kvartersområdet.

De delar av tomten som används för lastning skall avgränsas med ett minst två meter högt staket som hindrar synlighet eller med en planteringszon bestående av träd och buskar i den del av området som gränsar mot allmänt område.

De delar av tomten som inte bebyggs skall planteras så att minst 10 % av tomtens areal är grönområden.

Byggandet skall utföras så att vattenbalansen i Frasabäcken inte ändras.

De nya parkeringsområdena för personbilar som placeras i marknivå skall delas in i enheter för högst 30 bilar och anläggas på så sätt att de kan användas som behandlings- och infiltreringsområden för fastighetens dagvatten.

De områden som är reserverade för parkering av personbilar skall med konstruktioner och planteringar avskiljas från övriga gårdsplaner och parker.

Fotgångarområdena skall stenläggas och med infällda kantstenar avgränsas från parkerings- och planteringsområdena.

Kvartersområdet skall vid behov avgränsas med ett mörkgrått tretrådigt nätstängsel.

Bilplatserna kan placeras oberoende av tomtgränserna.

Minimiantalet bilplatser:

Industri	1 bp/80 m ² -vy
Kontor	1 bp/50 m ² -vy
Lager	1 bp/150 m ² -vy
Affärs- och utställningslokaler	1 bp/35 m ² -vy

Yhdyskuntatekniistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitojen korttelialue.

ET-korttelia 74504 koskevia määräyksiä:

Korttelialueelle saa sijoittaa paloaseman.

Korttelialueelle saa sijoittaa myös kunnallistekniistä varikkotilaa sekä ympäristöhäiriötä aiheuttamatonta tuotantoa ja toimitilaa.

Rakennusoikeuden lisäksi saa rakentaa katos- ja kylmävarastotilaa.

Alueella ei saa käsitellä eikä varastoida räjähteitä tai vaarallisia kemikaaleja.

Rakentaminen paineenvähennysaseman suoja-alueella on maakaasun turvallisuudesta annetun asetuksen mukaisesti rajoitettua. Suoja-alueella sijaitsevilla rakennuksissa ei saa harjoittaa toimintaa, joka on asetuksen vastaista.

Maakaasuputkiston läheisyydessä ei saa harjoittaa sellaista toimintaa, josta aiheutuu haittaa tai vaaraa maakaasuputkiston pitämiseksi.

Avovarastointi on kielletty. Puhtaanapito-, rakennus- sekä liukkaidentorjuntamateriaalit ym. on sijoitettava katoksiin. Katoksissa tulee olla pääosin umpinainen seinä Kytöpuistoa ja katualuetta vastaan.

Rakennusluvan liitteeksi tulee laatia korttelisuunnitelma. Erityisesti tulee huomioida alueen rajautuminen Hanabölen kulttuurimaisemaan ja Kehärataan.

Rakennuksissa ja katoksissa tulee julkisivumateriaalina käyttää pääasiassa punatiiltä.

Julkisivut tulee tehdä yhtenäistä rakentamistapaa noudattaen.

Kaavassa osoitetun kerrosluvun estämättä tulee lkt-merkinnällä varustetulle alueelle rakentaa tornimainen rakennelma siten, että se muodostaa alueelle maamerkin.

Tontin rakentamatta jäävät tontinosat tulee istuttaa.

Junaliikenteestä aiheutuva tärinä on otettava huomioon rakennusten suunnittelussa.

Korttelialue tulee rajata joko rakennuksella tai tummanharmaalla kolmilankaverkkoaidalla.

Autopaikkojen vähimmäismäärä määritellään rakennusluvan yhteydessä.

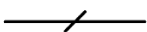
Lähivirkistysalue.

Yleinen pysäköintialue.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Kortteleiden välinen raja.

Osa - alueen raja.

Ohjeellinen alueen tai osa - alueen raja.

Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

74
HAVU
74502

Kaupunginosan numero.

Kaupunginosan nimi.

Korttelin numero.

HOSANTIE

Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.

5500

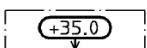
Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

III

Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

e=0.61

Tehokkuusluku eli kerrosalan suhde tontin pinta-alaan.

Rakennuksen julkisivupinnan ja vesikaton leikkauskohdan ylin korkeusasema.

Rakennusala.

Ohjeellinen rakennusala.

Kvartersområde för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk försörjning.

Bestämmelser som gäller ET-kvarteret 74504:

På kvartersområdet får en brandstation placeras.

På kvartersområdet får också placeras kommunalteknisk depåutrymme samt produktions- och verksamhetslokaler som inte medför miljöstörningar.

Utom byggrätten tillåts byggandet av skjul och kalla lager.

På området får inte sprängämnen eller farliga kemikalier behandlas eller lagras.

Byggnade inom reglerstationens skyddsområde begränsas i enlighet med förordningen om naturgasens säkerhet. I byggnader belägna inom skyddsområdet får inte sådan verksamhet bedrivas som strider mot förordningen.

I närheten av naturgasledning får inte sådan verksamhet utövas som förorsakar problem eller fara för upprätthållandet av en naturgasledning.

Öppen lagring är förbjuden. Olika renhållnings-, byggnadsmaterial samt material för förebyggande av halka m.m. skall placeras under skärmtak. Skärmtakskonstruktionerna skall till största delen vara försedda med en sluten vägg mot Kytlandsparken och gatuumrådet.

En kvartersplan skall utarbetas som bilaga till bygglovet. Det skall särskilt fästas vikt vid att området passar in i angränsande Hanaböle kulturlandskap och med Ringbanan.

Rödtegel skall användas som huvudsakligt fasadmateriäl i byggnaderna och skärmtakskonstruktionerna.

Fasaderna skall byggas så att man följer ett enhetligt byggnadssätt.

På det område som förses med lkt-beteckning får en tornlik konstruktion byggas så att den utgör ett landmärke på området, utan att det i planen anvisade våningstalet hindrar det.

De delar av tomten som inte bebyggs skall planteras.

Skakningar som orsakas av tågtrafiken skall tas i beaktande då byggnaderna planteras.

Kvartersområdet skall avgränsas med antingen en byggnad eller med mörkgrått tretrådigt nätstängsel.

Minimiantalet bilplatser avgörs i samband med bygglovet.

Område för närrekreation.

Område för allmän parkering.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Gräns mellan kvarter.

Gräns för delområde.

Riktgivande gräns för område eller del av område.

Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.

Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

Stadsdelsnummer.

Stadsdelens namn.

Kvartersnummer.

Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.

Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.

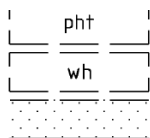
Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.

Exploateringstal dvs. förhållandet mellan våningsytan och tomtens yta.

Högsta höjd för skärningspunkt mellan fasad och vattentak.

Byggnadsyta.

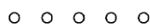
Riktgivande byggnadsyta.

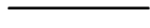
Ohjeellinen palokunnan harjoittelutornin rakennusala.

Ohjeellinen hulevesiaihe.

Istutettava alueen osa.

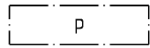
Säilytettävä / istutettava puurivi.

Katu.

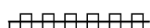
Yleiselle jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa.

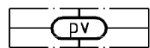
Pysäköimispaikka.

Ohjeellinen pysäköimispaikka.

Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.

Tärkeä pohjavesialue.

Alueella harjoitettava toiminta ei saa vaarantaa pohjaveden laatua tai määrää.

Hulevesien virtausta tulee hidastaa ja suodattaa kattovedet tontilla. Piha-alueiden hulevedet tulee käsitellä ja mahdollisuuksien mukaan suodattaa tontilla siten, että ne eivät aiheuta haittaa maaperälle ja pohjavedelle. Rakennuslupa on liitettävä hulevesien hallintasuunnitelma.

Korttelialueella ei saa irrallaan säilyttää tai varastoida nestemäisiä polttoaineita eikä muita pohjavettä likaavia aineita.

Kaikki säiliöt, jotka on tarkoitettu nestemäisille polttoaineille tai muille pohjavesien laadulle vaarallisille aineille, on sijoitettava rakennuksen sisätiloihin tai maan päälle tiiviiseen katettuun suoja-altaaseen. Altaan tilavuuden tulee olla suurempi kuin varastoitavan nesteen suurin määrä.

Rakentaminen, ojitukset, maankaivu ja louhinta on tehtävä siten, ettei aiheudu pohjaveden laatumuutoksia tai pysyviä muutoksia pohjaveden pinnankorkeuteen. Rakentaminen ei saa aiheuttaa haitallista pohjaveden purkautumista.

Rakennukset ja kadut on perustettava niin, ettei rakentaminen vaikuta pohjaveden korkeuteen eikä virtauksiin. Teollisuuden lastaus- ja purkualueet sekä ajoneuvoliikenteeseen käytettävät alueet on päällystettävä esim. asfaltilla. Lastaus- ja purkualueelta kertyvät sade- ja sulamisvedet on johdettava öljynerotuskaivojen kautta viemäriin pohjavesialueen ulkopuolelle.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnoin ole toisin osoitettu.

Riittävä bygnadsyta för brandkårens övningstorn.

Riittävä dagvattenmotiv

Del av område som bör planteras.

Trädrad som skall bevaras / planteras.

Gata.

För allmän gång- och cykeltrafik reserverad del av område.

Parkeringsplats.

Riittävä parkeringsplats.

Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.

Viktigt grundvattensområde.

Den verksamhet som bedrivs på området får inte riskera grundvattnets kvalitet eller kvantitet.

Dagvattnets flöde skall begränsas och takvattnet infiltreras på tomten. Dagvattenmängderna från gårdsområdena ska behandlas och om möjligt filtreras på tomten, så att de inte förorsakar men för jordmånen eller grundvattnet. Till bygglovet skall en dagvattenhanteringsplan bifogas.

Inom kvartersområdet får bränslen i vätskeform inte fritt förvaras eller upplagras, liksom ej heller andra ämnen som smutsar ner grundvattnet.

Alla cisterner som är avsedda för bränslen i vätskeform eller andra ämnen som är skadliga för grundvattnets kvalitet måste placeras inne i byggnaden eller ovan jord i en täckt skyddsbassäng. Bassängens volym måste vara större än den största volymen vätska som upplagras.

Byggnad, dräneringar, grävningsarbeten och sprängningar skall göras på ett sådant sätt att det inte inträffar några ändringar i grundvattnets kvalitet eller bestående förändringar i grundvattennivån. Byggnadsarbetena får inte förorsaka menliga grundvattenflöden.

Grundläggningen under byggnader och gator skall göras på ett sådant sätt att byggandet inte inverkar på grundvattnets nivå eller kretslopp. Industrins lastnings- och avlastningsområden samt de områden som används för fordonstrafiken måste beläggas med t.ex. asfalt. Det regn- och smältvatten som samlas upp på lastnings- och avlastningsområdet måste via oljeavskiljningsbrunnar ledas i avloppet vidare utanför grundvattenområdet.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Hosantie 2 Nuorten toimintakeskus - Alustava tilaohjelma

24.4.2025

Tilaohjelma tarkentuu hankesuunnitteluvaiheessa

	Ohjelma-ala	Huom.
<u>Liikunnan puku- ja pesutilat</u>		
Ryhmäpukuhuoneet	40	2 kpl (20m2/pukuhuone)
Erilliset lukittavat suihkukopit	24	6 kpl (3 kpl/ryhmäpukuhuone, à 4 m2)
Sauna	20	
WC:t	8	1 kpl/ryhmäpukuhuone, à 4 m2
<u>Liikuntatilat</u>		
Halli	730	Jaetaan koripallokenttään ja katufutis kenttään/kenttiin, optio skeitti/scoottirampille
Liikuntavälinevarastot	40	Huomioidaan myös muiden käyttäjien tarpeet
Tanssistudio, kamppailulajitila	300	2 kpl, à 150 m2
Skeitti- ja scoottiramppitilat	1000	Rampit sijoittuisivat eri puolille kiinteistöä, rampeja olisi mahdollista sijoittaa myös katettuun ulkotilaan, jossa Kierrätyskeskuksen lastauslaiturit
<u>Muut toiminnalliset tilat</u>		
Ryhmätilat (barber's, ryhmätyöhuoneet)	80	4 kpl, à 20 m2
Ryhmätilat (tyttöjen tila, tuunaustila)	160	2 kpl, à 80 m2
Ateljee/galleria	60	1 kpl
Hiljainen tila	20	
<u>Avoimet tilat</u>		
Vastaanotto	40	
Lava- ja kahvila-alue	350	
Ravintola	280	
<u>Muut tilat</u>		
WC:t	24	6 kpl, à 4 m2
LE-wc	12	Yksi LE wc+suihku+pukuhuone, johon kulku aulasta/käytävältä
Aula	40	
Toimisto	30	Sisältää ensiaputilan
Henk.kunnan sos.tilat	20	
Siivouskeskus	10	
Varasto	40	2 kpl, à 20 m2
Hyötyala yhteensä (hym²)	3328	
Kokonaisala (brm²)	3500	Tehokkuusluku: 1,15

Tekniset tilat

	koskevat koko olemassa olevaa kiinteistöä; eivät kuulu tilaohjelmaan
Muuntamo	48m2
Lämmönjakuhuone	16m2
Sprinkler keskus	1m2
Sähköpääkeskus	47m2
Pienet sähkökeskukset	4kpl a' 1m2
Sähkökeskus	4m2
Talopakama	3m2
Telehuone	7m2
IV-konehuoneet	42m2 + 62m2
Väestönsuoja	90m2

Kustannusennuste: laatija VTK Oy

Nuorten toimintakeskus

Hosantie 2, Vantaa

Laajuustiedot :

bruttoala	3 500 brm2
hyötyala	3 405 hym2
huoneistoala	3 3 9 5 htm2
tilavuus	30 038 rm3
tehokkuusluku	1,15

Rakennuskustannukset		Yht.€	€/brm2	€/hym2	€/rm3
<u>Rakennuttajan kulut</u>		150 000	42,86	44,05	4,99
suunnittelu	100 000				
rakennuttaminen	50 000				
<u>Rakennustekniset työt</u>		1 350 000	385,71	396,48	44,88
LVI-työt		175 000	50,00	51,40	5,82
LVV-työt	95 000				
IV-työt	70 000				
Säätölaitteet	10 000				
<u>Sähkötyöt</u>		115 000	32,86	33,77	3,82
<u>Erillishankinnat</u>		5 000	1,43	1,47	0,17
Muutos- ja lisätyövaraus		135 000	38,57	39,65	4,49
KUSTANNUSENNUSTE (alv 0%)		1 930 000	551,43	566,81	64,16
KUSTANNUSENNUSTE (alv 25,5%)		2 422 150	692,04	711,35	80,52

Haahtela ind. 102 (9/24)

24.4.2025

Nuorten Toimintakeskus, Hosantie 2

Hankkeen huoneistoala	3 3 9 5 htm2
Hankkeen kustannukset (talousarviohinta)	1 930 000 €
rakentamisen yksikköhinta huoneisto-m2	568,48 €/htm2

ALUSTAVA VUOKRAKUSTANNUSLASKELMA ALV 0%

	€/a	€/htm2/a	€/htm2/kk
Kiinteistönhoito ja kunnossapito sekä ulkoalueet ja valvonta yhteensä	158 886	46,80	3,90
Yhteensä	158 886	46,80	3,90

Alustavaksi vuokratasoksi on sovittu 12 € / m2 / kk 504 000 € / vuosi

Pääomavastike (takaisinmaksuaika 5v.) 10 € / m2 / kk 447 747 € / vuosi

Tilojen toiminnallinen ja pedagoginen käyttösuunnitelma

Nuorten toimintakeskus, Hosantie 2

Me-säätiö 25.4.2025

Sisällysluettelo

Johdanto	2
Tavoitteellista vapaa-ajan toimintaa	3
Tilojen toiminnallinen kuvaus	5
Liikuntatilat	5
Muut toiminnalliset tilat.....	6
Avoimet tilat	6
Pedagogisen suunnittelun arvopohja ja toiminnan keskeiset periaatteet	7
Katuideologia toiminnan perustana	7
Positiivinen pedagogiikka	8
Aktiivisen toimijuuden mahdollistaminen	10
Teknologia	11
Lähteet	12

Johdanto

Koivukylän Hosantielle perustettava nuorten toimintakeskus on vantaalaisille noin 13–20-vuotiaille nuorille suunnattu vapaa-ajan tila, jonka tavoitteena on tarjota nuorille laadukas, turvallinen ja innostava ympäristö harrastaa ja toteuttaa itseään. Havukoski-Koivukylän -alueelle sijoittuvan toimintakeskuksen avulla on mahdollista lisätä alueen nuorten hyvinvointia ja vaikuttaa positiivisesti alueen segregaatiokehitykseen.

Toimintakeskus on uudenlainen katukulttuurista ammentava tila, joka yhdistää liikkumisen, luovuuden ja yhteisöllisyyden käyttäjälähtöisellä ja osallistavalla tavalla. Toimintaa on tarjolla kuutena päivänä viikossa ja tarkoituksena on sitouttaa nuoret keskuksen pitkäkestoisiksi jäseniksi. Keskuksen toiminta koostuu avoimesta toiminnasta, drop-in-sessioista, ilmoittautumista vaativista temaattisista ohjelmista sekä yksilötyöstä. Keskus on oppimisympäristön ja vapaa-ajan ympäristön yhdistelmä.

Kyse on törmäyttävästä toiminnasta: talo on kaikille nuorille avoin, mutta erityisesti pyritään tavoittamaan nuoria, joilla on taustassaan syrjäytymiselle altistavia riskitekijöitä, ja joita perinteinen vapaa-ajan toiminta ei tavoita. Ennaltaehkäisevän toiminnan kokonaisuus tukee hyvinvointia ja luo mahdollisuuksia löytää mielekäs tapa viettää vapaa-aikaa. Näin toiminta hillitsee myös negatiivisia ilmiöitä, kuten häiriökäyttäytymistä tai rikoksilla oireilua.

Toimintakeskus tuottaa vaikuttavuutta yksilö-, yhteisö-, ja rakennetasolla. Yksilötasolla toiminta lisää yhteenkuuluvuuden tunnetta, ohjaa aktiiviseen osallistumiseen, lisää liikettä, vahvistaa oppimis- ja koulumyönteisyyttä sekä vahvistaa nuoren itsetuntoa, tulevaisuususkoa ja sosiaalisia taitoja. Monenlaisista taustoista nuoria mukaan kokoava toiminta laajentaa sosiaalisia piirejä ja auttaa löytämään kavereita yli alue- ja kulttuuritaustarajojen. Tämä ehkäisee eriytymistä ja eriarvoisuuden kokemusta. Toiminnalla on vaikutusta myös asuinalueen yhteisöllisyyteen ja turvallisuuteen. Pitkällä aikavälillä nuorten osallistumisessa ja osallisuuden kokemuksessa tapahtuu muutoksia laajemmin: yhä useampi nuori käy toisen asteen koulutuksen, osallistuu aktiivisesti yhteiskuntaan ja kokee kuuluvansa yhteisöön.

Tilan pedagogisen käyttösuunnitelman on laatinut Me-säätiön pedagoginen suunnitteluryhmä, johon kuuluu kolme kasvatustieteen maisterin koulutuksen suorittanutta ja alalla erilaisissa tehtävissä työskennellyttä henkilöä. Tilaan ja metodeihin on haettu inspiraatiota haavoittuvassa asemassa olevia nuoria hyvin tavoittavista malleista, kuten tanskalaisen GAME-järjestön ja ruotsalaisen Fryshusetin toiminnasta. Toiminnan lähtökohtana on Me-säätiön pedagoginen malli, joka on kehitetty Me-säätiön Mellunmäessä sijaitsevan Lasten ja perheiden talo Meltsin ja jalkapalloyhteisö FC Meltsin tarpeisiin vuodesta 2019 lähtien. Malli pohjautuu positiiviseen pedagogiikkaan ja tulevaisuususkoon. Nuorten

toimintakeskuksen pedagogiikan ja tilojen suunnitteluun on lisäksi otettu vaikutteita luovista, yhteisöllisistä ja innostavista oppimisympäristöistä ja konsepteista (mm. Tumo Center for Creative Technologies, Hive Helsinki, Lasten ja nuorten säätiön Spring-ideakilpailu).

Me-säätiö on 2015 perustettu säätiö, jonka tehtävä on vähentää lasten, nuorten ja perheiden eriarvoistumista. Me-säätiö on kymmenen vuoden ajan luonut ja rahoittanut erilaisia syrjäytymistä ennaltaehkäiseviä toimintamalleja yhdessä julkisen sektorin ja järjestökumppaneiden kanssa. Me-säätiö mittaa ja arvioi oman ja kumppaniensa toiminnan vaikuttavuutta sekä tuottaa ja edistää suojaavia keinoja ja toimintoja lapsille, nuorille ja perheille.

Tavoitteellista vapaa-ajan toimintaa

Nuorten toimintakeskuksen tila rakentuu matalan kynnyksen toiminnan ja vapaan kokeilun ympärille yhdistäen liikettä ja katukulttuurin eri muotoja. Toiminta on Suomen mittakaavassa uudenlainen yhdistelmä tavoitteellista kasvatustoimintaa sekä vapaata, suuressa määrin avointa ja ei-velvoittavaa. Vastaavan kaltainen toiminta esimerkiksi Tanskassa on osoittautunut erittäin tehokkaaksi juuri marginalisoitujen nuorten tavoittamisessa.

Tavoitteet perustuvat kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin lisäämiseen sekä psykososiaalisiin perustarpeisiin, kuten nuoruuden keskeiseen kehitystehtävään löytää oma paikkansa maailmassa sosiaalisten suhteiden ja ryhmien kautta. Toiminta on pitkäkestoista ja kulkee nuoren rinnalla tärkeissä nivelvaiheissa. Sujuvuuden, viihtyisyyden ja turvallisuuden vuoksi päivittäistoimintaa porrastetaan ikäryhmittäin.

Jotta toiminnan vaikuttavuutta voidaan seurata, nuoria ohjataan rekisteröitymään jäseniksi hyödyntämällä Me-säätiön kehittämää, yhteisötyössä jo muualla käytössä olevaa teknologiaa. Rekisteröityminen on vapaaehtoista, eikä rekisteröimättömyys ole este osallistumiselle.

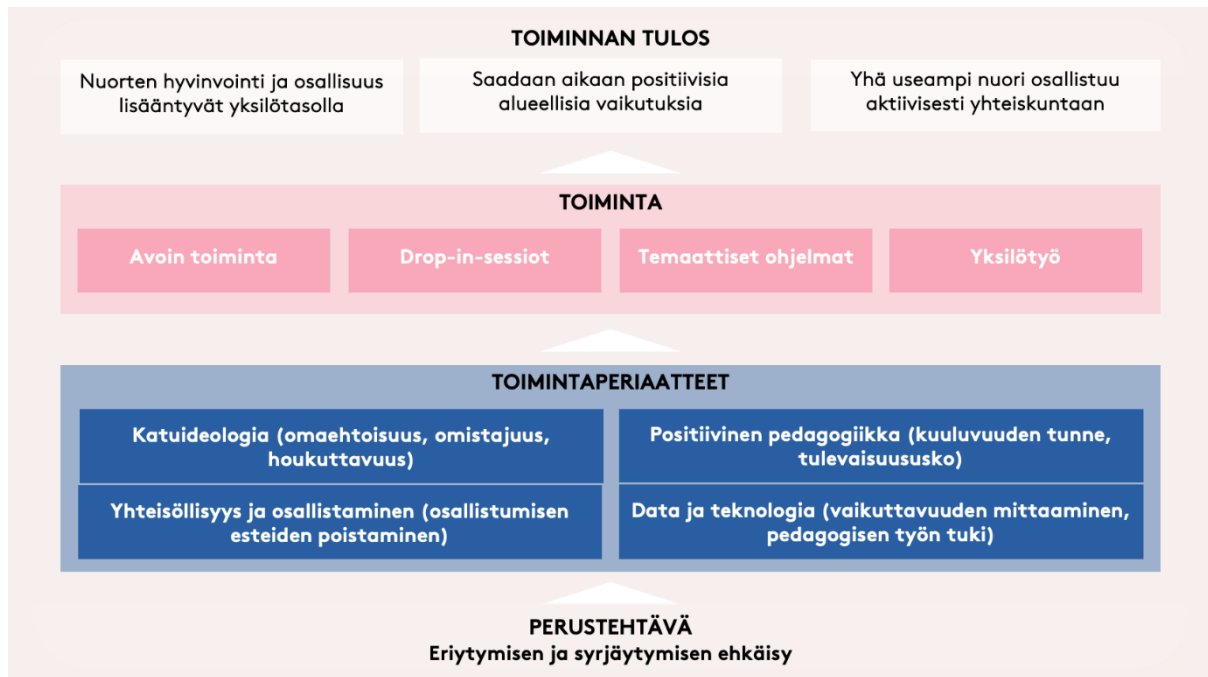
Keskuksen toiminta koostuu avoimesta toiminnasta, drop-in-sessioista, ilmoittautumista vaativista temaattisista ohjelmista sekä yksilötyöstä.

1. Avoin toiminta on kaikille nuorille tarkoitettua kynnyksetöntä toimintaa, jota on tarjolla kattavasti erityisesti iltapäivä- ja ilta-aikoina. Se on tavoitteellista toimintaa, jonka tarkoituksena on kohdata jokainen toiminnan pariin saapuva nuori ja käynnistää luottamussuhteen rakentuminen. Avoimesta ja muuntautuvasta luonteestaan huolimatta talon arjen perusrakenne säilyy tuttuna ja ennakoitavana: talolle tullessaan nuori tietää, mihin voi kiinnittyä. Selkeä rakenne, monipuolisen liikkeen mahdollistaminen ja nuorten itsensä suunnittelemat aktiviteetit luovat pohjan turvallisuudelle ja ehkäisevät esimerkiksi häiriökäyttäytymistä. Avoin toiminta voi olla osalle nuorista ainoa osallistumismuoto tai polku kohti tiiviimpää osallistumista.

2. Matalan kynnyksen osallistumiseen kannustavat drop-in-sessiot ovat joko viikkokalenterista löytyviä tai avoimen toiminnan lomaan muotoutuvia kertaluonteisia tai pidempikestoisia kokonaisuuksia, joiden muodostumista tukevat ohjaajat. Niihin voi saapua ilman ennakkoilmoittautumista tai sitoutumista. Drop-in-sessiot ovat erinomainen keino tulla mukaan sitouttavampaan toimintaan etenkin niille nuorille, joille on vaikea sitoutua säännölliseen harrastukseen.
3. Temaattiset ohjelmat ovat pitkäkestoisempia kokonaisuuksia, joihin edellytetään ilmoittautumista ja sitoutumista. Ohjelmissa toteutetaan kolmea perusperiaatetta: 1) nuoret saavat itse vaikuttaa siihen, minkälaisia temaattisia kokonaisuuksia keskuksessa järjestetään, 2) paikka ohjelmissa pyritään varmistamaan etenkin niille nuorille, joilla on taustassaan syrjäytymiselle altistavia riskitekijöitä, ja 3) ohjelmissa kiinnitetään erityistä huomiota nivelvaiheessa olevien sekä opiskelun ja työn ulkopuolella olevien nuorten tukemiseen. Ohjelmien sisällöt vaihtelevat lukuvuoden mittaisista harrastuksista esimerkiksi taidenäyttelyiden järjestämiseen tai jonkin tietyn teeman ympärille rakentuviin ohjelmiin.

Yksi esimerkki tällaisesta kokonaisuudesta on vertaisohjaajaohjelma, jossa nuori pätevöityy viikonlopun mittaisen koulutuksen ja tutustumisjakson jälkeen ohjaajaksi muille nuorille. Koulutuksessa perehdytään esimerkiksi turvallisen ilmapiirin rakentamiseen, vuorovaikutustaitoihin ja konfliktitilanteiden ratkaisutaitoihin. Positiivisen pedagogiikan hengessä valmistuminen koulutuksesta on talolla iso juttu ja sitä juhlistaan valmistuneiden toivomalla tavalla. Koulutuksen jälkeen vastavalmistuneet ohjaajat saavat valita, mihin lajiin, teemaan tai kokonaisuuteen he haluavat keskittyä. Ohjaustaitoja kerrytetään niissä aikuisen ohjaajan tukemana.

Yksilötyö toimintakeskuksessa tarkoittaa mahdollisuutta jutella turvallisen aikuisen kanssa luottamuksellisesti, matalalla kynnyksellä. Jokaisen keskuksella työskentelevän rooliin kuuluu ryhmäyttämisen lisäksi myös nuorten tukeminen yksilötasolla. Yksilötyö voi tarkoittaa myös kahdenvälisiä, vertaistuellisia mentoriohjelmia. Suunnitteilla on esimerkiksi Isoveli-mentoriohjelma, jossa nivelvaiheessa oleville yhdeksäsluokkalaisille pojille tarjotaan aikuisen mentorin tukea sekä positiivisia roolimalleja ja kehityspolkuja peruskoulun jälkeiseen aikaan.

Kuva: Keskukseen perustehtävä, periaatteet, joille toiminta perustuu, toimintamuodot ja tavoiteltu lopputulos.

Tilojen toiminnallinen kuvaus

Liikuntatilat

Toimintakeskuksen liikuntatilat ovat monikäyttöisiä ja muunneltavia. Tilat kutsuvat spontaaniin osallistumiseen ja mahdollistavat monenlaisen liikkeen, esimerkiksi koripallon, scoottailun, tanssin ja kamppailulajit. Halli on keskuksen keskeisin tila ja aina auki pelailulle. Hallin kenttää voidaan käyttää päivittäisten pelailujen lisäksi esimerkiksi tapahtumatilana tai katufutisturnauksessa. Liike, pallottelu ja pelailu tehdään mahdollisimman helpoksi esimerkiksi siten, että alusta on asfalttia, eikä sisätossuja tarvitse vaihtaa kentälle mentäessä. Pelivälineet ovat aina esillä (tai lainattavissa helposti vastaanotosta). Tila ja katulajeihin liittyvä joustavuus mahdollistavat sen, että osallistuminen on monimuotoista ja sulavaa.

Toimintakeskukseen on suunnitteilla skeitti-, scootti ja BMX-pyöräilyyn soveltuvia alueita. Rampeilla nuorten harrastaminen on omaehtoista "freestyle"-tyyppistä itsensä fyysistä ilmaisua ja ylittämistä erilaisten temppujen ja temppusarjojen muodossa. Ramppielementit on suunniteltu niin, että lajit on helppo aloittaa, ne motivoivat kehittymään ja mahdollistavat vaativammankin harrastamisen. Rampit ovat erikokoisia ja lajien erilaisiin muotoihin soveltuvia elementtejä, esimerkiksi street-alue mukailee kaupunkiympäristöjen arkkitehtuuria. Street on toinen virallinen olympialaji skeittauksessa ja yhdistää maailman nuoria Lontoon South Bankseilta aina New Yorkin kaduille.

Muut toiminnalliset tilat

Toimintakeskuksessa on monenlaiseen käyttöön soveltuvia ryhmätiloja. Esimerkiksi galleria/ateljeetilassa voi huoletta työskennellä erilaisten materiaalien, kuten maalien ja saven parissa. Tila on kerroksellinen työtilan ja gallerian yhdistelmä, jossa voi rohkaistua kokeilemaan ja inspiroitua muiden teoksista. Tilassa näkyy tekijöidensä kädenjälki. Tässä galleriassa ei katsella valmiita taideteoksia, vaan ollaan itse mukana muuttuvan tilan tekemisessä, joka itsessään on taideteos.

Tuunaustilassa opitaan tärkeitä, suoraa nuoren omaa arkea hyödyttäviä kädentaitoja yhdessä ja toisilta. Taustalla on vahvasti katukulttuuriin liittyvä tee-se-itse-eetos ja oppiminen virheiden kautta. Tuunauskulttuuri madaltaa kynnystä osallistua ja lisää osallistumisen monimuotoisuutta. Tarjolla on tila, jossa välineitä voi huoltaa ja muokata ilman kustannuksia. Tuunaustilassa voi korjata ja muokata mitä tahansa, esimerkiksi pyöriä, scootteja tai mopon osia.

Nuoret ovat toivoneet myös omaa parturia ja ravintolaa. Toimintakeskuksen barber's shop on enemmän kuin parturi: se on yhteisöllinen ajanviettopaikka, jossa vaihdetaan kuulumisia ja nautitaan rennosta tunnelmasta. Parturit ovat nousseet nuorten keskuudessa uudeksi ilmiöksi useista syistä. Tyyli ja itsensä ilmaiseminen ovat keskeisiä tekijöitä – hiustenleikkauksista ja parran muotoilusta on tullut osa identiteettiä. Parturin tuominen talolle on inklusiivinen teko: eri taustoista tulevilla nuorilla voi olla erityisiä hiustyyppejä ja -tarpeita, joita kaikki parturikampaamot eivät osaa käsitellä. Barber's shopissa, kuten muissakin toiminnoissa tärkeänä elementtinä on taloustaidot ja yrittäjyyskasvatus. Nuoret suunnittelevat toiminnan alusta alkaen itse, harjoitellen esimerkiksi liikeidean kehittämistä, budjetointia, markkinointia ja tiimityötä.

Toimintakeskuksessa tehdään myös tyttöerityistä työtä tyttöjen omassa tilassa, jonka ensisijaisena tavoitteena on mahdollistaa osallisuutta, tukea riskiryhmissä olevia tyttöjä ja auttaa heitä löytämään omia voimavarojaan. Eriytetty tyttötyö mahdollistaa tytöille ominaisiin kysymyksiin, kuten tasa-arvoon ja naiseksi kasvamiseen liittyviin teemoihin pureutumisen. Tyttöjen tila on mukava, kotoisa, rento ja helposti muokattava. Tilan tarkemmat yksityiskohdat suunnitellaan yhdessä tyttöjen kanssa, jotta se vastaa juuri heidän tarpeisiinsa ja kiinnostuksen kohteisiinsa.

Avoimet tilat

Vastaanotto on tilojen käyntikortti. Selkeästi esillä olevat urheiluvälineet kuten skeittilaudat ja koripallot sekä talon päivittäinen lukujärjestys isolla näytöllä kutsuvat tulijan toimintaan. Vastaanotossa tulija kirjaa itsensä sisään, sitoutuu talon turvallisuussääntöihin, voi lainata urheiluvälineitä ja vaihtaa kuulumisia vastaanoton vastaavan kanssa. Sisäänkirjautumissovelluksen yhteydessä voidaan esimerkiksi kysyä, mitä kävijä tänään toivoo käynniltään ja missä roolissa hän haluaisi talolla olla. Kysymysten on tarkoitus ohjata kävijän polkua talolla Me-säätiön kehittämän, tietoturvallisen teknologian tukena, jotta mukaan toimintaan olisi mahdollisimman helppoa ja turvallista liittyä.

Kahvila-alue on koko talon sydän, keskusaukio, johon tullaan heti vastaanoton jälkeen. Oleskelutilaan voi jäädä hengailemaan, syömään välipalaa tai tekemään läksyjä. Viihtyisässä ja avoimessa tilassa on kahvilamaisesti pöytä- ja tuoliryhmiä. Hyllyillä on saatavilla lautapelejä, lehtiä ja kirjoja. Kahvilan lähellä on monenlaista esittävää taidetta mahdollistava lavarakenne, joka kutsuu esiintymään vaikka spontaanisti. Tilassa voidaan päivittäisen toiminnan lisäksi järjestää tapahtumia ja juhlia.

Toimintakeskuksesta rakennetaan aktiivisesti turvallisempaa tilaa, myös fyysisin ja tilallisin ratkaisuin. Esimerkiksi ryhmäpukuhuoneissa ja wc-tiloissa kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että nuoret kokevat olonsa niissä turvallisiksi (mm. vaatteiden vaihtoon ja peseytymiseen tulee olla yksityinen mahdollisuus).

Pedagogisen suunnittelun arvopohja ja toiminnan keskeiset periaatteet

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos on määritellyt keinoja, joilla voidaan ehkäistä nuorten syrjäytymistä. Erityisesti koulunkäynnin keskeytysten ehkäisemiseksi THL suosittaa vahvistamaan syrjäytymisriskissä olevan nuoren

- sisäistä motivaatiota
- myönteistä minäkäsitystä
- ydintaitojen oppimista
- yhteenkuuluvuutta
- sosiaalisia taitoja
- sosiaalista pääomaa
- tulevaisuuden uskoa ja vaihtoehtojen ennakointia (lähde 1).

Nuorten toimintakeskuksessa nämä periaatteet toteutuvat nuoria erilaisista taustoista törmäyttävässä toiminnassa, johon heitä sitoutetaan pitkäkestoisesti ja jossa toiminnan pohjana on nuoriso- ja vahvuuslähtöinen pedagogiikka. Tästä syystä pedagogisen toiminnan viitekehyyksi on valittu katuideologia, positiivinen pedagogiikka sekä osallisuuden vahvistaminen. Näihin pohjaten edellä mainitut THL:n määrittelemät keinot ovat limittyneitä toimintaan, eikä niitä siten opeteta ohjaajavetoisesti.

Katuideologia toiminnan perustana

Katuideologia näkyy nuorten toimintakeskuksessa lajeissa, sisällössä sekä keskuksen toimintaa ohjaavana viitekehyyksenä mm. seuraavilla tavoilla:

- Matalan kynnyksen inklusiivisessa toiminnassa
- Kaupunginosan, monenlaisten identiteettien ja paikallisten tarinoiden vaalimisena
- Työkaluna kehittää itseilmaisua ja rakentaa omaa tarinaa lyriikoiden tai vaikkapa tanssiteosten keinoin

- Arkkitehtuurissa, jossa hyödynnetään omaleimaista tilaa
- Talon eri aktiviteeteissa liikunnasta taiteeseen
- Ohjelmarakenteessa, aukioloajoissa
- Omistajuudessa: nuoret ovat aktiivisia toimijoita, rakentajia ja tarinankertajia
- Ohjaustyössä, jossa painotetaan vertaisoppijuutta aikuisen auktoriteetin sijaan
- Yhteisöllisyydessä

Katulajit ja katukulttuuri ovat syntyneet osaksi kaupunkikulttuuria vastauksena nuorten tarpeeseen ilmaista itseään, liikkua vapaasti ja löytää oma paikkansa kaupunkitilassa. Siksi ne voivat toimia houkuttavampina myös sellaisille osallistujille, jotka eivät syystä tai toisesta löydä paikkaansa perinteiseltä kentältä. Ennen kaikkea katulajit ja katukulttuuri ovat osallistavia ja saavutettavia.

Katukulttuuri on ytimeltään sosiaalista. Siihen liittyy vahvaa ryhmähenkeä sekä vertaisoppimista ja -tukea. Oppimista tapahtuu vertaistuellisessa ja dialektisessa suhteessa, jossa kokeneemman vertaisoppijan tai vertaisryhmän tuella vahvistetaan kehittymässä olevia taitoja ja siten onnistutaan omaan taitotasoon nähden haastavimmissakin taidoissa. Kokeilu, epäonnistuminen ja erehtyminen ovat katuideologian keskiössä: oppiminen tapahtuu niiden kautta, ei niitä vältellen. Epäonnistuminen on jatkuvasti läsnä ja jopa toivottavaa. Kun tekeminen perustuu epäonnistumiselle, ei sen pelkäämisestä tule rajoittavaa tekijää.

Katuideologian mukaisesti uutta luodaan ja opitaan sellaisten näkökulmien kautta, jotka kumpuavat nuorten omasta elämästä. Tällainen omaehtoisuuden vaaliminen vahvistaa sisäistä motivaatiota. Esimerkiksi hiphopin on todettu olevan hyödyllinen väline ympäristön ja historian ymmärtämisessä, kriittisen ajattelun kehittämisessä ja oman identiteetin rakentamisessa. Vaikkapa lyriikoita ja musiikkia yhdistelevissä drop-in-sessioissa rohkaistaan nuoria kriittiseen ajatteluun ja sitä kautta pohtimaan positiivista muutosta ja oikeudenmukaisempaa sekä kestävämpää yhteiskuntaa. Hiphop työvälineenä voi tutkitusti vahvistaa osallisuutta ja muokata itseen liittyviä kielteisiä identiteettejä uudelleen ja näin tukea kollektiivista myönteistä toimintaa. (Lähde 2).

Positiivinen pedagogiikka

Positiiviseen psykologiaan pohjautuva positiivinen pedagogiikka määrittää keskuksen kaikkea toimintaa arvopohjasta käytännön työkaluihin. Tiivistettynä se näkyy nuorten toimintakeskuksessa mm. seuraavilla tavoilla:

- Osallistavassa työotteessa
- Ohjaustyön konkreettisina työkaluina
- Talon vuodenkierrossa ja tapahtumissa
- Vuorovaikutustavassa
- Hyväksyvässä ja myönteisessä ilmapiirissä

- Tulevaisuusorientaatiossa
- Vahvuuksien, onnistumisien ja pitkäjänteisen työn esille nostamisena
- Yllättävinä, perinteisestä kaavasta tai totutusta tavasta poikkeavina elementteinä

Positiivinen pedagogiikka tarkoittaa sitä, että tietoisesti keskitytään vahvuuksiin sekä myönteisiin tunteisiin, kuten toiveikkuuteen ja iloon. Se ei ole yltiöpositiivisuutta tai negatiivisten kokemusten kieltämistä, vaan rakenne, jossa vuorovaikutus on kannustavaa ja jossa esimerkiksi onnistumisia ja etappeja tehdään näkyviksi. Tällaisen ilmapiirin luomiseksi keskuksen työntekijöiltä edellytetään perehtyneisyyttä voimavaralähtöiseen ja tulevaisuusorientoituneeseen työtoteeseen.

Toimintakeskus ympäristönä rakennetaan positiivisia kokemuksia ja onnistumista tukevaksi. Tästä syystä toiminnassa on mukana paljon liikettä ja ryhmämuotoista toimintaa. Ne ovat mainio keino ryhmäyttää, mahdollistaa spontaania osallistumista ja esimerkiksi hillitä häiriökäyttäytymistä. Kisailu, pelailu ja liike ovat sosiaalisesti ja emotionaalisesti palkitsevaa ja myös esimerkiksi itsesäätelyn opettelua. Siksi liikettä on keskuksella aina tarjolla, myös niille, jotka eivät identifioitu liikunnan harrastajiksi.

Tulevaisuususkon rakentaminen ja siihen vahvasti liittyvän minäpystyvyyden tunteen vahvistaminen on keskuksen toiminnan keskiössä. Nuori, jolla on hyvä minäpystyvyyden tunne, uskoo kykynsä suoriutua ja suhtautuu tulevaan luottavaisesti. Hyvä keino tukea minäpystyvyyden tunnetta on tehdä näkyväksi eritasoiset onnistumiset, etenkin sellaiset, jotka ovat vaatineet yhteistä vaivannäköä ja ponnistelua. Tästä syystä keskuksen vuodenkierto rakennetaan niin, että kaikkea sisältöä kasvatetaan ja rikastetaan kohti nuorten kanssa järjestettäviä turnauksia, näyttelyitä ja koko lukukauden kokoavia päätösfestivaaleja. Yhteisen, innostavan tavoitteen eteen ponnistelu toimii mainiona keinona suunnitelmallisuuden, sitouttamisen ja motivoinnin tukemisessa.

Turnausten tai festivaalien kaltaisiin projekteihin osallistetaan nuoria kullekin sopiviin rooleihin. Nuoret saavat aidosti vastuuta ja omistajuutta, esimerkiksi tapahtuman budjetti ja siihen liittyvät päätökset tehdään nuorten valitsemalla tavalla. Taloustaidot ja yrittäjyyskasvatus ovat tärkeä osa talon päivittäisrakennetta. Yrittäjämäiseen toimintaan kannustetaan esimerkiksi suunnittelemalla ja osallistumalla keskuksen harjoitusyritysten, kuten nuudelibaarin, polkupyörien tuunauspajan tai parturin toimintaan.

Projekteilla ja harjoitusyrityksillä tuetaan taloustaitoja, aloitteellisuutta ja luovaa ongelmanratkaisutaitoa. Aikuisen ohjaajan rooli on tukea prosessia pilkkomalla tavoitteita sopiviksi ja tekemällä edistystä näkyväksi. Katuideologian ja positiivisen pedagogiikan hengessä aikuisen roolia keskuksella voisi kuvailla parhaiten hiphop-maailmasta tutulla "hypeman"-termillä. Hypeman on hiphopartistin rinnalla

lavalla oleva rooli, joka nostattaa, innostaa, täydentää tarvittaessa ja ennen kaikkea antaa itse artistin eli toiminnan keskiössä olevan loistaa.

Huumoriin, kekseliäisyyteen ja iloon keskittymisessä on kyse ohjausmetodista, joka haastaa ohjaajaa miettimään vaihtoehtoisia tapoja tarttua vaikkapa motivaation puutteeseen. Yksi konkreettinen työkalu on käyttää ohjaustyössä oivalluttavia ja perinteistä kaavaa rikkovia malleja. Liikuntasisällöissä tällaisia voivat olla vaikkapa eri lajien yhdistelmät (esim. tennisfutis), omien tai ryhmän rajojen testaaminen (esim. heitto- tai potkuvoiman mittaaminen), säännöistä poikkeaminen (maali hyväksytään vain, jos pallo on kosketanut seinää) tai roolien vaihtaminen (nuoret keksivät itse sisällön ja opettavat sen ohjaajalle). Vaikuttavuutta voidaan lisätä edelleen antamalla nuorille itselleen mahdollisuus päättää, miten vaikkapa koripallotreeneissä rikotaan sääntöjä. Sääntöjä rikkoessa tulee opittua myös ne säännöt, joita rikotaan.

Aktiivisen toimijuuden mahdollistaminen

Aktiivisen toimijuuden mahdollistaminen ja osallistaminen näkyvät keskuksen toiminnassa mm. seuraavilla tavoilla:

- Osallistumisen näkyvät ja näkymättömät esteet on huomioitu ja niihin etsitään aktiivisesti ratkaisuja
- Toiminta on monin tavoin saavutettavaa
- Perustarpeisiin kiinnitetään huomiota
- Laajempaa yhteisöä osallistetaan talon toimintaan
- Omistajuutta siirretään aktiivisesti toimintaan osallistuville
- Yhteistyönä yli sektorirajojen
- Pelipaitaefektinä

Osallistaminen on rakenteellinen osa keskuksen jokapäiväistä toimintaa. Jotta nuori voi toimia yhteisönsä aktiivisena jäsenenä ja kokea osallisuutta, on osallistumisen esteitä madallettava monipuolisesti. Toiminta on maksutonta (joihinkin toimintoihin voi liittyä nimellinen maksu), eikä omia varusteita tai tarvikkeita edellytetä. Keskuksen sijainti on keskeinen, eikä sinne pääsy velvoita vanhempia kускаamaan.

Ohjelma ja aukioloajat on suunniteltu niin, että keskus tavoittaa erilaisissa elämäntilanteissa olevia ja eri taustoista tulevia nuoria. Me-säätien yhteistyössä Helsingin Mellunmäessä on esimerkiksi havaittu, että aamupäivisin ennen koulupäivää tapahtuva toiminta tavoittaa hyvin maahanmuuttajataustaisia tyttöjä, sillä tuolloin heillä ei ole kotiin, kotikieleen tai uskontoon liittyviä opintoja tai velvollisuuksia.

Toimintakeskuksessa nuorten toiveisiin ja perustarpeisiin vastataan, jotta voimavaroja riittää vapaa-ajan toimintaan sitoutumiseen. Talolta on saatavilla esimerkiksi välipalaa ja ruokaa. Turvallisia aikuisia on aina paikalla ja aikuisen

kanssa pääsee keskustelemaan kahden kesken tarvittaessa. Myös nuorten perheitä osallistetaan toimintaan, jotta talo tulee heille tutuksi ja helposti lähestyttäväksi. Tämäkin tehdään nuorten itsensä suunnittelemalla tavalla. Vanhempien osallistumiseen ei liity urheiluseuratoiminnasta tuttua sosiaalista painetta, eli kukin voi osallistua tilanteensa mukaan, perheen voimavarat huomioiden. Osallistuminen tehdään mahdollisimman helpoksi: esimerkiksi monelle vanhemmalle osallistumisen ehto on se, että mukaan voi tulla koko perheen voimin, nuorempien sisarusten kanssa.

Kun osallistuminen on monipuolisesti mahdollistettu, yhteisöllisyys, kuuluvuuden tunne ja hyvä me-henki toimivat liimana keskuksen toiminnassa pysymiseen. Toimintakeskuksessa kartutetaan sosiaalista pääomaa, jonka perimmäinen tarkoitus on ohjata polkuja talon ulkopuolelle. Tämä näkyy konkreettisesti arjessa esimerkiksi siinä, että talon toimintaan tuodaan mukaan nuorten itsensä valitsemia roolimalleja ja esikuvia vieraileviksi ohjaajiksi tai mentoreiksi. Nuorten toimintakeskuksessa tehdään myös monialaista yhteistyötä eri sektoreiden, kuten sosiaalitoimen, koulujen ja nuorisotyön kanssa, jotta nuoria tavoitetaan toiminnan pariin laaja-alaisesti, ja jotta voidaan yhdessä rakentaa yhteyksiä eri palvelujen, yhteisöjen ja elämänalueiden välille.

Katuideologian ja yhteisötyön perusperiaate on se, että tieto, kokemus ja voima ovat yhteisössä. Toiminta perustuu paikallisiin tarpeisiin, eikä kokonaisuutta siten voida suunnitella valmiiksi etukäteen. Jotta toimintakeskus olisi aidosti yhteisöllinen, omistajuus on annettava nuorille. Nuoret ovat mukana varhaisesta suunnitteluvaiheesta päivittäistoimintaan: ohjelman ja sisällön kokoamisessa, sisustusvalinnoissa, brändityössä, ohjaustyössä ja vaikkapa budjetoinnissa.

Me-säätiön yhteisötyön keskeinen elementti on ns. pelipaitaefektin vahvistaminen. Sillä tarkoitetaan urheilumaailmasta tuttua joukkuehenkeä, ylpeyttä omasta porukasta, iloa, osallistumisen monia muotoja, yhteisöllisyyttä ja sitoutumista väljään sosiaaliseen rakenteeseen. Nuorten toimintakeskus on rykelmä hyvin ryhmäytettyjä porukoita, jotka kaikki tuntevat kuuluvansa myös isompaan, toimintakeskuksen ja alueen yhteisöön.

Teknologia

Me-säätiön vaikuttamisen mittaamisen teknologiaa käytetään yhteisötoiminnassa Mellunmäessä sekä noin 20 muussa yhteisötalossa. Teknologian avulla voidaan vaivattomasti ja turvallisesti kerätä tietoa toiminnan osallistujien taustasta (mm. syrjäytymiselle altistavat riskitekijät, jotka liittyvät perheen sosioekonomiseen tilanteeseen), sekä toiminnan hyvinvointivaikutuksista. Nuoria ohjataan rekisteröitymään jäseniksi, mutta rekisteröitymättömyys ei ole este toimintaan osallistumiselle.

Me-säätiön jo olemassa olevaa teknologiaa myös sovitetaan toimintakeskuksen käyttöön. Vaikuttavuuden mittaamisen ohella Me-säätiö kehittää nuorten toimintakeskukseen myös pedagogista teknologiaa, jonka tavoitteena on tuoda struktuuria harrastuspolkuihin, auttaa nuoria toimintakeskuksessa toimimisessa ja

tuoda samasta toiminnasta kiinnostuneita nuoria yhteen. Teknologiset ratkaisut voivat toimia väylänä luoda kohtaamisia ja rakentaa epämuodollisista yhteisöistä tiiviimpiä porukoita. Oikein hyödynnettynä esimerkiksi puhelinsovelluksella voidaan madaltaa kynnystä osallistua toimintaan, tavoittaa nuoria ja luoda polkuja kohti merkityksellistä osallisuutta ja uusia taitoja. Teknologia ei ole itseisarvo, vaan toimii pedagogiikan välineenä. Teknologian avulla voidaan tavoittaa nuoria tavoilla, jotka tuntuvat heille luontevilta.

Lähteet

Lähde 1: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Nuorten syrjäytymisen ehkäisy.
<https://thl.fi/aiheet/lapset-nuoret-ja-perheet/hyvinvointi-ja-terveys/nuorten-syrjaytymisen-ehkaisy> Luettu 15.4.2025.

Lähde 2: International journal of development education and global learning.
Spitting rhymes and changing minds: Global youth work through hip-hop.
<https://journals.uclpress.co.uk/ijdeg/article/id/1916/> Luettu 14.4.2025.

22 §

Vantaan kaupungin osallistuminen kiertotalouden green deal -sitoumukseen

VD/5038/00.04.00/2025

PT/KN/JV/LK

Kiertotalouden green deal -sitoumuksilla kohti hiilineutraalia kiertotalousyhteiskuntaa 2035

Kiertotalouden green deal on valtion luotsaama, vapaaehtoinen strateginen sitoumus, jossa mukaan lähtevät toimijat sitoutuvat vähentämään luonnonvarojen käyttöä ja asettamaan vaikuttavia tavoitteita ja tekemään toimia, jotka edistävät vähähiilistä kiertotaloutta. Sitoumusten toimien tulee tukea kiertotalouden strategisen ohjelman luonnonvaratavoitteita, hiilineutraaliutta ja kestävän talouden edistämistä vuoteen 2035 mennessä. Sitoumuksilla halutaan vähentää raaka-aineiden käyttöä, pidentää materiaalien ja tuotteiden käyttöikää, lisätä ympäristöä vähemmän kuormittavia ja luontopääomaa vahvistavia vaihtoehtoja sekä kehittää uusia, kiertotalouden mukaisia toiminta- ja liiketoimintamalleja. Green deal on tarkoitettu yrityksille, toimialajärjestöille, kunnille ja maakunnille.

Kiertotalouden green dealin hyödyt Vantaan kaupungille

Kiertotalouden green deal on toimijalähtöinen tapa ottaa yhdessä loikka kohti kiertotaloutta ja kiertotalousmarkkinoita. Siinä keskeiset ministeriöt tekevät kiertotaloussiirtymää tiiviissä yhteistyössä yritysten, järjestöjen, kuntien ja maakuntien kanssa. Green dealin avulla organisaatiot voivat tunnistaa vaikuttavimmat kiertotaloustoimet, kirittää omaa toimintaansa ja koko alaansa kohti entistä ympäristövastuullisempia toimintatapoja.

Green dealiin sitoutujat saavat tukea, tietoa ja sparrausta sekä vuoropuhelusta ministeriöiden kanssa että perustettavilta ”kotipesiltä”. Ne tukevat toimia, sparraavat ja edistävät yhteistyötä sekä rahoituslähteiden löytämistä. Mukanaolollaan organisaatiot voivat osoittaa edelläkävijyytensä kiertotalouden edistäjinä sekä pääsevät verkostoitumaan ja kehittämään yhteistyössä ratkaisuja muiden toimijoiden kanssa.

Vantaan kaupunki on aiemmin osallistunut päästöttömien työmaiden, haitallisten aineiden vähentäminen varhaiskasvatuksen hankinnoissa ja kestävän purkamisen green dealeihin. Vantaan kaupunki [palkittiin](#) vuonna 2022 näistä sitoumuksistaan. Valinnan kunniakirjalla palkittavista sitoumuksista teki ympäristöministeriö. Kiertotalouden green deal on tähänastisista sitoumuksista huomattavasti laajin, vaikuttavin ja kunnianhimoisin. Sitoumus tukee Vantaan resurssiviisauden tiekarttaa ja hiilineutraalisuustavoitetta.

Vantaan sitoumuksen muutosalueet ja toimenpidealueet

Vantaan kaupunki on valinnut sitoumuksensa Rakennetun ympäristön ja Uudistavan ruokatuotannon muutosalueet. Rakennetun ympäristön muutosalueelta valitut toimenpidealueet ovat Rakennetun ympäristön hankkeiden suunnittelu ja valmistelu ohjaa kiertotalouteen sekä Vaalitaan olemassa olevaa rakennettua ympäristöä ja tehostetaan käyttöasteita. Uudistavan ruokatuotannon muutosalueelta valittu toimenpidealue on Lisätään kotimaisten kasvien ja kalan käyttöä resurssitehokkuuden parantamiseksi. Valituissa toimenpiteissä kaupungilla on mahdollisuus saada aikaan merkittäviä positiivisia vaikutuksia. Maamassojen koordinoinnilla voidaan saavuttaa päästövähennyksiä neitseellisiä raaka-aineita uudelleenkäytetyillä korvaamalla. Rakennuksissa on mahdollisuuksia käyttöasteita

parantamalla päästä parempaan resurssiviisauteen. Kasvis- ja kalapainotteisempaan ruokavalioon siirtyminen vähentää merkittävästi ruoan tuotannon ilmastopäästöjä ja luontovaikutuksia.

Lisätään kotimaisten kasvien ja kalan käyttöä resurssitehokkuuden parantamiseksi

Toimenpide: Edistetään kasvispainotteista ruokaa ja kalan hyödyntämistä julkisissa ruokapalveluissa ja hankinnoissa.

Edistämme ilmastoystävällistä ja luonnon monimuotoisuuden kannalta kestävää ruokajärjestelmää ravitsemussuositusten mukaisesti. Tavoitteena on edetä kohti planetaarista ruokavaliota päiväkodeissa, kouluissa ja oppilaitoksissa tarjottavassa ruoassa. Uudistavan ruokajärjestelmän puitteissa sitoudumme edistämään kasvipainotteista ruokajärjestelmää tavoittelemalla vapaassa otossa olevan kasvisruoan menekin kasvua ja kehittämällä reseptiikkaa ympäristöystävällisempään suuntaan mm. hybridiresepteillä ja kasvipohjaisten tuotteiden käytöllä. Kasvisruoan menekkiä lisätään houkuttelevuutta nostamalla ja kasvatuksellisilla keinoilla. Samalla tavoitellaan kasvavaa ruokailuun osallistumista oppijoiden keskuudessa. Ateriapalveluiden hiilijalanjälki on laskettu aiemmin SYKE:n ja Turun kaupungin laskurilla. Jatkossa toteutetaan laskentaa Luken ruokapalvelusektorille tuottaman ilmastovaikutusaineiston avulla.

Tavoitteet:

1. Kasvisruoan menekin osuus tarjotusta ruoasta %
Lähtötaso: 20 % Tavoitetaso 2030: 35 % Tavoitetaso 2035: 64 %
2. Tavoitetaso 2030: Ateriapalvelujen hiilijalanjälki asiakasta kohden on mitattu kansallisella laskentatavalla ja pienenee 5 % vuodessa
Tavoitetaso 2035: Ateriapalvelujen hiilijalanjälki asiakasta kohden pienenee 5 % vuodessa
3. Tavoitetasot 2030 ja 2035: Ruokalistalla kestäviä kalatuotteita* sisältävien reseptien määrä kasvaa
4. Tavoitetaso 2030: Tarjotun ruuan luontovaikutuksia on selvitetty ja tehty toimenpiteitä luontovaikutusten pienentämiseksi.
Tavoitetaso 2035: Tarjotun ruuan luontovaikutuksia vähennetään ja toimenpiteiden toteutumisesta seurataan.

*Kestävät kalatuotteet ovat kotimainen järvi- ja itämerikala.

Rakennetun ympäristön hankkeiden suunnittelu ja valmistelu ohjaa kiertotalouteen

Toimenpide: Otetaan käyttöön sujuvia ratkaisuja ja menettelytapoja maamassojen sekä muiden materiaalien kierron edistämiseksi.

Tehostamme massojen hyödyntämistä hankkeissa kartoittamalla ennakoivasti infra- ja maarakennushankkeissa syntyvät materiaalit ja maamassat sekä niiden potentiaaliset hyödyntäjät. Asemakaavoituksen prosesseissa edistämme maamassojen pitkä- ja lyhytaikaista varastointia ja jatkojalostusta. Syntyvien ylijäämämassojen hyödyntäminen tapahtuu ensisijaisesti Vantaan kaupungin sisällä ja toissijaisesti naapurikunnissa. Näin pyritään minimoimaan kuljetusmatkat. Kehitetään maamassoihin liittyvää seututasoista tiedonkulkua käyttämällä aktiivisesti ja ennakoivasti yhteistä järjestelmää. Laaditaan urakoitsijoille hankekohtaiset kiertotalouskriteerit vuoteen 2027 mennessä. Vantaa on mukana toimivassa pääkaupunkitasoisessa maa- ja kiviainesten seurannassa ja koordinaatiossa vuoteen 2030 mennessä.

Tavoitteet:

1. Uudelleenkäytettyjen osuus infra- ja maarakennushankkeissa käytetyistä maa- ja kiviainesten kokonaismäärästä %

Lähtötaso: 1 % Tavoitetaso 2030: 5 % Tavoitetaso 2035: 10 %

Vaalitaan olemassa olevaa rakennettua ympäristöä ja tehostetaan käyttöasteita

Toimenpide: Lisätään tyhjillään olevien rakennusten ja tilojen käyttöä

Toteutetaan toimitilarakennuksiin peruskorjauksia ja käyttötarkoituksen muutoksia. Mahdollistetaan tilojen tilapäinen tai määräaikainen käyttö. Toimitilojen todellinen käyttöaste selvitetty ja suunnitelma käyttöasteen parantamiseksi tehty vuoteen 2027 mennessä. Rakennetaan toimintamalli, jossa tilojen tarjonta ja kysyntä saadaan kohtamaan. Sitoumuksessa mukana olevat tilat jakautuvat huoneistoneliöittäin seuraavasti: Kaupungin hallinnoimat: 818 000 m², VTK Kiinteistöt Oy:n hallinnoimat: 113 000 m² ja Vivamus Kiinteistöt Oy:n hallinnoimat: 232 000 m².

Tavoitteet:

1. Tilojen vuokrausaste Vivamus Kiinteistöt Oy:n toimitiloissa %
Lähtötaso: 80 % Tavoitetaso 2030: 90 % Tavoitetaso 2035: 95 %
2. Tavoitetaso 2030: Vantaan kaupungin hallinnoimien tilojen käyttöasteet selvitetty ja suunnitelma käyttöasteiden parantamiseksi tehty
Tavoitetaso 2035: Keinoja Vantaan kaupungin hallinnoimien tilojen käyttöasteiden parantamiseksi on otettu käyttöön

Raportointi

Sitoutujat raportoivat vuosina 2027, 2030, 2033 ja loppuraportoinnin 2035. Sitoutuja raportoi tavoitteiden ja toimien etenemisestä Sitoumus2050 -alustalla ja päivittää tarvittaessa sitoumustaan ja lisää toimenpiteitä. Sitoutuja arvioi toimien etenemistä suhteessa asettamiinsa tavoitteisiin sekä tarvetta lisätä toimien ja tavoitteiden kunnianhimoa. Mikäli sitoumuksen tavoitteita ei saavuteta, tulee sitoutujan tarkastella lisätoimia.

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 22

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) osallistua kiertotalouden green deal-sitoumukseen, ja
- b) hyväksyä edellä kuvatut toimenpiteet ja niiden tavoitetasot vuosille 2030 ja 2035.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Kiertotalouden green deal: pelisäännöt ja muutosalueet

Täytäntöönpano: Ympäristökeskus

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

ympäristöpäällikkö Jari Viinanen, etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi

ympäristösuunnittelija Kimmo Nekkula, etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi

kiertotalouden
green deal

Kiertotalouden green deal: pelisäännöt ja muutosalueet

Kiertotalouden green deal on valtion luotsaama, vapaaehtoisuuteen perustuva strateginen sitoumusmalli. Sillä edistetään kansallisen Kiertotalousohjelman tavoitteiden saavuttamista vähentämällä luonnonvarojen käyttöä sekä edistämällä vähähiilistä kiertotaloutta. Tavoitteena on tuoda eri toimijoita yhteen edistämään systeemistä muutosta kohti kiertotaloutta sekä ratkaisemaan kiertotalouden haasteita.

Yhteistyössä tunnistetut, kiertotaloussiirtymän kannalta vaikuttavimmat toimenpiteet ja tavoitteet on jaettu viiteen luonnonvarojen kulutuksen näkökulmasta keskeiseen muutosalueeseen: Resurssiviisas rakennettu ympäristö, Kiertotalouteen perustuva teollisuus, Kestävän kulutus ja liiketoiminta, Materiaalitehokas energiajärjestelmä ja Uudistava ruokaketju.

Kiertotalouden green deal on suunnattu yrityksille, toimialajärjestöille, kunnille ja maakunnille sekä muille toimijoille.

11.6.2026

Sisällys

1 Kriteerit ja pelisäännöt	3
1.1 Mikä on Kiertotalouden green deal	3
1.2 Sitoumusten muodostamisen periaatteet	3
1.2.1 Mihin Kiertotalouden green deal -sitoumuksen tekijä sitoutuu?	3
1.2.2 Voiko toimialajärjestö, maakunta tai yhteistyökonsortio tehdä kattositoumuksen?	4
1.2.3 Mitä toimenpiteiden arvioinnissa painotetaan?	4
1.2.4 Miten sitoumus hyväksytään?	5
1.2.5 Miten sitoumuksista viestitään sekä miten niitä seurataan ja raportoidaan?	5
2 Resurssiviisas rakennettu ympäristö	7
2.1 Rakennetun ympäristön hankkeiden suunnittelu ja valmistelu ohjaa kiertotalouteen	7
2.2 Vaalitaan olemassa olevaa rakennettua ympäristöä ja tehostetaan käyttöasteita	9
2.3 Kasvatetaan uudelleenkäyttö- ja kierrätystuotteiden markkinoita rakentamisessa	10
3 Kiertotalouteen perustuva teollisuus	11
3.1 Kestävä tuotesuunnittelu ja liiketoimintamallit strategioiden ytimessä	11
3.2 Kiertotalous uudistaa tuotantoprosesseja ja hyöttyy sähköistyksestä	13
3.3 Lisätään sivuvirtojen, kierrätysmateriaalien ja bioraaka-aineiden arvoa tuotannossa	14
4 Kestävä kulutus ja liiketoiminta	15
4.1 Lisätään kiertotaloustuotteita ja kiertotalouspalveluita markkinoilla	15
4.2 Kehitetään kiertotalouden palveluja arjessa	17
5 Materiaalitehokas energiajärjestelmä	19
5.1 Suunnitellaan kiinteistöt ja yhdyskunnat osaksi säästävää ja älykästä en.järjestelmää	19
5.2 Hyödynnetään hukkaenergiat energiantuotantarpeen vähentämiseksi	20
5.3 Edistetään polttoon perustumatonta tuotantoa ja uusia energiaratkaisuja	21
6 Uudistava ruokajärjestelmä	22
6.1 Lisätään ravinteiden kierrätystä ja sivuvirtojen hyödyntämistä	22
6.2 Lisätään maaperän hiilensidontaa	24
6.3 Lisätään kotimaisten kasvien ja kalan käyttöä resurssitehokkuuden parantamiseksi	24
6.4 Vähennetään ruokahävikkiä ja pakkauksiin käytettävien luonnonvarojen määrää	25
7 Valtion toimet	27
7.1 Kiertotaloutta tukevia valtion toimia	27
7.2 Ministeriöiden rooli Kiertotalouden green deal -toimien tukemisessa	29
Liite 1. Suuntaviitat mallinnuksen pohjalta	30

1 Kriteerit ja pelisäännöt

1.1 Mikä on Kiertotalouden green deal

Kiertotalouden green deal on valtion luotsaama, vapaaehtoisuuteen perustuva strateginen sitoumusmalli. Sillä edistetään kansallisen Kiertalousohjelman tavoitteiden saavuttamista vähentämällä luonnonvarojen käyttöä sekä edistämällä vähähiilistä kiertotaloutta. Tavoitteena on tuoda eri toimijoita yhteen ratkaisemaan kiertotalouden pullonkauloja ja edistämään systeemistä muutosta kohti kiertotaloutta. Kiertotalouden green deal täydentää vapaaehtoisten ohjauskeinojen valikkoa tuomalla aiempien fokustointuneiden green deal -sopimusten rinnalle uuden pitkän aikavälin strategisen sitoumuksen.

Kiertotalouden nykytilan ja mahdollisuuksien kartoittamiseksi Suomen ympäristökeskus (Syke), Teknologian tutkimuskeskus (VTT), Luonnonvarakeskus (Luke), Geologian tutkimuskeskus (GTK) ja Tilastokeskus toteuttivat Kiertotalouden green dealin kehitysprosessiin sitoutuneiden toimijoiden kanssa keskustellen skenaariotyön, jossa arvioidaan materiaalivirtojen nykytilaa, vaikuttavimpia kiertotaloustoimia eri sektoreilla sekä näiden ympäristö- ja talousvaikutuksia. [Suomen kansantalouden materiaalivirrat ja niiden vaikutukset](#) -tutkimus julkaistiin maaliskuussa 2024.

Yhteistyössä tunnistetut kiertotaloussiirtymän kannalta keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet on jaettu viiteen luonnonvarojen kulutuksen näkökulmasta tärkeään muutosalueeseen: Resurssiviisas rakennettu ympäristö, Kiertotalouteen perustuva teollisuus, Kestävän kulutus ja liiketoiminta, Materiaalitehokas energiajärjestelmä ja Uudistava ruokaketju. Muutosalueet esitellään tämän dokumentin kohdissa 2–6, ja kukin muutosalue jakautuu edelleen 2–4 toimenpidealueeseen.

Kiertotalouden green deal on suunnattu yrityksille, toimialajärjestöille, kunnille ja maakunnille sekä muille toimijoille. Toimijat voivat tehdä vapaaehtoisesti sitoumuksia tavoitteista ja teoista, joilla he edistävät vähähiilistä kiertotaloutta vuoteen 2035 mennessä. Sitoumuksia ja niiden toimeenpanon vaikuttavuutta arvioi tutkijoista koostuva arviointiryhmä. Sitoumusten toimeenpanoa ja toimijoiden välistä yhteistyötä tukevat niin kutsutut "kotipesät", jotka tukevat toimia, sparraavat ja edistävät yhteistyötä sekä rahoituslähteiden löytämistä. Ministeriöt rahoittavat kotipesien toimintaa.

Ministeriöt ovat osapuolia Kiertotalouden green dealissä. Ne sitoutuvat tukemaan mukaan liittyneiden toimijoiden tavoitteiden ja toimien toteuttamista lainsäädännöllä, muilla ohjauskeinoilla, osallistujien yhteistyön fasilitoinnilla, kotipesien rahoituksella sekä tekemällä yhteistyötä kiertotalouden rahoittajien kanssa.

1.2 Sitoumusten muodostamisen periaatteet

1.2.1 Mihin Kiertotalouden green deal -sitoumuksen tekijä sitoutuu?

- **Valitsemaan vähintään kahdelta toimenpidealueelta oman toimintansa näkökulmasta merkittäviä toimenpiteitä.** Sitoutuja konkretisoi ja tarkentaa valittujen toimenpiteiden sisältöä omaan toimintaansa sopivaksi. Sitoutuja voi myös ehdottaa sitoumukseensa toimenpidevalikon ulkopuolelta toimenpiteitä, joilla on vaikuttavuutta tavoitteiden toteutuksen näkökulmasta.
- **Selvittämään oman lähtötasonsa ja asettamaan kullekin toimenpiteelle kunnianhimoisen tavoitteen** vuodelle 2035 sekä välitavoitteen vuodelle 2030.

Toimenpiteille asetettavien tavoitteiden tulee tukea muutosalueen ja toimenpidealueiden suuntaviittoja. Tavoitteiden tulee lähtökohtaisesti olla määrällisiä.

- **Valitsemaan kullekin toimenpiteelle mittarin** ehdotetuista vaihtoehtoista tai esittää vaihtoehtoista mittaria toimenpiteelle.
- **Tunnistamaan omassa yhteistyö- ja arvoverkostossaan** ne kiertotalouden kannalta keskeiset toimijat, joiden tulisi olla mukana toimien toteuttamisessa.
- **Toteuttamaan valitsemansa toimet, seuraamaan tavoitteiden ja toimien toteutumista sekä raportoimaan** edistymisestä kolmen vuoden välein.
- **Viemään tavoitteet ja toimet organisaationsa omiin strategioihin**, tiekarttoihin ja kiertotalous, ilmasto- ja/tai luontosuunnitelmiin.
- **Kehittämään organisaationsa johtamista, työntekijöiden osaamista ja tiedonhallintaa** kiertotaloutta tukevaksi.

1.2.2 Voiko esimerkiksi toimialajärjestö, maakunta tai yhteistyökonsortio tehdä kattositoumuksen?

- Erilaiset toimijat, kuten toimialajärjestöt, maakunnat ja yhteistyökonsortiot voivat halutessaan tehdä kattositoumuksen.
- Kattositoumuksessa sitoudutaan kannustamaan, edistämään ja tukemaan oman toimialan/alueen/konsortion toimijoiden siirtymää kiertotalouteen.
- Kattositoumukseen tulee valita lisäksi toimia vähintään kahdelta toimenpidealueelta. Niille asetetaan koko toimialaa/aluetta/konsortiota ohjaavat yhteiset tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit.
- Yksittäiset toimijat voivat liittyä kattositoumukseen asettamalla itselleen omissa sitoumuksissa kattositoumuksen toimia tukevat organisaatiokohtaiset tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit oman toimintansa näkökulmasta. Poikkeuksena tästä ovat pienet yritykset (enintään 50 työntekijää ja yrityksen liikevaihto tai taseen loppusumma on enintään 10 miljoonaa euroa), jotka voivat liittyä suoraan kattositoumukseen ilman omaa sitoumusta ja raportointia.
- Muilta osin kattositoumuksia koskevat samat kriteerit ja vaatimukset kuin muitakin sitoumuksia.

1.2.3 Mitä toimenpiteiden arvioinnissa painotetaan?

- **Valittujen toimenpiteiden vaikuttavuus on riittävä sitoutujan oman toiminnan / toimialan näkökulmasta.** Sitoumukseen valitut toimet eivät ole vain pientä parannusta nykytoimintaan verrattuna ja valitut toimenpiteet kohdistuvat riittävässä määrin sitoutujan ydintoimintaan. Sitoumuksia arvioidaan kokonaisuutena eli keskeistä on, että sitoumus sisältää merkittäviä tulevaisuuteen suuntautuvia toiminnan parannuksia.
- **Toimenpiteille asetetut tavoitteet ovat kunnianhimoisia kiertotalousohjelman luonnonvaratavoitteiden näkökulmasta.** Tavoitteiden tulee tukea muutosalueen ja toimenpidealueiden yleisiä suuntaviittoja (ks. liite 1).

- **Sitoumuksessa täyttyvät seuraavat kriteerit:**
 - Toimenpiteet tukevat Kiertotalouden strategisen ohjelman luonnonvaratavoitteita.
 - Toimenpiteet edistävät ilmastopäästöjen vähentämistä tai kasvattavat hiilinieluja.
 - Toimenpiteet edistävät muita positiivisia ympäristövaikutuksia tai eivät ainakaan tuota merkittävää haittaa muille ympäristötavoitteille ("Do no significant harm" -periaate).
- **Toimenpiteiden tulee olla lisäisiä** eli niitä ei ole vielä toteutettu. Toimenpiteet voivat kuitenkin olla sellaisia, jotka sitoutuja on jo päättänyt tai esimerkiksi tehnyt niitä koskevan esiselvityksen. Kyseeseen voivat tulla myös jo käynnissä olevat toimenpiteet, mikäli niiden kunnianhimoa kasvatetaan merkittävästi sitoumuksessa.
- **Toimenpiteillä tähdätään erityisesti:**
 - raaka-aineiden käytön vähentämiseen (mm. materiaali- ja energiatehokkuus, jakamis- ja palvelumallit, suunnittelu);
 - materiaalien ja tuotteiden käyttöiän pidentämiseen (mm. uudelleenkäyttö ja -valmistus, korjaus ja kierrätys);
 - raaka-ainelähteiden vaihtamiseen ympäristöä vähemmän kuormittaviin ja luontopääomaa vahvistaviin vaihtoehtoihin koko elinkaari huomioiden;
 - ympäristövaikutusten vähentämiseen ja resurssien niukempaan käyttöön perustuvan arvonaluonnin, kiertotalouden toimintamallien ja uudenlaisen yhteistyön synnyttämiseen ja skaalaamiseen;
 - kiertotalouteen liittyvän datan keräämiseen, ylläpitoon ja hyödyntämiseen; **ja/tai**
 - luontokadon hillintään ja luonnontilan parantamiseen liittyvien toimintamallien kehittämiseen ja käyttöönottoon.

1.2.4 Miten sitoumus hyväksytään?

- Ennen kuin organisaatio hyväksyy sitoumuksen, tutkimuslaitosten edustajista koostuva arviointiryhmä arvioi sitoumuksen. Ryhmä voi ehdottaa toimijalle täydennyksiä ennen sitoumuksen hyväksymistä. Arviointiryhmän suositusten pohjalta ministeriöt joko hyväksyvät tai hylkäävät sitoumukset. Arviointiryhmän suositukset ovat julkisuuslain perusteella julkisia, mutta niitä ei julkisteta esimerkiksi ministeriön verkkosivuilla.
- Arviointiryhmä tarkastelee tavoitteiden ja toimien vaikuttavuutta suhteessa kyseisen muutosalueen ja toimenpidealueen suuntaviittojen saavuttamiseen sekä kohdassa 1.2.3 listattuihin toimenpiteiden arvioinnin kriteereihin.
- Organisaation on osoitettava sitoutuminen tavoitteisiinsa ja toimiinsa hyväksymällä sitoumus organisaation päättävässä elimessä tai organisaation johtajan toimesta. Päättävä elin vaihtelee eri organisaatioissa, ja sellaisia voivat olla esimerkiksi yritysten johtoryhmät, toimialajärjestöjen hallitukset sekä kuntien ja maakuntien valtuustot tai hallitukset.

1.2.5 Miten sitoumuksista viestitään sekä miten niitä seurataan ja raportoidaan?

- Sitoutuja voi hyödyntää Kiertotalouden green deal -sitoumusta omassa viestinnässään. Sitoumusta ei voi kuitenkaan rinnastaa sertifikaattiin, ympäristömerkkiin tai muuhun

toimentamisen tapaan osoittamaan ympäristökuormituksen tai luonnonvarojen käytön vähentymistä tai kiertotalouden edistymistä.

- Sitoutuja raportoi tavoitteiden ja toimien etenemisestä Sitoumus 2050.fi -alustalla sekä tarvittaessa päivittää sitoumuksiaan ja lisää toimenpiteitä joka kolmas vuosi, alkaen vuodesta 2027. Sitoutuja arvioi toimien etenemistä suhteessa tavoitteisiin sekä tarvetta lisätä toimien kunnianhimoa.
- Kiertotalouden green dealin toteuttamista seuraa ja sparraa keskeisistä toimijoista koottava ohjausryhmä.
- Arviointiryhmä tarkastelee sitoumusten toimien edistymistä määrävuosina sekä loppuarvioinnilla. Jos vaikuttaa siltä, että sitoumuksen tavoitteita ei saavuteta, tulee tarkastella lisätoimia.

2 Resurssiviisas rakennettu ympäristö

Muutosalueen yhteinen visio 2035¹

Kiertotalous huomioidaan rakennetussa ympäristössä kokonaisvaltaisesti. Resurssitehokkaan rakentamisen hierarkiaa noudatetaan eli suositaan korjaamista, käyttötarkoitusten muutoksia ja täydennysrakentamista sekä pidennetään olemassa olevien rakennusten ja rakenteiden elinkaarta. Kaavoitus tukee tilojen, rakennusten ja infran kiertotalousratkaisuja. Talon- ja infrarakennushankkeiden suunnitteluprosessissa kiertotalousnäkökulmien tutkiminen ja käyttöönotto ovat valtavirtaa.

Vuonna 2035 asuin- ja julkisten rakennusten sekä infra- ja taitorakenteiden suunnittelukäyttöikä on lähtökohtaisesti 100 vuotta. Lyhytikäiset rakennukset ja rakenteet rakennetaan purettavaksi ja uudelleenkäytettäväksi. Pitkäikäiset rakennukset rakennetaan monikäyttöisiksi ja muunneltavaksi.

Rakennusosat ja -tuotteet ovat irrotettavia ja ne käytetään uudelleen. Rakennustuotteiden valmistuksessa hyödynnetään sivutuotteita ja jätteitä. Jätteet jalostetaan mahdollisimman korkean jalostusasteen tuotteiksi. Maa- ja kiviainekset hyödynnetään ja kierrätetään tehokkaasti, ja neitseellisten maa- ja kiviainesten otto on vähentynyt merkittävästi nykyisestä.

2.1 Rakennetun ympäristön hankkeiden suunnittelu ja valmistelu ohjaa kiertotalouteen

Sitoumuksiin valittavia vapaaehtoisia toimenpiteitä

Sitoutujat määrittelevät sitoumuksensa omat tarkennetut toimenpiteet sekä niihin liittyvät tavoitteet ja mittarit seuraavien toimenpiteiden avulla.

Toimenpide	Avaintoimijoita	Esimerkkimittareita
Asetetaan rakennetun ympäristön hankkeisiin, hankintoihin ja tontinluovutukseen kiertotaloutta edistäviä kunnianhimoisia tavoitteita ja kriteerejä. Otetaan käyttöön kiertotaloutta edistäviä käytäntöjä ja yhteistyötapoja rakennushankkeissa mm. kehittämällä toimintaohjeistusta kattamaan kiertotaloustavoitteet.	• Julkiset rakennuttajat • Kaupungit, kunnat • Maakunnat • Muut julkiset rakennuttajat • Yksityiset rakennuttajat • Suunnittelijat • Urakoitsijat • Tontin omistaja	• Organisaation rakennushankkeissa käyttämien luonnonvarojen määrä. • Kiertotalouskriteerejä käytössä: kyllä/ei • Kiertotalouskriteerejä sisältäneiden hankkeiden, hankintojen tai tontinluovutusten määrä/osuus

¹ Vision määritelmätarkennukset: lyhytikäiset rakennukset ja rakenteet alle 15 v ja pitkäikäiset yli 50 v.

Otetaan käyttöön sujuvia ratkaisuja ja menettelytapoja maamassojen sekä muiden materiaalien kierron edistämiseksi. Kaavoituksella edistetään pitkäaikaista varastointia ja jatkojalostusta. Lisätään hankkeiden materiaali- ja massatiedon ennakoitavuutta sekä tiivistetään urakoitsijoiden ja rakennuttajien välistä yhteistyötä kiertotalous- ja/tai massakoordinoinnilla.	• Kaupungit, kunnat • Maakunnat • Urakoitsijat • Muut rakennuttajat	• Kaavoissa huomioitu massojen varastoinnin ja jalostamisen ratkaisut: kyllä/ei • Digitaalista materiaaliraportointia käyttäneiden hankkeiden osuus kaikista hankkeista • Organisaatiossa kiertotalous- ja/tai massakoordinaation vastuuhenkilö: kyllä/ei
Suunnitellaan ja rakennetaan pitkäikäisiä, joustavia, korjattavia ja/ tai hiilivarastoina toimivia rakennuksia sekä infran taitorakenteita. Toteutetaan hankkeissa käyttöikää pidentäviä elinkaariominaisuuksia² (mm. pitkäikäisyys, muunneltavuus, monikäyttöisyys), koko rakentamisen ketjussa kaavasta toteutukseen.	• Yksityiset ja julkiset tilaajat • Rakennuttajat • Suunnittelijat • Urakoitsijat • Kaupungit, kunnat (mm. kaavoitus)	• Elinkaariominaisuuksia sisältävien uudisrakennusten / taitorakenteiden osuus kaikista uudisrakennuksista / taitorakenteista
Lisätään puun käyttöä rakentamisessa, julkisessa rakentamisessa sekä suurissa puurakenteissa (sillat ja hallit).	• Yksityiset ja julkiset tilaajat • Rakennuttajat • Suunnittelijat • Urakoitsijat • Kaupungit, kunnat (mm. kaavoitus)	• Puurakentamisen osuus • Puun määrällinen osuus rakennusmateriaaleissa
Otetaan käyttöön purkua ja uudelleenkäyttöä tukevia rakennustekniikoita sekä kehitetään purettavaksi suunnittelua. Hyödynnetään lyhytaikaiseen käyttöön tarkoitettut rakennukset tai infran taitorakenteet siirtämällä ne tai uudelleenkäyttämällä niiden osat.	• Yksityiset ja julkiset tilaajat • Rakennuttajat • Suunnittelijat • Urakoitsijat /purku-urakoitsijat	• Ehjänä purkamisen ohjeet käytössä: kyllä / ei • Sellaisten lyhytikäisten rakennuskohteiden osuus kaikista kohteista, joille on laadittu toisen käyttökerran suunnitelma. • Materiaalimäärä, joka on pystytty välttämään siirtämällä tai uudelleenkäyttämällä osia.

2.2 Vaalitaan olemassa olevaa rakennettua ympäristöä ja tehostetaan käyttöasteita

Sitoumuksiin valittavia vapaaehtoisia toimenpiteitä

Sitoutujat määrittelevät sitoumuksensa omat tarkennetut toimenpiteet sekä niihin liittyvät tavoitteet ja mittarit seuraavien toimenpiteiden avulla.

Toimenpide	Avaintoimijoita	Esimerkkimittareita
Noudatetaan resurssitehokkaan rakentamisen hierarkiaa kaikissa hankkeissa. Suositetaan korjaamista ja kunnossapitoa, sekä pidennetään rakennusten ja infrarakenteiden elinkaarta.	• Kiinteistönomistajat • Suunnittelijat • Rakennuttajat • Urakoitsijat • Kaupungit, kunnat • Tilojen käyttäjät	• Korjausrakentamisen osuus rakentamisesta
Lisätään säännöllisesti (esim. iltaisin tai lomakausina) vajaakäytössä olevien rakennusten ja tilojen käyttöä selvittämällä niiden todellinen käyttöaste, monipuolistamalla niiden käyttötapoja eri toimijaryhmien tarpeisiin ja ottamalla käyttöön alustoja tilojen jakamiselle.	• Kiinteistönomistajat • Huoltoyritykset, kiinteistömanagerit • Tilojen käyttäjät	• Kiinteistöjen tilojen todellinen käyttöaste
Lisätään tyhjillään olevien rakennusten ja tilojen käyttöä toteuttamalla toimitilarakennuksiin peruskorjauksia ja käyttötarkoituksen muutoksia tai mahdollistamalla tilojen tilapäinen tai määräaikainen käyttö.	• Kiinteistönomistaja • Kunnat (mm. kaavoitus) • Tilojen käyttäjät	• Toimisto-, liike- ja tuotannollisten tilojen vajaakäyttöaste • Käyttötarkoitusten muutosten lkm

2.3 Kasvatetaan uudelleenkäyttö- ja kierrätystuotteiden markkinoita rakentamisessa

Sitoumuksiin valittavia vapaaehtoisia toimenpiteitä

Sitoutujat määrittelevät omaan sitoumukseensa omat tarkennetut toimenpiteet sekä niihin liittyvät tavoitteet ja mittarit seuraavien toimenpiteiden avulla.

Toimenpide	Avaintoimijoita	Esimerkkimittareita
Luodaan tarjontaa uudelleenkäyttö- ja kierrätysmarkkinoille kartoittamalla hyvissä ajoin purkamista sisältävissä hankkeissa uudelleenkäyttöön soveltuvat rakennusosat, -tuotteet ja -materiaalit. Hyödynnetään ne omissa hankkeissa tai ilmoitetaan ne vaihdanta-alustoille. Hyödynnetään ehjänä purkamisen tekniikoita mahdollistamaan uudelleenkäyttöä.	- Kiinteistönomistajat/-sijoittajat - Rakennuttajat - Konsultit - Urakoitsijat - Purku-urakoitsijat - Rakennusvalvonnat	- Uudelleenkäyttökelpoisten tuotteiden osuus (%) purkukartoituksissa - Uudelleenkäyttöön välitettyjen tuotteiden osuus (%)
Käytetään rakentamisessa uudelleenkäytettyjä ja kierrätettyjä rakennustuotteita ja -osia primääristen materiaalien sijaan. Kehitetään rakennushankkeiden suunnittelu- ja hankintaprosesseja sekä hyödynnetään tuotteiden kelpoisuusmenettelyjä uudelleenkäytön mahdollistamiseksi.	- Tilaaajat, kunnat, kaupungit - Rakennuttajat - Suunnittelijat - Urakoitsijat - Konsultit - Kaavoitus - Rakennusvalvonnat	- Kierrätysmateriaalien osuus käytetyistä luonnonvaroista - Organisaation käyttämät luonnonvarat / liikevaihto - Uudelleenkäyt. materiaaleilla korvattu neitseellisten materiaalien määrä
Valmistetaan ja käytetään rakennustuotteita, joissa hyödynnetään jättemateriaaleja, teollisuuden sivutuotteita ja uusiutuvia materiaaleja sekä uudelleenvalmistettuja tuotteita. Valmistetaan kierrätettäviä, uudelleenkäytettäviä ja/tai korjattavia rakennustuotteita. Luodaan rakennustuotteille takaisinotto- tai kierrätysjärjestelmiä.	- Rakennustuotteiden valmistajat - Tilaaajat - Urakoitsijat	- Kierrätysmateriaalien osuus käytetyistä luonnonvaroista - Organisaation käyttämät luonnonvarat / liikevaihto
Käytetään rakennettavien alueiden massoja korvaamaan maanottoa erillisiltä maanottopaikoilta. Tehostetaan massojen hyödyntämistä hankkeissa kartoittamalla ennakkoivasti infra- ja maarakennushankkeista syntyvät materiaalit ja maamassat sekä niiden potentiaaliset hyödyntäjät.	- Kaupungit, kunnat - Maakunnat - Suunnittelijat - Urakoitsijat - Väylä	- Maanottopaikoilta otettujen massojen määrä - Uusiomateriaaleilla korvattujen neitseellisten maa- ja kiviainesten määrä rakennushankkeissa (% / t) - Hankkeiden määrä, joissa hyödyntämistavoite hankkeessa syntyneelle massalle ja kierrätettäville - Maankaatopaikalle viedyt maamassat (t)

3 Kiertotalouteen perustuva teollisuus

Muutosalueen yhteinen visio 2035

Kiertotalouden liiketoimintamallit ovat ensisijaisia toimintamalleja uudistuneessa teollisuudessa ja tuotantoprosesseissa. Kiertotalousajattelu on integroitu laajasti teollisuuden eri arvoverkkoihin, markkinoihin ja materiaalivirtoihin. Liiketoiminnan keskiössä ovat etenkin kestävän tuotesuunnittelun periaatteet, resurssitehokkuutta ja -tuottavuutta lisäävät ratkaisut sekä palvelu- ja datapohjaiset liiketoimintamallit, tuotteiden uudelleenkäyttö ja -valmistus ja tehdaskunnostukset sekä kierrätysraaka-aineiden ja sivuvirtojen käyttö valmistuksessa.

Tuotteita ja niiden valmistusprosesseja suunnitellaan kiertotalousperiaatteet huomioiden ja korkeampaan taloudelliseen lisäarvoon pyrkien. Laatu ja huollettavuus ovat merkittäviä tekijöitä tuotteen eliniän pidentämisessä ja tuote palveluna -konseptin mahdollistajana. Yritykset tunnistavat näihin liittyviä uusia mahdollisuuksia aktiivisesti sekä kehittävät ratkaisuja ekosysteemeissä yhdessä kumppaneiden ja asiakkaiden kanssa. Kiertotalousratkaisut ovat suomalaisten yritysten kansainvälisen kilpailukyvyyn ja kasvun perusta sekä lisäävät yhteiskunnan resilienssiä ja omavaraisuutta niin kansallisesti kuin EU:ssa.

3.1 Kestävä tuotesuunnittelu ja liiketoimintamallit strategioiden ytimessä

Sitoumuksiin valittavia vapaaehtoisia toimenpiteitä

Sitoutujat määrittelevät sitoumuksensa omat tarkennetut toimenpiteet sekä niihin liittyvät tavoitteet ja mittarit seuraavien toimenpiteiden avulla.

Toimenpide	Avaintoimijoita	Esimerkkimittareita
Sisällytetään osaksi kestävyysraportointia (CSDR) suunnitelmat ja toimenpiteet , jotka auttavat sopeuttamaan strategiaa ja liiketoimintamallia kiertotalouden periaatteiden mukaisiksi, vähentämään luonnonvarojen absoluuttista käyttöä sekä muuttaman liiketoimintamallit 1,5 asteen ilmastotavoitetta tukeviksi.	• Pörssiyhtiöt • Muut yritykset, joilla on potentiaalia pienentää yrityksen toiminnasta aiheutuvaa materiaalijalanjälkeä.	• Kyllä / ei
Valtavirtaistetaan kiertotalouden periaatteet tuotekehityksen kaikkiin vaiheisiin ja koko arvoketjuun kestävän	• Yritykset (valmistava teollisuus) • Suunnittelijat • Palveluntarjoajat ja konsultit	• Kestävän tuotesuunnittelun periaatteet käytössä: kyllä/ei • Soveltuvat laatustandardi(t) käytössä (esim. ISO/TC 323, EFQM CE Lens)

tuotesuunnittelun periaatteilla ³ , ennakoinnilla ja elinkaariarvioinnilla.		
Lisätään tuotteiden, osien, komponenttien ja materiaalien uudelleenkäyttöä merkittävästi. Kasvatetaan mm. uudelleenvalmistukseen ja tehdaskunnostuksiin liittyvää osaamista ja liiketoimintaa.	• Yritykset (valmistava teollisuus) • Suunnittelijat • Palveluntarjoajat ja konsultit	• Uudelleenkäyttöliiketoiminnan liikevaihdon kasvu
Otetaan käyttöön uusia palvelu- ja datapohjaisia liiketoimintamalleja ja edistetään resurssien jakamista yhdessä arvoverkon keskeisten toimijoiden kanssa. Näin mahdollistetaan mm. tuote palveluna -ratkaisuja, tuotteiden ennakoivaa huoltoa ja kunnossapitoa, kierrätysraaka-aineiden välityspalveluita sekä prosessimuutosten mallintamista.	• Yritykset (mm. valmistava teollisuus tarjoajana ja hankkijana, kunnossapito ja huolto) • Palveluntarjoajat (mm. arvoverkon jakamisalustat), konsultit	• Kiertotaloutta tukevan palvelu- ja dataliiketoiminnan liikevaihdon kasvu; osuus kokonaisliikevaihdosta
Julkisissa hankinnoissa painotetaan tuotteiden pitkäikäisyyttä, huollettavuutta ja kierrätettävyyttä sekä tuote palveluna -ratkaisuja. Kannustetaan kilpailutuksissa ja markkinavuoropuhelulla yrityksiä kehittämään innovatiivisia ratkaisuja, kuten uusia materiaaleja tai resurssitehokkaita teknologioita.	• Julkiset hankkijat (mm. valtio & kunnat, hyvinvointialueet) • Alueelliset ja kunnalliset kehitysyhtiöt	• Hankintojen lkm, joissa kriteerit/keinot käytössä

³ Lisätietoa: <https://www.ymparisto.fi/fi/kestava-kierto-ja-biotalous/tuotesuunnittelu>, <https://www.ymparisto.fi/fi/kestava-kierto-ja-biotalous/tuotesuunnittelu/tuotesuunnittelun-tyokalut>

3.2 Kiertotalous uudistaa tuotantoprosesseja ja hyötyy sähköistyksestä

Sitoumuksiin valittavia vapaaehtoisia toimenpiteitä

Sitoutujat määrittelevät sitoumuksensa omat tarkennetut toimenpiteet sekä niihin liittyvät tavoitteet ja mittarit seuraavien toimenpiteiden avulla.

Toimenpide	Avaintoimijoita	Esimerkkimittareita
Korvataan fossiiliset raaka-aineet tuotannon raaka-aineena, reagenssina ja energiana. Esimerkiksi koksi/kivihiili teräksentuotannon pelkistimenä korvataan vedyllä ja biopohjaisilla ratkaisuilla sekä puhtaalla energialla.	- Valmistajat (mm. terästeollisuus) - Suunnittelijat - Energiayhtiöt	Fossiilisten raaka-aineiden osuus tuotannossa
Lisätään tuotantoprosessien raaka-ainevirtojen suljettuja kiertoja ja/tai ohjataan sivujakeet materiaalina hyödyntämiseen.	Yritykset (valmistava teollisuus)	- Raaka-ainevirtojen kierto tuotannossa - Hyötykäyttöön ohjattujen sivujakeiden määrä / kasvu-%
Lisätään tuotantoprosessien energiatehokkuutta merkittävästi ja sähköistetään ne. Lisätään myös mm. hukkalämmön talteenottoa ja hyödyntämistä sekä energiansäästöä.	- Valmistajat - Energiayhtiöt - Suunnittelijat	Energiankulutus per tuotettu yksikkö
Parannetaan teollisen kiertotalouden ja symbioosien mahdollisuuksia alueellisilla toiminta- ja liiketoimintamalleilla. Tätä voidaan tehdä mm. asettamalla orkestraattoreita teollisuusalueille; kiertotalousratkaisujen kehittämiseen kannustavilla tonttivuokraeduilla ja tiiviillä vuoropuhelulla kunnan kanssa; huomioimalla symbioosien edellytykset kuntatekniikassa ja kaavoituksessa; sekä lisäämällä ymmärrystä alueellisista materiaalivirroista ja hyödyntämispotentiaalista.	- Maakunnat, kunnat ja kaupungit - Alueelliset kehitysyhtiöt - Yritykset (valmistava teollisuus)	- Uusien teollisten symbioosien ja/tai orkestraattoreiden lkm - Alueellisten materiaalivirtaselvitys tehty: kyllä/ei
Vauhditetaan työkoneiden sähköistämistä merkittävästi.	Teollisuusyritykset ja toimialat, joilla on vielä huomattavaa potentiaalia työkoneiden sähköistämisessä (mm. kaivokset, maatalous)	Työkoneiden sähköistämistaso

3.3 Lisätään sivuvirtojen, kierrätysmateriaalien ja bioraaka-aineiden arvoa tuotannossa

Sitoumuksiin valittavia vapaaehtoisia toimenpiteitä

Sitoutujat määrittelevät sitoumuksensa omat tarkennetut toimenpiteet sekä niihin liittyvät tavoitteet ja mittarit seuraavien toimenpiteiden avulla.

Toimenpide	Avaintoimijoita	Esimerkkimittarit
Lisätään kierrätysraaka-aineiden (erityisesti teräs, akkumetallit, muovit, tekstiilit, ravinteet) käyttöä valmistuksessa.	Yritykset (valmistava teollisuus, kierrätysteollisuus)	Kierrätysraaka-aineen osuus kaikista raaka-aineista, käytön kasvu
Minimoidaan jätteiden synty kiertotaloutta tukevalla prosessi- ja tuotesuunnittelulla (esim. jätteen kaivos). Lisätään teollisuusprosessien arvoaineiden ja sivuaineiden talteenottoa huomattavasti.	- Yritykset (valmistava teollisuus) - Palveluntarjoajat ja konsultit	Jättemäärän kehitys
Lisätään kaivostoiminnan sivukivien ja rikastushiekkojen kestävä käyttöä kaivosalueiden ja niiden ulkopuolisessa maa- ja vesirakentamisessa.	- Yritykset (kaivannaisteollisuus, infrarakentaminen) - Julkiset hankkijat (kunnat, kaupungit)	- Sivukiven hyötykäyttömäärä (t, %) - Rikastushiekkojen hyötykäyttö (t, %)
Lisätään kaivostoiminnan ja metallinjalostuksen sivuvirtojen ja jätteiden hyödyntämistä muiden tuotteiden raaka-aineena. Lisätään mm. rikastushiekan käyttöä rakennustuotteiden raaka-aineena.	- Yritykset (kaivannais- ja metallinjalostusteollisuus) - Palveluntarjoajat, konsultit	- Sivukiven hyötykäyttömäärä (t, %) - Rikastushiekan hyötykäyttömäärä (t, %)
Korvataan fossiilisia raaka-aineita biopohjaisilla ratkaisulla (esim. mäntyöljy). Lisätään tuotteiden jalostamista metsäteollisuuden sivuvirroista (erityisesti puun kuori, ligniini, hemiselluloosa).	Yritykset (metsä- ja kemianteollisuus), raaka-aineiden tuottajat	- Biopohjaisten raaka-aineiden käytön kasvu suhteessa fossiilisiin - Sivuvirtojen käytön kasvu tuotteiden raaka-aineena
Lisätään hiilidioksidin talteenottoa ja käyttöä (CCU) materiaali- ja energiatehokkaasti. Otetaan käyttöön pitkäaikaisia tuotteita, kuten rakennustuotteita, joihin talteenotettua hiiltä voidaan sitoa.	Yritykset (valmistava teollisuus), symbioositoimijat	Talteenotetun ja hyödynnetyn hiilidioksidin määrä

4 Kestävä kulutus ja liiketoiminta

Muutosalueen yhteinen visio 2035

Tavaroista on siirrytty entistä enemmän palveluihin ja elämyksiin. Tuotteiden käyttöikä ja elinkaaria pidentävän sekä käyttöastetta nostavan palveluliiketoiminnan kasvu vähentää neitseellisten raaka-aineiden käyttöä. Kiertotalouden mukaiset liiketoimintamallit ml. uudelleenkäyttö, jakamislustat, tuote palveluna, tuote-elinkaaren pidentäminen sekä resurssitehokkuus ja kierrätys ovat kaupan ja palveluiden keskiössä. Kiertotalouden mukaiset tuotteet⁴ ovat valtavirtaa ja tietoa kestävästä kulutuksesta on kattavasti asiakkaiden saatavilla.

Kunnat ja kaupungit ovat tärkeitä kiertotalouden mahdollistajia yritysten ja asukkaiden rajapinnassa sekä toimivat kehitysalustoina uusien liiketoimintaratkaisujen markkinoille pääsyssä ja skaalaamisessa. Julkiset organisaatiot vaikuttavat entistä aktiivisimmin sekä kaavoituksella, suunnittelulla että hankinnoilla kiertotalousratkaisujen yleistymiseen markkinoilla.

4.1 Lisätään kiertotaloustuotteita ja kiertotalouspalveluita markkinoilla

Sitoumukseen valittavia vapaaehtoisia toimenpiteitä

Sitoutujat määrittelevät sitoumiseensa omat tarkennetut toimenpiteet sekä niihin liittyvät tavoitteet ja mittarit seuraavien toimenpiteiden avulla.

Toimenpide	Avaintoimijoita	Esimerkkimittareita
Tehdään kiertotalouden mukaisesta palveluliiketoiminnasta valtavirtaa yhteistyössä arvoverkon kanssa mm. palvelumuotoilun keinoin: - Lisätään tavaroiden uudelleenmyynti-, huolto-, korjaus- ja täyttöpakkauspalveluiden tarjontaa - Lisätään leasing-, vuokraus-, ja/tai kuukausikäyttöpalveluiden tarjontaa - Kasvatetaan tuotteiden käyttöiän pidentämiseen sekä	- Yritykset - Toimialajärjestöt - Julkiset hankkijat	- Kiertotalouspalveluiden osuus myynnistä. - Kiertotaloustuotteiden osuus myynnistä. - Kiertotaloushankintojen määrä. - Käytyjen kiertotaloutta edistävien markkinavuoropuheluiden ja osallistuneiden yritysten määrä. - Julkaistujen tarjouspyyntöjen määrä, jossa kiertotalousratkaisuja on edellytetty.

⁴ Kiertotalouden mukainen tuote tukee todistetusti kiertotalouden toimintamalleja eli on laadukas ja kestävä, ja siten käyttötarkoitukseensa nähden mahdollisimman pitkäikäinen, sisältää merkittävässä määrin uusiomateriaaleja, on huollettavissa ja korjattavissa tai on uudelleenkäytettävä.

kestävämpään kuluttamiseen tähtäävää liiketoimintaa (uudelleenkäyttö, vaatteiden korjauspalvelut) • Hyödynnetään soveltuvissa julkisissa hankinnoissa kriteerejä ja markkinavuoropuheluita uudelleenkäytön, palveluiden ja käyttöiän pidentämisen edistämiseksi.		• Uudelleenkäytettävien tavaroiden osuus, korjaus- ja huoltopalveluiden käyttö.
Edistetään kiertotalouden mukaisten tuotteiden myyntiä kehittämällä tuotteita, tarjontaa, esillepanoa ja kuluttajamarkkinointia sekä tietoa kestävästä kulutuksesta: • Kehitetään tuotteiden kestävyyttä, muunneltavuutta, huollettavuutta ja korjattavuutta. • Lisätään ympäristömerkittyjen tuotteiden ja kasvipohjaisten tuotteiden osuutta valikoimassa. • Lisätään kaupan tarjonnassa huollettavien ja korjattavien ja kierrätysraaka-aineita sisältävien tuotteiden osuutta. • Lisätään tuotehuolto-tuotteita ja varaosia. • Lisätään käytettyjen ja huollettujen sekä uudelleen valmistettujen tuotteiden myyntiä. • Tehdään asettelussa ja mainonnassa kiertotalouden mukaisista tuotteista oletusvaihtoehto: lisätään kuluttajien tietoa ja osaamista materiaaleista, tuotteista ja kestävästä kulutuksesta (esim. hylly- ja pakkausmerkinnöin), edistetään tuotantoketjujen läpinäkyvyyttä ja tietoa tuotteiden ilmasto- ja ympäristövaikutuksista sekä jaetaan tuotteiden huolto- ja kierrätysohjeita.	• Palveluntarjoajat • Yritykset • Toimialajärjestöt	• Kiertotalouspalveluiden osuus myynnistä. • Kiertotaloustuotteiden osuus myynnistä.
Kehitetään ja pilotoidaan yritysten työkaluja kiertotalouden toimintamallien edistämiseksi.	• Yritykset • Palveluntarjoajat • Yritykset • Toimialajärjestöt	• Pilottien määrä • Työkaluja käyttöön otettu: kyllä/ei

• Kehitetään uusia ratkaisuja arvoketjun tiedonhallinnan ja tuotetiedon edistämiseksi, esimerkiksi ekosuunnittelu, digitaalisen materiaali/tuotetiedon ja materiaalipassin käyttöönotto. • Kootaan yrityksille ohjeita ja kriteeristöjä (check-listat) kestävien tuotteiden hankintoja edistämään sekä otetaan niitä käyttöön. • Otetaan käyttöön yhteisiä jakamislustoja ja virtuaalivarastoja.		
--	--	--

4.2 Kehitetään kiertotalouden palveluja arjessa

Sitoumukseen valittavia vapaaehtoisia toimenpiteitä

Sitoutujat määrittelevät sitoumiseensa omat tarkennetut toimenpiteet sekä niihin liittyvät tavoitteet ja mittarit seuraavien toimenpiteiden avulla.

Toimenpide	Avaintoimijat	Esimerkkimittareita
Tehdään kiertotalouden mukaisesta palveluliiketoiminnasta valtavirtaa yhteistyössä arvoverkon kanssa. Tunnistetaan koordinoivia tahoja, jotka tuovat yhteen pienyrityksiä ja kiertotalouspalveluita sekä madaltavat esteitä kiertotalouspalveluiden tuomiseksi osaksi suurempien toimijoiden tarjoamaa.	• Kunnat • Yritykset • Kehitysyhtiöt • Valtakunnalliset verkostot	• Yhteistyömallien määrä
Valtavirtaistetaan yhteiskäyttöä ja jakamistaloutta edistäviä palveluita kuluttajille, mm. luomalla toimintamalleja ja kokeilualustoja, jotka tukevat kuluttajien ja yritysten yhteistyötä uusien kiertotalouden ratkaisujen kehittämisessä (mm. yhteiskäyttöliikennevälineet,	• Kunnat • Maakunnat • Palveluntarjoajat • Yritykset	• Palveluita edistävien (uusien) hankkeiden lukumäärä. • Uusien kehitettyjen/käyttöön otettujen toimintamallien ja alustojen lukumäärä.

vuokraus- ja leasingpalvelut, liikkuvat palvelut, korjauspajat ja -kahvilat) sekä edistämällä uudelleenkäyttö-/kierrätyskeskuspalveluja.		
Edistetään alueiden käytön suunnittelulla ja markkinayhteistyöllä kiertotalouden palveluita, niiden saavutettavuutta ja houkuttelevuutta (Hiedanranta-case ja liiketilojen sijoittaminen ns. ReTuna).	• Kunnat • Maakunnat • Palveluntarjoajat	• Uusien kehitettyjen/käyttöön otettujen palveluiden/ hankkeiden lukumäärä.
Lisätään tutkintorakenteisiin kiertotalousopetusta tai avataan uusia koulutuslinjoja kiertotalousosaamisen kehittämiseksi mm. huolto- ja korjauspalveluiden osaamisen kehittämiseksi. Tarjotaan korjaustietojen ja -taitojen opetusta kansalaisille (kurssit aikuisille, kouluopetus)	• Kunnat • Oppilaitokset	• Uusien kiertotalouden osaamista tukevien kurssien/koulutuslinjojen lukumäärä
Hyödynnetään EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmien rahoitusta kiertotalouden edistämiseksi Vihreämmän Euroopan sekä kiertotaloussiirtymän edistämiseksi.	• Yritykset • Järjestöt • Maakunnat • Kunnat	• Hankkeiden lukumäärä ja budjetti.

5 Materiaalitehokas energijärjestelmä

Muutosalueen yhteinen visio 2035

Energiantuotannossa on irtauduttu fossiilisista polttoaineista. Teollisuutta, yhdyskuntia ja liikennettä suunnitellaan niin, että energiaa säästyy ja järjestelmän tasolla ei synny hukkaenergiaa. Energijärjestelmän materiaali- ja energiatehokkuus on lisääntynyt polttoon perustumattoman energiantuotannon kasvun ja polttoon perustuvan energiantuotannon vähentymisen myötä sekä teollisuuden, yritysten, liikenteen ja kiinteistöjen energiankäytön kytkeytyessä vahvemmin yhteen. Käytöstä poistuvien energiantuotantolaitosten materiaalit uudelleenkäytetään tai kierrätetään. Hukkaenergiat otetaan talteen, ja energiavarastojen hyödyntäminen tasaa energian kysyntää. Ne hiilidioksidipäästöt, joita ei voida välttää on talteenotettu sekä varastoitu tai hyödynnetty uusien pitkäkestoisten tuotteiden valmistuksessa.

5.1 Suunnitellaan kiinteistöt ja yhdyskunnat osaksi säästävää ja älykästä energijärjestelmää

Sitoumukseen valittavia vapaaehtoisia toimenpiteitä

Sitoutujat määrittelevät sitoumuksensa omat tarkennetut toimenpiteet sekä niihin liittyvät tavoitteet ja mittarit seuraavien toimenpiteiden avulla.

Toimenpide	Avaintoimijoita	Esimerkkimittareita
Varmistetaan, että rakennettu ympäristö on mahdollisimman tehokkaassa käytössä energijärjestelmän näkökulmasta. Selkeytetään lupakäytännöt kiinteistökohtaiseen sähkön- ja lämmöntuotantoon.	- Suunnittelutoimistot - Yritykset - Rakennuttajat - Kunnat	- Kiinteistöjen E-luku - Kiinteistökohtainen sähkön ja lämmöntuotanto
Siirrytään kaukolämmössä matalalämpöön sekä uusitaan lämmönvaihtimet.	- Energia-yhtiöt - Kiinteistönomistajat (ml. kiinteistöyhtiöt)	- Matalalämpöinen kaukolämpöverkko kyllä/ei - Uusittujen lämmönvaihtimien määrä / osuus
Suositaan yhdyskuntasuunnittelussa liikkumisen energiatehokkuutta eli kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä.	- Kunnat - Maakunnat	Linjaus sisällytetty strategiaan (esim. kaupunki- tai kuntatasolla).

Ohjataan uusi energiantuotanto- ja varastointikapasiteetti ensisijaisesti jo rakennetuille alueille ja estetään metsäkatoa. Ohjataan alueiden käytön suunnittelulla resurssiviisaaseen energijärjestelmään.	• Kunnat • Maakunnat • Energiayhtiöt	• Energiarakentamisen aiheuttaman metsäkadon määrä (laskeva)
Perustetaan energiayhteisöjä uusiutuvan energian tuotannon, varastoinnin, säästön ja kulutusjouston lisäämiseksi.	• Kunnat • Maakunnat • Yritykset	• Energiayhteisöjen määrä

5.2 Hyödynnetään hukkaenergiat energiantuotantarpeen vähentämiseksi

Sitoumukseen valittavia vapaaehtoisia toimenpiteitä

Sitoutujat määrittelevät sitoumiseensa omat tarkennetut toimenpiteet sekä niihin liittyvät tavoitteet ja mittarit seuraavien toimenpiteiden avulla.

Toimenpide	Avaintoimijoita	Esimerkkimittareita
Otetaan hukkaenergia talteen ja hyödynnetään se esimerkiksi kiinteistöissä, kaukolämpöverkossa tai teollisuudessa. Kartoitetaan hukkaenergian lähteet. Lisätään hukkalämmön vastaanottoa ja tarjoamista kaukolämpöverkkoon.	• Kunnat (mm. jätevesien puhdistus) • Maakunnat • Suuret kiinteistöt (esim. kauppa) • Teollisuus, datakeskukset • Energiayhtiöt	• Hukkaenergian hyödyntämisen määrä
Otetaan mahdollisen hukkaenergian hyödyntäminen huomioon jo toimintojen sijoittelu- ja suunnitteluvaiheessa, sijoitetaan esimerkiksi vihreän vedyn tuotantolaitokset) niin että hukkaenergia voidaan hyödyntää esimerkiksi kaukolämmössä.	• Maakunnat • Kunnat • Yritykset ja teollisuus • Kaukolämpöverkon omistajat	• Hukkaenergian hyödyntämisen määrä

5.3 Edistetään polttoon perustumatonta tuotantoa ja uusia energiaratkaisuja

Sitoumukseen valittavia vapaaehtoisia toimenpiteitä

Sitoutujat määrittelevät sitoumiseensa omat tarkennetut toimenpiteet sekä niihin liittyvät tavoitteet ja mittarit seuraavien toimenpiteiden avulla.

Toimenpide	Avaintoimijoita	Esimerkkimittareita
Otetaan käyttöön polttoon perustumatonta ratkaisuja lämmön ja sähkön tuotannossa merkittävässä määrin.	• Kunnat • Maakunnat • Teollisuus • Energiayhtiöt • Kiinteistönomistajat	• Polttoon perustumattoman energiantuotannon määrä
Vähennetään polttoon perustuvaa energiantuotantoa merkittävästi ja kierrätyskelpoisen jätteen energiahyödyntäminen lopetetaan. Kehitetään sekä lisätään jätteiden ja sivuvirtojen hyödyntämistä muihin käytötarkoituksiin.	• Kunnat • Maakunnat • Teollisuus • Energiayhtiöt	• Polttoon perustuvan energiantuotannon määrä • Puun käyttö energiantuotannossa (laskeva) • Jätteen käyttö energiantuotannossa (laskeva)
Kehitetään ja otetaan käyttöön erityisesti kriittisten raaka-aineiden (esim. koboltti ja litium) tarvetta minimoivia energian tuotannon ja varastoinnin ratkaisuja ja edistetään energijärjestelmän joustoa.	• Yritykset • energiayhtiöt • teollisuus	
Uudelleenkäytetään tai kierrätetään käytöstä poistetut energiantuotantolaitokset, niiden osat ja niihin liittyvät rakenteet jätelain etusijajärjestyksen mukaisesti.	• Yritykset • Energiayhtiöt	• Käytöstä poistetuista energialaitoksista uudelleenkäyttöön tai kierrätykseen ohjattujen materiaalien määrä
Lisätään hiilidioksidin talteenottoa sekä varastointia tai käyttöä (CCU/S) materiaali- ja energiatehokkaasti. Kehitetään pitkäaikaisia tuotteita, kuten rakennustuotteita, joihin talteenotettua hiiltä voidaan sitoa.	• Energiayhtiöt • Yritykset ja teollisuus	• Talteenotetun ja hyödynnetyn hiilidioksidin määrä
Lisätään biokaasun tuotantoa ja käyttöä osana ravinteiden kierrätyksestä (ks. Ruoka-osio)	• Kunnat • Maakunnat • Energiayhtiöt • Kiinteistöjen omistajat • Maatalous, teollisuus	• Biokaasun tuotantomäärä

6 Uudistava ruokajärjestelmä

Muutosalueen yhteinen visio 2035

Uudistava ruokajärjestelmä vahvistaa ruokaturvaa, omavaraisuutta ja elintarvikeketjun kilpailukykyä samalla kuin se tukee ilmastonmuutoksen hillintää, luonnon monimuotoisuuden vahvistumista ja vesien hyvää tilaa. Raaka-aineiden käyttö ja hävikki on minimoitu. Ruokajärjestelmän sivuvirrat hyödynnetään tehokkaasti kaikissa ruoantuotannon vaiheissa. Ekosysteemejä elvyttävät ja ylläpitävät viljelytavat ovat valtavirtaa. Näillä tavoitellaan hyvän ja laadukkaan sadon lisäksi maaperän kasvukunnon paranemista, hiilen ja ravinteiden kiertoa, häviöiden pienenemistä, neitseellisten lannoitteiden käytön vähenemistä sekä maan hiilivaraston kasvua. Ruokajärjestelmän liiketoimintamallit perustuvat kiertotalouteen ja tarjolla laaja valikoima kestävästi tuotettuja tuotteita. Elintarvikkeita koskevaa tietoa kerätään ja välitetään läpi ruokajärjestelmän, jotta koko ketjussa on tietoa ympäristöjalanjäljestä ja kuluttajat saavat luotettavaa tietoa elintarvikkeiden ympäristövaikutuksista. Kasvisruoan ja kestävästi kalastetun kalan lisääntyvä osuus tukee luonnonvarojen käytön säästämistä ja terveyden edistämistä.

6.1 Lisätään ravinteiden kierrätystä ja sivuvirtojen hyödyntämistä

Sitoumuksiin valittavia vapaaehtoisia toimenpiteitä

Sitoutujat määrittelevät sitoumuksensa omat tarkennetut toimenpiteet sekä niihin liittyvät tavoitteet ja mittarit seuraavien toimenpiteiden avulla.

Toimenpide	Avaintoimijoita	Esimerkkimittareita
Lisätään ravinteiden kiertoa tukevien viljelymenetelmien käyttöä (kuten viljelykiertoa ja kerääjäkasveja). Edistetään ravinteiden kiertoa tukevien viljelymenetelmien valtavirtaistumista elintarvikesektorin raaka-ainehankinnoilla. Lisätään koulutusta ravinteiden kiertoa tukevista viljelymenetelmistä. Varmistetaan viljely- ja tuotantomenetelmiä koskevan tiedon kulku ja lisätään kuluttajien tietoa.	• Alkutuotanto • Teollisuus (raaka-ainehankinta) • Järjestöt • Kunnat	• Ravinteiden kiertoa tukevat viljelymenetelmät käytössä (ha) • Sellaisten raaka-aineiden osuus, jotka tuotettu ravinteiden kiertoa tukevalla viljelymenetelmillä • Koulutusten ja niihin osallistujien määrä
Käytetään orgaanisia ja/tai kierrätyslannoitteita sekä	• Alkutuotanto	• Neitseellisten lannoitteiden

maanparannusaineita alkutuotannossa ja viherrakentamisessa. Käytetään ravinteita vain tunnistettuun tarpeeseen.	• Elintarviketeollisuus (raaka-ainehankinnat) • Kemianteollisuus (lannoitevalmistus) • Kunnat • Maakunnat	käytön osuus (vähenevä)
Kierrätetään sivu- ja ylijäämävirrat ravinteiksi / otetaan ravinteet talteen hyödynnettävässä muodossa. Esimerkiksi kasvi- ja eläintilojen sivu- ja ylijäämävirrat (kuten lanta ja nurmet); elintarviketeollisuuden sivuvirrat; lietteet, biojäte, tuhkat, sivukivet ja teolliset sivuvirrat. Kehitetään ja käytetään menetelmiä sen varmistamiseksi, että ravinteet ovat haitallisista jäämistä vapaita.	• Alkutuotanto • Teollisuus⁵ • Kunnat	• Sivu- ja ylijäämävirtojen hyödyntämisen määrä • Ravinteiden talteenoton määrä
Lisätään biokaasun tuotantoa ja käyttöä osana ravinteiden kierron edistämistä. Jatkoprosessoidaan mädäte helpommin käsiteltäväksi lannoitevalmisteeksi.	• Alkutuotanto • Teollisuus • Kunnat • Kaupat	• Biokaasun tuotannon määrä • Tuotettujen lannoitevalmisteiden määrä
Vahvistetaan kierrätysravinteiden markkinaa. Kehitetään, kokeillaan ja otetaan käyttöön turvallisia kierrätyslannoitevalmisteita. Sovitaan arvoketjun toimijoiden kanssa pelisäännöistä kierrätyslannoitevalmisteiden laadun ja turvallisuuden varmistamiseksi. Toteutetaan esimerkiksi paikallistason kokeiluhankkeita ravinteiden talteenoton ja kierron edistämiseksi.	• Teollisuus • Kunnat • Maakunnat • Alkutuotanto	• Kierrätyslannoitevalmisteiden osuus käytetyistä/tuotetuista lannoitteista • Kokeiluhankkeiden määrä
Toteutetaan vesien hyvää tilaa edistäviä toimia ja parannetaan vesitehokkuutta ja veden käytön kestävyyttä läpi koko ruokajärjestelmän arvoketjun.	• Alkutuotanto • Teollisuus • Kauppa	• Vesistöjen tila • Vedenotto ja kulutus • Päästöt vesistöihin • Vaikutukset vesistressistä kärsivillä alueilla

⁵ Teollisuuden sivuvirtojen hyödyntämisestä ks. myös Kiertotalouteen perustuva teollisuus –muutosalue.

6.2 Lisätään maaperän hiilensidontaa

Sitoumuksiin valittavia vapaaehtoisia toimenpiteitä

Sitoutujat määrittelevät sitoumuksensa omat tarkennetut toimenpiteet sekä niihin liittyvät tavoitteet ja mittarit seuraavien toimenpiteiden avulla.

Toimenpide	Avaintoimijoita	Esimerkkimittareita
Lisätään hiilensidontaa ja pitkäaikaista varastoitumista maaperään sekä vähennetään maaperän hiilen häviämistä viljelymenetelmien ja kasvien avulla (kuten viljelykierron ja aluskasvien hyödyntäminen, monivuotiset kasvit sekä palkokasvit typen tuottajina sekä biohiilen käyttö). Tuetaan näiden menetelmien valtavirtaistumista elintarvikesektorin raaka-ainehankinnoilla. Lisätään koulutusta hiiliviljelyn menetelmistä. Varmistetaan viljely- ja tuotantomenetelmiä koskevan tiedon kulku ja lisätään kuluttajien tietoa. Toteutetaan eri toimijoiden pilottihankkeita hiilensidonnan edistämiseksi ja maaperäpäästöjen vähentämiseksi esimerkiksi seudullisesti.	• Alkutuotanto • Teollisuus (raaka-ainehankinta) • Järjestöt • Kunnat • Maakunnat	• Hiilen sidontaa edistävät viljelymenetelmät käytössä (ha) • Hiiliviljelyn menetelmillä tuotettujen raaka-aineiden osuus • Hankkeiden määrä

6.3 Lisätään kotimaisten kasvien ja kalan käyttöä resurssitehokkuuden parantamiseksi⁶

Sitoumuksiin valittavia vapaaehtoisia toimenpiteitä

Sitoutujat määrittelevät sitoumuksensa omat tarkennetut toimenpiteet sekä niihin liittyvät tavoitteet ja mittarit seuraavien toimenpiteiden avulla.

Toimenpide	Avaintoimijoita	Esimerkkimittareita
Lisätään kasvis- ja kalaruoan tuotantoa elintarviketeollisuudessa ja alkutuotannossa, kehitetään uusia tuotteita sekä ruokapalveluita.	• Alkutuotanto • Elintarviketeollisuus • Ruokapalvelut • Kauppa • Kunnat • Maakunnat	• Kasvisruoan osuus • Kalaruoan osuus

⁶ Kalaruoalla sitoumuksessa tarkoitetaan kestävästi kalastettua kalaa

Kehitetään alueellisia yhteistyömuotoja kasvis- ja kalapainotteisen ruoan saatavuuden ja käytön edistämiseksi.		
Edistetään kasvi- ja kalatuotteiden käyttöä ja kuluttajätietouden lisäämistä esimerkiksi koulutuksen, tuotesijoittelun, valikoimasuunnittelun, pakkausmerkintöjen ja tuotetietojen sekä mainonnan, kokeiluiden ja kampanjoiden keinoin.	• Kaupat • Ruokapalvelut • Kunnat • Elintarviketeollisuus • Maakunnat	• Edistämistoimenpiteiden määrä / vaikuttavuusarvio • Kasvis- ja kalaruokien osuus ruokapalveluissa / hankinnoissa
Edistetään kasvispainotteista ruokaa ja kalan hyödyntämistä julkisissa ruokapalveluissa ja hankinnoissa. Edistetään näiden valmistamiseen liittyvää osaamista ruokapalveluissa.		
Kehitetään uusia tuotantoteknologioita mm. solumaataloutta ja vaihtoehtoisten proteiinien tuotantoa, vertikaaliviljelyä ja kiertovesikasvatusta, jotka täydentävät perinteistä elintarvikkeiden ja rehujen tuotantoa.	• Alkutuotanto • Teollisuus	

6.4 Vähennetään ruokahävikkiä ja pakkauksiin käytettävien luonnonvarojen määrää

Sitoumuksiin valittavia vapaaehtoisia toimenpiteitä

Sitoutujat määrittelevät sitoumuksensa omat tarkennetut toimenpiteet sekä niihin liittyvät tavoitteet ja mittarit seuraavien toimenpiteiden avulla.

Toimenpide	Avaintoimijoita	Esimerkkimittareita
Minimoidaan syntyvän ruokahävikin ja elintarvikejätteen määrä. Syntyvän hävikin suhteen noudatetaan jätehierarkiaa: hyödynnetään aina kun mahdollista ravintona ja vasta viimesijaisesti biojätteenä tai biokaasun raaka-aineena.	• Alkutuotannon toimijat • Elintarviketeollisuus • Päivittäistavarakauppa • Ruokapalvelut • Kunnat	• Ruokahävikin määrä (laskeva) • Elintarvikejätteen määrä (laskeva)

Otetaan käyttöön ja laajennetaan toimintamalleja syömäkelpoisen ruokahävikin välttämiseksi (esim. valinta-arkkitehtuurin ratkaisut, ravintoloiden ja kaupan toimintalogiikan muutokset, malli kannustaa työntekijöitä hävikin välttämiseen, hävikkiä hyödyntävät tuotteet, hävikkiä vähentävät pakkausratkaisut). Lisätään työntekijöiden koulutusta ruokahävikin ennaltaehkäisystä. Luodaan ja pilotoidaan toimintamalli alueen ravitsemispalveluiden ja kaupan hävikkiruoan hyödyntämiselle. Otetaan käyttöön ja laajennetaan toimintamalleja syömäkelpoisen ruokahävikin välttämiseksi.	• Päivittäistavarakaupat • Ruokapalvelut • Teollisuus • Kunnat • Maakunnat • Seurakunnat • Järjestöt	• Ruokahävikin määrä (laskeva) • Hyödynnetyn ruokahävikin määrä
Otetaan käyttöön merkittävässä määrin uudelleenkäytettäviä pakkauksia. Rakennetaan ympäristön ja terveyden kannalta kestävä ja tehokas uudelleenkäytettävien pakkausten järjestelmä.	• Teollisuus • Päivittäistavarakauppa • Ruokapalvelut	• Uudelleenkäytettävien pakkausten osuus
Vähennetään pakkauksiin käytettävien luonnonvarojen määrää sekä tehdään kertakäyttöisistä kuluttajapakkauksista helposti ja kokonaan kierrätettäviä.	• Teollisuus	• Pakkauksiin käytettyjen luonnonvarojen määrä (laskeva) • Kertakäyttöiset kuluttajapakkaukset helposti ja kokonaan kierrätettäviä (kyllä/ei)
Vähennetään yrityksissä syntyvää seka- ja energiajätteen määrää ja otetaan tehokkaasti käyttöön mahdollisimman laaja erilliskeräys, sisältäen myös pakkaukset. Lisätään kotitalouksien lajitteluaktiivisuutta merkittävästi (30 % -> 70 %) esimerkiksi viestinnän ja pakkaussuunnittelun keinoin.	• Yritykset • Teollisuus • Kunnat	• Yritysten seka- ja energiajätteen määrä (laskeva) • Kotitalouksien lajitteluaktiivisuus

7 Valtion toimet

7.1 Kiertotaloutta tukevia valtion toimia

Lainsäädäntö

- **Sujuvoitamme lupamenettelyjä.** Osana valtion aluehallinnon uudistusta valmistellaan ehdotusta lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien kokoamiseksi uuteen valtakunnalliseen virastoon. Ympäristöasioissa on tavoitteena yhden luukun palvelu: jatkossa yksi valtakunnallinen toimivallan omaava valtion ympäristöviranomainen vastaa lupa- ja muiden menettelyjen etenemisestä ja koordinoinnista. Keskeisten ympäristöön liittyvien lupalakien käsittelyjä yhdistämällä hakemus johtaa yhteen päätökseen ja valitusmahdollisuuteen. Myös YVA-menettelyä ja lupakäsittelyä selkiytetään ja sovitetaan yhteen.
- **Edistämme uusiomateriaalien hyödyntämistä ja tuotteistamista** kehittämällä sujuvia viranomaismenettelyjä, kuten "Ei enää jätettä" –päätöksentekoa (EEJ). Säädetään **jätelaissa** toisessa ETA-maassa annetun EEJ-luokituksen tunnustamisesta. (YM)
- **Laajennamme tuottajavastuuta** esimerkiksi tekstiileihin ja kirjoihin. (YM)
- **Selkeytämme uusiutuvan energian tuotantolaitoksiin** liittyviä jälkivastuita aloittaen maatuulivoimaloiden purkamisesta ja alueen ennallistamisesta. Varmistetaan, että materiaalit saadaan laajasti kiertoon. (YM)
- **Edistämme kiertotaloutta jätelain muutoksilla ml. mahdollinen kiertotalouslaki**, jonka tavoitteena on edistää kiertotalousmarkkinoita ja muodostaa jäte- ja tuotesääntelystä selkeä kokonaisuus sekä vahvistaa sääntelyn elinkaarinäkökulmaa. (YM)
- **Kehitämme lainsäädäntöä edistääksemme rakentamisen maa-ainesjätteen hyödyntämistä** maarakentamisessa. (YM)
- **Selkeytämme rakentamislaille rakennusmateriaalien kiertotaloutta** ja helpotamme lain nojalla annettavilla asetuksilla rakennusten ja rakennusosien uudelleenkäyttöä sekä pidennämme elinkaarta. (YM)
- **Edistämme uudelleenkäytettävien rakennustuotteiden kelpoisuuden selvittämistä.** (YM)
- **Selvitämme kilpailu- ja kuluttajansuojalainsäädännössä** olevia esteitä, jotka hidastavat toimijoiden yhteistyötä ympäristöosaamisen ja innovaatioiden kehittämiseksi. (TEM)

Taloudelliset kannusteet

- **Edistämme bioperäisen hiilidioksidin** talteenottoa, hyötykäyttöä ja varastointia. (TEM)
- **Tuemme kiertotalousratkaisuja EU:n aluekehitysohjelman rahoituksella.** (TEM ja YM)
- **Edistämme ravinteiden kierrätystä ja biokaasun tuotantoa** sekä maanparannusaineiden käyttöä erilaisin tukitoimin. (MMM, YM)
- **Selvitämme taloudellisia ohjauskeinoja, jotka kannustavat kiertotalousratkaisuihin.** Taloudellisin kannustein ja veroratkaisuin voidaan mm. tukea maa- ja kiviainesten kestäväää käyttöä, kaatopaikalle päätyvän jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämistä sekä puupohjaisten aineiden ja jätevirtojen polttamisen vähentämistä. (VM ja YM) (VM ja YM)

- **Ohjaamme Business Finlandin kautta TKI-rahoitusta kiertotalouden ratkaisuihin.** Rahoitusta kohdennetaan kiertotalousratkaisuihin ja -palveluihin mm. Business Finlandin vuonna 2023 käynnistämällä kiertotalouteen kohdennetulla missiolla (Circular Transition for Zero Waste). Luomme rahoituksella mahdollisuuksia mm. korkean lisäarvon teollisen kiertotalouden ratkaisuille, rakennetun ympäristön kiertotaloudelle sekä kaupan ja kuluttajapalveluiden uusille liiketoimintamalleille ja -palveluille uudelleenkäytön, jakamisen, vuokraamisen ja korjaamisen edistämiseksi. (TEM)
- **Edistämme julkisia hankintoja** kiertotalouden vauhdittamiseksi mm. valmistelemalla asiantuntijaryhmässä valtioneuvoston periaatepäätöksen julkisten hankintojen ekologisten tavoitteiden asettamisesta ja seurannasta sekä hankintamenettelyjen laajentamisesta kiertotaloutta huomioivaksi jo suunnitteluvaiheessa. (YM)

Tiedon kerääminen ja digitaaliset alustat

- **Kehitämme purkumateriaalien ja -maamassojen koordinaatiota ja hyödyntämistä tukevia digitaalisia tietojärjestelmiä** kuten purkumateriaali- ja rakennusjätetietojärjestelmää, purkukarttoitus.fi –palvelua ja Materiaalitoria sekä niiden yhteen toimivuutta. (YM)

Kiertotaloutta tukeva toimintaympäristö

- **Vahvistamme yhteistyöhön perustuvia toimintamalleja ja verkostoja**, joilla pyritään auttamaan yrityksiä ja muita toimijoita tehostamaan keskinäistä resurssien hyödyntämistä sekä synnyttämään uutta liiketoimintaa (mm. Teollisten symbioosien edistämispalvelu (FISS), Kiertotalous-Suomi, jätealan yhteistyöryhmä). (YM)
- **Tuemme toimijoiden valmiuksia kehittää tuotetason ja/tai toimitusketjun ratkaisuja kiertotalouden mukaisiksi** mm. Circular design-ohjelman tyypisellä valmennusohjelmalla. Tavoitteena on löytää asiantuntija- ja vertaistukea yritysten omiin tuote- ja palvelukehitysprosesseihin. (YM ja TEM)
- **Edistämme ruokajärjestelmän kestävyys- ja kannattavuuskysymyksiä, ml. kiertotaloutta, laatimalla ruuantuotannon pitkän aikavälin strategian.** (MMM)
- **Edistämme energiayhteisöjen toimintaa.** (TEM)
- **Tuemme energiatehokkuussopimuksilla** kiertotalouden mukaisia ratkaisuja. (TEM)
- **Valmistelemme maatalous- ja puutarhasektorin sekä maaseutuyritysten energia- ja materiaalitehokkuustoimia koskevan toimialasopimuksen.** (MMM)
- **Tuomme kiertotalouden osaksi mineraalistrategiaa sekä teollisuuspoliittista strategiaa.** (TEM)
- **Kartoitamme vaihtoehtoja puhdistamolietteiden ravinteiden ja orgaanisen aineen hyödyntämiseksi tulevaisuudessa.** (YM)

7.2 Ministeriöiden rooli Kiertotalouden green deal -toimien tukemisessa

Kokoamme arviointiryhmän

- Tarkastelee sitoumusten vaikuttavuutta suhteessa kyseisen muutosalueen ja toimenpidealueen kansallisen tavoitteen saavuttamisessa, sparraa sitoutujia ja suosittelee ministeriöille, miten edetään.
- Tarkastelee sitoumusten toimien edistymistä vuosina 2028 ja 2032 sekä loppuarvioinnilla 2036.

Nimeämme kotipesät

- Tukevat toimijoiden toimia muutosalueilla, sparraavat ja edistävät yhteistyötä sekä rahoituslähteiden löytymistä.
- Suunnitelmissa: GBC, Kiertotalous-Suomi

Seuranta ja yhteistyö sitoutujien kanssa vuoteen 2035 asti.

- Sitoutujat raportoivat VNK:n sitoumus2050.fi-alustalle.
- Ohjaus-/ seurantaryhmä seuraa ja sparraa toimia muutosalueilla.

Käynnistämme strategisen LIFE-hanke-ehdotuksen valmistelun.

- Strateginen LIFE-hanke rakennetaan muutosalueiden tavoitteiden ja toimien toteuttamiseksi.

Liite 1. Suuntaviitat mallinnuksen pohjalta

Kiertotalouden green dealin suuntaviitat

Kiertotalouden green dealissa on viisi muutosaluetta, joille on asetettu suuntaviittoa tutkimuslaitosten skenaariotyössä ja joita on yhteistyössä skenaario- ja työpajaprosessissa mukana olevien organisaatioiden kanssa tarkennettu. Suuntaviitat ovat arvioita siitä, mihin suuntaan eri muutosalueilla kiertotalouden ja luonnonvarojen kulutuksen tulisi kehittyä, jotta saavutamme Kiertotalousohjelman tavoitteet.

Nämä lukuarvot ovat suuntaa antavia, eivätkä sido organisaatioita tai ministeriöitä.

1. Resurssiviisas rakennettu ympäristö

Muutosalueen suuntaviitat Suomelle vuoteen 2035

- Uusiutumattomien luonnonvarojen käyttö talonrakentamisessa on vähentynyt 35 % vuoteen 2015 verrattuna, ja suositetaan uusiutuvien luonnonvarojen käyttöä.
- Neitseellisten luonnonvarojen (erityisesti maa- ja kiviainesten) käyttö infrarakentamisessa on vähentynyt 8 % vuoteen 2015 verrattuna.

1.1. Toimenpidealue: Rakennetun ympäristön hankkeiden suunnittelu ja valmistelu ohjaa kiertotalouteen

Toimenpidealueen suuntaviitat Suomelle vuoteen 2035

- Kaikissa tontinluovutuksissa käytetään kiertotalouskriteerejä⁷.
- Kaikissa (julkisissa) rakennushankkeissa käytetään kiertotalouskriteerejä.
- Kaikkiin uudisrakennuksiin ja uusiin infran rakenteisiin suunnitellaan ja toteutetaan elinkaariominaisuuksia⁸.

1.2. Toimenpidealue: Vaalitaan olemassa olevaa rakennettua ympäristöä ja tehostetaan käyttöasteita

Toimenpidealueen suuntaviitat Suomelle vuoteen 2035

- Rakennusten keskimääräinen käyttöikä on pidentynyt 20 % vuoteen 2015 verrattuna.
- Kunnossapidon ja korjaamisen osuutta infrarakentamisessa on lisätty huomattavasti.
- Rakennuskannan toimisto-, liike- ja tuotannollisten tilojen vajaakäyttöaste on laskenut 5 %:iin.

⁷ Kiertotalouskriteereillä tarkoitetaan kriteereitä, jotka ohjaavat rakennushankkeiden suunnittelua ja/tai toteutusta. Organisaation lähtötasosta riippuen aluksi käytössä voi olla pienempi määrä kriteerejä ja/tai alhaisempi tavoitetaso, ja kriteerimääriä ja tavoitteita voidaan kasvattaa myöhemmin. Tarvittaessa kriteereitä on luotava ja kehitettävä tai niistä on sovittava yhdessä eri osapuolten kesken ennen käyttöönottoa.

⁸ Rakennuksen elinkaariominaisuudella tarkoitetaan rakennuksen teknistä tai toiminnallista ominaisuutta, joka tukee rakennuksen tai sen osien pitkäikäisyyttä.

1.3. Toimenpidealue: Kasvatetaan uudelleenkäyttö- ja kierrätystuotteiden markkinoita rakentamisessa

Toimenpidealueen suuntaviitat Suomelle vuoteen 2035

- Rakennustuoteteollisuuden tuotteiden raaka-aineista 20 % on kierrätysmateriaaleja.
- Purettavien kohteiden rakennusosista 15 % hyödynnetään maa- ja vesirakentamisessa samassa tai toisessa käyttötarkoituksessa.
- Käytettävistä maa- ja kiviaineksista 18 % on uusiomateriaaleja.

2. Kiertotalouteen perustuva teollisuus

Muutosalueen suuntaviitat Suomelle vuoteen 2035

- Resurssituottavuus eli saatu arvonlisäys suhteessa kotimaisessa tuotannossa käytettyjen raaka-aineiden määrään on kaksinkertaistunut vuoteen 2015 verrattuna.
- Kotimaisen tuotannon kiertotalousaste eli kierrätetyn materiaalin osuus suhteessa kaikkeen kotimaisessa tuotannossa käytettyyn materiaaliin on kaksinkertaistunut vuoteen 2015 verrattuna.

2.1. Toimenpidealue: Kestävä tuotesuunnittelu ja liiketoimintamallit strategioiden ytimessä

Toimenpidealueen suuntaviitat Suomelle vuoteen 2035

- Kaikki tuotantoyritykset ovat omaksuneet kiertotalouden osaksi liiketoimintastrategiaansa.
- Tuotteiden ja niiden valmistusprosessien suunnittelussa on huomioitu kiertotalousperiaatteet.
- Kiertotaloutta tukevan liiketoiminnan osuus on kasvanut merkittävästi suomalaisissa tuotantoyrityksissä.

2.2. Toimenpidealue: Kiertotalous uudistaa tuotantoprosesseja ja hyötyy sähköistyksestä

Toimenpidealueen suuntaviitat Suomelle vuoteen 2035

- Primäärysten fossiilisten raaka-aineiden käyttö teollisuudessa on vähentynyt 90 % vuoteen 2015 verrattuna (ml. raaka-aineena, reagenssina ja prosessien energianlähteenä).
- Teollisuustuotannon energiatehokkuus on parantunut 50 % vuoteen 2015 verrattuna.

2.3. Toimenpidealue: Lisätään sivuvirtojen, kierrätysmateriaalien ja bioraaka-aineiden arvoa tuotannossa

Toimenpidealueen suuntaviitat Suomelle vuoteen 2035

- Prosessit ovat suljettuja tai sivujakeille on suunniteltu tehokas käyttö.
- Teollisuuden sivu- ja jätevirtojen hyödyntäminen materiaalina on kasvanut merkittävästi.

3. Kestävä kulutus ja liiketoiminta

Muutosalueen suuntaviitta Suomelle vuoteen 2035

- Uudelleenkäytön, kunnostuksen, jakamisen sekä kierrätyksen avulla kulutustavarojen valmistukseen ja koko elinkaaren aikaisten luonnonvarojen käyttö on vähentynyt 20 % sekä ohjautuu palveluihin ja vuokraus- ja leasingtoimintaan.

3.1. Toimenpidealue: Lisätään kiertotaloustuotteita ja kiertotalouspalveluita markkinoilla

Toimenpidealueen suuntaviitta Suomelle vuoteen 2035

- Kiertotaloustuotteiden ja -palveluiden osuus kaupan myynnistä on 20 %.

3.2. Toimenpidealue: Kehitetään kiertotalouden palveluja arjessa

Toimenpidealueen suuntaviitat Suomelle vuoteen 2035

- Kotitalouksien raaka-ainekäyttö on vähentynyt 20 % vuoteen 2015 verrattuna
- Kuntalaisilla on käytössään mahdollisimman paljon kiertotalouden peruspalveluja⁹

4. Materiaalitehokas energiajärjestelmä

Muutosalueen suuntaviitat Suomelle vuoteen 2035

- Energiantuotannossa on irtauduttu fossiilisista polttoaineista
- Polttoon perustumattoman kotimaisen energianhankinnan osuus on 80 % (ei sis. teollisuuden omaa energiantuotantoa eikä sähkön tuontia)

4.1. Toimenpidealue: Suunnitellaan kiinteistöt ja yhdyskunnat osaksi säästävää ja älykästä energiajärjestelmää

Toimenpidealueen suuntaviitta Suomelle vuoteen 2035

- Yhdyskunnissa (rakennukset, liikenne jne.) energian loppukulutus on vähentynyt vuoteen 2015 verrattuna.

4.2. Toimenpidealue: Hyödynnetään hukkaenergiat energiantuotantarpeen vähentämiseksi

Toimenpidealueen suuntaviitta Suomelle vuoteen 2035

- Energian kokonaiskulutus on vähentynyt vuoteen 2015 verrattuna erityisesti hukkalämpöjen hyödyntämisen ja energiatehokkuuden parantuessa.

4.3. Toimenpidealue: Edistetään polttoon perustumatonta tuotantoa ja uusia energiaratkaisuja

Toimenpidealueen suuntaviitat Suomelle vuoteen 2035

- Yhdyskuntien sähkön ja lämmön tuotannossa puuperäisten polttoaineiden käyttö on vähentynyt 30 % verrattuna vuoteen 2015
- Kierrätyskelpoista jätettä ei ohjaudu polttoon

⁹ Kirjastot, tavaroiden yhteiskäyttöön perustuvat toimintamallit, joukkoliikenne ja yhteiskäyttöliikennevälineet, uudelleenkäyttö-/kierrätyskeskus, tavaroiden markkinaehtoiset korjauspalvelut, ylijäämäruoan jakamisen ja ruokahävikin vähentämisen toimintamalli, pienjäteasema ja/tai kiertävä keräys kierrätyskelpoisille jätteille/tavaroille.

5. Uudistava ruokajärjestelmä

Muutosalueen suuntaviitta Suomelle vuoteen 2035

Ruokajärjestelmässä resursseja käytetään viisaasti, hävikki on minimoitu ja sivuvirrat hyödynnetään. Ekosysteemejä elvyttäviin ja ylläpitäviin viljelytapoihin panostetaan. Kierrätysravinteiden käyttö korvaa fossiilisia lannoitteita.

5.1. Toimenpidealue: Lisätään ravinteiden kierrätystä ja sivuvirtojen hyödyntämistä

Toimenpidealueen suuntaviitat Suomelle vuoteen 2035

- Kierrätysravinteiden käyttö korvaa fossiilisia lannoitteita. Typen osalta fossiilisella energialla tuotettujen mineraalilannoitteiden käyttöä on vähennetty 34 % ja fosforin osalta 17 % vuoteen 2022 verrattuna
- Biokaasua tuotetaan maatalouden virroista 1,5 TWh

5.2. Toimenpidealue: Lisätään maaperän hiilensidontaa

Toimenpidealueen suuntaviitat Suomelle vuoteen 2035

- Hiilensidonta kivennäismaihin on kasvanut 20 % vuoteen 2015 verrattuna.

5.3. Toimenpidealue: Lisätään kotimaisten kasvien ja kalan käyttöä ravintona resurssitehokkuuden parantamiseksi¹⁰

Toimenpidealueen suuntaviitat Suomelle vuoteen 2035

Lisätään kasviproteiinien ja kestävästi kalastetun kalan osuutta ruokavaliossa ravitsemussuositusten mukaisesti sekä suositaan lihan kulutuksessa kotimaisen lihan käyttöä

5.4. Toimenpidealue: Vähennetään ruokahävikkiä ja pakkauksiin käytettävien luonnonvarojen määrää

Toimenpidealueen suuntaviitat Suomelle vuoteen 2035

- Ruokahävikkiä¹¹ syntyy elintarviketeollisuudessa, kaupassa, ruokapalveluissa ja kotitalouksissa 60 % vähemmän kuin vuonna 2015
- Pakkausjätettä syntyy henkeä kohti 15 % vähemmän kuin vuonna 2018

¹⁰ Kalaruoalla sitoumuksessa tarkoitetaan kestävästi kalastettua kalaa.

¹¹ Ruokahävikistä käytetään kansallista määritelmää, ks. Luonnonvarakeskus <https://projects.luke.fi/ruokahavikkiseuranta/elintarvikejate-ja-ruokahavikki/>

VD/4054/11.00.00.01/2019

TeA/JV/SA/TKR/MV/MT

Kaupungin ympäristövastuutyön etenemisestä vuosittain kertova Ympäristövastuuraaportti 2024–2025 on valmistunut. Ympäristövastuutyötä kaupungissa ohjaa resurssiviisauden tiekartta 2030, jonka kaupunginvaltuusto hyväksyi kesäkuussa 2018 ja jota päivitettiin vuonna 2022. Keskeisenä tavoitteena on hiilineutraalius vuoteen 2030 mennessä. Ympäristövastuuraaportin vuosille 2024–2025 hyväksyy kaupunkiympäristölautakunta, ja se merkitään tiedoksi kaupunginhallituksessa sekä kaupunginvaltuustossa.

Resurssiviisauden tiekartan tavoitteet on jaoteltu kuudelle kaistalle. Kaistat ovat: Yhdyskuntarakenne ja liikkuminen, Hiilineutraali energia, Materiaalien elinkaari ja kiertotalous, Monimuotoinen luonto, Vastuullinen Vantaa sekä Hiilinielut ja kompensointi. Kaikki toimenpiteet ja niiden eteneminen ovat nähtävissä Ympäristövahti-palvelussa. Toimenpiteiden etenemisen lisäksi ympäristövastuuraaporttiin on koottu hyviä käytäntöjä vuoden varrelta ympäristövastuun edistämiseksi.

Vantaan resurssiviisauden tiekartta tavoitteineen ja niistä johdettuine toimenpiteineen on toiminut hyvin ympäristövastuun edistämiseksi Vantaalla. Vuoden aikana toimenpiteet ja ohjauskeinot ovat suurelta osin systemaattisesti edenneet kohti resurssiviisasta kaupungin kehittämistä, suunnittelua, toteutusta ja kunnossapitoa. Vantaan kaupunkistrategian päivityksen yhteydessä vuonna 2025 myös tiekartta päivitetään, ja toimet, joiden eteneminen ei ole sujunut suunnitellusti, tarkastellaan uudelleen. Samalla ajan tuomat muutokset toimintaympäristössä nostavat uusia painopistealueita tiekarttaan.

Kasvihuonepäästöjen kehitys

Vantaalla Vantaan kasvihuonekaasupäästöt vähenivät ennakkotietojen mukaan vuonna 2024 kahdeksan prosenttia. Ennakkotiedoissa ei vielä ole liikennesektorin päästöjä, jotka saadaan kesäkuussa 2025, jolloin ne lisätään tähän raporttiin. Ennakkotiedoissa mukana olleista sektoreista eniten vähenivät jätteiden käsittelyn päästöt, mikä johtui kaatopaikkatoiminnan päästöjen pienentymisestä sekä jätevedenpuhdistamoiden onnistuneesta N2O-päästöjen hallinnasta. Muutoin Vantaalla suurimmat päästövähennykset olivat kaukolämmössä, jossa jätepolttoainetta oli käytetty edellisvuotta enemmän, ja samalla kivihiilen käyttö oli vähentynyt puoleen. Vantaan päästölaskennan tekee vuosittain Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY).

Päästöjen kehitystä vuoteen 2030 seurataan Vantaalla Päästöbudjetin avulla. Suurimmat haasteet hiilineutraaliustavoitteeseen pääsemiseksi ovat kaukolämmön ja liikenteen päästöjen vähentämisessä. Vantaan Energia on ilmoittanut saavansa kaukolämmöntuotannon päästöt loppumaan hiilidioksidin talteenottojärjestelmän käyttöönotton myötä viimeistään vuonna 2035.

Vantaan kaupunki on omassa toiminnassaan saavuttanut Kuntien energiatehokkuussopimuksen (KETS) etuajassa. Sähkön kulutus on laskenut ja kaupunki on omassa toiminnassaan luopunut öljylämmityksestä kaikissa merkittävissä kohteissa.

Ilmastonmuutos vaikuttaa jo ympäristöömme hillintätoimista huolimatta. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen aiheuttaa kaupungeissa yhä suuremman haasteen. Keväällä 2025 käynnistyi kaupunkiympäristön toimialalla selvitys, jossa tarkastellaan sopeutumistoimenpiteiden nykytilaa ja tulevia tarpeita.

Maankäytön ja rakentamisen päästöt

Maankäytön ja rakentamisen päästöt ovat merkittävä osa kaupungin kasvihuonekaasupäästöistä, joskaan niitä ei sisällytetä tällä hetkellä käytössä olevaan HSY:n päästölaskentaan. Päästöjen vähentämisen keinoja on Vantaalla lisätty. Syksyllä 2024 asemakaavoituksessa otettiin kokeilukäyttöön Planect-työkalu, jolla arvioidaan kaavasuunnitelman toteuttamisesta aiheutuvia päästöjä. Jatkosuunnittelussa myös yksittäisen rakennuksen tai infrahankkeen hiilijalanjälki voidaan laskea tarkemmin.

Liikenteen päästöjen väheneminen Vantaalla on haasteellista. Kaupunki on tehnyt runsaasti töitä jalankulun ja pyöräilyn edistämiseksi sekä liikenteen sähköistämisen edistämiseksi. Liikenteen päästöjen vähentämiseen kaupunki tarvitsee tukea ylemmiltä hallinnontasoilta.

Kaupunki tekee toimitilahankkeissaan hiilijalanjälkilaskentaa, samoin konserniyhtiö VAV ja monet Vantaalla toimivat rakennusyhtiöt. Työ Vantaalle sovellettavien ohjeiden ja rakennusten hiilijalanjäljen tavoitetasojen määrittämiseksi kaupungissa on alkanut. Samalla varaudutaan vuoden 2026 alussa voimaan tulevaan rakentamislain mukaiseen rakennusten hiilijalanjälkisääntelyyn, joka asettaa ylärajat sille, kuinka paljon uudisrakentamisesta saa aiheutua päästöjä.

Rakentamisen elinkaaren aikaisia päästöjä vähentää myös rakennusten pitkäikäisyys, muunneltavuus, korjattavuus, purettavuus ja siirrettävyys. Vuoden 2024 purkuhankkeissa toteutettiin materiaalien uudelleenkäyttöä edistäviä purkukartoituksia Kestävän purkamisen Green deal -sitoumuksen mukaan. Materiaalien uudelleenkäyttö on edistynyt mahdollisuuksien mukaan myös viherinfran ja kadunsuunnittelun yhteydessä. Purkumateriaalien uudelleenkäyttöä, mukaan lukien maamassat, hidastaa kuitenkin jakeluun ja uudelleenkäyttöön ohjaamiseen soveltuvien tietojärjestelmien yleinen puute sekä varastoinnin ja jakeluverkoston kehittymättömyys.

Luonto keskiössä

Ilmastonmuutoksen ohella toinen merkittävä ympäristöhaaste Vantaalla on luonnon monimuotoisuuden vaaliminen. Vantaalla perusrungon monimuotoisuuden säilymisen muodostavat kaupungin ekologinen verkosto ja sen monimuotoisuuden geenivarastot, luonnonsuojelualueet. Kasvavassa ja tiivistyvässä kaupungissa myös kaupunkiluonnon merkitys monimuotoisuuden kannattelijana korostuu. Syksyllä 2024 hyväksytty Vihreä ja virtaava Vantaa (VIVA) -työ kertoo paitsi, että Vantaalla on vielä runsaasti monipuolista luontoa, myös sen, ettei ekologinen verkostomme ole katkeamaton. Työ on jo poikinnut toimenpiteitä.

Luonnonsuojelualueet on määritelty yleiskaavassa ja niiden lainmukainen suojelu saataneen päätökseen vuonna 2030. Lisäksi tekeillä on luonnonsuojelusuunnitelma priorisointineen, vieraslajisuunnitelma ja kattavat luontokartoitukset, jotka valmistunevat vuoteen 2030 mennessä. Vantaa haluaa olla luontopositiivinen kaupunki. Tämä tarkoittaa, että luonnon tilan heikkeneminen pysäytetään ja käännetään elpymisuralle. Tärkeänä työkaluna tässä työssä on luonnon heikentymättömyyden malli, joka otettiin käyttöön Vantaalla vuoden 2025 alussa ensimmäisenä kaupunkina Suomessa.

Luontopositiivisuuteen liittyy myös luontosydämenjäljen kasvattaminen, joka Vantaalla tarkoittaa sitä, että ihmiset kokevat luonnon läheisemmäksi ja se saa suuremman roolin kaupungin toiminnassa. Vuosittain palkattavien puotalkkareiden ja lähiluonto-oppaiden avulla asukkaita innostetaan mukaan luonnonhoitoon ja tehdään luontoa tutuksi. Kaiken kaikkiaan luontotyön edistäminen on edennyt harppauksin Vantaalla viimeisen kahden vuoden aikana, mutta edelleen runsaasti työtä vaatii muun muassa luontopositiivisuuden mittareiden kehittäminen.

Ympäristövastuullisuuden edistäminen

Samalla tavalla vantaalaisia, lapsista aikuisiin ja yrityksiin, halutaan opastaa laajemmin ympäristövastuullisuuteen. Muun muassa Vantaan suomenkielisissä peruskouluissa otettiin lukuvuoden 2024 alussa käyttöön kestävän tulevaisuuden osaamistavoitteet (KETU). Ammatillisissa opinnoissa valinnaisena tutkinnon osana on saatu osaamispisteen kokoinen ilmastovastuullinen toiminta. Koulujen jätehuollon järjestämisessä tarvitaan vielä kehittämistoimia, samoin kuin kaupungin hankintojen ympäristövaikutusten selvittämisessä. Keskeistä kaupungin toiminnassa on ympäristövastuullisen arjen mahdollistaminen.

Esimerkiksi ympäristövastuulliseen kuluttamiseen kannustetaan kehittämällä keinoja kulutuksen vähentämiseksi ja jakamistalouden laajentamiseksi. Yritysyhteistyö ympäristövastuullisuuden parantamiseksi on sekin ottanut askeleita eteenpäin. Kaupungin suurimmat tytäryhtiöt ovat laatineet vastuullisuusraporttinsa huomioiden myös kaupungin ympäristötavoitteet. Hankeyhteistyö kaupungin ja yritysten välillä on vakiintunutta, ja uusia hankemahdollisuuksia etsitään aktiivisesti. Kaupunki pyrkii myös löytämään uusia toimintatapoja innovaatioille ja tunnistamaan kehityskohteita ja haasteita parannuksille yhdessä kaupungin eri toimintojen, henkilöstön, asukkaiden ja yritysten kanssa.

Hiilinieluja selvitetään

Vantaa hiilinielut selvitettiin vuonna 2020, jolloin kaupunki oli mukana pääkaupunkiseudun yhteisessä hankkeessa. Vuonna 2025 selvitys uusitaan ja samalla laskennan mallia parannetaan. Kaupunki on myös mukana Hiiliketju-hankkeessa, jonka keskeinen tavoite on luoda BioCO₂-hyödyntämisekosysteemejä, sekä tehdä CO₂:n talteenotosta ja hyödyntämisestä kestävää liiketoimintaa. Kaupungissa on myös selvitetty vaihtoehtoisia tapoja ratkaista hiilineutraalisuustavoitteen kompensatio-osuus, mutta mallia ei ole vielä päätetty.

Kaupunkiympäristölautakunta 3.6.2025 § 6

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) hyväksyä Ympäristövastuuraportti 2024–2025 ja
- b) esittää se kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 23

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) merkitä tiedoksi Ympäristövastuuraportti 2024–2025 ja
- b) esittää se kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Ympäristövastuuraportti 2024–2025

Täytäntöönpano: Ote kaupunginhallitukselle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus ja valituskielto

Lisätiedot:

ympäristösuunnittelija Tina Kristiansson, puh. 050 314 5684,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

YMPÄRISTÖVASTUU VANTAALLA

Raportti 2024–2025
LUONNOS

Vantaa

SISÄLLYSLUETTELO

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	3
JOHDANTO.....	4
YLEINEN KEHITYS.....	5
YHDYSKUNTARAKENNE JA LIIKKUMINEN	11
HIILINEUTRAALI ENERGIA.....	21
MATERIAALIEN ELINKAARI JA KIERTOTALOUS	27
MONIMUOTOINEN LUONTO	38
VASTUULLINEN VANTAA.....	52
HIILINIELUT JA KOMPENSAATIO.....	66
YHTEENVETO	70
LIITE 1: ILMOITUKSET YMPÄRISTÖHAITOISTA.....	73
LIITE 2: ILMASTOBUDJETIN TOTEUMA 2024.....	74
LIITE 3: YMPÄRISTÖINDIKAATTORIT	76

Julkaisija: Vantaan kaupunki, Ympäristökeskus
Tekijät: Tina Kristiansson, Marja Vuorinen (toim.)
Kansikuva: Havainnekuva/Ramboll
Taitto: Tarja Starast

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2024 oli jälleen muutosten vuosi. Maailman myrskyt eivät vaimenneet. Pandemiaa, sotakriisejä ja energiakriisiä seurasi talouden haasteita. Samaan aikaan ilmastonmuutos ja sen seuraukset sekä luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen eivät kadonneet minnekään.

Tässä ympäristövastuuraportissa seuraamme muutosta ympäristötyössä, niin sen onnistumisia kuin kirittäviä teemoja. Raportti kertoo, että ennakkotietojen mukaan Vantaan kasvihuonekaasupäästöt laskivat kahdeksan prosenttia vuonna 2024. Kaupungin hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi Vantaan Energia Oy:n toimet ilmastopäästöjen vähentämiseksi ovat liikenteen toimenpiteiden ohella keskeisiä. Yhtiön tavoitteena on olla Pohjoismaiden johtava kierrätysenergiayhtiö ja hiilineutraali vuoteen 2031–2035 mennessä, jolloin myös hiilidioksidin talteenottolaitos saadaan käyntiin. Liikenteen päästöjen vähentäminen vaatii vielä runsaasti työtä niin Vantaalla kuin Suomessa.

Ympäristövastuuraportissa on esitelty toimenpiteiden lisäksi hyviä esimerkkejä. Kaupunki on osoittanut edistymistä ja jopa edelläkävijyyttä muun muassa kaavoituksen prosessien kehittämisessä, kaupungin omien toimitilojen ja rakentamisen energia- ja ilmastoviisaudessa sekä luonnon monimuotoisuuden edistämässä – luontoposiitiivisuudessa.

Myös kehityksen kipukohdat on tunnistettu. Tiedämme, että jatkossa tulee keskittyä entistä voimakkaammin liikenteen päästöjen vähentämiseen, uusiutuvaan energiaan, kiertotalouteen, luonnonvarojen kestävään käyttöön, rakentamisen elinkaaritarkasteluihin ja päästöihin, ilmastonmuutokseen sopeutumiseen sekä luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen ja edistämiseen.

Kaupunkien rooli ympäristön ja kestävän yhteiskunnan rakentamisessa on merkittävä. Uusimpien tutkimustulosten mukaan vantaalaisten tyytyväisyys asuntoonsa, asuinalueeseensa ja elämänlaatuunsa on säilynyt keskimäärin hyvänä. Elämän tärkeät asiat löytyvät monesti läheltä ja tyytyväisyys syntyy usein pienistä asioista.

Pidetään yhdessä huolta ympäristöstämme, niin se pitää myös huolta meistä.

Vantaalla,

Pekka Timonen
kaupunginjohtaja

JOHDANTO

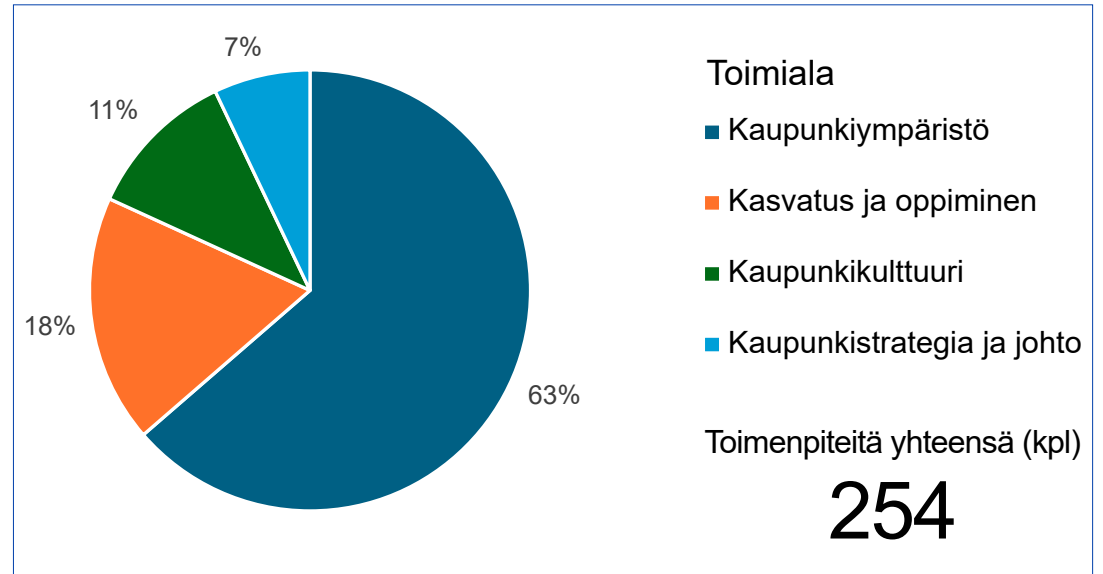
Vantaa on asettanut kaupunkistrategiassaan tavoitteeksi hiilineutraaliuden vuoden 2030 loppuun mennessä. Tavoitteen saavuttamiseksi ja uusien, tehokkaampien toimintatapojen edistämiseksi laadittiin vuonna 2018 resurssiviisauden tiekartta ja toimialakohtaiset toteutussuunnitelmat. Tiekartta päivitettiin vuonna 2022.

Vantaan resurssiviisauden tiekartan tavoitetilana vuonna 2030 on hiilineutraali Vantaa, jossa kaupungin suunnittelu ja toteutus ovat resurssiviisaita, luonto monimuotoista, luonnonvaroja käytetään kestävästi ja jossa asukkaiden, yritysten ja yhteisöjen toimintatavat ovat vastuullisia.

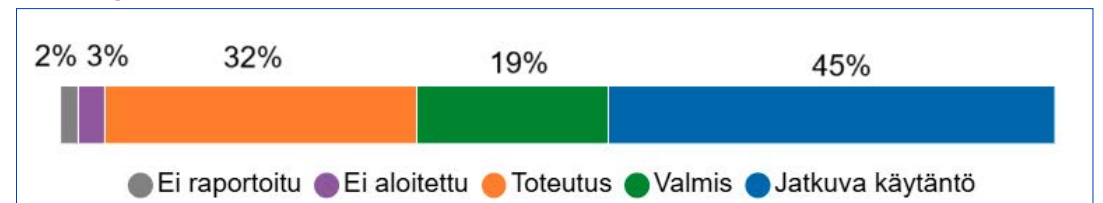
Tiekartan toimenpiteiden toteuma raportoidaan Vantaan Ympäristövahdissa, ja toimenpiteiden etenemisestä tehdään kooste Ympäristövastuuraporttiin. Etenemistä seurataan myös tiekartan mittareiden avulla. Lisäksi raportissa kerrotaan esimerkkien avulla niistä hyvistä teoista, joita resurssiviisauden edistämiseksi on Vantaalla tehty. Ympäristövastuu Vantaalla -raportti on jäsennelty resurssiviisauden tiekartan kaistojen mukaan: Yhdyskuntarakenne ja liikkuminen, Hiilineutraali energia, Materiaalien elinkaari ja kiertotalous, Monimuotoinen luonto, Vastuullinen Vantaa sekä Hiilinielut ja kompensointi.

Suurin osa toimialojen toimenpiteistä on lähtenyt käyntiin ja edennyt suunnitelmien mukaan. Joidenkin toimenpiteiden aloittamista on jouduttu siirtämään eteenpäin tai tavoitteita tarkistamaan. Ympäristövastuuraportti 2024–2025 on toimitettu kaupungin ympäristökeskuksessa, mutta sisällön tuottamiseen ja tekstien kirjoittamiseen on osallistunut suuri joukko kaupungin työntekijöitä.

Toimenpiteiden osuus toimialoittain

Toimenpiteiden eteneminen

YLEINEN KEHITYS

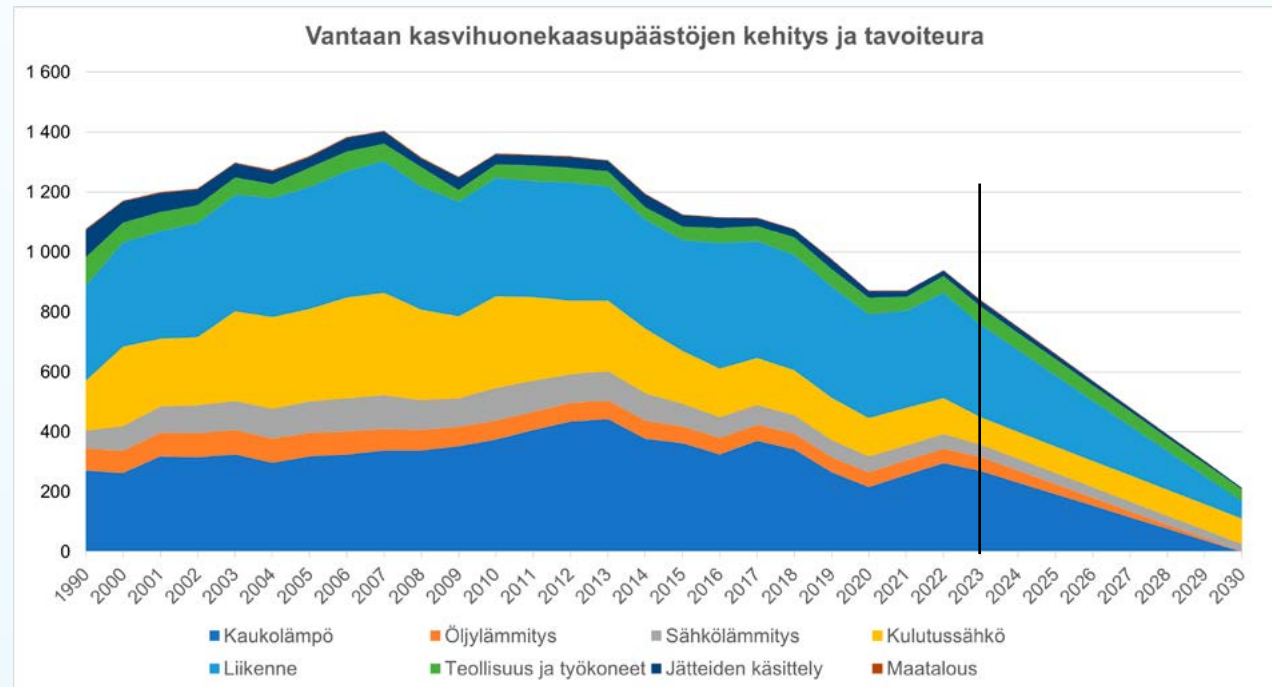

Vantaan kasvihuonekaasupäästöjen kehitys

Vantaan tavoitteena on olla hiilineutraali kaupunki vuonna 2030. Tavoite tarkoittaa ilmastoa lämmittävien päästöjen vähentämistä 80 prosentilla vuoden 1990 tasosta. Pääkaupunkiseudulla kasvihuonekaasupäästöt lasketaan Helsingin seudun ympäristöpalveluissa (HSY) ja edellisen vuoden tiedot saadaan touko-kesäkuun vaihteessa. Näin ollen viimeisimmät käytettävissä olevat tiedot ovat vuodelta 2023.

Vantaan alueelliset kasvihuonekaasupäästöt ovat olleet laskusuunnassa vuodesta 2010 lähtien. Poikkeuksen suuntaan tekevät vuodet 2021 ja 2022, jolloin päästöt nousivat pääasiassa kaukolämmöntuotannon päästöjen vuoksi. Vuoden 2024 päästöt olivat ennakkotietojen mukaan 776 kt hiilidioksidiekvivalenttia (CO₂-ekv.), mikä tarkoittaa kahdeksan prosentin laskua vuoteen 2023 verrattuna. Asukaskohtaiset päästöt vuonna 2024 olivat ennakkotietojen mukaan 3,1 kt CO₂-ekv. Ennakkotiedoista puuttuvat vielä liikenteen päästötiedot, jotka saadaan kesäkuussa 2025. Ennakkotiedoissa mukana olleista sektoreista eniten vähenivät jätteiden käsittelyn päästöt, mikä johtui kaatopaikkatoiminnan päästöjen pienentymisestä sekä jätevedenpuhdistamoiden onnistuneesta N₂O-päästöjen hallinnasta. Muutoin Vantaalla

suurimmat päästövähennykset olivat kaukolämmössä, jossa jätepolttoainetta oli käytetty edellisvuotta enemmän, ja samalla kivihiilen käyttö oli vähentynyt puoleen. Lisäksi myös maakaasun ja turpeen käyttö väheni.

Lähde: HSY

Päästöbudjetti

Vantaan kaupungin hiilineutraaliustavoitetta 2030 seurataan vuosittain laadittavan päästöbudjetin avulla. Vantaalla vuoden 2023 suurimmat poikkeamat päästöjen tavoitteelliseen kehitysuriaan nähden olivat kaukolämmön päästöissä sekä teollisuuden ja työkonien päästöissä. Kulutussähkön ja sähkölämmityksen päästöt olivat toivotulla kehitysuralla, mitä selittää pääasiassa valtakunnallisen sähkön päästökertoimen pieneneminen.

Taulukko: Vantaan päästöbudjetti 2022-2023 (kt CO₂-ekv/v)

Päästön lähde	Keskim. vähennystarve / vuosi	Vuoden 2020 päästö	Tavoite- päästö 2022	Toteutunut 2022	Muutos 2020– 2022	Tavoite- päästö 2023	Toteutunut 2023	Vähennystarve 2020-2023	Muutos 2020–2023
Liikenne (ml. raideliikenteen sähkö)	-29	348	290	339	-9,0*	261	309	-87	-39*
Kaukolämpö	-22	216	173	296	81**	151	269	-65	54**
Kulutussähkö	-4,2	127	119	115	-12***	115	90	-13	-38***
Teollisuus ja työkoneet	-1,5	54	51	77	22**	50	62	-4,6	7,4**
Jätteiden käsittely	-1,7	22	18	17	-4,4***	17	21	-5,0	-1,0*
Öljylämmitys	-4,9	49	39	47	-1,6*	34	46	-15	-2,4*
Sähkölämmitys	-2,8	54	48	49	-4,5*	45	42	-8,3	-11***
Maatalous	-0,1	1,9	1,7	1,9	0*	1,6	2,1	-0,3	0,2**
Yhteensä	-66	871	740	943	72	674	842	-197	-29

***) Suunta oikea**

****) Päästöt kasvoivat**

*****) Tavoiteuralla**

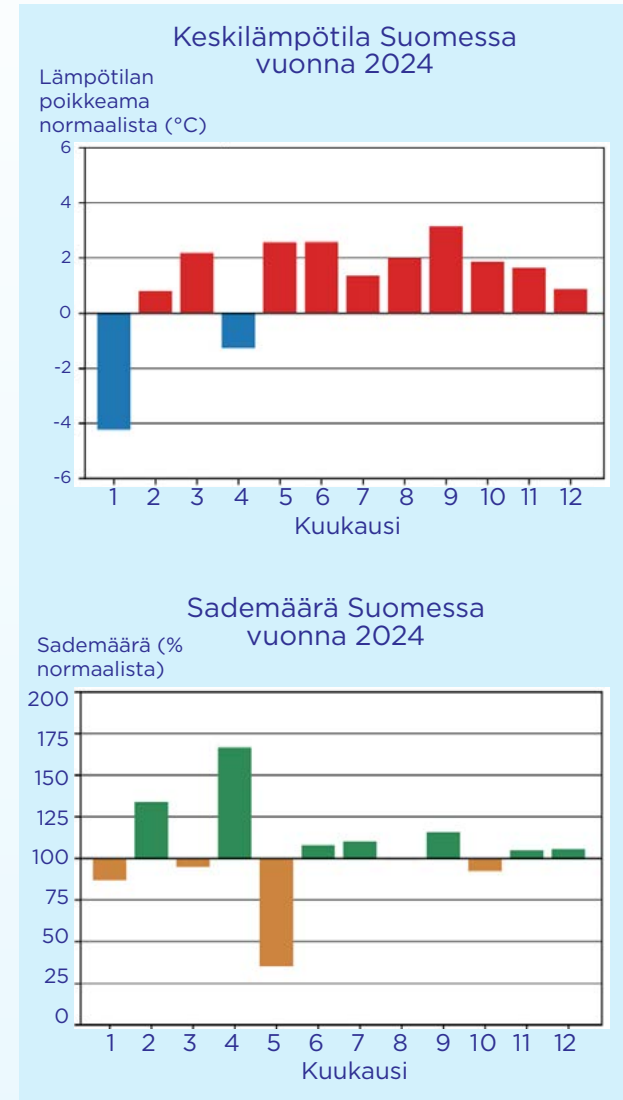
Vuosi 2024 oli maailmanlaajuisesti mittaushistorian lämpimin vuosi

Vuosi 2024 oli maailmanlaajuisesti mittaushistorian lämpimin vuosi. Vuonna 2024 maailman keskilämpötila ylitti Pariisin ilmastopöytäkirjassa sovitun 1,5 asteen turvallisena pidetyn rajan. Suomessa ilmasto lämpenee maailman keskiarvoa nopeammin, ja vuosi 2024 oli 3,4 astetta esiteollista aikaa (1850–1900) lämpimämpi. Lämpötiloja nostaa sekä ihmisen toiminnasta aiheutuva ilmastomuutos että luonnollinen vaihtelu, kuten El Niño-ilmiö.

Viime vuoden ennätyksessä ei kuitenkaan ole vielä kyse Pariisin rajan rikkoutumisesta, sillä Pariisin ilmastopöytäkirjan 1,5 asteen rajaa ei katsota ylitettyksi. Ilmastopöytäkirjan rajat viittaavat ihmisen aiheuttamaan lämpenemiseen. Ihmisten toiminta on lämmittänyt planeettaa 1,3 asteella. Suomessa ihmisen toiminnan osuus viime vuoden korkeaan keskilämpötilaan oli noin kaksi astetta.

Lämpeneminen tuo mukanaan vähittäisempää muutosta lämpötilaan ja sademääriin, mutta myös yleistäviä ja voimistuvia sään ääri-ilmiöitä, kuten pitkittyneitä hellejaksoja, rankkasateita, tulvia, myrskyjä ja metsäpaloja. Ilmastomuutoksen vaikutukset näkyvät jo nyt eri puolilla maailmaa, myös Vantaalla. Vaikutukset ulottuvat infrastruktuuriin, ihmisten terveyteen, elinkeinoihin sekä ympäristöön ja talouteen.

Ilmatieteenlaitoksen tiedote

Kaaviot: Ilmastovuosisikatsaus 2024. Ilmatieteen laitos

Sopeutumistoimia tarvitaan nopeasti

Ilmastonmuutoksen hillinnän eli päästöjen vähentämisen lisäksi on otettava käyttöön keinoja sopeutua muuttuvaan ilmastoon. Sopeutuminen tarkoittaa toimenpiteitä, joilla varaudutaan ja vähennetään ilmastonmuutoksen haitallisia yhteiskunnallisia, terveydellisiä ja ympäristöllisiä vaikutuksia sekä hyödynnetään mahdollisia myönteisiä vaikutuksia. Ennakoiva sopeutuminen on usein kustannustehokkaampaa ja yhteiskunnallisesti kestävämpää kuin reagointi jo syntyneisiin vahinkoihin.

Vantaan resurssiviisauden tiekartan tavoitteena on, että kaupunki integroi ilmastonmuutoksen sopeutumistoimet suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon. Keväällä 2025 käynnistyi Kaupunkiympäristön toimialalla selvitys, jossa tarkastellaan sopeutumistoimenpiteiden nykytilaa ja tulevia tarpeita. Tärkeimpänä toimenpiteenä on noussut hulevesiä imeyttävän ja ympäristöä viilentävän viherrakenteen vahvistaminen. Selvitys valmistuu kesään mennessä.

Kuva: Alisa Kaukio

Kuutoskaupunkien henkilöstön ympäristöasenteita selvitettiin

Alkuvuodesta 2025 tehtiin kyselytutkimus Espoon, Helsingin, Kauniaisten, Oulun, Tampereen, Turun ja Vantaan henkilöstölle. Selvitys tehtiin nyt neljättä kertaa, ja mukana oli myös Kauniaisten henkilöstö.

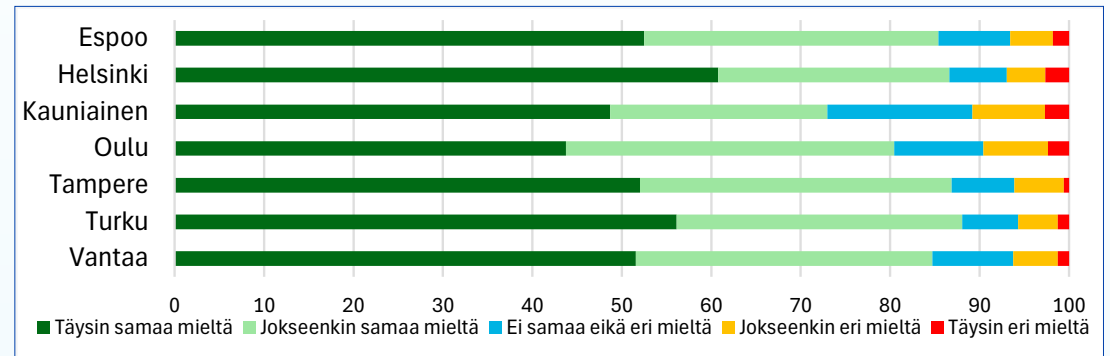
Tuloksista ilmeni, että henkilöstö on ympäristö- ja ilmastotietoista, mutta toivoo ympärisäsioiden laajempaa huomiota esimerkiksi valmiselussa ja päätöksenteossa. Tiedottamisen tulisi olla kattavaa. Henkilöstö on laajasti huolissaan ympäristö- ja ilmastoasioista ja tekee ympäristöä huomioivia valintoja arjessaan. Suurin osa asettaa ympäristön talouskasvun edelle, mutta luonnon monimuotoisuuden turvaaminen talouskasvun rinnalla nähdään epävarmempana kuin vuonna 2018.

Kaupunkien välillä on eroja siinä, kuinka ympäristö- ja ilmastoasiat näkyvät valmistelussa, päätöksenteossa ja johdon sitoutumisessa. Myös työyksiköiden tavoitteissa on eroja. Vantaalaiset ja kauniaislaiset tunnistavat tavoitteet parhaiten. Helsingissä ja Turussa tavoitteet tunnistetaan huonoiten tai niitä ei ole asetettu.

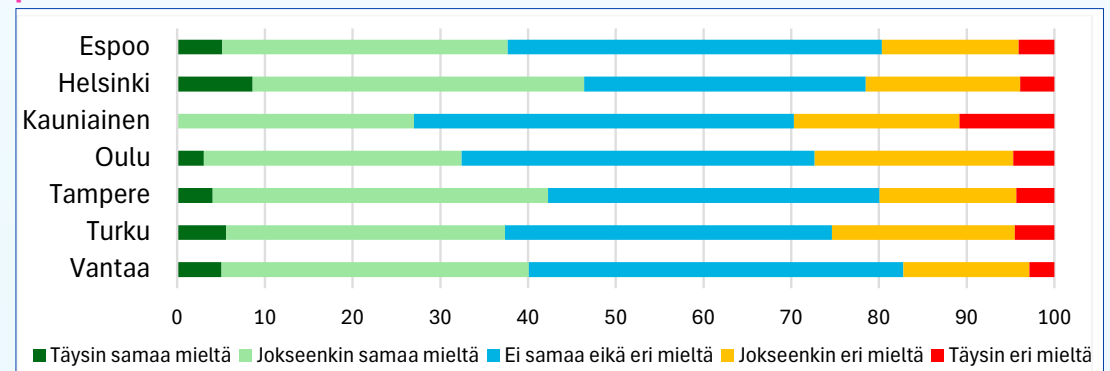
Osallistumismahdollisuudet nähdään heikommiksi kuin tiedottaminen. Noin viidennes kokee, että henkilöstö saa riittävästi mahdollisuuksia osallistua ohjelmien valmisteluun. Vantaalla osallistumismahdollisuudet koetaan parhaimmiksi, Turussa heikoimmiksi. Selvityksen mukaan Vantaa on onnistunut jalkauttamaan ympäristö- ja ilmastotyötään parhaiten.

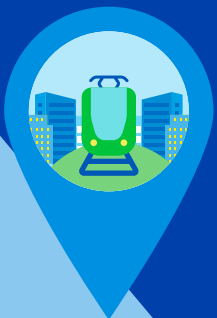
[Henkilöstön ympäristöasenteet ja -toiminta -raportti](#)

Kaavio; olen huolissani paikallisen luonnon tilan heikkenemisestä

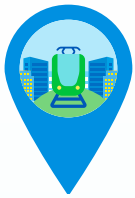
Kaavio; kaupungin ympäristö- ja ilmastotyö näkyy asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa

YHDYSKUNTARAKENNE JA LIIKKUMINEN

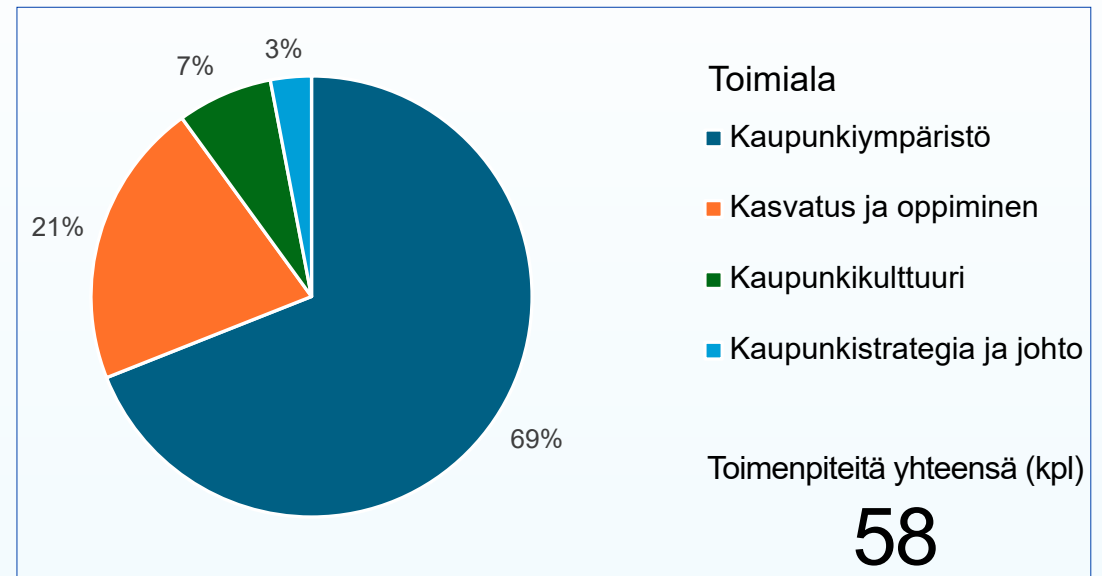

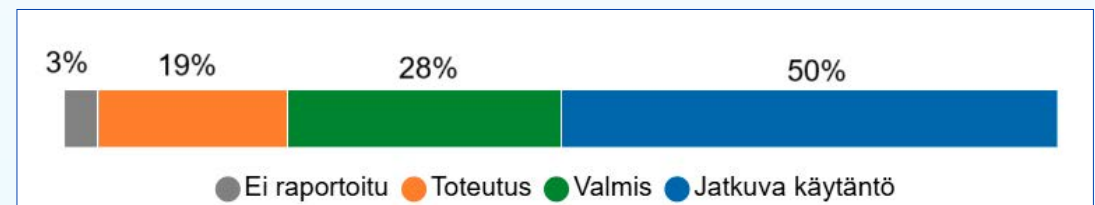
Resurssiviisaasti toteutettu yhdyskuntarakenne mahdollistaa vantaalaisille kestävän ja vähäpäästöisen elämäntavan, kestävät liikumismuodot ja luonnon arvojen turvaamisen.

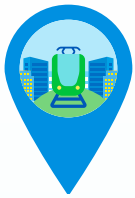
Maankäyttöratkaisuilla voidaan merkittävästi vähentää kasvihuonekaasupäästöjä esimerkiksi vaikuttamalla rakennusten energiankulutukseen, uusiutuvan energian käyttöön ja liikennetarkaisuihin. Vaikutukset syntyvät viiveellä vuosien kuluttua ja ovat pitkäkestoisia.

Toimenpiteiden osuus toimialoittain

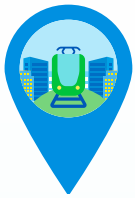
Toimenpiteiden eteneminen

Toimenpiteiden eteneminen raportointijaksolla:

- 🌐 Asumiseen kaavoitetusta kerrosalasta 82 prosenttia sijoittui **kestävän kasvun vyöhykkeelle**.
- 🌐 **Ilmastovaikutukset** arvioidaan jokaisessa kaavassa joko erillisen selvityksen avulla tai sanallisesti. Vuonna 2024 hiilineutraalisuusselvityksiä tehtiin kaikissa merkittävimmissä kaavakohteissa.
- 🌐 **Sopeutumistyön** nykytilasta tehdään selvitys keväällä 2025.
- 🌐 **Hulevesirakenteiden** kunto kartoitettiin kesällä 2024. Yleisin huoltotarve oli rumpujen, altaiden tulo- ja purkuputkien sekä altaiden sivuluiskien kivien siirtymien korjaus.
- 🌐 Lähes kaikissa rakennuslupapäätöksissä on noudatettu asemakaavan tai poikkeamispäätöksen **viherkerrointa**. Päivitettävässä rakennusjärjestyksessä ehdotetaan vihertehokkuuden ulottamista koko Vantaan alueelle.
- 🌐 **Kasvikattoja** on määrätty suureen osaan asemakaavoista, vähintään autokatoksiin ja piharakennuksiin. Useissa kohteissa on määrätty kasvikatto rakennusten katoille ja osaan niistä myös niittykatto. Esimerkiksi Ratikan varikon asemakaavassa rakennusten katoista vähintään 35 prosenttia tulee rakentaa kasvikattoina.
- 🌐 Vantaan **pienvesiselvityksen päivitys** toteutettiin konsulttityönä.
- 🌐 **Ulkoilureittien** toteutus suunnitelman mukaisesti suunniteltiin 1–3 reittikokonaisuutta.
- 🌐 **Viheralueiden mitoituksen ja saavutettavuuden ohjetta** (SAAVU) hyödynnettiin muun muassa täydennysrakentamishankkeissa. Myös Kivistön kaavarunkoalueella viheralueita tarkistettiin SAAVUn avulla.
- 🌐 **Vantaan ratikka** eteni allianssin kehitysvaiheeseen lokakuussa 2024.
- 🌐 HSL perusti Helsingin seudun **asematoimijoiden verkoston**, jonka toimintaan Vantaa osallistuu aktiivisesti. Aloitettiin Korson ja Jumbon vaihtopaikkojen opastuksen parantamisen suunnittelu.
- 🌐 **Pysäköinnin mitoitusohje päivitettiin**. Kivistöön suunniteltiin lisää lyhytaikaisia pysäköintipaikkoja. Edistettiin liityntäpysäköintialueiden mobiilitunnistautumista ja -maksamista (odottaa HSL:n toimenpiteitä).
- 🌐 **Sähköautojen latausasemien** puitesopimuksen valmistelu on edelleen kesken. Kilpailutuksen arvioitu päättymisen toukokuun 2025 loppuun mennessä. Kaupunki rakentaa uudis- ja peruskorjaushankkeissa sähköautojen latausasemat lain 733/2020 mukaisesti.
- 🌐 Kaupungilla on viisi **yhteiskäyttösovellutuksella** varustettua autoa käytössä. Kaupungin ajoneuvohankinnoissa noudatetaan lakia ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista. Lain toteutumista seurataan seurantatyökalulla.

- 🌐 **Pyöräliikenteen yhteyksiä** on edistetty tavoiteverkon mukaisesti. Pyöräpysäköintiä on lisätty eri rakentamishankkeiden yhteydessä ja esimerkiksi bussipysäkeille matkaketjujen helpottamiseksi. Tarve pyöräpysäköinnille harkitaan aina uusien suunnitelmien yhteydessä.
- 🌐 Koululla on vähintään yksi **teemapäivä** tai kampanja vuosittain kestävään liikkumiseen liittyen. Koulut viestivät vuosittain huoltajille autottomasta koulumatkasta.
- 🌐 **Seudullisen kaupunkipyöräjärjestelmän** suunnittelu jatkui vuonna 2024. Palvelun hankinnasta tehdään erillinen päätös kilpailutuksen päätyttyä keväällä 2025. Selvitetään sähköpolkupyörien puitesopimuksen kilpailuttamisesta. Samassa yhteydessä selvitetään pyörien yhteiskäyttömahdollisuuksia.
- 🌐 Turvallista **pyöräpysäköintiä** edistetään pihojen perusparannusten yhteydessä.
- 🌐 Kaupungin **kuljetuspalveluhankinnoissa** noudatetaan

lakia ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista. Lain toteutumista seurataan seurantatyökalulla.

- 🌐 **Konserniohjaus** valvoo omistajaohjaustavoitteiden kautta, että yhtiöt investoivat sähköautojen latauspaikkoihin, kun kyseessä on kaupungin palveluverkkoon myös jatkossa sisältyvä kiinteistö.

Miten rekisteröityjen autojen määrä on kehittynyt Vantaalla verrattuna muihin suuriin kaupunkeihin?

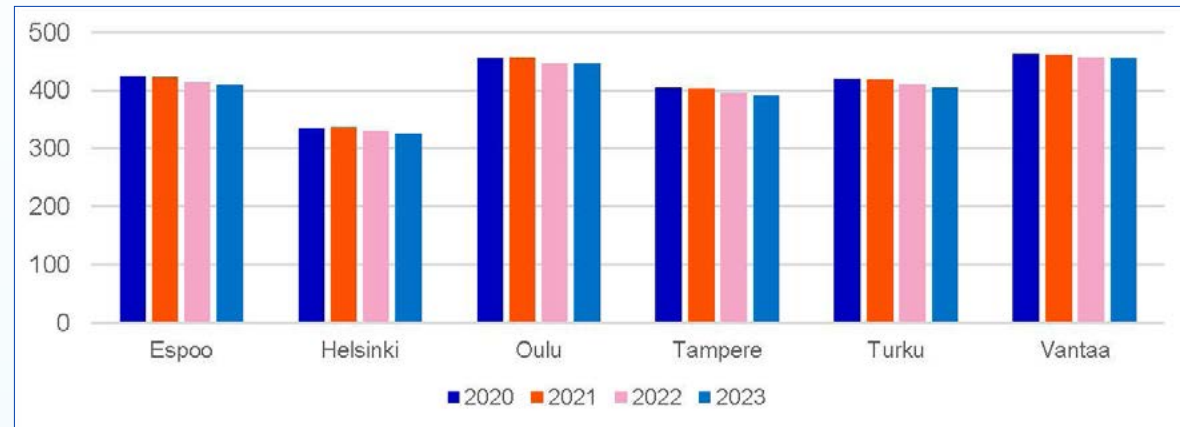
Kaikissa kuudessa kaupungissa autojen määrässä suhteutettuna väkilukuun on havaittavissa laskeva trendi 1000 asukasta kohti. Suurimmat vähentymät ovat olleet Espoossa ja Tampereella. Autojen määrän vähentyminen voi johtua muun muassa kunnan panostuksesta julkiseen liikenteeseen. Esimerkiksi tarkastelujaksolla Espoossa aloitti toimintansa Länsimetro ja Tampereella ratikka.

Vähäpäästöiset sähkö-, hybridi- ja kaasuautojen osuudet ovat kasvaneet kuutoskaupungeissa merkittävästi viimeisen neljän vuoden aikana. Eniten muutosta on tapahtunut pääkaupunkiseudun kunnissa, etenkin Espoossa ja Helsingissä.

Vertailutiedot perustuvat kuutoskaupungeissa seurattaviin ekologisen kestävyuden indikaattoreihin, joista tehdään yhteisraportti noin neljän vuoden välein.

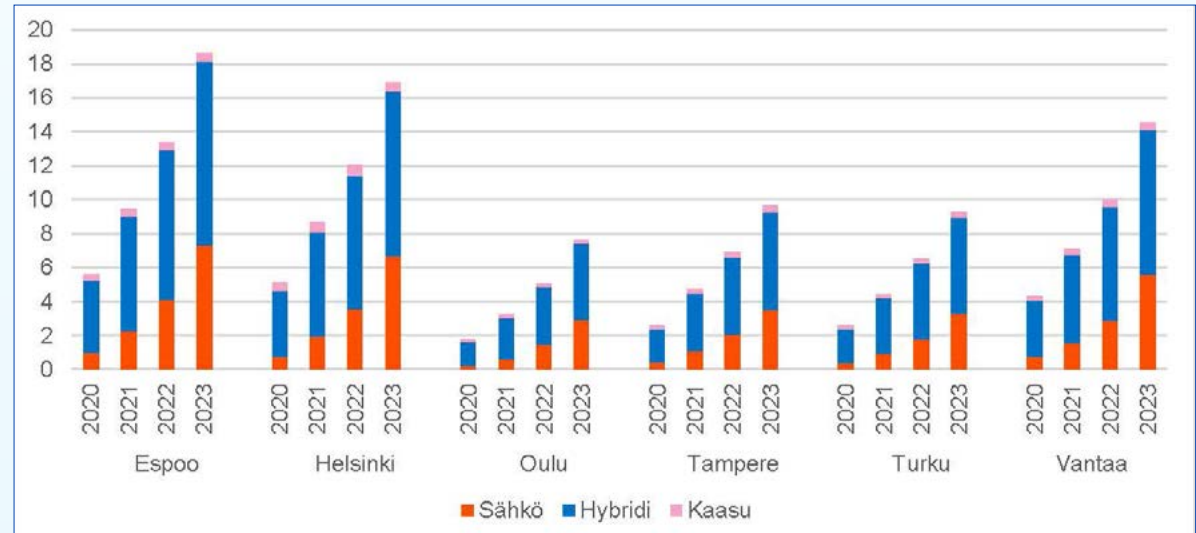
Kuutoskaupunkien ekologisen kestävyuden indikaattorit 2024

Liikennekäyttöön rekisteröityjen henkilöautojen määrä asukaslukuun suhteutettuna (auto/1000 asukasta)

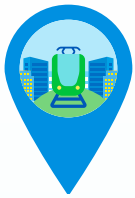

Lähde: Traficom 22.7.2024. Liikennekäytössä olevat henkilöautot 31.12.2007-2023.

Liikennekäyttöön rekisteröidyt henkilöautot käyttövoimaosuuksittain 2020-2023 (osuus autokannasta %)

Lähde: Traficom

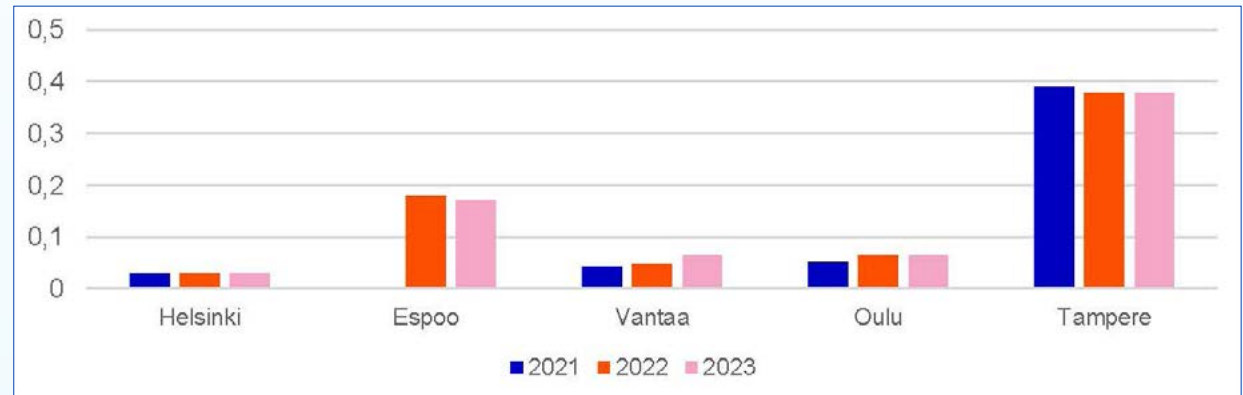

Miten pyöräilyn laatukäytävien rakentaminen on kehittynyt Vantaalla verrattuna muihin suuriin kaupunkeihin?

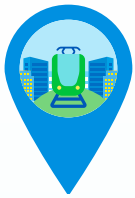
Kuutoskaupungeista selkeästi eniten pyörätien laatukäytävää asukasta kohden on Tampereella ja seuraavaksi eniten Espoossa. Vantaalla pyöräilyn laatukäytäviä on rakennettu lisää reilusti, sillä asukaslukuun suhteutettunakin laatukäytävien pituus on kasvanut reilulla puolella tarkastelujakson aikana. Helsingissä jatkuva baanaraken- taminen kulkee kutakuinkin samaa tahtia väestön kehityksen kanssa, joten baanar- pituus asukasta kohti ei ole muuttunut seurantajakson aikana.

Kullakin kaupungilla voi olla omia määritelmiään pyöräilyn laatukäytävästä, mutta keskeisiä piirteitä näille reiteille on muun muassa leveämpi tien poikkileikkaus, parempi valaistus, autotiehen nähden korotettu reitti sekä muusta tiestä poikkeava päällyste pyörätien pinnassa.

Pyöräilyn laatukäytävien pituus asukaslukuun suhteutettuna (m/asukas)

Lähde: Traficom

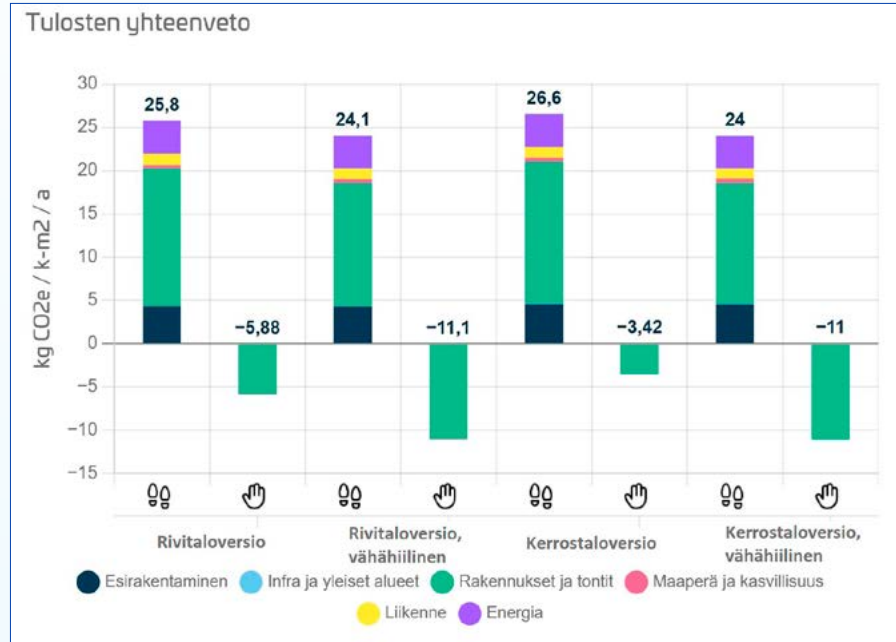

Kaavojen ja rakennushankkeiden hiilijalanjäljen arvioinnista arkipäivää

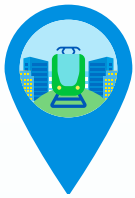
Asemakaavoituksessa otettiin kokeilukäyttöön Planect-työkalu, jolla arvioidaan kaavasuunnitelman toteuttamisesta aiheutuvia päästöjä. Syksyllä 2024 julkaistun työkalun on kehittänyt Sitowise yhdessä kuntien kanssa. Kaavavaiheessa tehtävän laskennan avulla voidaan vertailla eri suunnitteluratkaisujen hiilijalanjälkiä ja tunnistaa keinoja päästöjen vähentämiseksi.

Jatkosuunnittelussa yksittäisen rakennuksen tai infrahankkeen hiilijalanjälki voidaan laskea tarkemmin. Rakennuksen hiilijalanjälkilaskenta kattaa koko elinkaaren rakennustuotteiden valmistuksesta rakentamiseen, rakennuksen käyttöön ja purkuun. Laskenta auttaa kiinnittämään huomiota merkittävimpiin päästölähteisiin koko elinkaarella. Kaupunki tekee toimitilahankkeissaan hiilijalanjälkilaskentaa, samoin konserniyhtiö VAV ja monet Vantaalla toimivat rakennusyhtiöt.

Vuoden 2024 lopussa kaupunki käynnisti valmistelutyön, jossa kartoitetaan ja kehitetään Vantaalla sovellettavia ohjauskeinoja ja tavoitetasoja rakennusten hiilijalanjäljen pienentämiseksi. Samalla varaudutaan vuoden 2026 alussa voimaan tulevaan rakentamislain mukaiseen rakennusten hiilijalanjälkisääntelyyn, joka tulee asettamaan ylärajat sille, kuinka paljon uudisrakennuksista saa aiheutua päästöjä.

Kuva: Ote Planect-työkalun kehittämisvaiheessa tehdystä laskennasta, jossa vertailtiin kahta eri suunnitteluratkaisua ja tutkittiin mahdollisuuksia päästöjen vähentämiseksi (Sitowise).

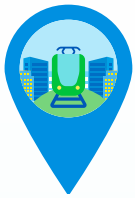
Viherrakenteen kehityskuvassa — Vihreä ja virtaava Vantaa (VIVA) — määritellään kytkeytynyt, saavutettava ja monipuolinen viheralueverkosto

Vantaan yleiskaavassa 2020 (voimaan 11.1.2023) sovittiin yhteen kasvavan kaupungin tarve rakennettaville alueille ja luonnon monimuotoisuuden vaalimiseksi varattavat ekologiset verkostot sekä ihmisten tarve viherrakenteen tarjoamille ekosysteemipalveluille. Viherrakenteen kehityskuvassa – Vihreä ja virtaava Vantaa (VIVA) – tarkennettiin yleiskaavan viheralueiden sisältöä ja tavoitteita. Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi 13.8.2024 VIVA:n jatkosuunnittelun lähtökohdaksi.

VIVA sisältää tavoitteet Vantaan viherrakenteelle ja maisemalle. Se on suunnitelma, jossa esitetään Vantaan viheralueet luokiteltuna koon ja maisema- ja kaupunkirakenteellisen sijainnin perusteella, ekologisen verkoston kehittämisen tavoitteet ja kehittämis ehdotuksia alueellisesti. Lisäksi VIVA:n osana laadittiin viheralueiden mitoituksen ja saavutettavuuden ohje kaavoitusta ohjaamaan. Pihojen vehreyttä ohjaava vihertehokkuus sisällytettiin kehityskuvaan. VIVA ohjaa asemakaavoitusta, viheralueiden suunnittelua ja kunnossapitoa sekä maan hankintaa.

Vihreä ja virtaava Vantaa -raportti

Kestävää liikkumista edistetään monipuolisesti

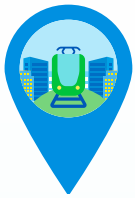
Vantaalla edistetään kestäväää liikkumista monipuolisesti ja poikkihallinnollisesti vuonna 2023 hyväksytyjen ohjelmien ohjaamana. Vuonna 2024 aloitti toimintansa Askellus-ryhmä, joka edistää kävelyn edistämishjelman toteutumista. Lasten aktiivisen liikkumisen edistämiseksi selvitettiin koulumatkoihin vaikuttavia tekijöitä ja koottiin tietopaketti, joka käsittelee koulumatkoja, huoltajien ja koulujen roolia sekä turvallisen kävely- ja pyöräily-ympäristön suunnittelua. Tietopaketin toimenpiteitä edistetään kasvatuksen ja oppimisen toimialan kanssa vuonna 2025.

Pyöräliikennettä edistetään suunnittelemalla ja toteuttamalla pyöräliikenteen tavoiteverkon mukaisia baanoja ja pääpyöräreittejä. Vuonna 2024 valmistui Lahdentien pääpyöräreitin parantaminen yhteistyössä ely-keskuksen kanssa. Lisäksi edistettiin baanahankkeiden rakentamissuunnittelua.

Kaupunkipyörien käytön edistämiseksi toteutettiin ilmaiset kaupunkipyörät kaudella 2024, mikä lisäsi niiden suosiota. Lisäksi käynnistettiin seudullisen kaupunkipyöräjärjestelmän suunnittelu, jonka tavoitteena on yhtenäinen järjestelmä vuonna 2026.

Kuva: Aliisa Alatossava

Vantaan ratikka — kohti kestävää infraa

Vantaa ratikka luo edellytyksiä kestävälle kaupunkikehitykselle. Hanke toteutetaan yhteistoiminnallisena allianssina, joka aloitti työn lokakuussa 2024. Vuonna 2025 tehdään suunnittelua ja valmistellaan hankintoja. Tällä on merkittävä vaikutus hankkeen ympäristövaikutuksiin, sillä infrarakentamisen päästöistä yli 90 prosenttia ratkaistaan suunnittelun eri vaiheissa.

Vuoden 2025 aikana hankkeelle määritellään vastuullisuusperiaatteet, jotka kattavat infran ekologisen, sosiaalisen ja taloudellisen kestävyys. Lisäksi Vantaan kaupunki on käynnistänyt ratikan rakentamiseen liittyviä erillisiä hankkeita, jotka liittyvät luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja luontotyyppien ennallistamiseen.

Havainnekuva WSP: Raitiotien rakentamisen yhteydessä uudistetaan koko katualuetta, jolloin muun muassa kävelijöiden ja pyöräilijöiden reitit paranevat.

HIILINEUTRAALI ENERGIA

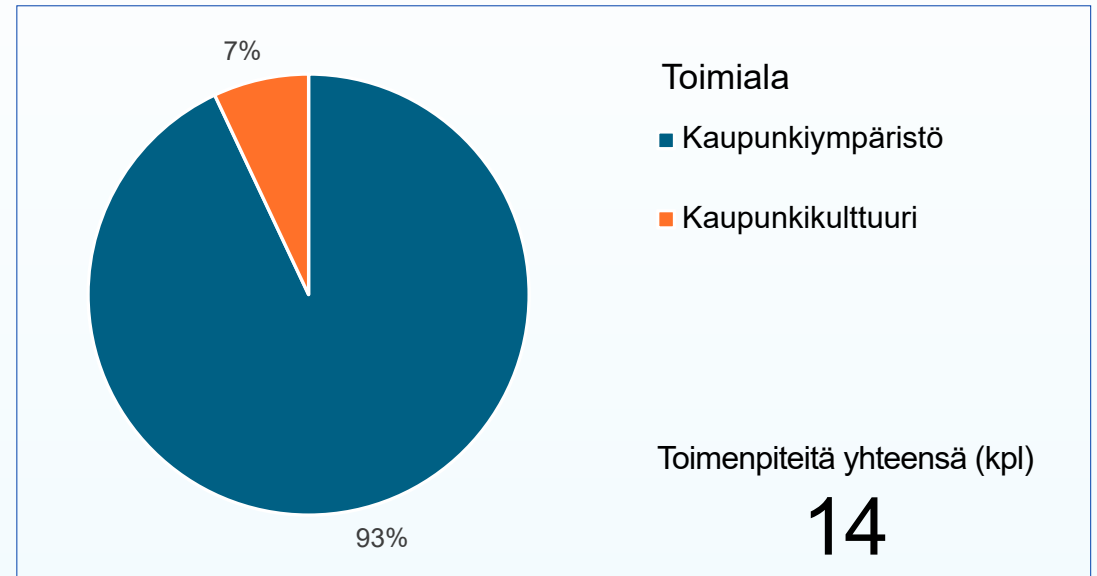

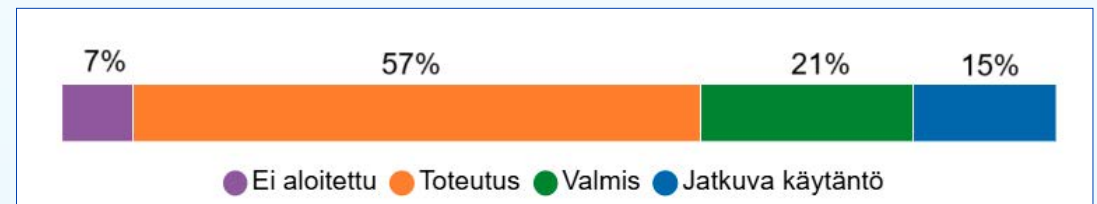
Energiantuotanto ja -kulutus aiheuttavat suuren osan Vantaan ilmastopäästöistä. Tavoitteenamme on, että Vantaan alueella on luovuttu lämmityksessä fossiilisista polttoaineista vuoteen 2030 mennessä.

Energiatehokkuutta parannetaan systemaattisesti niin omissa kuin koko kaupunkialueen kiinteistöissä edistään kiinteistöjen ja asuntojen energiaremontteja. Kuntalaisia kannustetaan aktiivisiksi energiantuotannon toimijoiksi.

Toimenpiteiden osuus toimialoittain

Toimenpiteiden eteneminen

Toimenpiteiden eteneminen raportointijaksolla:

- 🌐 Kaupunki on vähentänyt **lämmityksen päästöjä** omissa kiinteistöissään, ja merkittävimmissä kohteissa öljylämmityksestä on jo luovuttu. Öljylämmityskohteiden polttoaineena on ollut biopolttoöljy vuodesta 2020 alkaen. Lähes kaikissa uudisrakennus- ja peruskorjauskohteissa tuotetaan uusiutuvaa energiaa.
- 🌐 **Käytösähkön** päästöjen vähentämiseksi lukuisia vanhoja rakennusautomaatiojärjestelmiä on modernisoitu sekä peruskorjauksissa että erillishankkeina. Uudisrakennuskohteisiin asennetaan aina rakennusautomaatiojärjestelmä. Kaupungin omissa kiinteistöissä on siirrytty asteittain LED-tekniikan käyttöön ja arviolta tämän vuoden loppuun mennessä saataneen LED-valaistus kaikkiin kaupungin palvelukiinteistöihin.
- 🌐 **Vantaan Energian** kanssa on käyty energiakaavamääräykset läpi ja energiaratkaisuja kaava-alueilla selvitetään ilmastaselvityksessä.
- 🌐 **Rakennusvalvonnassa** kehitetään aktiivisesti neuvontaa energiatavoitteista ennakkoneuvotteluvaiheessa. Rakennusten energiatehokkuusdirektiivin (EPBD) uudistus tuli voimaan 2024 ja sen toimeenpanoon on aikaa kaksi vuotta. Muutoksia on tulossa sekä uudis- että korjausrakentamisen säädöksiin.
- 🌐 **Taloyhtiöiden** korjausrakentamisen energiatehokkuutta ja uusiutuvan energian käyttöä on edistetty taloyhtiöklubitoinnin avulla. Toimintaa on viidellä alueella ja aktiivisia taloyhtiöitä on noin 130 kappaletta.
- 🌐 **Asuntotonttien kilpailutuksissa** on vaadittu A-energialuokkaa, mutta ei ole tontinluovutuskilpailutuksissa vaadittu uusiutuvan energian tuotantoa. Vaatimus A-energialuokasta johtaa usein uusiutuvien energiaratkaisujen toteuttamiseen hankkeissa.

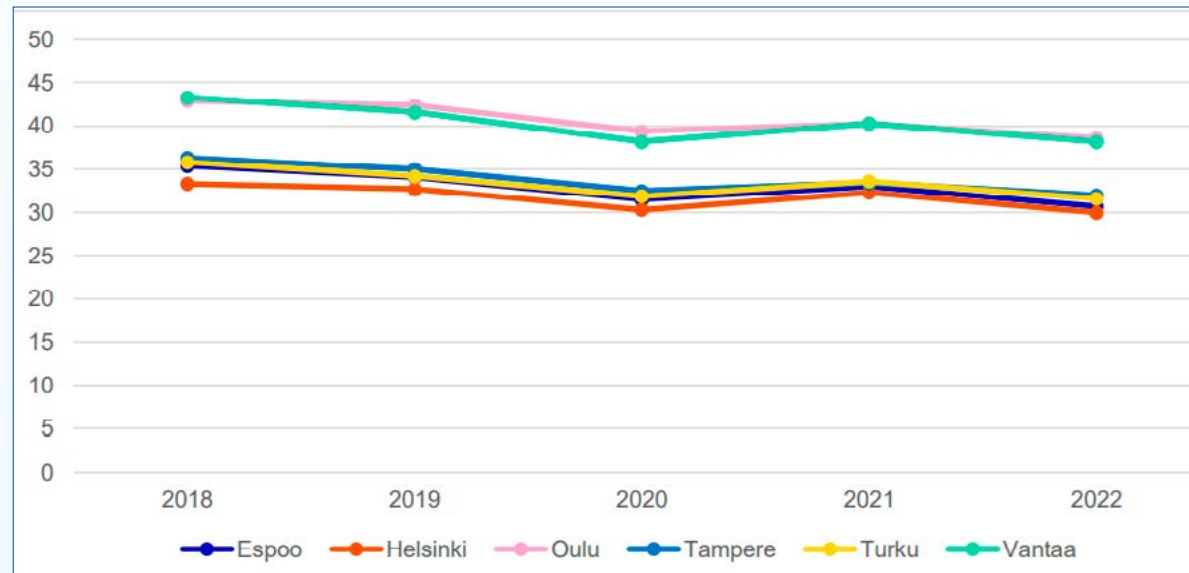
Miten energiankulutus suhteutettuna kaupungin väkilukuun on kehittynyt Vantaalla verrattuna muihin suuriin kaupunkeihin?

Kuutoskaupungeissa asukaslukuun suhteutettu energiankulutus on laskenut eniten Vantaalla vuodesta 2018. Lasku on ollut noin 5 MWh/as vertailuvuosien välillä. Kaikissa muissa kaupungeissa energiankulutuksen vähenemä on ollut noin 4 MWh/as paitsi Helsingissä, jossa vähenemä on ollut yhteensä 3,3 MWh/as. Helsingissä kuitenkin asukaskohtainen energiankulutus on kuitenkin kuutoskaupunkien alhaisin. Suurinta energian kulutus on Oulussa ja Vantaalla.

Kuutoskaupunkien vertailussa yhdyskunnan energiankulutuksen indikaattorin lähteenä on Suomen ympäristökeskuksen ALas 1.5 HINKU-laskentamallin tuloksia. Laskentaan on huomioitu energiankulutuksen osalta lämmitysenergia, sähkönkulutus, liikenteen polttoaineen kulutus sekä teollisuuden ja työkaluenergioiden energiankulutus.

Kuutoskaupunkien ekologisen kestävyysindikaattorit 2024 -raportti

Energiankulutus suhteutettuna kaupungin väkilukuun 1990-2022 (MWh/as)

Lähde: Syke 2024. Suomen ympäristökeskuksen ALas 1.5-malli, kaikki kunnat 1990–2022.

Vantaan energian innovatiiviset suunnitelmat

Vantaan Energia Oy:n toimet ilmastopäästöjen vähentämiseksi ovat liikenteen toimenpiteiden ohella keskeisiä Vantaan hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi. Vantaan Energia Oy:n visiona on olla Pohjoismaiden johtava kierrätysenergiayhtiö vuoteen 2035 mennessä. Vuonna 2026 Vantaan Energia lopettaa fossiilisten polttoaineiden käytön. Maakaasu ja kivihiili korvataan sähkökattilan ja korkealämpötilalaitoksen tuotannolla sekä biokaasulla. Vuonna 2028 valmistuu maailman suurin lämmön kausivarasto (Varanto), joka tarjoaa keski-suuren kaupungin verran lämpöä talviaikana. Kausivaraston avulla voidaan järkevällä ja edullisella tavalla tallentaa lämpöä ja ottaa sitä talvella varastosta käyttöön. Tämä innovatiivinen hanke on mittaluokaltaan ainutlaatuinen koko maailmassa.

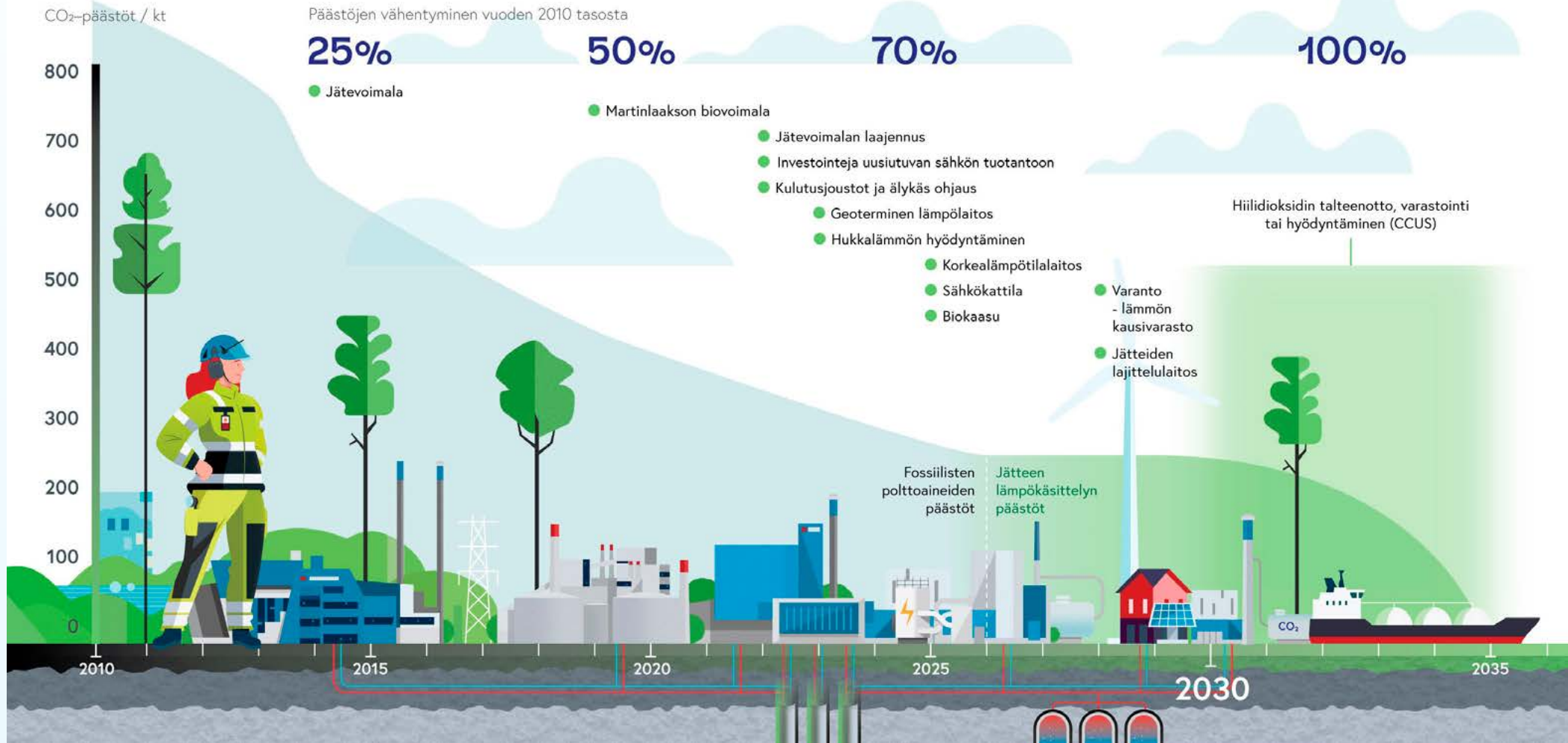
Jätteenpolttolaitoksen lajittelulaitoksella suunnitellaan sekajätteen kierrätysasteen nostamista. Tämän lisäksi kierrätyskelvottoman jätteen lämpökäsittelystä syntyvän hiilidioksidin talteenottohanke etenee, ja sen tavoitteena on saada hiilidioksidi talteen vuoteen 2035 mennessä. Parhaillaan yhtiö rakentaa korkealämpötilalaitosta jätevoimala-alueelle ja suunnittelee muita uusia hiilinegatiivisuuteen tähtääviä investointeja. Yhtiö tulee asettamaan tieteeeseen perustuvan ilmastotavoitteen Science Based Targets Initiative (SBTi) -organisaation mallin mukaisesti ja sitoutuu julkisesti raportoimaan tavoitteen edistymisestä.

Energiantuotanto ilman fossiilia polttoaineita 2026, jätteen lämpökäsittelyn CO₂-päästöt talteen viimeistään 2035

vantaan
energia

MATERIAALIEN ELINKAARI JA KIERTOTALOUS

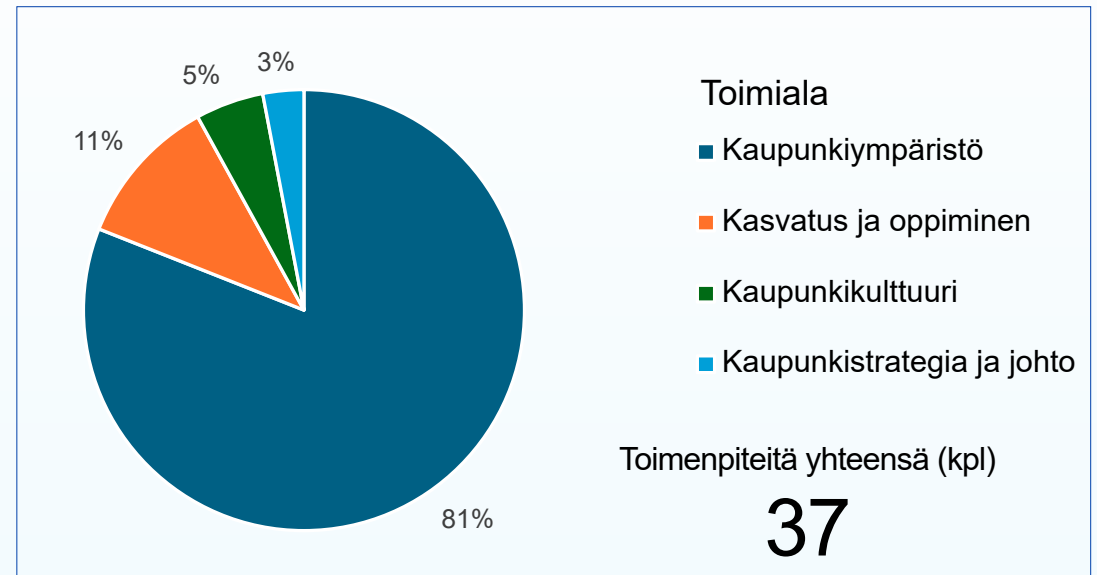

Rakennetulla ympäristöllä on ratkaiseva merkitys ilmastomuutoksen hillinnässä, sillä rakennukset aiheuttavat kolmanneksen Suomen ilmastopäästöistä. Rakennusten elinkaaren aikaisista kasvihuonekaasupäästöistä rakennusmateriaalien osuus on merkittävä. Merkittäviä päästöjä aiheuttaa myös esirakentaminen.

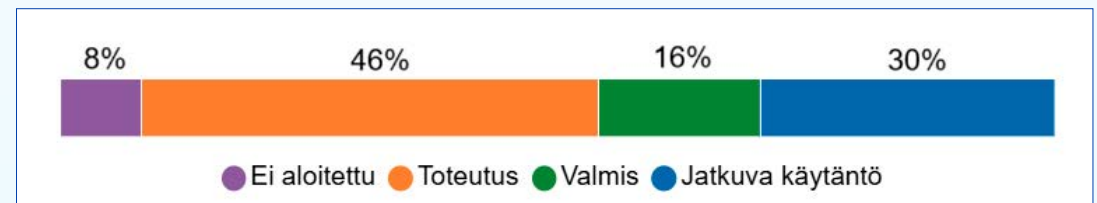
Vantaa on kasvava kaupunki, jossa sekä rakennetaan että puretaan paljon. Puretun materiaalin uusiokäytön kehittämisellä voidaan vähentää liikenteen aiheuttamia päästöjä sekä kaupungille aiheutuvia kustannuksia. Kaupunki voi myös edistää jakamistalouden kehittämistä toimimalla mahdollistajana ja esimerkkinä omassa toiminnassaan.

Jätehuollon kehittämisessä korostetaan aiempaa enemmän kiertotalouden merkitystä jätteen synnyn ehkäisyssä.

Toimenpiteiden osuus toimialoittain

Toimenpiteiden eteneminen

Toimenpiteiden eteneminen raportointijaksolla:

🌐 **Hiilijalanjäljen laskenta** on käytössä kaupungin rakentamisessa ja tontinluovutuskilpailuissa. Maankäyttösopimuksissa edellytetään A-energiatehokkuusluokkaa. Oman maanluovutuksen yhteydessä ja kilpailuissa vaaditaan puurakentamista, vähähiilistä rakentamista ja A-energiatehokkuusluokkaa.

🌐 **Puurakentamisen** edistämiseksi uudet liikuntahallit on määritelty massiivipuurakenteisiksi. Matarin ja Leppäkorven päiväkotien KVR-urakkakilpailutuksessa hiilijalanjälki oli osa laatuarviointia. Tarjouskilpailun voitti massiivipuurakenteinen ratkaisu. Vastaavanlainen kilpailutus on tekeillä myös vuonna 2025. Viime vuosina ei ole ollut luovutuskelpoisia asuntotontteja, joissa kaava edellyttää puurakentamista.

🌐 **Materiaalien uudelleenkäytön** edistämiseksi toteutettiin Kestävän purkamisen Green deal -sitoumusta, ja purkukartoituksia teetettiin vuoden 2024 purkuhankkeissa. Kierrätysprosentti purkukohteissa on yli 95 prosenttia. Vakiinnutettiin käytäntö, jossa purkukartoituksissa havaituille kierrätettävissä oleville materiaaleille ja rakennusosille teetettiin lisäselvityksiä käyttökelpoisuuden todentamiseksi jatkokäytössä. Korjausrakentamiseen laadittiin erillinen suunnitteluohje vuonna 2024.

🌐 **Viheralueiden** suunnittelussa pyritään kierrättämään ja säilyttämään olemassa olevaa materiaalia. **Kadunsuunnittelussa** suositetaan vähähiilisiä ja kierrätettäviä materiaaleja, joskin materiaalien kierrätys vaatii vielä

jatkotyötä. Betonimursketta ja vaahtolasimursketta käytetään yleisesti, ja kasvualustoja, luonnonkiviä ja reunakiviä kierrätetään työmailla. Stabiloinneissa on käytetty vähäpäästöisiä sideaineita. Taitorakenteiden osalta edistetään vähähiilisen betonin käyttöä.

🌐 **Tilaelementtiratkaisut** toteutetaan kierrätettävänä tilaelementtiratkaisuina määrääjäksi vuokrattavissa tiloissa. Talotekniikan suunnittelussa huomioidaan runkolinjoissa muunneltavuus elinkaaren aikaisissa muutoksissa. Lisäksi siirtokelpoisista tilaelementeistä on toteutettu myös pysyvän rakennusluvan kohteita, kuten Vaskivuoren lukion laajennus, ja suunnitteilla on Satulakujan päiväkotia.

🌐 **Maamassojen** välivarastointipaikkojen lupamenettelyjen sujuvoittaminen ei ole edennyt resurssipulan vuoksi. Massakoordinaatiota on edistetty etenkin ratikkahankkeessa.

🌐 Kierrätettyjen kalusteiden ja laitteiden käyttö huomioidaan kaupungin remontoitavista kohteista, ja kalusteita ja laitteita on kierrätetty toisiin kohteisiin. Kaupungin tilojen uuden tilavarausjärjestelmän hankinnan valmistelu etenee.

🌐 **Jätehuollon** heikkoa tilannetta kouluissa nostettiin esille Ruusuvuoren koulun KOKiKU-kampanjan avulla. Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla tehtiin selvitys jätehuollon kehittämistarpeista, ja näitä lähdetään edistämään kaupunkitasolla.

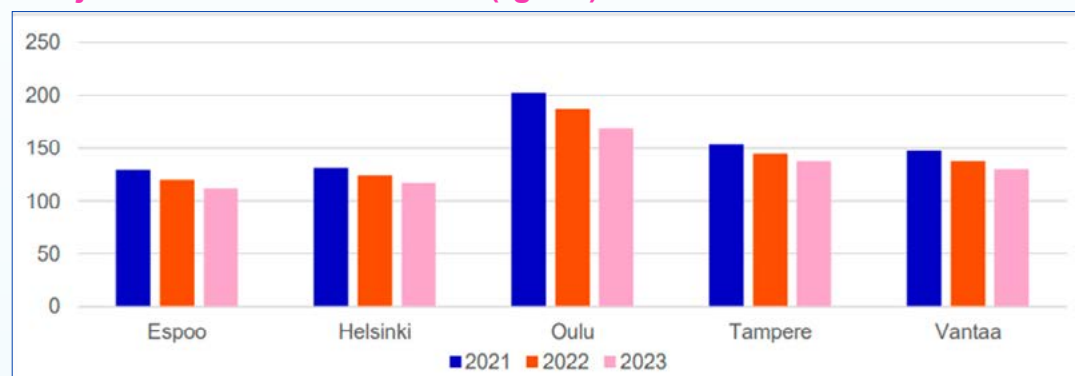
Miten sekajätteen määrä kotitalouksissa suhteutettuna kaupungin väkilukuun on kehittynyt Vantaalla verrattuna muihin suuriin kaupunkeihin?

Kaikissa suurimmissa kaupungeissa sekajätteen määrä kotitalouksissa on vähentynyt nopeasti.

Kaikkien kuutoskaupunkien tavoitteena on saada nostettua erilliskerätyn biojätteen määrää, sillä esimerkiksi HSY:n sekajätteen koostumus selvitysten (Helsingin seudun ympäristöpalvelut, 2021) mukaan lähes 40 prosenttia pääkaupunkiseudulta kerätystä sekajätteestä on biojätettä. Biojätteen lajittelu vähentäisi huomattavasti sekajätteen määrää. Vuonna 2022 voimaan astuneen jätelainsäädännön päivityksen myötä biojätteen erilliskeräys tai kiinteistökohtainen kompostointivaatimus laajeni koskemaan kaikkia kiinteistöjä 2023 alkaen.

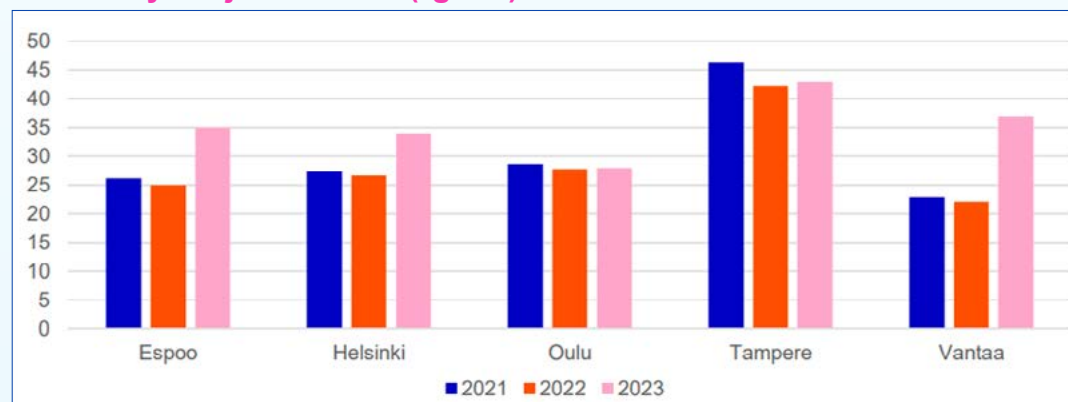
[Kuutoskaupunkien ekologisen kestävyuden indikaattorit 2024- raportti](#)

Sekajätteen määrä asukasta kohden (kg/as/a)

Lähde: Tiedot saatu jätehuolto-yhtiöiltä

Erilliskerätyn biojätteen määrä (kg/as/a)

Lähde: Tiedot saatu jätehuolto-yhtiöiltä

Vähähiilisyttä selvitettiin Myyrmäkitalon uudistamisessa

Vantaan kaupunki on saanut Ympäristöministeriön rahoitusta vähähiilisten korjaus- ja purkuhankkeiden elinkaaritarkasteluun. Rahoituksella teetettiin selvitys Myyrmäkitalon kehittämistä koskevan päätöksenteon tueksi. Tavoitteena oli selvittää vähähiilisin kehittämisvaihtoehto: peruskorjaus ja laajennus, osittainen purkaminen ja laajentaminen tai purkava uudisrakennus.

Ramboll Finlandin selvityksen mukaan elinkaarikustannuksiltaan edullisin vaihtoehto on peruskorjaus, toisena konversio ja kalleimpana uudisrakennus. Konversio on uudisrakentamista noin 2 prosenttia edullisempi investointikustannusten vuoksi. Hiilijalanjäljellä mitattuna edullisin vaihtoehto oli konversio, toisena peruskorjaus ja viimeisenä uudisrakennus. Konversion hiilijalanjälki on uudisrakentamista noin 18 prosenttia pienempi olemassa olevien rakennusosien hyödyntämisen vuoksi.

Selvityksen tulos ohjaa Myyrmäen kaupunkikulttuuritalon hankesuunnittelua, ja talon on tarkoitus valmistua vuonna 2030. Samalla testataan uutta toimintamallia, jossa olemassa olevaa rakennusta hyödynnetään resurssiviisaasti. Uutta vähähiilistä toimintamallia on tarkoitus käyttää Vantaan kaupungin omistamien kiinteistöjen purkavaa täydennysrakentamista edellyttävissä kohteissa.

Kuva: Pertti Raami

Vantaa vuoden 2024 julkisen puurakentamisen edelläkävijäksi

Vantaan kaupunki valittiin vuoden 2024 julkisen puurakentamisen edelläkävijäksi pitkäjänteisen ja määrätietoisen työnsä ansiosta. Palkinnon myöntävät Puutuoteteollisuus ry ja Kuntaliitto. Vantaa on tehnyt puurakentamisesta keskeisen osan strategista kehitystään, mikä näkyy päiväkotien, koulujen ja asuinrakennusten toteutuksessa. Tämä kunniamaininta jaettiin neljättä kertaa, ja Vantaa liittyy aiempien voittajien, Tampereen, Tuusulan ja Maalahden joukkoon.

Valinnan perusteluissa korostettiin, että Vantaan sitoutuminen puurakentamiseen kattaa koko rakentamisen prosessin kaavoituksesta rakennusvalvontaan ja hankintoihin. Kaupunki on luonut selkeät ohjeistukset ja tekniset kuvaukset, jotka tukevat puurakentamisen toteutusta kaikilla tasoilla. Lisäksi Vantaa osoittaa esimerkillistä innovatiivisuutta ja yhteisöllisyyttä suurkaupunkina, joka edistää ketterästi ekologisesti kestävästä rakentamisesta.

Kuva: Puurakentamisen edistäminen on yhteistyötä. Vantaan edustajat vasemmalta: rakenneinsinööri Jukka Tuhkanen, hankekehitysarkkitehti Merja Ryytty, energian erityisasiantuntija Sirpa Eskelinen, hankepääällikkö Eija Kivineva, ministeri Kai Mykkänen, apulaiskaupunginjohtaja Tero Anttila, rakennuttajapäällikkö Juha Vuorenmäki, tilakeskusjohtaja Pekka Wallenius. Puuyhdistys.

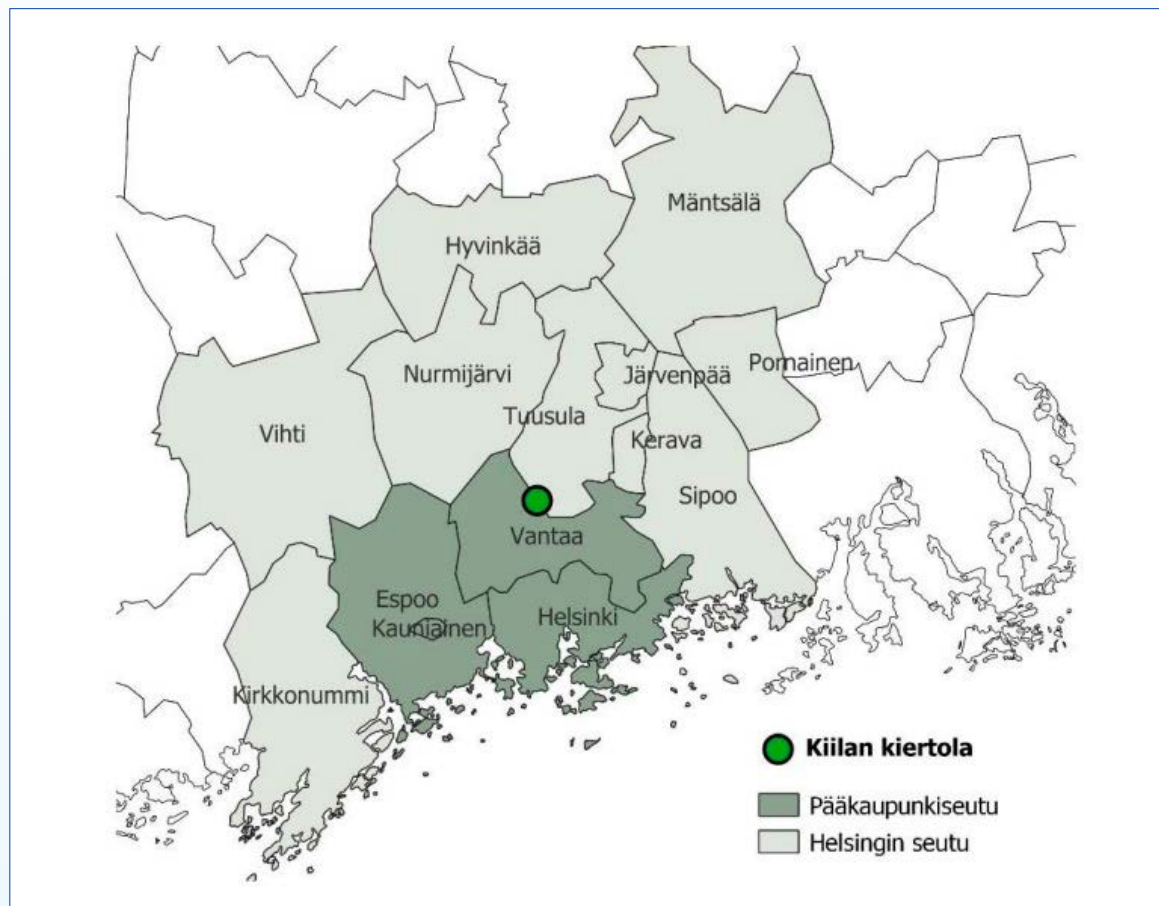

Kiilan kiertotalousalueen yhteiskehittämishanke

Vantaan kaupunki kehittää yhdessä Tuusulan kanssa Kiilan kiertotalousaluetta, josta tavoitellaan merkittävää ja innovatiivista kiertotalouden keskittymää. Alueen tavoitteena on edistää vihreää siirtymää, hiilineutraaliustavoitteita, luontokadon hidastamista ja luonnonvarojen kulutuksen vähentämistä. Kiertotalousratkaisulla pyritään kehittämään yritysten liiketoimintaa ja luomaan kestävä kasvua.

Alueen sijainti Helsinki-Vantaan lentokentän pohjoispuolella on logistisesti erinomainen, ja sen suuri koko tekee siitä ainutlaatuisen Suomessa. Alueella on puute kiertotalouden työpaikkatonteista, ja nykyinen liikenneverkosto on riittämätön. Kiilan kiertotalousalueen kehittämisessä huomioidaan myös ympäristövaikutukset, kuten melu ja pölyäminen, sekä asukkaiden ja toiminnanharjoittajien tarpeet.

Vuonna 2025 alueelle laaditaan selvitys yhteisvaikutusten arvioinnista ja pilotoidaan sidosryhmien tiedonjako- ja vuorovaikutusalueita.

Kuva: Kiilan alue

Kiertotalot-hanke

Loppusyksystä 2024 alkanut Kiertotalot-hanke edistää kasvavan pääkaupunkiseudun rakentamis- ja kiinteistöalan siirtymää kohti hiilineutraalia kiertotaloutta. Luontokato ja ilmastokriisi haastavat rakennusalaan vähentämään hiilijalanjälkeä ja luonnonvarojen kulutusta. Kiertotalot-hankkeessa pyritään avittamaan näitä pääkaupunkiseudun rakentamisen haasteita sekä yhtenäistämään kuntien toimintatapoja tukien samalla alueen pk-yritysten liiketoimintaa.

Vantaa toimii Kiertotalot-osahankkeen toteuttajana työpaketissaan "Olemassa olevan rakennuskannan elinkaaritehokas käyttö". Tarkoituksena on etsiä keinoja olemassa olevan rakennuskannan elinkaaren pidentämiseen, matalan käyttöasteen tilojen käyttöasteen tehostamiseen, turhan purkamisen estämiseen, sekä tyhjien tilojen pitkäaikaiselle väliaikaiskäytölle. Hankkeessa tullaan toteuttamaan useamman työpajan sarja, innovaatiohaaste sekä käytännön pilotteja, joissa yritykset pääsevät testaamaan rakentamisen kiertotalouden ratkaisuja oikeissa kaupunkiympäristöissä. Hankkeessa ovat mukana Vantaan lisäksi Helsingin ja Espoon kaupungit sekä HSY. Se on EAKR – rahoitteinen ja päättyy syksyllä 2026.

Kuva: Pekka Turtiainen

Kierrätyskeskuksen suosio kasvaa

Kierrätyskeskus tuottaa Vantaan kaupungille uudelleenkäytön palveluita. Yhteistyön tavoitteena on mahdollistaa luonnonvarojen riittävyttä ja kestävää elämäntapaa Vantaalla. Kierrätyskeskuksella on Vantaalla myymälät Porttipuistossa ja Myyrmäessä sekä suurmyymälät Koivukylässä ja Tammistossa.

Tavaroita voi Vantaan alueella lahjoittaa myös Boksi-lahjoituspisteisiin, jotka sijaitsevat Jumbon ja Myyrmannin kauppakeskuksissa sekä Eurokankaan Tammiston myymälässä. Lisäksi Vantaan alueella kiertää säännöllisesti Kierrätyskeskuksen keräysauto.

Vuonna 2024 Vantaalla sijaitsevien myymälöiden kautta myytiin 1,3 miljoonaa tavaraa ja lisäksi ilmaiseksi jaettiin 800 000 tavaraa. Uudelleenkäyttöön saatetun tavarat luonnonvarasäästö oli vuonna 2024 yhteensä 18,4 miljoonaa kiloa ja vältettyjen hiilidioksidipäästöjen määrä oli 7 miljoonaa kiloa. Edellisenä vuonna vastaavat luvut olivat 17,3 miljoonaa kiloa ja 6,2 kiloa.

Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus on vuodesta 2024 saakka ollut yksi Vantaan kaupungin sopimustoimittaja, eli virallinen hankintapaikka tavaratalo-ostosopimuksessa. Sopimus mahdollistaa monenlaisten tavaroiden hankkimisen Kierrätyskeskuksesta, mikä tukee kiertotalouden periaatteita, säästää luonnonvaroja ja vähentää uutena ostettavien tavaroiden hankintaa.

Kuva: Kierrätyskeskus, Heikki Kivijärvi

Kiertotaloutta tukevia hankintoja

Vantaan kaupungin kalustesopimus kilpailutettiin vuonna 2024. Sopimus mahdollistaa nyt myös käytettyjen toimistokalusteiden hankinnan, mikä vähentää uusien kalusteiden hankintatarvetta ja tukee kestävästä kehitystä. Sopimuksen kautta hankitut kierrätetyt kalusteet ovat puhdistettuja. Myös kalusteiden alkuperä on tiedossa, eikä kalustetoimittaja toimita esimerkiksi alkuperältään sisäilmaongelmaisista kohteista tulevia kalusteita. Kierrätettyjen kalusteiden hankinta on ekologinen ja taloudellinen vaihtoehto, joka vähentää jätteen määrää ja edistää luonnonvarojen kestävämpää käyttöä.

Myös kaupungin muissa hankinnoissa pyritään edistämään kiertotaloutta, kun se on mahdollista. Hankintoihin liittyvissä koulutuksissa ja ohjeistuksissa ohjataan kaupungin työntekijöitä pohtimaan valintojaan ja hankinnan tarpeita. Turhaa kuluttamista vältetään esimerkiksi yhteiskäyttöä, lainaamista ja vuokraamista edistämällä.

Kuva: Kaisa Sunimento

Poistetuille kirjoille uusi elämä

Kirjasto sai vuonna 2024 Ekokompassin. Materiaalien elinkaaren pidentäminen oli yksi keskeisistä tavoitteista sen saavuttamisessa. Kirjasto edisti materiaalien elinkaaren pidentämistä ja kiertotaloutta aloittamalla yhteistyön poistettujen kirjojen osalta Finlandia Kirjan kanssa. Toimintaa testattiin aluksi pilotissa, ja onnistuneen pilotin jälkeen toiminta muutettiin pysyväksi.

Kirjaston kokoelmista poistetaan vuosittain noin 50 000 kirjaa. Osa aineistosta jaetaan asiakkaille sekä esimerkiksi päiväkodeille ja kouluille maksutta. Kuitenkin näistä jaoista jää aina ylimääräisiä kirjoja. Nämä kirjat lähetetään Finlandia Kirjalle.

Finlandia Kirja myy osan saamistaan kirjoista, ja ne kirjat, jotka eivät mene kaupaksi, menevät ekovillan valmistukseen. Kirjastolle ei aiheudu toiminnasta taloudellisia kustannuksia, ja esimerkiksi aineiston kuljetuksen maksaa Finlandia Kirja.

Toimimalla näin kirjasto pidentää poistettujen kirjojen elinkaarta ja edistää materiaalien uudelleenkäyttöä. Vantaan tekemä pilotti on kiinnostanut myös muita kirjastoja Suomessa ja Vantaan kirjasto on saanut useita kyselyjä asian tiimoilta.

Ympäristövastuullisuuteen liittyviä

tapahtumia / näyttelyitä

kirjastoissa 2024

55 kpl

Kuva: Jori Lindroth

MONIMUOTOINEN LUONTO

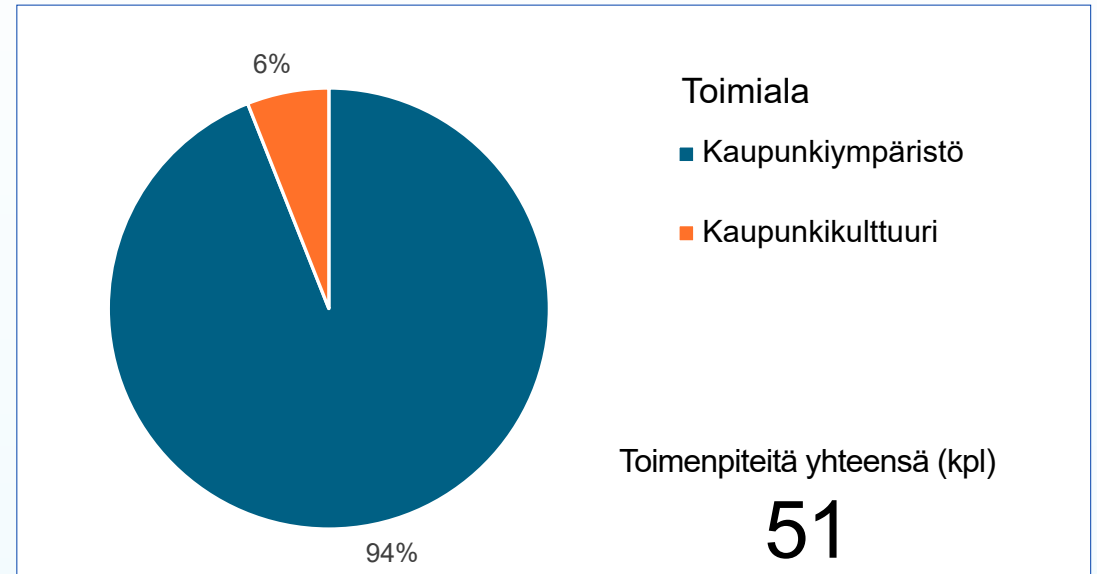

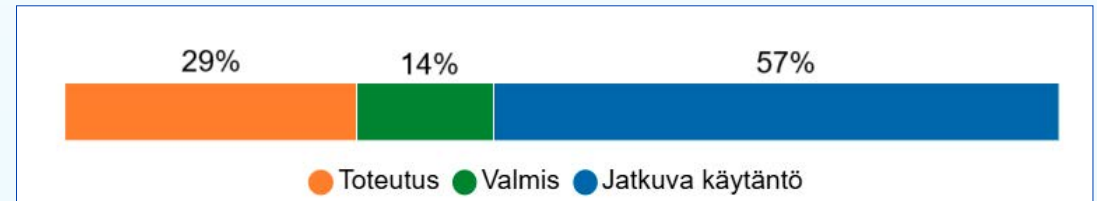
Luonnon monimuotoisuus on elinehto lajien säilymiselle ja myös välttämätöntä ihmisen hyvinvoinnille. Rikas luontoympäristö tuottaa tärkeitä ekosysteemipalveluita, kuten pölytystä, ilmaston säätelyä ja hiilen sidontaa, puhdasta vettä, tulvasuojaa sekä virkistyspalveluita. Vantaalta löytyy vielä laajojakin metsäalueita samoin kuin erilaisia vesiympäristöjä, etenkin puroja, jotka nekin ovat erityisen arvokkaita luonnon monimuotoisuudelle.

Suurimpia uhkia luonnon monimuotoisuudelle ovat ihmistoiminnan aiheuttama elinympäristöjen häviäminen ja pirstoutuminen, ekologisten yhteyksien katkeaminen sekä elinympäristöjen laadun heikentyminen, vieraslajien aiheuttama kilpailu, ilmastomuutos sekä ekosysteemien toiminnan heikentyminen. Vantaan tiivistyvässä kaupunkirakenteessa on tärkeää suojella luontoa myös kulumiselta.

Toimenpiteiden osuus toimialoittain

Toimenpiteiden eteneminen

Toimenpiteiden eteneminen raportointijaksolla:

- 🌐 Vantaan **luontotietoja** kartoitetaan suuralue kerrallaan. Tämä luo pohjan yleiskaavan toteuttamissuunnitelmaan liittyvälle luonnonsuojelusuunnitelmalle ja luonnon heikentymättömyyden periaatteen käyttöönotolle.
- 🌐 Toteutetaan **luontoposiitivinen Vantaa 2030 -toimintasuunnitelmaa**. Luonnon heikentymättömyyden periaatetta ja eri toimenpideohjeita luonnon heikentymättömyyden toteuttamiseksi kehitetään edelleen.
- 🌐 Kaikissa kaavoissa **selvitetään luonnon luontotyypeille syntyvä haitta**, jolle tullaan osoittamaan hyvitys ekologisen kompensaation kautta. Ensisijaisesti vältetään ja lievennetään luontohaittoja. Tässä vaiheessa toteutus on pilotointiasteella ja selvitetään tapauskohtaisesti hyvitysten mahdollisuutta ja saatavuutta.
- 🌐 **Vieraslajisuunnitelma** on valmisteilla. Lähiluonto-oppaat järjestivät yhdessä Puotalkkareiden kanssa kahdet jättipalsamitalkoot. Suositun Crowdsorsa-mobiilipelin avulla oli mahdollista torjua lupiinia ja jättipalsamia kolmella eri alueella.
- 🌐 Vuonna 2024 haettiin **rahoitusta yritysten ja kaupungin välisen luontoyhteistyön** kehittämiseksi eri rahoituslähteistä. Rahoitus saadaan todennäköisesti HEVi-ohjelmasta ja hanke käynnistyy vuoden 2026 alusta.
- 🌐 Ratikka-hankkeessa on käynnistetty maakunnallisesti tärkeiksi todettujen **ekologisten yhteysien seurantatutkimus**, josta saadaan tietoa yhteyksien toimivuudesta eri eläinlajeille.
- 🌐 Myyraksensuon **ennallistamissuunnitelma** on täydennetty ja tarkennettu. Varsinaisia ennallistamistoimenpiteitä ei vielä ole tehty.
- 🌐 **Metsänhoidon työmaaohjetta** on täydennetty. Lahopuun määrää on arvioitu silmämääräisesti metsäkuvioittain, kun metsäsuunnitelman inventointitietoja on päivitetty syksyllä 2024 noin 100 ha:n alueella. Lahopuuintventointia tullaan jatkamaan.
- 🌐 **Metsänhoidossa** säilytetään luonnonmetsien rakennepiirteitä: tiheiköitä, vanhoja puita, monipuolinen luontainen puulajisto ja lahopuuta lisätään. Metsäalueille jätetään alueita kokonaan hoidon ulkopuolelle. Haitallisia vieraslajeja torjutaan ja metsäalueilta siivotaan luontoon kuulumattomia roskia ja jätteitä.
- 🌐 **Purovesien laadun säännöllistä seurantaa** on jatkettu vuonna 2025. Hankkeiden rakennuslupalausunnoissa otetaan kantaa purojen luonnontilaisuuteen ja luontoarvoihin, hankealueelta johdettavien vesien laatuun sekä mahdolliseen vesilain lupatarpeeseen.
- 🌐 Isoissa hankkeissa herkkien vesikohteiden läheisyydessä annetaan lausunto 2024 päivitetyn pääkaupunkiseudun **työmaavesiohjeen noudattamisesta**, kuten myös suurilla purkutyömailla ohjeistetaan huomioimaan työmaavesiohje.

- 🌐 Suunnitellaan ja toteutetaan Vantaan **pienvesissä** tunnistettuja kunnostustarpeita. Toteutettiin Varistonojan tulvatasanne ja uoman perkaus ottaen huomioon luonnon monimuotoisuus.
- 🌐 **Puotalkkaritoiminnassa** parannetaan vaelluskalojen liikkumismahdollisuuksia poistamalla vaellusesteitä ja rakennetaan kutusoraikkoja.
- 🌐 **Glyfosaattipohjaisten torjunta-aineiden** käytöstä on luovuttu kaikessa muussa paitsi jättiukonputken torjunnassa, jossa se on ainoa toimiva keino. Pinnoitetuilla alueilla glyfosaattipohjaiset torjunta-aineet on vaihdettu kuumavesikäsitteilyihin.
- 🌐 **Kirkonkylänkosken padon purkaminen** siirtyi vuodelle eteenpäin ja purku tehdään kesällä 2025.

- 🌐 **Arvoniittyjen hoito** suunnitelman mukaan on aloitettu. Vehkalanmäen kunnostaminen malliesimerkkinä jatkuu. Vehkalanmäelle avattiin Kolmen koivun luontopolku kesällä 2024.
- 🌐 Virkistyskäytön kannalta merkittävät Hakunila-Sipoonkorpi ja Vehkala-Petikko **reittisuunnitelmat** ovat valmistuneet. Uusia infotauluja on saatu muun muassa Keiolan Isosuolle ja Vehkalanmäelle.

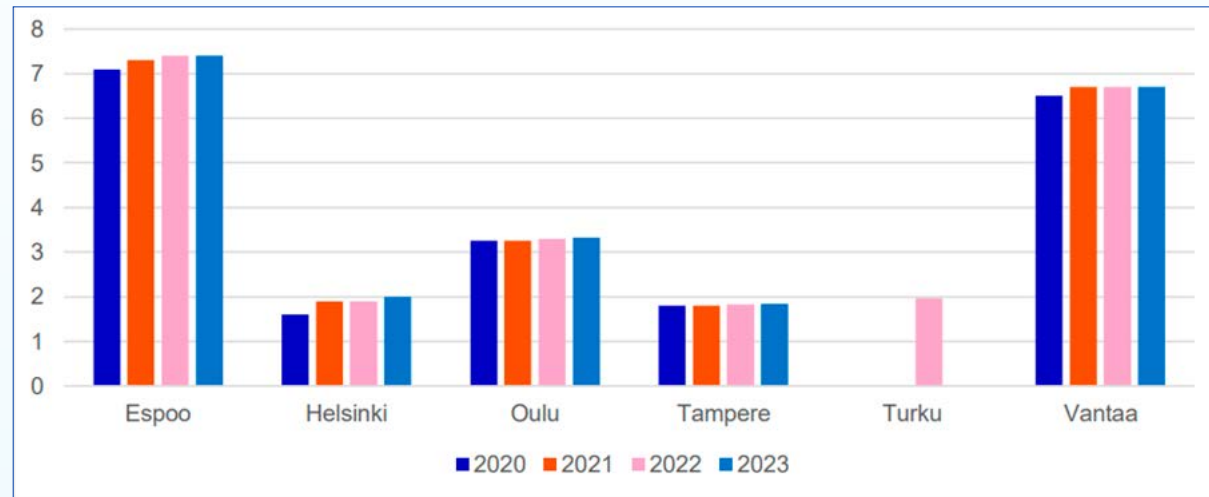

Miten luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettujen alueiden osuus kaupungin pinta-alasta on kehittynyt Vantaalla verrattuna muihin suuriin kaupunkeihin?

Kuutoskaupunkien vertailuraportin mukaan kunnan maa-alaan suhteutettuna Espoossa on eniten luonnonsuojelualueita vertailujakson aikana. Seuraavaksi eniten rauhoitettuja luonnonsuojelualueita kunnan pinta-alasta on Vantaalla, jossa myös luonnonsuojelualueiden ala on kasvanut. Vantaalla on asetettu tavoitteeksi perustaa viisi luonnonsuojelualueutta vuosittain vuoteen 2030 mennessä, jolloin kaikki yleiskaavan luonnonsuojelualevaraukset olisi saatu luonnonsuojelulailla rauhoitettua.

[Kuutoskaupunkien ekologisen kestävyysindikaattorit 2024- raportti](#)

Luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettujen alueiden osuus kaupungin pinta-alasta (%)

Lähde: Syke avoin paikkatietoaineisto, luonnonsuojelualueet: valtionomistamat ja yksityisten mailla

Luonnonsuojelualueiden osuudet Vantaalla 2024

6,8 %

kaupungin pinta-alasta

64,5 m²

asukasta kohti

Luontoposiitiivisuustekoja Vantaalla

Vantaalla valmistellaan luontoposiitiivisuustavoitetta vuodelle 2030. Luontoposiitiivisuus tarkoittaa, että kaupungin toiminta tuottaa luonnolle enemmän hyötyä kuin haittaa. Vuonna 2024 hyväksyttiin Luontoposiitiivinen Vantaa 2030 -raportti luontoposiitiivisuustyön lähtökohdaksi. Tavoitteiden, toimenpiteiden ja mittareiden suunnittelu käynnistettiin.

Lisäksi Vantaa liittyi Luontoviisaat kunnat -verkostoon. Vantaan kaupunginjohtaja yhdessä Suomen yhdeksän muun suurimman kaupungin johtajan kanssa sitoutui luontokadon pysäyttämiseen yhteisessä julkilausumassaan. Vantaa osallistui luontojalanjälkilaskennan pilotoitihankkeeseen yhdessä 12 muun kunnan kanssa.

Vantaalla rauhoitettiin 50 hehtaaria uutta luonnonsuojelualuetta Vaskivuoreen ja Linnanmetsään. Keimolan Isosuon ennallistamistoimenpiteet valmistuivat, ja Myyraksensuon ennallistamisen suunnittelu käynnistyi. Äijänsuon hoito- ja käyttösuunnitelman laatimisen yhteydessä tarkasteltiin ennallistamispotentiaalia. Vantaa sitoutui edistämään uudistavaa viljelyä ja sen monihyötyisyyttä omistamallaan ja vuokraamallaan pelloilla, ensimmäisenä Itämeri-sitoumuksen tehneenä kaupunkina.

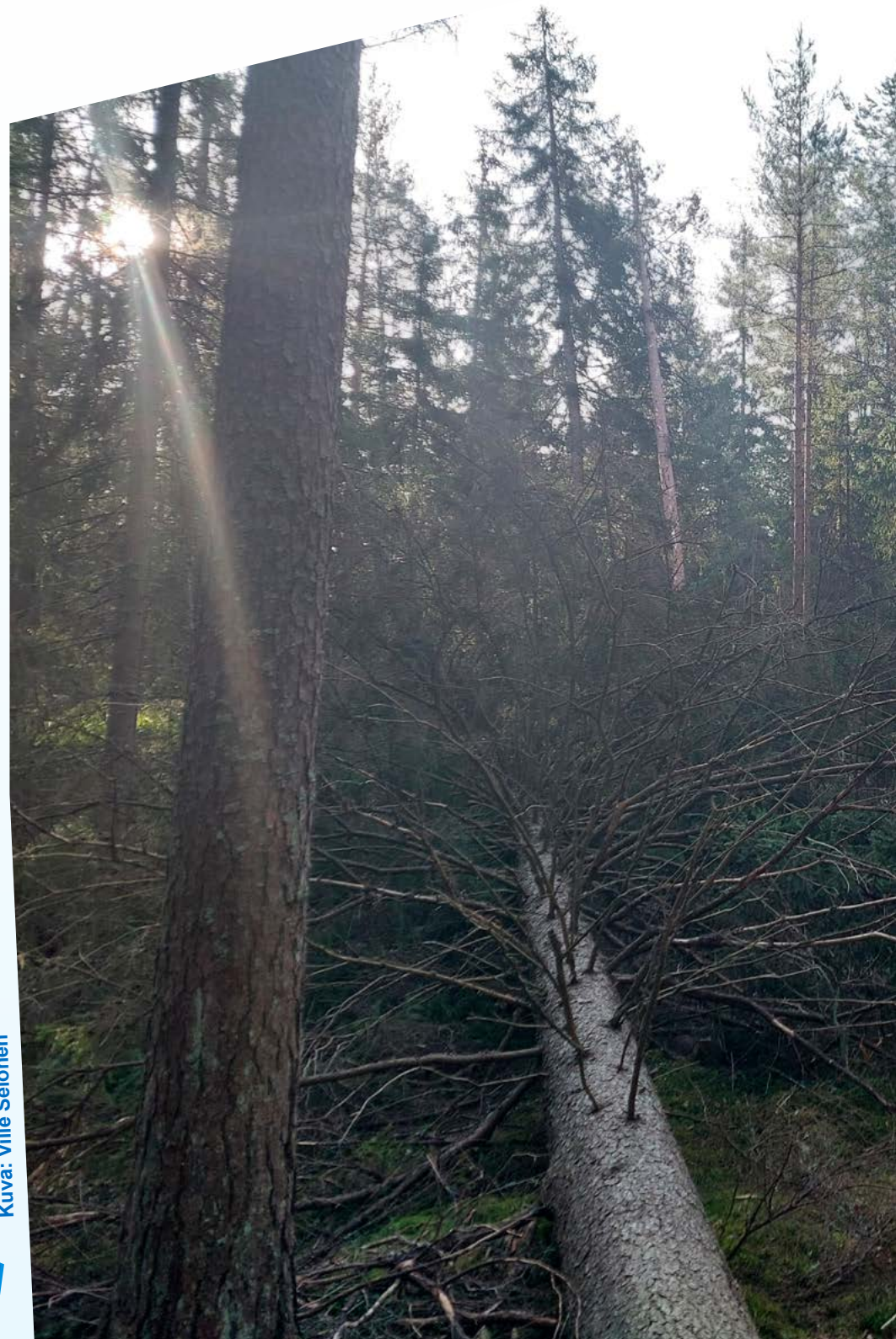
Palokalliosta ensimmäinen ekologisen kompensaation hyvityskohde

Vantaa toteuttaa ensimmäisenä Suomessa ekologista kompensaatiota uuden luonnonsuojelulain mukaisesti. Hyvitys tarkoittaa, että rakentamisen aiheuttama luontohaitta korvataan luonnon monimuotoisuutta edistävillä toimilla toisaalla. Ensimmäinen kompensaatio toteutetaan Itä-Hakkilan Siltaniityssä, jossa metsän kaatamisesta aiheutuva haitta hyvitetään parantamalla Palokallion luonnontilaa. Hyvitysalue on 38 hehtaaria ja sijaitsee Sipoonkorven kansallispuiston ja Palokallion luonnonsuojelualueen välissä.

Palokallion metsä oli metsätalouskäytössä ennen kuin kaupunki osti sen vuonna 2016. Metsätalouskäytössä alueella on tehty hakkuita ja ojituksia, mikä on vähentänyt luonnon monimuotoisuutta. Ennallistamistoimilla pyritään palauttamaan alueen luonnontila muun muassa lisäämällä lahoppuuta. Toimet tehdään vuoden 2025 aikana, ja ne ajoitetaan niin, etteivät ne häiritse lintujen pesimäkautta. Ennallistuminen vie aikaa, vähintään 20–30 vuotta. Alueen kohtelu on jatkossa verrattavissa luonnonsuojelualueeseen.

Palokallion hyvittäminen on Vantaan ja Suomen ensimmäinen kaavoituksen yhteydessä toteutettava ekologinen kompensaatio. Kompensaatiovaatimusta laajennetaan vähitellen kaikkiin Vantaan kaavahankkeisiin. Siltaniityn kompensaation kustannukset jaetaan Vantaan kaupungin ja Senaatti-kiinteistöjen kesken.

Kuva: Ville Selonen

Vuoden 2024 luontoteemana oli niitty

Niittyvuoden toiminta keskittyi Vehkalanmäelle, jossa jatkettiin monipuolisesti niitty-ympäristön hoitotoimenpiteitä. Vantaan ympäristökeskuksen lähiluonto-oppaat järjestivät kymmeniä retkiä, joiden aikana päiväkot- ja koululaisryhmät tutustuivat niittyihin ja niiden lajistoon. Niittyteema oli myös mukana muutamilla pääkaupunkiseudun luontoretkien Vantaan retkitapahtumissa. Lastenkulttuuri järjesti Lastenkulttuurikeskus Pyykkituovassa niittyaiheisia huovutus- ja keramiikkapajoja.

Elokuussa 2024 avattiin Vehkalanmäellä juhlallisoin menoin uusi luontopolku, joka kiertää noin 600 metrin matkan kunnostetussa ja hoidetussa niitty-ympäristössä. Alueen niityluonto on jo nyt huomattavan monipuolinen. Hoitotöiden aloittamisen jälkeen Vehkalanmäeltä on tunnistettu noin 200 putkilokasvilajia. Rikas kasvilajisto luo perustan runsaalle hyönteislajistolle. Vuoteen 2024 mennessä Vehkalanmäeltä on esimerkiksi tavattu viitisenkymmentä päiväperhoslajia, joka on Vantaan mittakaavassa huomattavan korkea määrä.

Lähiluonto-oppaiden

tilaisuuksiin osallistuneet henkilöt 2024

luontoretket

1 047

jättipalsamitalkoot

13

hyönteistyöpajat:

13

Itämeritapahtuma

25

Crowdsorsa-mobiilipelin avulla torjuttiin vieraskasvilajeja

Vantaalla otettiin kesällä 2024 kokeiluun Crowdsorsa-mobiilipeli, jonka avulla haluttiin lisätä tietoa haitallisista vieraslajeista ja innostaa asukkaita kitkemään vieraskasvilajeja. Kitkennästä palkittiin pienillä rahasummilla. Pelialueet rajattiin Vantaalla Kuusijärvelle, Tammistoon ja Myyrmäkeen. Torjuttaviksi kasveiksi valittiin lupiini ja jättipalsami. Pelissä torjunta tehtiin samoissa kohteissa kaksi kertaa. Palautteen perusteella asukkaat innostuivat pelistä ja osallistujia oli yhteensä 50 henkilöä tai tiimiä. Suurin osa osallistujista oli teini-ikäisiä. Torjuttua pinta-alaa kertyi yhteensä 6330 m², joka koostui yhteensä 206 esiintymästä.

Mobiilipelistä saatiin hyviä kokemuksia, ja se täydensi osaltaan kaupungin ja asukkaiden muuta työtä vieraslajien torjumiseksi. Vieraslajeja torjuttiin kesällä 2024 myös kahden Vantaan kokopäiväisen kesätyöntekijän voimin, minkä lisäksi asukkaille järjestettiin talkoita vieraslajien kitkemiseksi. Asukkaita myös kannustettiin itsenäiseen vieraslajien kitkemiseen kesän Soolotalkoot-kampanjan puitteissa.

Kuva: Taru Metsä

Vantaan Itämerihaasteen tavoitteet päivitettiin

Vantaa on päivittänyt Itämerihaasteen toimenpiteet kaudelle 2024–2028. Itämerihaaste on Turun ja Helsingin käynnistämä verkosto, jossa on mukana jo 330 organisaatiota. Vantaan kaupunki on osallistunut haasteeseen vuodesta 2007.

Kaudella 2024–2028 Vantaa sitoutuu edistämään uudistavaa peltoviljelyä omistamallaan pelloilla. Päivitetty hulevesiohjelma huomioidaan kaupungin toiminnassa; toteutuksessa ovat esimerkiksi Haxberginhaan hulevesialtaat sekä Metsopuiston hulevesirakenteet. Vantaalla noudatetaan vuonna 2024 käyttöön otettua pääkaupunkiseudun työmaavesiohjetta. Kaupungin purotalkkaritoiminta ja lähiluonto-opastointi jatkuvat uudella kaudella virtavesiteemalla. Vantaa osallistuu edelleen Pidä Saaristo Siistinä ry:n viestintäkampanjaan ”Mahanpuruja muovista”.

Lisäksi Vantaa jatkaa Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksen toiminnassa ja on Uudenmaan ympäristökasvatuksen ja -tietoisuuden edistämisyhmän (Välke) puheenjohtajana vuosina 2024–2025. Vuonna 2025 ympäristökeskuksessa toteutetaan myös ELY-keskuksen rahoittama Ympäristökasvatuksesta virtaa vesiensuojeluun -hanke. Hankkeessa edistetään purojen suojelua ja niistä tiedottamista.

Kuva: Sinikka Rantalainen

Purotalkkarit edistävät virtavesien elinvoimaisuutta

Vantaan kaupunki on työllistänyt kaksi purotalkkaria jo vuodesta 2016 lähtien. Kesätyöntekijöinä työskentelevien purotalkkareiden tehtäväkenttä on laaja. He huolehtivat Vantaan puroista muun muassa siivoamalla purouomista jätteitä, poistamalla vieraslajeja, raivaamalla tukoksia, kunnostamalla taimenten lisääntymisalueita ja järjestämällä kunnostustalkoita.

Purotalkkareiden toimintaa pystyy seuraamaan heidän suosituilta Vantaan Purotalkkarit Instagram- ja Facebook-tileiltään tai tutustumalla kaupungin kotisivuilla julkaistuihin purotalkkariraportteihin.

Asukkailta purotalkkarit saavat jatkuvasti positiivista palautetta, sillä he tekevät työtä, joka muuten jäisi tekemättä. Purotalkkaritoiminta onkin leviämässä myös naapurikuntiin.

Purotalkkaritoiminnassa

puroista siivottiin jätettä

7 000 l

talkoissa kitkettiin
jättipalsamia

3 810 l

huollettiin taimenen
kutusoraikkoa

37 kpl

purettiin rytöpatoja

23 kpl

Kuva: Aliisa Alatossava

Katupuuryhmä on työstänyt linjauksia, ohjeita ja hinnaston katupuille

Vantaalla on vuoden ajan toiminut katupuuryhmä, joka edistää katupuiden lisäämistä tukemalla niiden hyvinvointia. Tavoitteena on turvata katupuiden kasvuolosuhteet siten, että tulevaisuudessa Vantaalla puut saavat kasvaa pitkäikäisiksi, toisten puiden tai muun kerroksellisen kasvillisuuden kanssa, puusto on monilajista ja elinvoimaista ja pystytään hillitsemään lämpösaarekilmiötä puiden tuomalla varjostuksella. Ensimmäiseksi ryhmä täydentää suunnitteluohjeistusta kaupunkitilaohjeeseen sekä koostaa katupuulinjauksen ja katupuiden vauriohinnaston päätöksentekoon kevään 2025 aikana.

Katupuut tarjoavat monenlaisia elinolosuhteita parantavia ekosysteemipalveluita. Erityisen tärkeitä katupuut ovat ilmastonmuutoksen hidastamisessa ja siihen sopeutumisessa.

Uusien periaatteiden sekä istutus- ja hoito-ohjeiden myötä kaduille muodostuu runsaampi ja rennompi ilme. Keskeistä on olemassa olevan kasvillisuuden ja maaperän säilyttäminen, kasvipeitteinen ja vettä läpäisevä maanpinta sekä monikerroksinen kasvillisuus. Tilaa annetaan myös aiempaa enemmän niityille, hulevesiä käsittelevälle kasvillisuudelle sekä kierrätyskasvualustoille ja lahopuille. Ohjeistusta testataan käynnissä olevissa suunnitteluhankkeissa.

Lisätietoa: kaupunkitilaohje.vantaa.fi

Kuva: Satu Onnela

Hyviä tuloksia luonnonmukaisista hulevesiratkaisuista

Vantaan luonnonmukaiset hulevesirakenteet auttavat hallitsemaan hulevesiä ja vähentämään niiden haittoja kaupunkiympäristössä. Viheralueiden painanteiden ja katujen biosuodattimien toimivuutta Meiramitiellä ja Tikkurilantiellä on seurattu säännöllisesti, ja tulokset ovat olleet positiivisia. Viherpainanteet ovat osoittautuneet tehokkaiksi hulevesien viivyttäjinä, mikä on parantanut veden laatua vastaanottavissa vesistöissä ja vähentänyt tulvariskiä tiiviisti rakennetussa kaupungissa.

Luonnonmukaiset viivytys- ja laskeutusaltaat Haxberginhaan puistossa ja Kormuniitynojan varrella ovat osoittautuneet erityisen hyödyllisiksi ilmastonmuutoksen voimistamisen rankkasateiden aikana. Ne ovat vähentäneet hulevesien virtaamia, ja laskeutusaltaat ovat pidättäneet epäpuhtauksia ja parantaneet huleveden laatua pienvesistöissä. Luonnonmukaiset hulevesirakenteet ovat myös osoittautuneet kustannustehokkaiksi ratkaisuiksi, jotka vaativat suhteellisen vähän ylläpitoa.

Vuonna 2024 Vantaan kaupungin opiskelijaharjoittelijat kartoittivat hulevesirakenteiden nykytilaa ja kunnossapitotarpeita sekä luontaista kasvillisuutta, joka on menestynyt ja levinnyt hulevesikohteissa. Vuonna 2025 Vantaa on mukana pääkaupunkiseudun tutkimushankkeessa, jossa selvitetään Tikkurilantien biosuodatusalueen, Kartanonkosken Illenpuiston altaan sekä Pellaksenojan kaupunkipuron toimivuutta. Yhteishankkeen seurannan tulokset raportoidaan kahdessa opinnäytetyössä vuonna 2025.

Kuva: Anni Haaparanta

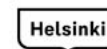
Monihyötyisellä viherrakenteella varaudutaan ja sopeudutaan ilmastonmuutokseen

Vantaa on mukana Viherrakenteen arviointi ja vahvistaminen kaupunkien maankäytön suunnittelussa (ARVO) -hankkeessa, jonka tavoitteena on säilyttää ja vahvistaa viherrakennetta tiiviisti rakennetuissa kaupungeissa ilmastonmuutokseen varautumiseksi ja sopeutumiseksi.

Hankkeessa kehitetään viherrakenteen suunnittelun työkalu, alueellinen viherkerroin, joka soveltuu ekosysteemipalveluiden ja luonnon monimuotoisuuden laadun ja määrän sekä niissä tapahtuvan muutoksen arviointiin. Laskenta perustuu alueen luontotyyppien tunnistamiseen. Rakennetun ympäristön luontotyyppiluokittelu on kehitetty ARVO- ja BOOST-hankkeiden sekä kaupunkiluonnon asiantuntijoiden yhteistyönä. Maankäytön suunnittelun työkalua kehitetään pilotoimalla sitä hanke- ja liitännäispartnerikaupunkien pilottialueilla.

Hankkeessa on laadittu nykytilakatsaus viherrakenteen huomioimisesta maankäytön suunnittelussa. Katsauksessa tunnistettiin yhdeksän viherrakenteen suunnittelun pullonkaulaa. Hankkeen aikana laaditaan viherrakenteen vahvistamisen kansalliset suositukset.

Hanke jatkuu vuoden 2025 loppuun. ARVO-hankkeen toteuttavat Vantaan, Helsingin ja Espoon kaupungit, Aalto-yliopisto ja Green Building Council Finland. Hanke saa rahoitusta Euroopan aluekehitysrahastosta.

VASTUULLINEN VANTAA

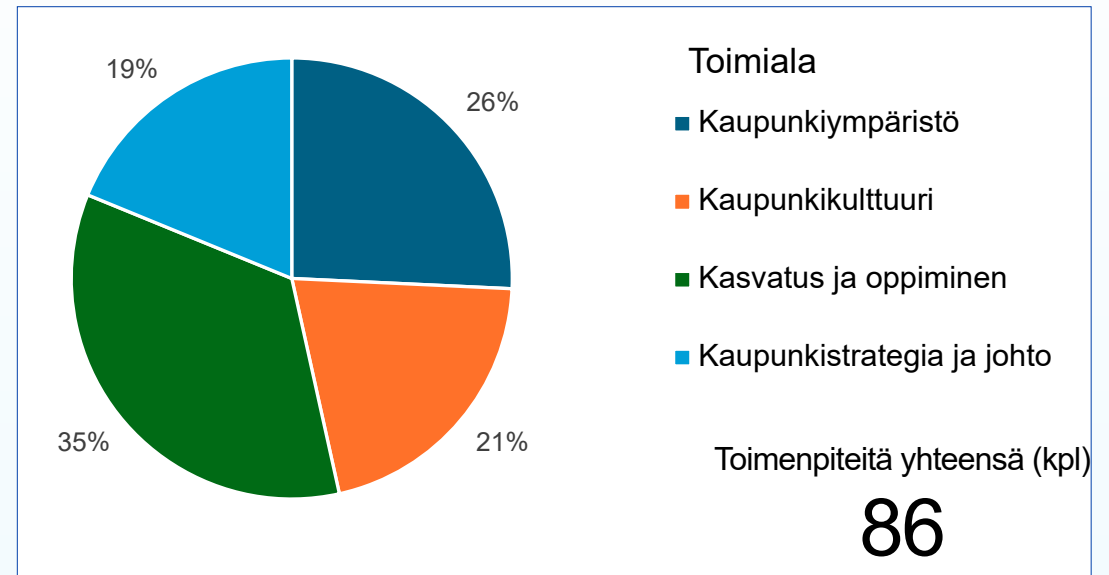

Vantaan ilmastotavoitteisiin pääseminen edellyttää, että kaupungin asukkaat, yritykset ja yhteisöt toimivat vastuullisesti.

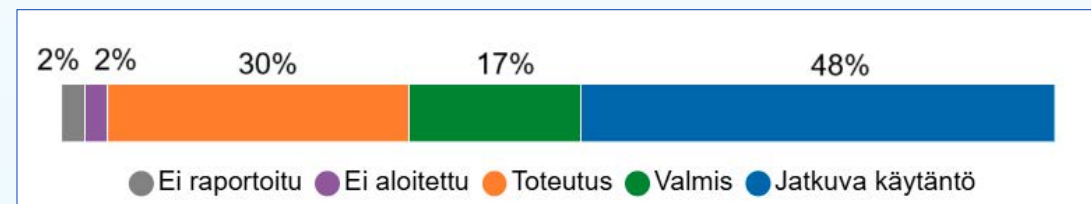
Tässä kaupunkiorganisaatio voi toimia esimerkkinä, mahdollistajana, viestinviejänä sekä tuomalla esiin uusia tapoja toimia.

Viestinnällä ja vuoropuhelulla lisätään ilmastotoimien hyväksyttävyyttä ja avoimuutta.

Toimenpiteiden osuus toimialoittain

Toimenpiteiden eteneminen

Toimenpiteiden eteneminen raportointijaksolla:

- 🌐 Green dealien avulla on edistetty **ympäristövastuullisia hankintoja**. Haitallisten aineiden vähentäminen päiväkotiympäristön hankinnoissa -green deal -sopimuksen tavoitteet on huomioitu laajemmin useammassa hankinnassa. Myös päästöttömien työmaiden green deal on edistänyt vastuullisia hankintoja omilla työmailla ja urakoissa.
- 🌐 **Hankintojen strategisten tavoitteiden** ja linjausten käsittely on kesken, ja on sovittu, että ne siirretään uuden kaupunginhallituksen käsiteltäväksi. Kaikissa hankintojen toteuttamisissa kilpailutettavissa sopimuksissa huomioidaan ympäristövastuullisuus ja sosiaaliset näkökulmat.
- 🌐 Vaikuttavimpien **hankintojen elinkaarilaskennasta** on tehty selvitys, jonka perusteella tällä hetkellä ei ole resursseja toteuttaa varsinaista laskentakokonaisuutta. Elinkaariajattelua edistetään hankinnan ja muun organisaation koulutuksissa.
- 🌐 Vantaan suomenkielisissä peruskouluissa otettiin lukuvuoden 2024 alussa käyttöön **kestävän tulevaisuuden osaamistavoitteet**. Lähiluontoa käytetään päiväkotien ja koulujen oppimisympäristönä.
- 🌐 Aikuisopistolla **lähiluontoa oppimisympäristönä** on käytetty esimerkiksi kuvataiteissa, puutarha- ja retkeilykurseilla sekä sienestyskurseilla. Lisäksi on järjestetty muutama pihatapahtuma.
- 🌐 Kaupungin esihenkilöille sekä asiantuntijoille suunnattu **vastuullisuuskoulutus** on pilotointivaiheessa.
- 🌐 **Ruuan ympäristövaikutuksien** vähentämiseksi Yhteinen pöytä jatkaa toimintaansa. Vuonna 2022–2023 laskettiin Yhteinen pöytä -terminaalin hiilijalanjälki Syklin opiskelijan avustuksella. Jalanjälki muuttui hiilikädenjäljeksi. Myös raportointia kehitettiin uuden toiminnanohjausjärjestelmän avulla. Toimenpiteiden toteuttaminen on aloitettu. Lisäksi viestintää ja ohjeistusta verkoston jäsenille lisättiin.
- 🌐 **Reilun kaupan tuotteiden** hankinta on vähentynyt, koska banaaneja ei ostettu enää kouluille.
- 🌐 **Kouluruokailun** ympäristövaikutuksia pienennetään ja maistuvuutta parannetaan yhteistyössä ateriapalveluntuottajien kanssa. Yhteistyötä on tehty myös muiden suurten kaupunkien kanssa esimerkiksi hiilijalanjälkilaskennan käyttöön saamiseksi. Palveluntuottajien kanssa tehdään yhteistyötä ja seurataan hävikin määrää.
- 🌐 **Ilmastoyhteistyö yritysten ja oppilaitosten kanssa** painottuu eri hankkeiden ja klusteritoiminnan yhteyteen sekä viestintään. Business Vantaa -uutiskirjeeseen tarjotaan aiheita.
- 🌐 Kaupunkikonsernin kaikkien **suurten yhtiöiden vastuullisuustavoitteet** pohjautuvat yhtiöiden vastuullisuusohjelmiin. Lisäksi tavoitteissa on huomioitu kaupunkistrategiset päämäärät, kuten resurssiviisaus ja hiilineutraalisuustavoitteet, sekä SDG-viitekehys. Valtaosa kaupungin yhtiöille vuodelle 2024 asetetuista vastuullisuustavoitteista saavutettiin.
- 🌐 Vantaa osallistuu Ei ylikulutusta -hankkeeseen, jossa kehitetään keinoja lisätä tietoisuutta kestävästä valinnoista. Tavoitteena on synnyttää **uusia jakamistalouden toimintamalleja** esimerkiksi tuunaustyöpajoissa ja liikuntavälineiden lainaamisessa.

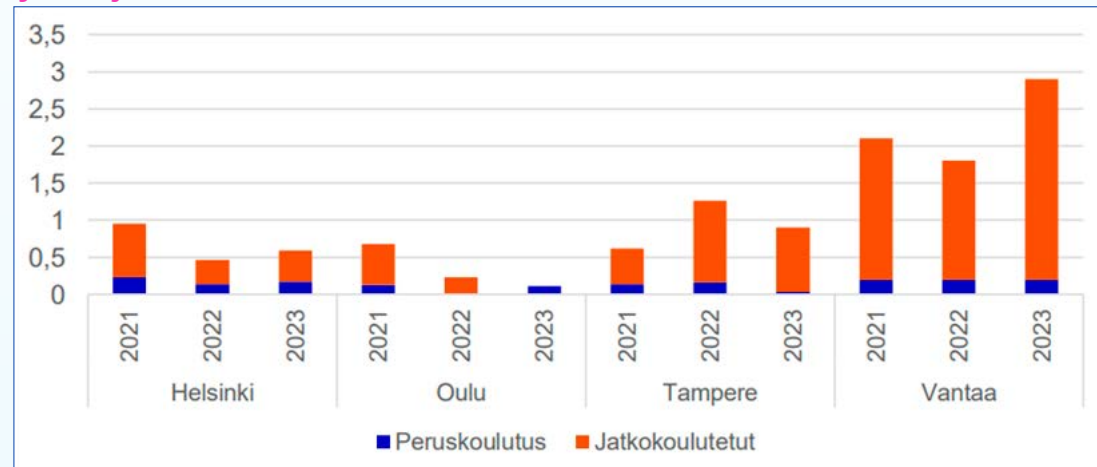
Miten vuosittain koulutettujen ekotukihenkilöiden määrä on kehittynyt Vantaalla verrattuna muihin suuriin kaupunkeihin?

Kuutoskaupunkien yhteisraportin mukaan Vantaalla ekotukihenkilöitä on viime vuosina jatkokoulutettu runsaasti. Vuonna 2023 Vantaalla jatkokoulutettiin 2,7 ekotukihenkilöä 100 kunnan vakityöntekijää kohden, mikä on reilusti enemmän kuin muissa kunnissa.

Ekotuki on toimintamalli ympäristöasioiden huomioimiseksi työpaikoilla. Toiminnan kulmakivenä on kouluttaa työyhteisöihin nimitettyjä ekotukihenkilöitä, jotka töidensä ohella edistävät ympäristön kannalta kestäviä toimintatapoja ja lisäävät ympäristötietoisuutta työyhteisössä. Indikaattori kuvaa kaupunkien vuosittain kouluttamien ekotukihenkilöiden määrää 100 kaupungin vakituista työntekijää kohti.

[Kuutoskaupunkien ekologisen kestävyysindikaattorit 2024- raportti](#)

Vuosittain koulutettujen ekotukihenkilöiden määrä per 100 kaupungin vakituista työntekijää

Lähde: Kaupunkien seuranta ekotukihenkilöistä

Vantaan kestävän tulevaisuuden osaamisen tavoitteet jalkautuivat kouluihin

Vantaan suomenkielisissä peruskouluissa otettiin lukuvuoden 2024 alussa käyttöön kestävän tulevaisuuden osaamistavoitteet (ketu). Tavoitteissa kuvataan ympäristön kannalta kestävän kasvatuksen periaatteet Vantaan opetussuunnitelmaan ja resurssiviisauden tiekarttaan pohjaten.

Tavoitteiden jalkauttamiseen valjastettiin koulujen johdon lisäksi ekopedagogit (entiset ekotukihenkilöt) ja kestävän tulevaisuuden tutorit eli teeman kaupunkitasoiset kehittäjäopettajat. Ekopedagogeille järjestettiin neljä kokopäivän koulutusta osaamistavoitteiden teemoista. Syksyllä koulutettiin myös muuta henkilöstöä avoimissa osaamistavoitekoulutuksissa. Näiden lisäksi lukuvuoden aikana ketu-tutorit ovat kiertäneet auttamassa kouluja ketu-tavoitteiden käyttöönotossa. Nyt kaikissa vantaalaisissa kouluissa on osaamistavoitetyö lähtenyt käyntiin.

Ketu-tutoreiden vaikutus ei ole jäänyt vain Suomeen, sillä he kävivät esittelemässä Vantaan mallia myös Norjan Lofoteilla Svolværissa Erasmus-kurssilla. Matka Lofoteille taittui ilmastoystävällisesti maata pitkin junalla ja bussilla, mikä herätti innostusta muissa kurssilaisissa.

Kuva: Laura Merenvainio

Ilmastovastuullisen toiminnan opiskelua ammatillisessa koulutuksessa

Ammatillisissa opinnoissa valinnaisena tutkinnon osana on 15 osaamispisteen kokoinen Ilmastovastuullinen toiminta, joka on tavoitteena ottaa käyttöön kaikilla opiskelualoilla Vantaan ammattiopisto Variassa. Kokemuksia on jo useilta opiskelualoilta, esimerkiksi Ravintola- ja catering-alalla opintokokonaisuutta kehitettiin yhdessä työelämän kanssa. Mukana oli Vantin, Fazerin, Compass Groupin ja HOK-Elannon edustajia sekä Varian opiskelijoita ja Vantaan kaupungin ympäristöasiantuntijoita. Opintokokonaisuus suunniteltiin erittäin käytännönläheiseksi, jotta se palvelee sekä opiskelijaa että työpaikkaa, jossa opinto tehdään. Tutkinnon osassa opiskelijat voivat esimerkiksi suunnitella ja toteuttaa ilmastovastuullisia ruokakokonaisuuksia ja viestiä niistä asiakkaille.

<https://varia.vantaa.fi/fi/blogit/digivaria/ilmastovastuullisuutta-ja-palveluiden-tuotteistamista-ravintola-ja-catering-alan-verkkokoulutuksena>

Matkailualan opiskelijat taas osallistuivat Erasmus-opintomatkalle Saarenmaalle osana Ilmastovastuullisen toiminnan opiskelua. Saarenmaa on saanut Green Destination Gold -palkinnon vuonna 2023. Matkan aikana tutustuttiin kestävän matkailun käytäntöihin ja yrityksiin. Opiskelijat myös esittelivät Suomen kestävän matkailun ohjelmia. Matka Viroon tehtiin maata pitkin ja majoitus oli ympäristöystävällisissä kohteissa.

<https://varia.vantaa.fi/fi/blogit/varia/matkailualan-kansainvalinen-luokka-opintomatalla-saaremaalla>

Kuva: Jaana Räisänen

Varhaiskasvattajat ruokakasvattamassa

Vantaan varhaiskasvatuksen ympäristökasvatustyötä vahvistetaan ympäristökasvatuksen työkorkeilla. Jokainen toimintayksikkö valitsee omaan kehittämiseen sopivat työkorkeista ja työstävät niitä itselleen tarpeellisen ajan. Vuonna 2024 noin neljäkymmentä prosenttia työkorkeja työstäneistä yksiköistä toimi ruokakasvatuksen parissa.

Ympäristövastuullisen ruokakasvatuksen tarkoituksena on tutustuttaa lapset monipuolisiin makuihin sekä kasvisten ja ilmastoystävällisten ruokien maailmaan. Käytännössä tämä toteutuu kasvattajien positiivisena ruokapuheena, erilaisina maisteluina ja lasta kannustamalla. Hyväksi kannustustavaksi on todettu muun muassa, että ryhmän ilmastoagentti, eli joku ryhmän lapsista, kertoo muille, mitä ruokaa on tarjolla, ja kannustaa kaikkia maistamaan kasvisruokaa. Myös aikuisen esimerkki on tärkeä. Lisäksi ruokahävikkiin kiinnitetään huomiota. Tämän pienentämiseksi esimerkiksi ruokailijamäärät ilmoitetaan keittiöön ja lapsia opetetaan ottamaan ruokaa nälän tunteen mukaan.

Kuva: Anna Groth

Lautashävikki tehtiin näkyväksi biovaaoilla

Vantaalaisten kulutusperusteisesta hiilijalanjäljestä noin neljännes syntyy ruokailusta, ja sitäkin osuutta on syytä pienentää monin keinoin. Vuoden 2025 alussa kaikkiin Vantaan lukioihin ja Ammattiopisto Varian toimipisteisiin hankittiin lautashävikkiä mittaavat vaa'at astianpalautuslinjastoihin. Vaaka näyttää kullekin lautaselta ruokaa bioastiaan kaapivalle oman hävikin määrän ja painon mukaan surullista tai hymyilevämpää hymiötä. Vaaka näyttää myös edellisen viikon hävikin kokonaismäärän kiloissa, mikä auttaa hahmottamaan, kuinka paljon hävikkiä kokonaisuudessaan syntyy. Näiden lukujen tarkoituksena on havainnollistaa hävikin määrää ja saada opiskelijat ja opettajat kiinnittämään huomiota omiin lautaseen täyttövalintoihinsa.

Vaa'at ovat olleet käytössä vasta tovin, joten kattavaa tilastoa vaikutuksista ei ole vielä saatavilla. Sen verran on kuitenkin havaittu, että ainakin henkilökunnan keskuudessa lautashävikin määrä on herättänyt huomiota, ja ruokahävikki on ollut enemmän henkilökunnan ja opiskelijoiden puheissa sekä opinsisällöissä: [Food waste – A Call for Responsibility -video](#)

VASTUULLINEN
VARIA

Älä heitä ruokaa hukkaan!

Ota lautasellesi vain se määrä, mitä syöt.

Ruokaloissamme on nyt käytössä BIOVAAKA, joka mittaa ruokahävikkiä.

- Hymiö kertoo pois heittämäsi ruuan määrän.
- Mitä iloisempi hymiö, sen parempi.
- Paras, jos ei hymiötä ollenkaan – silloin ei ruokahävikkiä

Vantaan ympäristöohjelma

1/2025 Varian ympäristöryhmä

Hävikkiruuan hyödyntäminen jatkuu Yhteisen pöydän toiminnalla

Yhteisen pöydän ruoka-avun jakajia on noin 80 eri puolilla Vantaata järjestöissä, seurakunnissa ja kaupungin toimipisteissä. Yhteisestä pöydästä ja sen verkostosta hyötyy yli 5000 vantaalaista joka viikko. Vuonna 2025 juhlitaan Yhteisen pöydän kymmenvuotista taivalta. Toiminta on vakinaistunut vuosien aikana, ja aloittaessaan Yhteinen pöytä on ollut edelläkävijä kaupunkitason toimijana.

Ekokompassin Yhteinen pöytä sai vuonna 2024, ja siihen asetettuja tavoitteita työstetään kolmivuotiskaudella. Tavoitteista on jo saatu valmiiksi kirkkaan kalvomuovin kierrätys yhteistyössä lahjoittajayrityksen kanssa. Vuonna 2024 myös pilotoitiin kouluruuan hyötykäyttöä, ja toiminta vakinaistettiin vuoden 2025 alusta.

Vantaan Yhteisen pöydän terminaalin saama

hävikkimäärä

680 000 kg

2024

5 000

ruoka-annosta / viikko

Kuva: Anna Groth

Ympäristövastuu teemana kaupungin museopalveluissa

Museopalveluissa ympäristövastuullisuus näkyi vuonna 2024 ja alkuvuonna 2025 näyttelyiden teemoissa. Vantaan Taidemuseo Artsin näyttely ”Yhteenkietoutuneet maailmat” johdatti tutkimusmatkalle luontoon ja meihin itseemme. Miten vaalia luontoa meissä ja ympäristössämme? Näyttelyn taideteokset tarkastelivat luontoa sulautumisen, ihmetyksen, katoamisen ja seikkailun kautta.

Vantaan kaupunginmuseon ”Ikikallion tarinoita” -näyttelyssä kestävä elämäntavan ja ympäristövastuullisuuden teemaa sivuttiin päiväkodeille ja koululaisille järjestetyillä opastuksilla ja työpajoissa. Näyttelyn teemallinen aikajana viimeisestä jääkaudesta, ensimmäisistä kotiseutumme ihmisistä kivikaudella ja heidän luontosuhteestaan vertautui keskusteluissa nykyihmisen toimintatapoihin.

Vantaa50-juhlavuoden näyttelyn ”Hyvä, parempi, Vantaa” teemoissa käsiteltiin kaupungin rakentumista, aluerakentamiskohteiden suunnittelua ja mahdollisimman hyvän asumisen ja terveyden yhteisvaikutuksen toteutumista sekä 1990-luvun luonto- ja kierrätystietoisuuden kasvua kierrätyskeskuksen synnyn ja kirpputorien yleistymisen myötä. Vantaan kaupunginmuseon näyttelyn osana oli myös autenttinen ysärin kirpputori, jossa saattoi tehdä ostoksia. Tämä toteutettiin yhteistyössä Kierrätyskeskuksen kanssa.

Lisäksi molempien museoiden työpajoissa hyödynnettiin varastosta valmiiksi löytyneitä materiaaleja. Lisämateriaaleja on hankittu harkiten ja pääosin Kierrätyskeskuksesta.

Kuva: Pekka J. Heiskanen

Vantaa kannusti fiksuihin rengasvalintoihin

Syksyllä 2024 Vantaa osallistui Helsingin kaupungin kampanjaan, joka kannusti pääkaupunkiseudun autoilijoita pohtimaan talvirengasvalintojaan myös ympäristön näkökulmasta. Tutkimusten mukaan kitkarenkaat vähentävät sekä katupölyn muodostumista että melua.

Ympäristösyistä myös Vantaan kaupungin kevyissä ajoneuvoissa, eli henkilö- ja pakettiautoissa, luovutaan lähivuosina kokonaan nastarenkaiden käytöstä. Vuoden 2021 keväästä lähtien kaikkiin uusiin ajoneuvoihin on valittu kitkarenkaat, ja myös vanhoissa ajoneuvoissa siirrytään kitkarenkaisiin sitä mukaa, kun niiden talvirenkaat joudutaan uusimaan. Vantaan kaupungilla on tällä hetkellä käytössä noin 350 henkilö- ja pakettiautoa.

Katupölyä pyritään Vantaalla vähentämään myös vähentämällä kaduilla liikkuvien autojen määrää edistämällä kestävää liikkumista jalan, pyöräillen ja joukkoliikenteellä. Tavoitteena on ilmanlaadun parantamisen lisäksi liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen.

Kitkarenkaat autoissa talvikausina Myyrmannissa

28,6 %

2023–2024

30,3 %

2024–2025

Kuva: Kimmo Kosonen

Laitteiden kunnostusta yhteistyöllä

Koulujen ja päiväkotien digilaitteiden kierrätystä on kehitetty pitkään, ja nyt on saatu luotua kaupungin sisäinen yhteistyö, jolla laitteiden käyttöikää pidennetään ja uusien laitteiden hankintatarpeita vähennetään.

Oppijoilla on pääsääntöisesti käytössä Chromebookeja, joita käytetään niin kauan kuin laitteisiin saa Googlen päivitykset. Vuosittain rikkoutuu satoja laitteita, jotka normaalisti menevät poistoon, mutta koulut voivat itsenäisesti korjata laitteita esimerkiksi valinnaisaineissa, kerhoissa tai kaupunkitasoisissa korjauspajoissa.

Laitteista korjataan laajasti erilaisia rikki menneitä osia, kuten näppäimistö ja verkkokortti. Yhdistämällä kaksi eri tavalla rikkoutunutta laitetta voidaan vähentää poistoon meneviä laitteita. Viimeisimpänä kunnostustoimintaan on liittynyt mukaan myös Varian logistiikka-alan opiskelijat, jotka huolehtivat laitteiden siirtämisestä kohteesta huoltoon ja takaisin. Tämä on helpottanut erityisesti päiväkotien laitteiden huoltamista.

Kuva: Pixabay

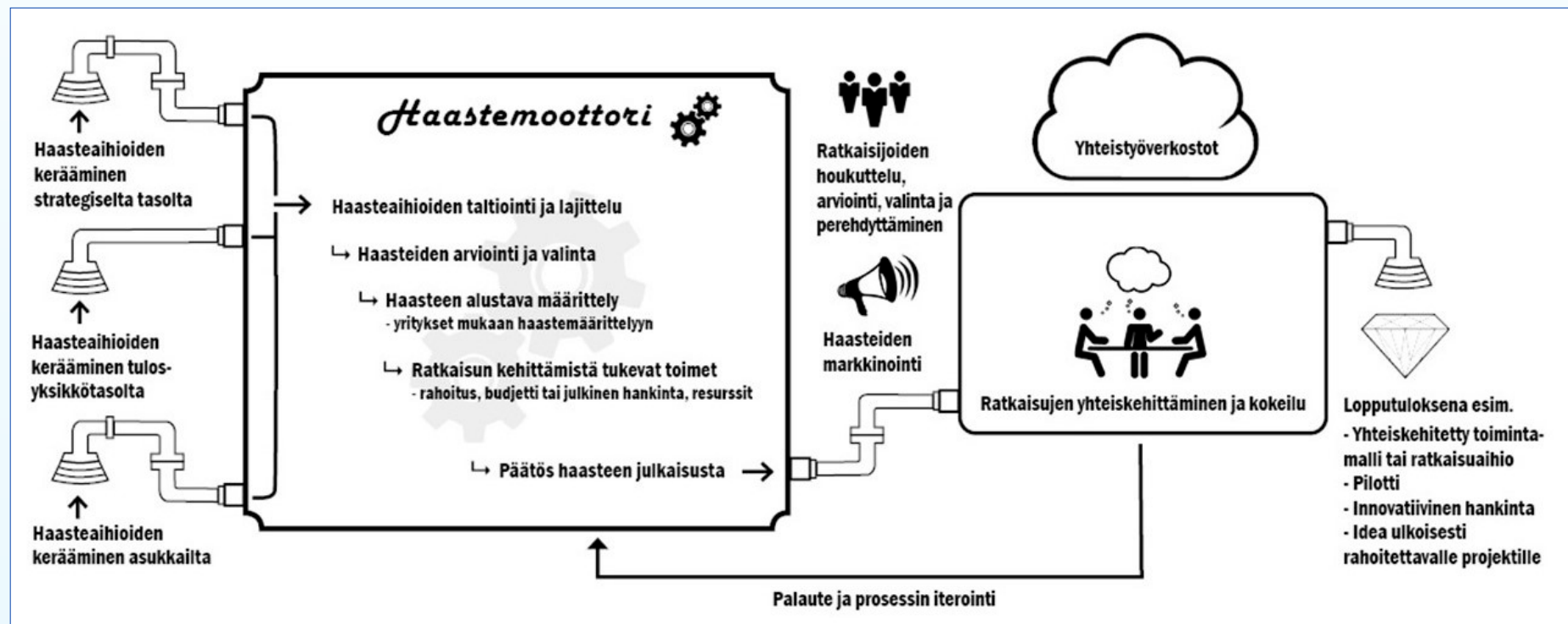
Haastemoottori: Yhteistyöllä kohti kestäväää Vantaata

Vantaan ilmasto- ja ympäristötavoitteiden saavuttaminen vaatii uusia toimintatapoja, innovaatioita ja laajaa yhteistyötä. Vantaa yhdessä Espoon kaupungin kanssa vastaa tähän tarpeeseen Haastemoottori-hankkeen kautta. Se on systemaattinen toimintamalli, joka vauhdittaa uusien, kestävien ratkaisujen löytämistä ja käyttöönottoa osana kaupungin jokapäiväistä toimintaa.

Haastemoottori on prosessi, joka kerää yhteen kaupungin eri toimintojen, henkilöstön, asukkaiden ja yritysten tunnistamia

kehityskohteita ja haasteita. Se ei ole vain yksittäinen projekti, vaan jatkuva moottori innovaatioille ja parannuksille. Tunnistetut haasteaihiot muotoillaan ja arvioidaan, ja parhaisiin tartutaan yhteiskehittämisen kautta.

Pääkaupunkiseudun Haastemoottori-hanke on kolmivuotinen, ja sen päätoteuttaja on Espoon kaupunki ja osatoteuttaja Vantaan kaupunki. Yhteistyötä tehdään Helsingin kaupungin, VTT:n, Aalto-yliopiston sekä erilaisten yritysten ja yritysklustereiden kanssa. Hanke päättyy vuonna 2026.

Kohti vastuullista kaupunkiympäristön rakentamista avoimen innovaation keinoin

Projektin avulla Vantaa tukee vastuullisen rakentamisen tavoitteita ja edistää yritysten innovaatiokehittämistä. Hanke tarjoaa kaupunkiympäristön alustaksi yrityksille, jotka tarjoavat pilottivalmiita ratkaisuja (tuotteita tai palveluita) rakennetun ympäristön kokonaisuudessa, erityisesti liittyen kiertotalouteen, vähähiiliseen rakentamiseen, luonnon monimuotoisuuteen ja kaupunkilaisten osallistamiseen.

- Avoimen innovaation tavoitteena on luoda innovaatioista käytäntöjä ja edistää innovaatioita rakennetussa ympäristössä kaupungin, asiantuntijoiden ja TKI-toimijoiden yhteistyönä.
- Luodaan innovatiivisten kokeilujen ja hankintojen yhteiskehittämisen systemaattiset toimintamallit.
- Keskitytään rakennetun kaupunkiympäristön kiertotalouteen, vähähiiliseen rakentamiseen, energiatehokkuuteen, luonnon monimuotoisuuteen ja kaupunkilaisten osallistamiseen.
- Pilotoidaan TKI-toimijoiden tuomia ratkaisuja kaupungin tunnistamissa haasteissa rakennetussa ympäristössä.

Uusia innovaatioita ja yhteiskehittämisen malleja tarvitaan rakennusalan kehittämisessä ja hiilineutraalin tulevaisuuden rakentamisessa.

Kuva: Joose Zanasi

HIILINIELUT JA KOMPENSAATIO

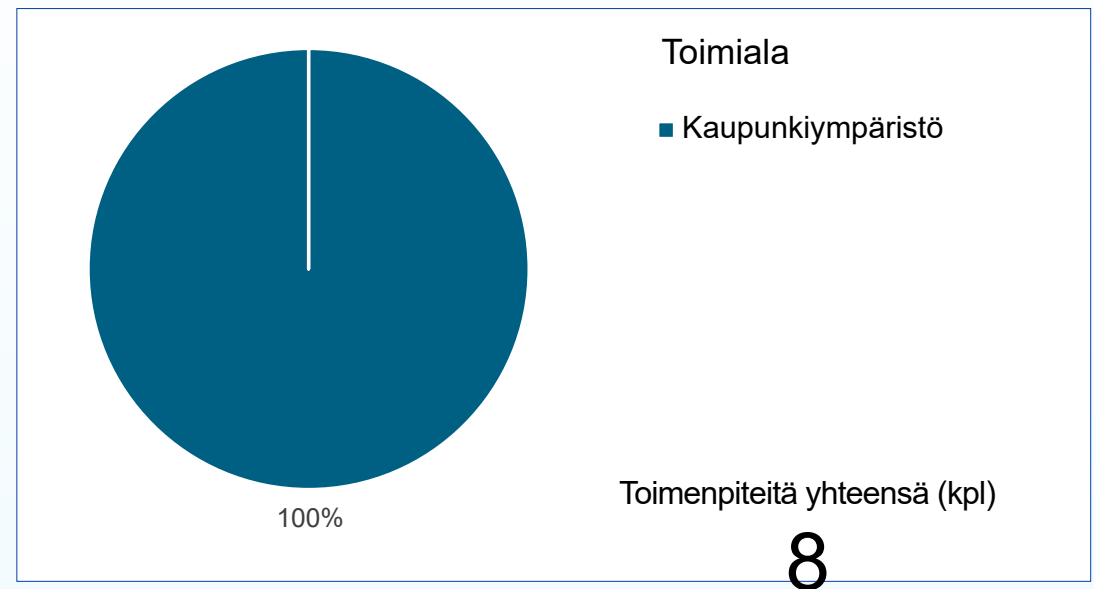

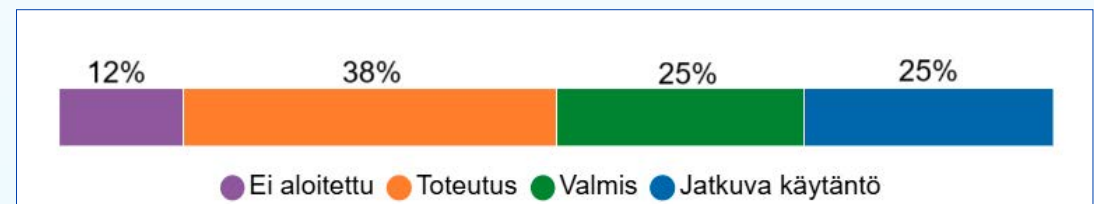
Hiilineutraalius tarkoittaa, että alueellisesti Vantaalla kasvihuonekaasupäästötase on nolla. Vantaan hiilineutraaliustavoitteessa päästöjä on vähennetty vähintään 80 prosenttia vuonna 2030 verrattuna vuoteen 1990. Loput 20 prosenttia voidaan sitoa kasvillisuuteen, maaperään ja puurakentamiseen tai kompensoida päästövähennystoimia muualla.

Hiilikädenjäljen huomioiminen on myös noussut esille. Mikäli päästövähennyksissä ylitetään 80 prosentin osuus, vähentää se tarvetta hankkia kompensatioita.

Toimenpiteiden osuus toimialoittain

Toimenpiteiden eteneminen

Toimenpiteiden eteneminen raportointijaksolla:

- 🌐 Kaupunki on mukana vuoden 2025 aikana tehtävässä pääkaupunkiseudun kasvillisuuden ja maaperän **hiilinielujen ja -varastojen selvitystyössä**.
- 🌐 **Vihertehokkuustyökalun** kehittäminen tonttien hiilensidonnan lisäämiseksi ei vielä ole alkanut. Kehitystyö käynnistyy, kun tänä vuonna päättyvän Viherrakenteen arviointi ja vahvistaminen kaupunkien maankäytön suunnittelussa (ARVO) -hankkeen tulokset valmistuvat. Samalla selvitetään muissa kaupungeissa tehty vihertehokkuustyökalun kehitystyö.
- 🌐 **Hiilensidonta** huomioidaan kaupungin metsänhoidossa. Kaupungin metsien puusto on varttunutta, vanhoja puita ja metsiä säilytetään. Metsiä kehitetään sekapuustoisina ja jatkuvapeitteisinä, mikä on tärkeää myös ilmastonmuutokseen sopeutumisen kannalta. Luontaisia taimia suositaan. Jos metsiin syntyy aukkoja esimerkiksi huonokuntoisten puiden poistamisen seurauksena, uusien puiden syntymistä nopeutetaan tarvittaessa taimien istuttamisella. Metsänhoidossa ei tehdä maanmuokkauksia tai ojituksia.
- 🌐 Kaupunki edistää uudistavaa viljelyä ja sen monihyötyisyyttä pelloillaan osallistumalla tutkimukseen sekä jalkauttamalla tutkimustietoa. Kaupunki viestii Carbon Action -yhteistyöstä ja uudistavasta viljelystä omissa verkostoissaan sekä toimii esimerkkinä muille kaupungeille ja kunnille.
- 🌐 Kaupungissa jatketaan keskustelua **omien suorien päästöjen**, kuten lentopäästöjen, kompensatiokeinoista.
- 🌐 Kaupunki seuraa muiden kaupunkien **kompensaatiomahdollisuuksien** kehitystä ja on kuullut kompensatiopalveluita tarjoavien yritysten esityksiä.

Hiilinielujen laskentamenetelmää kehitetään

Kuntien ilmastotoimien suunnittelussa, päätöksenteossa ja seurannassa on tärkeää ymmärtää, kuinka paljon hiiltä on varastoitunut ympäristöön ja missä hiilivarastot sijaitsevat. Tähän tietotarpeeseen hiilivarastoista vastattiin vuonna 2020 toteutetussa hankkeessa, jossa mukana oli neljä pääkaupunkiseudun kuntaa: Espoo, Kauniainen, Helsinki ja Vantaa. Nyt laskentamenetelmää halutaan kehittää ja lisätä tietoa ja ymmärrystä pääkaupunkiseudun hiilinieluista, sillä käytettävien aineistojen ja analyysimenetelmien valinta ei ole täysin suoraviivaista. Erilaiset laskentatavat ovat tuottaneet toisistaan huomattavastikin poikkeavia tuloksia. Erityisesti maaperän hiililaskenta on haastavaa.

Vuonna 2025 Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) toteuttaa hankkeen, jonka tuloksena syntyy analyysi ja raportti, joiden avulla on mahdollista tukea kaupunkien konkreettisia ilmastotoimia. Yhteisen ja toistettavan laskentamenetelmän avulla halutaan varmistaa, että pääkaupunkiseudun hiilinieluja ja -varastoja voidaan seurata ja hallita pitkäjänteisesti.

Kuva: Sakari Manninen

YHTEENVETO

Vantaan resurssiviisauden tiekartta tavoitteineen ja niistä johdettuine toimenpiteineen on toiminut hyvin ympäristövastuun edistämiseksi Vantaalla. Vuoden aikana toimenpiteet ja ohjauskeinot ovat suurelta osin systemaattisesti edenneet kohti resurssiviisasta kaupungin kehittämistä, suunnittelua, toteutusta ja kunnossapitoa. Vantaan kaupunkistrategian päivityksen yhteydessä vuonna 2025 myös tiekartta päivitetään, ja toimet, joiden eteneminen ei ole sujunut suunnitellusti, tarkastellaan uudelleen. Samalla ajan tuomat muutokset toimintaympäristössä nostavat uusia painopistealueita tiekarttaan.

Kasvihuonepäästöjen kehitys Vantaalla

Vantaan kasvihuonekaasupäästöt vähenivät ennakkotietojen mukaan vuonna 2024 kahdeksan prosenttia. Ennakkotiedoissa ei vielä ole liikennesektorin päästöjä, jotka saadaan kesäkuussa 2025, jolloin ne lisätään tähän raporttiin. Ennakkotiedoissa mukana olleista sektoreista eniten vähenivät jätteiden käsittelyn päästöt, mikä johtui kaatopaikkatoiminnan päästöjen pienentymisestä sekä jätevedenpuhdistamoiden onnistuneesta N₂O-päästöjen hallinnasta. Muutoin Vantaalla suurimmat päästövähennykset olivat kaukolämmössä, jossa jätepolttoainetta oli käytetty edellisvuotta enemmän, ja samalla kivihiilen käyttö oli vähentynyt puoleen. Vantaan päästölaskennan tekee vuosittain Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY).

Päästöjen kehitystä vuoteen 2030 seurataan Vantaalla Päästöbudjetin avulla. Suurimmat haasteet hiilineutraaliustavoitteeseen pääsemiseksi ovat kaukolämmön ja liikenteen päästöjen vähentämisessä. Vantaan Energia on ilmoittanut saavansa kaukolämmöntuotannon päästöt loppumaan hiilidioksidin talteenottojärjestelmän käyttöönoton myötä viimeistään vuonna 2035.

Vantaan kaupunki on omassa toiminnassaan saavuttanut Kuntien energiatehokkuussopimuksen (KETS) etuajassa. Sähkön kulutus on laskenut ja kaupunki on omassa toiminnassaan luopunut öljylämmityksestä kaikissa merkittävissä kohteissa.

Ilmastomuutos vaikuttaa jo ympäristöömme hillintätoimista huolimatta. Ilmastomuutokseen sopeutuminen aiheuttaa kaupungeissa yhä suuremman haasteen. Keväällä 2025 käynnistyi Kaupunkiympäristön toimialalla selvitys, jossa tarkastellaan sopeutumistoimenpiteiden nykytilaa ja tulevia tarpeita.

Maankäytön ja rakentamisen päästöt

Maankäytön ja rakentamisen päästöt ovat merkittävä osa kaupungin kasvihuonekaasupäästöistä, joskaan niitä ei sisällytetä tällä hetkellä käytössä olevaan HSY:n päästölaskentaan. Päästöjen vähentämisen keinoja on Vantaalla lisätty. Syksyllä 2024 asemakaavoituksessa otettiin kokeilukäyttöön Planect-työkalu, jolla arvioidaan kaavasuosittelun toteuttamisesta aiheutuvia päästöjä. Jatkosuunnittelussa myös yksittäisen rakennuksen tai infrahankkeen hiilijalanjälki voidaan laskea tarkemmin.

Liikenteen päästöjen väheneminen Vantaalla on haasteellista. Kaupunki on tehnyt runsaasti töitä jalankulun ja pyöräilyn edistämiseksi sekä liikenteen sähköistämisen edistämiseksi. Liikenteen päästöjen vähentämiseen kaupunki tarvitsee tukea ylemmiltä hallinnontasoilta.

Kaupunki tekee myös toimitilahankkeissaan hiilijalanjälkilaskentaa, samoin konserniyhtiö VAV ja monet Vantaalla toimivat rakennusyhtiöt. Työ Vantaalle sovellettavien ohjeiden ja rakennusten hiilijalanjäljen tavoitetasojen määrittämiseksi kaupungissa on alkanut. Samalla

varaudutaan vuoden 2026 alussa voimaan tulevaan rakentamislain mukaiseen rakennusten hiilijalanjälkisääntelyyn, joka asettaa ylärajat sille, kuinka paljon uudisrakentamisesta saa aiheutua päästöjä. Rakentamisen elinkaaren aikaisia päästöjä vähentää myös rakennusten pitkäikäisyys, muunneltavuus, korjattavuus, purettavuus ja siirrettävyys.

Vuoden 2024 purkuhankkeissa toteutettiin materiaalien uudelleenkäyttöä edistäviä purkukartoituksia Kestävän purkamisen Green deal -sitoumuksen mukaan. Materiaalien uudelleenkäyttö on edistynyt mahdollisuuksien mukaan myös viherinfran ja kadunsuunnittelun yhteydessä. Purkumateriaalien uudelleenkäyttöä, mukaan lukien maamassat, hidastaa kuitenkin jakeluun ja uudelleenkäyttöön ohjaamiseen soveltuvien tietojärjestelmien yleinen puute sekä varastoinnin ja jakeluverkoston kehittämättömyys.

Luonto keskiössä

Ilmastonmuutoksen ohella toinen merkittävä ympäristöhaaste Vantaalla on luonnon monimuotoisuuden vaaliminen. Vantaalla perusrungon monimuotoisuuden säilymisen muodostavat kaupungin ekologinen verkosto ja sen monimuotoisuuden geenivarastot, luonnonsuojelualueet. Kasvavassa ja tiivistyvässä kaupungissa myös kaupunkiluonnon merkitys monimuotoisuuden kannattelijana korostuu. Syksyllä 2024 hyväksytty Vihreä ja virtaava Vantaa (VIVA) -työ kertoo paitsi, että Vantaalla on vielä runsaasti monipuolista luontoa, myös sen, ettei ekologinen verkostomme ole katkeamaton. Työ on jo poikinnut toimenpiteitä.

Luonnonsuojelualueet on määritelty yleiskaavassa ja niiden lainmukainen suojelu saataneen päätökseen vuonna 2030. Lisäksi tekeillä on luonnonsuojelusuunnitelma priorisointineen, vieraslajisuunnitelma ja kattavat luontokartoitukset, jotka valmistunevat vuoteen 2030 mennessä. Vantaa haluaa olla luontopositiivinen kaupunki. Tämä tarkoittaa, että

luonnon tilan heikkeneminen pysäytetään ja käännetään elpymisuralle. Tärkeänä työkaluna tässä työssä on luonnon heikentymättömyyden malli, joka otettiin käyttöön Vantaalla vuoden 2025 alussa ensimmäisenä kaupunkina Suomessa.

Luontopositiivisuuteen liittyy myös luontosydämenjäljen kasvattaminen, joka Vantaalla tarkoittaa sitä, että ihmiset kokevat luonnon läheisemmäksi ja se saa suuremman roolin kaupungin toiminnassa. Vuosittain palkattavien puotalkkareiden ja lähiluonto-oppaiden avulla asukkaita innostetaan mukaan luonnonhoitoon ja tehdään luontoa tutuksi. Kaiken kaikkiaan luontotyön edistäminen on edennyt harppauksin Vantaalla viimeisen kahden vuoden aikana, mutta edelleen runsaasti työtä vaatii muun muassa luontopositiivisuuden mittareiden kehittäminen.

Ympäristövastuullisuuden edistäminen

Samalla tavalla vantaalaisia, lapsista aikuisiin ja yrityksiin, halutaan opastaa laajemmin ympäristövastuullisuuteen. Muun muassa Vantaan suomenkielisissä peruskouluissa otettiin lukuvuoden 2024 alussa käyttöön kestävän tulevaisuuden osaamistavoitteet (KETU). Ammatillisissa opinnoissa valinnaisena tutkinnon osana on saatu osaamispisteen kokoinen ilmastovastuullinen toiminta. Koulujen jätehuollon järjestämisessä tarvitaan vielä kehittämistoimia, samoin kuin kaupungin hankintojen ympäristövaikutusten selvittämisessä.

Keskeistä kaupungin toiminnassa on ympäristövastuullisen arjen mahdollistaminen. Esimerkiksi ympäristövastuulliseen kuluttamiseen kannustetaan kehittämällä keinoja kulutuksen vähentämiseksi ja jakamistalouden laajentamiseksi.

Yritysyhteistyö ympäristövastuullisuuden parantamiseksi on sekin ottanut askeleita eteenpäin. Kaupungin suurimmat tytäryhtiöt ovat laatineet vastuullisuusraporttinsa huomioiden myös kaupungin ympäristötavoitteet. Hankeyhteistyö kaupungin ja yritysten välillä on vakiintunutta, ja uusia hankemahdollisuuksia etsitään aktiivisesti. Kaupunki pyrkii myös löytämään uusia toimintatapoja innovaatioille ja tunnistamaan kehityskohteita ja haasteita parannuksille yhdessä kaupungin eri toimintojen, henkilöstön, asukkaiden ja yritysten kanssa.

Hiilinieluja selvitetään

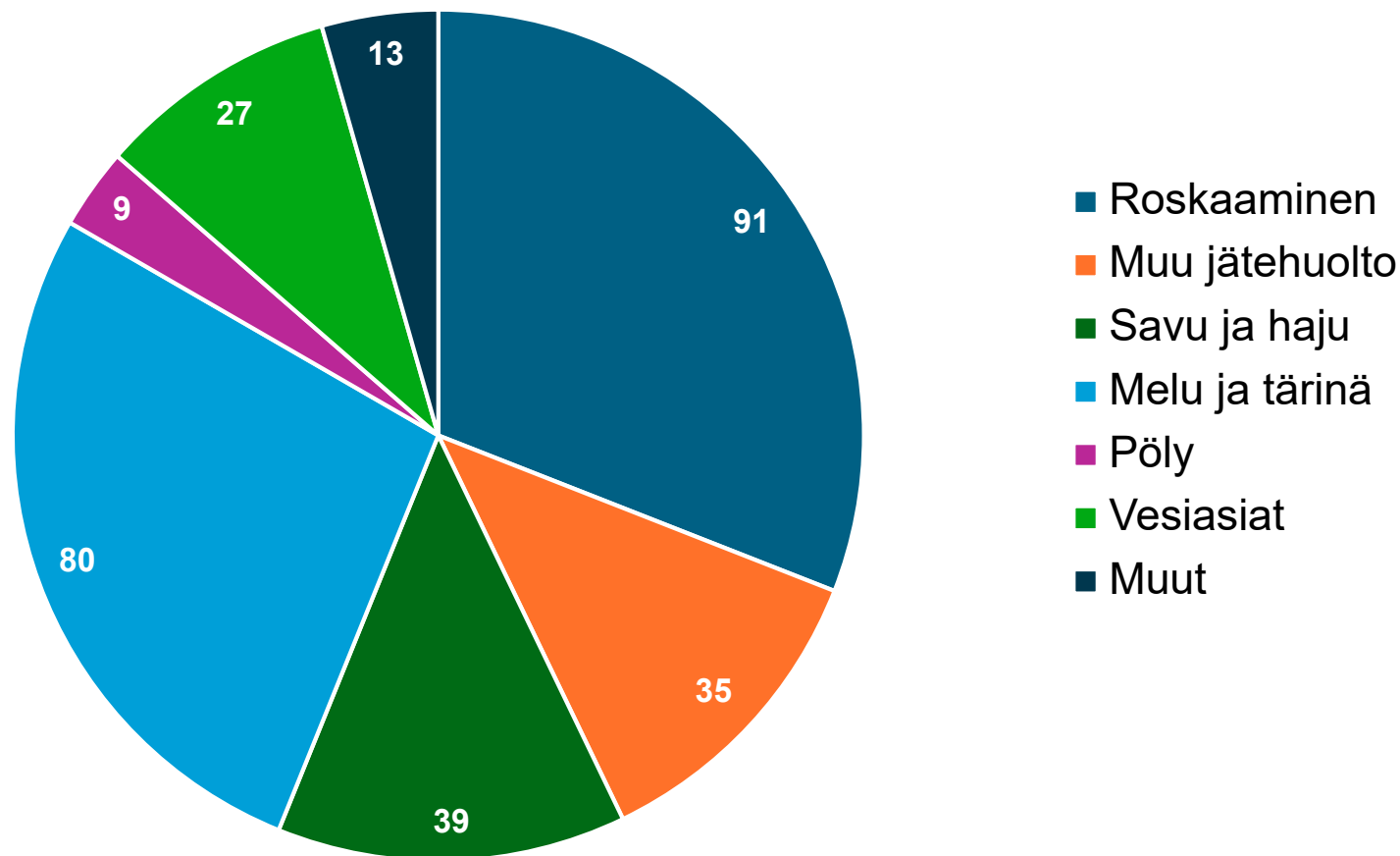
Vantaa hiilinielut selvitettiin vuonna 2020, jolloin kaupunki oli mukana pääkaupunkiseudun yhteisessä hankkeessa. Vuonna 2025 selvitys uusitaan ja samalla laskennan mallia parannetaan. Kaupunki on myös mukana Hiiliketju-hankkeessa, jonka keskeinen tavoite on luoda BioCO₂-hyödyntämisekosysteemejä, sekä tehdä CO₂:n talteenotosta ja hyödyntämisestä kestävää liiketoimintaa. Kaupungissa on myös selvitetty vaihtoehtoisia tapoja ratkaista hiilineutraalisuustavoitteen kompensatio-osuus, mutta mallia ei ole vielä päätetty.

LIITE 1: ILMOITUKSET YMPÄRISTÖHAITOISTA

Ympäristöhaittailmoituksia kirjattiin vuonna 2024 kaikkiaan 292 kpl, mikä on noin 20 % enemmän kuin edellisvuonna. Eniten lisääntyivät ilmoitukset meluhaitoista ja savuhaitoista. Roskaamista koskevat ilmoitukset olivat kuitenkin edelleen suurin yksittäinen ryhmä. Jätelain valvontaan liittyvät myös kiinteistöjen jätehuoltoa koskevat ilmoitukset, joissa niissäkin oli kasvua edellisvuodesta.

Ympäristöhaittailmoitukset kirjataan paikkatietoalustalle ArcGisiin niin sanottuna jatkuvan valvonnan kohteina. Pääosa ilmoituksista keskittyy taajaan rakennetulle alueelle.

Ilmoitusten määrä vuonna 2024

LIITE 2: ILMASTOBUDJETIN TOTEUMA 2024

Vantaa pilotoi ilmastobudjetointia ensimmäisen kerran vuoden 2024 talousarvion laadinnan yhteydessä. Pilotissa oli mukana kaupunkiorganisaatiosta toimitilajohtamisen palveluyksikkö sekä kadut ja puistot palvelualue. Lisäksi erikseen oli tiedot kahdesta kaupungin tytäryhtiöstä, Vantaan Energialta ja VTK Kiinteistöt Oy:ltä. Ilmastotoimien käyttötalousmenot- ja investointipilottiin kirjattiin ilmastomuutoksen hillintään ja sopeutumiseen sekä kestävän liikkumisen edistämiseen liittyvien toimenpiteiden käyttötalouskulut ja investoinnit.

Keväällä 2025 tehdyn talousarvion toteuman seurannan yhteydessä todettiin haasteita pilottikohteiden tietojen saamisessa. Käyttötalousmenoja ja investointeja ei ole aina mahdollista saada ympäristöbudjettiin soveltuvalla jaottelulla. Budjetointi vaatii myös täsmentämistä useilta osin, esimerkiksi siitä, raportoidaanko toteutuneet kustannukset vasta hankkeiden valmistuessa. Kehittämistyötä jatketaan ja budjetointia kehitetään Ympäristöbudjetin suuntaan, jolloin se laajennetaan koskemaan myös luonnon monimuotoisuuteen ja kiertotalouteen liittyviä eriä.

Kaupunkiorganisaatio

Käyttötalous

Toimenpiteen sanallinen kuvaus	Tilinpäätös 2024 (1000 euroa)	Talousarvio 2024 (1000 euroa)	Ero
Ilmastomuutoksen hillintä	776,8	1 200	-423,2
Ilmastomuutokseen sopeutuminen	59	200	-141
Kestävän liikkumisen edistäminen	634	800	-166

Investoinnit

Toimenpiteen sanallinen kuvaus	Tilinpäätös 2024 (1000 euroa)	Talousarvio 2024 (1000 euroa)	Ero
Ilmastomuutoksen hillintä	10 521	15 015	-4 494
Ilmastomuutokseen sopeutuminen	0	500	-500
Kestävän liikkumisen edistäminen	5 052	8 569	-3 517

Tytäryhtiöt

Käyttötalous

Toimenpiteen sanallinen kuvaus	Tilinpäätös 2024 (1000 euroa)	Talousarvio 2024 (1000 euroa)	Ero
Ilmastonmuutoksen hillintä	16 186	18 425	-2 239
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	0	30	-30
Kestävän liikkumisen edistäminen	-	-	-

Investoinnit

Toimenpiteen sanallinen kuvaus	Tilinpäätös 2024 (1000 euroa)	Talousarvio 2024 (1000 euroa)	Ero
Ilmastonmuutoksen hillintä	96 705	119 047	-23 752
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	-	-	-
Kestävän liikkumisen edistäminen	-	-	-

Yhdyskuntarakentaminen ja liikkuminen

Indikaattori	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
Tiiviisti asutut alueet • Osuus YKR-ruuduista, joissa vähintään 20 asukasta/ha (%)	32	-	34	34,38	34,79	35,44	↑	positiivinen muutos
• Osuus YKR-ruuduista, joissa vähintään 50 asukasta/ha (%)	11	-		11,3	11,26	11,41	↑	positiivinen muutos
• YKR-ruudut, joissa vähintään 20 asukasta/ha (kpl)	592	-	616	633	630	640	↑	positiivinen muutos
• YKR-ruudut, joissa vähintään 50 asukasta/ha (kpl)	194	-		208	204	206	↑	positiivinen muutos
• Asukkaiden määrä yli 20 asukasta/ha olevilla YKR-ruuduilla (kpl)	176 512	-	189 055	194 189	197 494	201 981	↑	positiivinen muutos
• Asukkaiden määrä yli 20 asukasta/ha olevilla YKR-ruuduilla suhteessa koko kaupungin väkilukuun (%)	80	-	81,19	91,95	82,17	82,82	↑	positiivinen muutos
Ilmasto-/hiilineutraaliusselvitys tehty merkittävimmissä kaavakohteissa (%)	-	-	-	100	100	100	↑	ei muutosta
Palveluiden saavutettavuus 300 ja 700 metrin etäisyydellä (%) • Päiväkodit 300 m	59	-	59,6	58,68	58,2	57,8	↑	positiivinen muutos
• Päiväkodit 700 m	89	-	90,5	90,22	89,9	90	↑	positiivinen muutos
• Julkisen liikenteen pysäkki 300 m	87	92	88,6	98,6	98,6	98,6	↑	ei muutosta

Indikaattori	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
• Julkisen liikenteen pysäkki 700 m	95	99,8	96,3	99,9	99,9	98,6	↑	negatiivinen muutos
• Kaupunkipyöräasemat 300 m	40	42,1	44,4	42,5	46,1	46,4	↑	positiivinen muutos
• Kaupunkipyöräasemat 700 m	58	60,6	60,6	62,6	63,3	63,5	↑	positiivinen muutos
• Viheralueet 300 m	-	91,1	97,1	99,8	98,2	99,8	↑	positiivinen muutos
• Viheralueet 700 m	-	96,6	97,3	100	100	100	↑	ei muutosta
• Koulut (peruskoululuokat 1-6) 300 m	27	-	11,8	15,61	17,3	17,3	↑	ei muutosta
• Koulut (peruskoululuokat 1-6) 700 m	88	-	41,9	55,92	59,2	59,4	↑	positiivinen muutos
• Päivittäistavarakaupat 300 m	34	37,7	36,6	36,8	37,1	-	↑	
• Päivittäistavarakaupat 700 m	74	78,1	76,1	77,3	78,4	-	↑	
• Kirjastot ja kirjastoautojen pysäkit 300 m	25	24,2	15,3	25,1	40,1	14	↑	negatiivinen muutos
• Kirjastot ja kirjastoautojen pysäkit 700 m	67	69,6	40,1	71,4	88,1	52,8	↑	negatiivinen muutos
• Hulevesisuunnitelmat (kpl)	5	1	6	0	1	2	↑	positiivinen muutos
• Rannetut hulevesikohteet (kpl)	2	3	5	0	1	3	↑	positiivinen muutos

Indikaattori	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
Kulkumuotojakauma								
• Henkilöautoa käyttävien osuus väestöstä (%)	-	-	-	-	42		↓	
• Joukkoliikennettä käyttävien osuus väestöstä (%)	-	-	-	-	20		↑	
• Pyörällä kulkevien osuus väestöstä (%)	-	-	-	-	7		↑	
• Kävelen kulkevien osuus väestöstä (%)	-	-	-	-	30		↑	
• Kulkumuotona muuta käyttävien osuus väestöstä (%)	-	-	-	-	1		↑	
Liikennekäytössä olevat henkilöautot / 1000 asukasta	467	462	460	456	454	447	↓	positiivinen muutos
• Sähköautojen osuus autokannasta (%)	-	0,81	1,57	2,87	5,61		↑	
• Ladattavien hybridien osuus autokannasta (%)	-	3,26	5,18	6,76	8,53		↑	
• Kaasuautojen osuus autokannasta (%)	-	0,28	0,34	0,39	0,4		↑	
Pyöräliikenteen tavoiteverkon kriteerit täyttävien pyöriteiden pituus (m/as)	-	-	0,042	0,049	0,065	0,087	↑	positiivinen muutos
EU:n ilmanlaadun raja-arvojen ylitykset, hengitettävien hiukkasten (PM10) vuorokausiraja-arvon ylitysten määrä (kpl)	13	0	2	6	10	2	↓	positiivinen muutos
Ilmanlaatu huono tai erittäin huono tunteja vuodessa	49	10	25	58	36	29	↓	positiivinen muutos

Indikaattori	2021	Toivottu kehityssuunta
Melu, tieliikenne		
• Tieliikenteen melualueella LAeq 7–22 > 55 dB asuvien määrä	71 532	↓
• Tieliikenteen melualueella LAeq 22–7 > 50 dB asuvien määrä	52 477	↓
• Tieliikenteen melualueella LAeq 7–22 > 55 dB asuvien määrä, rakennuksessa hiljainen julkisivu	22 925	↓
• Tieliikenteen melualueella LAeq 22–7 > 50 dB asuvien määrä, rakennuksessa hiljainen julkisivu	17 994	↓
Melu, raideliikenne		
• Raideliikenteen melualueella LAeq 7–22 > 55 dB asuvien määrä	3 448	↓
• Raideliikenteen melualueella LAeq 22–7 > 50 dB asuvien määrä	5 285	↓
• Raideliikenteen melualueella LAeq 7–22 > 55 dB asuvien määrä, rakennuksessa hiljainen julkisivu	766	↓
• Tieliikenteen melualueella LAeq 22–7 > 50 dB asuvien määrä, rakennuksessa hiljainen julkisivu	1 060	↓
Melu, lentoliikenne		
• Lentoliikenteen melualueella Lden (päivä-ilta-yö) > 55 dB asuvien määrä	1 574	↓
• Lentoliikenteen melualueella Ln (yö) > 50 dB asuvien määrä	111	↓

EU:n meludirektiivin mukainen meluselvitys tehdään viiden vuoden välein.

Hiilineutraali energia

Indikaattori	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
Kasvihuonekaasupäästöt asukasta kohti (Kasvener) (kt CO ₂ -ekv)	4,2	3,7	3,7	3,9	3,4		↓	
Lämmityksen päästöt yhteensä (1000 t CO ₂ -ekv.)	374	318	356	393	358		↓	
Lämmityksen päästöt verrattuna vuoteen 1990 (%)	-8	-21	-12	-3	-12		↓	
Sähkön päästöt yhteensä (1000 t CO ₂ -ekv.)	141	127	120	115	90		↓	
Sähkön päästöt verrattuna vuoteen 1990 (%)	-15	-23	-28	-30	-46		↓	
Uusiutuvan energian osuus kaukolämmön tuotannosta (%)	18,7	28,6	20	20,4	17,1		↑	
Aurinkosähkön tuotanto (MWh)	-	-	-	19 000	28 800	37 000	↑	positiivinen muutos
Yhdyskunnan sähkönkulutus yhteensä (Gwh)	1 981	1 913	2 031	2 019	-	2 066	↓	negatiivinen muutos
Yhdyskunnan sähkönkulutus asukasta kohti (kWh/as/v)	-	8 474	8 064	8 491	8 315		↓	
• Asumisen ja maatalouden sähkönkulutus (GWh)	710	689	732	726	726	759	↓	negatiivinen muutos
• Teollisuuden sähkönkulutus (GWh)	261	254	270	267	267	263	↓	positiivinen muutos
• Palveluiden ja rakentamisen sähkönkulutus (GWh)	1 008	-	1 029	1 026	1026	1 044	↓	negatiivinen muutos
Yhdyskunnan energiankulutus yhteensä (GWh)	5 582	5 431	5 537	5 478	-		↓	
Energiankulutus asukasta kohti (kWh/as/v)	23 876	22 892	23 149	38 188	-		↓	

Indikaattori	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
Kaukolämmön hankinta (GWh)	1 872	1 717	2 097	1 946	1 985	1 985	↑*	ei muutosta
Kaukolämmön tuotantotapaosuudet (%)							↓	
• Maakaasun osuus	11,2	4,2	15,1	3,3	6			
• Hiilen osuus	20,3	7,3	17,8	20	14,8		↓	
• Öljyn osuus	0,1	0	0,3	1,4	0		↓	
• Sekajätteen osuus	46,7	55	44,5	53	59,4		↓	
• Bioenergia	18,7	28,6	20	20,4	17,1		↑	
• Turve	3,0	4,9	2,3	1,9	2,7		↓	
Sähkön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä (kWh/m³)	21,4	20,2	18,5	20,2	20,2	21	↓	negatiivinen muutos
Lämmön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä (kWh/m³)	38,4	35,3	47,5	42,5	42,2	41,8	↓	positiivinen muutos
Veden ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä (l/ m³)	129,9	117,2	126,5	124,8	131,2	134	↓	negatiivinen muutos
Yhdyskunnan jätevesikuormitus (g/asukas/vrk)								-
• Kokonaisfosforikuormitus (P)	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05		↓	
• Biologinen hapenkulutus (BHK)	1,53	1,25	1,18	1,83	1,75		↓	
• Kokonaistyyppikuormitus (N)	2,17	1,96	2,03	2,85	1,32		↓	
Jätevesiviemäriverkoston ylivuotoprosentti (%)	38	30	32	24,5	31		↓	

* mikäli tuotantotapa on vähäpäästöinen/uusiutuva

Materiaalien elinkaari ja kiertotalous

Indikaattori	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
Valmistuneiden puurakenteisten rakennusten määrä (kpl)	418	383	326	466	391	155	↑	negatiivinen muutos
Valmistuneiden puurakenteisten rakennusten osuus kaikista valmistuneista rakennuksista (%)	71	78	73	78	79	70	↑	negatiivinen muutos
Valmistuneiden puujulkisivuisten rakennusten määrä (kpl)	417	388	312	464	379	150	↑	negatiivinen muutos
Valmistuneiden puujulkisivuisten rakennusten osuus kaikista valmistuneista rakennuksista (%)	71	79	69	78	77	68	↑	negatiivinen muutos
Purkukohteiden, joissa on tehty purkukartoitus, osuus kaikista purkukohteista (%)				70	30	100	↑	positiivinen muutos
Purkukohteista kierrätykseen menneet materiaalit (t)				3 615	2 726	2 620	↑	negatiivinen muutos
Maankaatopaikalle viedyt maamassat (t)				1 523 790	616 317		↓	
Kaupungin omarakentamisen massat (t)				280 000	49 405		↓	
Timmi-järjestelmän piirissä olevat tilat (kpl)				1 114	1 142	1 117	↑	negatiivinen muutos
Yhteiskäytössä olevat kaupungin virka-autot (kpl)				3	4	5	↑	positiivinen muutos
Täyssähköautot, joissa on yhteiskäyttösovellus (kpl)				3	4	5	↑	positiivinen muutos

Indikaattori	2021	2024
Kotitalouksien sekajätteen koostumus %		
• Biojäte	36,4	33,1
• Kartonki	7,2	8,1
• Lasi	3,2	3,1
• Metall	2,8	2,6
• Muovi	13,5	15,9
• Paperi	8,9	9,4
• Puu	2	0,7
• Puutarhajäte	3	2,9
• Sekalaiset jätteet	15,1	16,9
• Sähkölaitteet ja akut	0,9	0,9
• Tekstiilit ja jalkineet	6,4	8,9
• Vaaralliset kemikaalit	0,6	0,4

Sekajätteen koostumustutkimus tehdään kolmen vuoden välein. Tavoiteltava kehityssuunta on vähentää sekajätteen määrää ja lisätä jätteiden erilliskeräystä.

Monimuotoinen luonto

Indikaattori	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
Luonnonsuojelualueiden osuus kaupungin pinta-alasta (%)	-	6,5	6,7	6,7	6,7	6,8	↑	positiivinen muutos
Luonnonsuojelualueiden osuus kaupungin maapinta-alasta (%)	-	6,5	6,8	6,8	6,8	6,8	↑	ei muutosta
Luonnonsuojelualueiden pinta-ala per asukas (m2/asukas)	-	-	67,6	66,7	65,4	65,4	↑	ei muutosta
Kaupunkitasoiset luontoinventoinnit (kpl)	-	-	-	7	2	1	↑	negatiivinen muutos
Vähintään 80-vuotiaan metsän osuus kunnan maapinta-alasta (%)	7,79	-	9,85	-	-		↑	

Vastuullinen Vantaa

Indikaattori	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
Ympäristövastuullisuuden osallisuustoimenpiteiden määrä (kpl)		1	1	2	1	1	↑	ei muutosta
Hävikkiterminalin läpi kulkenut hävikki (kg)	522 570,5	666 026	596 358,9	491 848	750 000		↓	
Ruoka-apuverkoston tavoittamat vantaalaiset viikossa (kpl)	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000		↓	
Ympäristövastuukoulutusten määrä (kpl)	20	12	18	21	22	20	↑	negatiivinen muutos
Ympäristövastuukoulutuksiin osallistuneet (kpl)	330	222	322	202	325	343	↑	positiivinen muutos
Ekotukihenkilöiden määrä (kpl)	533	589	625	647	671	700	↑	positiivinen muutos
Peruskoulutettuja ekotukihenkilöitä /100 kaupungin työntekijää			2,8	5,5	0,2		↑	
Jatkokoulutetut ekotukihenkilöt /100 kaupungin työntekijää			1,9	1,6	2,73		↑	
Käytössä olevat ympäristöjärjestelmät (kpl)				2	2	3	↑	ei muutosta
Ympäristösertifioitujen oppilaitosten, koulujen ja päiväkotien määrä (kpl)	10	9	9	10	11		↑	

YHTEYSTIEDOT

Kaupunkiympäristön toimiala
Ympäristökeskus
PL 8801
01030 Vantaan kaupunki
p. 09 839 231 26
www.vantaa.fi

24 §

Lausunnon antaminen ympäristöministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölain

VD/3919/00.04.03/2025

TeA/SP/JN/MY/HP/SR

Ympäristöministeriö on pyytänyt Vantaan kaupungilta lausuntoa uuden alueidenkäyttölain luonnoksesta. Määräpäivä lausunnon antamiselle oli 11.7.2025. Vantaan kaupunki on pyytänyt ja saanut lisää aikaa lausunnon antamiselle 12.8.2025 saakka.

Vantaan kaupunki on tarkastellut uuden alueidenkäyttölain luonnosta ja esittää lausunnossaan useita huomioita, kannanottoja ja kehitysehdotuksia liittyen lain eri lukuihin.

Alueidenkäytön suunnittelun yleiset periaatteet ja turvallisuus

Vantaan kaupunki katsoo, että kansallisen turvallisuuden käsite on epäselvä ja ehdottaa sen sijaan kokonaisturvallisuuden käyttöä, kuten yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa (YTS 2025) on esitetty. Myös suuronnettomuusvaarallisten laitosten sijoittumisen sääntelyä pidetään pääosin kannatettavana, mutta suojaetäisyyksien määrittelyssä tarvitaan riskiperusteista ja alueellista joustoa, etenkin tiiviisti rakennetuilla alueilla.

Viranomaisroolit ja yhteistyövelvoitteet

Lupa- ja valvontaviraston suunnittelun tukitehtävää kannatetaan. Sen sijaan elinvoimakeskusten rooli ja suhde muihin viranomaisiin jää epäselväksi. Helsingin seudulla yhteistyövelvoitteilla ei nähdä suurta vaikutusta nykykäytäntöihin.

Valtakunnalliset tavoitteet ja maakuntakaava

Vantaan kaupunki kannattaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden selkiyttämistä, mutta huomauttaa, että kansallisen turvallisuuden sijasta tulisi käyttää kokonaisturvallisuuden käsitettä. Lisäksi tulisi huomioida kriittinen infrastruktuuri. Maakuntakaavan oikeusvaikutusten keventämisen todetaan helpottavan kuntien kaavoitusta, mutta samalla se saattaa vaikeuttaa seudullisesti tärkeiden ratkaisujen yhteensovittamista ja lisätä työmäärää.

Yleiskaava ja asemakaava

Kahdeksan vuoden rakennuskiellon enimmäiskesto pidetään yleiskaavoissa liian lyhyenä, koska koko kunnan kattavan yleiskaavan valmistelu voi vaatia pidemmän ajan. Sisältövaatimukset ovat sinänsä perusteltuja, mutta ne lisäävät kunnallista työkuormaa. Yhteiskunnallisten muutosten huomioon ottaminen (esim. sähkökatkot, eriarvoistuminen, turvallisuusuhat) tulee sisällyttää perusteluihin.

Vantaan kaupunki kannattaa kustannusten perimismahdollisuutta maanomistajilta. Yleis- ja asemakaavan laatiminen samanaikaisesti saattaa heikentää ohjausvaikutusta ja lisätä resursseja vieviä aloitteita. Helsingin seudulla ei tarvita velvoitetta yhteiseen yleiskaavaan.

Vähittäiskaupan suuryksiköt

Kauppa-alueiden sääntelymuutokset herättävät huolta palveluverkon ennakoitavuudesta ja liikenteen ympäristövaikutuksista. Suuryksiköiden ensisijainen sijoittaminen keskusta-alueille on kannatettavaa, mutta sääntelyn keventäminen saattaa heikentää saavutettavuutta ja lisätä kaavoituspaineita kunnissa.

Uusiutuvan energian rakentaminen

Aurinkovoimarakentamisen sääntelyn selkeyttäminen on tervetullutta. Samalla Vantaan kaupunki esittää, että rakentaminen valtakunnallisesti arvokkaille maisema- ja kulttuuriympäristöalueille tulee kieltää. Rakentamislain 10 hehtaarin raja aurinkovoimaloille on Vantaan kaupungin näkökulmasta liian korkea – pienemmilläkin hankkeilla voi olla merkittäviä vaikutuksia.

Kaavamenettelyt ja vaikutusten arviointi

Vantaan kaupunki vastustaa rakentamisen kustannusten arviointia kaavatyön yhteydessä, koska se lisää merkittävästi työmäärää ja aiheuttaa valitusriskejä. Vantaan kaupunki korostaa jo olemassa olevan yhteiskuntataloudellisen arviointivelvoitteen kattavuutta.

Kaavoituksen tiedottamisen keventämistä, kuten kaavoituskatsauksesta luopumista ja sanomalehti-ilmoittamisen poistamista, kannatetaan. Kaavaehdotuksen tiedoksiantamiseen ja ulkopaikkakuntalaisten tiedottamiseen liittyvät vaatimukset nähdään raskaiksi ja tarpeettomiksi tulevan tietojärjestelmän myötä.

Maanomistajien rooli kaavoituksessa

Vantaan kaupunki vastustaa monijäsenisen toimielimen roolia kaavanlaatomisaloitteiden käsittelyssä sekä määräaikojen asettamista. Lisäksi vastustetaan mahdollisuutta antaa asemakaava tai rakentamista ohjaava yleiskaava maanomistajan laadittavaksi, koska vastuunjako ja kaavan laatijan pätevyys jäävät epäselviksi. Esitetyt muutokset lisäisivät kuntien työtaakkaa ja hidastaisivat prosesseja.

Muutokset valitusoikeuksiin ja voimaantumoon

Valitusoikeuden rajaamista asemakaava-asioissa pidetään periaatteessa hyväksyttävänä, vaikka sen vaikutukset jäävät vähäisiksi ja siihen sisältyy oikeusturvariski. Muotoilua ”yleiskaavan ohjausvaikutuksesta poikkeaminen” pidetään epäselvänä ja sen selkiyttämistä ehdotetaan.

Muistutusten tekeminen ennen valitusoikeutta nähdään hyödyllisenä, ja tiedoksiantojen voimaantumalon selkeyttäminen vähentää kuntien työmäärää.

Liitelaki ja rakentamislaki

Vantaan kaupunki vastustaa suojelumääräyksistä maksettavia korvauksia maanomistajille, sillä tämä voi vähentää halukkuutta suojella monimuotoista luontoa. Lisäksi rakennuslain poikkeamislupamahdollisuus käyttötarkoituksen muutoksille ehdotetaan poistettavaksi, koska se heikentää kaavojen ohjausvaikutusta.

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 24

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa liitteen mukainen lausunto Ympäristöministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölainsiksi

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Käsittely:

Asian käsittelyn aikana kaupunginhallituksen jäsen Anssi Aura teki seuraavan *muutosesityksen* kaupunginhallituksen jäsen Otso Kivimäen kannattamana:

Lausunnon sivu 6/8

Kommentit luvusta 12 Asemakaavan ja yleiskaavan laatiminen yhteistyössä maanomistajan kanssa.

~~Vantaan kaupunki vastustaa kaavan laatimisaloitteen käsittelyä monijäsenisessä toimielimessä sekä käsittelylle asetettua neljän kuukauden määräaika. Aloitteiden käsittely monijäsenisessä toimielimessä lisää kuntien kaavoituksen työmäärää ja hidastaa kaavoitusta, koska kaavoituksen resurssit kohdistuvat aiempaa enemmän aloitteiden käsittelyyn. Vantaan kaupunki ehdottaa ensisijaisesti aloitteiden käsittelyyn ehdotetun määräajan poistamista tai toissijaisesti määräajan pidentämistä vähintään kuuteen kuukauteen.~~

~~Vantaan kaupunki vastustaa mahdollisuutta antaa maanomistajan laadittavaksi asemakaava tai suoraan rakentamista ohjaavaa yleiskaavaa koskeva ehdotus maanomistajan pyynnöstä. Ehdotetussa säännöksessä (AKL 91 §) ei selkeästi ole tuotu esille vastuunjako tilanteessa, jossa asemakaava tai suoraan rakentamista ohjaava yleiskaava on annettu maanomistajan laadittavaksi. Vastuu kaavan sisällön tarkistamisesta, vaikutusten arvioinnista ja prosessin lainmukaisuudesta tulee edelleen olla kunnalla. Ehdotettu muutos lisää kuntien työmäärää.~~

~~Pykälästä (AKL 91 §) jää epäselväksi sen suhde säännökseen kaavanlaatijan pätevyydestä (AKL 11 §). Kaavan laatijan pätevyyttä tulee vaatia myös maanomistajan laadittavaksi annetun kaavan valmistelijalta. Lisäksi Vantaan kaupunki vastustaa maanomistajan pyynnön käsittelyä monijäsenisessä toimielimessä. Käsittely monijäsenisessä toimielimessä lisää kuntien työmäärää ja hidastaa kaavoitusta.~~

Vantaan kaupunki ei vastusta kaavan laatimisaloitteen käsittelyä monijäsenisessä toimielimessä. Tämä osaltaan vahvistaisi päätöksentekijöiden roolia kaavoituksen resurssien ohjauksessa ja kaavoitushankkeiden keskinäisessä priorisoinnissa. Vantaan kaupunki kuitenkin ehdottaa määräajan pidentämistä neljästä kuukaudesta kuuteen kuukauteen. Tämä mahdollistaisi myös aloitteiden huolellisemman käsittelyn ja arvioinnin.

Vantaan kaupunki ei vastusta mahdollisuutta antaa maanomistajan laadittavaksi asemakaava tai suoraan rakentamista ohjaavaa yleiskaavaa koskeva ehdotus maanomistajan pyynnöstä. Ehdotetussa säännöksessä (AKL 91 §) tulisi kuitenkin selkeämmin tuoda esille vastuunjako tilanteessa, jossa asemakaava tai suoraan rakentamista ohjaava yleiskaava on annettu maanomistajan laadittavaksi. Vastuu kaavan sisällön tarkistamisesta, vaikutusten arvioinnista ja prosessin lainmukaisuudesta tulee myös edelleen olla kunnalla.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestys ehdotuksen: he, jotka kannattavat apulaiskaupunginjohtajan pohjaesitystä, äänestävät jaa ja he, jotka kannattavat Auran muutosesitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 8 jaa-ääntä (Demiri, Tammi, Abdi, Strohm, Räsänen, Kaukola, Rämö, Tuomainen) ja 7 ei-ääntä (Kasonen, Aura, Nummela, Kivimäki, Roininen, Niikko, Hakala). Puheenjohtaja totesi muutosesityksen tulleen hylätyksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:

- Vantaan kaupungin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölaki
- Lausuntopyyntö: Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölaki (liitteet: [HE-luonnos alueidenkäyttölaki.pdf](#) ; [Luonnos alueidenkäyttöasetukseksi.pdf](#))
- Äänestysraportti KH 11.8.2025 § 24

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

yleiskaavapäällikkö Juha Nurmi, puh. 040 336 0159
([etunimi.sukunimi\[at\]vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi))

27.06.2025

Ympäristöministeriö
Ympäristöministeriön kirjaamo
kirjaamo.ym@gov.fi

VN/26856/2023

Vantaan kaupungin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölaki

Kommentit luvusta 1 Yleiset säännökset

Alueidenkäytön suunnittelun tavoitteita koskevan säännöksen (AKL 5 §) 1 momentin kohtaan 14 on ehdotettu lisättäväksi kansallinen turvallisuus. Vastaavaksi uudeksi säännökseksi lakiin on ehdotettu kansallista turvallisuutta alueidenkäytössä (AKL 6 §). Kansallisen turvallisuuden käsite on epäselvä. Selkeämpi käsite olisi yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa (YTS 2025) käytetty kokonaisturvallisuus.

Kansallista turvallisuutta alueidenkäytössä koskevassa säännöksessä (AKL 6 §) on viitattu maanpuolustukseen, väestönsuojeluun ja huoltovarmuuteen, jotka kattavat vain osan turvallisuudesta ja varautumisesta erilaisiin häiriöihin ja kriiseihin. Alueidenkäytössä tulee varautua myös muihin kuin tässä yhteydessä viitattuihin häiriöihin, kriiseihin tai poikkeusoloihin.

Alueidenkäyttölakiin on ehdotettu lisättävän suuronnettomuusvaaraa aiheuttavia tuotantolaitoksia ja toimintoja koskeva säännös (AKL 7 §). On kannatettavaa, että suuronnettomuusvaarallisten laitosten (sekä eräiden muiden laitosten, satamien ja ratapihojen) sijoittumista ohjataan kaavoituksella sijainteihin, joissa häiriintyviä kohteita on vähemmän. Laitokset on ehdotuksen mukaan sijoitettava riittävän etäälle asuinalueista, yleisessä käytössä olevista rakennuksista ja alueista, virkistysalueista, luonnon kannalta erityisen herkistä alueista sekä mahdollisuuksien mukaan maanteiden ja rautateiden pääväylistä.

Ehdotuksesta ei käy ilmi, kuinka riittävä etäisyys määritellään. Tarvittava suojaetäisyys riippuu laitoksen toiminnoista ja niihin liittyvistä riskeistä. Suojaetäisyyden määrittely voisi tapahtua laitoksen riskin ja sen todennäköisyyden kautta. Etäisyyksien määrittämisessä tulee huomioida toiminnanharjoittajien tasapuolisuus, sillä kaikki laitokset eivät ole lupa-, ilmoitus- tai rekisteröintivelvollisia. On myös huomioitava, että esimerkiksi pääkaupunkiseudulla on tiheää asutusta sekä muita häiriintyviä kohteita. Riittävä etäisyys ei voi tarkoittaa sellaisia etäisyyksiä, jotka käytännössä estävät kaikkien säädöksessä tarkoitettujen laitosten sijoittumisen tiiviimmille alueille.

Alueidenkäyttölakiin on ehdotettu lisättäväksi eräitä kaupunkiseutuja koskeva yhteistyövelvoite (AKL 8 §). Uudella säännöksellä ei todennäköisesti olisi merkittäviä vaikutuksia maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnittelun nykyisiin käytäntöihin Helsingin seudulla.

Kommentit luvusta 2 Viranomaisten tehtävät

Lupa- ja valvontaviraston tehtäväksi (AKL 13 §) on nykyisen valvontatehtävän lisäksi säädetty kunnan alueidenkäytön suunnittelun tukeminen. Vantaan kaupunki kannattaa ehdotettua muutosta.

Elinvoimakeskuksen tehtäväksi (AKL 14 §) on säädetty alueidenkäytön toimivuuden ja kestävyys edistäminen. Vantaan kaupunki katsoo, että elinvoimakeskusten tehtävät ja niiden suhde Lupa- ja valvontavirastoon sekä kuntien alueidenkäytön suunnitteluun ovat epäselviä.

Kommentit luvusta 3 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Vantaan kaupunki kannattaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoitusta (AKL 18 § 1 momentti) koskevan säännöksen lisäämistä lakiin.

Valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa koskeviin asioihin (AKL 18 § 2 momentti) on ehdotettu lisättäväksi kansallista turvallisuutta ja huoltovarmuutta. Vantaan kaupunki katsoo, että kansallisen turvallisuuden sijaan tulee käyttää joko yhteiskunnan turvallisuusstrategian (YTS 2025) kokonaisturvallisuuden käsitettä. Lisäksi Vantaan kaupunki ehdottaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita koskeviin asioihin kriittistä infrastruktuuria, joka käsittää liikennejärjestelmän ja energiahuollon lisäksi muun muassa yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden kannalta tärkeän tietoliikenteen.

Kommentit luvusta 4 Maakuntakaava

Maakuntakaavan kohdentaminen valtakunnallisten tai maakunnallisten tavoitteiden kannalta tarpeellisiin alueidenkäytön periaatteisiin (AKL 21 §) ja maakuntakaavan oikeusvaikutusten keventäminen (AKL 26 §) mahdollistavat aiempaa merkittävämmän poikkeamisen maakuntakaavasta yleiskaavaa laadittaessa. Ehdotetut muutokset selkeyttävät maakuntakaavan tehtävää osana alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää ja antavat enemmän liikkumavaraa kuntien kaavoitukseen.

Toisaalta ehdotetut muutokset saattavat heikentää maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittävien alueidenkäytön ratkaisujen välittymistä kuntien kaavoitukseen. Seudullisen yhdyskuntarakenteen ja etenkin seudullisen keskus- ja palveluverkon ratkaisujen tekeminen voi vaikeutua esimerkiksi merkitykseltään

27.06.2025

seudullisten vähittäiskaupan suuryksiköiden sijoittumisen osalta. Maakuntakaavaan esitetyt muutokset todennäköisesti lisäävät työmäärää kuntien kaavoituksessa.

Kommentit luvusta 5 Yleiskaava

Vantaan kaupunki katsoo, että yleiskaavan laatimista tai muuttamista varten määrättävien rakennuskiellon ja toimenpiderajoituksen (AKL 33 §) kahdeksan vuoden enimmäiskesto aika on liian lyhyt. Koko kunnan kattavan laaja-alaisen yleiskaavan valmistelu ja päätöksenteko saattavat edellyttää ehdotettua kahdeksaa vuotta pidempää valmisteluaikaa. Yleiskaavan valmistelu voi pitkittyä esimerkiksi selvitysten laatimistarpeiden tai kaavaehdotuksen uudelleen nähtäville asettamisen vuoksi.

Vantaan kaupunki pitää yleiskaavan sisältövaatimuksiin (AKL 34 §) ehdotettuja muutoksia perusteltuina. Ne kuitenkin todennäköisesti lisäävät työmäärää kuntien kaavoituksessa. Vantaan kaupunki katsoo, että turvallista, terveellistä ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoista elinympäristöä koskevan sisältövaatimuksen perusteluissa tulee tarkastella varautumista yhteiskunnallisiin muutoksiin. Yhteiskunnalliset muutokset voivat ilmetä esimerkiksi asuinalueiden haitallisena eriytymisenä, eriarvoisuuden lisääntymisenä, yhteiskunnallisena polarisaationa, sähkö-, lämpö- ja vedenjakeluhäiriöinä, kuivuutena, tahallisia väkivallantekoina ja terroristisina tekoina.

Yleiskaavan oikeusvaikutuksia on ehdotettu muutettaviksi siten, että asemakaava voitaisiin perustellusta syystä laatia vanhentuneeksi katsotusta yleiskaavasta poiketen (AKL 38 §). Perusteluissa tulee tarkemmin kertoa, millä perusteilla yleiskaavan vanhentuneisuutta voidaan arvioida siten, että yleiskaavasta poikkeamiseen on perusteltu syy.

Vantaan kaupunki kannattaa mahdollisuutta periä maanomistajan tai -haltijan aloitteesta laadittavan yleiskaavan kustannukset (AKL 40 §).

Mahdollisuus laatia yleiskaava ja asemakaava yhtä aikaa ja hyväksyä samalla päätöksellä (AKL 41 §) voi yksittäisissä tapauksissa nopeuttaa kaavoitusprosesseja. Toisaalta se todennäköisesti heikentäisi kunnan alueidenkäytön hallintaa ja ennakoitavuutta kokonaisuutena sekä lisäisi yleiskaavan muuttamista koskevien aloitteiden lukumäärää ja työmäärää kuntien kaavoituksessa sekä veisi resursseja pois muusta kaavoitustyöstä. Muutos heikentäisi voimassa olevan yleiskaavan ohjausvaikutusta ja sitovuutta.

Vantaan kaupunki kannattaa voimassa olevan alueidenkäyttölain 46 a §:n mukaisen pääkaupunkiseudun yleiskaavan laatimisvelvollisuuden poistamista. Helsingin seudulla maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitteluyhteistyö on korvannut yhteisen yleiskaavan tarpeen.

27.06.2025

Vantaan kaupunki kannattaa lakiin ehdotettua mahdollisuutta hyväksyä kuntien yhteinen yleiskaava kuntien valtuustoissa (AKL 44 §). Tämä mahdollistaa hyväksymismenettelyn ilman erillistä toimitilintä.

Kommentit luvusta 6 Asemakaava

Vantaan kaupunki ehdottaa asemakaavan laatimista tai muuttamista varten määrättävän rakennuskiellon (AKL 49 §) enimmäiskestoajan pitämistä kahdeksassa vuodessa voimassa olevan lain mukaisesti. Asemakaavoitus saattaa kestää kunnasta riippumattomasta syystä kuutta vuotta pidemmän ajan.

Vantaan kaupunki pitää asemakaavan sisältövaatimuksiin (AKL 50 §) ehdotettuja muutoksia perusteltuina, vaikka ne todennäköisesti lisäävät työmäärää kuntien kaavoituksessa. Vantaan kaupunki katsoo, että terveellistä, turvallista ja viihtyisää elinympäristöä koskevan sisältövaatimuksen perusteluissa tulee tarkastella varautumista yhteiskunnallisiin muutoksiin. Yhteiskunnalliset muutokset voivat ilmetä esimerkiksi asuinalueiden haitallisena eriytymisenä, eriarvoisuuden lisääntymisenä, yhteiskunnallisena polarisaationa, sähkö-, lämpö- ja vedenjakeluhäiriöinä, kuivuutena, tahallisina väkivallantekoina ja terroristisina tekoina.

Kommentit luvusta 7 Vähittäiskaupan suuryksiköitä koskevat erityiset säännökset

Vantaan kaupunki pitää tärkeänä, että vähittäiskaupan suuryksiköiden sijoittumista koskevassa säännöksessä (AKL 65 §) vähittäiskaupan suuryksikkö on edelleen sijoitettava ensisijaisesti kaavojen keskusta-alueille. Voimassa olevan alueidenkäyttölain 71 c §:n mukaan vähittäiskaupan suuryksiköiden ensisijainen sijaintipaikka on keskusta-alue, ellei muu sijainti kaupan palvelujen saavutettavuus huomioon ottaen ole perusteltu. Nyt ehdotetussa säännöksessä jälkimmäinen lause on poistettu. On epäselvää, miten ehdotettu muutos tulee vaikuttamaan vähittäiskaupan suuryksiköiden sijoittumiseen ja saavutettavuuteen.

Luopuminen voimassa olevan alueidenkäyttölain 71 b §:ssä säädetyistä maakuntakaavassa esitettävästä merkitykseltään seudullisen vähittäiskaupan suuryksikön koon alarajasta ja vähittäiskaupan suuryksiköiden enimmäismitoituksen osoittamisesta maakuntakaavassa osoitettujen keskustatoimintojen alueiden ulkopuolella vaikuttavat merkittävästi seudullisen palveluverkon suunnitteluun sekä maakuntakaavan ja yleiskaavan suhteeseen.

Luopuminen voimassa olevan alueidenkäyttölain 71 b §:n 1 momentin kohtien 2 ja 3 mukaisista erityisistä sisältövaatimuksista saattaa pidentää asiointimatkoja, lisätä liikenteestä aiheutuvia haittoja ja heikentää kaupan palvelujen saavutettavuutta etenkin kestäväillä kulkumuodoilla.

27.06.2025

Vantaan kaupunki katsoo, että vähittäiskaupan suuryksiköitä koskeviin erityisiin säännöksiin ehdotetut muutokset kokonaisuutena vaikeuttavat seudullisen palveluverkon ennakoidua suunnittelua ja lisäävät työmäärää kunnissa.

Kommentit luvusta 8 Tuulivoimarakentamista koskevat erityiset säännökset

Ei kommentoitavaa.

Kommentit luvusta 9 Aurinkovoimarakentamista koskevat erityiset säännökset

Vantaan kaupunki kannattaa aurinkovoimaloiden rakentamiseen liittyvien menettelytapojen selkiyttämistä sääntelyllä. On hyvä, että aurinkovoimarakentamisen suunnittelu- ja lupakäytäntöjä on selkeytetty, ja niille on esitetty prosessi- ja reunaehdot. Aurinkovoimarakentamista koskevissa erityisissä sisältövaatimuksissa (AKL 71 §) on kuitenkin syytä erikseen kieltää merkittävä aurinkovoimarakentaminen valtakunnallisesti arvokkaille maisema-alueille tai valtakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin. Näissä kulttuuriympäristöissä aurinkovoimala muuttaa maisemakuvaa ja ympäristön kulttuurihistoriallista sisältöä niin merkittävästi, että ominaispiirteet ja arvot eivät voi säilyä.

Kommentit luvusta 10 Ranta-alueita koskevat erityiset säännökset

Ei kommentoitavaa.

Kommentit luvusta 11 Kaavoitusmenettely ja vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa

Asemakaavaa laadittaessa olisi arvioitava kaavan todennäköisesti merkittävät vaikutukset rakentamisen kustannuksiin (AKL 78 §). Vantaan kaupunki vastustaa uutta säännösehdotusta, koska se lisää kuntien kaavoituksen työmäärää ja kustannuksia. Edes suurilla kaupungeilla ei ole välttämättä resursseja arvioida rakentamisen kustannuksia laadukkaasti, eikä aihepiiri ole myöskään riippumattomien konsulttien ydinosasta, jolloin arviointi pitäisi ulkoistaa esimerkiksi rakennusliikkeille. Säännös toisi kaavaprosessiin myös yhden valitusperusteen lisää ja siten uhkasi hidastaa kaavahankkeita.

Vantaan kaupunki pitää kaavojen riittävää vaikutusten arviointia yleisesti ottaen tärkeänä ja tähdentää, että laissa on jo vaatimus kaavan yhteiskuntataloudellisten vaikutusten arvioinnista, joka käsittää pelkkiä rakentamisen kustannuksia laaja-alaisemman taloudellisen arvioinnin.

27.06.2025

Vantaan kaupunki kannattaa luopumista kunnan velvollisuudesta laatia kaavoituskatsaus (AKL 79 §), mahdollisuutta yhdistää asemakaavan ja yleiskaavan vireilletulo- ja valmisteluvaiheiden kuulemiset (AKL 81 §) sekä luopumista velvoitteista ilmoittaa sanomalehdessä (AKL 81 §). Ehdotetut muutokset sujuvoittavat kaavoitusta ja vähentävät kuntien kaavoituksen työmäärää ja kustannuksia. Kaavaehdotuksen tiedoksianto (AKL 83 §) koskeva muutosehdotus poikkeaa kaavoituksen muiden vaiheiden tiedottamisesta. Tämä lisää virheiden mahdollisuutta ja pidentää kaavoitusprosessia.

Vantaan kaupunki katsoo, että velvollisuudesta ilmoittaa kaavaehdotuksesta toisessa kunnassa asuville maanomistajille ja -haltijoille kirjallisesti (AKL 84 §) kaava-alueen ulkopaikkakuntalaisille maanomistajille ja haltijoille tulee luopua. Rakennetun ympäristön tietojärjestelmän käyttöönotto 1.1.2029 mennessä tulee poistamaan tämän kunnille kustannuksia ja työmäärää lisäävän tarpeen.

Kommentit luvusta 12 Asemakaavan ja yleiskaavan laatiminen yhteistyössä maanomistajan kanssa

Vantaan kaupunki vastustaa kaavan laatimisaloitteen käsittelyä monijäsenisessä toimielimessä sekä käsittelylle asetettua neljän kuukauden määräaika. Aloitteiden käsittely monijäsenisessä toimielimessä lisää kuntien kaavoituksen työmäärää ja hidastaa kaavoitusta, koska kaavoituksen resurssit kohdistuvat aiempaa enemmän aloitteiden käsittelyyn. Vantaan kaupunki ehdottaa ensisijaisesti aloitteiden käsittelyyn ehdotetun määräajan poistamista tai toissijaisesti määräajan pidentämistä vähintään kuuteen kuukauteen.

Vantaan kaupunki vastustaa mahdollisuutta antaa maanomistajan laadittavaksi asemakaava tai suoraan rakentamista ohjaavaa yleiskaavaa koskeva ehdotus maanomistajan pyynnöstä. Ehdotetussa säännöksessä (AKL 91 §) ei selkeästi ole tuotu esille vastuunjako tilanteessa, jossa asemakaava tai suoraan rakentamista ohjaava yleiskaava on annettu maanomistajan laadittavaksi. Vastuu kaavan sisällön tarkistamisesta, vaikutusten arvioinnista ja prosessin lainmukaisuudesta tulee edelleen olla kunnalla. Ehdotettu muutos lisää kuntien työmäärää.

Pykälästä (AKL 91 §) jää epäselväksi sen suhde säännökseen kaavanlaatijan pätevyydestä (AKL 11 §). Kaavan laatijan pätevyyttä tulee vaatia myös maanomistajan laadittavaksi annetun kaavan valmistelijalta. Lisäksi Vantaan kaupunki vastustaa maanomistajan pyynnön käsittelyä monijäsenisessä toimielimessä. Käsittely monijäsenisessä toimielimessä lisää kuntien työmäärää ja hidastaa kaavoitusta.

Kommentit luvusta 13 Merialuesuunnittelu

Ei kommentoitavaa.

Kommentit luvusta 14 Kansallinen kaupunkipuisto

Ei kommentoitavaa.

Kommentit luvusta 15 Valtion rajat ylittävät ympäristövaikutukset

Ei kommentoitavaa.

Kommentit luvusta 16 Pakkokeinot ja seuraamukset

Ei kommentoitavaa.

Kommentit luvusta 17 Kaavan ja Yleiset säännökset

Vantaan kaupunki kannattaa ehdotettuja muutoksia kaavan hyväksymisestä (AKL 108 §) sekä rakennuskieltoa, rakentamisrajoitusta ja toimenpiderajoitusta koskevan päätöksen tiedottamista (AKL 108 §) koskeviin säännöksiin.

Kommentit luvusta 18 Muutoksenhaku

Vantaan kaupunki näkee valitusoikeuden rajaamisen asemakaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä (AKL 114 §) lähtökohtaisesti kannatettavana. Kaupunki yhtyy lakiesityksen perusteluihin ja huomauttaa, että hyöty rajaamisesta jäänee melko vähäiseksi ja osin myös lisää työkuormaa. Asiaan liittyy vähäinen oikeusturvariski. Asianosaisaseman ja yleiskaavan ohjausvaikutuksen tutkiminen valitusasioiden yhteydessä on työmäärältään kokonaisuutena vähäisempi kuin työmäärä joka uudistuksella säästetään. Kokonaisvaikutus on positiivinen.

Vantaan kaupunki kiinnittää huomiota siihen, että muotoilu "asemakaavan laatiminen yleiskaavan ohjausvaikutuksesta poikkeavasti" saattaa aiheuttaa tulkintavaikeuksia. Yleiskaavalla on vanhentunutta yleiskaavaa lukuun ottamatta aina ohjausvaikutus, jonka tarkka määrittäminen tai rajaaminen on usein haastavaa. Asemakaavat on lähtökohtaisesti laadittava yleiskaavan ohjausvaikutuksesta poikkeamatta. Lakiesityksen perustelut jättävät auki sen, minkälaista poikkeamista muotoilulla tarkoitetaan. Laintulkitsijoiden kannalta olisi hyödyllistä, että lainsäätäjä selostaisi perusteluissa asiaa tarkemmin tai poistaisi vaatimuksen kokonaan.

Vaatimuksen muistutuksen tekemiseen yhteisöjen valitusoikeuden osalta Vantaa kokee hyvänä asiana. Muistutukset antavat informaatiota kaavoitusprosessiin liittyvistä kehityskohdista aikaisessa vaiheessa. Lisäksi ne kertovat tiettyyn kaavaan liittyvästä valitusherkkyydestä ja tätä kautta auttavat aikataulujen määrittämisessä.

Kommentit luvusta 19 Kaavan ja muun päätöksen tiedoksianto ja voimaantuloa koskevat säännökset

27.06.2025

Vantaan kaupunki kannattaa ehdotettua muutosta, jonka mukaan kaava (AKL 115 §) sekä rakennuskielto, rakentamisrajoitus ja toimenpiderajoitus (AKL 116 §) tulevat voimaan, kun niitä koskevat päätökset ovat saaneet lainvoiman. Muutos vähentää kuntien työ määrää ja selkiyttää päätösten voimaantumista.

Kommentit luvusta 20 Erinäiset säännökset

Vantaan kaupunki kannattaa viranomaisen tarkastusoikeutta ja oikeutta töiden suorittamiseen toisen alueella koskevan säännöksen (AKL 121 §) lisäämistä.

Vantaan kaupunki kannattaa kunnan oikeutta saada tietoja Verohallinnolta koskevan säännöksen (AKL 123 §) lisäämistä.

Kommentit luvusta 21 Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Ei kommentoitavaa.

Kommentit alueidenkäyttölain muuttamisesta (liitelaki, nimike muuttuu kaavojen toteuttamislaki)

Vantaan kaupunki vastustaa kaavojen toteuttamislakiin ehdotettua maanomistajan oikeutta saada kaavan suojelumääräyksistä koskevasta rajoituksesta metsätalouden harjoittamiselle kunnalta korvaus (AKL 101 a §). Kuntien korvausvelvollisuus saattaa johtaa siihen, että luonnon monimuotoisuutta tukevia määräyksiä ei haluta antaa.

Kommentit rakentamislain muuttamisesta

Rakentamislain 46 §:ään ehdotetun muutoksen mukaan merkittävänä rakentamisena pidetään aina pinta-alaltaan vähintään 10 hehtaarin kokoista aurinkovoimalaa. Vantaan kaupunki katsoo, että ehdotettu 10 hehtaarin alaraja aurinkovoimalalle vaikuttaa varsin laajalta suhteesta pääkaupunkiseudun tiivistyvään yhdyskuntarakenteeseen. Säännöksissä tulisi käydä selkeästi ilmi, että myös tätä pienemmillä hankkeilla voi olla merkittäviä ympäristö- tai muita vaikutuksia, jolloin ne edellyttävät alueidenkäytöllistä tarkastelua.

Vantaan kaupunki katsoo, että voimassa olevasta rakentamislain tulee poistaa lain 57 §:n 3 momentin mukainen pääsääntöinen mahdollisuus käyttötarkoitusten muuttamiselle poikkeamisluvalla, sillä se heikentää yleiskaavan ja asemakaavan ohjausvaikutusta sekä toiminnallisesti erilaisten alueiden suunnitelmallista kehittämistä ja toteuttamista.

27.06.2025

Luonnos uudeksi alueidenkäyttöasetukseksi viimeistellään ja siitä pyydetään lausunnot syksyllä 2025. Jos haluatte jo nyt antaa siitä kommentteja, niin voitte tehdä sen tässä.

Ei kommentoitavaa tässä vaiheessa.

VANTAAN KAUPUNGINHALLITUS

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölaki

Johdanto

Esityksen tavoitteena on uudistaa alueidenkäyttöä koskevat säännökset Petteri Orpon hallitusohjelman tavoitteiden toteuttamiseksi.

Uusi alueidenkäyttölaki muodostuu valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita, kaavoitusta ja merialuesuunnittelua koskevista säännöksistä (nykyisen alueidenkäyttölain lukujen 1–10 a ja 24–26 a alueidenkäytön suunnittelua koskevat pykälät)

Tausta

Alueidenkäyttölain valmistelua varten asetettiin työryhmä, jonka tehtävänä oli valmistella ehdotus uudeksi alueidenkäyttölaki hallituksen esityksen muotoon (ympäristöministeriön päätös 1.11.2023). Työryhmän toimikausi oli 10.11.2023–30.9.2024.

Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on uudistaa alueidenkäyttöä koskevat säännökset Petteri Orpon hallitusohjelman tavoitteiden toteuttamiseksi. Esityksen tavoitteena on myös, että alueidenkäyttöä koskevia säännöksiä uudistettaessa otetaan huomioon alueidenkäytön suunnittelun tulevaisuuden haasteista, muuttuvasta toimintaympäristöstä sekä aluehallinnon rakenteiden muutoksista aiheutuvat kehittämistarpeet. Lisäksi uudistuksen tavoitteena on selkeyttää ja sujuvoittaa alueidenkäyttöä koskevia säännöksiä ja tehdä niihin tarvittavat lakitekniset ja kielelliset korjaukset.

Vastausohjeet vastaanottajille

Kuka tahansa voi antaa lausunnon.

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet (käyttäjätuki: lausuntopalvelu.om(at)gov.fi). Ministeriöiden tulee lisäksi tallentaa lausuntopalvelussa antamansa lausunto VAHVA-asianhallintajärjestelmään asialle VN/26856/2023.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.ym@gov.fi tai postitse osoitteeseen PL 35, 00023 Valtioneuvosto. Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/26856/2023. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla (valtioneuvosto.fi/hankkeet, tunnus YM057:00/2023). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasystistä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa.

Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausunto pyydetään antamaan viimeistään 11.7.2025.

Valmistelijat

Rakennusneuvos Anna-Leena Seppälä, puhelin 0295 250 242, anna-leena.seppala@gov.fi
Lainsäädäntöneuvos Maija Neva, puhelin 0295 250 280, maija.neva@gov.fi
Lainsäädäntöneuvos Mirkka Saarela, puhelin 0295 250 365, mirkka.saarela@gov.fi
Ympäristöneuvos Antti Irjala, puhelin 0295 250 102, antti.irjala@gov.fi

Liitteet:

[HE-luonnos alueidenkäyttölaki.pdf](#) - HE-luonnos alueidenkäyttölaki

[RP-utkast områdesanvändning.pdf](#) - RP-utkast till lag om områdesanvändning

[Luonnos alueidenkäyttöasetukseksi.pdf](#) - Luonnos alueidenkäyttöasetukseksi.

Luonnos uudeksi alueidenkäyttöasetukseksi viimeistellään ja siitä pyydetään lausunnot syksyllä 2025. Kokonaisuuden ymmärtämisen helpottamiseksi alustava asetuseräluonnos on kuitenkin myös tämän lausuntopyynnön liitteenä ja siitä voi jo tässä yhteydessä antaa kommentteja.

Jakelu:

Aalto-yliopisto
Ahvenanmaan hallintotuomioistuin
Ahvenanmaan maakuntahallitus
Akaan kaupunki
Alajärven kaupunki
Alavieskan kunta
Alavuden kaupunki
Alvar Aalto museo
Ammattiliitto Pro
Asikkalan kunta
Askolan kunta
Asunto- toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI
Auran kunta
Bioenergia ry
Boverket, Sverige
BuildingSMART Finland
Digi ja väestötietovirasto DVV
Eduskunnan oikeusasiamies
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Elinkeinoelämän tutkimuslaitos
Energiateollisuus
Energiavirasto
Enonkosken kunta
Enontekiön kunta
Espoon kaupunki - Esbo stad
Espoon rakennusvalvontavirasto
Etelä-Karjalan liitto
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Etelä-Pohjanmaan liitto
Etelä-Savon ELY-keskus
Etelä-savon käräjäoikeus
Etelä-Savon liitto
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Etä metsänomistajien Liitto ry
Eurajoen kunta
Euran kunta
Europa Nostra Finland ry
Evijärven kunta
FiCom ry
Finanssiala ry
Finavia Oyj
Fingrid Oyj
Forssan kaupunki
Geoforum Finland ry
Green Building Council Finland
Haapajärven kaupunki
Haapaveden kaupunki
Hailuodon kunta
Halsuan kunta
Haminan kaupunki
Hangon kaupunki - Hangö stad

Hankasalmen kunta
Harjavallan kaupunki
Hartolan kunta
Hattulan kunta
Hausjärven kunta
Heinolan kaupunki
Heinäveden kunta
Helsingin hallinto-oikeus
Helsingin kaupunginmuseo
Helsingin kaupunki - Helsingfors stad
Helsingin rakennusvalvontavirasto
Helsingin seudun liikenne
Helsingin yliopisto
Hirvensalmen kunta
Hollolan kunta
Huittisten kaupunki
Humppilan kunta
Hyrnsalmen kunta
Hyvinkään kaupunki
Hämeen ELY-keskus
Hämeen liitto
Hämeenkyrön kunta
Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Hämeenlinnan kaupunginmuseo
Hämeenlinnan kaupunki
Icomos Suomen Osasto ry
lin kunta
Iisalmen kaupunki
itin kunta
Ikaalisten kaupunki
Ilmajoen kunta
Ilmatieteen laitos
Ilomantsin kunta
Imatran kaupunki
Inarin kunta
Ingå kommun - Inkoon kunta
Invalidiliitto
Isojoen kunta
Isokyrön kunta
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Itä-Suomen hallinto-oikeus
Itä-Suomen yliopisto
Jakobstad - Pietarsaaren kaupunki
Janakkalan kunta
Joensuun kaupunki
Joensuun museot
Joensuun rakennusvalvontavirasto
Jokioisten kunta
Joroisten kunta
Joutsan kunta
Juukan kunta

Juupajoen kunta
Juvan kunta
Jyväskylän kaupunki
Jyväskylän museot
Jyväskylän rakennusvalvonta
Jyväskylän yliopisto
Jämijärven kunta
Jämsän kaupunki
Järvenpään kaupunki
K.H. Renlundin museo
Kaakkois-Suomi ELY-keskus
Kaarinan kaupunki
Kaavin kunta
Kainuun ELY-keskus
Kainuun liitto
Kainuun museo
Kaivosteollisuus ry
Kajaanin kaupunki
Kalajoen kaupunki
Kangasalan kunta
Kangasniemen kunta
Kankaanpään kaupunki
Kannonkosken kunta
Kannuksen kaupunki
Kanta-Hämeen käräjäoikeus
Karijoen kunta
Karkkilan kaupunki
Karstulan kunta
Karvian kunta
Kaskisten kaupunki - Kaskis stad
Kauhajoen kaupunki
Kauhavan kaupunki
Kauniaisten kaupunki - Grankulla stad
Kaupan keskusliitto KKL ry
Kaustisen kunta
KEHA-keskus
Keiteleen kunta
Kemijärven kaupunki
Kemin kaupunki
Keminmaan kunta
Kempeleen kunta
Keravan kaupunki
Keski-Pohjanmaan liitto
Keski-Suomen ELY-keskus
Keskisuomen liitto
Keskuskauppakamari
Keuruun kaupunki
Kihniön kunta
Kiinteistöliitto
Kiinteistötyönantajat
Kilpailu- ja kuluttajavirasto

Kimitoö kommun - Kemiönsaaren kunta
Kinnulan kunta
Kirkkohallitus
Kirkkonummen kunta - Kyrkslätt kommun
Kiteen kaupunki
Kittilän kunta
Kiuruveden kaupunki
Kivijärven kunta
Kohtuuhintaisten vuokra- ja asumisoikeustalojen omistajat - KOVA ry
Kokemäen kaupunki
Kokkolan kaupunki - Karleby stad
Kolarin kunta
Kolttien kyläkokous
Konneveden kunta
Kontiolahden kunta
Korkein hallinto-oikeus
Korkein oikeus
Korsholm kommun - Mustasaaren kunta
Korsnäs kommun
Kotkan kaupunki
Kouvolan kaupunki
Kristinestad - Kristiinankaupunki
Kronoby kommun - Kruunupyyn kunta
Kuhmoisten kunta
Kuhmon kaupunki
Kulttuuriympäristötutkimuksen seura ry
Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry
Kuntarahoitus Oyj
Kuopion kaupunki
Kuopion kulttuurihistoriallinen museo
Kuopion rakennusvalvontavirasto
Kuortaneen kunta
Kurikan kaupunki
Kustavin kunta
Kuusamon kaupunki
Kymenlaakson liitto
Kymenlaakson museo
Kyyjärven kunta
Kärkölän kunta
Kärsämäen kunta
Lahden kaupunki
Lahden rakennusvalvonta
Laihian kunta
Lainsäädännön arviointineuvosto
Laitilan kaupunki
Lapin aluehallintovirasto
Lapin ELY-keskus
Lapin käräjäoikeus
Lapin liitto
Lapin maakuntamuseo
Lapin yliopisto

Lapinjärven kunta - Lappträsk kommun
Lapinlahden kunta
Lappajärven kunta
Lappeenrannan kaupunki
Lappeenrannan museot
Lappeenrannan rakennusvalvontavirasto
Lappeenrannan teknillinen yliopisto LUT
Lapuan kaupunki
Larsmo kommun - Luodon kunta
Laukaan kunta
Lemin kunta
Lempäälän kunta
Leppävirran kunta
Lestijärven kunta
Liedon kunta
Lieksan kaupunki
Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic
Limingan kunta
Liperin kunta
Lohjan kaupunki - Lojo stad
Loimaan kaupunki
Lopen kunta
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Loviisan kaupunki - Lovisa stad
Luhangan kunta
Lumijoen kunta
Luonnontieteellinen keskusmuseo
Luonnonvarakeskus
Luumäen kunta
LVI-Tekniset Urakoitsijat LVI-TU ry
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Länsi-Uudenmaan museo
Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry
Maa- ja metsätalousministeriö
Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK
Maailman Luonnon Säätiö WWF
Maanmittausinsinöörien Liitto MIL
Maanmittauslaitos
Maanomistajain liitto ry
Malax kommun - Maalahden kunta
Marttilan kunta
Maskun kunta
Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa
Merijärven kunta
Merikarvian kunta
Metsähallitus
Metsäteollisuus
Miehikkälän kunta
Mikkelin kaupunki

Motiva
Muhoksen kunta
Multian kunta
Muonion kunta
Museovirasto
Muuramen kunta
Mynämäen kunta
Myrskylän kunta - Mörskom kommun
Mäntsälän kunta
Mänttä-Vilppulan kaupunki
Mäntyharjun kunta
Naantalin kaupunki
Nakkilan kunta
Natur och Miljö
Nivalan kaupunki
Nokian kaupunki
Nousiaisten kunta
Nurmeksen kaupunki
Nurmijärven kunta
Nykarleby stad - Uusikaarlepyyn kaupunki
Närpes stad - Närpiön kaupunki
Oikeuskanslerinvirasto
Oikeusministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Orimattilan kaupunki
Oripään kunta
Oriveden kaupunki
Oulaisten kaupunki
Oulun kaupunki
Oulun käräjäoikeus
Oulun museo- ja tiedekeskus
Oulun rakennusvalvontavirasto
Oulun yliopisto
Outokummun kaupunki
Padajoen kunta
Paimion kaupunki
Paliskuntain yhdistys
Paltamon kunta
Pargas stad - Paraisten kaupunki
Parikkalan kunta
Parkanon kaupunki
Pedersöre kommun - Pedersören kunta
Pelkosenniemen kunta
Pellervo
Pellon kunta
Perhon kunta
Petäjäveden kunta
Pieksämäen kaupunki
Pielaveden kunta
Pihtiputaan kunta
Pirkanmaan ELY-keskus

Pirkanmaan liitto
Pirkkalan kunta
Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjanmaan käräjäoikeus
Pohjanmaan liitto
Pohjois-Karjala liitto
Pohjois-Karjalan ELY-keskus
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjois-Pohjanmaan liitto
Pohjois-Savon ELY-keskus
Pohjois-Savon käräjäoikeus
Pohjois-Savon liitto
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
Poliisihallitus
Polvijärven kunta
Pomarkun kunta
Porin kaupunki
Pornaisten kunta
Porvoon kaupunki - Borgå stad
Porvoon museo
Posion kunta
Pudasjärven kaupunki
Pukkilan kunta
Punkalaitumen kunta
Puolangan kunta
Puolustusministeriö
Puumalan kunta
Puutuoteteollisuus ry
Pyhtään kunta - Pyttis kommun
Pyhäjoen kunta
Pyhäjärven kaupunki
Pyhännän kunta
Pyhärannan kunta
Päijät-Hämeen liitto
Pälkäneen kunta
Pääesikunta
Pöytyän kunta
Raahen kaupunki
Raision kaupunki
Rakennusinsinöörit ja -arkkitehdit RIA
Rakennusmestarit ja -insinöörit AMK RKL
Rakennustaiteen Seura ry
Rakennustarkastusyhdistys RTY ry
Rakennusteollisuus RT
Rakennustietosäätiö RTS
Rakentamisen Laatu RALA ry
Rantasalmen kunta
Ranuan kunta
Raseborg stad - Raaseporin kaupunki
Rauman kaupunki

Rautalammin kunta
Rautavaaran kunta
Rautjärven kunta
Reisjärven kunta
Riihimäen kaupunki
Ristijärven kunta
Rovaniemen kaupunki
Rovaniemen rakennusvalvontavirasto
Ruokolahden kunta
Ruoveden kunta
Ruskon kunta
Rääkkylän kunta
Saamelaiskäräjät
Saamelaismuseum Siida
Saarijärven kaupunki
Sallan kunta
Salon kaupunki
Sastamalan kaupunki
Satakunnan ELY-keskus
Satakunnan liitto
Satakunnan museo
Sauvon kunta
Savitaipaleen kunta
Savonlinnan kaupunki
Savonlinnan maakuntamuseo
Savukosken kunta
Seinäjoen kaupunki
Seinäjoen museot
Senaatti-kiinteistöt
Sievin kunta
Siikaisten kunta
Siikajoen kunta
Siikalatvan kunta
Siilinjärven kunta
Simon kunta
Sipoon kunta - Sibbo kommun
Sisäministeriö
Sitra
Siuntion kunta - Sjundeå kommun
Sodankylän kunta
Soinin kunta
Someron kaupunki
Sonkajärven kunta
Sosiaali- ja terveysministeriö
Sotkamon kunta
Sulkavan kunta
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK
Suomen Arkkitehtiliitto SAFA
Suomen arkkitehtuurimuseo
Suomen kaavoittajayhdistys
Suomen Kaupunkitutkimuksen Seura

Suomen Kotiseutuliitto ry
Suomen kulttuuriperinnön tuki ry
Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura ry
Suomen Kuntaliitto
Suomen Latu
Suomen Luonnonsuojeluliitto
Suomen maailmanperintökohteiden yhdistys ry,
Suomen Maisema-arkkitehtiliitto
Suomen Metsäkeskus
Suomen museoliitto ry
Suomen omakotiliitto ry
Suomen ortodoksinen kirkko
Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö SPEK
Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RIL
Suomen tieyhdistys ry
Suomen turvetuottajat ry
Suomen Tuulivoimayhdistys ry
Suomen Ympäristöoikeustieteen Seura ry
Suomen Yrittäjät
Suomussalmen kunta
Suonenjoen kaupunki
Suunnittelu- ja konsultointiyritykset SKOL
Svenska handelshögskolan Hanken
Svenska lantbruksproducenternas centralförbund
SYKE
Sysmän kunta
Sähkö- ja teleurakoitsijaliitto STUL ry
Säkylän kunta
Säteilyturvakeskus STUK
Taideyliopisto: Sibelius-Akatemia, Kuvataideakatemia,
Teatterikorkeakoulu
Taipalsaaren kunta
Taivalkosken kunta
Taivassalon kunta
Talotekninen teollisuus ja kauppa ry (Talteka)
Tammelan kunta
Tampereen kaupunki
Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä
Tampereen museo
Tampereen rakennusvalvontavirasto
Tampereen yliopisto
Teknologiateollisuus
Tervolan kunta
Tervon kunta
Teräsrakenneyhdistys ry
Teuvan kunta
Tietosuojavaltuutetun toimisto
Tilastokeskus
Ti. Kosken kunta
Tohmajärven kunta
Toholammin kunta

Toivakan kunta
Tornion kaupunki
Tornionlaakson museo
Traficom
Turun hallinto-oikeus
Turun kaupunki - Åbo stad
Turun museokeskus
Turun rakennusvalvontavirasto
Turun yliopisto
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes
Tuusniemen kunta
Tuusulan kunta
Tyrnävän kunta
Työ- ja elinkeinoministeriö
Ulkoministeriö
Ulvilan kaupunki
Urjalan kunta
Utajärven kunta
Utsjoen kunta
Uudenmaan ELY-keskus
Uudenmaan liitto
Uuraisten kunta
Uusikaupunki
Vaaan kunta
Vaasan hallinto-oikeus
Vaasan kaupungin museot
Vaasan kaupunki - Vasa stad
Vaasan yliopisto
Valkeakosken kaupunki
Valtion Taloudellinen tutkimuskeskus VATT
Valtion tukeman asuntorakentamisen keskus
Valtioneuvoston kanslia
Valtiovarainministeriö
Vammaisfoorumi
Vammaisten oikeuksien neuvottelukunta VANE
Vanhustyön keskusliitto
Vantaan kaupunki - Vanda stad
Vantaan rakennusvalvontavirasto
Varkauden kaupunki
Varsinais-Suomen ELY-keskus
Varsinais-Suomen käräjäoikeus
Varsinais-Suomen liitto
Vehmaan kunta
VERO
Vesannon kunta
Vesilahden kunta
Vesilaitosyhdistys
Vetelin kunta
Vieremän kunta
Vihdin kunta
Viherympäristöliitto

Viitasaaren kaupunki
Vimpelin kunta
Virolahden kunta
Virtain kaupunki
Väylävirasto
Vörå kommun - Vöyrin kunta
Yhdenvertaisuusvaltuutettu
Yhdyskuntasuunnittelun seura YSS
Ylitornion kunta
Ylivieskan kaupunki
Ylöjärven kaupunki
Ympäristömerkintä Suomi Oy
Ympäristöministeriö
Ypäjän kunta
Åbo Akademi
Ähtärin kaupunki
Äänekosken kaupunki

Lausunnonantajan lausunto. Lausuntopalautteen käsittelyn helpottamiseksi ympäristöministeriö pyytää, että lausunto jaotellaan lausuntopyyntöissä ilmoitettujen väliotsikoiden mukaisesti.

Kommentit luvusta 1 Yleiset säännökset

Kommentit luvusta 2 Viranomaisten tehtävät

Kommentit luvusta 3 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Kommentit luvusta 4 Maakuntakaava

Kommentit luvusta 5 Yleiskaava

Kommentit luvusta 6 Asemakaava

Kommentit luvusta 7 Vähittäiskaupan suuryksiköitä koskevat erityiset säännökset

Kommentit luvusta 8 Tuulivoimarakentamista koskevat erityiset säännökset

Kommentit luvusta 9 Aurinkovoimarakentamista koskevat erityiset säännökset

Kommentit luvusta 10 Ranta-alueita koskevat erityiset säännökset

Kommentit luvusta 11 Kaavoitusmenettely ja vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa

Kommentit luvusta 12 Asemakaavan ja yleiskaavan laatimisaloite ja asemakaavan ja yleiskaavan laatiminen yhteistyössä

Koemmentit luvusta 13 Merialuesuunnittelu

Kommentit luvusta 14 Kansallinen kaupunkipuisto

Kommentit luvusta 15 Valtion rajat ylittävät ympäristövaikutukset

Kommentit luvusta 16 Pakkokeinot ja seuraamukset

Kommentit luvusta 17 Kaavan ja muun päätöksen tiedoksianto koskevat säännökset

Kommentit luvusta 18 Muutoksenhaku

Kommentit luvusta 19 Kaavan ja muun päätöksen tiedoksianto ja voimaantuloa koskevat säännökset

Kommentit luvusta 20 Erinäiset säännökset

Kommentit luvusta 21 Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Kommentit alueidenkäyttölain muuttamisesta (liitelaki, nimike muuttuu laiksi kaavojen toteuttamislainsiksi)

Kommentit rakentamislain muuttamisesta

Luonnos uudeksi alueidenkäyttöasetukseksi viimeistellään ja siitä pyydetään lausunnot syksyllä 2025. Jos haluatte jo nyt antaa siitä kommentteja niin voitte tehdä sen tässä.

Lehtinen Teppo
Ympäristöministeriö

Seppälä Anna-Leena
Ympäristöministeriö

Vote name: Jaa=pohja Ei=kokoomuksen muutos

Vote subject:

Meeting: Kaupunginhallituksen kokous

Agenda name: § 24 Lausunnon antaminen ympäristöministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölainsiksi / TeA

Vote start: 11.8.2025 21.24.40

Vote stop: 11.8.2025 21.25.21

Total Voting Results

Votes: 16

JAA	8	50%
EI	7	43,8%
Tyhjää	0	0%

Group Voting Results

JAA	0
EI	0
Tyhjää	0

kesk

JAA	0
EI	1
Tyhjää	0

kok

JAA	0
EI	5
Tyhjää	0

ps

JAA	0
EI	1
Tyhjää	0

sdp

JAA	5
EI	0
Tyhjää	0

vas

JAA	1
EI	0
Tyhjää	0

vihr

JAA	2
-----	---

Ei	0
Tyhjää	0

Individual Voting Results

JAA

Funda Demiri	vas
Ulla Kaukola	sdp
Kia Koskelin	sdp
Eve Rämö	vihr
Minna Räsänen	sdp
Emily Stroh	sdp
Visa Tammi	sdp
Anni Juulia Tuomainen	vihr

EI

Anssi Aura	kok
Heli Hakala	kok
Mika Kasonen	kok
Otso Kivimäki	kok
Mika Niikko	ps
Nina Nummela	kok
Petri Roininen	kesk

Not Voted

Ari Nevalainen

25 § Lausunnon antaminen ympäristöministeriölle luonnoksesta keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmaksi

VD/5176/00.04.03/2025

TeA/SP/JV/SO/MJ/TkR/EL/PW/VT/JA/PL

Ympäristöministeriö on pyytänyt Vantaan kaupungilta lausuntoa luonnoksesta keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmasta (KAISU3). Esitetään, että ympäristöministeriölle annetaan liitteen mukainen Vantaan kaupungin lausunto. Lausunto on pyydetty toimittamaan 20.8.2025 mennessä lausuntopalvelu.fi-palvelun kautta.

Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma (KAISU) on Suomen hallituksen hyväksymä suunnitelma, joka linjaa toimenpiteet taakanjakosektorin kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Ilmastolain (423/2022) mukaisesti valtioneuvosto hyväksyy keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan kerran vaalikaudessa.

Järjestyksessään kolmannen ilmastosuunnitelman lähtökohtina ovat EU:n vuoden 2030 päästövähennysvelvoite, Petteri Orpon hallitusohjelmassa määritellyt ilmastolinjaukset sekä ilmastolain mukaiset tavoitteet.

Suunnitelma on rajattu koskemaan taakanjakosektorin kasvihuonekaasupäästöjen kehitystä sekä toimia, joilla ihmisen toiminnasta aiheutuvia päästöjä vähennetään. Taakanjakosektoriin kuuluvat liikenteen, maatalouden, rakennusten erillislämmityksen, työkoneiden, jätehuollon ja F-kaasujen päästöt sekä päästökaupan ulkopuolisen teollisuuden ja muun energiankäytön päästöt. Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmassa tarkastellaan myös poikkileikkaavia teemoja, kuten alueellista ilmastotyötä ja kulutuksen vaikutuksia.

Luonnos keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmasta ja lausuntopyyntö liitteineen ovat julkisesti saatavilla lausuntopalvelu.fi-palvelussa osoitteessa <https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=f8db002d-2622-4146-b2e7-0a558b2cb198&proposalLanguage=da4408c3-39e4-4f5a-84db-84481bafc744>. Lausuntopyynnön diaarinumero on VN/14961/2024. Lausunnot on pyydetty toimittamaan viimeistään keskiviikkoon 20.8.2025 mennessä lausuntopalvelu.fi -palvelun kautta.

Vantaa on sitoutunut saavuttamaan hiilineutraaliuden vuoteen 2030 mennessä. Kaupungin tavoitetilana on hiilineutraali Vantaa, jossa suunnittelu ja toteutus ovat resurssiviisaita, luonto on monimuotoista, luonnonvaroja käytetään kestävästi ja asukkaiden, yritysten sekä yhteisöjen toimintatavat ovat vastuullisia. Kaupungin tavoitteet ja toimenpiteet ilmasto- ja ympäristötyön toteuttamiseksi sekä ympäristövastuun kantamiseksi on kirjattu Vantaan resurssiviisauden tiekarttaan.

Suomi ei saavuta ilmastotavoitteitaan ilman kuntien ilmastotyötä, eivätkä kunnat toisaalta saavuta omia tavoitteitaan ilman valtion toimia ja seudullista yhteistyötä. Ilmastomuutoksen vaikutukset etenevät nopeasti ja niiden seuraukset ovat huolestuttavia. Siksi valtion keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma ja sen määrätietoinen toteuttaminen ovat edellytyksiä myös kaupungin päästöjen vähentämiselle ja sitä kautta tarvittavien sopeutumistoimien mitoittamiselle.

Vantaan kaupungin näkökulmasta keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman tavoitteet tukevat kaupungin ympäristötyötä ja esitetyt toimenpiteet ovat oikeansuuntaisia, mutta eivät sellaisenaan ole riittäviä, jotta taakanjakosektorin ja kuntien päästötavoitteet voitaisiin saavuttaa.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 2 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungin puhevallan käyttämisestä sekä esitysten ja lausuntojen antamisesta ulkopuolisille.

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 25

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa ympäristöministeriölle liitteen mukainen Vantaan kaupungin lausunto keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmasta.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liite:

- Vantaan kaupungin lausunto keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmasta

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

ympäristösuunnittelija Marja Vuorinen, puh. 050 314 5386,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Vantaan kaupungin lausunto ympäristöministeriölle luonnoksesta keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmaksi

Ympäristöministeriön asianumero VN/14961/2024

Ympäristöministeriö on pyytänyt Vantaan kaupungilta lausuntoa luonnoksesta keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmasta (KAISU3). Lausunto tulee antaa viimeistään 20.8.2025. Luonnos keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmasta on saatavilla [Lausuntopalvelussa](#).

Ilmastolain (423/2022) mukaan valtioneuvosto hyväksyy keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelman kerran vaalikaudessa. Lain mukaan suunnitelmassa esitetään tavoite taakanjakosektorin kasvihuonekaasupäästöjen kehityksestä sekä toimet, joilla ihmisen toiminnasta aiheutuvia päästöjä vähennetään. Suunnitelma kattaa taakanjakosektorin, johon kuuluvat liikenteen, maatalouden, rakennusten erillislämmityksen, työkoneiden, jätehuollon ja F-kaasujen päästöt sekä päästökaupan ulkopuolisen teollisuuden ja muun energiankäytön päästöt.

Suunnitelmaa on valmisteltu rinnakkain energia- ja ilmastostrategian kanssa. Siinä tarkastellaan myös poikkileikkaavia teemoja, kuten alueellisen ilmastotyön ja kulutuksen merkitystä. Suunnitelman laatimisen perustana ovat energia- ja ilmastostrategian kanssa yhteiset, KEITO-hankkeessa tuotetut skenaariot.

Järjestyksessään kolmannen ilmastosuunnitelman lähtökohtina ovat EU:n vuoden 2030 päästövähennysvelvoite, Petteri Orpon hallitusohjelmassa määritellyt ilmastolinjaukset sekä ilmastolain mukaiset tavoitteet. Ilmastolain mukaan Suomen tavoitteena on saavuttaa hiilineutraalius vuoteen 2035 mennessä. EU:n taakanjakoasetuksen mukainen Suomen kasvihuonekaasupäästöjen vähennysvelvoite taakanjakosektorille vuodelle 2030 on 50 prosenttia verrattuna vuoden 2005 tasoon. Tähän mennessä taakanjakosektorin päästöt ovat vähentyneet noin 26 % tarkastelujaksolla. Merkittävimmät päästölähteet ovat liikenne (35 %), maatalous (25 %), työkoneet ja rakennusten erillislämmitys. Suunnitelmassa todetaan, että nykytoimiskenaarion päästövähennykset eivät riitä EU:n päästövelvoitteen saavuttamiseen, joten lisätoimia tarvitaan noin 1,8 Mt CO₂-ekv:n verran. Toimenpideohjelman mukaisilla politiikkatoimilla laskennallisia päästöjä voidaan vähentää arviolta runsaalla miljoonalla tonnilla vuoteen 2030 mennessä, kun otetaan huomioon käytettävissä olevat joustomekanismit. Lisäksi merkittävänä riskinä on, että maankäyttösektorin näköpiirissä oleva alijäämä siirtyy taakanjakosektorin katettavaksi.

Vantaa on sitoutunut saavuttamaan hiilineutraaliuden jo vuonna 2030. Kaupungin tavoitetilana on hiilineutraali Vantaa, jossa suunnittelu ja toteutus ovat resurssiviisaita, luonto on monimuotoista, luonnonvaroja käytetään kestävästi ja asukkaiden, yritysten sekä yhteisöjen toimintatavat ovat vastuullisia. Kaupungin ilmasto- ja ympäristötyön tavoitteet ja toimenpiteet on koottu resurssiviisauden tiekarttaan.

Vantaan kaupunki lausuu keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmasta seuraavaa:

Vantaan kaupungin ilmastotyön tavoitteiden toteutuminen edellyttää myös valtion toimia sekä seudullista yhteistyötä. Muutokset ilmastossa ovat nopeita ja niiden seuraukset ovat huolestuttavia. Siksi valtion keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma ja sen määrätietoinen toteuttaminen ovat edellytyksiä myös kaupungin päästövähennysten saavuttamiselle ja tarvittavien sopeutumistoimien mitoittamiselle. Suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet ovat oikeansuuntaisia kaupungin omien ilmastotavoitteiden kannalta, mutta eivät sellaisenaan ole riittäviä, jotta taakanjakosektorin taikka kuntien päästötavoitteet voitaisiin saavuttaa.

Suunnitelmaluonnoksen mukaan lisätoimenpiteillä saavutetaan noin 0,6 Mt CO₂-ekv päästövähennys, kun tarve lisätoimille olisi 1,8 Mt. Jäljelle jäävä päästövähennys esitetään katettavan joustoilla ja aikaisempien vuosien ylijäämäyksiköillä, mutta todetaan, että kokonaisuuteen liittyy huomattavia epävarmuustekijöitä. Vantaan kaupunki katsoo, että toimenpideohjelma sisältää liian suuria epävarmuuksia, ja suurempi osuus tarvittavista päästövähennyksistä tulisi kattaa toimenpideohjelmaan kirjattavilla toimenpiteillä, jotka samalla tukisivat kuntien päästövähennystyötä.

Liikenne

Tieliikenteen päästöt ovat merkittävin yksittäinen päästösektori Vantaan ja useiden muiden kaupunkien päästöissä, ja sektorin päästökehitys paikallistasolla on vahvasti riippuvainen valtion tason toimista. Suunnitelman mukaan siinä esitettävät liikenteen päästövähennysten politiikkatoimet eivät riitä kompensoimaan päästöjen kasvua, jonka hallitusohjelmaan kirjatut toimet aiheuttavat. Liikenne ei siten ole saavuttamassa aiemmin asetettua 50 prosentin päästövähennystavoitetta vuodelle 2030, ja lisätoimien tarve liikenteen osalta on ilmeinen. Suunnitelmassa esitetyt poliittiset lisätoimet ovat yleisesti kannatettavia, mutta toimia on edelleen lisättävä ja jo esitettyjen toimien vaikuttavuutta kasvatettava. Suunnitelmassa tunnistetaan toimenpiteitä käyttövoimiin ja kestävien kulkumuotojen lisäämiseen liittyen. Näiden lisäksi etenkin suurilla kaupunkiseuduilla keskeinen toimi on liikennesuoritteiden vähentäminen.

Suuret kaupunkiseudut ovat liikennemääriensä vuoksi keskeisessä asemassa valtakunnallisten päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi. Kuntien kannalta merkittäviä toimenpiteitä ovat muun muassa suunnitelmassa mainittu julkisen liikenteen kehittäminen sekä kävelyn ja pyöräilyn edistäminen ja houkuttelevuuden lisääminen. Luonnoksen mukaan näitä tavoitteita tuettaisiin erityisesti alueilla, joilla joukkoliikenteen saatavuus on heikko, sekä alle 100 000 asukkaan kaupunkiseuduilla. Päästövähennysten saavuttamiseksi on kuitenkin ensiarvoisen tärkeää ohjata lisärahoitusta joukkoliikenteen sekä kävelyn ja pyöräilyn valtionavustuksiin myös yli 100 000 asukkaan kaupunkiseuduilla ja kaiken kaikkiaan uudelleen kasvattaa valtionavustusten määrää, jotta kestävä liikunnan infraa voidaan kehittää kattavasti ja pitkäjänteisesti.

Kaupunkiliikumisessa kestävät kulkumuodot voivat tarjota aidon vaihtoehdon henkilöautoliikenteelle, mikäli joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn infrastruktuuriin

kehittämiseen osoitetaan riittävät resurssit valtion ja kuntien yhteistyönä. Vantaan kaupunki painottaa, että kävelyn ja pyöräilyn sekä joukkoliikenteen tukemiseen tulee osoittaa lisää resursseja myös yli 100 000 asukkaan kaupunkiseuduille pienemmille paikkakunnille ohjautuvien SCF-toimien lisäksi.

Suunnitelmassa esitettyjen toimien lisäksi merkittäviä päästövähennyshyötyjä saavutettaisiin biopolttoaineiden jakeluvelvoitteen johdonmukaisella korottamisella nykyisen, vuosille 2024–2027 kevennetyn velvoitteen sijaan. Jakeluvelvoite on paras keino ulottaa päästövähennyksiä laajasti koko kalustoon paitsi henkilöautoliikenteessä, myös Vantaalle merkittävällä logistiikka-alalla, jossa päästövähennystavoitteet ovat logistiikkayritysten ja niiden asiakkaiden strategioissa merkittävässä roolissa, mutta kalusto on vielä valtaosaltaan polttomoottoriperusteinen.

Toisena uutena lisätoimena valtion väylien ajonopeuksien alentaminen erityisesti suurten kaupunkiseutujen vilkkailla sisääntuloväylillä ja moottoriteiden kaupunkiosuuksilla voisi tuoda päästövähennyksiä. Lisäksi ajonopeuksien alentaminen parantaa liikenteen sujuvuutta, lisää liikenneturvallisuutta sekä vähentää liikenteen ilmanlaatu- ja meluvaikutuksia. Myös tietullien on todettu olevan tehokas liikenteen päästövähennystoimi kaupunkiseuduilla, ja ne toimisivat samalla rahoituskeinona joukkoliikenteen kehittämiseksi.

Suunnitelmassa esitetty MAL-sopimusten jatkaminen on tärkeää, ja päästövähennysten ja kestävä liikumisen painoarvoa niissä tulisi edelleen lisätä. Yhteiskunnan ja väylien suunnittelua tulisi kohdentaa niin, että henkilöautoliikenteen ja raskaan liikenteen liikennesuoritteet eivät lisäänty kasvavilla kaupunkiseuduilla ja joukkoliikenteen kattavuutta lisätään paitsi keskeisillä kasvualueilla, myös tällä hetkellä heikosti julkisilla saavutettavilla työpaikka-alueilla.

Taloyhtiöiden latausinfra-avustus on niin ikään tärkeä ja kannatettava toimi, sillä kaupungeissa on huomattava määrä olemassa olevia taloyhtiöitä, joissa latauspistehankkeiden käynnistämistä on tarpeen vauhdittaa, ja siten parantaa ja tasavertaistaa kansalaisten edellytyksiä sähköauton hankintaan. Latausinfra-avustuksen jatkaminen myös vuosina 2028–2030 on tärkeää ottaen huomioon taloyhtiöiden hitaan päätöksenteon, jotta tuki kohdentuu myös niille taloyhtiöille, joille se toimii aitona kimmokkeena latauspisteprojektin käynnistämiseen eikä ainoastaan yhtiöille, jotka jo valmistelevat latauspisteprojektia.

Suunnitelmassa esitetyt raskaan kaluston hankintatuet ja jakeluinfran tuet ovat kannatettavia. Hankintatuet aikaistavat kysyntäkäyrää ja käynnistävät uuteen infrastruktuuriin ja sen hankintaan liittyvän oppimisen, mikä auttaa ehkäisemään tilannetta, jossa puhtaan kaluston kysyntä kasautuisi epäoptimaalisesti lähelle hiilineutraaliustavoitteita (tällä hetkellä monella yrityksellä v. 2030). Myös muut mainitut liikenteen politiikkatoimet, kuten romutuspalkkio ja konversiotuet, ovat kannatettavia. Romutuspalkkion ehtoihin tulisi sisällyttää uuden tai käytetyn sähköauton lisäksi sähkökuormapyörät ja muut kestävä liikumisen ratkaisut.

Liikennesektorin toimenpidekokonaisuus tulee vielä uudelleenarvioida suhteessa aiemmin asetettuun 50 % vähennystavoitteeseen nähden sekä kuntien päästövähennystavoitteiden

toteuttamisedellytyksiin nähden. Suunnitelmaluonnos ei luo kunnille riittäviä edellytyksiä liikenteen päästövähennystavoitteiden toteuttamiseksi.

Maatalous

Vantaan kaupungin kannalta suurin osa maatalouden politiikkatoimista ei ole merkittävässä roolissa. Kaupungin näkökulmasta keskeisiä ovat kuitenkin ohjelmassa mainitut toimet, joilla pyritään parantamaan kivennäismaiden hiilensidontaa, kehittämään täsmäviljelyä ja laajentamaan metsäpinta-alaa. Kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen lisäksi nämä toimet edistävät maatalousmaan hiilensidontaa ja hiilivarastojen ylläpitämistä. Niillä on merkitystä myös ilmastonmuutokseen sopeutumisessa, luonnonvarojen kestävästä käytöstä edistämässä ja luonnon monimuotoisuuden vaalimisessa.

Suunnitelmaluonnoksessa on mainittu myös maatalouden päästövähennyskeinoja, joiden vaikutusten suuruutta ei ole vielä pystytty arvioimaan. Tällaisia ovat esimerkiksi kansalliset ravitsemussuositukset, ruokahävikin seuranta sekä julkisten hankintojen rooli ruokajärjestelmän kestävyysparantamisessa. Näiden toimien kehittäminen on kuitenkin erittäin kannatettavaa kestävästä kulutuksesta edistämiseksi.

Rakennusten erillislämmitys

Rakennusten erillislämmityksen osalta on pyrittävä fossiilisten polttoaineiden käytön lopettamiseen. Vantaalla on tehty pitkäjänteistä työtä öljylämmityksestä luopumiseksi kaikissa kaupungin omistamissa kiinteistöissä. Kaikkien merkittävimpien kiinteistöjen öljylämmitys on jo korvattu vähäpäästöisemmällä lämmitysjärjestelmillä. Loput, pienemmät kohteet on tarkoitus ratkaista lähivuosina peruskorjausten yhteydessä tai rakennuksista luovuttaessa. Kaikissa öljylämmityskohteissa on käytetty biopolttoöljyä kesäkuusta 2022 alkaen.

Öljylämmityksestä luopumista edistetään tehokkaasti rahallisilla avustuksilla. Vantaan omistamien toimitilarakennusten merkittävimmät investoinnit kestävämpiin lämmitysjärjestelmiin on jo toteutettu, mutta erityisesti asuinkiinteistöjen osalta on tärkeää, että avustusten myöntämistä jatketaan. Kunnilla voi olla tärkeä rooli paikallisena toimijana erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien tavoittamiseksi, mikä olisi syytä huomioida sosiaalisen ilmastonrahaston toimien jatkosuunnittelussa ja tuen kanavoimisessa. Lisäksi on tärkeää huomioida, että myös suurilla kaupunkiseuduilla on haavoittuvassa asemassa olevia pientaloasujia, jotka on tärkeää huomioida tuen allokoinnissa.

Tuloverotuksessa tarjottava korotettu kotitalousvähennys on merkittävä kannustin pientalojen lämmitysjärjestelmien uusimiseen. Samoin öljy- ja maakaasulämmityksestä luopumisen tuen jatko on kannatettavaa, ja on tärkeää, että tuelle varmistetaan pitkäjänteinen rahoitus, kunnes aiemmin asetettu tavoite fossiilisesta lämmitysöljystä luopumiseksi on saavutettu. Pitkäjänteisyys valtionavustuksissa on tärkeää, jotta kunnat voivat suunnitella ja toteuttaa täydentäviä paikallisia toimenpiteitä ja tukia kotitalouksien ja yritysten kannustamiseksi.

Työkoneet

Vantaa on pyrkinyt edistämään työmaiden ja kiinteistöjen ylläpidon päästöttömyyttä *Päästöttömät työmaat* -green deal -sopimuksen toimenpiteillä. Päästöttömyys on toteutettavissa maltillisesti vaatimuksia kiristettäessä ja urakoitsijoiden konekannan uudistuessa. Uusien nolla- ja vähäpäästöisten työkoneiden sekä jakeluratkaisujen tuotekehityksen demonstraatiotuki olisi tervetullut Vantaalle, jossa rakennusalan suhdanteista riippumatta on paljon suuria työmaita.

Biopolttoaineiden jakelun lisäksi sähköisten työkoneiden latausmahdollisuuksia työmailla on parannettava. Kunnat voisivat edistää sekä työkoneita että raskasta liikennettä palvelevien jakeluratkaisujen kehittämistä omalla alueellaan tukirahoituksen turvin.

Jätehuolto

Vantaalla merkittävimmät taakanjakosektorille laskettavat päästöt liittyvät yhdyskuntajätteen polttoon. Yli puolet Vantaan Energia Oy:n tuottamasta kaukolämmöstä on peräisin yhdyskuntajätteen poltosta. Yrityksen suunnitelmien mukaan hiilidioksidin talteenotto jätevoimalassa otetaan käyttöön vuoteen 2035 mennessä. Puhtaan energian Suomen kärkihankkeiden tuki hiilidioksidin talteenotolle on olennaisen tärkeä talteenottohankkeiden käynnistämiseksi ja Vantaalla kaupungin hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi.

Välillisesti päästöjen vähentäminen edellyttää kuitenkin myös jätteiden kierrätysasteen nostamista. Suunnitelmaluonnoksessa mainitaan politiikkatoimia, joilla pyritään kierrätysasteen nostoon. Näiden toimien päästövähennyspotentiaalia on kuitenkin luonnoksen mukaan vaikea arvioida. Kierrätysasteen nostaminen nähdään Vantaalla tärkeänä keinona, sillä sen kautta edistetään myös luonnonvarojen kestäväää käyttöä, luonnon monimuotoisuutta ja kestäväää kulutusta.

F-kaasut

On positiivista, että F-kaasuja koskevan nykytoimiskenaarion ja politiikkaskenaarion mukaiset päästöt ovat hyvin lähellä toisiaan. Kuten politiikkatoimissa on todettu, kunnat voivat hyödyntää julkisille hankinnoille laadittuja kriteerejä ja ohjeistuksia sekä ohjata kehitystä rakennusvalvonnan kautta. Siksi on kannatettavaa, että julkisten hankintojen kriteerit päivitetään tukemaan ympäristöystävällisempien kylmä-, ilmastointi- ja lämpöpumppulaitteiden käyttöä. Lisäksi talotekniikkaan ja rakennusmääräyksiin liittyvät normistot ja standardit tulisi kaupungin näkemyksen mukaan yhtenäistää siten, että ne mahdollistavat luonnollisten kylmäaineiden käytön.

Teollisuus

Taakanjakosektorille kuuluvat teollisuuden politiikkatoimet ovat kannatettavia. On tärkeää, että yrityksille ja julkisille toimijoille varmistetaan riittävät kannustimet energiatehokkuussopimuksiin

liittymiselle sekä energiansäästöön ja energiatehokkuuden edistämiseen. Vantaa on ollut mukana kuntien energiatehokkuussopimuksessa, ja kaupungissa koetaan sen olleen erinomainen väline energiatehokkuuden systemaattiseen parantamiseen ja kehityksen seurantaan. Myös panostus energianeuvonnan tehostamiseen olisi tervetullutta.

Siirtymä kohti vetytaloutta on osa laajempaa pyrkimystä vähentää riippuvuutta fossiilisista polttoaineista ja edistää kestävästä kehitystä. Vantaalla on merkittäviä hankkeita ja toimijoita vetytalouden edistämiseksi. Vetyyn pohjautuvan liiketoiminnan kehittäminen ja tukeminen politiikkatoimena on tärkeää myös taakanjakosektorin päästöjen vähentämisessä.

Kuntien ilmastotyö

Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma kattaa perinteisten taakanjakosektorin toimialojen lisäksi myös poikkisektoraalisia toimia, joissa kuntien rooli on keskeinen. Kunnat vastaavat muun muassa yhdyskuntarakenteesta, liikenteestä, jätehuollosta ja muista paikallisista toiminnoista, joilla on suoria vaikutuksia päästökehitykseen ja ilmastomuutokseen sopeutumiseen. Paikallisten päästövähennystoimien lisäksi tarvitaan kuitenkin tiivistä seudullista ja valtakunnallista yhteistyötä, sekä valtion tason velvoitteita ja kannusteita kansalaisille ja yrityksille vähäpäästöisten ratkaisujen käyttöönottoon. Pitkäjänteinen ja johdonmukainen ilmastotoimien toteuttaminen valtionhallinnon tasolla on keskeinen tapa edesauttaa kuntien ilmastotyötä. Pitkän aikavälin ilmastopolitiikan ja -rahoituksen turvin kunnat voivat muodostaa paikallisia rakenteita ja edelleen vauhdittaa valtion tukien hyödyntämistä ja tarkoituksenmukaista kohdentumista sekä toteuttaa mm. liikenteen infrastruktuuriuudistuksia paikalliset olosuhteet huomioiden.

Vantaa kuuluu suurten kaupunkien joukossa Suomen ilmastotyön edelläkävijöihin, mutta kaupunki haluaa painottaa, että ilmastotavoitteiden saavuttaminen edellyttää lisäresursseja erityisesti pienemmissä kunnissa, sekä pitkäjänteistä tukea kasvavilla kaupunkiseuduilla. Kaikkien kuntien suunnitelmallista ilmastotyötä tukisi kunnille asetettu ilmastosuunnitelmavelvoite.

Vuonna 2025 hallitus säilytti Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) kunnille ja alueille tarjoaman päästötietopalvelun. Ilmastotyön vauhdittamiseksi ja vertailukelpoisuuden edistämiseksi Vantaan kaupunki kannattaa suunnitelmaluonnoksessa mainittuja toimia, joilla varmistetaan valtakunnallisesti kattavien, yhtenäisten ja loppukäyttäjille maksuttomien päästötyökalujen jatkuvuus, päivitys ja rahoitus. Kasvihuonekaasujen päästötietopalvelu ja päästöskenaariotyökalu tuottavat vertailukelpoista tietoa kunta-, maakunta- ja valtakunnallisella tasolla.

Päästölaskennan kehittäminen nähdään Vantaalla tärkeänä myös siksi, että nykyistä tuotantoperusteista laskentaa tulisi laajentaa kattamaan entistä paremmin myös kulutusperusteiseen laskentaan sisällytettäviä päästöjä, kuten rakentamiseen liittyvät päästöt. Sekä tuotanto- että kulutusperusteinen laskenta vaativat kehitystyötä, jotta päästölaskenta- ja skenaariotyökalujen käyttökelpoisuutta voidaan parantaa.

Kulutuksen hiilijalanjälki

Etenkin tuotteisiin ja palveluihin liittyvät toimet valtion tasolla ovat kannatettavia, koska kunnilla ja alueilla on hyvin rajalliset mahdollisuudet vaikuttaa mm. siihen, millaista ympäristötietoa tuotteista on kuluttajan saatavissa. Ruoka, tuotteet ja palvelut ovat keskeinen osa kuntalaisten arkea, kulutustottumuksia ja hiilijalanjälkeä, joten on kunnan näkökulmasta tärkeää, että asukkaille tarjotaan edellytykset tehdä kestäviä kulutusvalintoja.

Julkiset hankinnat

Vantaan kaupunki on suurena kuntana merkittävä julkinen hankkija, ja vastuullisten hankintojen kehittäminen on keskeisessä asemassa päästöjen vähentämisessä. Kestävän kehityksen tavoitteet muodostavat kehyksen Vantaan hankintojen vastuullisuustyölle, ja kaupungin hankintastrategia sekä hankintaprosessit ovat jatkuvan kehittämisen kohteina.

Kaupunki pitää kannatettavana, että politiikkatoimissa mainittua hankintalainsäädäntöä kehitetään siten, että se sisältää velvoitteen huomioida ympäristö- ja sosiaaliset näkökohdat. Näiden näkökohtien nostaminen lain tavoitteisiin antaisi vahvemman ja johdonmukaisemman signaalin ja ei jäisi pelkästään suosituksen tasolle. Tämä loisi myös hyvän pohjan kuntien hankintastrategioiden kehittämiseksi.

Sosiaalinen ilmastorahasto

Maailmantilanteen viime vuosien muutosten vuoksi nopean irtautumisen fossiilisista polttoaineista on nähty johtaneen energia- ja liikenneköyhyyden lisääntymiseen. Vantaan kaupunki pitää myönteisenä sosiaalisen ilmastorahaston (Social Climate Fund, SCF; EU 2023/955) käyttöönottoa. Rahaston tavoitteena on vähentää päästökaupan aiheuttamia kustannuksia haavoittuvassa asemassa oleville kotitalouksille, mikroyrityksille ja liikenteen käyttäjille sekä edistää siirtymää pois fossiilisista polttoaineista. Kuntien kannalta on kuitenkin tärkeää, että valmisteilla olevan kansallisen suunnitelman toimenpiteet ja vastuutahot määritellään selkeästi, ja että myös suurien kaupunkiseutujen haavoittuvat kotitaloudet ja liikenteen käyttäjät huomioidaan tukien kohdentamisessa.

Vaikutusten arviointi

Vaikutusten arvioinnissa on kattavasti arvioitu mahdollisten päästövähennystoimien sosiaalisia, ympäristöllisiä ja taloudellisia vaikutuksia. Arvioinnissa jää kuitenkin liian vähälle huomiolle se, että suunnitelmaluonnoksessa tunnistetut toimet eivät kaikilla sektoreilla riitä tavoitteiden saavuttamiseen ja että toimien tekemättä jättämisellä on myös monenlaisia ympäristöllisiä, taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia. Suunnitelmaluonnokseen jäävä päästökuilu yhdessä maankäyttösektorin haasteiden kanssa voi aiheuttaa merkittäviä taloudellisia ja toimeenpanoon liittyviä haasteita, mikäli päästövähennystarpeen annetaan kasautua lähelle tavoitevuosia.

Etenkin jäljelle jäävä päästökuilu huomioiden, tulisi arvioinnissa kiinnittää huomiota myös muuttuvan ilmaston aiheuttamiin vaikutuksiin, joihin sopeutumiseksi niin kotitaloudet, yritykset, kunnat kuin valtio joutuvat väistämättä tekemään merkittäviä investointeja.

Päästövähennystavoitteita toteuttavalla paikallisella, kansallisella ja kansainvälisellä ilmastopolitiikalla voidaan hillitä näitä haitallisia vaikutuksia, joten suunnitelman riittävyyttä tulisi arvioida myös suhteessa kansainvälisiin ilmastositoumuksiin ja Suomen pyrkimykseen hillitä ilmastomuutoksen tuomia haitallisia vaikutuksia.

VANTAAN KAUPUNGIN KAUPUNGINHALLITUS

26 § **Ennakkolausunto etuosto-oikeuden käyttämättä jättämisestä kiinteistökaupassa:
Kiinteistö 92-21-128-5 (Kisällintie 11 A)**

VD/3222/10.00.01.01.00/2025

TeA/AK/TH/AVP/JHo

Vantaan kaupungilta on pyydetty 19.6.2025 saapuneella kirjeellä ennakkolausuntoa etuosto-oikeuden käyttämisestä seuraavassa kiinteistön kaupassa:

Myyjä: Papru Invest Oy (Y: 0105201-3)

Ostaja: Tarjouskilpailun perusteella

Kaupan kohde:

Kaupan kohteena on Piispankylän (21) kaupunginosassa sijaitseva 11 760 m²:n suuruinen rakennettu kiinteistö 92-21-128-5 osoitteessa Kisällintie 11 A, 01730 Vantaa.

Kauppahinta:

11 200 000 euroa (noin 1 587 euroa € / k-m² ja noin 952 € / m²).

Kaupan kohteena oleva kiinteistö on osoitettu voimassa olevassa asemakaavassa teollisuusrakennusten korttelialueeksi (TT, e = 0.6, III). Kiinteistöllä on rakennusoikeutta 7 056 k-m². Kaupan kohteella sijaitsee noin 7 017 k-m²:n suuruinen logistiikka- ja toimistokäytössä oleva rakennus vuodelta 2008, joka on vuokrattu kohteessa liiketoimintaa harjoittaville vuokralaisille. Kaupan yhteydessä myyjä siirtää kyseiset vuokrasopimukset ostajalle. Kaupan kohde rajoittuu lännessä, etelässä ja idässä kaupungin omistamiin maihin.

Hakija on pyytänyt, että Vantaan kaupunki antaisi etuostolain 8 §:ssä tarkoitetun ennakkotiedon siitä, että Vantaan kaupunki ei tule käyttämään etuostolain mukaista etuosto-oikeuttaan edellä selostettuun kauppaan. Etuostolain mukaan kiinteistönomistajan kirjallisesta pyynnöstä kunta voi etukäteen ilmoittaa, ettei se tule käyttämään etuosto-oikeuttaan, jos kiinteistö kahden vuoden kuluessa kunnan päätöksestä myydään ilmoitetuilla ehdoilla.

Kiinteistöt ja tilat palvelualueen mukaan kaupungilla ei ole tarvetta hankkia kaupan kohteena olevaa teollisuusrakennusten korttelialueeksi (TT) osoitettua rakennettua kiinteistöä. Kiinteistöjohtaja esittää vastattavaksi hakijalle, että Vantaan kaupunki ei käytä etuosto-oikeuttaan kyseessä olevassa kiinteistökaupassa, mikäli kaupan kohde kahden (2) vuoden kuluessa luovutetaan ilmoitetulla tavalla.

Vantaan kaupungin hallintosäännön luvun 8 § 1 kohdan 25 mukaan kaupunginhallitus päättää etuostolain mukaisen etukäteisilmoituksen antamisesta.

19.6.2025 päivätty ennakkolausuntopyyntö on kaupunginhallituksen jäsenten nähtävillä extranetissä. Hakija on pyytänyt samasta kaupan kohteesta ennakkolausuntoa Kaupunginhallituksen kokouksessa 12.5.2025 § 9, mutta tämän hyväksytyn ennakkolausunto päätöksen jälkeen kauppahinta on muuttunut.

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 26

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) etuostolain 8 §:n mukaisena ennakolausuntona ilmoittaa hakijalle, että Vantaan kaupunki ei käytä etuosto-oikeuttaan edellä esitetyssä kiinteistökaupassa, mikäli kaupan kohde kahden vuoden kuluessa kaupunginhallituksen päätöksestä luovutetaan ilmoitetulla tavalla, ja
- b) että hakijalta peritään tästä lausunnosta kaupunginhallituksen 16.11.2020 § 23 päätöksen mukaisesti 300 euron korvaus.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liite:

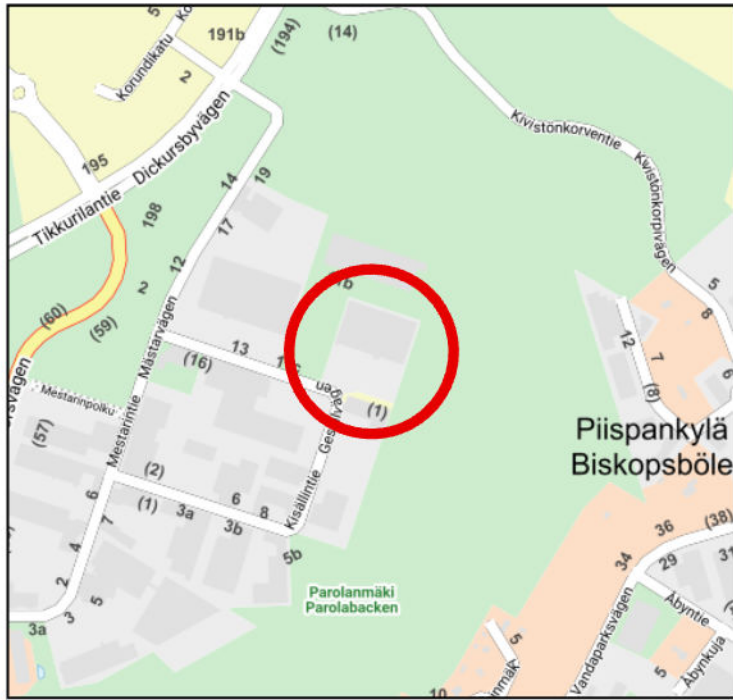
- Kartta kaupan kohteesta

Täytäntöönpano: Kiinteistöt ja tilat

Muutoksenhakuohje: 3.3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Maankäyttötekniikko Jorma Hopponen, puh. 050 312 3995 (etunimi.sukunimi@vantaa.fi)

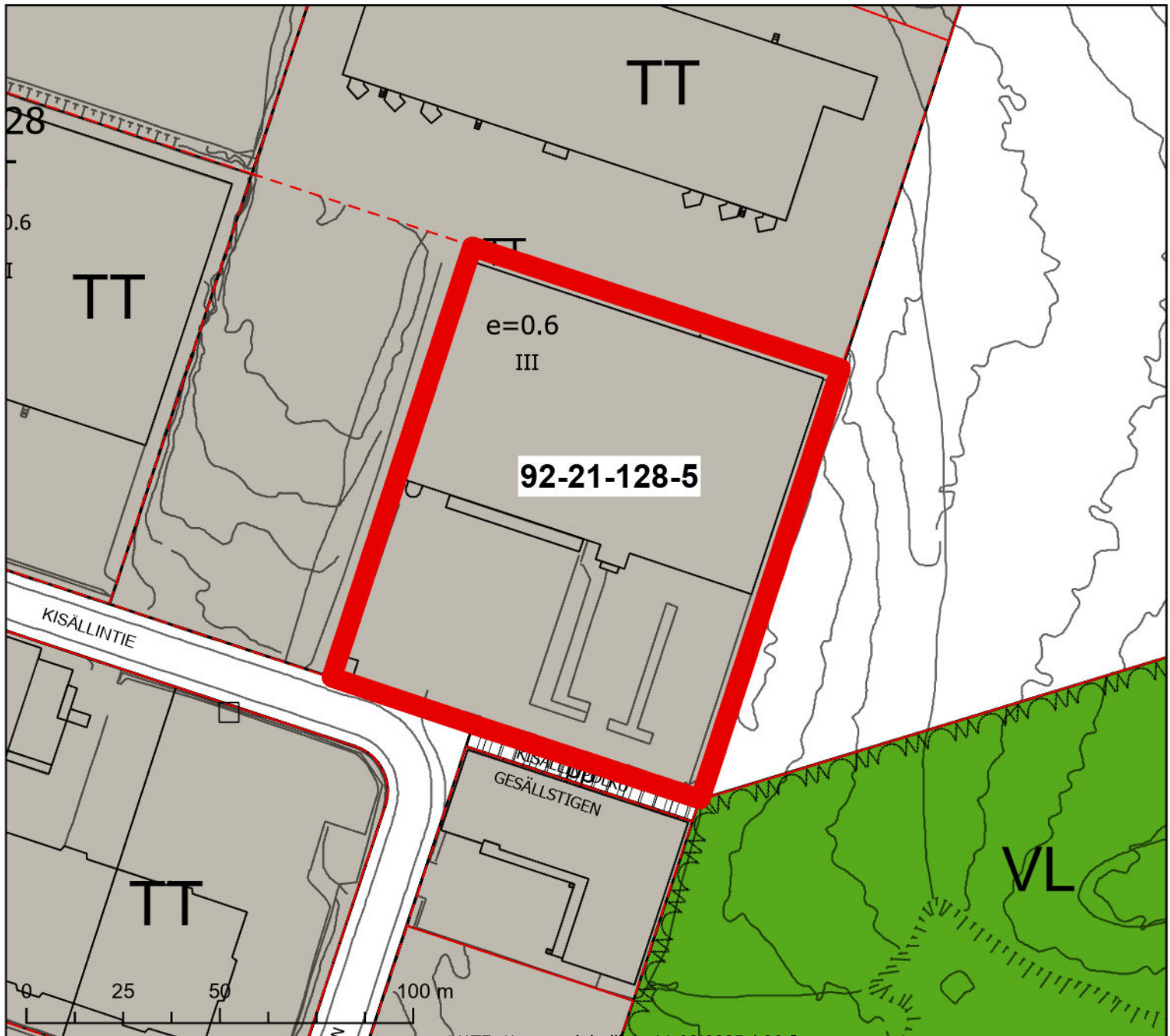

LIITEKARTTA

ENNAKKOLAUSUNTO
ETUOSTO-OIKEUDEN KÄYTTÄMÄTTÄ
JÄTTÄMISESTÄ

Kaupunginosa 21 PIISPAKYLÄ

Kiinteistö 92-21-128-5

Pinta-ala noin 11 760 m²

27 § **Ennakkolausunto etuosto-oikeuden käyttämättä jättämisestä kiinteistökaupassa: Tontit 92-64-2-7, 92-64-1-6 ja 92-14-208-9 (Porttikaari 7 / Porttikaari 16 / Riihimiehentie 7)**

VD/5312/10.00.01.01.00/2025

TeA/AK/TH/AVP/JHo

Vantaan kaupungilta on pyydetty 21.7.2025 saapuneella kirjeellä ennakkolausuntoa etuosto-oikeuden käyttämisestä seuraavassa kiinteistöjen kaupassa:

Myyjä: Areim 4-9 Oy (Y: 3209938-3)

Ostajat: 1) Evolv VAIII Finland Invest 1 Oy (Y: 3462541-2)
2) Peliosan Oy (Y: 3499319-4)

Kaupan kohteet:

1) Kuninkaan (64) kaupunginosassa sijaitseva rakennettu noin 3 837 m²:n suuruinen tontti 92-64-2-7 osoitteessa Porttikaari 7, 01200 Vantaa. Tontin ostaa Evolv VAIII Finland Invest 1 Oy.

2) Kuninkaan (64) kaupunginosassa sijaitseva rakennettu noin 1 499 m²:n suuruinen tontti 92-64-1-6 osoitteessa Porttikaari 16, 01200 Vantaa. Tontin ostaa Evolv VAIII Finland Invest 1 Oy.

3) Variston (14) kaupunginosassa sijaitseva rakennettu noin 5 707 m²:n suuruinen tontti 92-14-208-9 osoitteessa Riihimiehentie 7, 01720 Vantaa. Tontin ostaa Peliosan Oy.

Kaupan kohteen pinta-alat ovat yhteensä 11 043 m².

Kauppahinta:

Kiinteistöjen kauppahinta on yhteensä 6 800 000 euroa.

Kauppahinta muodostuu kaupan kohteista kokonaisuutena ja ne on eritelty kiinteistökohtaisesti kauppakirjaluonnoksessa.

1) Tontti on osoitettu asemakaavassa teollisuus- ja varistorakennusten korttelialueeksi (T, II, e=0.60). Tontilla on rakennusoikeutta noin 2 302 k-m². Tontilla sijaitsee noin 1 080 k-m²:n suuruinen muu teollisuuden tuotantorakennus vuodelta 1988. Kaupan kohde rajoittuu idässä, etelässä ja lännessä kaupungin omistamiin katualueisiin.

2) Tontti on osoitettu asemakaavassa teollisuus- ja varistorakennusten korttelialueeksi (T, II, e=0.60). Tontilla on rakennusoikeutta noin 899 k-m². Tontilla sijaitsee noin 791 k-m²:n suuruinen lämmin varasto vuodelta 1989. Kaupan kohde rajoittuu pohjoisessa ja etelässä kaupungin omistamiin katualueisiin.

3) Tontti on osoitettu asemakaavassa teollisuus- ja varistorakennusten korttelialueeksi (T, III), maantien alueeksi (LT) ja katualueeksi. Tontilla on rakennusoikeutta 5 707 k-m². Tontilla sijaitsee noin 4 832 k-m²:n suuruinen lämmin varasto vuodelta 1983. Kaupan kohde rajoittuu idässä ja lännessä kaupungin omistamiin katualueisiin.

Hakija on pyytänyt, että Vantaan kaupunki antaisi etuostolain 8 §:ssä tarkoitetun ennakkotiedon siitä, että Vantaan kaupunki ei tule käyttämään etuostolain mukaista etuosto-oikeuttaan edellä selostettuun kauppaan. Etuostolain mukaan kiinteistönomistajan kirjallisesta pyynnöstä kunta voi etukäteen

ilmoittaa, ettei se tule käyttämään etuosto-oikeuttaan, jos kiinteistöt kahden vuoden kuluessa kunnan päätöksestä myydään ilmoitetuilla ehdoilla.

Kiinteistöt ja tilat palvelualueen mukaan kaupungilla ei ole tarvetta hankkia kaupan kohteena olevia teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi (T) osoitettuja rakennettuja tontteja. Kiinteistöjohtaja esittää vastattavaksi hakijalle, että Vantaan kaupunki ei käytä etuosto-oikeuttaan kyseessä olevassa kiinteistökaupassa, mikäli kaupan kohteet kahden (2) vuoden kuluessa luovutetaan ilmoitetulla tavalla.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 25 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää etuostolain mukaisen etukäteisilmoituksen antamisesta.

21.7.2025 päivätty ennakkolausuntopyyntö on kaupunginhallituksen jäsenten nähtävillä extranetissä.

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 27

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) etuostolain 8 §:n mukaisena ennakkolausuntona ilmoittaa myyjälle, että Vantaan kaupunki ei käytä etuosto-oikeuttaan edellä esitettyssä kiinteistökaupassa, mikäli kaupan kohteet kahden vuoden kuluessa kaupunginhallituksen päätöksestä luovutetaan ilmoitetulla tavalla, ja
- b) että hakijalta peritään tästä lausunnosta kaupunginhallituksen 16.11.2020 § 23 päätöksen mukaisesti 300 euron korvaus.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liite:

- kartta kaupan kohteista

Täytäntöönpano: Kiinteistöt ja tilat

Muutoksenhakuohje: 3.3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

maankäyttötekniikko Jorma Hopponen, puh. 050 312 3995
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

KOHTeen SIJAINTI

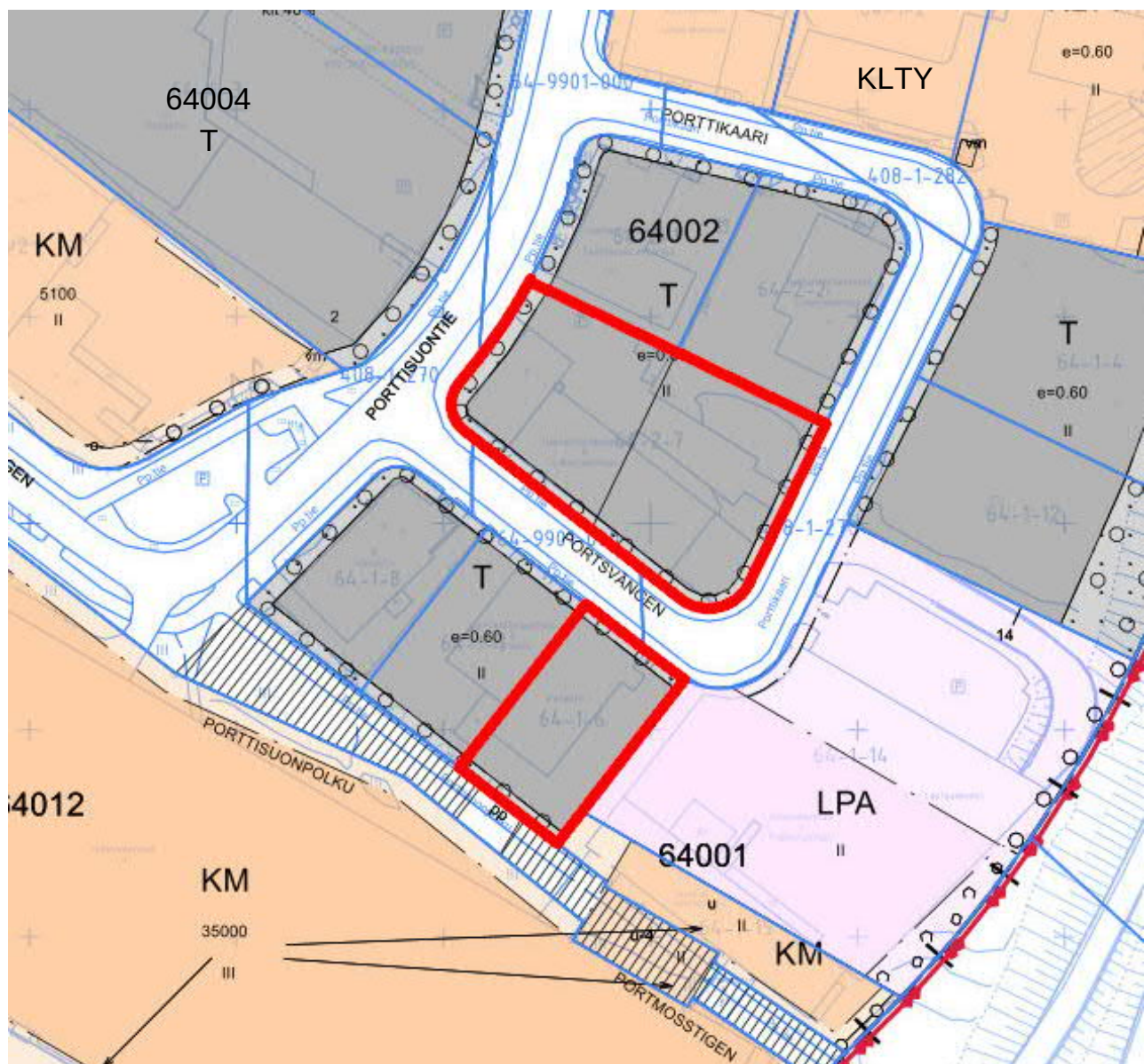

KARTTA ETUOSTON ENNAKKOLAUSUNTOA VARTEN

Kaupunginosa: KUNINKAALA (64)

Kiinteistö: 92-64-2-7
pinta-ala: 3837 m²

Kiinteistö: 92-64-1-6
pinta-ala: 1499 m²

KOHTEEN SIJAINTI

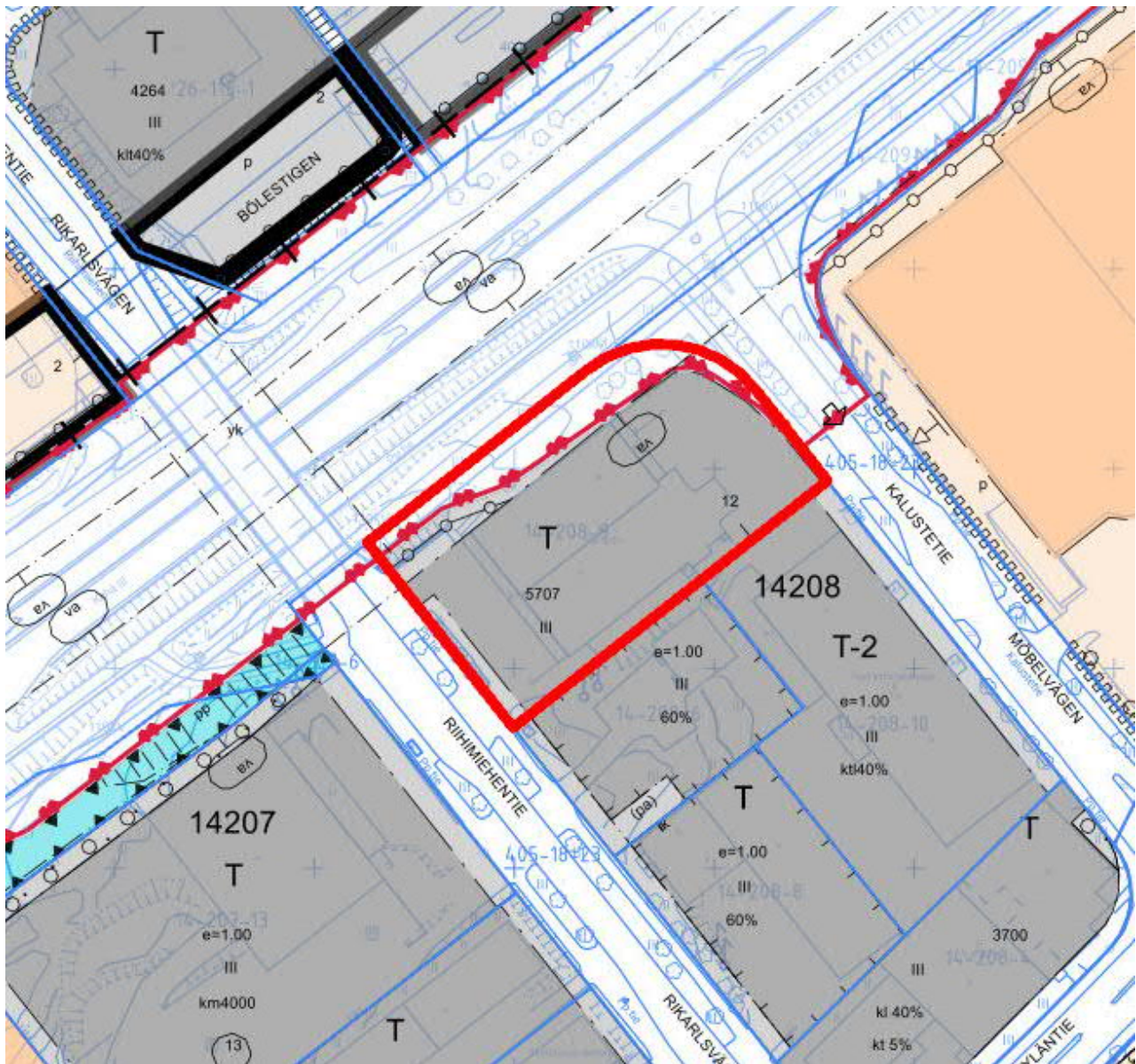

KARTTA ETUOSTON ENNAKKOLAUSUNTOA VARTEN

Kaupunginosa: VARISTO (14)

Kiinteistö: 92-14-208-9

pinta-ala: 5707 m²

28 §

Vastaus nuorisovaltuuston aloitteeseen Vantaan Sanomien ilmaisesta tilauksesta vantaalaisille opiskelijoille

VD/1999/00.02.03.00/2025

KK/MK/EN/PP/VT/MT

Vantaa on nuori ja laaja kaupunki, jossa asuu suuri määrä oppilaita ja opiskelijoita eri koulutusasteilla. Vantaan Sanomat on kaupunkilaisten keskeinen tiedonlähde, joka tarjoaa ajankohtaista tietoa kaupungin tapahtumista, päätöksistä ja yhteiskunnallisista kysymyksistä. Esitämme, että Vantaan Sanomien tilaus tarjottaisiin kaikille vantaalaisille oppilaille ja opiskelijoille ilmaiseksi.

Opiskelijat ovat tärkeä osa yhteisöä, ja heidän osallistumisensa kaupungin kehitykseen, sekä yhteiskunnalliseen keskusteluun on olennainen osa kaupungin elinvoimaisuutta. Ilmainen tilaus takaisi opiskelijoille tasavertaiset mahdollisuudet seurata paikallisia uutisia, olla tietoisia kaupungin tapahtumista ja osallistua ajankohtaisiin keskusteluihin. Tämä tukisi nuorten aktiivista roolia omassa yhteisössään ja vahvistaisi heidän yhteiskunnallista osallisuuttaan.

Vantaan Sanomien seuraaminen kehittäisi opiskelijoiden yleistietoa ja mediakasvatusta. Paikallisten uutisten seuraaminen auttaa nuoria ymmärtämään paremmin yhteiskunnallisia ilmiöitä ja kaupungin kehitystä. Se tarjoaa opiskelijoille tärkeää tietoa, jonka avulla he voivat paremmin hahmottaa ajankohtaisia teemoja ja osallistua niihin keskusteluihin, jotka muovaavat heidän elinympäristöään.

Osassa Vantaan oppilaitoksissa opiskelijoille tarjotaan ilmaiseksi esimerkiksi Helsingin Sanomien tilaus. Tämä käytäntö on vakiintunut ja osoittautunut hyödylliseksi nuorten tiedonhankinnan ja yhteiskunnallisen osallistumisen kannalta. Vantaa täytyy tarjota omille opiskelijoilleen mahdollisuus pysyä ajan tasalla kaupungin tapahtumista.

Tämän vuoksi Vantaan Nuorisovaltuusto esittää, että Vantaan kaupunki selvittää mahdollisuudet aloitteen mukaisiin toimenpiteisiin ja mahdollistaa Vantaan Sanomien ilmaisen tarjonnan kaikille vantaalaisille oppilaille ja opiskelijoille.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Kiitämme teitä aloitteestanne, jossa esitätte Vantaan Sanomien ilmaista tilausta kaikille vantaalaisille oppilaille ja opiskelijoille. Ymmärrämme hyvin aloitteen taustalla olevat perustelut ja arvostamme pyrkimystänne edistää nuorten tiedonhankintaa ja yhteiskunnallista osallistumista. Valitettavasti emme kuitenkaan voi tällä hetkellä rahoittaa Vantaan Sanomien tilausta kaikille oppilaille ja opiskelijoille. Seuraavassa käymme läpi syyt tähän päätökseen.

Olemme tehneet selvitystyötä Vantaan Sanomien tilausten kustannuksista. Tarjouspyynnön perusteella kolmen kuukauden tilaus oppilaitoksille maksaisi 3,90 €/kk/oppija. Oletetaan esimerkiksi, että Vantaan Sanomia hyödynnettäisiin perusopetuksen osalta viidensistä luokista ylöspäin, jolloin digitaidot olisivat riittävät. Tällöin lukuvuoden (9kk:n) jakso tarkoittaisi perusopetuksen 5.–9. luokkien osalta noin 2 535 990 euroa. Lukiokoulutuksen osalta tämä 9kk:n jakso tarkoittaisi noin 162 900 euroa. Ammatillisen koulutuksen osalta tämä 9kk:n jakso tarkoittaisi noin 170 025 euroa. Nämä summat ovat merkittäviä, erityisesti kun emme voi taata, että kaikki oppilaat ja opiskelijat hyödyntäisivät tilausta täysimääräisesti.

Lisäksi Vantaan Sanomien paperilehti jaetaan maksuttomasti vantaalaisiin koteihin ja on siten oppilaiden ja opiskelijoiden luettavissa.

Olemme saaneet Vantaan Sanomilta maksuttoman 3kk:n pilottijakson suomen- ja ruotsinkielisen perusopetuksen ja toisen asteen opiskelijoiden ja opettajien käyttöön kevätlukukaudelle 2025, joka kestää vaalien yli kouluvuoden loppuun saakka. Tämän pilottijakson avulla voimme arvioida paikallismedian käyttöä kouluissa jatkossa. Toistaiseksi näyttää siltä, että mahdollisuutta on hyödynnetty varsin vähän, raportissa 24.4.2025 tilauksen aktivoineita opettajia oli 29 ja oppilaita 133.

Toiseksi olemme toteuttaneet useita toimenpiteitä mediakasvatuksen ja yhteisöllisen osallisuuden tukemiseksi kouluissamme. Olemme keränneet materiaalia demokratiakasvatuksen tueksi ja vinkanneet sitä opettajille ja innostaneet kouluja osallistumaan mm. Nuorisovaaleihin ja nuorisovaltuustovaaleihin, sekä lisäämään tietoisuutta osallisuuden merkityksestä koulu- ja oppilaitoskontekstissa. Lisäksi perusopetuksen digitaitomateriaalian on uudistettu vastaamaan mediakasvatuksen tarpeisiin. Samalla on linkattu opettajien käyttöön paljon valtakunnallista mediakasvatusmateriaalia, jotta aihealueen opetus olisi helppoa, käytännönläheistä ja innostavaa.

Kolmanneksi tietoturva- ja tietosuoja-asiat ovat keskeisiä tekijöitä, jotka on otettava huomioon tällaisissa hankkeissa. Vantaan Sanomien kanssa tehtävässä sopimuksessa on huomioitava oppilaiden henkilötietojen käsittely ja tietoturva. Tämä vaatii resursseja ja aikaa, jotta voimme varmistaa, että kaikki tietosuoja- ja tietoturvavaatimukset täyttyvät.

Lopuksi, vaikka emme voi tällä hetkellä rahoittaa Vantaan Sanomien tilausta kaikille oppilaille ja opiskelijoille, olemme sitoutuneet jatkamaan yhteistyötä paikallismedian kanssa ja etsimään muita tapoja tukea nuorten mediakasvatusta ja yhteiskunnallista osallistumista. Esimerkiksi olemme selvittämässä mahdollisuutta saada Vantaan Sanomat käyttöön MPASS-kirjautumisen kautta tulevaisuudessa. Jatkamme hyvää yhteistyötä Vantaan Sanomien kanssa ja toivomme, että he voisivat tarjota vastaavia kokeilujaksoja koulujen ja oppilaitosten käyttöön myös tulevaisuudessa mediakasvatuksen ja yhteiskunnallisen osallisuuden tukemiseksi.

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 28

Kasvatuksen ja oppimisen apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa nuorisovaltuustolle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Anssi Aura poistui kokouksesta palvelussuhdejäävinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Nuorisovaltuuston aloite Vantaan Sanomien ilmaisesta tilauksesta vantaalaisille opiskelijoille

Täytäntöönpano: lakiasiat- ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

opetustoimen asiantuntija Päivi Pitkäranta, puh. +358 50 312 1670, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

opetustoimen asiantuntija Enni Nordman, puh. +358 40 627 9113, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Aloite Vantaan Sanomien ilmaisesta tilauksesta vantaalaisille opiskelijoille

Vantaa on nuori ja laaja kaupunki, jossa asuu suuri määrä oppilaita ja opiskelijoita eri koulutusasteilla. Vantaan Sanomat on kaupunkilaisten keskeinen tiedonlähde, joka tarjoaa ajankohtaista tietoa kaupungin tapahtumista, päätöksistä ja yhteiskunnallisista kysymyksistä. Esitämme, että Vantaan Sanomien tilaus tarjottaisiin kaikille vantaalaisille oppilaille ja opiskelijoille ilmaiseksi.

Opiskelijat ovat tärkeä osa yhteisöä, ja heidän osallistumisensa kaupungin kehitykseen, sekä yhteiskunnalliseen keskusteluun on olennainen osa kaupungin elinvoimaisuutta. Ilmainen tilaus takaisi opiskelijoille tasavertaiset mahdollisuudet seurata paikallisia uutisia, olla tietoisia kaupungin tapahtumista ja osallistua ajankohtaisiin keskusteluihin. Tämä tukisi nuorten aktiivista roolia omassa yhteisössään ja vahvistaisi heidän yhteiskunnallista osallisuuttaan.

Vantaan Sanomien seuraaminen kehittäisi opiskelijoiden yleistietoa ja mediakasvatusta. Paikallisten uutisten seuraaminen auttaa nuoria ymmärtämään paremmin yhteiskunnallisia ilmiöitä ja kaupungin kehitystä. Se tarjoaa opiskelijoille tärkeää tietoa, jonka avulla he voivat paremmin hahmottaa ajankohtaisia teemoja ja osallistua niihin keskusteluihin, jotka muovaavat heidän elinympäristöään.

Osassa Vantaan oppilaitoksissa opiskelijoille tarjotaan ilmaiseksi esimerkiksi Helsingin Sanomien tilaus. Tämä käytäntö on vakiintunut ja osoittautunut hyödylliseksi nuorten tiedonhankinnan ja yhteiskunnallisen osallistumisen kannalta. Vantaan täytyy tarjota omille opiskelijoilleen mahdollisuus pysyä ajan tasalla kaupungin tapahtumista.

Tämän vuoksi Vantaan Nuorisovaltuusto esittää, että Vantaan kaupunki selvittää mahdollisuudet aloitteen mukaisiin toimenpiteisiin ja mahdollistaa Vantaan Sanomien ilmaisen tarjonnan kaikille vantaalaisille oppilaille ja opiskelijoille.

29 §

Vastaus nuorisovaltuuston aloitteeseen poistetaan kasin aamut perusopetuksesta / KK

VD/7679/00.02.03.00/2024

KK/PK/LK/EJ/PH/LT/VT

”Yle uutisoi 15.10.2024 artikkelissaan ”Koulun tunnelma muuttui yhdessä yössä, kun kaupunki lopetti kasin aamut”, että Forssan kunnassa peruskoulujen alkamisajankohtaa on siirretty siten, että koulupäivä alkaa aikaisintaan kello yhdeksältä. Tämä muutos on saanut aikaan monia myönteisiä vaikutuksia. Esimerkiksi aamupoissaolot ovat vähentyneet merkittävästi, ja aamuisten myöhästymisten määrä on laskenut lähes puoleen entisestää.

Vuoden 2023 kouluterveyskyselyn tulokset antavat viitteitä siitä, että koulu-uupumus on varsin yleistä etenkin nuorten keskuudessa. Kyselyn mukaan Vantaan 8.–9. luokan pojista 15,5 % koki kouluuupumusta, kun taas tytöillä vastaava luku oli huomattavasti korkeampi, peräti 32,9 %. Perusopetuksen alaluokkien tilanne on kuitenkin erilainen, sillä murrosiän tuomaa biologisen kellon muutosta ei ole vielä tapahtunut ja hyöty ala-astelaisten kohdalla jäisi minimaaliseksi. Tämän vuoksi me Vantaan nuorisovaltuustossa uskomme, että Forssan mallista hieman poiketen Vantaalla perusopetuksen yläluokkien koulupäivät pitäisivät alkaa myöhemmin. Lisäksi myöhästymiset ja muut negatiiviset ilmiöt, joita varhainen koulupäivän aloitus aiheuttaa, vähenisivät merkittävästi muutoksen ansiosta.

Esitämme, että Vantaan kaupunki:

- Linjaa kaikkien vantaalaisten yläkoulujen aikaisimman alkamisajankohdan olevan klo 9.00.”

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa

Jaamme huolenne univajeesta ja uupumuksesta. Vantaa kaupungin digiohjeistus ja laitteiden sulku öisin pyrkivät osaltaan siihen, että nuori saisi nukuttua tarpeeksi.

Selvitimme asiaa yläkoulujen rehtoreilta ja he totesivat, että joissakin kouluissa ensimmäinen oppitunti alkaa klo 8.20 tai 8.30, mikä on koettu hyväksi ratkaisuksi ja se on tukenut Nuorisovaltuuston esittämällä tavalla nuorten jaksamista. Rehtorien kokemusten mukaan koulun alkamisajankohdan myöhentäminen on hetkellisesti vähentänyt myöhästelyä, muttei pitkällä aikavälillä. Myöhäisempi koulun aloitus ei välttämättä ratkaise nuorten väsymystä, vaan saattaisi johtaa entistä myöhäisempiin nukkumaanmenoaikoihin. Myöhäisempi aloitus tarkoittaisi myös myöhempää koulun päättymistä, mikä aiheuttaisi haasteita harrastusten ja muiden menojen vuoksi.

Lukujärjestysten laatiminen on haastavaa suurissa kouluissa. Tavoitteena on kohtuullinen työpäivä sekä oppilaille että opettajille. Yläkoululaisilla on 30 oppituntia viikossa, mikä tarkoittaa keskimäärin kuuden tunnin koulupäivää. Jos koulupäivä alkaisi klo 9.00, joidenkin päivien päättymisaika venyisi klo 16.30 asti. Myös oman äidinkielen opetustunnit alkaisivat aiempaa myöhemmin. Tunnit tulisi jakautua tasaisesti eri päville.

Koulun työjärjestysten laadinnassa tulee huomioida myös kaikkien koulun muiden ammattiryhmien kuten oppilashuollon, iltapäivätoiminnan, harrastustoiminnan sekä siistijöiden, vartijoiden ja

keittiöhenkilökunnan kanssa. Yhtenäiskouluissa kaksoiskelpoisten opettajien opetusvelvollisuuden järjestämistä koskevat oheistukset ohjaavat myös työjärjestyksiä.

Edellä mainituista syistä johtuen Vantaan kaupunki ei ole nähnyt perustetta lähteä kokeilemaan koulun aloitusta klo 9.00 yläkouluissa. Voimme kuitenkin kannustaa ja suositella, mikäli mahdollista, huomioimaan tämän työjärjestysten laadinnassa. Kannustamme myös keräämään kokemuksia kouluilta, joissa opetus alkaa klo 8.20 tai klo 8.30 ja hyödyntämään niitä mahdollisuuksien mukaan.

Kaupunginhallitus 24.3.2025 § 17

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa nuorisovaltuustolle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia valmisteluun.

Vantaan perusopetuksen palvelualue toteaa vastauksessaan seuraavaa:

Saimme selvitettäväksi, mitkä kuutoskunnista ovat kokeilleet tai jo luopuneet kahdeksan aamuista yläkouluissa. Mitkä ovat niiden kokemukset ja kuinka toteutus on onnistunut lukujärjestysteknisesti. Samalla toivottiin kokemuksia niistä vantaalaisista kouluista, joissa koulu alkaa klo 8.20 tai 8.30.

Kuutoskuntien vastaukset

Saimme vastaukset kolmelta kuutoskunnalta, Espoosta, Helsingistä ja Turusta.

Espoossa vastaava aloite on työn alla. Helsingissä on tehty vuonna 2018 aloite kahdeksan aamuista luopumisesta. Tuolloin päädyttiin siihen ratkaisuun, että kaikkien koulujen oli kysyttävä oppilailta ja huoltajilta heidän mielipidettään koulupäivän aloituksen myöhentämisestä. Pääasiassa oppilaat ja huoltajat eivät kannattaneet ainakaan isompaa myöhentämistä, koska tämä aiheuttaisi koulupäivien pidentymisen toisesta päästä. Kouluille jätettiin päätösvalta koulupäivän aloituksen ajankohdasta oppilaiden ja huoltajien kuulemisen pohjalta. Viimeistään tuossa yhteydessä suurin osa kouluista päätyi aloittamaan koulupäivänsä klo 8.15 tai klo 8.30, mutta muutama koulu aloittaa edelleen klo 8.00 ja muutama klo 9.00. Helsingissä on tehty uusi aloite asiasta vuonna 2024 ja vastauksessa todettiin, että koulun alkamisajankohta päätetään edelleen koulukohtaisesti.

Turussa tehtiin aloite syksyllä 2024 kahdeksan aamuista luopumisista. Siellä teetettiin oppilaskysely ja opettajakysely. Oppilaista alle viidesosa koki, että koulun alkaminen joka päivä aikaisintaan kello 9.00 olisi hyvä asia. Opettajien vastauksissa korostui, että koulun alkamisajankohdan vaihtelu eri päivinä kello 8.00 ja kello 9.00 on toimivaa. Vastauksessa todettiin, että kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuudessa ei pidetä perusteltuna, että koulutyön alkamisesta päätettäisiin keskitetysti, koska olosuhteet kaupungin eri osissa vaihtelevat melkoisesti.

Koulujen vastaukset

Saimme vastaukset kaikista ylä- ja yhtenäiskoulusta liittyen yläkouluikäisten koulun aloittamiseen klo 9.00. Yhdessä ylä- ja yhtenäiskoulussa yläkouluikäisillä koulu ei ala tasan kello 8.00, vaan kello 8.10–8.30 välillä. Vantaalla on 8 yläkoulua ja 12 yhtenäiskoulua.

Suurimmassa osassa kouluista koulu alkaa 8.20 tai 8.30. Tosiasiassa yläkouluikäisten oppilaiden koulu alkaa eri päivinä eri aikaan, joskus myös klo 9.00 tai klo 10.00.

Useissa kouluissa koulujen alkamisajankohtaa on pohdittu yhdessä oppilaiden, opettajien ja huoltajien kanssa. Pohdinnoissa huomattiin, että oppilaiden harrastukset alkavat yhä aikaisemmin iltapäivisin, joten koulupäivän venyttäminen iltapäivästä on hankalaa.

Suurimmassa osassa vantaalaisista ylä- ja yhtenäiskouluista koulumatkat ovat lyhyet, joten kello 8.10 alkaminen on oppilaista sopivaa niissä kouluissa, joissa se silloin alkaa.

Lisäksi vantaalaisista oppilaista moni osallistuu perusopetusta täydentävään oman äidinkielen opetukseen, joka toteutuu oppituntien jälkeen. Koulujen myöhäisempi ajankohta vaikuttaisi myös näihin järjestelyihin.

Lisäksi esiin nousi tärkeä näkökulman siitä, että koululounas syödään melko aikaisin. On tärkeää, että oppilailla on mahdollisuus syödä ennen harrastuksia.

Niin kuin edellisessä vastauksessamme totesimme, lukujärjestysten laatiminen on haastavaa suurissa kouluissa. Tavoitteena on kohtuullinen työpäivä sekä oppilaille että opettajille. Yläkoululaisilla on 30 oppituntia viikossa, mikä tarkoittaa keskimäärin kuuden tunnin koulupäivää. Jos koulupäivä alkaisi klo 9.00, joidenkin päivien päättymisaika venyisi klo 16.30 asti. Edellä olemme kuvanneet, että tämä toisi haasteita oman äidinkielen opetustuntien alkamiseen ja nuorten harrastustoimintaan.

Kuulimme kaikkia ylä- ja yhtenäiskoulujen rehtoreita asiassa. Rehtorit kertoivat kantansa hyvin perusteellisesti ja viisaasti.

Loppuyhteenveto:

Suomenkielisen perusopetuksen palvelualue ei suosittele, että koulujen alkamisajankohta määritellään keskitetysti. Suosittelemme, että jokaisella koululle annetaan itsenäinen mahdollisuus edelleen päättää omasta koulutyön aikataulustaan yhdessä oppilaiden ja opettajien kanssa.

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 29

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa nuorisovaltuustolle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että SDP:n kaupunginhallitusryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon kaupunginhallituksen jäsenet Demiri ja Niikko yhtyivät:

”Vaikka perusopetuksen palvelualue ei suosittale koulujen alkamisajankohdan määrittelemistä keskitetysti, niin toivomme yläkoululaisten koulupäivän alkavan aikaisintaan klo 9.00 aina silloin, kun se on mahdollista.”

Liitteet:

- Nuorisovaltuuston aloite poistetaan kasin aamut yläkoulusta

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

opetustoimen suunnittelija Pia Hakkari, puh. +358 40 562 6962, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

opetustoimen asiantuntija Lotte Koivulainen, puh. +358 40 576 9241, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Aloite: Poistetaan kasin aamut yläkoulusta

Yle uutisoi 15.10.2024 artikkelissaan [“Koulun tunnelma muuttui yhdessä yössä, kun kaupunki lopetti kasin aamut”](#), että Forssan kunnassa peruskoulujen alkamisajankohtaa on siirretty siten, että koulupäivä alkaa aikaisintaan kello yhdeksältä. Tämä muutos on saanut aikaan monia myönteisiä vaikutuksia. Esimerkiksi aamupoissaolot ovat vähentyneet merkittävästi, ja aamuisten myöhästymisten määrä on laskenut lähes puoleen entisestä.

Vuoden 2023 kouluterveyskyselyn tulokset antavat viitteitä siitä, että koulu-uupumus on varsin yleistä etenkin nuorten keskuudessa. Kyselyn mukaan Vantaan 8.–9. luokan pojista 15,5 % koki koulu-uupumusta, kun taas tyttöillä vastaava luku oli huomattavasti korkeampi, peräti 32,9 %. Perusopetuksen alaluokkien tilanne on kuitenkin erilainen, sillä murrosiän tuomaa biologisen kellon muutosta ei ole vielä tapahtunut ja hyöty ala-astelaisten kohdalla jäisi minimaaliseksi. Tämän vuoksi me Vantaan nuorisovaltuustossa uskomme, että Forssan mallista hieman poiketen Vantaalla perusopetuksen yläluokkien koulupäivät pitäisivät alkaa myöhemmin. Lisäksi myöhästymiset ja muut negatiiviset ilmiöt, joita varhainen koulupäivän aloitus aiheuttaa, vähenisivät merkittävästi muutoksen ansiosta.

Esitämme, että Vantaan kaupunki:

- Linjaa kaikkien vantaalaisten yläkoulujen aikaisimman alkamisajankohdan olevan klo 9.00.

30 §

Vastaus Antero Eerolan ja 15 muun valtuutetun aloite yhdeksältä alkavan koulupäivän kokeilu Vantaan yläkouluissa

VD/8490/00.02.00.03/2024

KK/LT/VT/EJ/LT/PH/VT

Antero Eerola sekä 15 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaan nuorisovaltuusto on tehnyt esityksen siitä, että yläkoululaisten eli 7.-9-luokkalaisten koulupäivät alkaisivat nykyistä myöhemmin, aikaisintaan kello 9.00.

Nuorten edustajat perustelevat tätä kouluterveyskyselyn tietoihin, joiden mukaan 8.–9. luokkien tytöistä peräti kolmannes ja pojista 16 prosenttia kärsii koulu-uupumuksesta. Nuorisovaltuusto katsoo, että uupumuksen voitaisiin lieventää, mikäli koulupäivät alkaisivat nykyistä myöhemmin. Samalla myöhästymiset oppitunneilta vähenisivät.

On arvioitu, että jopa puolet nuorista nukkuisi liian vähän suhteessa unen tarpeeseen. Samaa ongelmaa esiintyy myös aikuisväestöllä. Useimmiten taustalla on liian myöhäinen nukkumaanmeno aika etenkin arkisin. Pitkään jatkuneella univajeella on merkittäviä terveyshaittoja.

Koulupäivien aloittaminen myöhemmin tuskin ratkaisee tätä ongelmaa. Olettaa voi kuitenkin, että sillä voitaisiin lieventää uupumukseen liittyviä oireita. Koulun nykyistä myöhäisempi aloitus vastaisi myös paremmin nykynuorten todellisuutta. Suomi ei ole enää agraariyhteiskunta, jossa mahdollisimman aikainen herääminen on välttämättömyys maatalon töiden hoitamiseksi.

Ainakin myöhempää koulun aloittamista voitaisiin kokeilla.

Edellä olevan perusteella me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan valtuustoaloitteen:

* Vantaan kaupunki kokeilee nykyistä myöhempää koulun alkamisajankohtaa muutamassa yläkoulun kouluissa esimerkiksi syyslukukauden 2025 alusta lukien.”

Kaupunginvaltuusto 16.12.2024 § 43

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Antero Eerolan ja 15 muun valtuutetun aloite yhdeksältä alkavan koulupäivän kokeilu Vantaan yläkouluissa

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Jaamme huolenne univajeesta ja uupumuksesta. Vantaa kaupungin digiohjeistus ja laitteiden sulku öisin pyrkivät osaltaan siihen, että nuori saisi nukuttua tarpeeksi.

Selvitimme asiaa yläkoulujen rehtoreilta ja he totesivat, että joissakin kouluissa ensimmäinen oppitunti alkaa klo 8.20 tai 8.30, mikä on koettu hyväksi ratkaisuksi ja se on tukenut nuorisovaltuuston esittämällä tavalla nuorten jaksamista. Rehtorien kokemusten mukaan koulun alkamisajankohdan myöhentäminen on hetkellisesti vähentänyt myöhästelyä, muttei pitkällä aikavälillä. Myöhäisempi koulun aloitus ei välttämättä ratkaise nuorten väsymystä, vaan saattaisi johtaa entistä myöhäisempiin nukkumaanmenoaikoihin. Myöhäisempi aloitus tarkoittaisi myös myöhempää koulun päättymistä, mikä aiheuttaisi haasteita harrastusten ja muiden menojen vuoksi.

Lukujärjestysten laatiminen on haastavaa suurissa kouluissa. Tavoitteena on kohtuullinen työpäivä sekä oppilaille että opettajille. Yläkoululaisilla on 30 oppituntia viikossa, mikä tarkoittaa keskimäärin kuuden tunnin koulupäivää. Jos koulupäivä alkaisi klo 9.00, joidenkin päivien päättymisaika venyisi klo 16.30 asti. Myös oman äidinkielen opetustunnit alkaisivat aiempaa myöhemmin. Tunnit tulisi jakautua tasaisesti eri päiville.

Koulun työjärjestysten laadinnassa tulee huomioida myös kaikkien koulun muiden ammattiryhmien kuten oppilashuollon, iltapäivätoiminnan, harrastustoiminnan sekä siistijöiden, vartijoiden ja keittiöhenkilökunnan kanssa. Yhtenäiskouluissa kaksoiskelpoisten opettajien opetusvelvollisuuden järjestämistä koskevat oheistukset ohjaavat myös työjärjestyksiä.

Edellä mainituista syistä johtuen Vantaan kaupunki ei ole nähnyt perustetta lähteä kokeilemaan koulun aloitusta klo 9.00 yläkouluissa. Voimme kuitenkin kannustaa ja suositella, mikäli mahdollista, huomioimaan tämän työjärjestysten laadinnassa. Kannustamme myös keräämään kokemuksia kouluilta, joissa opetus alkaa klo 8.20 tai klo 8.30 ja hyödyntämään niitä mahdollisuuksien mukaan.

Kaupunginhallitus 24.3.2025 § 18

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Antero Eerolalle ja 15 muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia valmisteluun.

Vantaan perusopetuksen palvelualue toteaa vastauksessaan seuraavaa:

Kuutoskuntien vastaukset

Saimme vastaukset kolmelta kuutoskunnalta, Espoosta, Helsingistä ja Turusta.

Espoossa vastaava aloite on työn alla. Helsingissä on tehty vuonna 2018 aloite kahdeksan aamuista luopumisesta. Tuolloin päädyttiin siihen ratkaisuun, että kaikkien koulujen oli kysyttävä oppilailta ja huoltajilta heidän mielipidettään koulupäivän aloituksen myöhentämisestä. Pääasiassa oppilaat ja huoltajat eivät kannattaneet ainakaan isompaa myöhentämistä, koska tämä aiheuttaisi koulupäivien pidentymisen toisesta päästä. Kouluille jätettiin päätösvalta koulupäivän aloituksen ajankohdasta oppilaiden ja huoltajien kuulemisen pohjalta. Viimeistään tuossa yhteydessä suurin osa kouluista päätyi aloittamaan koulupäivänsä klo 8.15 tai klo 8.30, mutta muutama koulu aloittaa edelleen klo 8.00 ja

muutama klo 9.00. Helsingissä on tehty uusi aloite asiasta vuonna 2024 ja vastauksessa todettiin, että koulun alkamisajankohta päätetään edelleen koulukohtaisesti.

Turussa tehtiin aloite syksyllä 2024 kahdeksan aamuista luopumisista. Siellä teetettiin oppilaskysely ja opettajakysely. Oppilaista alle viidesosa koki, että koulun alkaminen joka päivä aikaisintaan kello 9.00 olisi hyvä asia. Opettajien vastauksissa korostui, että koulun alkamisajankohdan vaihtelu eri päivinä kello 8.00 ja kello 9.00 on toimivaa. Vastauksessa todettiin, että kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuudessa ei pidetä perusteltuna, että koulutyön alkamisesta päätettäisiin keskitetysti, koska olosuhteet kaupungin eri osissa vaihtelevat melkoisesti.

Koulujen vastaukset

Saimme vastaukset kaikista ylä- ja yhtenäiskoulusta liittyen yläkouluikäisten koulun aloittamiseen klo 9.00. Yhdessä ylä- ja yhtenäiskoulussa yläkouluikäisillä koulu ei ala tasan kello 8.00, vaan kello 8.10–8.30 välillä. Vantaalla on 8 yläkoulua ja 12 yhtenäiskoulua.

Suurimmassa osassa kouluista koulu alkaa 8.20 tai 8.30. Tosiasiassa yläkouluikäisten oppilaiden koulu alkaa eri päivinä eri aikaan, joskus myös klo 9.00 tai klo 10.00.

Useissa kouluissa koulujen alkamisajankohtaa on pohdittu yhdessä oppilaiden, opettajien ja huoltajien kanssa. Pohdinnoissa huomattiin, että oppilaiden harrastukset alkavat yhä aikaisemmin iltapäivisin, joten koulupäivän venyttäminen iltapäivästä on hankalaa.

Suurimmassa osassa vantaalaisista ylä- ja yhtenäiskouluista koulumatkat ovat lyhyet, joten kello 8.10 alkaminen on oppilaista sopivaa niissä kouluissa, joissa se silloin alkaa. Lisäksi vantaalaisista oppilaista moni osallistuu perusopetusta täydentävään oman äidinkielen opetukseen, joka toteutuu oppituntien jälkeen. Koulujen myöhäisempi ajankohta vaikuttaisi myös näihin järjestelyihin.

Lisäksi esiin nousi tärkeä näkökulma siitä, että koululounas syödään melko aikaisin. Oppilailla on hyvä olla mahdollisuus syödä ennen harrastuksia.

Niin kuin edellisessä vastauksessamme totesimme, lukujärjestysten laatiminen on haastavaa suurissa kouluissa. Tavoitteena on kohtuullinen työpäivä sekä oppilaille että opettajille. Yläkoululaisilla on 30 oppituntia viikossa, mikä tarkoittaa keskimäärin kuuden tunnin koulupäivää. Jos koulupäivä alkaisi klo 9.00, joidenkin päivien päättymisaika venyisi klo 16.30 asti. Edellä olemme kuvanneet, että tämä toisi haasteita oman äidinkielen opetustuntien alkamiseen ja nuorten harrastustoimintaan. Kuulimme kaikkia ylä- ja yhtenäiskoulujen rehtoreita asiassa. Rehtorit kertoivat kantansa hyvin perusteellisesti.

Loppuyhteenveto:

Suomenkielisen perusopetuksen palvelualue ei suosittele, että koulujen alkamisajankohta määritellään keskitetysti. Suosittelemme, että jokaisella koululle annetaan itsenäinen mahdollisuus edelleen päättää omasta koulutyön aikataulustaan yhdessä oppilaiden ja opettajien kanssa.

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 30

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Antero Eerolalle ja 15 muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja,
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että SDP:n kaupunginhallitusryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon kaupunginhallituksen jäsenet Demiri ja Niikko yhtyivät:

”Vaikka perusopetuksen palvelualue ei suosittele koulujen alkamisajankohdan määrittelemistä keskitetysti, niin toivomme yläkoululaisten koulupäivän alkavan aikaisintaan klo 9.00 aina silloin, kun se on mahdollista.”

Liitteet:

- allekirjoitettu Antero Eerolan ja 15 muun valtuutetun aloite yhdeksältä alkavan koulupäivän kokeilu Vantaan yläkouluissa

Täytäntöönpano: lakiasiat- ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

opetustoimen suunnittelija Pia Hakkari, puh. +358 40 562 6962, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

opetustoimen asiantuntija Lotte Koivulainen, puh. +358 40 576 9241, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko: Yhdeksältä alkavan koulupäivän kokeilu Vantaan yläkouluissa	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Vantaan nuorisovaltuusto on tehnyt esityksen siitä, että yläkoululaisten eli 7.-9-luokkalaisten koulupäivät alkaisivat nykyistä myöhemmin, aikaisintaan kello 9.00. Nuorten edustajat perustelevat tätä kouluterveyskyselyn tietoihin, joiden mukaan 8.-9. luokkien tytöistä peräti kolmannes ja pojista 16 prosenttia kärsii koulu-uupumuksesta. Nuorisovaltuusto katsoo, että uupumuksen voitaisiin lieventää, mikäli koulupäivät alkaisivat nykyistä myöhemmin. Samalla myöhästymiset oppitunneilta vähenisivät. On arvioitu, että jopa puolet nuorista nukkuisi liian vähän suhteessa unen tarpeeseen. Samaa ongelmaa esiintyy myös aikuisväestöllä. Useimmiten taustalla on liian myöhäinen nukkumaanmeno aika etenkin arkisin. Pitkään jatkuneella univajeella on merkittäviä terveyshaittoja. Koulupäivien aloittaminen myöhemmin tuskin ratkaisee tätä ongelmaa. Olettaa voi kuitenkin, että sillä voitaisiin lieventää uupumukseen liittyviä oireita. Koulun nykyistä myöhäisempi aloitus vastaisi myös paremmin nykynuorten todellisuutta. Suomi ei ole enää agraariyhteiskunta, jossa mahdollisimman aikainen herääminen on välttämättömyys maatalon töiden hoitamiseksi. Ainakin myöhempää koulun aloittamista voitaisiin kokeilla. Edellä olevan perusteella me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan valtuustoaloitteen: * Vantaan kaupunki kokeilee nykyistä myöhempää koulun alkamisajankohtaa muutamassa yläkoulun kouluissa esimerkiksi syyslukukauden 2025 alusta lukien. Vantaalla 16.12.2024	<u>Aloitteen tekijät</u> Antero Eerola (vas.) <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Jari Jääskeläinen 2. Tarja Eklund 3. Minttu Sillanpää 4. Vaula Norrena 5. Funda Demiri 6. Sirkka-Liisa Kähärä 7. Paula Lehmuskallio 8. Marjo Vacker 9. Tia Seppänen 10. Eva Tawasoli 11. Tuire Kaimio 12. Eeva Tikkanen 13. Mikko Viilo 14. Aki Mäkipernaa 15. Nina Nummela

31 §

Vastaus Stefan Åstrandin ja Susanna Kaijun sekä 25 muun valtuutetun aloitteeseen Kivipellontien varteen kevyen liikenteen väylä

VD/2361/00.02.00.03/2025

TeA/HW/MH/PS/MT

Stefan Åstrand ja Susanna Kaiju sekä 25 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Kivipellontie sijaitsee Kivistön alueella. Se kulkee Keimolantien ja Hämeenlinnantien välissä. Kivipellontie on tulevan Rauhalanlaakson reunalla, jota tullaan kehittämään kylämäisenä, pientalopainotteisena alueena Keimolantien ja Hämeenlinnantien varressa on kevyen liikenteen väylä, jota käytetään ahkerasti. Kivipellontie toimii näiden väylien yhdistävänä reittinä. Kivipellontie on ahdas ja vilkkaassa käytössä oleva tie, joka aiheuttaa merkittäviä turvallisuusriskejä jalankulkijoille ja pyöräilijöille. Tien kapeus ja liikenteen määrä tekevät siitä vaarallisen erityisesti lapsille ja vanhuksille, jotka käyttävät tietä päivittäin ja muidenkin liikkuminen vaatii tarkkaavaisuutta niin autoilijoilta kuin pyöräilijöiltä/kävelijöiltä.

Ehdotamme, että ensi vuoden budjetista varataan rahaa hankkeeseen ja rakennetaan kevyen liikenteen väylä Kivipellontien varteen.”

Kaupunginvaltuusto 24.3.2025 § 22

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Stefan Åstrandin ja Susanna Kaijun sekä 25 muun aloite Kivipellontien varteen kevyen liikenteen väylä

Kaupunkiympäristön toimialan katujen ja puistojen palvelualue toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Rauhalanlaakson kaavarungon liikenteen yleissuunnitelma laaditaan arvioilta vuosien 2025–2026 aikana. Siinä tarkastellaan alueen katuverkkoa, johon sisältyy myös jalankulku- ja pyöräilyreitit. Alueen liikkumisyhteydet on hyvä tarkastella kokonaisuutena. Tästä syystä tarkastelemme Kivipellontien yhdistetyn pyörätien ja jalkakäytävän tarpeen siinä yhteydessä.

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 31

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- antaa Stefan Åstrandille, Susanna Kaijulle sekä 25 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- allekirjoitettu Stefan Åstrandin ja Susanna Kaijun sekä 25 muun aloite Kivipellontien varteen kevyen liikenteen väylä

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

liikenneinsinööri Pirjo Salo, puh. 050 312 1902
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Kivipellontien varteen kevyen liikenteen väylä	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Kivipellontie sijaitsee Kivistön alueella. Se kulkee Keimolantien ja Hämeenlinnantien välissä. Kivipellontie on tulevan Rauhalanlaakson reunalla, jota tullaan kehittämään kylämäisenä, pientalopainotteisena alueena Keimolantien ja Hämeenlinnantien varressa on kevyen liikenteen väylä, jota käytetään ahkerasti. Kivipellontie toimii näiden väylien yhdistävänä reittinä. Kivipellontie on ahdas ja vilkkaassa käytössä oleva tie, joka aiheuttaa merkittäviä turvallisuusriskejä jalankulkijoille ja pyöräilijöille. Tien kapeus ja liikenteen määrä tekevät siitä vaarallisen erityisesti lapsille ja vanhuksille, jotka käyttävät tietä päivittäin ja muidenkin liikkuminen vaatii tarkkaavaisuutta niin autoilijoilta kuin pyöräilijöiltä/kävelijöiltä. Ehdotamme, että ensi vuoden budjetista varataan rahaa hankkeeseen ja rakennetaan kevyen liikenteen väylä Kivipellontien varteen.	<u>Aloitteen tekijät</u> Stefan Åstrand, rkp Susanna Kaiju, kok <u>Aloitteen</u> <u>Allekirjoitukset</u> 1. Sirpa Siru Kauppinen 2. Tiina Tuomela 3. Nina Nummela 4. Marjo Vacker 5. Mari Hynninen 6. Anu Hall 7. Eeva Tikkanen 8. Ida Tamminen 9. Pirjo Luokkala 10. Eva Tawasoli 11. Otso Kivimäki 12. Mikko Viilo 13. Mika Kasonen 14. Aki Mäkipernaa 15. Maija Rautavaara 16. Paula Lehmuskallio 17. Vaula Norrena 18. Juha Järä 19. Juha Suoniemi 20. Tarja Eklund 21. Tuire Kaimio 22. Patrik Karlsson 23. Hanna Valtanen 24. Anitta Orpana 25. Maarit Raja-Aho

32 §

Vastaus Mika Kasosen, Jouko Jääskeläisen ja 30 muun valtuutetun aloitteeseen Aviapoliksen uuteen lukioon ilmailupainotteista opetusta

VD/1572/00.02.00.03/2025

KK/HK/VT/MT

Mika Kasonen, Jouko Jääskeläinen sekä 30 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Me aloitteen allekirjoittaneet pyydämme selvittämään, onko Aviapoliksen uuteen lukioon mahdollista järjestää ilmailupainotteista opetusta. Tällä hetkellä ilmailupainotteisia lukioita on Pudasjärvellä ja Vääksyssä. Näissä lukioissa tarjotaan normaalien kurssien lisäksi ilmailupainotteisia kursseja. Kurssien on tarkoitus antaa lukiossa opiskeleville perustiedot ja taidot, joita voi hyödyntää hakeutuessa ilmailuammatteihin. Vääksyssä lukion painopiste on lentämisessä, lennonjohdossa sekä matkustamohenkilökunnassa. Tällä hetkellä Finnairilla työskentelee useita Vääksyn ilmailulukion kasvatteja.

Vääksyyn ja Pudasjärvelle on kuitenkin lukioikäiselle Vantaalta aika pitkä matka lähteä opiskelemaan. Vääksyssä ja Pudasjärvellä kuitenkin opiskelee oppilaita ympäri maata. Vantaa olisi alueen ilmailualasta kiinnostuneille houkutteleva. Vääksyyn hakee enemmän oppilaita, kuin he voivat ottaa opiskelemaan.

Ilmailupainotteinen lukio nostaisi Vantaa imagoa maan suurimpana ilmailukaupunkina sekä olisi loogista, että ilmailupainotteinen lukio sijaitisi lentoaseman ja ilmailumuseon lähellä. Ilmailumuseossa koulutetaan tällä hetkellä liikennelentäjiä. Ilmailumuseossa on myös lentosimulaattoreita, joita voisi hyödyntää.

Ilmailumuseo suhtautuu myönteisesti Aviapoliksen ilmailupainotteiseen lukioon. Ilmailupainotteinen lukio toimii vetovoimatekijänä alueella sekä alueen ilmailuyritykset tarjoavat harjoittelupaikkoja läheltä.

Vantaan kouluttautumisinjalla voitaisiin myös profiloitua ympäristöystävällisiin energiavaihtoehtoihin, millä on erityistä merkitystä ilmailulle pitkällä aikajänteellä.

Kaupunginvaltuusto 24.2.2025 § 11

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Mika Kasosen, Jouko Jääskeläisen sekä 30 muun valtuutetun aloite Aviapoliksen uuteen lukioon ilmailupainotteista opetusta

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan toisen asteen koulutuksen palvelualue toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Kiitos aloitteestanne, jossa pyydätte selvittämään mahdollisuutta järjestää ilmailupainotteista opetusta Aviapoliksen uudessa lukiossa. Arvostamme kiinnostustanne ja aktiivisuuttanne lukiokoulutuksen

teemojen parissa. Aviapoliksen uusi lukio on merkittävä satsaus Vantaan kaupungille ja uuden lukion toiminta herättää kiinnostusta monesta näkökulmasta. Aviapoliksen lukion painotuksiksi on viime vuosien aikana esitetty myös työelämä- ja yrittäjyyskasvatusta, kansainvälisyyttä ja teknologiaa.

Hankesuunnitteluvaiheessa nuorten esittämänä toiveena on ollut, että lukiossa olisi työelämä- ja yrittäjyyskasvatuksen painotus. Työelämä- ja yrittäjyyskasvatuksen painotusta on lukion suunnitteluvaiheessa pidetty perusteltuna painotuksena myös siitä näkökulmasta, että Aviapoliksen alue on 40 000 työpaikan myötä yrittäjyyden keskittymä. Päätöstä asiasta ei kuitenkaan ole tehty.

Aloitteessa kuvaamanne mukaisen ilmailupainotteisen opetuksen järjestäminen Aviapoliksen lukiossa on suurelta osin mahdollista opettajien tekemien pedagogisten ratkaisujen sekä lukion opintojaksotarjottimen puitteissa. Esimerkiksi fysiikan opintojaksoilla olisi mahdollista käsitellä lentämisen fysiikkaa, kuten aerodynamiikkaa, nostovoimaa, vastusta ja lentokoneiden rakenteita tai yhteiskuntaopin opintojaksoilla olisi mahdollista tarkastella esimerkiksi ilmailualan taloudellisia ja poliittisia vaikutuksia. Kyseisten näkökulmien sisällyttäminen opintoihin on mahdollista osana pakollisia opintojaksoja tai lukiossa olisi mahdollista tarjota ilmailuun liittyviä opintojaksoja osana lukion oppilaitoskohtaisia opintojaksoja. Mikäli lukiolle haluttaisiin määritellä Vaskivuoren lukion medialinjan tai Sotungin lukion urheilulinjan kaltainen ilmailupainotus, on hyvä ottaa huomioon, että painotetussa opetuksessa opiskelijan on suoritettava kaikki pakolliset opinnot valtakunnallisen opetussuunnitelman mukaisesti. Painotetut opinnot sisältyvät opinto-ohjelmaan paikallisina valinnaisina opintoina, jolloin niiden toteutus kustannetaan lukion perusrahoituksen puitteissa. Keväällä 2025 kahdesta lukiosta on tehty esitys painoteutuista opinnoista luopumiseksi, koska linjat eivät ole olleet vetovoimaisia ja opiskelijat ovat kokeneet opiskelun kuormittavana. Päätökset painotetuista linjoista tekee kasvatuksen ja oppimisen lautakunta.

Mikäli Aviapoliksen lukioon haluttaisiin hakea lukiokoulutuksen erityistä koulutustehtävää ilmailupainotteiselle opetukselle, se vaatisi luvan hakemista opetus- ja kulttuuriministeriöstä. Erityisen koulutustehtävän saaneessa lukiossa voidaan painottaa tiettyä opintokokonaisuutta siten, että erityistehtävään sisältyvillä opinnoilla voi korvata kahdeksan pakollista moduulia. Järjestämisluvan mukaiseen erityiseen koulutustehtävään myönnetään lisärahoitusta, joka on 1,55 prosenttia rahoitusjärjestelmässä olevasta rahoituksesta vuonna 2024. Koulutuksen järjestäjän erityisen koulutustehtävän rahoitus määräytyy sillä perusteella, mikä on koulutuksen järjestäjän erityisen tehtävän opiskelijamäärän suhteellinen osuus kaikkien koulutuksen järjestäjien erityisten koulutustehtävien opiskelijamääristä. Lisäksi erityisille koulutustehtäville on määrätty laskennassa käytettävä painokerroin. Erityisen koulutustehtävän opiskelijamäärää painotetaan seuraavilla kertoimilla: 1) koulutus, joka tähtää International Baccalaureate -tutkinnon suorittamiseen 0,22 2) liikunta- tai urheilupainotteinen koulutus, kuvataidepainotteinen koulutus, musiikkipainotteinen koulutus, tanssipainotteinen koulutus 0,15 3) muu koulutus 0,05. Vantaalla virallisia erityistehtäviä on Vaskivuoren lukiossa musiikki ja tanssi, Martinlaakson lukiossa luonnontieteellis-matemaattinen (LUMA) ja Tikkurilan lukiossa IB. Erityisen koulutustehtävän järjestämisluvan hakemisen prosessi on aikaa vievä ja vaatii perusteellista valmistelua ja suunnittelua. Erityistehtävää ei todennäköisesti myönnettäisi vasta toimintaansa aloittavalle lukiolle, koska hakemuksessa tulee luotettavan näytön pohjalta kuvata mm. haetun erityisen koulutustehtävän laatua, toiminnan tuloksia ja tulevaisuuden visioita. Vantaalla uuden erityistehtävän hakemista on alustavasti pohdittu Sotungin lukioon.

Toisen asteen koulutuksen palvelualueelle ilmailupainotteisen opetuksen käynnistämistä heti toiminnan alkuvaiheessa ei pidetä mielekkäänä, sillä lukion toiminnan käynnistämiseen liittyy vuosina 2026–2028 paljon valmisteluja, kuten koko toiminnan käynnistäminen, henkilöstön rekrytointi, uusiin toimitiloihin muutto ja opiskelijamäärien asteittainen kasvu 90 opiskelijasta 700 opiskelijaan. Lisäksi Aviapoliksen

lukioon ollaan esittämässä englanninkielisen lukiokoulutuksen järjestämisluvan hakemista, asiasta päätetään kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan kokouksessa kesäkuussa 2025. Mikäli opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää järjestämisluvan muutoksen, englanninkielinen lukiokoulutus aloitetaan Aviapoliksen lukiossa 1.8.2026. Edellä kuvatuista syistä tässä kohtaa ei nähdä mielekkäänä linjata, että Aviapoliksen lukiosta tulee ilmailupainotteinen lukio. Tehtävään valittavaa rehtoria ja uutta opettajakuntaa voidaan kuitenkin ohjeistaa pohtimaan ilmailupainotteisen opetuksen tarjoamia mahdollisuuksia sekä toteuttamaan yhteistyötä ilmailumuseon kanssa. Uudelleen asiaa voisi pohtia siinä vaiheessa, kun Aviapoliksen lukion toiminta on vakiintuneempaa. Tällöinkin on hyvä ottaa huomioon, että lukion tilojen suunnittelun lähtökohtana on ollut muuntojoustavat yleislukion tilat, jotka saattavat asettaa tiettyjä rajoituksia painotetulle toiminnalle.

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 32

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Mika Kasonen, Jouko Jääskeläinen sekä 30 muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- allekirjoitettu Mika Kasosen, Jouko Jääskeläisen ja 30 muun valtuutetun aloite Aviapoliksen uuteen lukioon ilmailupainotteista opetusta

Täytäntöönpano: lakiasiat- ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kehittämispäällikkö Hanna Kukkonen, puh. +358 50 302 4916, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteet

Kaupunginvaltuuston kokous 24.2.2025

Valtuustoaloitteen otsikko: Aviapoliksen uuteen lukioon ilmailupainotteista opetusta	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset Mika Kasonen Jouko Jääskeläinen
Me aloitteen allekirjoittaneet pyydämme selvittämään, onko Aviapoliksen uuteen lukioon mahdollista järjestää ilmailupainotteista opetusta. Tällä hetkellä ilmailupainotteisia lukioita on Pudasjärvellä ja Vääksyssä. Näissä lukioissa tarjotaan normaalien kurssien lisäksi ilmailupainotteisia kursseja. Kurssien on tarkoitus antaa lukiossa opiskeleville perustiedot ja taidot, joita voi hyödyntää hakeutuessa ilmailuammatteihin. Vääksyssä lukion painopiste on lentämisessä, lennonjohdossa sekä matkustamohenkilökunnassa. Tällä hetkellä Finnairilla työskentelee useita Vääksyn ilmailulukion kasvatteja. Vääksyyn ja Pudasjärvelle on kuitenkin lukioikäiselle Vantaalta aika pitkä matka lähteä opiskelemaan. Vääksyssä ja Pudasjärvellä kuitenkin opiskelee oppilaita ympäri maata. Vantaa olisi alueen ilmailualasta kiinnostuneille houkutteleva. Vääksyyn hakee enemmän oppilaita, kuin he voivat ottaa opiskelemaan. Ilmailupainotteinen lukio nostaisi Vantaa imagoa maan suurimpana ilmailukaupunkina sekä olisi loogista, että ilmailupainotteinen lukio sijaitisi lentoaseman ja ilmailumuseon lähellä. Ilmailumuseossa koulutetaan tällä hetkellä liikennelentäjiä. Ilmailumuseossa on myös lentosimulaattoreita, joita voisi hyödyntää. Ilmailumuseo suhtautuu myönteisesti Aviapoliksen ilmailupainotteiseen lukioon. Ilmailupainotteinen lukio toimii vetovoimatekijänä alueella sekä alueen ilmailuyritykset tarjoavat harjoittelupaikkoja läheltä.	1. Juha Järä 2. Tiina Tuomela 3. Kai-Ari Lundell 4. Pirjo Luokkala 5. Niilo Kärki 6. Eeva Tikkanen 7. Markku Weckman 8. Nina Nummela 9. Paula Lehmuskallio 10. Vaula Norrena 11. Siri Ahokas 12. Maija Rautavaara 13. Marjo Vacker 14. Heli Hakala 15. Tuire Kaimio 16. Hanna Valtanen 17. Milad Dehghan

Vantaan kouluttautumislinjalla voitaisiin myös profiloitua ympäristöystävällisiin energiavaihtoehtoihin, millä on erityistä merkitystä ilmailulle pitkällä aikajänteellä.	18. Patrik Karlsson 19. Minna Heikkinen 20. Sirpa Siru Kauppinen 21. Tia Seppänen 22. Reija Friman 23. Otso Kivimäki 24. Emmi Pajunen 25. Jari Jääskeläinen 26. Pekka Rautio 27. Janne Hartikainen 28. Tanja Aidanjuuri 29. Jussi Vähäkangas 30. Juha Suoniemi

33 §

Vastaus Vihreän valtuustoryhmän ja 10 muun valtuutetun aloitteeseen kuntalaisaloitteet laajempaan käsittelyyn luottamuselimissä

VD/701/00.02.00.03/2025

PT/LR/MT

Vihreä valtuustoryhmä sekä 10 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Kuntalain ja Vantaan tavoite on kuulla kuntalaisia ja osallistaa heitä päätöksentekoon. Yksi tapa tähän on kuntalaisaloite, joita asukkailla on lain mukaan oikeus tehdä.

Jokaiseen kuntalaisaloitteeseen vastataan. Vastaus voi myös tulla valtuuston käsittelyyn, mutta kynnys on erittäin korkea (kannattajina 2 % väestöstä). Pääsääntöisesti valtuusto saa vain luettelon jätetyistä aloitteista vuosittain.

Voisimme kuitenkin hyödyntää kuntalaisaloitteita enemmän. Se on valmis mekanismi kerätä laadullista ja määrällistä signaalia kaupunkilaisille tärkeistä asioista. Laadukkaisiin aloitteisiin kannustaminen kannattaisi. Suositusten kuntalaisaloitteiden vastauksiin pitäisi saada luottamushenkilöiden vaikutusmahdollisuus ja myös sitoutuminen. Nyt näitä ei ole.

Tämä aloite esittää, että kuntalaisaloitteiden vastaukset tulisivat kohtuullisella kannatusilmoitusten määrällä esimerkiksi lautakuntien käsittelyyn. Kaupunginhallitukseen ja -valtuustoon kynnys olisi korkeampi, mutta paljon matalampi kuin nyt.

Porkkanoita sisältävä kuntalaisystävällisempi käytäntö markkinoisi itse itseään, mutta ehkä kuntalaisaloitteiden mahdollisuuksia voisi myös tiedottaa enemmän.”

Kaupunginvaltuusto 27.1.2025 § 30

Päätös:

Päätettiin ottaa asia valmisteltavaksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Konsernijohtoon ja elinvoiman toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Kuntalain 23 §:n mukaan kunnan asukkaalla on oikeus tehdä kunnalle aloitteita sen toimintaa koskevissa asioissa. Aloitteen tekijälle on ilmoitettava aloitteen johdosta suoritettavat toimenpiteet.

Hallintosäännön 20 luvun 2 §:n mukaan kaupunginhallituksen on vuosittain esitettävä valtuustolle luettelo sen toimivaltaan kuuluvista aloitteista. Valtuusto voi samalla päättää, mitkä aloitteista on loppuun käsitelty.

Jos aloitteen tekijöinä on vähintään kaksi prosenttia kunnan asukkaista, aloite on kuuden kuukauden kuluessa vireille tulosta otettava toimivaltaisen viranomaisen käsiteltäväksi.

Kuntalaisaloitteita voi tehdä kuntalaisaloite.fi -palvelussa sekä toimittaa kirjallisesti Vantaan kaupungin kirjaamoon joko sähköpostilla tai postitse. Kuntalaisaloitetta voidaan käsitellä vasta, kun se on toimitettu vastattavaksi Vantaan kirjaamoon. Kuntalaisaloite.fi -palvelussa on kaksi vaihtoehtoa aloitteille: aloitteen voi lähettää suoraan kaupungille tai siihen voi kerätä allekirjoituksia. Jos aloitteeseen kerätään allekirjoituksia, tulee se erikseen lähettää kuntaan, jotta käsittely alkaa.

Jos aloite on tehty kuntalaisaloite.fi -palvelun kautta, julkaistaan aloitevastaus palvelussa. Sähköpostitse ja kirjeitse saapuneisiin aloitteisiin vastataan samalla tavalla kuin ne ovat saapuneet.

Kuntalaisaloitteita on jätetty Vantaalla kohtuullisen pienissä määrin viime vuosina. Vuonna 2024 jätettiin 19 aloitetta, mikä oli merkittävästi aikaisempia vuosia vähemmän. Aloitteet painottuvat kaupunkiympäristön toimialalle. Vuonna 2024 jätetyissä aloitteissa oli suurimmassa osassa vain yksi allekirjoitus. Yli 30 allekirjoitusta oli yhdessä jätetyissä aloitteessa, joka koski Lounaniityn suojelualueeksi muuttamista.

Toimiala katsoo, ettei tarvetta hallintosäännön muutokselle ole. Käytännössä allekirjoitusrajaa tulisi laskea hyvin alhaiseksi, jotta muutoksella olisi toivottu vaikutus.

Toimiala tunnistaa tarpeen tiedottaa kuntalaisaloitteista paremmin ja koota kaikki vastaukset selkeästi näkyville Vantaan omalle alustalle. Tämä mahdollistaisi luottamushenkilöille ja kuntalaisille paremman mahdollisuuden seurata aloitteita.

Toimiala tulee vuoden 2025 kehittämään vantaa.fi -sivustoa siten, että sieltä löytyvät ne kuntalaisaloitteet, joihin on jätetty vastaus.

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 33

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Vihreälle valtuustoryhmälle ja 10 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että vihreiden kaupunginhallitusryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:

”Lain mukaan kuntalaisaloite tulee valtuuston käsittelyyn, jos aloitteen tekijöinä on vähintään kaksi prosenttia kunnan asukkaista. Vantaalla tämä tarkoittaa yli 5000 allekirjoittajaa. Kuitenkin kaupunki voi asettaa alempiakin rajoja kuntalaisaloitteiden käsittelyyn niin halutessaan. Viime valtuustokaudella jätettiin useita kuntalaisaloitteita, jotka allekirjoitusmäärien puolesta olisi asiallista määritellä sellaisiksi, että ne tulisivat luottamuselimen käsittelyyn esimerkiksi lautakuntaan tai kaupunginhallitukseen.

Esimerkinomaisesti: Oletetaan, että kuntalaisaloitteen vastaus menisi 100:lla allekirjoituksella käsiteltäväksi lautakuntaan, 500:lla kaupunginhallitukseen ja 1000:lla valtuustoon. Tällöin viime valtuustokauden kuluessa tehdyistä aloitteista 12 olisi tullut käsiteltäväksi eli aloitteiden määrä on

verrattain vähäinen. Aloitteiden laajempi käsittely edistäisi kuntalaisten osallisuutta ja lisäksi vaikuttamismahdollisuuksia.”

Liite:

- allekirjoitettu Vihreän valtuustoryhmän ja 10 muun valtuutetun aloite kuntalaisaloitteet laajempaan käsittelyyn luottamuselimissä

Toimeenpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhaku: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Hallintojohtaja Leena Rusanen
(etunimi.sukunimi@vantaa.fi)

Kuntalaisaloitteet laajempaan käsittelyyn luottamuselimissä	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Kuntalain ja Vantaan tavoite on kuulla kuntalaisia ja osallistaa heitä päätöksentekoon. Yksi tapa tähän on kuntalaisaloite, joita asukkailla on lain mukaan oikeus tehdä. Jokaiseen kuntalaisaloitteeseen vastataan. Vastaus voi myös tulla valtuuston käsittelyyn, mutta kynnys on erittäin korkea (kannattajina 2 % väestöstä). Pääsääntöisesti valtuusto saa vain luettelon jätetyistä aloitteista vuosittain. Voisimme kuitenkin hyödyntää kuntalaisaloitteita enemmän. Se on valmis mekanismi kerätä laadullista ja määrällistä signaalia kaupunkilaisille tärkeistä asioista. Laadukkaisiin aloitteisiin kannustaminen kannattaisi. Suositusten kuntalaisaloitteiden vastauksiin pitäisi saada luottamushenkilöiden vaikutusmahdollisuus ja myös sitoutuminen. Nyt näitä ei ole. Tämä aloite esittää, että kuntalaisaloitteiden vastaukset tulisivat kohtuullisella kannatusilmoitusten määrällä esimerkiksi lautakuntien käsittelyyn. Kaupunginhallitukseen ja -valtuustoon kynnys olisi korkeampi, mutta paljon matalampi kuin nyt. Porkkanoita sisältävä kuntalaisystävällisempi käytäntö markkinoisi itse itseään, mutta ehkä kuntalaisaloitteiden mahdollisuuksia voisi myös tiedottaa enemmän.	<u>Aloitteen tekijät</u> Vihreä valtuustoryhmä <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Tiina Tuomela 2. Juha Järä 3. Eeva Tikkanen 4. Antero Eerola 5. Funda Demiri 6. Jari Jääskeläinen 7. Juha Suoniemi 8. Minna Heikkinen 9. Matilda Stirrkinen 10. Tuomas Mutanen

34 §

Vastaus Tia Seppäsen ja 24 muun valtuutetun aloitteeseen Helsinki-Vantaan lentokentän ympäristöpäästöjen vähentäminen luonnonvesissä / TeA (kvalt)

VD/1577/00.02.00.03/2025

TeA/AK/SP/JV/PJH/MT

Tia Seppänen sekä 24 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Helsinki-Vantaan lentoasema on yksi Vantaan ja koko Suomen tärkeimmistä liikenteellisistä ja taloudellisista keskuksista. Sen merkitys alueen työllisyydelle, yritystoiminnalle ja kansainväliselle saavutettavuudelle on kiistaton. On tärkeää, että lentokenttä pystyy kehittymään ja vahvistamaan asemaansa vastuullisesti, ympäristönäkökohdat huomioiden.

Yksi lentoaseman pitkäaikaisista ympäristöhaasteista on talvikaudella käytettävän jäänesto- ja kiitoratojen kunnossapitokemikaalien, kuten propyleeniglykolin, päätyminen lähiympäristön luonnonvesiin. Glykolit kulkeutuvat sade- ja sulamisvesien mukana erityisesti Kylmäojan ja Keravanjoen vesistöihin, missä ne voivat heikentää vedenlaatua ja vaikuttaa haitallisesti alueen ekosysteemeihin ja lajistoon. Glykoli ei ole eliöille suoraan vaarallinen kemikaali ja sen tiedetään hajoavan luonnossa nopeasti. Luonnonvesissä hajotessaan se voi estää muutoksille herkän taimenen kutemisen. Glykolin hajuhaitta on talviaikaan ilmeinen.

Lentoaseman operaattori Finavia on tehnyt toimenpiteitä päästöjen hallitsemiseksi, mutta lisäpanostuksia tarvitaan. Vantaan kaupungilla on mahdollisuus ja velvollisuus edistää ratkaisuja, jotka turvaavat sekä lentokentän toimintaedellytykset että luonnon hyvinvoinnin.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki:

1. Ryhtyy neuvotteluihin Finavian, ELY-keskuksen ja muiden relevanttien tahojen kanssa tehokkaampien päästövähennystoimien toteuttamiseksi
2. Selvittää mahdollisuuksia lisätä kaupungin omaa seurantaa ja raportointia glykolipäästöjen vaikutuksista luonnonvesiin ja lajistoon
3. Tukee ja edistää innovatiivisten ratkaisujen, kuten suljetun kierron glykolinkeräysjärjestelmien, kehittämistä ja käyttöönottoa lentoaseman alueella
4. Informoi myös päättäjiä ja asukkaita lentoaseman ympäristötoimien edistymisestä

Vantaan tulee kantaa vastuunsa strategiansa mukaisesti sekä elinvoimaisen lentokentän että puhtaan ympäristön ja lähiluonnon puolustajana. On tärkeää, että kaupunki toimii aktiivisesti kestävien ratkaisujen löytämiseksi yhteistyössä lentoaseman ja muiden toimijoiden kanssa.”

Kaupunginvaltuusto 24.5.2025 § 15

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi

Liite:

- allekirjoitettu Tia Seppäsen ja 24 muun valtuutetun aloite Helsinki-Vantaan lentokentän ympäristöpäästöjen vähentäminen luonnonvesissä

Kaupunkiympäristön toimialan kaupunkirakenne ja ympäristö palvelualue toteaa vastauksenaan seuraavaa:

1. Finavia Oyj:n Helsinki-Vantaan lentoasemalla on Etelä-Suomen aluehallintoviraston 4.8.2011 myöntämä ympäristölupa nro 49/2011/1, jota on sittemmin muutettu Vaasan hallinto-oikeuden, Korkeimman hallinto-oikeuden sekä Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöksillä. Uudenmaan ELY-keskus on ympäristöluvan toimivaltainen valvontaviranomainen, joka valvoo ympäristöluvan määräysten noudattamista. Vantaan kaupungin ympäristökeskuksen edustaja osallistuu Uudenmaan elinkeino-, liikenne – ja ympäristökeskuksen (ELY-keskuksen) vuosittaisille Helsinki-Vantaan lentoaseman pinta- ja pohjavesiasioiden määräaikaistarkastuksille. Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen (kaupunkiympäristölautakunnan lupajaosto) antaa lausuntoja aluehallintovirastolle lentoaseman ympäristölupahakemuksesta sekä ympäristölupaan liittyvistä selvityksistä ja suunnitelmista.

Lentoaseman alueen hulevesiä käsitellään nykyisin mm. maanalaisissa pengeraltaissa, biosuodatusalueella sekä maanalaisessa kosteikkorakenteessa.

Ympäristöluvassa edellytetään suunnitelmien ja selvitysten laatimista kiitoteiltä aiheutuvan vesistökuormituksen vähentämiseksi. Luvassa on edellytetty laatimaan suunnitelma kiitoteiden 1 ja 2 pinta- ja pohjavesikuormituksen vähentämisestä sekä selvitys kiitotien 3 valumavesien maaperäkäsittelyyn käytettyjen pengeraltaiden puhdistustehon parantamismahdollisuuksista 28.3.2025 mennessä. Lisäksi luvassa on edellytetty toimittamaan selvitys Kirkonkylänojaossa, Veromiehenkylänpurossa, Mottisuonojassa, Viinikanmetsänojaossa ja Brändöninojassa tehtävistä kunnostustoimenpiteistä 27.6.2025 mennessä. Aluehallintovirasto voi muuttaa ympäristölupaa ja antaa lisämääräyksiä suunnitelmien ja selvitysten perusteella.

2. Ympäristöluvan mukaisesti Helsinki-Vantaan lentoaseman vaikutuksia alueen pinta- ja pohjavesiin tarkkaillaan laajan, ELY-keskuksen hyväksymän vesientarkkailuohjelman mukaisesti. Alueen vesientarkkailuohjelmaan sisältyy mm. noin 20 pintaveden havaintopaikkaa sekä noin 60 pohjaveden havaintopaikkaa. Useimmilta pintaveden havaintopaikoilta tutkitaan vesinäytteitä paikan mukaan 1–2 kertaa kuukaudessa ympäri vuoden. Pohjavesinäytteitä otetaan pääsääntöisesti kaksi kertaa vuodessa, keväisin ja syksyisin. Lisäksi Finavia Oyj seuraa kolmen laskupuron vedenlaatua jatkuvatoimisilla mittareilla.

Toimivaltaisena valvontaviranomaisena ELY-keskus pyytää Finavia Oyj:ltä lisäselvityksiä esimerkiksi silloin, jos vedenlaatutuloksissa havaitaan poikkeavia tuloksia. Vantaan ympäristökeskus välittää asukkailta ja yhdistyksiltä tulleet ilmoitukset lentoaseman laskupurojen poikkeavasta vedenlaadusta ja hajuhaitoista ELY-keskukselle ja vuoropuhelua käydään myös sosiaalisessa mediassa.

Vesientarkkailun tulokset toimitetaan valvontaviranomaiselle sekä Vantaan ympäristökeskukselle näytteenotokertojen jälkeen. Tulokset kootaan neljännesvuosiraportteihin sekä vuosittain tehtävään laajaan vesientarkkailun vuosiraporttiin. Viimeisin vesientarkkailun vuosiraportti on tarkkailukaudelta 2023–2024. Kaikki pintavesien vedenlaatutulokset tallennetaan ympäristöhallinnon vedenlaaturekisteriin, missä ne ovat kaikkien vapaasti saatavilla. Vantaan ympäristökeskus katsoo, että ympäristöluvan mukainen tarkkailu on riittävää.

3. Vantaan ympäristökeskus seuraa kansainvälistä lentoasemien valumavesien innovatiivisten ratkaisujen tutkimusta. Vantaan ympäristönsuojeluviranomainen antaa aluehallintovirastolle lausuntoja Finavia Oyj:n esittämästä valumavesienkäsittelyn tehostamisesta ja suunnitelluista aikatauluista. Aluehallintovirasto voi lupaviranomaisena vaatia muutoksia lentoaseman valumavesien käsittelyä koskeviin lupamääräyksiin. Finavia Oyj:llä oli pilottihankkeena väkevien glykolivesien puhdistamislaitos, jossa käsiteltiin Krakanojan valuma-alueelle johdettavia, lentoaseman glykolipitoisia valumavesiä. Seurannan perusteella todettiin, että väkevien glykolivesien puhdistaminen oli erittäin haasteellista. Siten nämä väkevät glykolivedet päädyttiin johtamaan jätevesiviemäriin käsiteltäväksi HSY:n Viikinmäen jätevedenpuhdistamolla.

4. Vantaan ympäristökeskus informoi säännöllisesti päättäjiä ja asukkaita lentoaseman ympäristötoimien edistymistä. Ympäristökeskus valmistelee vuosittain Helsinki-Vantaan lentoaseman pinta- ja pohjavesien tarkkailun vuosiraportin tiedoksi Vantaan kaupunkiympäristölautakunnan lupajaostolle. Lisäksi ympäristökeskuksessa valmistellaan lausuntoja lentoaseman vesienkäsittelyn tehostamissuunnitelmista lupajaoston päätettäväksi. Vantaan ympäristökeskus seuraa aktiivisesti sosiaalisessa mediassa lentoaseman vesistövaikutuksista käytyä keskustelua ja vastaa yhdessä ELY-keskuksen kanssa asukkaiden ja yhdistysten esittämiin kysymyksiin.

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 34

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa vastaus Tia Seppäselle ja 24 muulle allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Tia Seppäsen ja 24 muun valtuutetun aloite Helsinki-Vantaan lentokentän ympäristöpäästöjen vähentäminen luonnonvesissä

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Ympäristötarkastaja Päivi Jäntti-Hasa, puh. 040 8419973, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko: Helsinki-Vantaan lentokentän ympäristöpäästöjen vähentäminen luonnonvesissä	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset Tia Seppänen
Helsinki-Vantaan lentoasema on yksi Vantaan ja koko Suomen tärkeimmistä liikenteellisistä ja taloudellisista keskuksista. Sen merkitys alueen työllisyydelle, yritystoiminnalle ja kansainväliselle saavutettavuudelle on kiistaton. On tärkeää, että lentokenttä pystyy kehittymään ja vahvistamaan asemaansa vastuullisesti, ympäristönäkökohdat huomioiden. Yksi lentoaseman pitkäaikaisista ympäristöhaasteista on talvikaudella käytettävän jäänesto- ja kiitoratojen kunnossapitokemikaalien, kuten propyleeniglykolin, päätyminen lähiympäristön luonnonvesiin. Glykolit kulkeutuvat sade- ja sulamisvesien mukana erityisesti Kylmäojan ja Keravanjoen vesistöihin, missä ne voivat heikentää vedenlaatua ja vaikuttaa haitallisesti alueen ekosysteemeihin ja lajistoon. Glykoli ei ole eliöille suoraan vaarallinen kemikaali ja sen tiedetään hajoavan luonnossa nopeasti. Luonnonvesissä hajotessaan se voi estää muutoksille herkän taimen kutemisen. Glykolin hajuhaitta on talviaikaan ilmeinen. Lentoaseman operaattori Finavia on tehnyt toimenpiteitä päästöjen hallitsemiseksi, mutta lisäpanostuksia tarvitaan. Vantaan kaupungilla on mahdollisuus ja velvollisuus edistää ratkaisuja, jotka turvaavat sekä lentokentän toimintaedellytykset että luonnon hyvinvoinnin. Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki: 1. Ryhtyy neuvotteluihin Finavian, ELY-keskuksen ja muiden relevanttien tahojen kanssa tehokkaampien päästövähennystoimien toteuttamiseksi.	Aloitteen Allekirjoitukset 1.Vaula Norrena 2. Antero Eerola 3. Eva Tawasoli 4. Mikko Viilo 5. Funda Demiri 6. Tuire Kaimio 7. Eve Rämö 8. Jari Jääskeläinen 9. Mika Kasonen 10.Minna Heikkinen 11. Juha Järä 12. Sirpa Siru Kauppinen 13. Milad Dehghan 14. Tiina Tuomela 15. Hanna Valtanen 16. Reija Friman 17. Pirkko Letto 18. Emmi Pajunen 19. Anu Hall 20. Matilda Stirkkinen

2. Selvittää mahdollisuuksia lisätä kaupungin omaa seuranta- ja raportointia glykolipäästöjen vaikutuksista luonnonvesiin ja lajistoon. 3. Tukee ja edistää innovatiivisten ratkaisujen, kuten suljetun kierron glykolinkeräysjärjestelmien, kehittämistä ja käyttöönottoa lentoaseman alueella. 4. Informoi myös päättäjiä ja asukkaita lentoaseman ympäristötoimien edistymisestä. Vantaan tulee kantaa vastuunsa strategiansa mukaisesti sekä elinvoimaisen lentokentän että puhtaan ympäristön ja lähiluonnon puolustajana. On tärkeää, että kaupunki toimii aktiivisesti kestävien ratkaisujen löytämiseksi yhteistyössä lentoaseman ja muiden toimijoiden kanssa. Vantaalla 24.2.2025	21. Pekka Rautio 22. Janne Hartikainen 23. Ida Tamminen 24. Juha Suoniemi

35 § Vastaus vihreän valtuustoryhmän ja 17 muun valtuutetun aloitteeseen pyöriteiden ja jalkakäytävien talvikunnossapidon parantamiseksi

VD/696/00.02.00.03/2025

TeA/AK/HW/JV/MT

Vihreä valtuustoryhmä sekä 17 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Esitämme, että Vantaan kaupunki ryhtyy toimenpiteisiin pyöriteiden ja jalkakäytävien talvikunnossapidon parantamiseksi.

Vantaalla kadut on jaettu kolmeen kunnossapitoluokkaan:

1. Kunnossapitoluokkaan kuuluvat vilkkaat joukkoliikennekadut ja pääkadut sekä tärkeimmät kävely- ja pyörätiet.
2. Toiseen luokkaan kuuluvat muut joukkoliikennekadut ja tärkeimmät kokoojakadut.
3. Kolmanteen luokkaan kuuluvat asunto- ja tonttikadut.

Kuitenkin vilkkaidenkin katujen viereiset pyörätiet ja jalkakäytävät saattavat usein olla lumen peitossa tai lumivallien takana, sillä auraus siirtää lumet ajotieltä pyöriteille ja jalkakäytävälle. Näiden kohdalla kunnossapitoluokitus ei näytä toimivan. Vantaalla on 1. kunnossapitoluokan pyöriteitä, jotka ovat jääneet vaille aurausta runsaista lumisateista huolimatta.

Vaasassa on luotu toimiva malli asettamalla vilkkaimmille käytävälle ympärivuorokautisen kunnossapidon vaatimus. Lisäksi kunnossapidon laadun arviointiin osallistuu lähes 300 vapaaehtoista agenttia, jotka raportoivat väylien kunnosta säännöllisesti. Tämä yhteistyö urakoitsijoiden ja kaupunkilaisten välillä on Vaasassa parantanut esimerkiksi pyöriteiden talvikunnossapidon laatua merkittävästi.

Me allekirjoittaneet esitämme, että Vantaan kaupunki velvoittaa sekä kaupungin tilaamissa että kaupungin itse toteuttamissa kunnossapitotoimissa riittävän talvikunnossapidon laadun. Esitämme myös, että Vantaa ottaa käyttöön kannusteita ja toimintamalleja pyöriteiden ja jalkakäytävien talvikunnossapidon parantamiseksi. Tämä voisi sisältää urakoitsijoiden palkitsemisen laadukkaasta työstä, sanktioiden asettamisen laiminlyönneistä sekä kaupunkilaisten osallistamisen kunnossapidon laadun seurantaan, esimerkiksi Vaasan tapaan pyöräilyagentti-idea hyödyntäen.

Parantamalla pyöriteiden ja jalkakäytävien talvikunnossapitoa edistämme kestäväää liikkumista, vähennämme liikenteen päästöjä ja lisäämme kaupunkilaisten hyvinvointia.”

Kaupunginvaltuusto 27.1.2025 § 25

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmistettavaksi.

Kaupunkiympäristön toimialan katujen ja puistojen palvelualue toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Kunnossapito toteaa, että kestävästä liikkumisesta huolimatta kaupungin on turvattava ensimmäiseksi joukkoliikenteen sekä hätä- ja huoltoajoneuvojen kulkumahdollisuudet katualueilla. Täten asuntokadut sekä kevyenliikenteenväylät jäävät helposti autoväylille tehtävien hoitotoimenpiteiden jälkeiseksi työksi tai kokonaan vaille aurausta runsaiden lumisateiden aikana tai juuri sateiden päätyttyä.

Katujen auraus, kun ajoväylä on aivan kevyenliikenteenväylän vieressä, työntää osan aurauslumista kevyenliikenteenväylille. Katujen auraus tapahtuu eri kalustolla kuin kevyenliikenteenväylillä. Täten niitä ei voida työstää aina täysin samanaikaisesti. Kevyenliikenteenväylät puhdistetaan kuitenkin mahdollisimman nopeasti, heti kun kalusto- ja henkilöstöresurssit siihen antavat mahdollisuuden.

Kaupungilla on jo käytössä aloitteessa mainittu sanktioiden käyttö mahdollisista laiminlyönneistä hoitourakka-alueilla. Sopimuksissa ja käytännön töissä on huomioitu myös pyöräilyn laatukäytävien ("baanojen") yleistymisen. Verkoston laajentuessa laatukäytävien kunnossapito tullaan todennäköisesti kilpailuttamaan yhden urakoitsijan tehtäväksi. Nyt esim. pääradan varteen valmistuva laatukäytävä kulkee neljän eri kunnossapitäjän alueilla. Yksi urakoitsija pystyy pitämään työn laadun tasalaatuisempana ja toiminnan yhdenaikaisempana.

Kunnossapito on myös vuosien saatossa tiukentanut tehtäväkorttien sisältöä sekä toimenpideaikoja. Näillä toimilla on pyritty laadun parantamiseen ja nopeampaan reagointiin.

Kunnossapito on tulevana kesä kautena myös osallistamassa kaupunkilaisia kevyenliikenteenväylien kuntokartoitukseen Crowdsorsa -mobiilipelin avulla.

Lisäksi kunnossapidon tavoitteena on lähivuosien aikana tehdä kaduista erillään oleva kevyenliikenteenväylien kunnossapitoluokitus, jolla pystyttäisiin kartoittamaan ja priorisoimaan keskeisimmät pyöräilyväylät systemaattisempaan hoitoon.

Kaikessa toiminnassa on kuitenkin huomioitava, että jokainen erityinen ja tehostettu työtapa maksaa aina normaalia enemmän. Kunnossapidon vuosibudjetilla ei tällä hetkellä pystytä toteuttamaan kovin suuria toimenpiteitä säästämättä jostain toisesta työvaiheesta.

Kaupunginhallitus 28.4.2025 § 32

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Vihreälle valtuustoryhmälle ja 17 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia valmisteluun.

Kaupunkiympäristön toimialan katujen ja puistojen palvelualue toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Aiemman vastauksen tarkennuksena todetaan, että laadittava kevyen liikenteen väylien kunnossapitoluokitus priorisoi tarkemmin pyöräteiden kunnossapitotarpeet. Tällä hetkellä pyörätiet luokitellaan pääasiassa vain vierellä kulkevan katuverkon mukaisesti. Uudessa luokituksessa otettaisiin huomioon pyöräteiden käyttöasteet, pyörätieverkosto (väylien jatkuvuus) sekä palvelupisteet

(päiväkodit, koulut yms.), joita ei ole otettu huomioon nykyisessä kunnossapitoluokituksessa ko. kevyen liikenteen väylää käyttävän pyöräilijän tai kävelijän näkökulmasta.

Kyseinen laadintatyö tehdään kaupungin omilla resursseilla, ehkä pieniä konsulttitoimenpiteitä hyödyntäen.

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 35

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Vihreälle valtuustoryhmälle ja 17 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia valmisteluun.

Liite:

- allekirjoitettu Vihreän valtuustoryhmän ja 17 muun valtuutetun aloite pyöräteiden ja jalkakäytävien talvikunnossapidon parantamiseksi

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kunnossapitopäällikkö Jyrki Vättö, puh. 043 824 9311, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Aloite pyöräteiden ja jalkakäytävien talvikunnossapidon parantamiseksi Esitämme, että Vantaan kaupunki ryhtyy toimenpiteisiin pyöräteiden ja jalkakäytävien talvikunnossapidon parantamiseksi. Vantaalla kadut on jaettu kolmeen kunnossapitoluokkaan: 1. Kunnossapitoluokkaan kuuluvat vilkkaat joukkoliikennekadut ja pääkadut sekä tärkeimmät kävely- ja pyörätiet. 2. Toiseen luokkaan kuuluvat muut joukkoliikennekadut ja tärkeimmät kokoojakadut. 3. Kolmanteen luokkaan kuuluvat asunto- ja tonttikadut. Kuitenkin vilkkaidenkin katujen viereiset pyörätiet ja jalkakäytävät saattavat usein olla lumen peitossa tai lumivallien takana, sillä auraus siirtää lumet ajotieltä pyöräteille ja jalkakäytävälle. Näiden kohdalla kunnossapitoluokitus ei näytä toimivan. Vantaalla on 1. kunnossapitoluokan pyöräteitä, jotka ovat jääneet vaille aurausta runsaista lumisateista huolimatta. Vaasassa on luotu toimiva malli asettamalla vilkkaimmille käytäville ympärivuorokautisen kunnossapidon vaatimus. Lisäksi kunnossapidon laadun arviointiin osallistuu lähes 300 vapaaehtoista agenttia, jotka raportoivat väylien kunnosta säännöllisesti. Tämä yhteistyö urakoitsijoiden ja kaupunkilaisten välillä on Vaasassa parantanut esimerkiksi pyöräteiden talvikunnossapidon laatua merkittävästi. Me allekirjoittaneet esitämme, että Vantaan kaupunki velvoittaa sekä kaupungin tilaamissa että kaupungin itse toteuttamissa kunnossapitotoimissa riittävän talvikunnossapidon laadun. Esitämme myös, että Vantaa ottaa käyttöön kannusteita ja toimintamalleja pyöräteiden ja jalkakäytävien talvikunnossapidon parantamiseksi. Tämä voisi sisältää urakoitsijoiden palkitsemisen laadukkaasta työstä, sanktioiden asettamisen laiminlyönneistä sekä kaupunkilaisten osallistamisen kunnossapidon laadun seurantaan, esimerkiksi Vaasan tapaan pyöräilyagentti-idea hyödyntäen.	<u>Aloitteen tekijät</u> Vihreä valtuustoryhmä <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Jussi Särkelä 2. Milad Dehghan 3. Faysal Abdi 4. Minna Heikkinen 5. Tiina Tuomela 6. Marjo Vacker 7. Tarja Eklund 8. Pirjo Luukkala 9. Jari Jääskeläinen 10. Eeva Tikkanen 11. Siri Ahokas 12. Kai-Ari Lundell 13. Juha Suoniemi 14. Paula Lehmuskallio 15. Matilda Stirkkinen 16. Sami Kanerva 17. Naima El issaoui
--	--

Parantamalla pyöräteiden ja jalkakäytävien talvikunnossapitoa edistämme kestäväää liikkumista, vähennämme liikenteen päästöjä ja lisäämme kaupunkilaisten hyvinvointia. Vihreä valtuustoryhmä	

36 § Vastaus Sirpa Kauppisen ja 17 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaa tanssijoiden kaupungiksi

VD/697/00.02.00.03/2025

TeA/AK/HW/SM/MT

Sirpa Kauppinen sekä 17 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Tanssi edistää terveyttä, liikunnan iloa, musiikkia ja antaa sosiaalisia kontakteja. Vantaalta puuttuvat tunnelmaa tuovat pienet kesäkatulavat.

Esimerkiksi Helsingin Design-museon edessä oleva kesäkatulava on rakennettu kevyesti vanerista, ja viime kesänä monenlaiset tanssit toivat lähes päivittäin kaupunkitunnelmaa: erilaiset harrastajat saivat varata lavaa vapaasti ja järjestää avointa toimintaa. Desipelit pidettiin hyvin pieninä ja aikarajojen puitteissa. Helsingissä on useita kaikille avoimia kesäkatulavoja.

Silti pääkaupunkiseudulla tanssipaikoista on huutava pula: Varsinaisista tanssilavoista talvella lähin on Nurmijärvellä HSL- alueen ulkopuolella, ja kesäkäytössä oleva Pavin tanssilava on vähän syrjässä. Hyvin kuvaavaa on, että Backaksen tanssitilaisuuden 450 lippua myytiin parissa minuutissa loppuun. Yhtään harrastajille avointa kesäkatulavaa ei löydy Vantaalta.

Esitämme, että selvitetään, löytyisikö kaupungistamme sopivia paikkoja, minne voidaan lisätä kesäkatutunnelmaa kaikille avoimen tanssilavan avulla, ja luoda Vantaasta tanssijoiden kaupunkia.

(Selvennys: ei esiintymislava, vaan tanssin harrastamiseen sopiva yleisölle avoin tasainen alusta)”

Kaupunginvaltuusto 27.1.2025 § 26

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Sirpa Kauppisen ja 17 muun valtuutetun aloite Vantaa tanssijoiden kaupungiksi

Kaupunkiympäristön toimialan katujen ja puistojen palvelualue toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Kaupunkiympäristön toimialan tavoitteena on elävöittää kaupunkikeskustoja ja esitetty kaikille kuntalaisille avoin kesäkatulava toimisi parhaimmillaan juuri tässä tarkoituksessa. Haasteena julkisessa kaupunkitilassa on usein tapahtumasähköjen puute sekä kesäkatulava-tilaisuuksista johtuva ylimääräinen meluhaitta muulle ympäristölle.

Näiden reunaehtojen puitteissa toimiala etsii sopivia sijainteja keskusta-alueilta, jotta kesälavaa voitaisiin pilotoida kesäkaudelle 2026. Esimerkiksi Korson keskustan tyhjille tonteille väliaikainen kesälava voisi soveltua erinomaisesti.

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 36

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Sirpa Kauppiselle ja 17 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- allekirjoitettu Sirpa Kauppisen ja 17 muun valtuutetun aloite Vantaa tanssijoiden kaupungiksi.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

puistosuunnittelupäällikkö Sirpa Mäkilä puh. 040 581 9037, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko: Vantaa tanssijoiden kaupungiksi	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Tanssi edistää terveyttä, liikunnan iloa, musiikkia ja antaa sosiaalisia kontakteja. Vantaalta puuttuvat tunnelmaa tuovat pienet kesäkatulavat. Esimerkiksi Helsingin Design-museon edessä oleva kesäkatulava on rakennettu kevyesti vanerista, ja viime kesänä monenlaiset tanssit toivat lähes päivittäin kaupunkitunnelmaa: erilaiset harrastajat saivat varata lavaa vapaasti ja järjestää avointa toimintaa. Desipelit pidettiin hyvin pieninä ja aikarajojen puitteissa. Helsingissä on useita kaikille avoimia kesäkatulavoja. Silti pääkaupunkiseudulla tanssipaikoista on huutava pula: Varsinaisista tanssilavoista talvella lähin on Nurmijärvellä HSL-alueen ulkopuolella, ja kesäkäytössä oleva Pavin tanssilava on vähän syrjässä. Hyvin kuvaavaa on, että Backaksen tanssitilaisuuden 450 lippua myytiin parissa minuutissa loppuun. Yhtään harrastajille avointa kesäkatulavaa ei löydy Vantaalta. Esitämme, että selvitetään löytyisikö kaupungistamme sopivia paikkoja minne voidaan lisätä kesäkatutunnelmaa kaikille avoimen tanssilavan avulla, ja luoda Vantaasta tanssijoiden kaupunkia. ((Selvennys: ei esiintymislava, vaan tanssin harrastamiseen sopiva yleisölle avoin tasainen alusta))	<u>Aloitteen tekijät</u> <u>Sirpa Kauppinen</u> <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Vaula Norrena 2. Tiina Tuomela 3. Marjo Vacker 4. Nina Nummela 5. Kai-Ari Lundell 6. Juha Suoniemi 7. Juha Järä 8. Paula Lehmuskallio 9. Minna Heikkinen 10. Jari Jääskeläinen 11. Funda Demiri 12. Minttu Sillanpää 13. Reija Friman 14. Matilda Stirrkinen 15. Tuomas Mutanen 16. Eva Tawasoli 17. Tia Seppänen

37 §

Vastaus Ulla Kaukolan ja 38 muun valtuutetun aloitteeseen kahden kaupungin leikkipaikan säilyttäminen Hämevaarassa yhteistyössä Espoon kanssa

VD/695/00.02.00.03/2025

TeA/AK/HWE/MT

Ulla Kaukola sekä 38 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Hämevaarassa Valinkauhantien päässä sijaitsee poikkeuksellinen lasten leikkipaikka: Espoon ja Vantaan raja nimittäin kulkee keskeltä leikkipaikkaa. Leikkipaikka on pieni ja vaatimaton: siellä on hiekkalaatikko, keinut, istuinpenkki, roskis, pieni pelikenttä ja kyläläisten rakentama koristeline. Tämä vaatimaton paikka on jo vuosikymmeniä palvellut alueen lapsiperheitä yhteisenä kokoontumispaikkana. Lähin puisto Vantaan puolella on Pöllökallion leikkipaikka, jonne on matkaa noin kilometri. Espoo on rakentanut uuden pientaloalueen (Talvilinnun alue) Pohjois-Lintuvaaraan aivan Vantaan rajalle. Leikkipuistoa Talvilinnun alueella ei ole, joten myös espoolaiset lapsiperheet käyttävät leikkipaikkaa sulassa sovussa vantaalaisten kanssa.

Huhtikuussa 2024 Vantaan kaupunki ilmoitti, että leikkipaikka on TUKESin nykyisten turvallisuusmääräysten vastainen eikä kaupunki voi myöntää poikkeuslupaa sen säilyttämiseksi. Syynä turvallisuusmääräysten vastaisuuteen on se, ettei leikkipaikkaa ole aidattu.

Hämevaaran ja Espoon Talvilinnun asukkaat keräsivät vuoden vaihteessa kuukauden aikana 178 nimeä leikkipaikan säilyttämisen puolesta. Asukkaat eivät vaadi mahdottomia, vain leikkipaikan säilyttämistä, mikä tarkoittaisi leikkipaikan aitaamista.

Espoon ja Vantaan kaupunginhallitukset ovat parantaneet yhteistyötään ja aloittaneet yhteiset tapaamiset. Jotta yhteistyö ei jäisi vain ylätasolle, voisiko Hämevaaran leikkipaikan aitaaminen ja säilyttäminen olla konkreettinen osoitus kahden naapurikaupungin toimivasta yhteistyöstä, mikäli Vantaalla itsellään ei ole rahaa aidan rakentamiseen ja leikkipaikan ylläpitämiseen?”

Kaupunginvaltuusto 27.1.2025 § 24

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Ulla Kaukolan ja 38 muun valtuutetun aloite kahden kaupungin leikkipaikan säilyttäminen Hämevaarassa yhteistyössä Espoon kanssa

Kaupunkiympäristön toimialan katujen ja puistojen palvelualue toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Katujen ja puistojen palvelualue yhdessä Espoon Kaupunkitekniikan keskuksen edustajien kanssa on päättänyt kesän 2026 aikana purkaa yhteistyössä Valinkauhantien päässä sijaitsevat leikki- ja pelirakennelmat turvallisuussyistä. Leikki-, pelailu- ja oleskelualue on asukkaiden rakentama, mutta

sijaitsee kaupungin katualueella. Kaupunki on vastuussa rakenteiden aiheuttamista turvallisuusriskeistä, vaikka alue ei olekaan virallinen leikkipaikka. Alue sijaitsee suurimmaksi osaksi Espoon puolella.

Alueella sijaitsevat rakennelmat eivät ikävä kyllä täytä laissa määriteltyjä leikkipaikkojen turvallisuusvaatimuksia. Riskejä aiheuttavat muun muassa keinumaton tai turvahiekan puuttuminen keinujen alta, kyllästettyjen puumateriaalien mahdolliset haitat ja rakenteiden kuluminen. Lisäksi paikan sijainti on vaarallinen, sillä lapset joutuvat ylittämään ajoradan ilman suojatietä päästäkseen alueelle. Lähialueella on myös muuntamo, jonka läheisyyteen ei voi perustaa leikkipaikkaa.

Kaupungilla ei ole mahdollisuutta kunnostaa epävirallista leikkialuetta tai valvoa sen turvallisuutta. Em. perusteella palvelualue on selvittänyt mahdollisuutta rakentaa lähivuosien aikana uusi pieni leikkipaikka Viikatepuistoon korvaamaan purettavaa leikkipaikkaa. Samalla voitaisiin rakentaa uusi toivottu kevyen liikenteen reittiyhteys Multaojan varteen ja hoitaa myös tulvaongelma.

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 37

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Ulla Kaukolalle ja 38 muulle valtuutetulle aloitteen allekirjoittaneelle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Liite:

- Ulla Kaukolan ja 38 muun valtuutetun aloite kahden kaupungin leikkipaikan säilyttäminen Hämevaarassa yhteistyössä Espoon kanssa

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kaupungininsinööri Henry Westlin, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko: Kahden kaupungin leikkipaikan säilyttäminen Hämevaarassa yhteistyössä Espoon kanssa Hämevaarassa Valinkauhantien päässä sijaitsee poikkeuksellinen lasten leikkipaikka: Espoon ja Vantaan raja nimittäin kulkee keskeltä leikkipaikkaa. Leikkipaikka on pieni ja vaatimaton: siellä on hiekkalaatikko, keinut, istuinpenkki, roskis, pieni pelikenttä ja kyläläisten rakentama koristeline. Tämä vaatimaton paikka on jo vuosikymmeniä palvellut alueen lapsiperheitä yhteisenä kokoontumispaikkana. Lähin puisto Vantaan puolella on Pöllökallion leikkipaikka, jonne on matkaa noin kilometri. Espoo on rakentanut uuden pientaloalueen (Talvilinnun alue) Pohjois-Lintuvaaraan aivan Vantaan rajalle. Leikkipuistoa Talvilinnun alueella ei ole, joten myös espoolaiset lapsiperheet käyttävät leikkipaikkaa sulassa sovussa vantaalaisten kanssa. Huhtikuussa 2024 Vantaan kaupunki ilmoitti, että leikkipaikka on TUKESin nykyisten turvallisuusmääräysten vastainen eikä kaupunki voi myöntää poikkeuslupaa sen säilyttämiseksi. Syynä turvallisuusmääräysten vastaisuuteen on se, ettei leikkipaikkaa ole aidattu. Hämevaaran ja Espoon Talvilinnun asukkaat keräsivät vuoden vaihteessa kuukauden aikana 178 nimeä leikkipaikan säilyttämisen puolesta. Asukkaat eivät vaadi mahdottomia, vain leikkipaikan säilyttämistä, mikä tarkoittaisi leikkipaikan aitaamista. Espoon ja Vantaan kaupunginhallitukset ovat parantaneet yhteistyötään ja aloittaneet yhteiset tapaamiset. Jotta yhteistyö ei jäisi vain ylätasolle, voisiko Hämevaaran leikkipaikan aitaaminen ja säilyttäminen olla konkreettinen osoitus kahden naapurikaupungin toimivasta yhteistyöstä, mikäli Vantaalla itsellään ei ole rahaa aidan rakentamiseen ja leikkipaikan ylläpitämiseen?	Aloitteen tekijä/tekijät ja Allekirjoitukset <u>Aloitteen tekijä</u> Ulla Kaukola <u>Allekirjoittajat</u> 1. Lauri Kaira 2. Anu Hall 3. Milad Dehghan 4. Faysal Abdi 5. Sirpa Siru Kauppinen 6. Anitta Orpana 7. Antero Eerola 8. Vaula Norrena 9. Marjo Vacker 10. Tiina Tuomela 11. Eve Rämö 12. Funda Demiri 13. Jouko Jääskeläinen 14. Suvi Karhu 15. Sirkka-Liisa Kähärä 16. Minna Heikkinen 17. Niilo Kärki 18. Jussi Saramo
---	--

	19. Mari Hynninen
	20. Maarit Raja- Aho
	21. Nina Nummela
	22. Tarja Eklund
	23. Pirjo Luukkala
	24. Eeva Tikkanen
	25. NAima El Issaoui
	26. Kai-Ari Lundell
	27. Susanna Kaiju
	28. Jari Sainio
	29. Matilda Stirkkinen
	30. Janne Hartikainen
	31. Paula Lehmuskallio
	32. Reija Friman
	33. Tuire Kaimio
	34. Siri Ahokas
	35. Tuomas Mutanen
	36. Eva Tawasoli
	37. Tia Seppänen
	38. Aadan Ibrahim

38 §

Vastaus Antero Eerolan ja 24 muun valtuutetun aloitteeseen sydänturvaa parannettava – defibrillaattoreita kaupungin julkisiin tiloihin

VD/2371/00.02.00.03/2025

TeA/KJ/PW

Antero Eerola sekä 24 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Suomessa tapahtuu sairaaloiden ulkopuolella muutamia tuhansia äkillisiä sydämen pysähdyksiä. Noin viisi tuhatta ihmistä menehtyy niihin vuosittain. Kun ihmisen sydän pysähtyy, jokainen hetki on elintärkeä. Jokainen minuutti sydämen pysähtymisen jälkeen laskee elonjäämisen mahdollisuutta noin kymmenellä prosentilla. Siksi nopea reagointi on ratkaisevaa.

Yhä useammissa julkisissa tiloissa pitäisikin olla defibrillaattoreita eli sydäniskureita. Kyseessä on laite, joka antaa sähköiskun sydämeen palauttaakseen sen normaalin rytmin ja jota kuka tahansa osaa käyttää. Laitteen käytöstä ei aiheudu vaaraa, vaikka kyse olisi muusta kuin sydämen pysähtymisestä aiheutuvasta sairaskohtauksesta.

Defibrillaattoreita löytyy yhä useammin julkisista tiloista, työpaikoilta ja taloyhtiöistä. Näin pitäisi olla myös Vantaan kaupungin julkisissa tiloissa. Näin voitaisiin konkreettisesti pelastaa ihmishenkiä. Taloudellisesti ei ole kyse suuresta panostuksesta, sillä sydäniskurit maksavat muutamasta sadasta noin pariin tuhanteen euroon.

Edellä olevan perusteella, me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan valtuustoaloitteen:

* Vantaa ryhtyy hankkimaan defibrillaattoreita eli sydäniskureita kaikkiin soveltuviin kaupungin julkisiin tiloihin. Hankkeen etenemisestä raportoidaan kaupungin päättäjille.”

Kaupunginvaltuusto 24.3.2025 § 31

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Antero Eerolan sekä 24 muun valtuutetun aloite sydänturvaa parannettava – defibrillaattoreita kaupungin julkisiin tiloihin

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Defibrillaattoreita löytyy jo useimmista kaupungin hallinnoimista toimitiloista. Defibrillaattorien hankinta on ollut tilojen käyttäjien vastuulla. Käyttäjät vastaavat myös laitteiden kustannuksista ja ylläpidosta. Hankinnan jälkeen jokainen sydäniskuri tulee rekisteröidä saatavuustietoineen defi.fi-palveluun, jonka ovat perustaneet Suomen Elvytysneuvosto, Suomen Punainen Risti ja Suomen Sydänliitto. Rekisterissä olevien tietojen ajantasaisuus on laitteen haltijan vastuulla. Kuntien alueella sydäniskureita oli eniten rekisteröity 31.12.2024 Helsingissä (982), Vantaalla (428) ja Espoossa (397). Kaikki defi.fi-palveluun

rekisteröidyt Vantaan alueen sydäniskurit näkyvät myös Vantaan kaupungin karttapalvelusta (kartta.vantaa.fi > Palvelu- ja toimipisteet > Defibrillaattorit). Defi.fi-palvelusta voi helposti paikantaa koko Suomen alueella aina lähimmän sydäniskurin.

Edellä mainituista palveluista voidaan tarvittaessa raportoida defibrillaattorien lukumäärä kaupungin päättäjille. Laitteiden tarpeen arviointi ja hankinta on kuitenkin ensisijaisesti tilojen käyttäjien vastuulla. Kaupungin johto voi tarvittaessa antaa suosituksia ja ohjeita toimialoille laitekannan täydentämiseksi.

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 38

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Antero Eerolalle ja 24 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia valmisteluun.

Liite:

- Vastaus Antero Eerolan ja 24 muun valtuutetun aloitteeseen sydänturvaa parannettava – defibrillaattoreita kaupungin julkisiin tiloihin

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Tilakeskusjohtaja Pekka Wallenius, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko:	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Sydänturvaa parannettava – defibrillaattoreita kaupungin julkisiin tiloihin Suomessa tapahtuu sairaaloiden ulkopuolella muutamia tuhansia äkillisiä sydämen pysähdyksiä. Noin viisi tuhatta ihmistä menehtyy niihin vuosittain. Kun ihmisen sydän pysähtyy, jokainen hetki on elintärkeä. Jokainen minuutti sydämen pysähtymisen jälkeen laskee elonjäämisen mahdollisuutta noin kymmenellä prosentilla. Siksi nopea reagointi on ratkaisevaa. Yhä useammissa julkisissa tiloissa pitäisikin olla defibrillaattoreita eli sydäniskureita. Kyseessä on laite, joka antaa sähköiskun sydämeen palauttaakseen sen normaalin rytmin ja jota kuka tahansa osaa käyttää. Laitteen käytöstä ei aiheudu vaaraa, vaikka kyse olisi muusta kuin sydämen pysähtymisestä aiheutuvasta sairaskohtauksesta. Defibrillaattoreita löytyy yhä useammin julkisista tiloista, työpaikoilta ja taloyhtiöistä. Näin pitäisi olla myös Vantaan kaupungin julkisissa tiloissa. Näin voitaisiin konkreettisesti pelastaa ihmishenkiä. Taloudellisesti ei ole kyse suuresta panostuksesta, sillä sydäniskurit maksavat muutamasta sadasta noin pariin tuhanteen euroon. Edellä olevan perusteella, me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan valtuustoaloitteen: * Vantaa ryhtyy hankkimaan defibrillaattoreita eli sydäniskureita kaikkiin soveltuviin kaupungin julkisiin tiloihin. Hankkeen etenemisestä raportoidaan kaupungin päättäjille. Vantaalla 24.3.2025	<u>Aloitteen tekijät</u> Antero Eerola (vas.) <u>Aloitteen</u> <u>Allekirjoitukset</u> 1. Matilda Stirkkinen 2. Mari Hynninen 3. Siri Ahokas 4. Funda Demiri 5. Anu Hall 6. Minttu Sillanpää 7. Paula Lehmuskallio 8. Elina Nykyri 9. Tiina Tuomela 10. Marjo Vacker 11. Nina Nummela 12. Juha Suoniemi 13. Vaula Norrena 14. Sirpa Siru Kauppinen 15. Tarja Eklund 16. Patrik Karlsson 17. Maija Rautavaara 18. Tuire Kaimio 19. Hanna Valtanen 20. Reija Friman 21. Juha Järä 22. Ida Tamminen 23. Aki Mäkipernaa 24. Jouko Jääskeläinen

39 §

Vastaus Juha Järän, Juha Suoniemen, Mika Niikon, Kai-Ari Lundellin ja 15 muun valtuutetun aloitteeseen sähköiset esteet kevyen liikenteen turvaksi

TeA/HW/HH-S

VD/1573/00.02.00.03/2025

Juha Järä, Juha Suoniemi, Mika Niikko, Kai-Ari Lundell sekä 15 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Myyrmäessä Myyrmäenraitilla ja Tikkurilassa Asematiellä, joka on nykyään kävelykatu, ajetaan autoilla vastoin liikennesääntöjä ja niitä myös pysäköidään laittomasti. Ainoastaan huoltoajo on sallittu. Molemmissa paikoissa luvaton liikenne aiheuttaa lukuisia vaaratilanteita jalankulkijoille ja pyöräilijöille – lapsista vanhuksiin. Tilanteita ei ole yrityksistä huolimatta saatu hallintaan. Poliisipartioilla ei ole riittävästi aikaa tai resursseja valvontaan, eikä pysäköinninvalvonta ole pystynyt puuttumaan ongelmaan tehokkaasti. Liikennemerkkien ja nykyisten rakenteiden vaikutus on jäänyt lähinnä kosmeettiseksi, ja henkilötyöhön perustuva valvonta on sekä kallista että aikarajoitteista.

Vaikka vakavilta henkilövahingoilta on toistaiseksi välttytty, esitämme, että kaupunki selvittää mahdollisuudet asentaa kyseisille alueille, teiden päihin, ylös ja alas nostettavat esteet. Hälytysajoneuvoille ja muille tarpeellisille ryhmille voitaisiin ohjelmoida esteiden laskeminen. Olemme alustavasti selvittäneet asiaa ja todenneet, että Itä-Uudenmaan poliisi suhtautuu ideaan myönteisesti. Esteiden tulisi myös olla kohtuullisesti siirrettävissä liikennejärjestelyjen tai muun infrastruktuurin muutosten niin vaatiessa.

Lisäksi esitämme, että vastaavia mahdollisia ongelmakohtia kaupungissa kartoitetaan, esimerkiksi Kivistön aukiolla.”

Kaupunginvaltuusto 24.2.2025 § 12

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkiympäristön toimialan katujen ja puistojen palvelualue toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Luvaton liikenne kävelykaduilla on erittäin harmillinen ilmiö. Luvalliset huoltoautot ovat kävelykadulla ihan yhtä ikäviä liikenneturvallisuuden näkökulmasta katsottuna. Laajat kävelykatualueet, kivijalkaliiketilat ja erilaiset toritapahtumat vaativat kuitenkin toimiakseen huoltoliikennettä. Usealla kävelykadulla on jakeluliikenteen lisäksi jätteiden kuljetusta, luvallista tontille ajoa ja pelastautumiseen tarvittavia nostopaikkoja. Pelastusyhteyden on toimittava aina takuuvarmasti. Vikatilan sattuessa pelastusajoneuvon pitää pystyä kiertämään sähköiset ajoesteet tarvittaessa.

Törmäyksen kestävät alas laskeutuvat pollarit ovat rakenteeltaan raskaita ja vaativat laajempia rakenteita maan alle kuin tavalliset ajoesteet. Pollareiden asentamista katualueelle vaikeuttaa myös maanalaiset johdot ja putket. Katualueella ei yleensä ole juurikaan vapaata tilaa maanlaiseen rakentamiseen ja alas laskeutuvien pollareiden asentaminen voi vaatia johtojen ja putkitusten

siirtämistä. Tämä aiheuttaa merkittäviä lisäkustannuksia. Alas laskeutuvien pollareiden asentamisen hinta on arvioitu Helsingissä olevan noin 20 000 euroa/kpl. Pollareita tulee asentaa noin 1,5 m välein, jotta auto ei mahdu ajamaan niiden välistä. Pollareita pitäisi asentaa joka tapauksessa huomattavan suurelle alueelle. Ajon estäminen laajoilla alueilla aiheuttaa varsin merkittäviä investointikustannuksia.

Alaslaskettavat ajoesteet vaativat hallintajärjestelmän, jonka kautta pollareita ohjataan etänä valvomosta tai paikallisesti erilaisilla tunnistimilla. Alaslaskettavien ajoesteiden ohjaukseen ja hallintaan liittyy paljon monimutkaisia haasteita. Mitkä kaikki osapuolet esteitä saavat ohjata yleisellä alueella? Kellä on oikeus kulkea alaslaskettavilla esteillä rajatun alueen sisään? Yhtenä ongelmana on satunnaisesti tai yllättäen kadulle pyrkivät tahot, joilla ei olisi tunnistetta. Miten liikenne toimii tilanteessa, jossa ajo alueelle evätään?

Kunnossapitomielessä laitteiden huolto voitaisiin mahdollisesti yhdistää muihin ulkovalojen tai liikennevalojen huoltosopimuksiin, koska kyse on sähköautomaatiosta. Oletamme, että käyttö olisi hyvin kallista, koska sekä harjausta että viankorjausta jouduttaisiin tekemään jatkuvasti. Yleiselle alueelle sijoitaviin sähköisiin ajoesteisiin liittyy selvästi paljon haasteita ja ongelmia. Sähköiset pollarit toimivat varmasti paremmin, jollain tiettyä kiinteistöä palvelevalla alueella. Silloin pelastus voidaan hoitaa esimerkiksi tietyn rakennuksen toiselta sivulta sekä pollareiden ohjaus ja huolto onnistuu kyseisen kiinteistön toimesta.

Sähköisiä pollareita on toteutettu Helsingissä muutamiin kohteisiin. Hyvänä esimerkkinä toimii Iso Roobertinkadun kävelykatu, jolla huoltoajo on sallittua. Helsingin kaupunki on teettänyt vuonna 2024 opinnäytetyön, jossa on muun muassa selvitetty sähköisten alaslaskettavien pollareiden haasteita ja tuotu esiin havaittuja ongelmia käytännössä. Keväällä 2025 Helsingin liikennesuunnittelun kollegoilta on kysely kokemuksia näistä sähköisistä pollareista katualueella. Tähän mennessä toteutetuissa alaslaskettavissa ajoesteissa on ollut merkittäviä ongelmia. Kokemukset ovat pääosin olleet negatiivisia mm. kunnossapidon vaikeuden takia. Talviolosuhteet ovat olleet liian haastavat tällaisille toiminnoille. Hiekoitushiekka aiheuttaa ongelmia joutuessaan pollareiden väliin. Vesi pääsee valumaan alas pollarin koneistolle, ja veden jäätyminen aiheuttaa ongelmia pollareiden toiminnalle. Muutaman vuoden jälkeen sähköiset pollarit on poistettu käytöstä niiden jatkuvien ongelmien takia. Jossain kohteissa tilalla on välillä ollut betoniporsaita, jolloin ajoneuvot ovat joutuneet kääntymään kävelykadulla. Se ei ole turvallinen ratkaisu. Nekin on päädytty poistamaan. Monessa paikassa on jätetty tavallisten pollareiden väliin auton mentävä kolo ja liikennemerkkit. Eli kalliiden investointien jälkeen on palattu takaisin lähelle alkutilannetta. Ainakin toistaiseksi on päädytty siihen, että yritetään ohjata liikennettä kävelykaduilla muilla keinoilla. Tällä hetkellä tilanne on se, että nämä sähköiset pollarit eivät vaikuta olevan hyvä ratkaisu kävelykatujen luvattoman liikenteen hillintään. Jatkamme siis Helsingin kaupungin kokemusten seuraamista.

Liikennesuunnittelussa tehdään jatkuvasti työtä liikenneturvallisuuden parantamiseksi. Saamme paljon palautetta havaituista ongelmakohdista alueen asukailta tai muuten alueella paljon liikkuvilta. Aluevastuulliset suunnittelijat myös vierailevat säännöllisesti omilla vastuualueillaan, joten suurimmat ongelmakohdat ovat kullakin alueella tiedossa.

Vantaalla kävelykatualueet ovat varsin laajoja kokonaisuuksia, jonne on mahdollista ajaa monesta eri kohtaa. Kaikkia kohtia ei voida sulkea pollareilla. Joissain kohteissa huoltoajoa on pystytty rajaamaan, mutta kaikilla alueilla se ei ole mahdollista. Liikenteen rauhoittamista aukioilla ja kävelypainotteisilla alueilla jatketaan tarpeen mukaan harkiten. Ensisijaisesti kuitenkin olemassa olevan infran tulisi tukea haluttua tahtotilaa. Ajon rajoittaminen ajoestein on vain yksi käytössä oleva vaihtoehto. Liikennesuunnittelussa emme näe näiden sähköisten pollareiden tarjoavan ongelmaan sitä ratkaisua,

mitä on toivottu. Ongelmavyöhyt on kovin monitahoinen, mutta me yritämme parhaamme mukaan ratkaista ongelmaa erilaisilla toimenpiteillä.

Esimerkiksi Tikkurilassa Asematiellä tilanne on rauhoittunut pysäköinnin ja läpiajon osalta alkutilanteeseen nähden selvästi. Alueella on myös luvallista tontille ajoa, joka on vähenemässä tulevaisuudessa Asematien varren kehittämisen myötä. Kielotien puoleiseen päähän sijoitetut pyörätelineistä ja istutuslaatikoista koostetut ajoesteet ovat hillinneet ajonopeuksia alueella. Samanlaista ajonopeuksia hillitsevää sikaania ollaan parhaillaan suunnittelemassa Asematielle Ratatien puoleiseen päähän.

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 39

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Juha Järälle, Juha Suoniemelle, Mika Niikolle, Kai-Ari Lundellille ja 15 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- allekirjoitettu Juha Järän, Juha Suoniemen, Mika Niikon, Kai-Ari Lundellin sekä 15 muun valtuutetun aloite sähköiset esteet kevyen liikenteen turvaksi

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Muutoksenhaku- ja valituskielto

Lisätiedot:

Liikenteen alueinsinööri Heidi Hellgren-Suomalainen (heidi.hellgren-suoma@vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko: Sähköiset esteet kevyen liikenteen turvaksi	Aloitteen tekijä/tekijät ja Allekirjoitukset: Juha Järä Juha Suoniemi Mika Niikko Kai-Ari Lundell
Myyrmäessä Myyrmäenraitilla ja Tikkurilassa Asematiellä, joka on nykyään kävelykatu, ajetaan autoilla vastoin liikennesääntöjä ja niitä myös pysäköidään laittomasti. Ainoastaan huoltoajo on sallittu. Molemmissa paikoissa luvaton liikenne aiheuttaa lukuisia vaaratilanteita jalankulkijoille ja pyöräilijöille – lapsista vanhuksiin. Tilanteita ei ole yrityksistä huolimatta saatu hallintaan. Poliisipartioilla ei ole riittävästi aikaa tai resursseja valvontaan, eikä pysäköinninvalvonta ole pystynyt puuttumaan ongelmaan tehokkaasti. Liikennemerkkien ja nykyisten rakenteiden vaikutus on jäänyt lähinnä kosmeettiseksi, ja henkilötyöhön perustuva valvonta on sekä kallista että aikarajoitteista. Vaikka vakavilta henkilövahingoilta on toistaiseksi välttytty, esitämme, että kaupunki selvittää mahdollisuudet asentaa kyseisille alueille, teiden päihin, ylös ja alas nostettavat esteet. Hälytysajoneuvoille ja muille tarpeellisille ryhmille voitaisiin ohjelmoida esteiden laskeminen. Olemme alustavasti selvittäneet asiaa ja todenneet, että Itä-Uudenmaan poliisi suhtautuu ideaan myönteisesti. Esteiden tulisi myös olla kohtuullisesti siirrettävissä liikennejärjestelyjen tai muun infrastruktuurin muutosten niin vaatiessa. Lisäksi esitämme, että vastaavia mahdollisia ongelmakohtia kaupungissa kartoitetaan, esimerkiksi Kivistön aukiolla. Juha Järä Juha Suoniemi Mika Niikko Kai-Ari Lundell	<u>Aloitteen</u> <u>Allekirjoitukset</u> 1. Niilo Kärki 2. Mika Kasonen 3. Tiina Tuomela 4. Vaula Norrena 5. Siri Ahokas 6. Marjo Vacker 7. Nina Nummela 8. Anitta Orpana 9. Milad Dehghan 10. Tanja Aidanjuuri 11. Minna Heikkinen 12. Sirpa siru Kauppinen 13. Tia Seppänen 14. Jussi Särkelä 15. Janne Hartikainen

40 §

Vastaus perussuomalaisten valtuustoryhmän ja 20 muun valtuutetun aloitteeseen Linnaistenmetsän arvokkaimman osan säästämiseksi rakentamiselta

VD/7858/00.02.00.03/2024

TeA/SP/TKa/MT

Perussuomalaisten valtuustoryhmä sekä 20 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuustontyöjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Helmikuussa 2023 valtuustoryhmät edellyttivät huolellisten luontoselvitysten tekemistä ennen kuin lainvoiman saanut Linnaisten omakotialueen laajennusta koskevaa kaavaa 100400 alettaisiin toteuttaa. Kaupungin tilaamat selvitykset norojen, lepakoiden ja palokärjen osalta valmistuivat syksyksi 2023 ja tuloksista kerrottiin kaupunginvaltuuston infossa 15.2.2024. Näiden selvitysten lisäksi kaupunginvaltuutetuille on toimitettu suometsätieteen emeritusprofessori Harri Vasanderin antama lausunto perustuen Rambollin noroselvitykseen sekä International K9 Institute Oy:n tekemä koira-avusteinen liito-oravaselvitys kaava-alueesta.

Emme voi toteuttaa kaavaa vain sillä perusteella, että se on saanut lainvoiman ja kaupungin tilaamat raportit luontoselvityksistä ainakin osittain mahdollistaisivat rakentamisen. Kaavan toteuttamisen jatkaminen tarkoittaa sitä, että suljemme silmämme ja sivuutamme ne tosiseikat, jotka ovat tiedossamme ja joita meille on toimitettu. Mielestämme nämä tosiseikat puoltavat vanhan, monimuotoisen metsän säilyttämistä. Pientalojen rakentaminen juuri tähän metsään ei ole välttämätöntä, sillä kaupungilla on runsaasti myymättömiä pientalotontteja ja mahdollisuus kaavoittaa uusia pientaloalueita omistamilleen peltoalueille.

Painavin lausunto rakentamista vastaan on suometsätieteen emeritusprofessori Harri Vasanderin 5.3.2024 päivätty lausunto Linnaistenmetsän noroista perustuen Ramboll Finland Oy:n raporttiin (27.6.2023). Lausunnossaan Vasander huomauttaa muun muassa, että Rambollin raportissa vain norojen näkyvät osat on merkitty noroiksi, muut osat luonnollisiksi virtausreiteiksi. Vasander ei pidä kaavan 100400 osittaistakaan rakentamista mahdollisena ilman norojen vaarantamista. Loppuyhteenvedossa Vasander toteaa:” Mikäli kaavoitettu alue rakennetaan, vaikutukset jäljelle jäävään luontoon, noroverkostoon, Äijänsuon luonnonsuojelualueeseen ja itäpuolella olevaan luonnonsuojelualuevaraukseen olisivat tuhoisat ja peruuttamattomat.”

Linnaistenmetsä on vanhaa, maakunnallisesti arvokasta, monimuotoista metsää harvinaisine suoaroineen ja kausikosteikkoineen. Se on tiukasti suojeltujen lepakoiden ruokailu- ja levähdysaluetta, joka tulee säilyttää metsäisenä. Liito- oravakartoituksessa kaava-alueelta tehtiin useita havaintoja liito-oravan papanoista ja kolopuista. Vantaan karttapalvelusta näkyvät myös alueen arvopuut sekä arvokas metsälintualue. Linnaistenmetsä on alueen asukkaiden lähimetsänä tärkeä virkistys- ja ulkoilualue, josta myös naapurikuntalaiset nauttivat.

Koska suurin osa näistä suojelluista tai harvinaisista luontotyypeistä tai eliölajien reviireistä sijaitsee Linnaistenmetsän vanhimmassa osassa, esitämme tässä aloitteessa, että kaavoitus poistetaan kokonaan Aisakellontien jatkeen eteläpuolelta. Kaavasta 100400 jäisi tarvittaessa rakennettaviksi korttelit 10013 ja 10030 Aisakellontien jatkeen pohjoispuolella, missä metsä on nuorempaa ja pintavedet ohjautuvat jo nyt Kulkusojaan. Luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen ja merkitys on entisestään korostunut Vantaan strategiassa ja luontopositiivisuuden tavoitteissa. Uskottavuuden saavuttamiseksi myös tekojemme tulee noudattaa asetettuja tavoitteita.”

Kaupunginvaltuusto 18.11.2024 § 22

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Linnaisten asemakaava **100400 Linnaisten omakotialueen laajennus** on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 27.8.2018.

Helsingin hallinto-oikeus 10.6.2019 hylkäsi valitukset ja vaatimukset täytäntöönpanon kieltämisestä.

Suometsätieteen emeritusprofessori Harri Vasanderin lausunto 8.7.2019 käsiteltiin korkeimmassa hallinto-oikeudessa valituslupahakemuksen liitteenä. Korkein hallinto-oikeus 9.6.2020 hylkäsi valituslupahakemuksen.

Siten asemakaava on kuulutettu voimaan 30.6.2020 ja on lainvoimainen.

Vaikka Linnaistenmetsästä löydetty suoalueet ja kausikosteikot ovat 2018 valmistuneen luontotyyppiselvityksen mukaan uhanalaisia, ne eivät ole lailla rauhoitettuja luontotyyppejä. (Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018 (2018). Kontula T. & Raunio A. (toim.). Suomen ympäristö 5/18.)
Linkki: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-11-4819-4>.

Ramboll (2023) on tehnyt noroselvityksen, jossa todettiin alueella vesilain mukaisia noroja, jotka estävät rakentamisen 22 tontin osalta. Tämä alue on rajattu karttaan punaisella viivalla.

Ramboll (2023) on tehnyt lepakkoselvityksen, jossa ei todettu lepakoiden lisääntymis- eikä päivälepopaikkoja tai tärkeitä ruokailualueita, joten lepakot eivät estä asemakaavan toteuttamista.

Asukkaat tilasivat liito-oravaselvityksen (International K9 Institute Oy, 2024), jossa käytettiin koiraa liito-oravien havaitsemiseen. Koira havaitsi papanoita ja pesäpuita. Tämä liito-orava-alue on rajattu karttaan oranssilla viivalla.

Asemakaavoitus on tilannut liito-oravaselvityksen 2025, jolla on tarkoitus tarkentaa liito-orava-alue. Tämä selvitys ei ole vielä valmistunut.

Liitekarttojen oranssi viiva rajaa noro- ja asukkaiden löytämän liito-orava-alueen. Noro- ja liito-orava-alueiden rajaukset perustuvat lakiin ja jäävät siten rakentamatta. Rajauksen ulkopuolelle on jäämässä 27 tonttia, jotka voitaisiin toteuttaa.

Kaupunginhallitus 18.6.2025 § 27

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa perussuomalaisten valtuustoryhmälle ja 20 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 40

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa perussuomalaisten valtuustoryhmälle ja 20 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- allekirjoitettu perussuomalaisten valtuustoryhmän ja 20 muun valtuutetun aloite Linnaistenmetsän arvokkaimman osan säästämiseksi rakentamiselta
- Karttaliitteet 12.5.2025
- Noroselvitys, Ramboll 27.6.2023
- Lepakkoselvitys, Ramboll 29.9.2023
- Koirakartoitus, International K9 Institute Oy, 9.4.2024

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

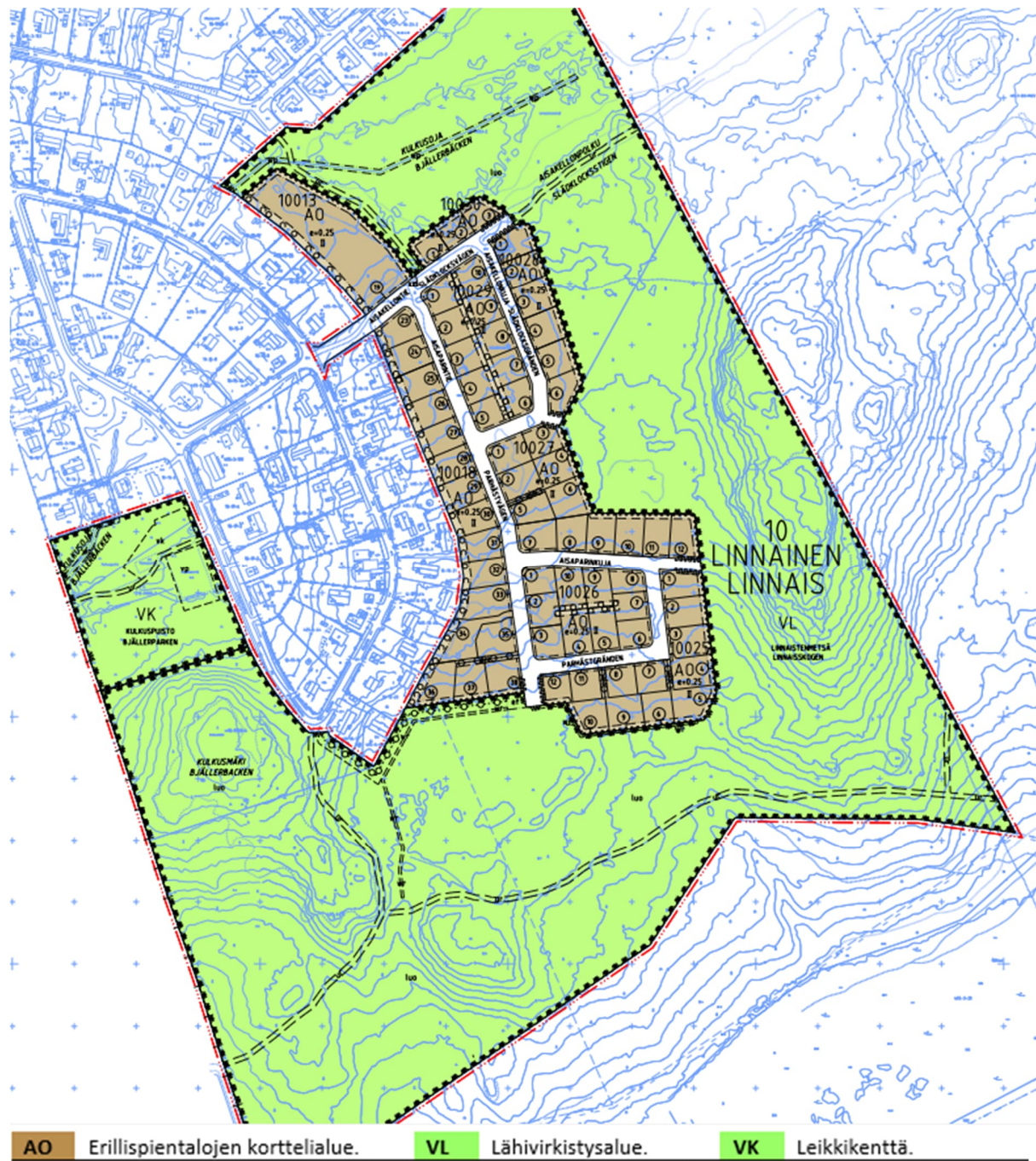
aluearkkitehti Timo Kallaluoto, puh. 050 312 2132 (etunimi.sukunimi@vantaa.fi)

Valtuustoaloitteet

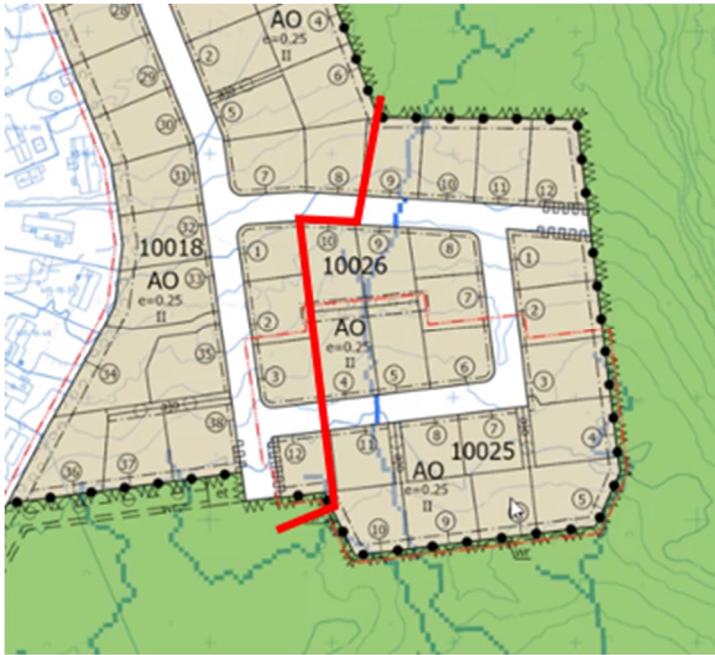
Kaupunginvaltuuston kokous 18.11.2024

Valtuustoaloitteen otsikko: Aloite Linnaistenmetsän arvokkaimman osan säästämiseksi rakentamiselta	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Helmikuussa 2023 valtuustoryhmät edellyttivät huolellisten luontoselvitysten tekemistä ennen kuin lainvoiman saanutta Linnaisten omakotialueen laajennusta koskevaa kaavaa 100400 alettaisiin toteuttaa. Kaupungin tilaamat selvitykset norojen, lepakoiden ja palokärjen osalta valmistuivat syyskuu 2023 ja tuloksista kerrottiin kaupunginvaltuuston infossa 15.2.2024. Näiden selvitysten lisäksi kaupunginvaltuutetuille on toimitettu suometsätieteen emeritusprofessori Harri Vasanderin antama lausunto perustuen Rambollin noroselvitykseen sekä International K9 Institute Oy:n tekemä koira-avusteinen liito-oravaselvitys kaava-alueesta. Emme voi toteuttaa kaavaa vain sillä perusteella, että se on saanut lainvoiman ja kaupungin tilaamat raportit luontoselvityksistä ainakin osittain mahdollistaisivat rakentamisen. Kaavan toteuttamisen jatkaminen tarkoittaa sitä, että suljemme silmämme ja sivuutamme ne tosiseikat, jotka ovat tiedossamme ja joita meille on toimitettu. Mielestämme nämä tosiseikat puoltavat vanhan, monimuotoisen metsän säilyttämistä. Pientalojen rakentaminen juuri tähän metsään ei ole välttämätöntä, sillä kaupungilla on runsaasti myymättömiä pientalotontteja ja mahdollisuus kaavoittaa uusia pientaloalueita omistamilleen peltoalueille. Painavin lausunto rakentamista vastaan on suometsätieteen emeritusprofessori Harri Vasanderin 5.3.2024 päivätty lausunto Linnaistenmetsän noroista perustuen Ramboll Finland Oy:n raporttiin (27.6.2023). Lausunnossaan Vasander huomauttaa muun muassa, että Rambollin raportissa vain norojen näkyvät osat on merkitty noroiksi, muut osat luonnollisiksi virtausreiteiksi. Vasander ei pidä kaavan 100400 osittaistakaan rakentamista mahdollisena ilman norojen vaarantamista. Loppuyhteenvedossa Vasander toteaa:” Mikäli kaavoitettu alue rakennetaan, vaikutukset jäljelle jäävään luontoon,	<u>Aloitteen tekijät</u> Perussuomalaisten valtuustoryhmä <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Vaula Norrena 2. Milad Dehghan 3. Tiina Tuomela 4. Pirjo Luokkala 5. Sirpa Siru Kauppinen 6. Marjo Vacker 7. Tuire Kaimio 8. Eeva Tikkanen 9. Mikko Viilo 10. Hanna Valtanen 11. Eva Tawasoli 12. Tuomas Mutanen 13. Paula Lehmuskallio 14. Reija Friman 15. Tia Seppänen 16. Mika Kasonen 17. Maija Rautavaara 18. Eve Rämö 19. Anitta Orpana 20. Anu Hall

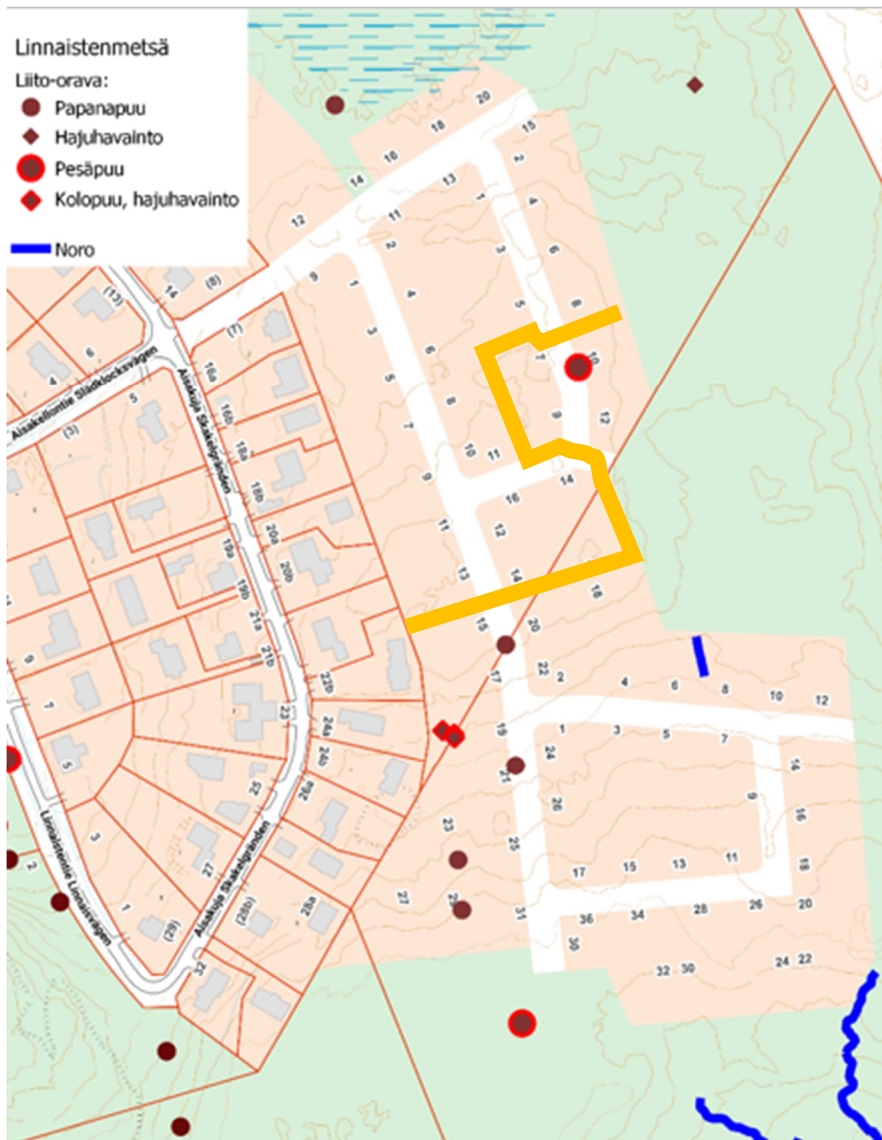
noroverkostoon, Äijänsuon luonnonsuojelualueeseen ja itäpuolella olevaan luonnonsuojelualuevaraukseen olisivat tuhoisat ja peruuttamattomat.” Linnaistenmetsä on vanhaa, maakunnallisesti arvokasta, monimuotoista metsää harvinaisine suoaroineen ja kausikosteikkoineen. Se on tiukasti suojeltujen lepakoiden ruokailu- ja levähdysaluetta, joka tulee säilyttää metsäisenä. Liito-oravakartoituksessa kaava-alueelta tehtiin useita havaintoja liito-oravan papanoista ja kolopuista. Vantaan karttapalvelusta näkyvät myös alueen arvopuut sekä arvokas metsälintualue. Linnaistenmetsä on alueen asukkaiden lähimetsänä tärkeä virkistys- ja ulkoilualue, josta myös naapurikuntalaiset nauttivat. Koska suurin osa näistä suojelluista tai harvinaisista luontotyypeistä tai eliölajien reviireistä sijaitsee Linnaistenmetsän vanhimmassa osassa, esitämme tässä aloitteessa, että kaavoitus poistetaan kokonaan Aisakellontien jatkeen eteläpuolelta. Kaavasta 100400 jäisi tarvittaessa rakennettaviksi korttelit 10013 ja 10030 Aisakellontien jatkeen pohjoispuolella, missä metsä on nuorempaa ja pintavedet ohjautuvat jo nyt Kulkusojaan. Luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen ja merkitys on entisestään korostunut Vantaan strategiassa ja luontoposiitivisuuden tavoitteissa. Uskottavuuden saavuttamiseksi myös tekojemme tulee noudattaa asetettuja tavoitteita.	

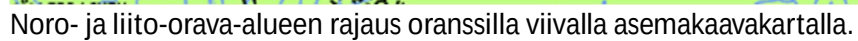
Asemakaava 100400, Kv 27.8.2018.

Noroalueen rajausta punaisella viivalla.

Noro- ja liito-orava-alueen raja us oranssilla viivalla.

Vastaanottaja
Vantaan kaupunki

Asiakirjatyyppi
Raportti

Päivämäärä
27.6.2023

VANTAAN KAUPUNKI LINNAINSTENMETSÄN NOROSELVITYS

Bright ideas.
Sustainable change.

Confidential

VANTAAN KAUPUNKI
LINNAISTENMETSÄN NOROSELVITYS

Projekti Vantaan Linnaistenmetsän noroselvitys
Projekti nro 1510077069
Vastaanottaja Jarmo Honkanen
Asiakirjatyyppi Raportti
Versio 1
Päivämäärä 27.6.2023
Laatija Johanna Jalonen, Jani Järvi, Riku Kangasniemi ja Tuomas Ridanpää
Tarkastaja Emilia Vainikainen
Hyväksyjä
Kannen kuva Asemakaava-alueen keskiosista löytynyt lyhyt norouoma. Kannen kuva: Jani Järvi / Ramboll Finland Oy.

Ramboll
PL 25
Itsehallintokuja 3
02601 ESPOO

P +358 20 755 611
F +358 20 755 6201
<https://fi.ramboll.com>

Ramboll Finland Oy
Y-tunnus 0101197-5, ALV rek.
Kotipaikka Espoo

Sisältö

1.	Tausta ja työn sisältö	2
1.1	Norojen määritelmä	3
2.	Tarkastelualue	4
3.	Alueen nykytila	5
3.1	Virtausreitit ja valuma-alueet	5
3.2	Maaperä	7
3.3	Pinnanmuodot ja korkeustasot	8
4.	Tulevat maankäytön muutokset	9
5.	Maastohavainnot	10
5.1	Valuma-alue 1	11
5.1.1	Valuma-alue 2	15
5.1.2	Valuma-alue 3	21
5.1.3	Kausikuivat lammet	21
6.	Norojen vaikutus alueen rakentamiseen	23
7.	Yhteenveto ja suositukset jatkosuunnitteluun	25
8.	Lähteet	26

LIITE 1. Selvitysalueen valuma-alueet ja virtausreitit

LIITE 2. Maastohavainnot noroista ja suositukset alueen rakentamiselle

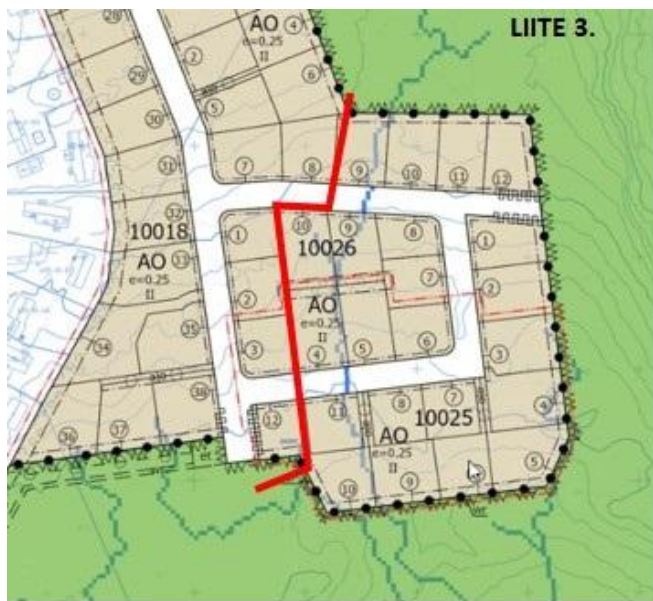
Confidential

1. Tausta ja työn sisältö

Linnaisten metsäalue sijaitsee Länsi-Vantaalla. Alueen jo hyväksytyn asemakaava-alueen toteuttaminen kokonaisuudessaan vaatii selvityksen alueen noroista. Kuvassa (Kuva 1-1) on esitetty ELY:n määrittelemä raja, jonka itäpuolella olevaa asemakaava-aluetta ei saa toteuttaa ennen kuin alueen noroista on saatu lisää tietoa. Luonnontilaiset norot ovat vesilain 2 luvun 11 §:n nojalla suojeltuja. Noroselvityksen aluerajaus oli ELY:n määrittelemää rajausta laajempi (Kuva 2-1).

Tässä työssä on laadittu selvitys rajauksen (Kuva 1-1) mukaisen alueen noroista. Selvityksessä vastataan seuraaviin kysymyksiin:

- Millainen noroverkosto metsäalueella ja asemakaavoitetulla alueella on
- Kuinka laaja on norojen ja noroverkoston valuma-alue
- Millainen on norojen luonnontila
- Mitä norot, mikäli ovat luonnontilaisia, vaatisivat säilyäkseen

Kuva 1-1. ELY:n määrittelemä raja, jonka itäpuolella olevaa jo hyväksyttyä asemakaava-aluetta ei saa toteuttaa ennen kuin alueen noroista on saatu lisätietoa.

Alueen valuma-alueet ja luonnolliset virtausreitit kartoitettiin yhdistetyn korkeusmallin avulla. Lähtöaineistona käytettiin Vantaan kaupungilta tilattua laserkeilausaineistoa sekä maanmittauslaitoksen avoimen datan laserkeilausaineistoa.

Alueella keväällä 2023 suoritetun maastokäynnin perusteella selvitettiin norojen sijainnit sekä luonnontilaisuus. Ramboll Finland Oy:stä työstä on vastannut projektipäällikkönä virtavesiasiantuntija TKT, DI Johanna Jalonen sekä luontoasiantuntijoina FM, biologi Jani Järvi, LuK, biologi Riku Kangasniemi ja FM, biologi Emilia Vainikainen. Tilaajan yhteyshenkilönä on toiminut Jarmo Honkanen.

1.1 Norojen määritelmä

Norot ovat puroja pienempiä virtavesiä, jotka ovat kausikuivia ja niissä kalan kulku ei ole merkittävässä määrin mahdollista. Noron valuma-alue on alle 10 km². Norojen läheisyydessä on usein tyypillinen, muusta metsäympäristöstä poikkeava kasvillisuus. Niiden vesiympäristöön sidoksissa oleva lajisto on samankaltaista kuin purojen, mutta niissä ei yleensä esiinny kaloja tai rapuja säännöllisen virtaaman/pysyvän vesipinnan puuttumisen vuoksi.

Norot havaitsee parhaiten keväällä lumien sulamisen jälkeen, kun maastossa on vielä sulamisvesiä havaittavissa. Virtausreitit erottuvat yleensä hyvin maastossa. Tärkein asia norojen määrittelyssä on uoman luonnontilaisuus (Taulukko 1-1): luonnontilaisessa norossa uoma on mm. yleensä mutkitteleva, siinä on syvyys- ja leveysvaihtelua ja vesi on kovertanut maa-ainesta liikkueessaan. Luonnontilaisille noroille on siis tyypillistä uoman ja sen pohjan rakenteen monimuotoisuus.

Norot voivat olla katkonaisia ja kulkea osittain maan alla piilonoroina. Ne saavat alkunsa joko keräämällä pintavesiä valuma-alueeltaan tai lähteisyydestä. Lähdevaikutteisissa noroissa esiintyy lähdelajistoa. Noron erottaa kuivana aikana maaston muodoista ja kasvillisuudesta. Norosta voi muodostua sen alajuoksulla puro vesimäärän kasvaessa.

Erityisesti eteläisessä Suomessa luonnontilaisia noroja on ihmistoiminnan takia jäljellä vähän (Tolonen ym. 2019). Niitä on muokattu etenkin maa- ja metsätalouden tarpeisiin, mutta myös putkitettu taajamissa ja maatalousalueilla. Noroja esiintyy usein luonnontilaisilla alueilla lehdoissa, luhdissa ja korvissa. Norojen luonnontilaisuus voi palautua luontaisen elpymisen kautta, mikäli niitä ei muokata.

Norojen ympärillä on kostea pienilmasto, jota niitä ympäröivä varjostava puusto, pensaikkoo ja kenttäkerroksen kasvillisuus ylläpitävät. Niille ominaista on sammaleisuus ja vesisammaleet.

Taulukko 1-1. Norojen ominaisuuksia. (Lähde: Tolonen ym., Suomen ympäristökeskus 2019).

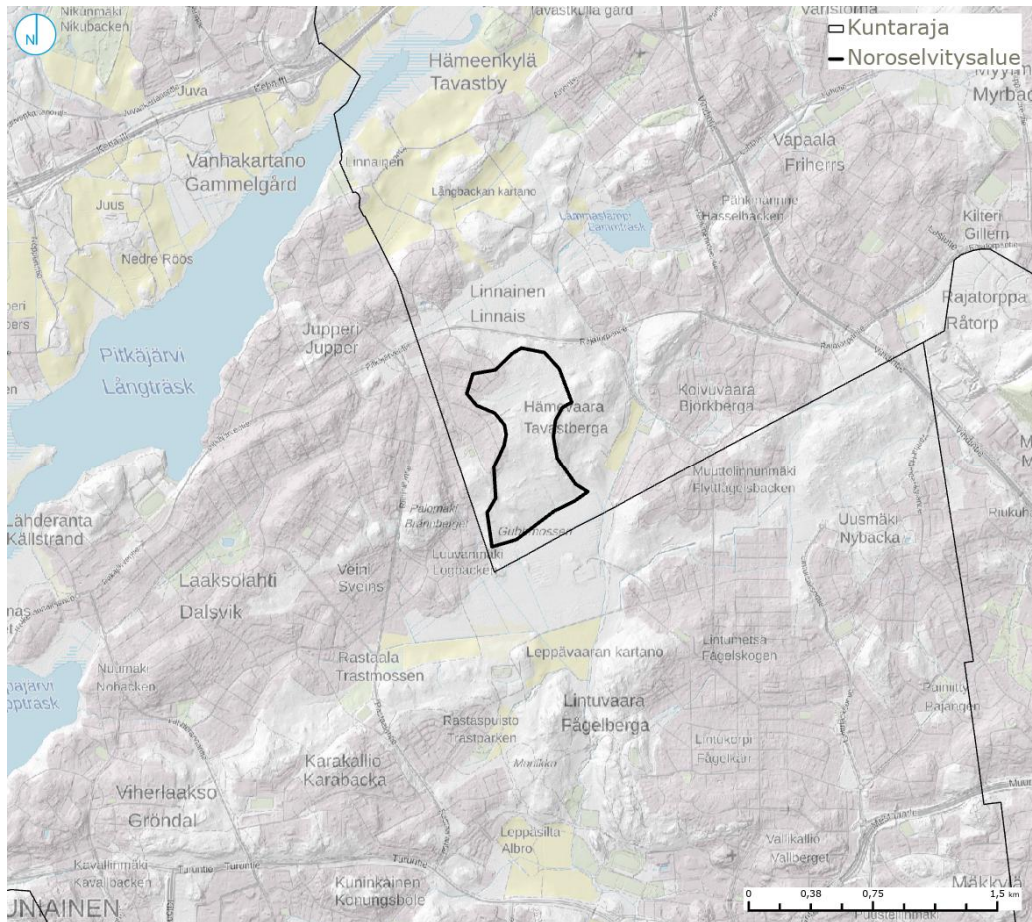
Rakenne:
Mutkittelu, syvyysvaihtelu, leveyden vaihtelu, rantakoverot, puuaines uomassa, monimuotoinen pohjan rakenne (muun muassa kivet, sora, hiekka) virran nopeuden vaihtelu, puuaines uomassa ja rantavyöhykkeellä (maapuut, lahopuut)

Kasvillisuus:
Uoman ja rantavyöhykkeen monimuotoinen kasvillisuus, varjostava puusto ja pensaikko, kostea pienilmasto

Luonnontilaiset, muualla kuin Lapin maakunnassa, sijaitsevat norot ovat vesilain (2011/587) 2. luvun 11 §:n mukaisia suojeltuja vesiluontotyyppisiä, joiden luonnontilan vaarantaminen on kielletty. Lupaviranomainen voi myöntää yksittäistapauksissa poikkeuksen kieltoon, mikäli vesiluontotyyppin suojelutavoitteet eivät huomattavasti vaarannu.

2. Tarkastelualue

Linnaistenmetsän tarkastelualue sijaitsee Vantaan lounaisosassa aivan Vantaan ja Espoon kuntarajan läheisyydessä (Kuva 2-1). Tarkastelualue on pääasiassa varttunutta, osin kallioista tuoretta kangasmetsää ja lehtomaista kangasta. Kangasmaan seassa esiintyy mosaiikkimaisesti korpipainanteita. Etelässä tarkastelualue rajautuu Äijänsuon (Gubbmossen) luonnonsuojelualueeseen ja lännessä Linnaisten asuinalueeseen. Alueen pinta-ala on yhteensä 46 hehtaaria.

Kuva 2-1. Tarkastelualueen sijainti.

Tarkastelualueelle ja sen lähiympäristöön sijoittuu jo aiemmin tunnistettuja muita noroselvitykseen liittyviä luontoarvoja: alueen etelä- ja koillispuolelle on kaavaan merkitty LUO-alueet, alueen itäpuolella on luonnonsuojelualuevaraus ja alueen keskellä sijaitsee arvokkaaksi luontotyyppiä määriteltyjä pienialaisia nevoja ja korpia (Kuva 2-2).

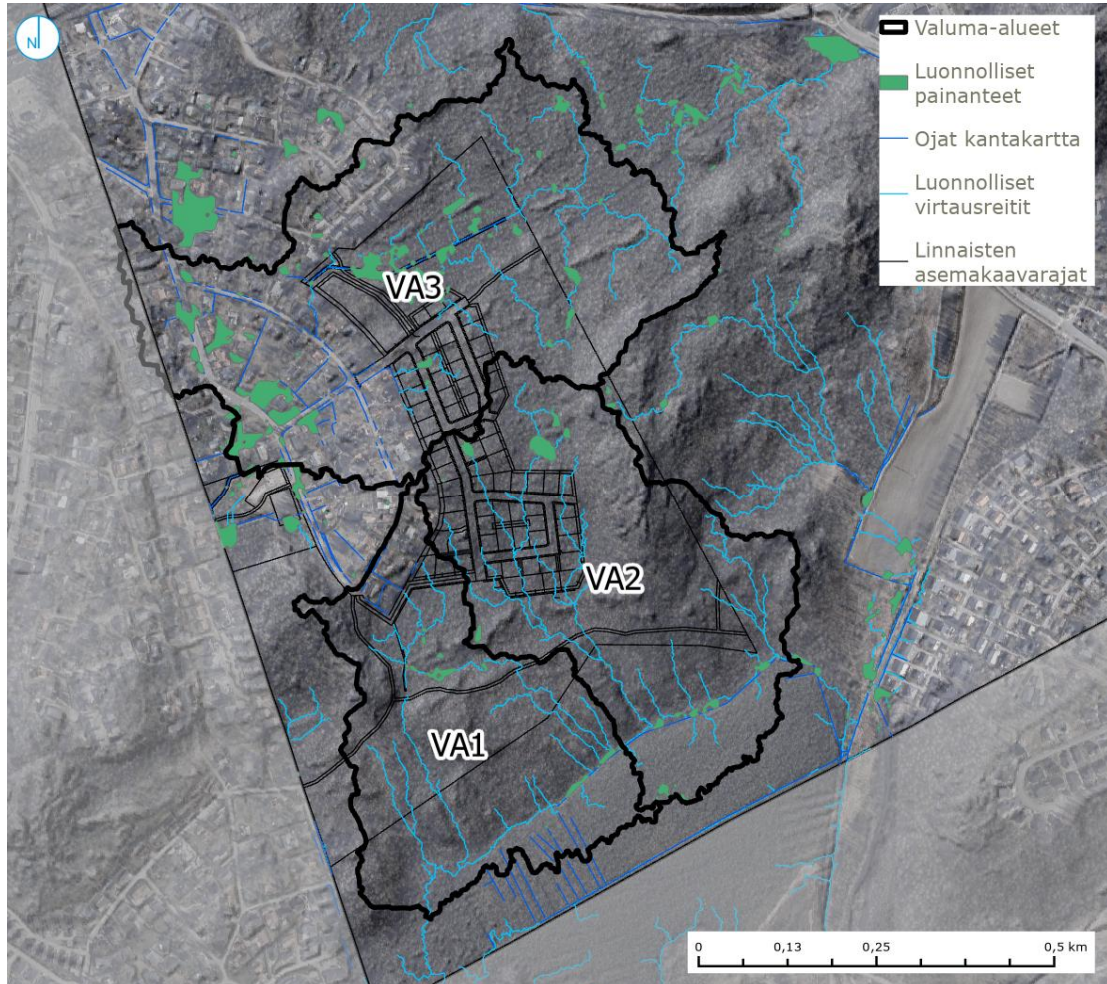

Kuva 2-2. Tarkastelun sijainti. Kuva: Vantaan karttapalvelu. Alueen etelä- ja koillispuolelle on kaavaan merkitty LUO-alueet, alueen itäpuolella on luonnonsojelualuevaraus ja alueen keskellä sijaitsee arvokkaaksi luontotyyppiä määriteltyjä pienialaisia nevoja ja korpia.

3. Alueen nykytila

3.1 Virtausreitit ja valuma-alueet

Linnaistenmetsän alue kuuluu Monikonpuron valuma-alueeseen, jonka pinta-ala on noin 17,6 km². Alue sijoittuu Monikonpuron valuma-alueen pohjoisrajalle. Metsäalueen pintavaluntareitit virtaavat Linnaistenmetsän ja Äijänsuon suoalueelle, josta ne purkautuvat Kulkusojan ja Multaojan kautta Espoon Monikonpuron pienvesistöön ja edelleen Suomenlahteen. Alue ei ole pohjavesialuetta. Monikonpuron purkupiste sijaitsee Iso-Huopalahdessa. Tässä työssä tarkasteltava alue on jaettu kolmeen valuma-alueeseen alla olevan kartan (Kuva 3-1) mukaan siten, että valuma-alueet kattavat koko kaavoitetun alueen. Rakennetulla alueella kulkee lisäksi hulevesiverkostoa, mitä ei ole tässä työssä huomioitu. Norotarkastelualue on metsäaluetta ja päävirtausreitit kulkevat pääasiassa oja pitkin. Kuvassa on esitetty myös valuma-alueille luonnolliset virtausreitit.

Kuva 3-1: Valuma-alueet ja luonnolliset virtausreitit ja painanteet korkeusmallista.

Ensimmäinen valuma-alue (valuma-alue 1) on pinta-alaltaan noin 14,6 ha. Alueen luonnolliset virtausreitit laskevat etelään kohti Äijänsuon luonnonsuojelualuetta.

Valuma-alue 2 on pinta-alaltaan noin 18,6 ha. Valuma-alueen luonnolliset virtausreitit etenevät pohjoisesta kohti kaakkoa, jossa ne yhdistyvät ojaan, joka edelleen kulkee Äijänsuon lävitse. Valuma-alueen 1 ja 2 päävirtausreitit kulkevat samaa ojaa pitkin. Korkeusmallin perusteella oja on kuitenkin kaltevuudeltaan tasainen ja vedenjakaja asettuu keskelle ojaa. Äijänsuo on osittain ojitettua aluetta, josta vedet johtuvat ojia pitkin Multaojan kautta lopulta Monikonpuroon.

Valuma-alue 3 on pinta-alaltaan noin 26,8 ha. Valuma-alueen luonnolliset virtausreitit kulkevat idästä lännen suuntaan. Päävirtausreitti on Kulkusoja, joka virtaa metsästä asuinalueen lävitse ojaverkostoa pitkin.

3.2 Maaperä

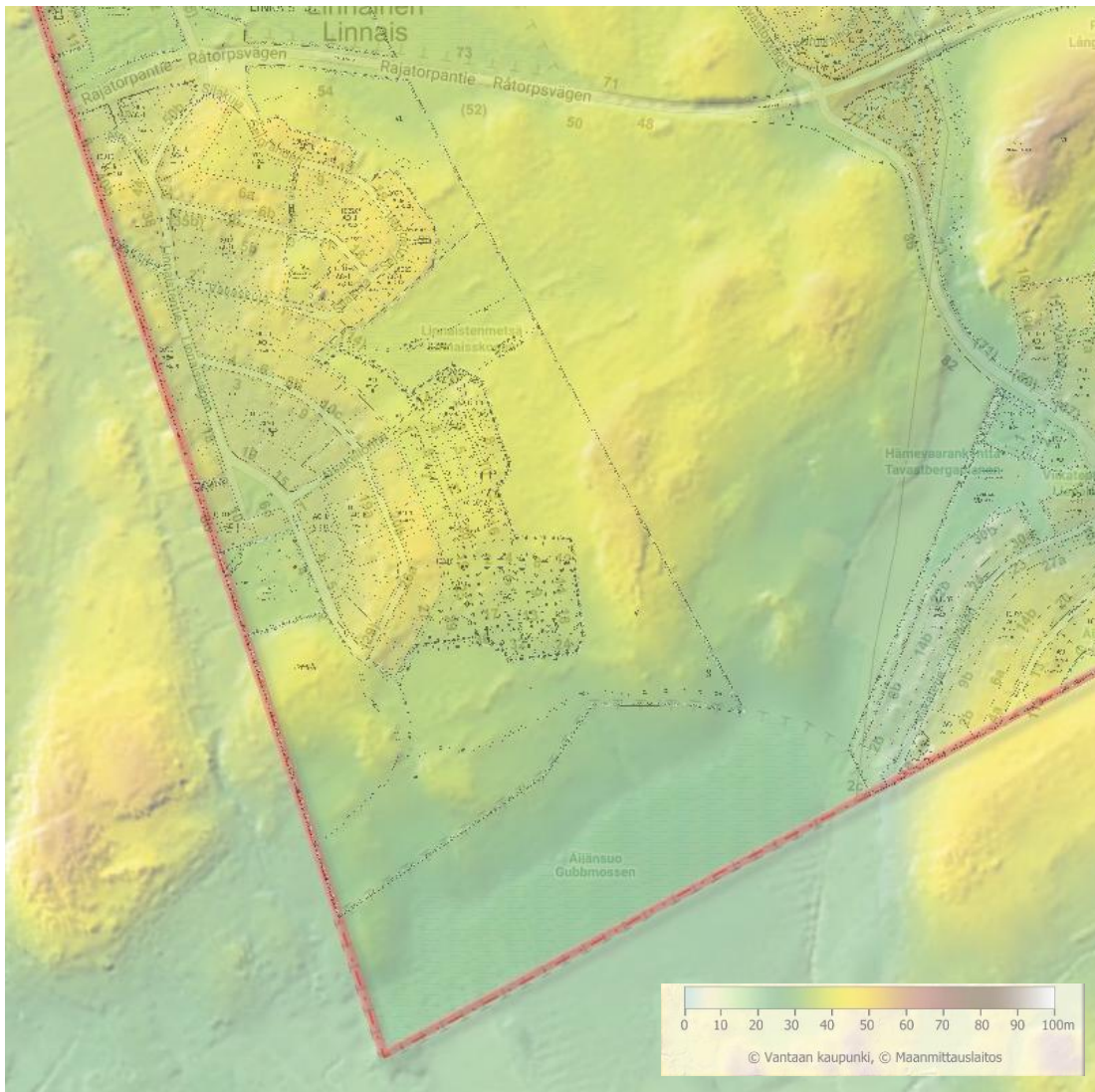
Linnaistenmetsän alue on maalajityypiltään moreenivaltaista. Kuvassa (Kuva 3-2) nähdään, että maaperä on myös paikoin kallioista. Alueen pohjoisosassa on hiekkamaata sekä itä- ja eteläpuolella silttiä.

Kuva 3-2. Alueen maaperätiedot. Kuva: Vantaan karttapalvelu.

3.3 Pinnanmuodot ja korkeustasot

Alueen pohjoispuoli on varsin tasaista metsämaata, jossa korkeustaso on noin +40 m. Alueen itäpuolella on myös muutama korkeampi kumpare. Näissä kohdissa korkeustaso on korkeimmillaan noin +50 m. Maanpinta laskee kohti etelää ja aluerajauksen eteläisimmissä kohdissa korkeustaso on noin +25 m. Maanpinnan muodot alueella on esitetty kuvassa (Kuva 3-3).

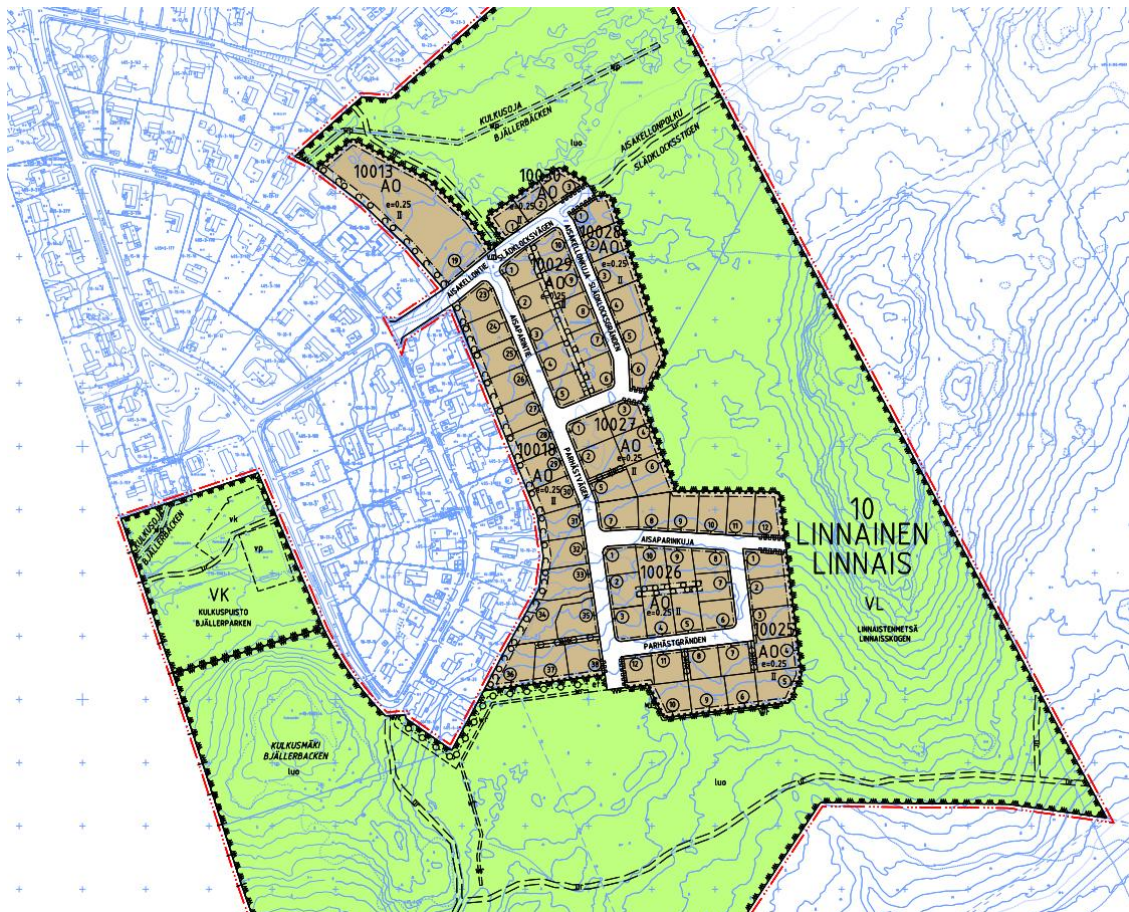
Kuva 3-3. Alueen maanpinnanmuodot. Kuva: Vantaan karttapalvelu.

4. Tulevat maankäytön muutokset

Linnaistenmetsän alueelle on suunnitteilla asemakaavan nro. 100400 mukaista lisärakentamista (Kuva 4-1). Rakennettava alue on erillispientalojen korttelialuetta. Uusi kaavoitettu alue sijaitsee Linnaisten metsäalueella. Maankäytön muutosten myötä osa nykyisestä metsäalueesta muutetaan pientaloalueeksi.

Kaavaselostuksessa on esitetty, että hulevesien hallinta Linnaisten asuinalueella perustuu hulevesiviemäriintiin sekä kadunvarsien avo-ojiin ja tonttien viivyttäviin painanteisiin. Kaavassa on tonteilla määräys: Tonteille tulee järjestää hulevesien viivytys ja hallinta.

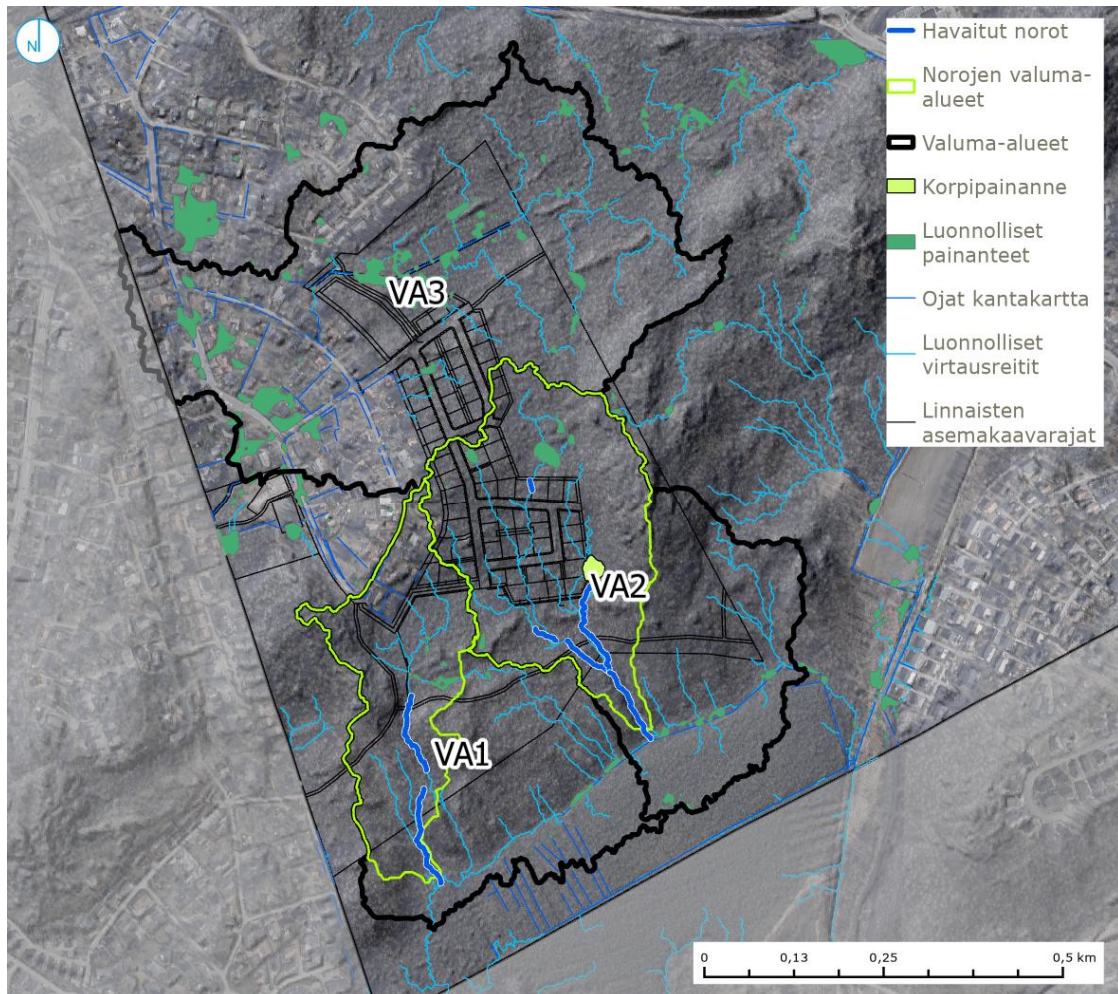
Asemakaava-alueen hulevedet hallitaan omakotitonteilla viivyttäen ennen johtamista katualueen d300 hulevesiviemäriin. Hulevesiviemärit laskevat alueen pohjoisosassa nykyiseen Kulkusojaan ja etelä-osassa Äijänsuolle johtavaan avo-ojaan. Pohjoisosan uusien tonttien hulevedet johdetaan avo-ojalla Aisakellontien hulevesiviemäriin.

Kuva 4-1: Ote Linnaisten asemakaavasta. Kuva: Vantaan karttapalvelu.

5. Maastohavainnot

Maastokäynnit alueelle tehtiin 3.5. ja 8.5., jolloin lumet olivat maastosta sulaneet, mutta vettä oli vielä lampareissa ja pienvesissä selkeästi nähtävissä. Alueelta havaittiin luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia noroja sekä kausikuivia lampia (Kuva 5-1, tarkemmin liitteessä 2). Tarkastelualueen luonnollisissa painanteissa, sijaitsee pieniä kausikuivia lampia. Niitä ei rajattu maastossa. Osassa painanteista esiintyy aiemmin tunnistettuja suoluontotyypppejä, joita on esitelty Vantaan karttapalvelussa.

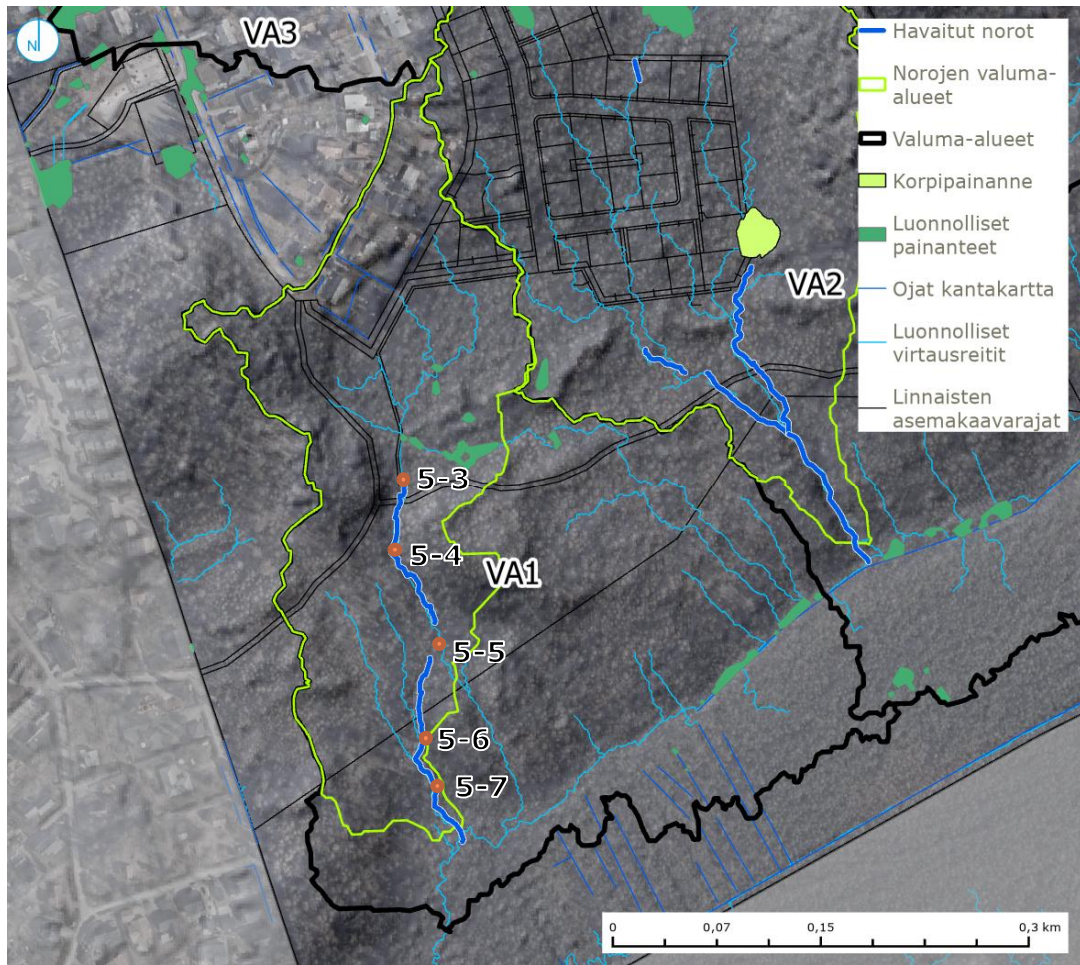

Kuva 5-1. Koko tarkastelualueen maastohavainnot kartalla esitettynä.

Monissa paikoissa tarkastelualueella havaittiin metsätyökoneen uria, jotka olivat täynnä vettä. Tällainen metsäkoneen ura sijaitsee myös noron kanssa samansuuntaisesti valuma-alue 2:n itäisen norohaaran lähistöllä. On huomionarvoista todeta, että norossa virtasi vettä viereisestä metsäkoneen urasta huolimatta. Alueella on siis runsasta vesien valuntaa keväisin. Mikäli

alueella ei olisi metsätyökoneen uria, saattaisi alueella esiintyä maastossa havaittavia luontaisia norouomia paikoin enemmänkin.

5.1 Valuma-alue 1

Kuva 5-2 Valuma-alue 1:n maastohavainnot. Alueella esiintyy yksi noro. Alla esitettyjen kuvien suuntaa antavia paikkoja on merkattu oranssilla ympyrällä. Havaitut norot on esitetty kuvassa tummella leveällä sinisellä.

Valuma-alue 1:n pohjoisosassa havaittiin maastokäynnillä oja. Oletettavasti oja on aiemmin ollut noro, mutta se on rakentamisen yhteydessä kaivettu suoraksi ojaksi (Kuva 5-3). Ojasta saa alkunsa uomaltaan luonnontilainen noro (Kuva 5-3, Kuva 5-4 ja Kuva 5-5). Noron uoma on selkeä. Se mutkittelee lehdossa päättyen pieneen ja avoimeen lehtokorpeen. Lehtokorven etelälaidasta alkaa toinen noro, joka mutkittelee luonnontilaisessa uomassa lehdon lävitse päättyen alueen eteläosassa luonnonsuojelualueen korpeen (Kuva 5-6 ja Kuva 5-7). Tarkastelualueen eteläosassa eteläisempi noro alittaa polun muoviputkessa. Kummassakin norossa virtasi vettä maastokäynnin aikaan.

Kuva 5-3. Valuma-alue 1:n pohjoisempi noro alkaa ojasta. Viivasuoran ojan loppukohta sijaitsee polun ylittävän puusillan kohdalla, jonka jälkeen sen eteläpuolella alkaa luonnontilaisesti mutkitteleva norouoma.

Kuva 5-4. Valuma-alue 1:n pohjoisemman noron uoma on luonnontilainen ja mutkitteleva.

Kuva 5-5. Valuma-alue 1:n norojen välistä lehtokorpea.

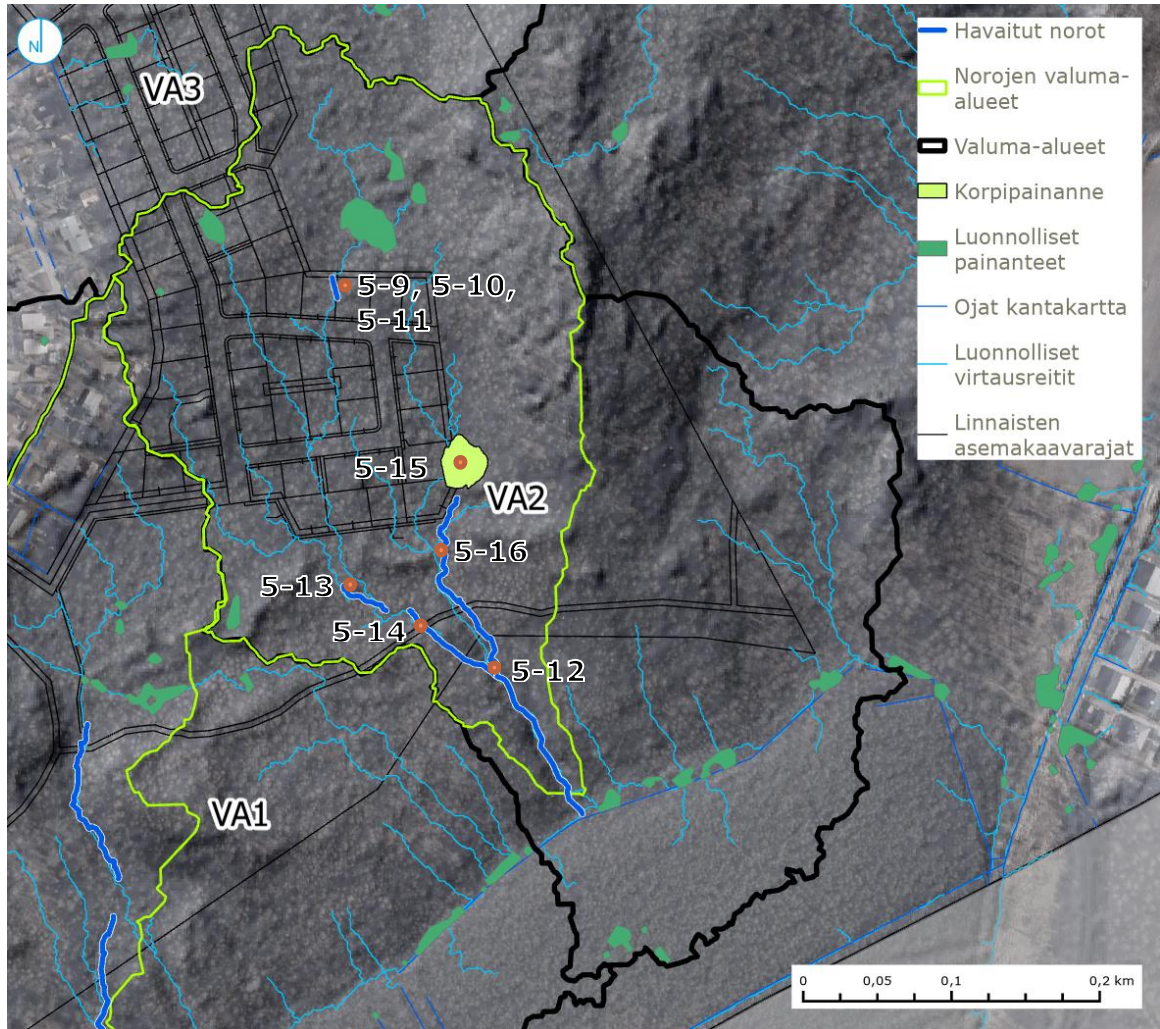

Kuva 5-6. Valuma-alue 1:n eteläisempi noro on uomaltaan pääosin luonnontilainen.

Kuva 5-7. Valuma-alue 1:n eteläisempi noro alittaa yhden polun muoviputkessa.

5.1.1 Valuma-alue 2

Kuva 5-8. Valuma-alue 2:n maastohavainnot. Alueella esiintyy kolme noroa, joista kaksi yhtyy lopulta yhdeksi uomaksi. Alla esitettyjen kuvien suuntaa antavia paikkoja on merkattu oranssilla ympyrällä.

Valuma-alue 2:n (Kuva 5-8) pohjoisosasta havaittiin yksi lyhyt noro, asemakaava-alueen AO-alueen keskiosasta. Avokallion vieressä sijaitseva norouoma on selkeä, mutkitteleva ja se oli maastoselvityksen aikaan vettä virtaava (Kuva 5-9, Kuva 5-10 ja Kuva 5-11). Maastossa muista pinnanmuodoista erottuva uoma alkaa korpisoistumasta ja katoaa metsänpohjaan jatkuen todennäköisesti jonkinasteisena piilonorona etelään metsänpohjassa. Uoma on osittain luonnontilaisen kaltainen ja osittain muuttunut. Noron ylitse kulkee polku, jonka takia maapohja on noron kohdalta tallautunut, kulunut ja urautunut. Uomaa on mahdollisesti polun kohdalta kaivettu ja siinä sijaitsevia kiviä on mahdollisesti käsin siirretty helpottamaan veden virtausta pois polulta. Uomassa on kuitenkin selkeitä luonnontilaisia osia mahdollisen käsitellyn kohdan eteläpuolella.

Kuva 5-9: Valuma-alue 2:n pohjoisosassa sijaitseva noro. Kuvassa erottuu norouoma ja sen poikki kulkeva polku.

Kuva 5-10: Valuma-alue 2:n pohjoisosassa sijaitseva noro. Noro katoaa eteläosassa metsänpohjaan.

Kuva 5-11: Valuma-alue 2:n pohjoisosassa sijaitseva noro. Noro alkaa korpisoistumasta ja virtaa alueella, jossa sen päältä kulkee polku, jonka vuoksi uoma on urautunut ja muuttunut.

Valuma-alue 2:n (Kuva 5-8) keskiosasta havaittiin kaksi erillistä noroa, jotka yhtyvät yhdeksi uomaksi. Noroista idempi saa alkunsa aivan asemakaava-alueen AO-alueen koillisreunasta ja lähtee liikkeelle alueella sijaitsevasta korpipainanteesta. Kaikki nämä uomat ovat pääosin luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia, mutkittelevia ja maastokäynnin aikaan ne virtasivat vettä (Kuva 5-12, Kuva 5-13, Kuva 5-14, Kuva 5-15 ja Kuva 5-16). Norojen yhtymäkohdassa vettä virtasi selvästi enemmän kuin sen yläpuolisissa norohaaroissa (Kuva 5-12). Yhtymäkohdassa havaittiin kartoitusajaksi sammakonkutua, mikä viittaa ainakin hetkellistä pysyvämpään vesimäärään.

Läntisen norouoman läpi on yhdessä kohtaa ajettu metsätyökoneella ja yhdessä kohtaa noro menee polun ali putkessa, minkä vuoksi uoman luonnontila on lyhyiltä matkoilta heikentynyt.

Kuva 5-12: Valuma-alue 2:n keskiosassa sijaitsevien norouomien yhtymäkohta, josta alkaen noron vesimäärä kasvaa ja siinä on pysyvämpää vesipintaa.

Kuva 5-13: Valuma-alue 2:n keskiosassa sijaitsevan läntisemmän noron alkupäätä.

Kuva 5-14: Valuma-alue 2:n keskiosassa sijaitseva läntisempi noro on yhdessä kohtaa laitettu putkeen.

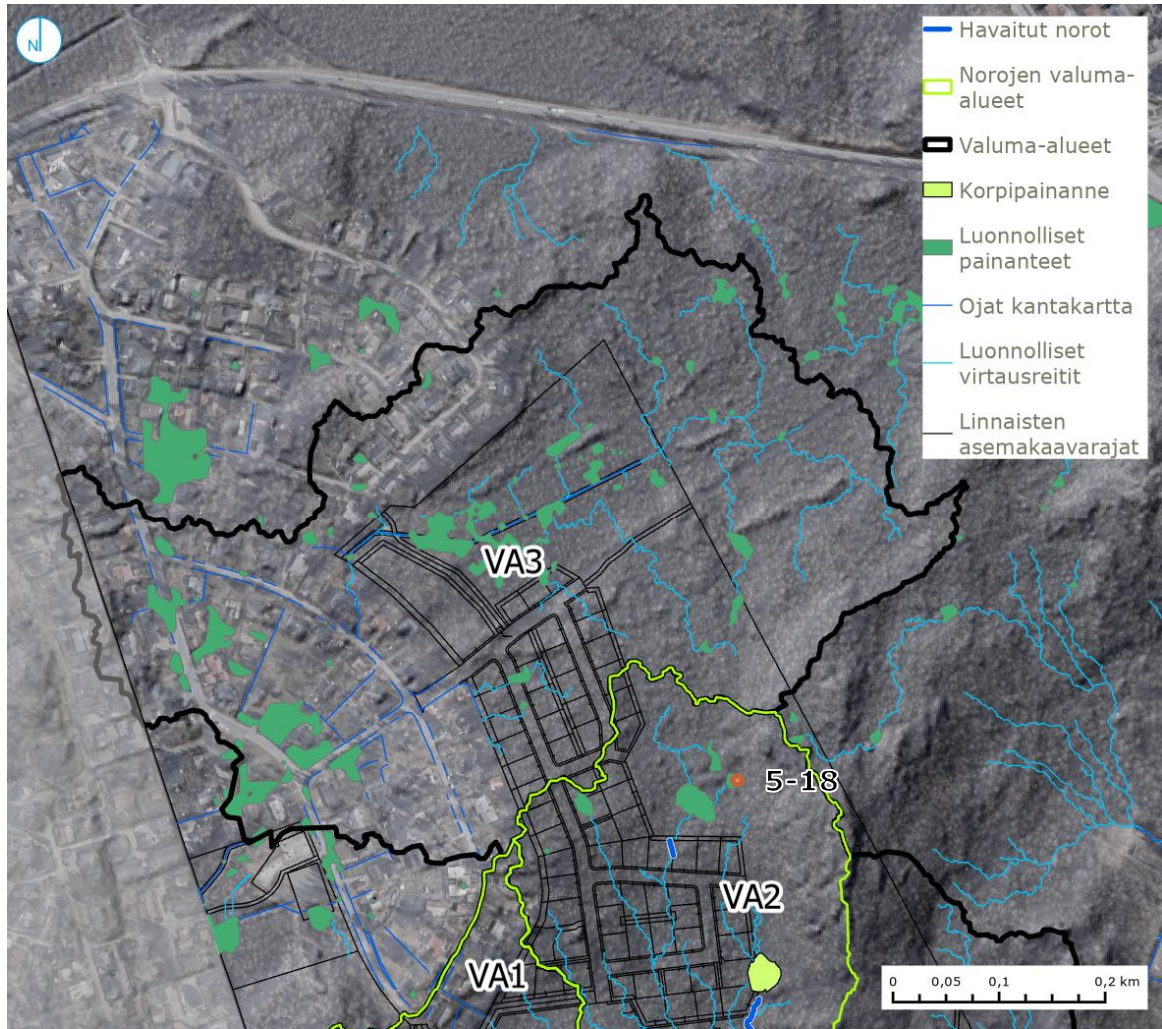

Kuva 5-15: Valuma-alue 2:n keskiosassa sijaitsevan itäisemmän noron alkupisteen alueella on märkä, rahkasammaleinen korpisoistuma.

Kuva 5-16: Valuma-alue 2:n keskiosassa sijaitsevan itäisemmän noron mutkittelevaa uomaa.

5.1.2 Valuma-alue 3

Kuva 5-17: Valuma-alue 3:n havaintokartta. Alla, luvussa 5.1.3. esitellyn kuvan paikka on merkattu oranssilla ympyrällä.

Valuma-alueella 3 ei havaittu maastokäynnillä noroja (Kuva 5-17). Alueella sijaitsevan korpimuuntuman keskellä kulkee kaivettu oja, Kulkusoja, mutta muita pienvesikohteita alueella ei ole. Kulkusoja jatkuu valuma-alueen alajuoksulla purona (kappale 3.1.).

5.1.3 Kausikuivat lammet

Selvitysalueella sijaitsee erikokoisia märkeä maastonpainanteita ja kausikuivia lampia (Kuva 5-18). Isoimmat lampareet sijoittuvat asemakaava-alueen keskivaiheille.

Kuva 5-18: Tarkastelualueelta havaittu mahdollinen kausikuivaksi lammeiksi luokiteltava luontotyyppi.

Kausikuivat lammet ovat Luontotyyppien uhanalaisuusarvion mukaan *”sateesta, lumensulamistai pohjavedestä riippuvaisia maaston painaumia tai altaita, jotka ovat vain osan vuodesta veden peitossa. Ne ovat hydrologialtaan virtavesien, lampien ja järvien tulvimisesta riippumattomia pienvesiä. Kausikuivien lampien valuma-alueet sijaitsevat pääsääntöisesti topografialtaan tasaيسessa maastossa. Lampien avovetisen kauden pituus vaihtelee”* (Kontula ym. 2018). Kausikuivat lammet on uhanalaisuusluokitukseltaan puutteellisesti tunnettu luontotyyppi (DD).

Kausikuivat lammet ovat uusi luontotyyppi: ne on lisätty viimeisimpään uhanalaisuusarvioon ensimmäistä kertaa. Luontotyyppin kuvauksessa todetaan, että *”luontotyyppin rinnastusta vesi- ja metsälain suojeltuihin luontotyyppihin tulee vielä selvittää.”* Suomen luontotyyppien uhanalaisuus -julkaisussa vuodelta 2018 asia on vielä ollut epäselvä (Kontula ym. 2018).

Vesilaki ei tunne tätä luontotyyppiä eikä niitä voida rinnastaa vesilain lampiin. Vesilain 11 §:n mukaisissa suojelluissa alle 1 ha lammissa pitäisi olla vettä läpi vuoden ja luontotyyppien luokittelussa lammet-luontotyypeissä: *”Lampien linnusto, kalasto ja selkärangattomien lajisto muistuttaa ravinteisuudeltaan ja muilta luonnonoloiltaan vastaavien järvien lajistoa”*, joten lammet eivät käytännössä voi olla kausikuivia. Kausikuivat lammet rinnastuvat kosteikkoihin, jolloin ne eivät ole vesilain mukaisesti suojeltuja vesimuodostumia.

6. Norojen vaikutus alueen rakentamiseen

Pienvesien valuma-alueilla tehtävät toimenpiteet vaikuttavat norojen vesitalouteen muuttamalla valuntareittejä, veden määrää sekä laatua. Nämä vaikuttavat haitallisesti noron luonnontilaan, sillä noro on syntynyt luontaisten vesien valumareittien alueelle, ja norossa esiintyvä lajisto on kehittynyt elämään noron luontaisessa vesitaloudessa ja -elinympäristössä.

Norot ovat vesilain 11 §:n suojelemia luontotyyppinä, jolloin niiden luonnontilan vaarantaminen on kielletty. Norojen valuma-alueilla tapahtuvat toimenpiteet voivat myös vaarantaa noron luonnontilan, mikä vaatisi poikkeuslupamenettelyä.

Vesilaki 587/2011, 11 § kertoo vesiluontotyyppien suojelusta seuraavaa:

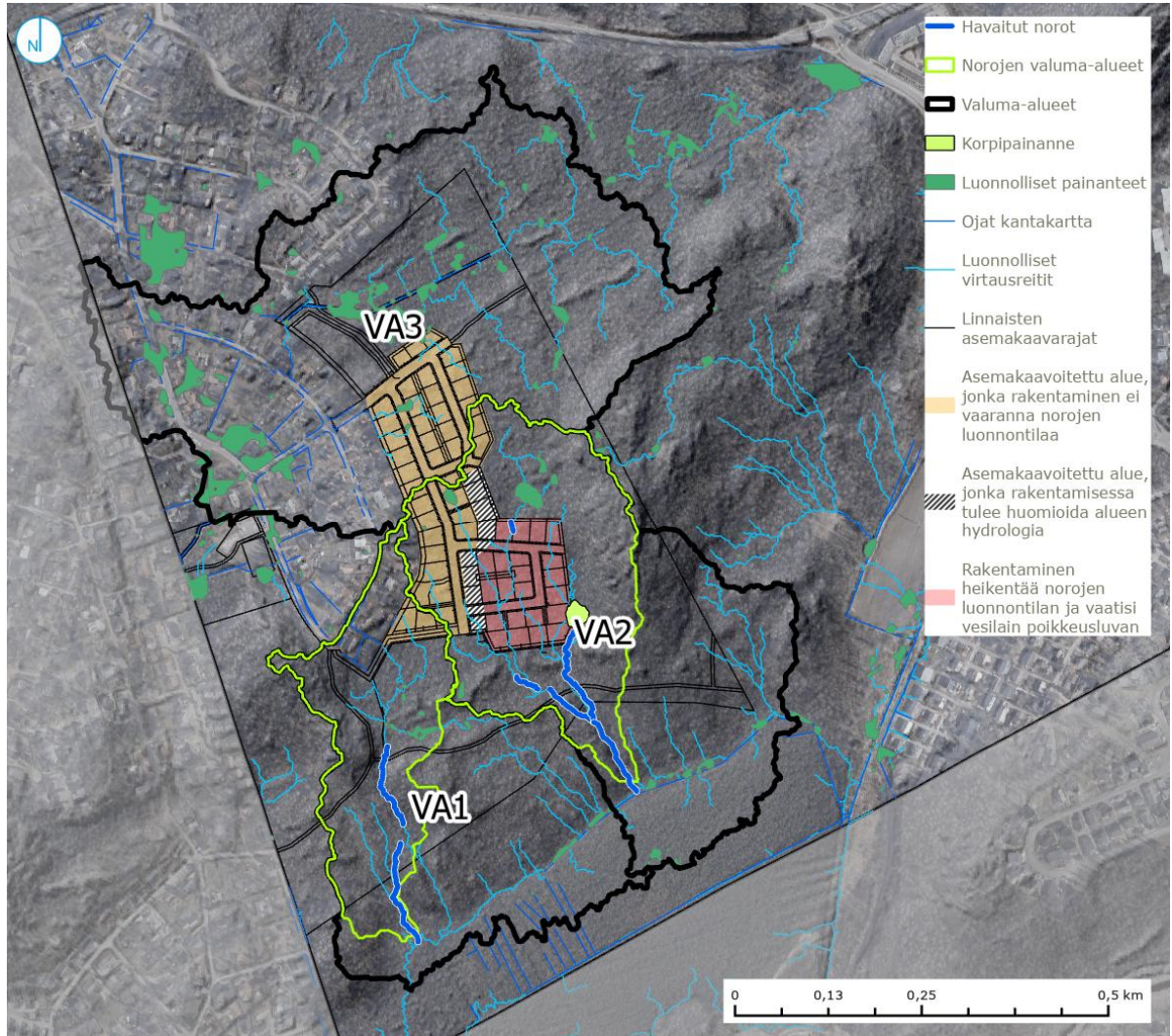
"Luonnontilaisen enintään kymmenen hehtaarin suuruisen fladan, kluuvijärven tai lähteen taikka muualla kuin Lapin maakunnassa sijaitsevan noron tai enintään yhden hehtaarin suuruisen lammen tai järven luonnontilan vaarantaminen on kielletty.

Lupaviranomainen voi yksittäistapauksessa hakemuksesta myöntää poikkeuksen 1 momentin kiellosta, jos momentissa mainittujen vesiluontotyyppien suojelutavoitteet eivät huomattavasti vaarannu. Jos 1 momentissa tarkoitettu seuraus aiheutuisi hankkeesta, johon on haettu tämän lain mukaista lupaa, lupa-asian yhteydessä on viran puolesta tutkittava kysymys poikkeuksen myöntämisestä. Poikkeuksesta on soveltuvin osin voimassa, mitä lupaviranomaisen luvasta säädetään."

Mikäli poikkeamislupaa vesilain luontotyyppin luonnontilan vaarantamiseksi haettaisiin, edellyttää tämä laajempaa alueellisen ja paikallisen suojelutilanteen tarkastelua, jotta on mahdollista arvioida vaarantuvatko luontotyyppin suojelutavoitteet. Aluehallintovirasto kertoo, että *"Poikkeamisen myöntöedellytysten arvioinnissa tarvitaan yksityiskohtaisia tietoja kohteen ominaisuuksista ja vastaavien muiden pienvesien yleisyydestä. Usein tarkastelualueena on kunta tai maakunta. Hakija vastaa hakemuksen käsittelemiseksi tarvittavien tietojen hankkimisesta ja toimittamisesta"* (Suomi.fi-sivusto, 2023).

Linnaistenmetsän tarkastelualueella esiintyvät norot vaikuttavat asemakaavan toteuttamismahdollisuuksiin (Kuva 6-1, liite 2). Yksi noroista sijoittuu suoraan asemakaavan rakentamisalueelle, minkä vuoksi tämän alueen rakentaminen vaatii poikkeuslupaa, mikäli rakentamista haluttaisiin toteuttaa. Rakentamista ei voi ilman poikkeuslupaa toteuttaa suoraan noron päälle, eikä noroa ympäröivään lähimaastoon, sillä noron reitti kohti eteläisiä virtausreittejä kulkee alueen läpi, ja koska noro oletettavasti kulkee piilonorona metsänpohjassa ainakin jonkin matkaa kohti etelää. Asemakaavan rakentamisalueen kaakkoisosasta saa alkunsa myös kaksi muuta noroa, joiden luonnontilaan rakentaminen vaikuttaisi muuttamalla niiden valuma-alueita huomattavasti. Myös näiden norojen osalta rakentaminen vaatii poikkeuslupaa.

Asemakaavan nro. 100400 rakentamiseen tarkoitetut läntiset AO-alueet ovat norojen suojelun kannalta tämän selvityksen perusteella alueita, joilla ei ole estettä rakentamiselle. Poikkeuslupaa vaativan alueen ja esteettömän rakentamisen alueen väliin jää alue, jonka rakentamisessa tulee huolellisesti huomioida noroverkoston hydrologia. Mikäli tämä alue rakennetaan, tämän alueen hulevedet tulee johtaa kohti noroja ja luonnollisia virtausreittejä.

Kuva 6-1. Norosten vaikutus alueen rakentamiseen (tarkempi kuva liite 2).

7. Yhteenveto ja suositukset jatkosuunnitteluun

Linnaistenmetsän tarkastelualueella sijaitsee noroja, jotka vaikuttavat asemakaavan nro. 100400 rakentamismahdollisuuksiin. Suuri osa asemakaavan rakentamisalueesta on havaitun noroverkoston valuma-alueita, jolloin rakentaminen, alueiden tasoittaminen ja hulevesien johtaminen vaikuttavat haitallisesti havaittuihin suojeltuihin norokohteisiin. Asemakaava-alueen rakentamismahdollisuudet, ilman, että luonnontilaisiin noroihin syntyisi pysyviä haitallisia vaikutuksia, ovat suurelta osin vähäiset. Norot säilyttävä rakentaminen on kuitenkin mahdollista asemakaava-alueen länsiosan AO-alueilla.

Asemakaava-alue jaettiin kolmeen eri osa-alueeseen (Kuva 6-1, liite 2), joille esitettiin suositukset rakentamiselle:

- *Asemakaavoitettu alue, jonka rakentaminen ei vaaranna norojen luonnontilaa:*
Asemakaavan nro. 100400 rakentamiseen tarkoitetut läntiset AO-alueet ovat norojen suojelun kannalta tämän selvityksen perusteella alueita, joilla ei ole estettä rakentamiselle. Alue on norovaluma-alueiden latvoilla. Kaavassa on esitetty oja tonttien rajalle valuma-alueella VA1, joka ohjaa vedet nykyistä reittiä pitkin alueella kulkevaan ojaan, josta noro alkaa. Hulevedet tulee viivyttaa kaavamääräyksen mukaisesti.
- *Asemakaavoitettu alue, jonka rakentamisessa tulee huomioida alueen hydrologia*
Poikkeuslupaa vaativan alueen ja esteettömän rakentamisen alueen väliin jää alue, jonka rakentamisessa tulee huolellisesti huomioida noroverkoston hydrologia. Mikäli tämä alue rakennetaan, tämän alueen hulevedet tulee johtaa kohti noroja ja nykyisiä luonnollisia virtausreittejä. Hulevedet tulee viivyttaa kaavamääräyksen mukaisesti. Lisäksi tulee huomioida, ettei koneilla kuljeta tai läjitetä massoja lähelle maastossa havaittua noroa eikä vahingoiteta luontaisia virtausreittejä metsässä.
- *Rakentaminen heikentää norojen luonnontilan ja vaatisi poikkeuslupan*
Rakentamista ei voi ilman poikkeuslupaa toteuttaa suoraan noron päälle, eikä noroa ympäröivään lähimaastoon, sillä noron reitti kohti eteläisiä virtausreittejä kulkee alueen läpi. Noro oletettavasti kulkee piilonorona metsänpohjassa ainakin jonkin matkaa kohti etelää. Asemakaavan rakentamisalueen kaakkoisosasta saa alkunsa myös kaksi muuta noroa, joiden luonnontilaan rakentaminen vaikuttaisi muuttamalla niiden valuma-alueita huomattavasti. Myös näiden norojen osalta rakentaminen vaatii poikkeuslupaa.

Suositukset jatkosuunnitteluun:

- Jatkosuunnittelussa tarkennetaan rakennettavien alueiden toteutustapaa norot huomioiden.
- Joko haetaan tarvittavia poikkeuslupia, joka vaatii alueellisen suojelutilanteen laajempaa arviointia tai rajataan rakentaminen alueille, joilla vältetään vaikutukset norojen luonnontilaan.
- Rakentamisen tarkemmassa suunnittelussa on syytä huomioida alueen tasaus, vesien luonnonmukainen viivyttäminen ja johtaminen norojen valuma-alueen kannalta.
- Mahdollisessa poikkeuslupatapauksessa voidaan pohtia ja tarkastella mahdollisuuksia uuden luonnonsuojelulain (9/2023) mukaiseen ekologiseen kompensaatioon.

8. Lähteet

Aluehallintovirasto: Poikkeaminen eräiden luontotyyppien suojelusta.

<https://www.suomi.fi/palvelut/poikkeaminen-eraiden-luontotyyppien-suojelusta-aluehallintovirasto/c1e989a9-0e33-418b-8727-498ba67f639a>. Viitattu 14.6.2023.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 388 s.

Tolonen, J., Leka, J., Yli-Heikkilä, K., Hämäläinen, L., & Halonen, L. 2019: Pienvesiopas- Pienvesien tunnistaminen ja lainsäädäntö. — Suomen ympäristökeskuksen raportteja 26/2019.

Vantaan karttapalvelu. <https://kartta.vantaa.fi/>

Vantaan ympäristökeskus. 2017: Linnaisten metsän luontoarvot – luontokatsaus.

Vesilaki 27.5.2011/587.

- Valuma-alueet
- Korpiainanne
- Luonnolliset painanteet
- Ojat kankartta
- Luonnolliset virtausreitit
- Linnaisten asemakaavarajat

Mittakaava
1:5000

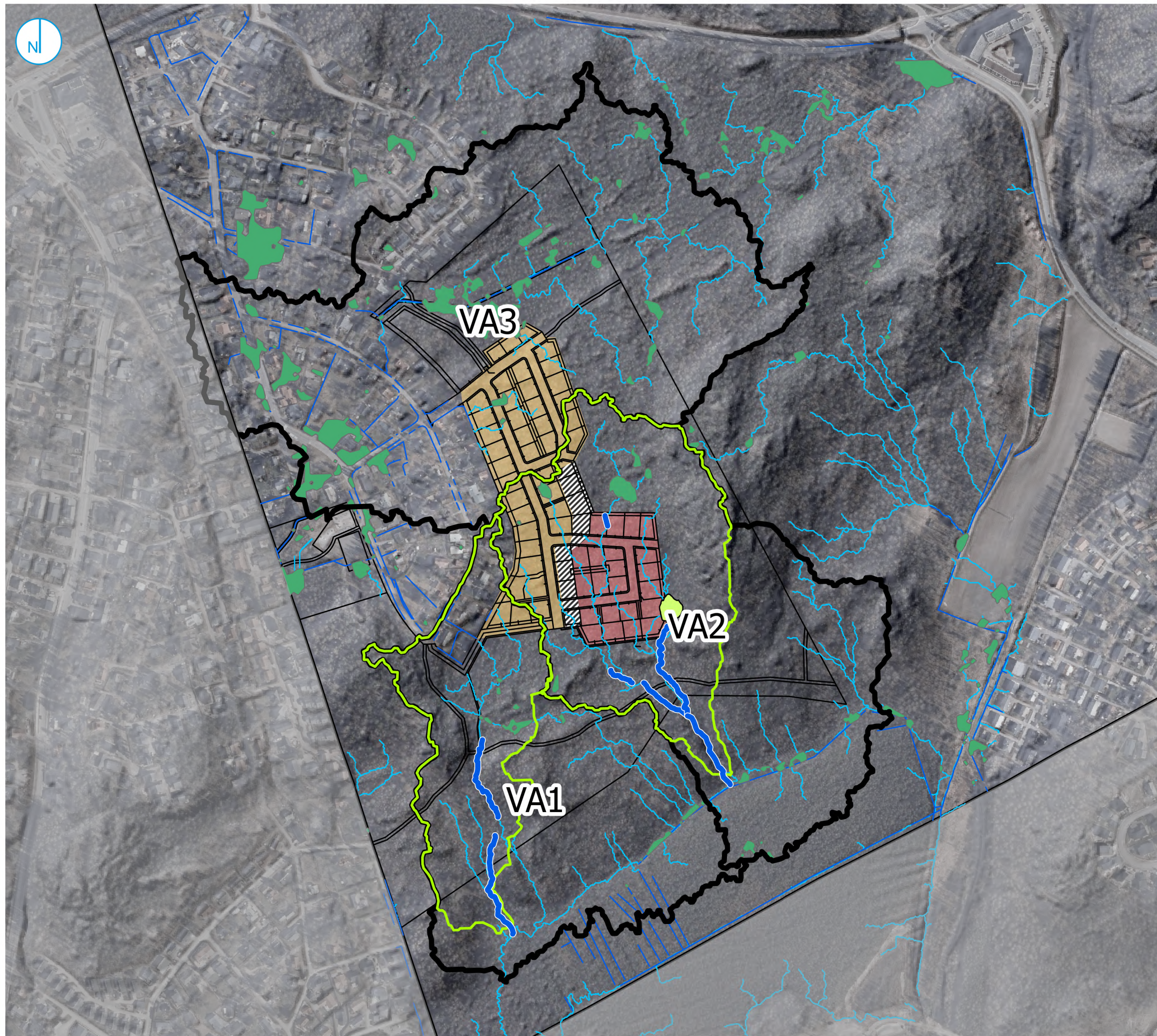
**LINNAISTEN ALUEEN
NOROSLVITYS**
SELVITYSALUEEN VALUMA-ALUEET
JA VRTAUSREITIT

Vantaan kaupunki
Kaupunkirakenne ja ympäristö

LIITE 1

RAMBOLL WATER

- Havaitut norot
- Norojen valuma-alueet
- Valuma-alueet
- Korpipainanne
- Luonnolliset painanteet
- Ojat kantakartta
- Luonnolliset virtausreitit
- Linnaisten asemakaavarajat
- Asemakaavoitettu alue, jonka rakentaminen ei vaaranna norojen luonnontilaa
- Asemakaavoitettu alue, jonka rakentamisessa tulee huomioida alueen hydrologia
- Rakentaminen heikentää norojen luonnontilan ja vaatisi vesilain poikkeusluvan

Mittakaava
1:5000

LINNAISTEN ALUEEN NOROSelvitys

MAASTOHAVAINNOT NOROISTA JA
SUOSITUKSET ALUEEN RAKENTAMISELLE

Vantaan kaupunki
Kaupunkirakenne ja ympäristö

LIITE 2

RAMBOLL WATER

Vastaanottaja
Vantaan kaupunki

Asiakirjatyyppi
Raportti

Päivämäärä
29.9.2023

LINNAISTENMETSÄN ASEMA- KAAVA

LEPAKKOSELVITYS

LEPAKKOSELVITYS

Päivämäärä **29.9.2023**
Tilaaja **Vantaan kaupunki**
Asiakirjatyyppi **Raportti**
Versio **1**
Laatija **Riku Kangasniemi ja Jani Järvi**
Tarkastaja **Laura Ahopelto**
Kannen kuva **Selvitysalueen metsää sen eteläosassa.** Kuva: Jani Järvi.

Ramboll Finland Oy
PL 25
Itsehallintokuja 3
02601 ESPOO

P +358 20 755 611
F +358 20 755 6201
<https://fi.ramboll.com>

Ramboll Finland Oy
Y-tunnus 0101197-5, ALV rek.
Kotipaikka Espoo

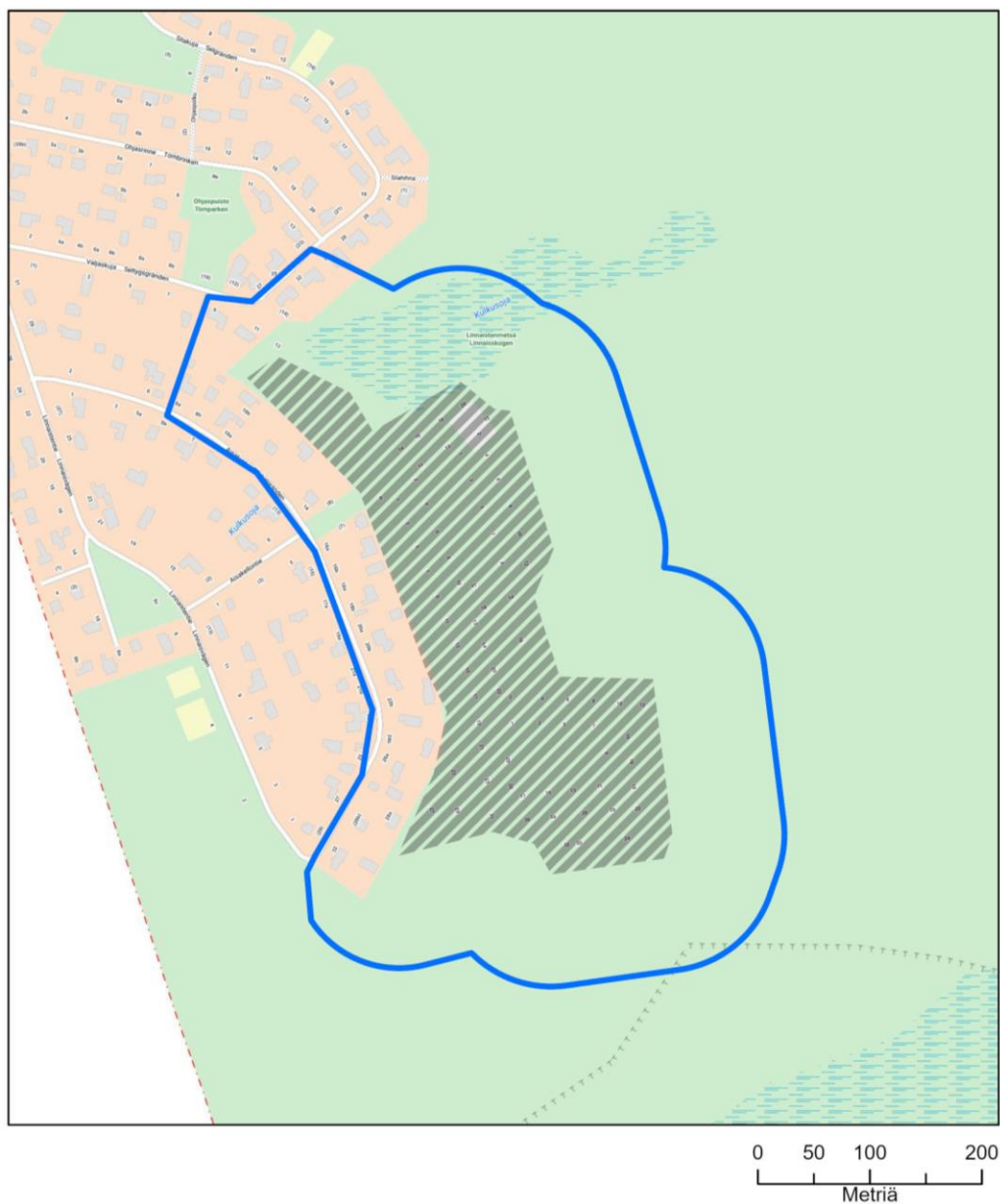
SISÄLTÖ

1.	Johdanto	1
2.	Lepakoiden ekologia ja suojelu	3
2.1	Yleisimmät lepakkolajit Suomessa	3
2.2	Lepakoiden suojelua koskeva lainsäädäntö	3
2.3	Lepakoiden käyttämien alueiden luokittelu	4
3.	Aineisto ja menetelmät	5
3.1	Selvitysalue	5
3.2	Aikaisemmat havainnot	5
3.3	Aktiivikartoitus	5
3.4	Passiivikartoitus	6
4.	Tulokset	7
4.1	Aktiivikartoitus	7
4.2	Passiivikartoitus	9
4.3	Lepakkoalueet	9
5.	Johtopäätökset ja suositukset	11
6.	Lähdeluettelo	13

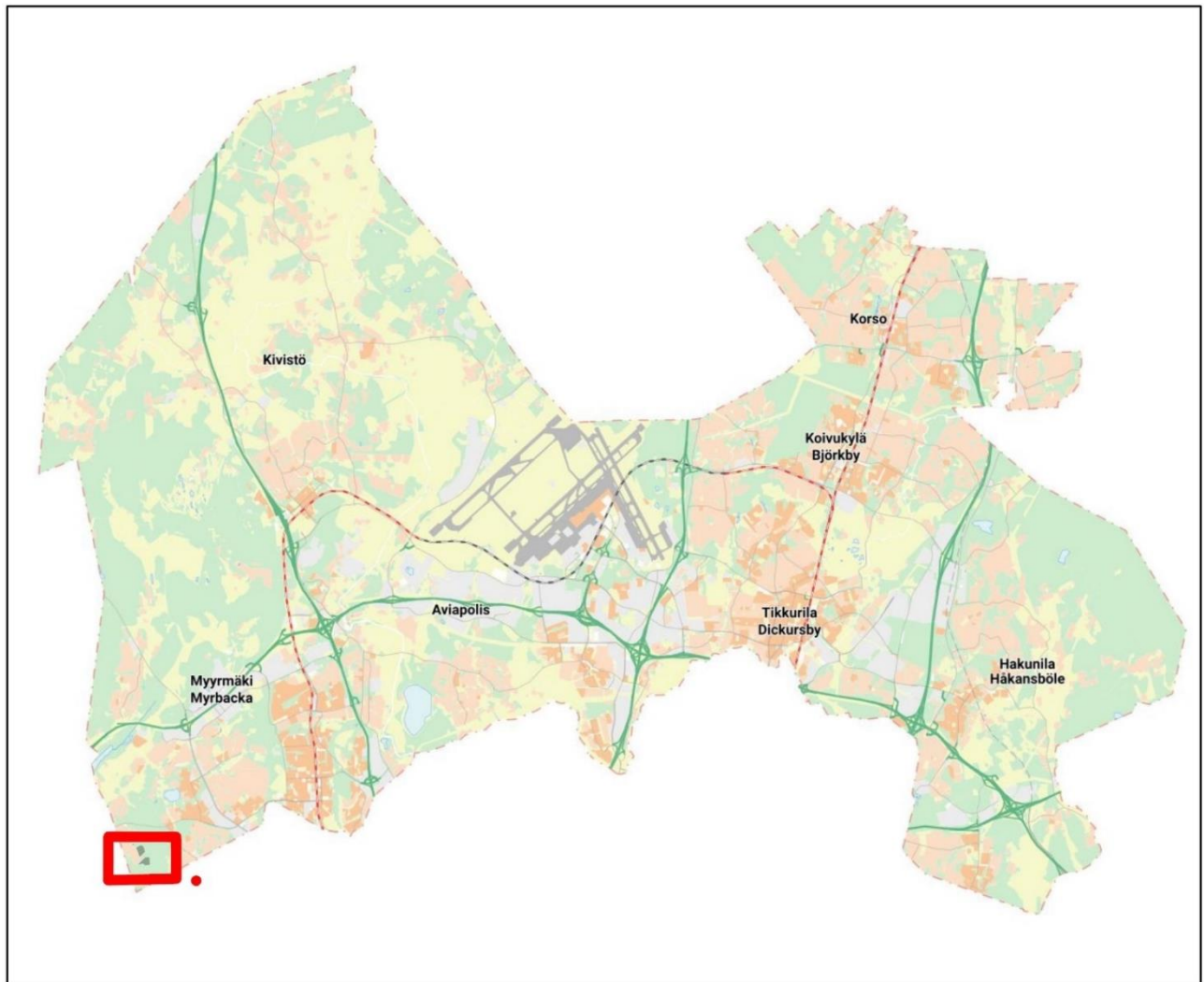
1. JOHDANTO

Vantaan kaupunki valmistelee asemakaavoitusta Linnaistenmetsäksi kutsutulle metsäalueelle Linnaisten kaupunginosaan Lounais-Vantaalla (Kuva 1). Alueelle on tarkoitus sijoittaa asuinrakentamista. Alueen maankäyttö tulisi asemakaavoituksen myötä muuttumaan merkittävästi. Kaava-alueen sijoittuminen Vantaalla on esitetty kuvassa 2.

Alueella tehtiin lepakkoselvitys kesällä 2023 kaavasuunnittelun tueksi, sillä alueelta ei ole olemassa aiempia lepakkoselvityksiä. Lepakkoselvityksen tarkoituksena oli lähtötietojen ja maastokartoitusten perusteella selvittää lepakoiden esiintymistä alueella ja tunnistaa lepakoiden kannalta merkittävät kohteet, jotta ne voidaan huomioida maankäytön suunnittelussa. Lepakkoselvityksen suorittivat FM biologi Riku Kangasniemi ja FM biologi Jani Järvi Ramboll Finland Oy:stä.

Kuva 1. Linnaistenmetsän asemakaavan suunniteltu rakentamisalue (tummennettu alue) ja sitä ympäröivän metsän selvitysaluerajaus (sininen raja). Kuva: Vantaan kaupunki.

Kuva 2. Hankealueen sijoittuminen Vantaalla merkittynä karttaan punaisella suorakulmiolla. Kuva: Vantaan kaupunki.

2. LEPAKOIDEN EKOLOGIA JA SUOJELU

Suomessa on tavattu 13 lepakkolajia, joista yleisimpiä ovat pohjanlepakko (*Eptesicus nilssonii*), vesisiippa (*Myotis daubentonii*), viiksisiippa (*Myotis mystacinus*), isoviiksisiippa (*Myotis Brandtii*) ja korvayökkö (*Plecotus auritus*). Hämääaktiivisina lajeina lepakot jättävät päivälepopaikkansa auringon laskeuduttua ja palaavat sinne ennen auringon nousua. Lepakoiden elintavat vaihtelevat eri vuodenaikoina, ja samalla vaihtelevat myös niiden esiintymisalueet. Lepakoiden suojelun kannalta on oleellista selvittää saalistusalueiden sekä lisääntymis- ja levähdyspaikkojen esiintyminen. Lisäksi on tarkasteltava pääasiallisia kulkuyhteyksiä em. kohteiden välillä (SLTY 2023).

Lepakot ovat pitkäikäisiä ja lisääntyvät hitaasti; yleensä syntyy vain yksi poikanen vuodessa. Niinpä saalistusalueiden ja päiväpiilojen katoaminen tai lepakoihin kohdistuvat voimakkaat häiriöt voivat olla paikalliselle populaatiolle kohtalokkaita.

Lepakot käyttävät ravinnokseen hyönteisiä. Useimmat lajit tarvitsevat suojaisia kulkureittejä päiväpiilon ja saalistusalueen välillä, jolloin aukeat alueet voivat muodostaa kulkuesteen. Pohjanlepakko ja vesisiippa pystyvät ylittämään helposti aukeitakin alueita. Imettävät ja kantavat naaraat saalistavat päiväpiilonsa lähellä, mutta saalistusalue voi olla kilometrienkin päässä päiväpiilosta. Vaihtelua kuitenkin esiintyy, ja etäisyydet saattavat olla vain joitain satoja metrejä. Ruuan määrä ja sijainti ohjaavat saalistuskäyttäytymistä, joten hyönteisten kannalta otolliset alueet ovat todennäköisesti myös lepakkojen suosiossa. Myös valaistus voi vaikuttaa lepakoiden käyttämiin alueisiin ja kulkuyhteyksiin. Valaistuksen aiheuttama häiriö riippuu sekä lepakkolajista että valaistuksen laadusta. (Lappalainen & Karhilahti 2003, SLTY 2023).

2.1 Yleisimmät lepakkolajit Suomessa

Pohjanlepakko (*Eptesicus nilssonii*), on Suomen lepakoista yleisin ja laajalle levinnein. Pohjanlepakko on vahva lentäjä – se lentää usein 5–10 metrin korkeudessa – ja suosii melko avaria maisemia. Se ei yleensä puikkelehti lehvästössä vaan lentelee mieluusti pihoissa tai teiden varsilla, jopa kaupunkimaisemassa katulampun valossa. Päiväpiilonaan se suosii erityisesti rakennuksia. Se talvehtii usein yksin tai muutaman lajitoverin kanssa varsin viileissä oloissa luolissa, louhikoissa, kellarissa tai muussa sopivassa paikassa.

Viiksisiippoja on useita hyvin samankaltaisia lajeja. Isoviiksisiipan (*Myotis brandtii*) ja viiksisiipan (*Myotis mystacinus*) pystyy erottamaan vain anatomisten rakenteiden perusteella. Viiksisiippalajit saalistavat mielellään metsäisissä maisemissa. Ne pystyttelevät poissa aukeilta alueilta ja karttavat valoisia alueita. Viiksisiippon päiväpiilo voi löytyä rakennuksista ja talviasumus luolasta.

Vesisiippa (*Myotis daubentonii*) saalistaa pääasiassa surviaissääskiä veden pinnasta, mutta laji voi saalistaa myös lehti- ja sekametsien aukko- ja kanto-alueilla. Vesisiippon mieluisinta elinympäristöä ovat metsät, joissa on pienipiirteisiä vesistöjä ja kosteikoita. Ne välttävät valoisia alueita, joilla ne voivat joutua petojen saaliiksi. Öiden pimentyessä ne saalistavat pimeiden rantojen lisäksi myös avoimilla alueilla veden pinnan lähellä. Voimakas tuuli häiritsee saalistamista veden pinnalta. Vesisiipan talvipiiloina ovat usein kosteat luolat, joissa se talvehtii lajitoveriensä kanssa.

Korvayökkö (*Plecotus auritus*). Korvayökön voi hyvissä olosuhteissa tunnistaa jopa lennosta, sillä sen korvat ovat todella pitkät, noin puolet eläimen ruumiin pituudesta. Laji on erikoistunut tarkkaan kuunteluun ja taidokkaaseen lentoon. Laji suosii elinympäristönään sekä metsiä että kulttuuriympäristöjä. Korvayökön päiväpiilon voi löytää rakennuksista, ja esimerkiksi vanhojen kirkkojen katonrajassa asustelevia yhdyskuntia tunnetaan.

Kartoitusalueella voi esiintyä myös muita lepakkolajeja kuin yllä mainittuja.

2.2 Lepakoiden suojelua koskeva lainsäädäntö

Suomessa esiintyvät lepakkolajit on listattu EU:n luontodirektiivin (92/43/EEC) liitteessä IV(a). Kaikki Suomessa esiintyvät lepakot ovat siten suojeltuja luonnonsuojelulain (9/2023) 78 §:n nojalla. Lain

mukaan lajien tappaminen, pyydystäminen ja niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen tai heikentäminen on kiellettyä. Suomi liittyi vuonna 1999 Euroopan lepakoidensuojelusopimukseen (EUROBATS 1991). Sopimus velvoittaa huolehtimaan lepakoiden suojelusta lainsäädännön kautta ja säilyttämään ja suojelemaan lepakoille merkittäviä ruokailualueita. Luonnonsuojelulain 4 §:n mukaan *”Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, Suomea velvoittavissa kansainvälisissä sopimuksissa määrätään luonnon ja luonnonvaraisten eliölajien suojelusta”*. Lisäksi lepakot ovat rauhoitettuja luonnonsuojelulain 8. luvun yleisten rauhoitussäännöksiin (§ 68, 69 ja 70) mukaan.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan 78 §:n määräyksistä voidaan poiketa vain *”jos siitä ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle”*. Lisäksi poikkeamisen tulee olla ainoa tyydyttävä ratkaisu ja poikkeus voidaan hyväksyä vain tiettyjä 83 §:ssä mainittuja tarkoituksia varten. Lupa kiellosta poikkeamiseen on haettava paikallisen ELY-keskuksen ympäristöviranomaiselta, joka voi poikkeustapauksessa myöntää luvan, mikäli perusteiden arvioidaan täyttyvän.

2.3 Lepakoiden käyttämien alueiden luokittelu

Maankäytön suunnittelussa lepakoiden käyttämät alueet luokitellaan Suomen lepakotieteellisen yhdistyksen ohjeistuksen (SLTY 2023) mukaan seuraavasti:

Luokka I: Lisääntymis- tai levähdyspaikka

- Ehdottomasti säilytettävä, häirintä tai heikentäminen luonnonsuojelulaissa kielletty
- Hävittämiselle tai heikentämiselle haettava lupa paikalliselta ELY-keskukselta
- Suunnittelussa tulisi huomioida paikkaan liittyvät reitit ja ruokailualueet

Luokka II: Tärkeä ruokailualue tai siirtymäreitti

- Alue, jolla saalistaa monta laji ja/tai merkittävä määrä yksilöitä
- Maankäytössä huomioitava alueen arvo lepakoille (EUROBATS)
- Todettu tai todennäköinen siirtymäreitti: jos reitti katkaistaan, tulisi toteuttaa korvaava reitti
- Tulisi huomioida alueelle johtavat mahdolliset reitit, alueen läheisyydessä sijaitsevat potentiaaliset lisääntymispaikat ja siirtymäreittien päissä olevat saalistusalueet

Luokka III: Muu lepakoiden käyttämä alue

- Lepakoiden käyttämä alue, laji/tai yksilömäärä pienempi
- Maankäytössä mahdollisuuksien mukaan huomioitava alueen arvo lepakoille
- Ei mainittu luonnonsuojelulaissa eikä suoranaisia suosituksia EUROBATS-sopimuksessa

Suomen Lepakotieteellinen Yhdistys ei lepakokartoitusohjeessaan (2023) yksisanaisesti määrittele yksilö- tai lajimääriä, minkä perusteella alue, jolla lepakoita esiintyy, kuuluisi luokkaan II tai III. Selvyyden ja raportoinnin yhtenäisyyden vuoksi, Ramboll Finland Oy määrittelee luokkaan II kuuluvaksi sellaiset alueet, joilla havaitaan enemmän kuin yksi laji ja/tai viisi yksilöä saalistamassa vähintään kahdella kartoituskerralla. Luokkaan III määritellään alueet, joilla samalla alueella saalistaa yksi laji ja 2–4 yksilöä vähintään kahdella kartoituskerralla. Yksittäisten lepakoiden saalistus- tai havaintoalueita ei rajata, ellei aluetta jostain muusta syystä voida pitää merkittävänä, esimerkiksi merkittävänä siirtymäreittinä.

3. AINEISTO JA MENETELMÄT

3.1 Selvitysalue

Selvitysalueena toimi kuvassa 3 esitetty alue Linnaistenmetsän asemakaava-alueella ja sen ympäristössä. Selvitysalue kattoi pääasiassa nykyistä metsäaluetta, mutta myös hieman sitä reunustavia asuinrakennuksia. Metsät olivat pääosin varttuneita kangasmetsiä. Selvitysalueen iäkkäimmät metsäkuviot sijoittuvat alueen etelä- ja pohjoisosiin. Selvitysalueen itäosassa on lisäksi melko iäkästä kalliomännikköä. Iäkkäimmät metsäalueet sijoittuvat pääosin asemakaavassa rakentamiseen osoitetun alueen ulkopuolelle. Varttuneet metsät ovat lepakoille hyvin soveltuvia elinympäristöjä.

Kuva 3. Asemakaava sekä selvitysalue.

3.2 Aikaisemmat havainnot

Alueelta ei ole tiedossa aikaisemmin laadittuja varsinaisia lepakkoselvityksiä eikä Suomen Lajitietokeskuksen (2023) aineistossa ole alueelta aiempia havaintoja lepakoista.

3.3 Aktiivikartoitus

Selvitysalueella suoritettiin lepakkokartoitukset kesä-elokuussa, eli lepakoiden lisääntymiskaudella. Kartointu suoritettiin aktiividetektorin avulla maastotyönä, jolloin saatiin selville alueella esiintyvät lajit/lajiryhmät ja voitiin arvioida alueen käyttöaste. Lepakoiden havainnointiin käytettiin ultraääni-ilmaisinta (Batbox Grifin sekä Anabat Scout), jolla pystytään havainnoimaan lepakoiden päästämät kaikuluotausäänet maastossa.

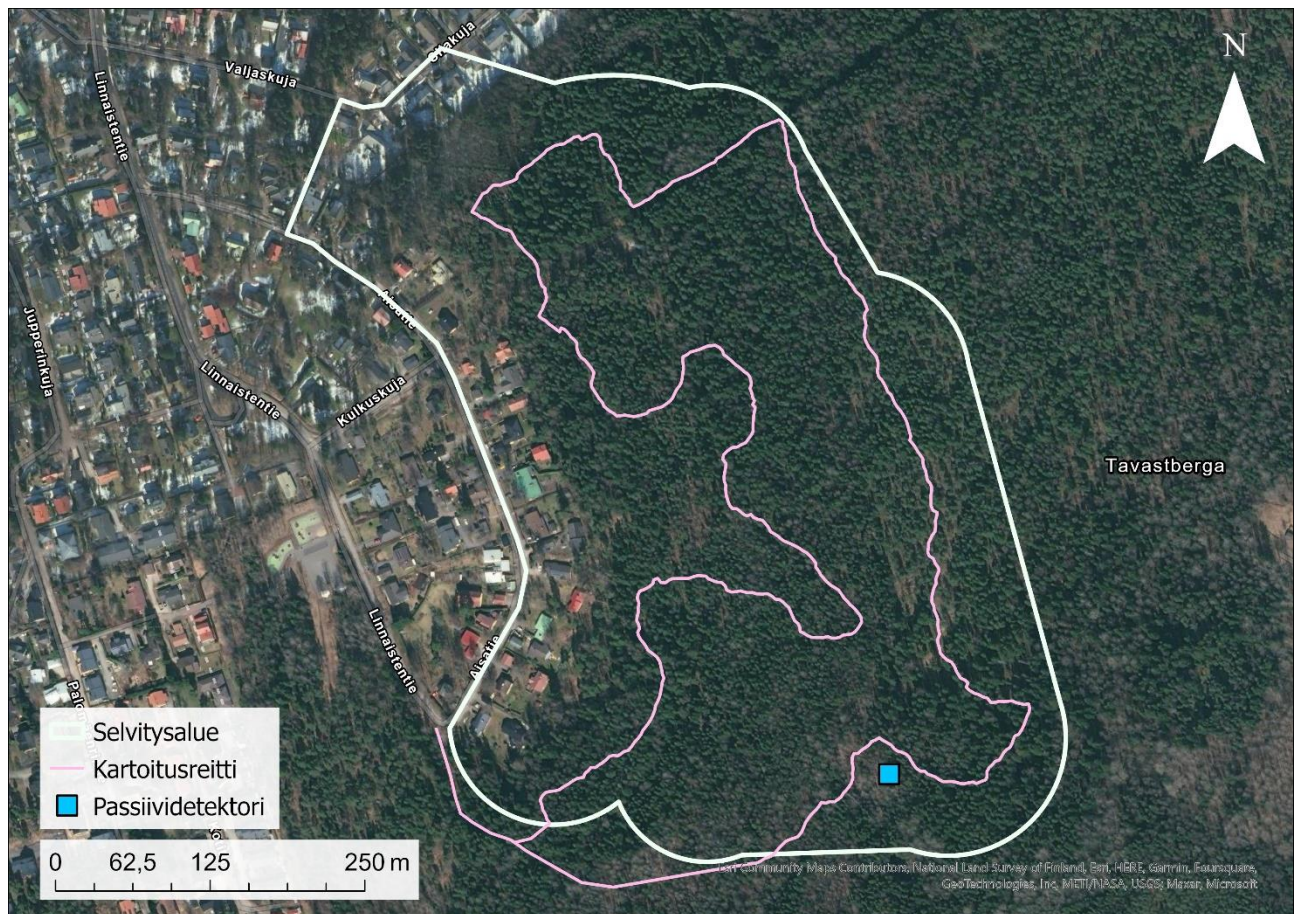
ja tarvittaessa tallentamaan ääniä myöhempää tarkistusta varten. Samalla lepakoista pyrittiin tekemään myös näköhavaintoja. Havaintojen sijainnit merkittiin ylös tablettitietokoneella Field Maps -paikkatietosovellukseen. Suuntaa antava kartoitussuunnitelma on esitetty kuvassa 4. Kartoituskierroilla alueella kuljettiin myös viivan kuvastaman reitin ulkopuolella eri puolilla aluetta. Ensimmäisellä kartoituskierroilla ennen aktiivikartoitusta selvitysalueella kierrettiin noin 2 tunnin ajan kahden henkilön toimesta etsien lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikoiksi soveltuvia kohteita.

Lepakoiden esiintymistä selvitettiin selvitysalueella yöaikaan aktiividetektorin avulla kolmella yöllisellä maastokäynnillä 5.–6.6., 27.–28.7. ja 15.–16.8.

Sääolosuhteet olivat kaikilla käyntikierroilla lepakoiden selvittämiseen hyvin soveltuvat:

- 5.–6.6. lämpötila 10–14 °C, lähes pilvetöntä, heikkoa tuulta. Selvitys tehtiin klo 22.15–2.15.
- 27.–28.7. lämpötila oli 14–18 °C, pilvistä, heikkoa tuulta. Selvitys tehtiin klo 21.30–02.30.
- 15.–16.8. lämpötila oli 18 °C, puolipilvistä–pilvistä, heikkoa tuulta. Selvitys tehtiin klo 21.45–01.45.

Selvityskierroilla laskettiin havaintojen lukumäärä ja pyrittiin tunnistamaan lepakot lajilleen jo maastossa. Havaintojen määrä ei kerro suoraan yksilömäärästä, sillä sama liikkeellä oleva yksilö on voitu havaita toistuvasti.

Kuva 4. Suuntaa-antava kartoitussuunnitelma sekä passiividetektorin sijainti selvitysalueella.

3.4 Passiivikartoitus

Selvitysalueen kaakkoisosaan sijoitettiin toisen lepakkokartoituskierroksen (27.7.2023) yhteydessä passiividetektorin (Anabat Swift), joka tallensi lepakkojen kaikuiluotausääniä noin 2,5 viikon ajan. Detektorin sijoitettiin edellä mainittuun osaan aluetta, koska sen katsottiin metsän rakennepiirteiden vuoksi olevan potentiaalisin kohde useampien lajien esiintymiselle ja alueen lähistöllä oli havaittu kolopuu, jota lepakot

saattaisivat käyttää päiväpiilonaan. Passiividetektorin sijoituspaikka on esitetty kuvassa 4. Passiividetektorin noudettiin maastosta 15.8. aktiivikartoituksen yhteydessä. Passiividetektorin tallentamat äänitteet tarkastettiin myöhemmin tietokoneella analyysiohjelmaa (Anabat Insight) käyttäen ja niistä tunnistettiin passiividetektorin lähiympäristössä liikkuneet lepakkolajit.

4. TULOKSET

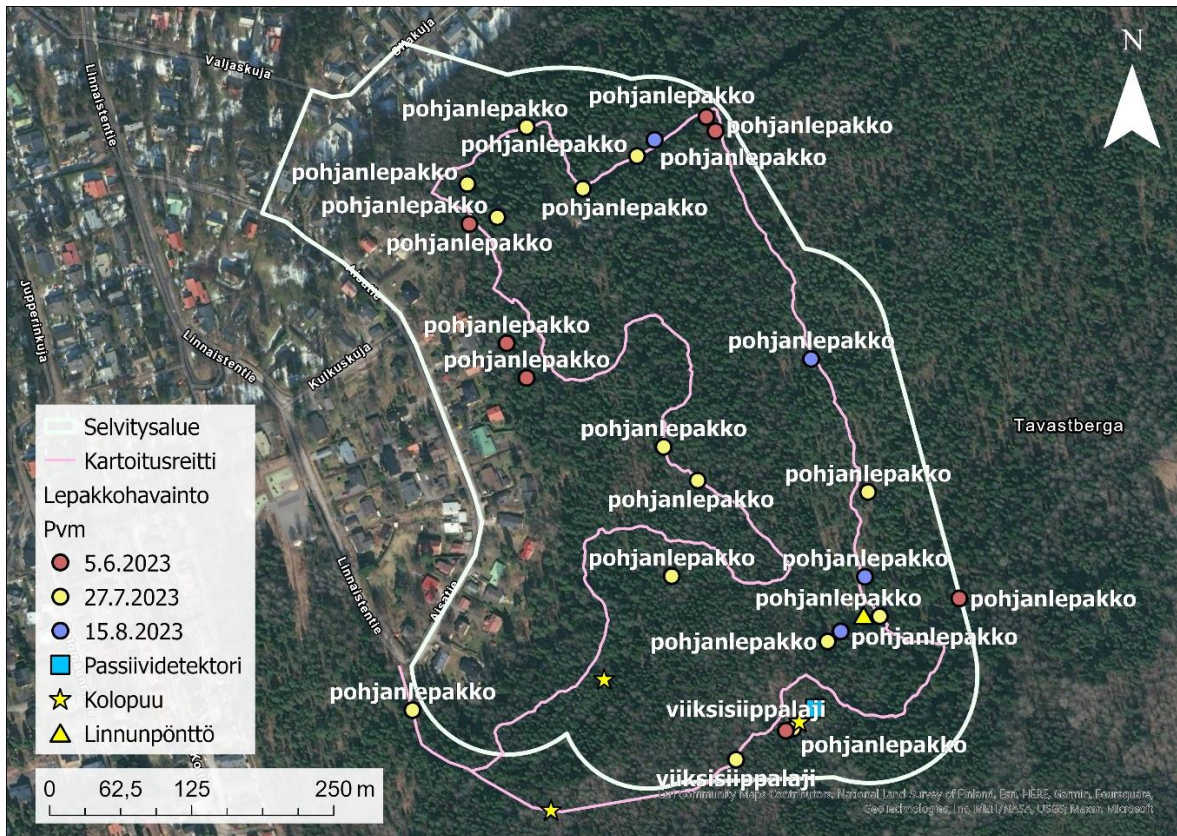
4.1 Aktiivikartoitus

Linnaistenmetsän alueella havaittiin kahta eri lepakkolajia tai -lajiryhmää. Runsaimmin havaintoja, 23 kpl, kertyi Suomen yleisimmästä lepakkolajista, pohjanlepakosta. Lisäksi kesä- ja heinäkuun kartoituskerroilla havaittiin kummallakin yksi viiksi- tai isoviiksisiippa. Aktiivikartoituksen havainnot on esitetty taulukossa 1 sekä kuvissa 5 ja 6.

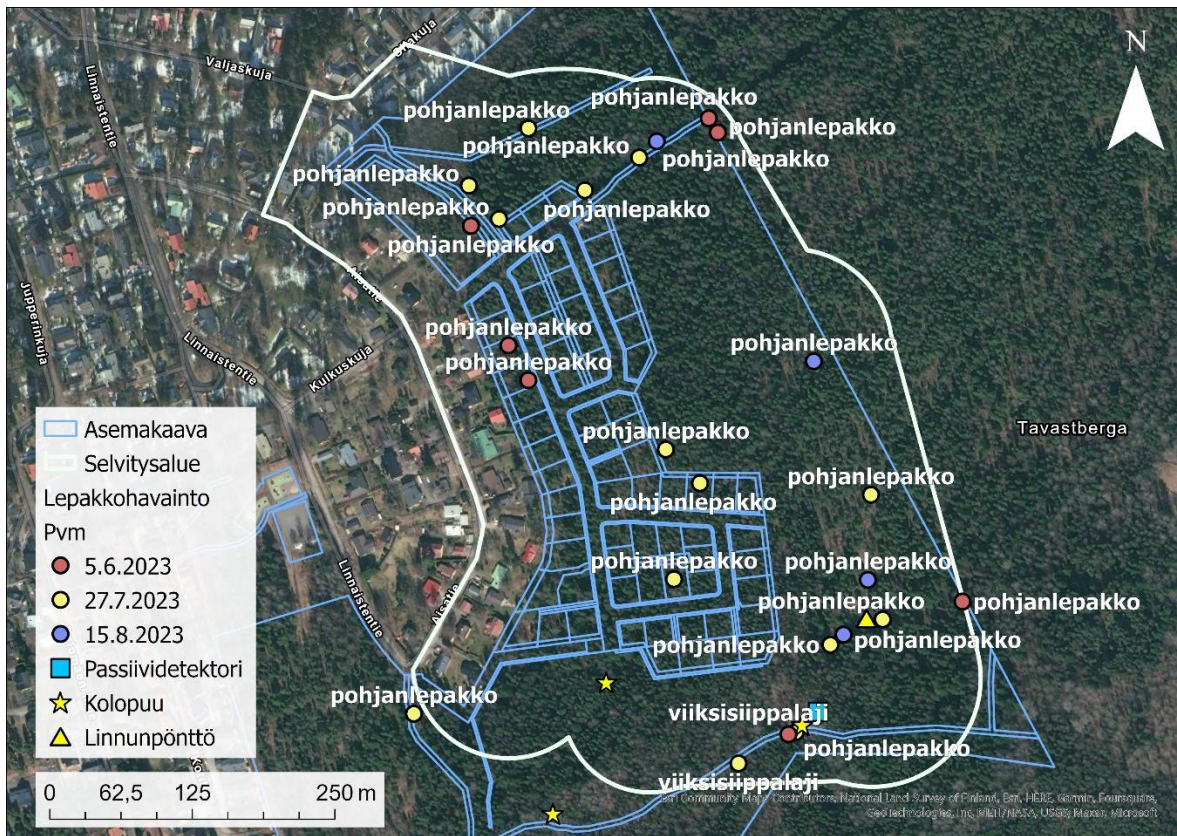
Aktiivikartoituksen havaintojen tulkittiin koskevan kesäkuun kartoituskäynnin osalta minimissään viittä pohjanlepakkoyksilöä ja yhtä viiksisiippa- tai isoviiksisiippayksilöä. Heinäkuun kartoituskäynnin yksilömääräksi tulkittiin pohjanlepakoiden osalta minimissään kuusi. Viiksisiippa- tai isoviiksisiippayksilöitä havaittiin heinäkuussakin yksi. Elokuun kartoituskerran yksilömääräksi tulkittiin 3 pohjanlepakkoa.

Taulukko 1. Aktiivikartoituksessa tehdyt lepakkohavainnot.

Laji	Yksilömäärä	Päivämäärä	Havainnon tyyppi
pohjanlepakko	1	5.6.2023	ohilentävä
pohjanlepakko	1	5.6.2023	ohilentävä
pohjanlepakko	1	5.6.2023	saalistava
pohjanlepakko	2	5.6.2023	saalistava
pohjanlepakko	1	5.6.2023	saalistava
pohjanlepakko	1	5.6.2023	ohilentävä
pohjanlepakko	1	27.7.2023	ohilentävä
pohjanlepakko	1	27.7.2023	kiertelevä
pohjanlepakko	1	27.7.2023	saalistava
pohjanlepakko	1	27.7.2023	saalistava
pohjanlepakko	2	27.7.2023	saalistava
pohjanlepakko	1	27.7.2023	ohilentävä
pohjanlepakko	1	27.7.2023	ohilentävä
pohjanlepakko	1	27.7.2023	ohilentävä
pohjanlepakko	1	27.7.2023	ohilentävä
pohjanlepakko	1	27.7.2023	saalistava
pohjanlepakko	1	27.7.2023	saalistava
pohjanlepakko	1	27.7.2023	saalistava
pohjanlepakko	1	27.7.2023	saalistava
pohjanlepakko	1	27.7.2023	ohilentävä
pohjanlepakko	1	15.8.2023	ohilentävä
pohjanlepakko	1	15.8.2023	saalistava
pohjanlepakko	1	15.8.2023	saalistava
pohjanlepakko	1	15.8.2023	ohilentävä
viiksisiippalaji	1	5.6.2023	ohilentävä
viiksisiippalaji	1	27.7.2023	ohilentävä

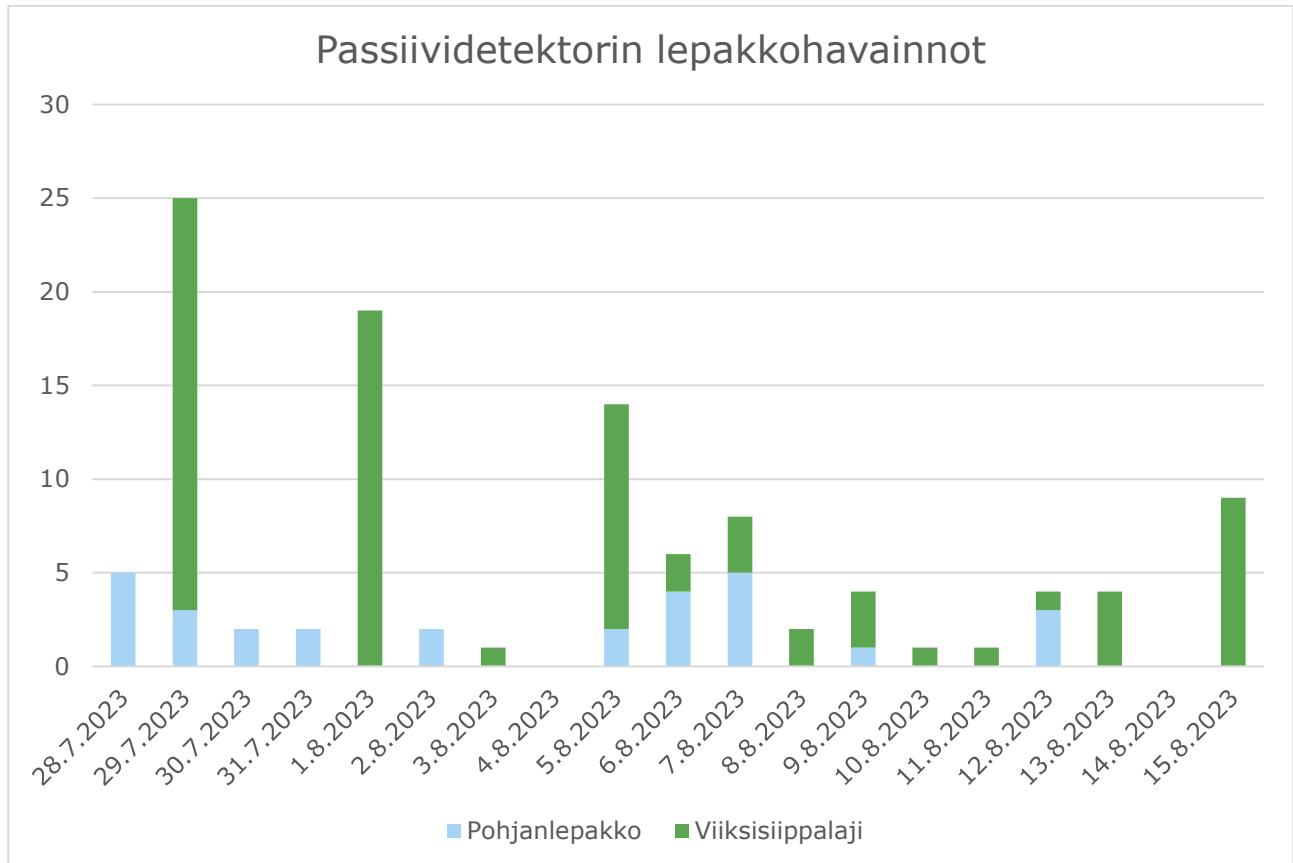
Kuva 5. Aktiivikartoituksen aikana tehtyt havainnot. Yksi havaintopiste ei tarkoita yhtä yksilöä.

Kuva 6. Aktiivikartoituksen tulokset suhteessa asemakaavaan.

4.2 Passiivikartoitus

Passiivikartoituksessa havaittiin kaksi eri lepakkolajia, pohjanlepakko ja viiksi- tai isoviiksisiippa. Samat lajit havaittiin myös aktiivikartoituksessa. Havaintojen määrä vaihteli runsaasti eri öinä: parhaana yönä passiividetektorin oli havainnut lepakon 25 kertaa, huonoimpina ei yhtäkään. Osana öistä lepakot eivät ilmeisesti liikkuneet passiividetektoriin äänihavaintoina tallentuneen sateen vuoksi ollenkaan. Viiksisiippa- tai isoviiksisiippa oli passiividetektorialueistossa huomattavasti runsaampi kuin pohjanlepakko, mikä kielii lajin käyttävän tätä osaa selvitysalueesta saalistamiseen säännöllisesti. Passiividetektorin havaintomäärät on esitetty kuvassa 7.

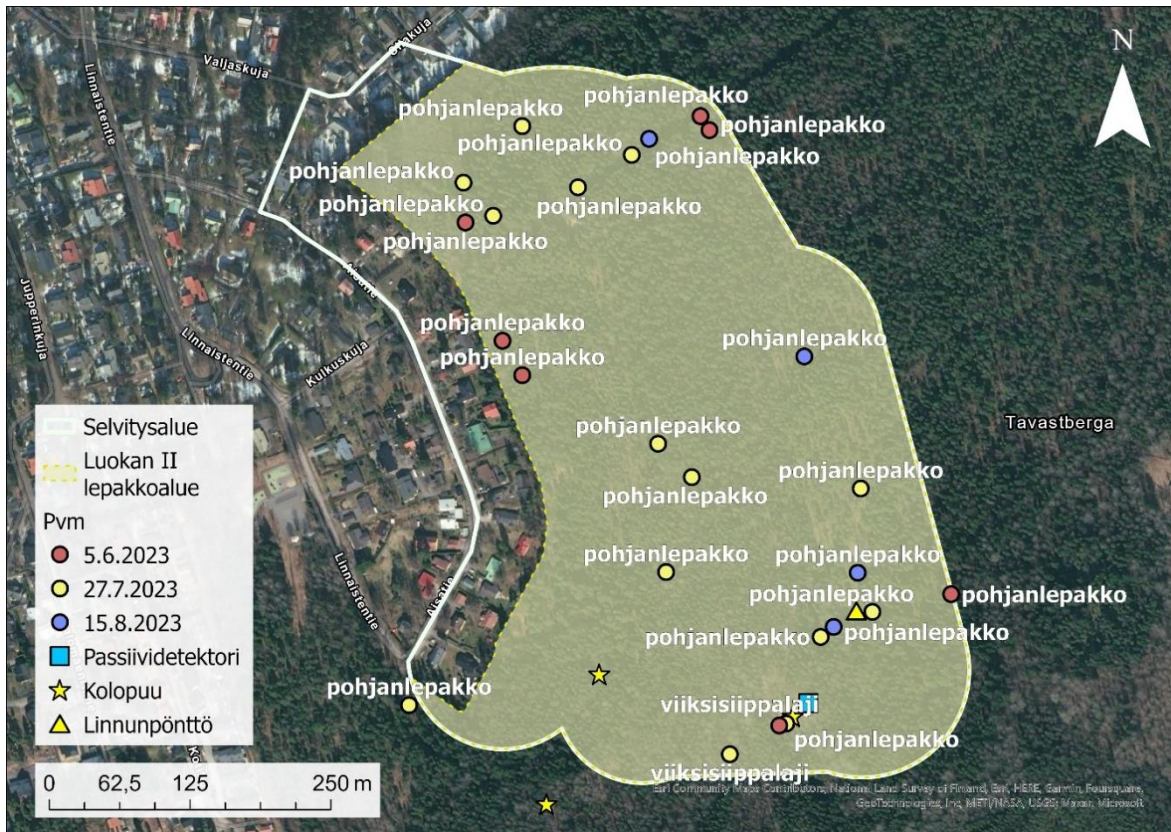

Kuva 7. Passiividetektorin lepakkohavainnot per vuorokausi. Havaintomäärä ei tarkoita lepakoiden yksilömäärää.

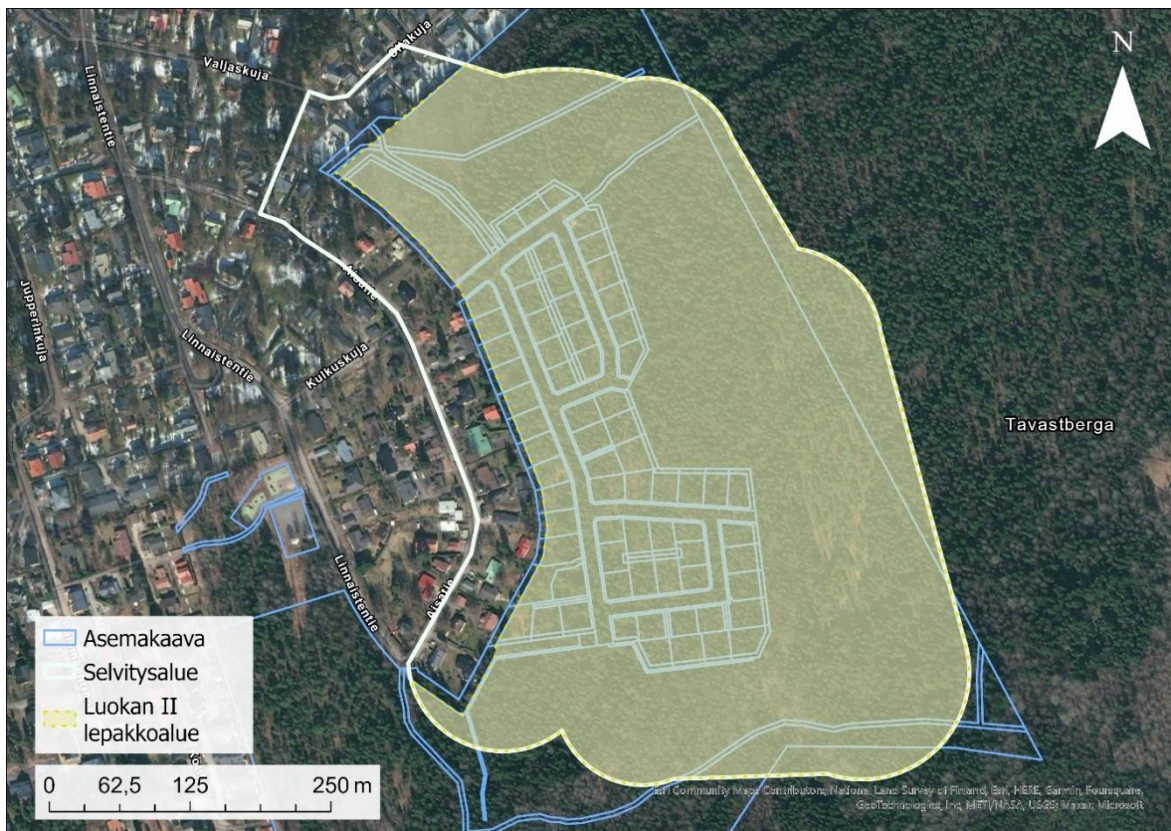
4.3 Lepakkoalueet

Linnaistenmetsän selvitysalueella havaittiin sekä kesä- että heinäkuun kartoituskäynnillä kaksi eri lepakkolajia ja vähintään viisi lepakkoyksilöä. Aktiivikartoitusdatan lisäksi passiivikartoitusaineisto kertoo, että alueella ruokailee oletettavasti useita viiksisiippoja ja joitakin pohjanlepakoita. Koska aktiivikartoituksen havainnot jakautuvat alueella tasaisesti, on lähes koko selvitysalue tulkittavissa luokan II lepakkoalueeksi (SLTY 2023). Selvitysalueelle sijoittuva luokan II lepakkoalue on esitetty kuvissa 8 ja 9. Käytännössä luokan II lepakkoalue kattanee lähes koko laajan Linnaisten metsäalueen, mutta tässä työssä lepakoiden esiintymistä selvitettiin rajatummalla alueella.

Alueelta ei pystytty kartoituksen yhteydessä todentamaan yhtäkään luokan I lepakkoaluetta eli lepakoiden suojeltua lisääntymis- ja levähdyspaikkaa (SLTY 2023). Alueella havaittiin kuitenkin kaksi kolopuuta ja yksi linnunpönttö, jotka kaikki voisivat toimia lepakoiden päiväpiiloina ja siten lisääntymis- ja levähdyspaikkoina. Lisäksi noin 50 m etelään selvitysalueen eteläreunasta havaittiin yksi kolopuu. Lisääntymis- ja levähdyspaikkoja voi sijaita myös lähialueen rakennuksissa, selvitysalueen ulkopuolisella metsäalueella tai selvitysalueella kolopuissa, joita ei selvityksen yhteydessä havaittu.

Kuva 8. Luokan II lepakkoalueen ja lepakkohavaintojen sijoittuminen selvitysalueelle.

Kuva 9. Luokan II lepakkoalueen sijoittuminen suhteessa asemakaavaan.

5. JOHTOPÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET

Selvitysalueella tehtiin aktiivi- ja passiivikartoituksissa havaintoja pohjanlepakosta sekä viiksi- tai isoviiksisiipasta. Aktiivikartoituksessa runsaampi laji oli pohjanlepakko, passiivikartoituksessa viiksi- tai isoviiksisiippa. Viiksi- tai isoviiksisiipan aktiivikartoituksen aikaiset havainnot sijoittuivat pienelle alueelle selvitysalueen eteläosaan.

Alueen lepakkolajisto on melko tyypillinen, vaikkakin hieman odotettua vähälajisempi. Myös viiksi- tai isoviiksisiipan havaintojen puuttuminen valtaosalta selvitysalueelta poikkesi odotetusta, sillä metsä on selvitysalueella rakenteeltaan suhteellisen yhtenäinen, vaikkakin puiden ikä- ja lajijakaumassa on osa-alueittain jonkin verran eroa. Pohjanlepakon suhteellinen runsaus viiksi- tai isoviiksisiippaan nähden oli kuitenkin odotettua. Metsäalueen aukkopaidat, kuten polkujen ja ojien varret, kallioalueet, soistumat ja entisen sähkö- tai puhelinlinjan johtoaukea selvitysalueen pohjoisosassa ovat pohjanlepakoille mieluisia saalistuspaikkoja. Siipat suosivat sen sijaan puustoisuutensa vuoksi varjoisia ja suojaisia alueita.

Selvitysalueella lähin aiemmin tunnettu lepakkoalue on Vantaan kaupungin karttapalvelun (2023) mukaan Lammaslampi, joka sijaitsee noin kilometrin päässä selvitysalueelta koilliseen. Se on tunnistettu Lammaslammien asemakaava-alueen luontoselvityksessä (Makkonen ym. 2022) luokan III lepakkoalueeksi. Lammaslammelle on metsäinen yhteys selvitysalueelta ja samat lepakot saattavatkin liikkua molemmilla alueilla ruokailemassa saalistusyönsä aikana. Lammaslammien lepakkoalueen sijainti suhteessa selvitysalueeseen on esitetty kuvassa 10. **Lepakoiden kannalta on tärkeää säilyttää metsäinen yhteys Lammaslammien ja Linnaistenmetsän välillä.**

Kuva 10. Lammaslampi, kartan pohjoisosassa, on todettu aiemmin luokan III lepakkoalueeksi (Makkonen ym. 2022).

Kartoitusten perusteella selvitysalueelta rajattiin yksi laaja luokan II lepakkoalue, joka on tärkeä lepakoiden saalistusalue. Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen (2023) ohjeiden mukaisella luokan II lepakkoalueella ei ole samanlaista luonnonsuojelulain turvaa, kuten luokan I lepakkoalueilla, jotka ovat luonnonsuojelulain 78 §:n mukaisia suojeltuja lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Luonnonsuojelulain 4 §:n mukaan Suomea velvoittavia kansainvälisiä sopimuksia, kuten EUROBATS-sopimusta, tulee kuitenkin noudattaa. EUROBATS-sopimuksen mukaan lepakoiden suojelun kannalta merkittävät alueet tulee pyrkiä säilyttämään mahdollisuuksien mukaan. Edellä mainittujen seikkojen pohjalta selvitysalueelle suunnitellulle asuinrakentamiselle ei ole tämän selvityksen perusteella estettä. **Kartoitusten pohjalta rajattu luokan II lepakkoalue on kuitenkin merkittävä lepakoiden saalistusalue ja alue olisi suositeltavaa säilyttää metsäisenä.** Mikäli lepakkoselvitys olisi toteutettu laajemmalle alueelle, jatkuisi luokan II lepakkoalue todennäköisesti selvästi laajempana tämän työn selvitysalueen etelä- ja itäpuolella.

Kesäkuussa 2023 astui voimaan uusi luonnonsuojelulaki, jossa uutena asiana säädettiin myös varovaisuusperiaatteesta. Lain 7 §:n mukaan *”Tämän lain tai sen nojalla annetun asetuksen mukaisessa päätöksenteossa kiinnitetään huomiota luonnon monimuotoisuuden merkittävän vähenemisen tai häviämisen uhkaan, vaikka siitä ei olisi olemassa varmistettua tieteellistä tietoa”*. Lain uutuuden takia ei 7 §:n soveltamisesta ole olemassa vielä ennakkotapauksia. Tämän pykälän huomioiminen tulisi erityisesti kyseen, mikäli tässä työssä olisi löydetty asemakaavassa asuinrakentamiseen osoitetulta tai muuten maankäytöltään muuttuvalta alueelta lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikaksi soveltuvia alueita. **Kartoituksessa löydettyistä kolopuista lähin asettuu noin 40 m päähän lähimmästä rakennuspaikasta rakentamisalueen etelä laidassa (ks. kuva 6).** Tämän kolopuun huomioiminen varovaisuusperiaatetta noudattaen on suositeltavaa tai mikäli tämä kolopuu olisi häviämässä rakentamisen vaikutuksesta, olisi sen soveltuvuus lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikaksi tarpeen selvittää.

6. LÄHDELUETTELO

Hundt, L. 2012: Bat Surveys - Good practice guidelines. 2. painos. — Bat Conservation Trust.

EUROBATS. 1991. Agreement on the Conservation of Populations of European Bats. Lontoo. 4.12.1991.

Lappalainen, M., & Karhilahti, A. 2003: Lepakot: salaperäiset nahkasiivet. - Kustannusosakeyhtiö Tammi. 207 s.

Luonnonsuojelulaki 9/2023

Kyheröinen, E-M., Osara, M. ja Stjernberg, T. 2014: Agreement on the conservation of populations of European bats – National implementation report of Finland, EUROBATS.

Makkonen, H., Koskimies, P., Nieminen, M. & Vasko, V. 2022: Vantaan Lammaslammen asemakaava-alueen luontoselvitykset vuonna 2022. – Faunatican raportteja 39/2022. Faunatica Oy.

Suomen Lajitietokeskus. 2023: Havaintotietokannan aineistot. Tarkistettu 9/2023.

Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry. 2023: Suomen lepakkotieteellinen yhdistyksen suosituksia lepakkokartoitusten tekijöille, tilaajille ja kartoitustietoja käyttäville viranomaisille.

Tidenberg, E. M., Liukko, U. M., & Stjernberg, T. 2019: Atlas of Finnish bats. - In Annales Zoologici Fennici (Vol. 56, No. 1-6, pp. 207-250). Finnish Zoological and Botanical Publishing Board.

Vantaan karttapalvelu. 2023. Viitattu 9/2023.

LOUNAIS-VANTAA LINNAISTEN METSÄALUE 9.4.2024

0466 000 444

International K9 Institute

info@ik9i.com

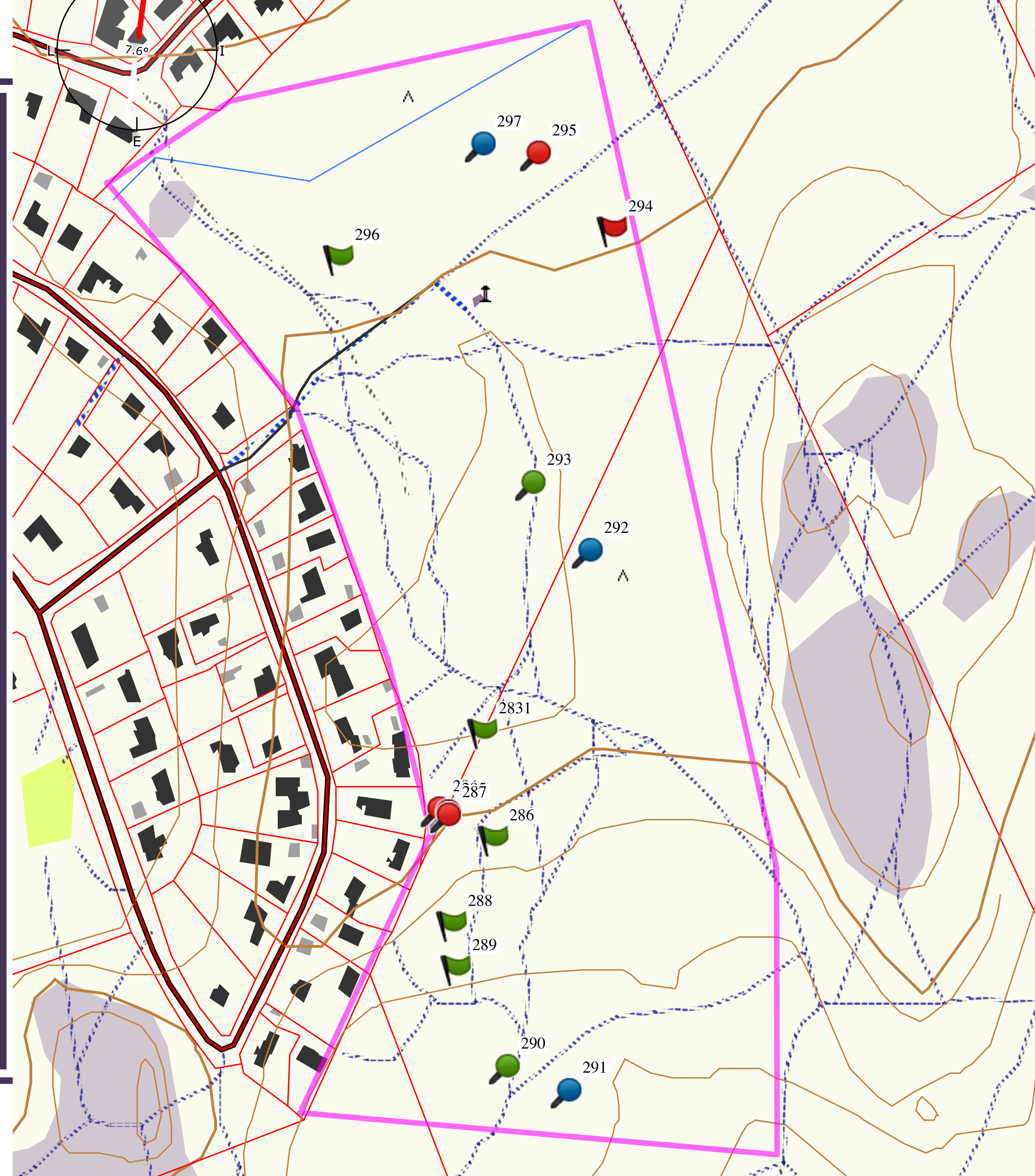
KOIRAKARTOITUS

Liito-oravakartoituksen tilaaja on Pro Linnaistenmetsä ry. Kartoitettava alue sijaitsee Lounais-Vantaan ja Espoon rajalla. Luontokartoituskoiran avulla kartoitettiin sinisellä rajattu alue. Alueella havaittiin runsaasti liito-oravalle soveltuvaa puustoa, kuten suuria vanhoja kuusia ja haapoja. Myös liito-oravalle sopivia kolopuita havaittiin useita. Metsä oli monimuotoista vanhahkoa sekametsää. Laajempaa luontoselvitystä ei tehty. Kartoituksen toteutti International K9 Institute Oy.

KOIRAKARTOITUS

International K9 Instituten luontokartoituskoiran avulla suoritettiin Linnaisten metsäalueella liito-oravakartoitus. Liito-oravasta saatiin useita havaintoja ja tässä raportissa havaintopisteet on dokumentoitu valokuvineen ja koordinaatteineen. Lisäksi havaintopisteet on merkitty karttaan symbolein. Alueella havaittiin sekä liito-oravan jätöksiä että liito-oravalle sopivia kolopuita. Kartalla kolopuut on merkitty vihreillä, punaisilla ja sinisillä pinneillä. Vihreä pinni on koiran ilmaisema kolopuu, jonka tyveltä tehtiin papanahavainto. Kolopuu on siis liito-oravan parhaillaan käyttämä. Punaiset pinnit ovat koiran ilmaisemia kolopuita (kohteella liito-oravan hajua mutta papanaa ei karikkeen seasta löytynyt) ja siniset pinnit tarkoittavat kolopuita, jotka eivät ole koiran ilmaisemia (soveltuvia kuitenkin liito-oravalle, joten jatkoseuranta on aiheellista). Vihreällä lipulla on merkitty liito-oravan papanahavainnot.

KARTOISSA KÄYTETYT MERKINNÄT

GPS-LAITTEeseen HUOMIOKENTÄN LYHENTEET

Symboli	Merkitys
Punainen lippu	koiran ilmaisu, ei jätös- eikä kolohavaintoa
Vihreä lippu	koiran ilmaisu ja jätöshavainto
Punainen neula	koiran ilmaisu kolopuulla, ei jätöshavaintoa
Vihreä neula	koiran ilmaisu ja jätöshavainto kolopuulla
Sininen neula	kolopuu, ei jätöshavaintoa eikä koiran ilmaisua
Sininen pallo	risupesä, ei jätöshavaintoa eikä koiran ilmaisua
Vihreä pallo	risupesäpuu, koiran ilmaisu sekä jätöshavainto
Punainen pallo	risupesäpuu, koiran ilmaisu, ei jätöshavaintoa
Keltainen tähtilippu	koiran avulla tehty näköhavainto liito-oravasta

Lyhenn e	Merkitys	Lyhenn e	Merkitys
I	Ilmaisu	H	Haapa
P	Jätöshavainto	KOI	Koivu
Q	Kuusi	LE	Leppä
MAN	Mänty	RAI	Raita
PIH	Pihlaja	KLO	Kolo
RP	Risupesä	PON	Pönttö
KELO	Kelopuu		

Esim. Koiran ilmaisukäytös kuusella, jossa jätöshavainto on IPQ ja koiran ilmaisukäytös kuusella ilman jätöshavaintoa on IQ.

Lounais-Vantaan Linnaisten metsäalue

name	cmt	sym
2831	IPQ	Flag, Green
284	IKLOH	Pin, Red
285	IKLOH	Pin, Red
286	IQP	Flag, Green
287	IKLOH	Pin, Red
288	IKOIIP	Flag, Green
289	IKOIP	Flag, Green
290	IKLOPKOI	Pin, Green
291	KLOKOI	Pin, Blue
292	KLOLP	Pin, Blue
293	IKLOKELOP	Pin, Green
294	IQ	Flag, Red
295	IKLOH	Pin, Red
296	IQP	Flag, Green
297	KLOKELO	Pin, Blue

2831 IPO

 Tuore papanajätös kuusen tyvellä.

284 IKLOH

 Koiran ilmaisema kolohaapa.

285 IKLOH

 Koiran ilmaisema kolohaapa.

286 IQP

 Koiran ilmaisema papanahavainto kuusen tyvellä.

287 IKLOH

 Koiran ilmaisema kolohaapa.

288 IKOIP

 Koiran ilmaisema papanahavainto koivun tyvellä.

289 IKOIP

 **Koiran ilmaisema kuivahko iäkkäämpi
papana koivun tyvellä.**

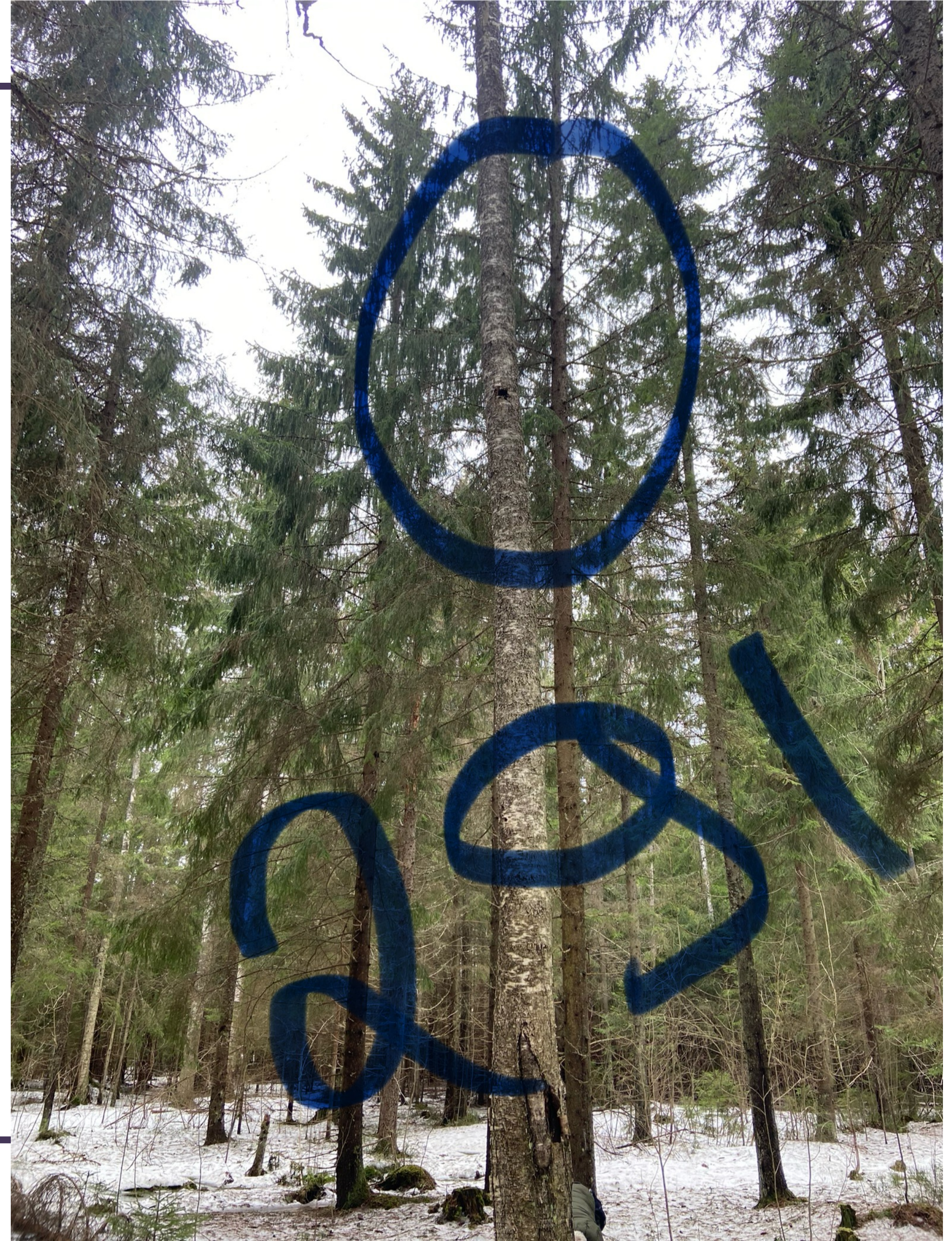
290 IKLOPKOI

 Koiran ilmaisema kolokoivu, jonka tyvessä rikkoutunut papana.

291 KLOKOI

 Kolopuu (koivu). Ei koiran ilmaisua eikä jätöshavaintoa.

292 KLOLP

 Lahopuu jossa koloja. Ei koiran ilmaisua eikä jätöshavaintoa.

293 IKLOKELOP

Koiran ilmaisema kelopuu jossa koloja.
Kelopuun tyvellä vanha kuiva papana.

295 IKLOH

 Koiran ilmaisema kolohaapa.

296 IQP

 Koiran ilmaisema hauras ja kuiva papana kuusen tyvellä.

297 KLOKELO

 Kelopuu jossa koloja.

41 §

Vastaus Jari Sainion ja Sirkka-Liisa Kähärän sekä 22 muun valtuutetun aloitteeseen Kuusijärven pysäköinti tulee säilyttää maksuttomana

VD/8488/00.02.00.03/2024

TeA/HW/EP/HV/JTy

Jari Sainio ja **Sirkka-Liisa Kähärä** sekä 22 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Kuusijärven alueen toimintaa on kehitetty viime vuosina merkittävästi ja se on ollut yksi Vantaan kaupungin kärkihankkeista. Kuusijärven ulkoilualueelle on investoitu viime vuosina runsaasti alueen vetovoimaisuuden parantamiseksi. Arvion mukaan Kuusijärvelle tehdään noin 400 000–500 000 käyntiä vuodessa.

Ulkoilureitit, Sipoon korpeen johtava silta ja saunat järviympäristöineen ovat muodostuneet monen vantaalaisen ympärivuotiseksi virkistyspaikaksi.

Jo usean vuoden ajan alueen pysäköintialue on ollut riittämätön, mutta nyt tätäkin on laajennettu käyttäjien turvallisuutta vahvistaen. Kuusijärvelle valmistui uusi pysäköintialue syksyllä 2023, jonka myötä pysäköintipaikkamäärä lähes tuplaantui 390:een paikkaan. Enää ei siis tarvitse pysäköidä vilkasliikenteisen tien reunaan peläten, että uintireissulla olevat lapset jäisivät ohiajavan auton alle.

Kaupunkitilalautakunta päätti 11. joulukuuta 2024 kokouksessaan muuttaa Kuusijärven virkistysalueen pysäköinnin maksulliseksi siten, että ensimmäinen tunti olisi maksuton ja minkä jälkeen pysäköintimaksu on 0,50 €/tunti.

Summa ei äkkiseltään kuulosta suurelta, mutta kun kyse on säännöllisesti useamman kerran viikossa tapahtuvasta harrastus- tai kilpailutoiminnasta kasvavat kustannukset suuriksi.

Mielestämme meidän tulisi kaikissa päätöksissämme huomioida mahdolliset vaikutukset vantaalaisten hyvinvointiin, terveyteen ja liikkumiseen? Edellä mainittu päätös pysäköinnin maksullisuudesta lyö kuntalaisia suoraan päin kasvoja.

Vantaalla halutaan rakentaa matalan kynnyksen liikuntapaikkoja, missä kuntalaiset pääsevät oma-aloitteisesti kuntoilemaan.

Samanaikaisesti Vantaan kaupunki aikoo kerätä pysäköintimaksuja ulkoilualueelta, mikä välittömästi tulee karsimaan osan liikkujista pois palvelujen ja ulkoilualueiden piiristä. Siksi tämä päätös osaltaan heikentää jo tehtyä merkittävää kansanterveystyötä.

Voidaanko olettaa, että eri ikäiset kuntoilijat lähtisivät julkisilla kulkuvälineillä suksien tai muiden urheiluvälineiden kanssa Kuusijärvelle, Hakunilan-, Tikkurilan- tai Myyrmäen urheilupuistoon?

Miksi siis nyt, kun olemme saaneet turvalliset pysäköintijärjestelyt Kuusijärvelle, tehdään päätöksiä, joiden seurauksena ulkoilijat saattavat hyvinkin jatkaa liikenneturvallisuuden kannalta vaarallista pysäköintiä Lahdentien pientareille?

Esitämme että, Kaupunkitilalautakunnan 11.12.2024 tekemä päätös Kuusijärven pysäköintialueella käyttöön otettavasta maksullisesta pysäköinnistä kumotaan. Alueen pitkäaikaisen pysäköinnin estäminen voidaan toteuttaa liikennemerkein.

Samalla esitämme että urheilu-, liikunta- ja virkistysalueiden pysäköinti paikat tulee säilyttää vantaalla maksuttomina.”

Kaupunginvaltuusto 16.12.2024 § 41

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Jari Sainion ja Sirkka-Liisa Kähärän sekä 22 muun valtuutetun aloite Kuusijärven pysäköinti tulee säilyttää maksuttomana

Kaupunkiympäristön toimialan katujen ja puistojen palvelualue toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Kaupunkitilalautakunta on päättänyt Kuusijärven pysäköinnin muuttamisesta maksulliseksi. Päätöksessä lautakunta edellyttää katujen ja puistojen palvelualueita seuraamaan toteutettavan pysäköintiratkaisun vaikutuksia aktiivisesti ja keräämään asiasta palautetta. Palvelualue esittelee lautakunnalle maksullisuuden vaikutuksia ja tarvittaessa asia viedään uudestaan päätöksentekoon.

Pysäköintialue on ollut ajoittain ruuhkainen aiemmin rakennetusta laajennuksesta huolimatta. Kuusijärveä kehitetään voimakkaasti ja tavoitteena on kävijämäärien lisääminen. Uuteen laadukkaaseen pysäköintialueeseen on panostettu rahallisesti paljon ja palvelut paranevat Kuusijärvelle koko ajan. Maltillisella pysäköintimaksulla kävijät osallistuvat osaltaan alueen ylläpidon kustannuksiin.

Kuusijärven kestävyttä seurataan usealla mittarilla, joihin kuuluu myös Kuusijärvelle eri kulkumuodoilla kulkeminen. Pysäköinnin maksullisuudella pyritään varmistamaan, että pysäköintipaikat riittävät myös jatkossa, ja samalla kannustetaan ihmisiä saapumaan Kuusijärvelle kestävin kulkumuodoin.

Pysäköinninvalvonta tulee aktiivisesti seuraamaan Lahdentien varteen virheellisesti pysäköitäviä ajoneuvoja sekä määräämään niille virhemaksuja, kun maksullinen pysäköinti astuu voimaan.

Kaupunginhallitus 2.6.2025 § 54

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Jari Sainiolle ja Sirkka-Liisa Kähärälle sekä 22 muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 18.6.2025 § 28

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Jari Sainiolle ja Sirkka-Liisa Kähärälle sekä 22 muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 11.8.2025

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Jari Sainiolle ja Sirkka-Liisa Kähärälle sekä 22 muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia valmisteluun.

Liite:

- allekirjoitettu Jari Sainion ja Sirkka-Liisa Kähärän sekä 22 muun valtuutetun aloite Kuusijärven pysäköinti tulee säilyttää maksuttomana

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kaupungininsööri Henry Westlin, puh. 0400 417436, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko: Kuusijärven pysäköinti tulee säilyttää maksuttomana	Aloitteen tekijä/tekijät ja Allekirjoitukset Jari Sainio ja Sirkka-Liisa Kähärä
Kuusijärven alueen toimintaa on kehitetty viime vuosina merkittävästi ja se on ollut yksi Vantaan kaupungin kärkihankkeista. Kuusijärven ulkoilualueelle on investoitu viime vuosina runsaasti alueen vetovoimaisuuden parantamiseksi. Arvion mukaan Kuusijärvelle tehdään noin 400 000–500 000 käyntiä vuodessa. Ulkoilureitit, Sipoon korpeen johtava silta ja saunat järviympäristöineen ovat muodostuneet monen vantaalaisen ympärivuotiseksi virkistyspaikaksi. Jo usean vuoden ajan alueen pysäköintialue on ollut riittämätön, mutta nyt tätäkin on laajennettu käyttäjien turvallisuutta vahvistaen. Kuusijärvelle valmistui uusi pysäköintialue syksyllä 2023, jonka myötä pysäköintipaikkamäärä lähes tuplaantui 390:een paikkaan. Enää ei siis tarvitse pysäköidä vilkasliikenteisen tien reunaan peläten, että uintireissulla olevat lapset jäisivät ohiajavan auton alle. Kaupunkitilalautakunta päätti 11. joulukuuta 2024 kokouksessaan muuttaa Kuusijärven virkistysalueen pysäköinnin maksulliseksi siten, että ensimmäinen tunti olisi maksuton ja minkä jälkeen pysäköintimaksu on 0,50 €/tunti. Summa ei äkkiseltään kuulosta suurelta, mutta kun kyse on säännöllisesti useamman kerran viikossa tapahtuvasta harrastus- tai kilpailutoiminnasta kasvavat kustannukset suuriksi. Mielestämme meidän tulisi kaikissa päätöksissämme huomioida mahdolliset vaikutukset vantaalaisten hyvinvointiin, terveyteen ja liikkumiseen? Edellä mainittu päätös pysäköinnin maksullisuudesta lyö kuntalaisia suoraan päin kasvoja. Vantaalla halutaan rakentaa matalan kynnyksen liikuntapaikkoja, missä kuntalaiset pääsevät oma-aloitteisesti kuntoilemaan.	<u>Aloitteen tekijät</u> Jari Sainio ja Sirkka-Liisa Kähärä <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Ida Tamminen 2. Pirjo Luokkala 3. Faysal Abdi 4. Nina Nummela 5. Tiina Tuomela 6. Sirpa Siru Kauppinen 7. Marjo Vacker 8. Anu Hall 9. Tarja Eklund 10. Jussi Särkelä 11. Lasse Norres 12. Aadan Ibrahim 13. Jari Jääskeläinen 14. Pirkko Letto 15. Juha Suoniemi 16. Milla Friman 17. Paula Lehmuskallio 18. Naima El Issaoui 19. Juha Järä 20. Eeva Tikkanen 21. Tuire Kaimio 22. Aki Mäkipernaa

Samanaikaisesti Vantaan kaupunki aikoo kerätä pysäköintimaksuja ulkoilualueelta, mikä välittömästi tulee karsimaan osan liikkujista pois palvelujen ja ulkoilualueiden piiristä. Siksi tämä päätös osaltaan heikentää jo tehtyä merkittävää kansanterveystyötä. Voidaanko olettaa, että eri ikäiset kuntoilijat lähtisivät julkisilla kulkuvälineillä suksien tai muiden urheiluvälineiden kanssa Kuusijärvelle, Hakunilan-, Tikkurilan- tai Myyrmäen urheilupuistoon? Miksi siis nyt, kun olemme saaneet turvalliset pysäköintijärjestelyt Kuusijärvelle, tehdään päätöksiä, joiden seurauksena ulkoilijat saattavat hyvinkin jatkaa liikenneturvallisuuden kannalta vaarallista pysäköintiä Lahdentien pientareille? Esitämme että, Kaupunkitilalautakunnan 11.12.2024 tekemä päätös Kuusijärven pysäköintialueella käyttöön otettavasta maksullisesta pysäköinnistä kumotaan. Alueen pitkäaikaisen pysäköinnin estäminen voidaan toteuttaa liikennemerkein. Samalla esitämme että urheilu-, liikunta- ja virkistysalueiden pysäköinti paikat tulee säilyttää vantaalla maksuttomina.	

42 §

Vastaus Minna Räsänen ja Jari Sainion sekä 41 muun valtuutetun aloitteeseen tehostetaan Vantaan katujen kaivuutöiden koordinointia ja valvontaa / TeA (kvalt)

VD/7859/00.02.00.03/2024

TeA/AK/HW/JI/JA/KV/JT/MT

Minna Räsänen ja Jari Sainio sekä 41 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaalla, erityisesti pientaloalueilla, on viime vuosina toteutettu lukuisia kaivuutöitä katuverkostossa ja kunnallistekniikassa. Nämä projektit aiheuttavat usein merkittävää haittaa asukkaille ja liikenteelle. Ongelmana on erityisesti se, että samat kadut avataan toistuvasti lyhyen ajan sisällä eri hankkeiden vuoksi, mikä heikentää katujen kuntoa, lisää kustannuksia ja haittaa asukkaiden arkea.

Toistuvien kaivuutöiden ongelmat. Kaupungin infrastruktuurin kehittäminen on tärkeää, mutta toistuvat kaivuutyöt samassa paikassa johtavat usein turhiin häiriöihin. Esimerkiksi vesijohtojen, sähkökaapeleiden, viemäriputkien ja yhä useammin myös eri valokuituyhtiöiden tekemät kaivuutyöt eri aikoina aiheuttaa seuraavia ongelmia:

- Liikenteen ruuhkautumista ja heikentyneitä kulkuyhteyksiä
- Katujen kunnan heikkenemistä toistuvan avaamisen seurauksena
- Asukkaiden arjen vaikeutumista, erityisesti perheille ja ikääntyville huonontuneiden kulkuyhteyksien vuoksi

Esitämme seuraavia toimenpiteitä kaivuutöiden valvonnan ja koordinoinnin kehittämiseksi:

1. Kaupunki luo kaivuutöihin keskitetyn koordinointijärjestelmän

Kaupungin tulee kehittää järjestelmä, johon kaikki kaivuutöitä koskevat suunnitelmat ja aikataulut kirjataan. Tämä mahdollistaa eri hankkeiden tehokkaan yhteensovittamisen. Järjestelmän avulla voidaan varmistaa, että sama katu avataan vain kerran tarpeen mukaan.

2. Tiivistetään yhteistyötä urakoitsijoiden kesken

Kaupungin eri toimialojen, ulkopuolisten urakoitsijoiden ja valokuituyhtiöiden tulee tehdä yhteistyötä, jotta päällekkäiset kaivuutyöt samoilla alueilla voidaan välttää. Kaupungin on edellytettävä lupaprosesseissaan urakoitsijoita mahdollisten ongelmien vaikuttavuusarvioita ja suunnitelmat niiden estämiseksi

3. Selkeä aikataulutus ja ennakoitavuus

Kaivuutöiden aikarajat tulee määritellä tarkasti, ja hankkeiden suunnittelussa tulee varmistaa, että kaikki samalle alueelle suunnitellut työt toteutetaan mahdollisimman yhtenäisesti.

4. Tehostetaan valvontaa ja luodaan laatukriteerit

Kaupungin on huolehdittava kaivuutöiden tehokkaasta valvonnasta projektin kaikissa vaiheissa. Kaikkien projektien tulee olla kaupungin valvonnassa alusta loppuun saakka, jotta voidaan varmistaa työn laadukas toteutus ja vähentää virheistä johtuvia lisäkustannuksia. Huonosti toteutetut tai puutteellisesti valvotut kaivuutyöt voivat johtaa korjaustarpeisiin, jotka kuormittavat kaupungin budjettia ja aiheuttavat asukkaille lisähaittoja.

5. Parannetaan tiedottamista ja asukasviestintä

Kaupungin tulee tiedottaa asukkaille kaivuutöistä selkeästi ja ajoissa. Asukkaille on tarjottava kattavat tiedot työn aikataulusta, vaikutuksista ja etenemisestä.

Tämän valtuustoaloitteen allekirjoittajat esittävät, että kaupungin tulee kehittää kattavat toimenpiteet, joilla kaivuutöiden aiheuttamat haitat minimoidaan ja katujen elinkaarta pidennetään. Parempi koordinointi ja valvonta eivät ainoastaan paranna asukkaiden elämänlaatua, vaan myös vähentävät kaupungille koituvia kustannuksia pitkällä aikavälillä.”

Kaupunginvaltuusto 18.11.2024 § 23

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Minna Räsänen ja Jari Sainion sekä 41 muun valtuutetun aloite tehostetaan Vantaan katujen kaivuutöiden koordinointiä ja valvontaa

Kaupunkiympäristön toimialan katujen ja puistojen palvelualue toteaa vastauksenaan seuraavaa:

1. Kaupunki luo kaivuutöihin keskitetyn koordinointijärjestelmän

Kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain (669/1978) mukaan kadulla ja muulla yleisellä alueella tehtävästä työstä on ilmoitettava kunnalle. Tämä niin kutsuttu kaivu ilmoitus jätetään Vantaalla käsiteltäväksi sähköisen Lupapiste-asiantuntijapalvelun kautta.

Lupapisteestä on rakennettu integraatio Vantaan kaupungin maankäytön tietojärjestelmään MATTIIN, jonka välityksellä muun muassa kaivuhankkeeseen liittyvät paikkatietoaineistot saadaan kaupungin karttapalveluihin. Lupapiste ja MATTI toimivat kaupungin lupapalveluiden asiantuntijoiden ja valvojien työkaluina, ja tehostavat töiden yhteensovittamista.

2. Tiivistetään yhteistyötä urakoitsijoiden kesken

Kaupunki ei voi nykyisen lainsäädännön puitteissa pakottaa urakoitsijoita toteuttamaan hankkeitaan yhteiskaivuna, vaikkakin tähän voimakkaasti kannustetaan. Verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä annettu laki (L 276/2016) ei nykyisessä muodossaan kuitenkaan käytännössä huomioi kuntaa yhteisrakentamisen osapuolena.

Verkkotoimijoiden pitää toimittaa rakennussuunnitelmansa hyvissä ajoin Traficomien ylläpitämään Verkkotietopiste-palveluun, jonka tarkoituksena on jakaa tietoa muille rakentamista suunnitteleville. Tätä yhteisrakentamislakiin perustuvaa velvoitetta noudatetaan kuitenkin toistaiseksi heikosti (Traficomien uutinen 21.10.2024). Operaattoreiden näkökulmasta ongelmia yhteiskaivuiden järjestämisessä aiheuttavat aikataulujen yhteensovittaminen sekä toimintaan liittyvät liikesalaisuudet.

3. Selkeä aikataulutus ja ennakoitavuus

Urakoitsija on velvollinen määrittelemään tekemänsä kaivu ilmoituksen yhteydessä työlle arvioidun työajan. Kaupunki perii aikaan, alueen laajuuteen ja alueen keskeisyyteen perustuvan kohtuullisen maksun alueen tilapäisestä käyttämisestä työmaana, jos alue rajataan pois yleisestä käytöstä.

Suurimmat haasteet katutöiden valmiiksi saattamisessa liittyvät yleensä töiden seurauksena vahingoittuneiden alueiden ennallistamiseen. Asfaltointi tilataan käytännössä aina aliurakkana, jolloin työ voi viivästyä esimerkiksi materiaalien saatavuusongelmien tai aliurakoitsijan työjonon ruuhkautumisen seurauksena.

4. Tehostetaan valvontaa ja luodaan laatukriteerit

Vantaalla on samanaikaisesti käynnissä keskimäärin useita satoja erikokoisia kaivuhankkeita eri vaiheissaan. Kaupunkiympäristön toimiala ei voi osoittaa henkilöstöä näiden hankkeiden jatkuvaan valvontaan, joten urakoitsijalla on merkittävä vastuu omien töidensä järjestämisestä ja valvonnasta annettujen ohjeiden ja määräysten mukaisesti.

Kaupungin katujen ja puistojen palvelualueen omat lupavalvojat huolehtivat ensisijaisesti yleisten alueiden kaivuhankkeisiin liittyvästä aloitus- ja lopetuskatselmoineista, joiden yhteydessä dokumentoidaan yleisillä alueilla havaitut puutteet sekä tarvittaessa määrätään korjaamaan ne. Tämän lisäksi valvojat puuttuvat muun muassa työn aikana havaittuihin puutteisiin esimerkiksi palautepalvelun kautta toimitettujen kuntalaispalautteiden perusteella.

Katujen ja puistojen palvelualue on vuoden 2024 lopulla alkanut myös ottaa erityisesti suuremmista työkohteista asfalttinäytteitä, joiden avulla voidaan todentaa ennallistamisen noudattavan annettuja ohjeita. Myös muita teknisiä ratkaisuja valvonnan laajentamiseksi selvitetään aktiivisesti.

Erilaisista kaivuhankkeista ja muista katutöistä yleisille alueille piilevästi syntyvää korjausvelkaa ei ole erikseen tutkittu tai kartoitettu. Kaivuhankkeen tilaaja sekä urakoitsija vastaavat kuitenkin täysimääräisesti kaivuhankkeesta syntyneiden vahinkojen korjaamisesta eli ennallistamisesta sekä työn kustannuksista. Kaupungille ei näin ollen synny ennallistamisesta ainakaan suoraan merkittäviä lisäkuluja.

Pääkaupunkiseudulla katutöiden suorittamiseen liittyviä asioita käsitellään Helsingin, Espoon, Kauniaisten ja Vantaan kehitystyöryhmässä, joka vastaa yhteistyössä Suomen Kuntatekniikan yhdistyksen kanssa muun muassa pääkaupunkiseudun yhteisen katutyöohjeen päivittämisestä sekä valtakunnallisen katutyökoulutuksen jatkokehittämisestä.

5. Parannetaan tiedottamista ja asukasviestintä

Vastuu tiedottamisesta on ensisijaisesti kaivuutöistä vastaavilla urakoitsijoilla ja työt tilanneilla operaattoreilla tms., mutta myös Kaupunkiympäristön toimiala osaltaan pyrkii parantamaan viestintää.

Kaupunginhallitus 18.6.2025 § 32

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa valtuutetuille Minna Räsänen ja Jari Sainio sekä 41 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle kaupunkiympäristön toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 42

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa valtuutetuille Minna Räsänen ja Jari Sainio sekä 41 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle kaupunkiympäristön toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia valmisteluun.

Liite:

- allekirjoitettu Minna Räsänen ja Jari Sainion sekä 41 muun valtuutetun aloite tehostetaan Vantaan katujen kaivuutöiden koordinointia ja valvontaa

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kaupungininsinööri Henry Westlin, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko: Tehostetaan Vantaan katujen kaivuutöiden koordinointia ja valvontaa	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Vantaalla, erityisesti pientaloalueilla, on viime vuosina toteutettu lukuisia kaivuutöitä katuverkostossa ja kunnallistekniikassa. Nämä projektit aiheuttavat usein merkittävää haittaa asukkaille ja liikenteelle. Ongelmana on erityisesti se, että samat kadut avataan toistuvasti lyhyen ajan sisällä eri hankkeiden vuoksi, mikä heikentää katujen kuntoa, lisää kustannuksia ja haittaa asukkaiden arkea. Toistuvien kaivuutöiden ongelmat. Kaupungin infrastruktuurin kehittäminen on tärkeää, mutta toistuvat kaivuutyöt samassa paikassa johtavat usein turhiin häiriöihin. Esimerkiksi vesijohtojen, sähkökaapeleiden, viemäriputkien ja yhä useammin myös eri valokuituyhtiöiden tekemät kaivuutyöt eri aikoina aiheuttaa seuraavia ongelmia: • Liikenteen ruuhkautumista ja heikentyneitä kulkuyhteyksiä • Katujen kunnon heikkenemistä toistuvan avaamisen seurauksena • Asukkaiden arjen vaikeutumista, erityisesti perheille ja ikääntyville huonontuneiden kulkuyhteyksien vuoksi Esitämme seuraavia toimenpiteitä kaivuutöiden valvonnan ja koordinoinnin kehittämiseksi: 1. Kaupunki luo kaivuutöihin keskitetyn koordinointijärjestelmän Kaupungin tulee kehittää järjestelmä, johon kaikki kaivuutöitä koskevat suunnitelmat ja aikataulut kirjataan. Tämä mahdollistaa eri hankkeiden tehokkaan yhteensovittamisen. Järjestelmän avulla voidaan varmistaa, että sama katu avataan vain kerran tarpeen mukaan. 2. Tiivistetään yhteistyötä urakoitsijoiden kesken Kaupungin eri toimialojen, ulkopuolisten urakoitsijoiden ja valokuituyhtiöiden tulee tehdä	<u>Aloitteen tekijät</u> Minna Räsänen Jari Sainio <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Jari Jääskeläinen 2. Marjo Vacker 3. Tarja Eklund 4. Anu Hall 5. Tiina Tuomela 6. Sirpa Siru Kauppinen 7. Kai-Ari Lundell 8. Pirjo Luukkala 9. Jouko Jääskeläinen 10. Minna Heikkinen 11. Jussi Särkelä 12. Nina Nummela 13. Antero Eerola 14. Tuire Kaimio 15. Mari Hynninen 16. Faysal Abdi 17. Milad Dehghan 18. Naima El issaoui 19. Mikko Viilo 20. Patrik Karlsson 21. Pirkko Letto 22. Hanna Valtanen 23. Tuomas Mutanen 24. Ida Tamminen 25. Lasse Norres 26. Suvi Karhu 27. Paula Lehmuskallio 28. Stefan Åstrand 29. Sirkka-Liisa Kähärä 30. Matilda Stirkinen 31. Tia Seppänen 32. Mika Kasonen 33. Maija Rautavaara 34. Niilo Kärki 35. Janne Hartikainen 36. Reija Friman 37. Siri Ahokas 38. Eve Rämö

yhdistyötä, jotta päällekkäiset kaivuutyöt samoilla alueilla voidaan välttää. Kaupungin on edellytettävä lupaprosesseissaan urakoitsijoita mahdollisten ongelmien vaikuttavuusarvioita ja suunnitelmat niiden estämiseksi 3. Selkeä aikataulus ja ennakoitavuus Kaivuutöiden aikarajat tulee määritellä tarkasti, ja hankkeiden suunnittelussa tulee varmistaa, että kaikki samalle alueelle suunnitellut työt toteutetaan mahdollisimman yhtenäisesti. 4. Tehostetaan valvontaa ja luodaan laatukriteerit Kaupungin on huolehdittava kaivuutöiden tehokkaasta valvonnasta projektin kaikissa vaiheissa. Kaikkien projektien tulee olla kaupungin valvonnassa alusta loppuun saakka, jotta voidaan varmistaa työn laadukas toteutus ja vähentää virheistä johtuvia lisäkustannuksia. Huonosti toteutetut tai puutteellisesti valvotut kaivuutyöt voivat johtaa korjaustarpeisiin, jotka kuormittavat kaupungin budjettia ja aiheuttavat asukkaille lisähaittoja. 5. Parannetaan tiedottamista ja asukasviestintä Kaupungin tulee tiedottaa asukkaille kaivuutöistä selkeästi ja ajoissa. Asukkaille on tarjottava kattavat tiedot työn aikataulusta, vaikutuksista ja etenemisestä. Tämän valtuustoaloitteen allekirjoittajat esittävät, että kaupungin tulee kehittää kattavat toimenpiteet, joilla kaivuutöiden aiheuttamat haitat minimoidaan ja katujen elinkaarta pidennetään. Parempi koordinointi ja valvonta eivät ainoastaan paranna asukkaiden elämänlaatua, vaan myös vähentävät kaupungille koituvia kustannuksia pitkällä aikavälillä.	39. Anitta Orpana 40. Aki Mäkipernaa 41. Heli Hakala

43 §

Vastaus Faysal Abdin ja 22 muun valtuutetun aloitteeseen matalan kynnyksen koulutus- ja työllisyyspalvelun neuvontapisteitä Vantaan kaupunginosiin

VD/7866/00.02.00.03/2024

PT/ST-V/KA/MT

Faysal Abdin sekä 22 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Työttömien määrä on kasvanut pääkaupungin seudulla koronan ja sotien aiheuttamien kriisien takia. Erityisesti Vantaalla työttömien ja pitkäaikaistyöttömien määrä on huolestuttavan korkea. Määrä näyttää lisääntyvän koko ajan. Lentokentän palvelualue ja rakennusala ovat olleet suuria työllistäjiä. Nyt molemmat kärsivät kustannustason voimakkaasta noususta ja työpaikkojen vähentymiseen lentokenttäalueella. Työttömiä on Vantaalla elokuun 2024 tiedoilla 16.256 henkilöä, heidän joukossaan on paljon vieraskielisiä ja pitkäaikaistyöttömiä, joiden uudelleen työllistymisessä on haasteita.

Hitaan talouden kehittymisen, Ukrainan kriisin pitkittymisen ja Lähi- Idän konfliktin takia ei ole realistista odottaa mitään käännettä parempaan. Samoin digitalisaatio ja etätöiden mahdollisuudet vähentävät työpaikkoja.

Nykyisen hallituksen leikkaukset tulevat vaikuttamaan työttömien toimeentuloon, vaikeuttaen monien työttömien arkiaktiivisuutta, puhumattakaan työnhakemista ja terveyttä edistävästä toimista. Jo nyt monelle työttömälle on taloudellisesti mahdotonta ostaa esimerkiksi kuukausilippua, jolla pääsisi liikkumaan, niin tukien pienentymisen takia se on entistä vaikeampaa.

TE-palvelut siirtyvät kuntiin 01.01.2025 ja sen yhteydessä tapahtuu rakenteellisia palvelumuutoksia. Työvoimapalveluista tulee osa kuntien peruspalveluja ja sen epäonnistuminen tuo lisää kustannuksia kunnalle. Onnistunut työllistäminen vaatii kaupungilta toimenpiteitä, joilla on pitkäkestoisia vaikutuksia. Työttömyyden vähentämiseksi tarvitaan paikallisia ja alueellisia toimia erityisesti kattavia koulutus- työllisyyspalveluja tulisi saada läheltä. Vantaalaisten koulutustason ja työllisyyden edistämiseksi tarvitaan konkreettisia, nopeita ja tehokkaita tukimuotoja, joilla saadaan koulutuksessa ja töissä olevien määrää kasvatettua.”

Työttömien nopean työllistymisen tai sopivan koulutuspaikan löytymiseksi me allekirjoittaneet ehdotamme, että kaupunki selvittää mahdollisuuksia perustaa matalankynnyksen koulutus- ja työllisyyspalveluiden neuvontapisteitä Vantaan suuralueisiin, lähelle ihmisiä

Kaupunginvaltuusto 18.11.2024 § 30

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualue toteaa vastauksena seuraavaa

Työllisyyden hoito siirtyi 1.1.2025 kokonaisuudessaan valtiolta kunnille. Muutoksen yhteydessä palvelualueen rakenne uudistettiin kokonaan. Tavoitteena on edistää työttömien nopeaa työllistymistä ja lisätä palveluiden saatavuutta ja monipuolisuutta.

Uudistus antoi kaupungille uusia mahdollisuuksia omaan aktiiviseen työllisyys- ja työvoimapolitiikkaan. Vantaa voi olla suunnannäyttävä aktiivisessa työllistämisessä, varsinkin nuorten kohdalla. Valtuutettujen aloitteesta nostama huoli työttömyyden kasvusta ja työ- ja koulutuspaikan haun haasteista ovat aiheellisia ja ajankohtaisia. Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueella tunnistetaan nämä haasteet.

Työllisyyspalvelut tarjoavat matalan kynnyksen neuvontaa Tikkurilassa viitenä päivänä viikossa ilman ajan varausta. Vernissakadulla toimii myös Vantaan monikielinen neuvonta, joka on kaupungin uusi peruspalvelu. Monikielinen neuvonta tarjoaa henkilökohtaista neuvontaa ja ohjausta Vantaan kaupungin, järjestöjen sekä eri viranomaisten palveluista eteenpäin esimerkiksi lomakkeiden täyttämässä ja digiasioinnissa, viranomaispäätösten ja prosessien ymmärtämisessä sekä työhön ja koulutukseen liittyvissä asioissa.

Koska työllisyyspalveluiden oma neuvonta ja monikielinen neuvonta palvelee samassa tilassa, se sujuvoittaa asioiden hoitamista ja lisää palveluiden saavutettavuutta. Tämä uusi palvelukokonaisuus on laadukasta ja tehokasta asiakaspalvelua ja sijaitsee hyvien kulkuyhteyksien varrella. Neuvontapalveluiden kokonaisuus vaatii nykymuodossaan paljon resursseja, jonka vuoksi sitä on vaikeaa jalkauttaa useampaan toimipisteeseen.

Alueilla olevat palvelupisteet vastaavat asiakkaiden toiveisiin, mutta niiden kääntöpuoli on kohonneiden kustannusten lisäksi riittävään asiantuntijuuteen, sijaisuuksien ja poissaolojen hallintaan sekä asiakaspaineeseen vastaaminen. Mikäli palvelupiste on pieni, sen palveluvalikoimaa jouduttaisiin luultavasti rajoittamaan etukäteen, mikä ei vastaa asiakkaiden toiveita eikä työllisyyspalveluiden puolelta ole resurssien tehokasta käyttöä.

Käytännössä nykyinen kohonnut työttömyystilanne ja vuoden vaihteen muutoksista aiheutuneet resurssihaasteet eivät tällä hetkellä mahdollista neuvontapalvelujen laajentamista Tikkurilan kahden palvelupisteen, Lummetien ja Vernissakadun ulkopuolelle. Vantaan kaupungin työllisyyden ja kotoutumisen palvelualue kuitenkin tunnistaa alueellisten palveluiden tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan lisää Vantaan eri alueilla tapahtuvaa yhteistyötä, kaupunkilaisten osallisuutta ja palveluiden saavutettavuutta. Esimerkkinä tästä Vantaan monikielinen neuvonta palvelee jo nyt Tikkurilan lisäksi myös Myyrmäessä, Vantaa-infon tiloissa ja International House Helsingissä.

Asiakkaiden taloudellisia haasteita esim. liikkumiseen liittyen helpottavat parhaiten digipalveluiden tarjoamat uudet mahdollisuudet. Käytännössä kaikki työllisyyteen liittyvät palvelut, ellei toisin nimenomaan sovita, voi nykyään hoitaa sähköisesti. Omalta osaltaan Työllisyyden ja kotoutumisen palvelut vaikuttaa palvelujen selväkielisyyden edelleen kehittämiseen ja kielivalikoiman laajentamiseen.

Vantaalla on pitkät perinteet kaupungin ja järjestöjen välisestä hyvästä yhteistyöstä. Vantaalla on aktiivinen järjestökenttä, jolla tehdään laadukasta työtä. Hyvänä esimerkkinä on Tsempataan! -hanke. STEA:n pysyvällä rahoituksella toimiva Tsempataan! on neljän järjestön yhteishanke, jonka toiminta perustuu maahanmuuttajajärjestöjen ja viranomaisten tiiviiseen yhteistyöhön ja aitoon kumppanuuteen ja jossa tarjotaan ohjausta ja neuvontaa myös työllisyyteen ja koulutukseen liittyvissä kysymyksissä.

Hankkeen palvelupisteet ovat Myyrmäessä, Hakunilassa, Tikkurilassa ja Koivukylässä. Yhteistyö järjestöjen kanssa onkin kustannustehokkain ja ehkä myös nopein tapa saada Vantaan alueilla sijaitseviin palvelupisteisiin myös työllisyys ja koulutusasioihin liittyvää osaamista.

Oman seurantamme mukaan eniten neuvonnassa kysytyt asiat liittyvät työnhaun aloitukseen, työnhakijaksi ilmoittautumiseen sekä erilaisiin työttömyysturvaan liittyviin kysymyksiin. Näitä ovat mm. työnhakuvelvollisuus, selvityspyynnöt, lausunnot ja muistutuskirjeet. Asiakkaat kysyvät myös, miten saa yhteyden omaan virkailijaan tai miten päästään tiettyyn palveluun kuten suomen kielen kurssille. Tällaisiin puhtaasti viranomaisasioihin järjestöt eivät tietenkään voi ottaa kantaa, mutta ne voivat lisätä yleistä tietämystä esim. sähköisestä asioinnista.

Kaupunginhallitus 18.06.2025 § 34

Kaupunginjohtajan esitys

Päätetään

- a) antaa Faysal Abdille ja 22 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle kaupunginhallituksen vastaus ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi merkittäväksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 43

Kaupunginjohtajan esitys

Päätetään

- a) antaa Faysal Abdille ja 22 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle kaupunginhallituksen vastaus ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi merkittäväksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että sosiaalidemokraattien kaupunginhallitusryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:

”Vantaan koulutus- ja työllisyyspalvelumallia on kehitettävä vastaamaan paremmin lähipalvelun tarpeeseen ja työttömien yksilöllisiin tarpeisiin.”

Liite:

- Faysal Abdin ja 22 muun valtuutetun aloite matalan kynnyksen koulutus- ja työllisyyspalvelun neuvontapisteitä Vantaan kaupunginisiin
-

Toimeenpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Työllisyys- ja kotoutumispalveluiden johtaja Susanna Taipale-Vuorinen
(etunimi.sukunimi@vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko: Matalan kynnyksen koulutus- ja työllisyyspalvelun neuvontapisteitä Vantaan kaupunginosiin	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Työttömien määrä on kasvanut pääkaupungin seudulla koronan ja sotien aiheuttamien kriisien takia. Erityisesti Vantaalla työttömien ja pitkäaikaistyöttömien määrä on huolestuttavan korkea. Määrä näyttää lisääntyvän koko ajan. Lentokentän palvelualue ja rakennusala ovat olleet suuria työllistäjiä. Nyt molemmat kärsivät kustannustason voimakkaasta noususta ja työpaikkojen vähentymiseen lentokenttäalueella. Työttömiä on Vantaalla elokuun 2024 tiedoilla 16.256 henkilöä, heidän joukossaan on paljon vieraskielisiä ja pitkäaikaistyöttömiä, joiden uudelleen työllistymisessä on haasteita. Hitaan talouden kehittymisen, Ukrainan kriisin pitkittymisen ja Lähi- Idän konfliktin takia ei ole realistista odottaa mitään käännettä parempaan. Samoin digitalisaatio ja etätöiden mahdollisuudet vähentävät työpaikkoja. Nykyisen hallituksen leikkaukset tulevat vaikuttamaan työttömien toimeentuloon, vaikeuttaen monien työttömien arkiaktiivisuutta, puhumattakaan työnhakemista ja terveyttä edistävästä toimista. Jo nyt monelle työttömälle on taloudellisesti mahdotonta ostaa esimerkiksi kuukausilippua, jolla pääsisi liikkumaan, niin tukien pienentymisen takia se on entistä vaikeampaa. TE-palvelut siirtyvät kuntiin 01.01.2025 ja sen yhteydessä tapahtuu rakenteellisia palvelumuutoksia. Työvoimapalveluista tulee osa kuntien peruspalveluja ja sen epäonnistuminen tuo lisää kustannuksia kunnalle. Onnistunut työllistäminen vaatii kaupungilta toimenpiteitä, joilla on pitkäkestoisia vaikutuksia. Työttömyyden vähentämiseksi tarvitaan paikallisia ja alueellisia toimia erityisesti kattavia koulutus- ja työllisyyspalveluja tulisi saada läheltä. Vantaalaisten koulutustason ja työllisyyden edistämiseksi tarvitaan konkreettisia, nopeita ja tehokkaita tukimuotoja, joilla saadaan koulutuksessa ja töissä olevien määrää kasvatettua.	<u>Aloitteen tekijät</u> <u>Faysal Abdi</u> <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Sirpa Siru Kauppinen 2. Marjo Vacker 3. Jussi Särkelä 4. Antero Eerola 5. Jari Jääskeläinen 6. Funda Demiri 7. Tiina Tuomela 8. Pirjo Luukkala 9. Hanna Valtanen 10. Anu Hall 11. Pirkko Letto 12. Minna Räsänen 13. Eva Tawasoli 14. Jari Sainio 15. Vaula Norrena 16. Matilda Stirckinen 17. Naima EL Issaoui 18. Maija Rautavaara 19. Chau Nguyen 20. Nina Nummela 21. Reija Friman 22. Tuire Kaimio

Työttömien nopean työllistymisen tai sopivan koulutuspaikan löytymiseksi me allekirjoittaneet ehdotamme, että kaupunki selvittää mahdollisuuksia perustaa matalankynnyksen koulutus- ja työllisyyspalveluiden neuvontapisteitä Vantaan suuralueisiin, lähelle ihmisiä. Vantaalla 18.11.2024 Faysal Abdi, sd	

44 §

Vastaus Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän ja 10 muun valtuutetun aloitteeseen urheilukenttien kuulutus- ja huoltotilat kuntoon

VD/4980/00.02.00.03/2024

RÅ/V-MK/JL/MT

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä sekä 10 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuustontyöjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaalla on useita tekonurmi-, yleisurheilu- ja muita urheilukenttiä, joiden yhteydessä on myös kuulutuskoppeja, joissa tapahtuman kuuluttaja hoitaa kuulutuksen sekä musiikin. Osa kopeista on sellaisessa kunnossa, että jopa työturvallisuus on vaarassa. Myös wc-, huoltotilat ja sääsuojat ovat paikoittain epäsiistissä ja huonossa kunnossa ja esimerkiksi ovet rikkiäisiä.

Esimerkiksi Tikkurilan Urheilupuistossa sijaitseva puinen kuulutuskoppi on palauteiden mukaan heiveröinen ja koppi jopa heiluu tuulen voimasta. Lisäksi helteellä kopin ilmanvaihto ei ole asianmukainen.

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä esittää, että Vantaan kaupungin tulee luoda kenttien kuulutus- ja huoltotoimintaan asianmukaiset olosuhteet siten, että tilat ovat turvalliset ja asianmukaiset siellä työskenteleville henkilöille, urheilijoille ja katsojille.

Tästä syystä kaupungin on selvitettävä urheilupaikoissa olevien tilojen kunto, minkä jälkeen kaupungin on ryhdyttävä asianmukaisiin toimiin, jotta työskentelyolosuhteet (mm. lämpötila) ovat asianmukaiset.

Samalla on selvitettävä myös vaihtoehdot ja mahdollisuudet Hiekkaharjun urheilukentän katsomon kattamiseksi. Tällä hetkellä kentällä ei ole asianmukaista sääsuojaa urheilijoille eikä katsojille.

Tekonurmi- ja yleisurheilukenttien hyvät olosuhteet luovat myös kilpailutoiminnalle uudenlaisia mahdollisuuksia, mikä parantaa Vantaan mainetta liikunnan ja urheilutoiminnan edistäjänä.”

Kaupunginvaltuusto 17.6.2024 § 29

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Liikunnan palvelualueen hallinnassa olevat huoltorakennukset on peruskorjattu 2000-luvulla ja uusimmat huoltorakennukset on rakennettu vuoden 2000 jälkeen. Rakennukset ovat suhteellisen hyvässä kunnossa, eikä tällä hetkellä ole tiedossa niiden peruskorjaustarpeita. Vuosittaisilla vuosikorjausohjelmilla pystytään hoitamaan kuntoon pienemmät puutteet ja korjaustarpeet.

Kenttien katsomo- ja kuuluttamorakennusten rakentaminen ei mahdu toimitilajohtamisen 10-vuotisohjelmaan. Kenttien kuuluttamot ovat joko kiinteinä muun rakennuskannan osana (Myyrmäen stadion ja Hakunilan yleisurheilukenttä / hiihtostadion) tai ne ovat siirrettäviä. Liikunnan palvelualue on hankkinut tai rakentanut niitä itse vuosien varrella. Siirrettäviä kuuluttamoita voidaan hankkia jatkossakin määrärahojen puitteissa.

Kaupunginhallitus 2.12.2024 § 26

Vs. kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- antaa Sosiaalidemokraattiselle valtuustoryhmälle ja 10 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia valmisteluun.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Liikunnan palvelualueen hallinnassa olevat huoltorakennukset on peruskorjattu 2000-luvulla ja uusimmat huoltorakennukset on rakennettu vuoden 2000 jälkeen. Rakennukset ovat suhteellisen hyvässä kunnossa, eikä tällä hetkellä ole tiedossa niiden peruskorjaustarpeita. Vuosittaisilla vuosikorjausohjelmilla pystytään hoitamaan kuntoon pienemmät puutteet ja korjaustarpeet.

Kenttien katsomo- ja kuuluttamorakennusten rakentaminen ei mahdu toimitilajohtamisen 10-vuotisohjelmaan. Hiekkaharjun yleisurheilukentän katetun katsomon rakentaminen maksaa toteutustavasta 1000–5000 euroa/katettu katsomopaikka. Esim. Tampereen Kaupin 1000 hengen jalkapallokatsomon kustannusarvio on 4,9 miljoonaa euroa. Kenttien kuuluttamot ovat joko kiinteinä muun rakennuskannan osana (Myyrmäen stadion ja Hakunilan yleisurheilukenttä / hiihtostadion) tai ne ovat siirrettäviä. Liikunnan palvelualue on hankkinut tai rakentanut niitä itse vuosien varrella. Siirrettäviä kuuluttamoita voidaan hankkia jatkossakin määrärahojen puitteissa.

Kaupungin toimitilajohtamisen palvelualueelta on saatu yhteenveto huoltorakennusten valmistumisvuosista ja peruskorjaustarpeesta. Liikunnan palvelualue on myös käynyt läpi huoltorakennusten kuntoa.

Nimi	Valmistumisvuosi	Peruskorjaustarve
Hakunilan tekojään huoltorakennus	2024	ei tarvetta peruskorjaukselle
Kartanonkoski	2018	ei tarvetta peruskorjaukselle
Vetokannas	2013	ei tarvetta peruskorjaukselle
Itä-Hakkila	2009	ei tarvetta peruskorjaukselle
Hakunila	2008	ei tarvetta peruskorjaukselle
Myyrmäki	2001	ei tarvetta peruskorjaukselle
Vapaala (parakki)	1996	2022: uusittu pinnat ja tekniikka
Martinlaakso	1990	välttävässä kunnossa
Jokivarsi	1984	välttävässä kunnossa
Tikkurila	1981	2022: uusittu pinnat ja tekniikka
Rekola	1978	2007: uusittu pinnat ja tekniikka
Rajakylä	1970	2007: uusittu pinnat ja tekniikka

Hiekkaharju	1967	2015–2016 ja 2023: uusittu pinnat ja tekniikka.
Korso	1959	2015–2016 ja 2018: uusittu pinnat ja tekniikka

Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 44

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Sosiaalidemokraattiselle valtuustoryhmälle ja 10 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia valmisteluun.

Liite:

- allekirjoitettu Sosiaalidemokraattisen valtuustoryhmän ja 10 muun valtuutetun aloite urheilukenttien kuulutus- ja huoltotilat kuntoon

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Jari Lärka, 0405252162

(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Urheilukenttien kuulutus- ja huoltotilat kuntoon Vantaalla on useita tekonurmi-, yleisurheilu- ja muita urheilukenttiä, joiden yhteydessä on myös kuulutuskoppeja, joissa tapahtuman kuuluttaja hoitaa kuulutuksen sekä musiikin. Osa kopeista on sellaisessa kunnossa, että jopa työturvallisuus on vaarassa. Myös wc- , huoltotilat ja sääsuojat ovat paikoittain epäsiistissä ja huonossa kunnossa ja esimerkiksi ovet rikkiäisiä. Esimerkiksi Tikkurilan Urheilupuistossa sijaitseva puinen kuulutuskoppi on palautteiden mukaan heiveröinen ja koppi jopa heiluu tuulen voimasta. Lisäksi helteellä kopin ilmanvaihto ei ole asianmukainen. Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä esittää, että Vantaan kaupungin tulee luoda kenttien kuulutus- ja huoltotoimintaan asianmukaiset olosuhteet siten, että tilat ovat turvalliset ja asianmukaiset siellä työskenteleville henkilöille, urheilijoille ja katsojille. Tästä syystä kaupungin on selvitettävä urheilupaikoissa olevien tilojen kunto, minkä jälkeen kaupungin on ryhdyttävä asianmukaisiin toimiin, jotta työskentelyolosuhteet (mm. lämpötila) ovat asianmukaiset. Samalla on selvitettävä myös vaihtoehdot ja mahdollisuudet Hiekkaharjun urheilukentän katsomon kattamiseksi. Tällä hetkellä kentällä ei ole asianmukaista sääsuojaa urheilijoille eikä katsojille. Tekonurmi- ja yleisurheilukenttien hyvät olosuhteet luovat myös kilpailutoiminnalle uudenlaisia mahdollisuuksia, mikä parantaa Vantaan mainetta liikunnan ja urheilutoiminnan edistäjänä.	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> SDP valtuustoryhmä <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Milad Dehghan 2. Tuomas Mutanen 3. Reija Friman 4. Minttu Sillanpää 5. Marjo Vacker 6. Nina Nummela 7. Hanna Holmberg-Soto 8. Eva Tawasoli 9. Kai-Ari Lundell 10. Sirpa Siru Kauppinen

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit vaatia siihen oikaisua **Vantaan kaupunginhallitukselta** eli tehdä siitä oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen voit tehdä:

lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen

ja/tai

tarkoituksenmukaisuusperusteella, eli päätöksen sisältöön liittyvillä perusteilla.

Voit tehdä oikaisuvaatimuksen, jos olet kunnan jäsen. Asianosaisena voit tehdä oikaisuvaatimuksen kunnan jäsenyydestä riippumatta, jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Toimita oikaisuvaatimus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä. Myöhässä tullutta oikaisuvaatimusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana.

Voit toimittaa oikaisuvaatimuksen sähköpostilla tai sähköisen asiointipalvelun kautta, postittamalla tai henkilökohtaisesti Tikkurilan Vantaa-Infoon sen aukioloaikana. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopuille tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa oikaisuvaatimuksen vielä seuraavana arkipäivänä.

Tee oikaisuvaatimus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Jos sinulla on vaatimustasi tukevia asiakirjoja, liitä ne oikaisuvaatimukseen mukaan. Lopuksi ilmoita yhteystietosi ja kotikuntasi ja allekirjoita oikaisuvaatimus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Jos käytät laillista edustajaa, oikaisuvaatimuksessa tulee olla myös edustajan vastaavat tiedot.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vantaan kaupunginhallituksen yhteystiedot:

Postiosoite: Vantaan kaupungin kirjaamo, PL 1100, 01030 Vantaa kaupunki

Käyntiosoite: Kirjaamon asiakaspalvelu/Tikkurilan Vantaa-Info, Dixi (2. krs.), Ratatie 11, 01300 Vantaa

(Tarkista aukiolo soittamalla tai osoitteesta <https://www.vantaa.fi/vantaa-info>)

Puhelin: (09) 83911 (vaihde)

Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi

Asiointipalvelun osoite: [Kirjaudu sisään](https://asiointi-vantaa.digiloikka.fi/prod/eservices/available/start/) (<https://asiointi-vantaa.digiloikka.fi/prod/eservices/available/start/>)

Oikaisuvaatimus-paatoxelle)

Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet tehnyt päätöksestä aiemmin oikaisuvaatimuksen. Kunnan jäsenenä voit tehdä valituksen, jos päätös on muuttunut oikaisuvaatimuksen takia.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusajkaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä:

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä,
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat (ellet ole niitä aiemmin toimittanut oikaisuvaatimuksen yhteydessä). Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vahingonkorvausasiassa hallinto-oikeus voi tutkia ainoastaan, onko päätös tehty muodollisesti oikein. Vahingonkorvauksen perustetta tai määrää koskevan riita-asian käsittelee sen sijaan toimivaltainen yleinen tuomioistuin (käräjäoikeus).

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [tuomioistuinmaksulaissa \(1455/2015\)](#) säädetään. Ajantasainen tieto maksuista löytyy [tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: [Aloita asiointi](https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/) (<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>)

Virka-aika: klo 8.00–16.15

Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

3.1. Tähän päätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa hakea muutosta.
(Kuntalaki 136 §)

3.2. Tähän päätökseen, joka koskee hankinto-oikaisua, ei saa hakea muutosta.
(Hankintalaki 135 §)

3.3. Tähän päätökseen, joilla on päätetty olla käyttämättä etuusto-oikeutta, ei saa hakea muutosta.
(Etuostolaki 22 § 3 mom.)

3.4. Tähän oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen, joka koskee verotusta, ei saa hakea muutosta.
(Veronkantolain 51 § 1 mom. ja 50 § 7 mom.)

Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Hankintaa koskevasta asiasta voi tehdä hankintayksikölle oikaisuvaatimuksen tai markkinaoikeudelle toimitettavan valituksen se, jota asia koskee (jäljempänä asianosainen). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

I Hankintaoikaisuohje

Hankintaoikaisuvaatimuksen kohde

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132–135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty aika

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Vaatimus on esitettävä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen viraston aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi hallintolain (434/2003) 59 §:n mukaisesti postitse kirjeellä, katsotaan asianosaisen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi hallintolain (434/2003) 60 §:n mukaisesti, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, mikäli ne eivät jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisu toimitetaan osoitteeseen:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Muutoksenhaun kohde ja rajoitukset

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:

- 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
- 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
- 3) sitä, että 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuva hankinta

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää, tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskeva ratkaisu

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on

myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi postitse kirjeellä, asianosaisen katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Muutoksenhaku aika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan valitusaikaan.

Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä.

Muutoksenhaku aika suora hankinnassa

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 131 §:ssä tarkoitetun suora hankintaa koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Mikäli hankintayksikkö on julkaissut suora hankinnasta jälki-ilmoituksen, mutta ei suora hankintaa koskevaa ilmoitusta, suora hankintaa koskeva valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun suora hankinnasta on julkaistu jälki-ilmoitus Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Mikäli hankintayksikkö ei ole julkaissut suora hankinnasta ilmoitusta tai jälki-ilmoitusta, suora hankintaa koskeva valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hankintasopimus on tehty.

Sopimusmuutosta koskeva ilmoitus

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 58 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun sopimusmuutosta koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, on valitus tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Poikkeukset säännönmukaisesta valitusajasta

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa. Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos sopimus koskee puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa tai sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävää hankintaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona, asiointipalvelussa tai sähköpostin avulla kuten sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään käsittelystä markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2 120 euroa alle miljoonan euron hankinnassa. Jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 4 240 euroa. Mikäli hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6 350 euroa.

Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 530 euroa.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Markkinaoikeus

Radanrakentajantie 5

00520 Helsinki

puh. 029 56 43300

fax 029 56 43314

markkinaoikeus(at)oikeus.fi

asiointipalvelun osoite: [Aloita asiointi](https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/) (https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/)

Muutoksenhakuohje 5. Valitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen, eli jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Voit tehdä valituksen myös, jos olet kunnan jäsen. Poikkeuksen tähän muodostavat vaikutukseltaan vähäiset muutokset muuhun asemakaavaan kuin ranta-asemakaavaan. Näihin vaikutukseltaan vähäisiin muutoksiin kunnan jäsenellä ei ole valitusoikeutta. Vaikutukseltaan vähäisenä ei ole pidettävä asemakaavan muutosta, jossa

- muutetaan rakennuskorttelin tai muun alueen pääasiallista käyttötarkoitusta
- supistetaan puistoja tai muita lähivirkistykseen osoitettuja alueita
- nostetaan rakennusoikeutta tai rakennuksen sallittua korkeutta ympäristöön laajemmin vaikuttavalla tavalla
- heikennetään rakennetun ympäristön tai luonnonympäristön arvojen säilymistä tai
- muutetaan kaavaa muulla näihin rinnastettavalla tavalla.

Valituksen voi tehdä myös

- viranomainen toimialaansa kuuluvissa asioissa
- maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä on vaikutuksia
- rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusajkaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita. Kunnan jäsenen ja asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [tuomioistuinmaksulaissa \(1455/2015\)](#) säädetään. Ajantasainen tieto maksuista löytyy [tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079, Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: [Aloita asiointi](#) (<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>)

Virka-aika: klo 8.00–16.15

Muutoksenhakuohje 6. Valitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen eli päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Valituksen voi tehdä myös asiassa julkista etua valvova viranomainen.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisten katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [tuomioistuinmaksulaissa \(1455/2015\)](#) säädetään. Ajantasainen tieto maksuista löytyy [tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: [Aloita asiointi](https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/) (<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>)

Virka-aika: klo 8.00–16.15

Muutoksenhakuohje 7. Valitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet

- ostaja tai
- myyjä.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusajaksi. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä:

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisesta. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [tuomioistuinnmaksulaissa \(1455/2015\)](#) säädetään. Ajantasainen tieto maksuista löytyy [tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: [Aloita asiointi](https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/) (https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/)

Virka-aika: klo 8.00–16.15

Muutoksenhakuohje Hallintovalitus hallinto-oikeudelle yksilöasioissa

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen, eli jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä:

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/ erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [tuomioistuinmaksulaissa \(1455/2015\)](#) säädetään. Ajantasainen tieto maksuista löytyy [tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: [Aloita asiointi](https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/) (<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>)

Virka-aika: klo 8.00–16.15